PETER JAMES

ROMANO **„KLASTA IR VILTIS“** AUTORIUS

SKARABĖJO PRODUKCIJA

PETER JAMES

SKARABĖJO PRODUKCIJA

Jotema

UDK 820-3
Ja289

Peter James
LOOKING GOOD DEAD
Pan Books, London, 2006

ISBN 978-9955-13-173-1

SKIRIU HELENAI

Padėkos žodis

Esu labai dėkingas neseniai į pensiją išėjusiam Sasekso policijos vyriausiajam inspektoriui Deivui Geilorui, kuris ne tik kad daug padėjo rašant šį romaną, bet ir kilniai pasidarbavo kaip modelis kuriant Rojaus Greiso personažą ir niekuomet nepavargo daug kartų skaitydamas rankraštį bei atvėrė man daugiau durų, vedančių į kitus Jungtinės Karalystės ir užsienio policijos skyrius, nei būčiau kada nors drįsęs tikėtis.

Nuoširdžai dėkoju daugybei kitų Sasekso policijos darbuotojų, kurie buvo nepaprastai pakantūs mano įsibrovimams ir tokie malonūs bei paslaugūs. Ypač policijos viršininkui Kenui Jones už jo malonų sankcionavimą. Ir seržantui detektyvui Paului Hastingsui, Ray Packhamui iš Moderniosios technologijos nusikaltimų skyriaus, Moderniosios technologijos nusikaltimų tyrėjui Johnui Shawui ir visai šio skyriaus brigadai, kuri taip entuziastingai palaikė ir padėjo sukurti pagrindinę šio romano dalį. Taip pat dėkoju kriminalinės policijos vyresniajam inspektoriui Kevinui Moore'ui, inspektoriui Andy Parrui, vyriausiajam inspektoriui Peteriui Collui, seržantui detektyvui Keithui Halletui iš Sasekso policijos „Holmes" skyriaus, Mokslinės paramos poskyrio viršininkui Brianui Cookui, kriminalinės policijos inspektoriui Williamui Warneriui ir vyresniajam nusikaltimo vietų tyrėjui Stiuartui Leonardui. Ryšių su šeimomis tarnybos darbuotojai konsteblei detektyvei Amandai Stroud, Ryšių su šeimomis tarnybos darbuotojai seržantei detektyvei Louisei Pye, Pagalbinės tarnybos skyriaus vyresniajam pareigūnui Tony Case'ui iš Policijos štabo kriminalinių tyrimų skyriaus ir IT pagalbinio skyriaus darbuotojui Danieliui Salteriui.

Didžiulės pagalbos sulaukiau iš Esekso koronerio gydytojo Peterio Deano, patologo gydytojo Nigelio Kirkhamo ir Vidaus reikalų ministerijos patologės gydytojos Vesnos Djurovic. Ir ypač dėkoju už neįkainojamą paramą nuostabiai linksmai Braitono ir Houvo morgo brigadai: Elsie Sweetman, Seanui Didcottui ir Victorui Sindonui.

Esu dėkingas Tony Monningtonui ir Eddie Gribble'ui už paramą ūkinin-

kavimo ir chemikalų klausimais, savo mentoriui sraigtasparnių reikalais Philui Homanui, Sue Ansell už teisinę informaciją ir Chrisui Webbui, be kurio žmogiškos paramos būčiau pražuvęs, kai Ženevos oro uoste pavogė mano nešiojamąjį kompiuterį. Ir ačiū Imogenui Lloydui-Webberiui, Annai Lisai Lindeblad ir Carinai Coleman, kurios įvairiais etapais skaitė mano rankraštį ir suteikė man gana puikaus įžvalgumo.

Esu dėkingas savo pasakiškai redaktorei Carolei Blake už jos nenuilstamą sunkų darbą ir gerus patarimus (ir jos šaunius batus!) bei Toniui Mullikenui, Margaretai Veale ir visiems *Midas* darbuotojams, ir tokiai fantastiškai mano leidėjų — *Macmillan* — komandai. Esu labai sujaudintas jų nepaprasta parama. Noriu konkrečiai padėkoti šiems žmonėms: Richardui Charkinui, Davidui Northui, Geoffui Duffieldui, Annai Stockbridge, Benui Wrightui, Edui Ripley'ui, Vivienai Nelson, Lizai Johnson, Caitrionai Row, Claire Round, Claire Byrne, Adamui Humphrey'ui, Marie Gray, Michelliui Taylorui, Richardui Evansui ir mano nuostabiajai redaktorei Stefai Bierwerth, kuri yra tiesiog nepakartojama! O didžiulį *Danke*! turiu pasiųsti už Lamanšo — savo *Scherz* leidyklos Vokietijoje komandai už nepaprastą pagalbą, ypač Peteriui Lohmanui, Julijai Schade, Andrea Engen, Cordelia Borchardt, Bruno Backui, Indrai Heinz ir stulbinančiai Andrea Diederichs — redaktorei, ekskursijų gidei, patarėjai apsiperkant!

Kaip visada „ačiū" mano ištikimiesiems skalikams Berti ir Foebui, kurie, regis, visuomet nujaučia, kada man reikia eiti pasivaikščioti, tačiau dar neišmoko paruošti man martinio...

Priešpaskutinis, tačiau didžiausias „ačiū" mano brangiajai Helenai, kurios nenuilstanti parama tiek daug kartų palaikė ir įkvėpė mane kelyje.

Ir paskutinė padėka jums, mano knygų skaitytojai. Ačiū už visus jūsų laiškus ir paskatinimus. Tai — viskas.

Piteris Džeimsas
Saseksas, Anglija
scary@pavilion.co.uk
www.peterjames.com

1

Prasivėrė namo, kuris kažkada puikavosi toje sujungtų namų virtinėje, paradinės durys ir pasirodė ilgakojė mergina, vilkinti trumpa šilkine suknele. Ji paniro į giedrą birželio rytmetį, paskutinį savo gyvenime.

Prieš kokį šimtą metų šios aukštos baltos vilos, įsikūrusios Braitone vos per akmenuko mėtį nuo pasivaikščiojimo tako pajūryje, Londono frantams būtų buvusios kaip savaitgalio rezidencijos. O dabar už patamsėjusių, druskos nuėstų fasadų jos buvo suskaldytos į gyvenamuosius kambarius ir pigius nuomojamus butus; žalvariniai plaktukai prie paradinių durų jau seniai pakeisti vidaus ryšio skydeliais, o ant šaligatvių, virš kurių margavo neskoningos, nuomos agentūras garsinančios lentos, draikėsi iš maišų drimbančios šiukšlės. Gatvės pakraštys nusėtas susispraudusiais automobiliais; keli aplankstyti ir aprūdiję, bet visi iki vieno aptaškyti karvelių ir kirų išmatomis.

Mergina buvo tikras kontrastas tai aplinkai — iš jos tryško elegancija. Sprendžiant iš to, kaip ji nerūpestingai atmetė ilgus šviesius plaukus, kaip pasitaisė saulės akinius, iš prašmatnios *Cartier* apyrankės, per petį permesto *Anya Hindmarsh* rankinuko, iš viduržemiško įdegio, iš *Issey Miyake* kvepalų dvelksmo, suteikiančio piko meto monoksidui seksualumo prieskonio, ji buvo tokia mergina, kuri puikiausiai jaustųsi ir vaikštinėdama *Bergdorf Goodman* drabužių modelių prekybos centre, ir kurio nors *Schrager* viešbučio bare, ir kokios nors sušiktos jachtos laivagalyje Sent Tropeze.

Neblogai kaip teisės koledžo studentei, kuri vos prasistumia iš varganos stipendijos.

Tačiau po motinos mirties Dženė Streton buvo per daug išlepinta kaltės jausmo slegiamo tėvo, kad susimąstytų apie paprasčiausią *prasistūmimą*. Kol kas pinigai jai ateidavo nesunkiai. Visai kas kita gali būti, kai teks pragyventi iš būsimojo darbo. Juristo profesija sunki. Ketveri teisės studijų

metai praeityje, ir jau antrus metus ji dirbo stažuotoja vienoje Braitono advokatų firmoje, vadovaujama ištuokų bylomis užsiimančio advokato. Darbas jai patiko, nors kai kurios bylos netgi jai atrodė keistos.

Kad ir tas vakarykštis romutėlis, nedidukas septyniasdešimtmetis, Bernis Milsinas, tvarkingu pilku kostiumu ir rūpestingai parištu kaklaraiščiu. Dženė kukliai sėdėjo ant kėdės kontoros kampe, o trisdešimt penkerių metų partneris, kuriam ji buvo priskirta, Martinas Brumas, užsirašinėjo. Ponas Milsinas skundėsi, kad ponia Milsin, trejais metais vyresnė už jį, neduoda jam valgyti tol, kol jis neatlieka su ja oralinio sekso. „Triskart per dieną, — skundėsi jis advokatui. — Tokiame amžiuje nebegaliu veikti tokiais tempais, ypač kai tas kelių artritas nebeleidžia."

Ji vos valdėsi nenusikvatojusi ir matė, kaip Brumas irgi tvardėsi iš paskutiniųjų. Taigi ne vien vyrai turi kudlotų įgeidžių. Regis, abiejų lyčių atstovams jie nesvetimi. Kas dieną sužinai naujų dalykų, ir kartais ji nežinojo, kur daugiau pasisėmė žinių: Sautemptono universiteto Teisės fakultete ar gyvenimo universitete.

Nutraukdama jos mintis supypsėjo priimta žinutė kaip tik tuo metu, kai ji prisiartino prie savo raudonos ir baltos spalvos automobilio „Mini Cooper". Ji pasižiūrėjo į telefono ekraną.

Šįvakar. 8.30?

Dženė nusišypsojo ir pasiuntė trumpą atsakymą — xx. Ji luktelėjo, kol pravažiavo autobusas ir automobilių virtinė, atsidarė savo automobilį, minutėlę pasėdėjo susikaupdama ir galvodama, ką reikėjo nuveikti.

Binsui, jos katinėliui, ant nugaros iššoko gumbas ir vis didėjo. Jai tai nepatiko, todėl norėjo nuvežti gyvulėlį pas veterinarą. Ji atrado Binsą prieš porą metų — bevardį, benamį katinėlį, kuris buvo toks sulysęs ir išbadėjęs, kad bandė atidaryti jos šiukšlių dėžės dangtį. Mergina įsinešė jį vidun, ir nuo to karto jis niekada neparodė noro pradingti. „Tik nereikia aiškinti, kad katės yra nepriklausomos", — mąstė ji. O gal pati jį išlepino? Ir velniai nematę. Binsas — meilus padarėlis, o ji savo gyvenime nelabai ką turėjo lepinti. Pasistengs šiandien užregistruoti jį vėlesniam laikui. Paskaičiavo, kad jeigu patektų pas veterinarą iki pusės septynių, jai dar liktų daugybė laiko.

Per pietų pertrauką jai reikėjo nupirkti atviruką ir dovaną tėvui: penktadienį jam sukaks penkiasdešimt penkeri. Jau mėnuo, kai nesimatė su juo: tėvas buvo išvykęs į JAV verslo reikalais. Regis, pastaruoju metu jis ištisai keliavo, ir kuo toliau, tuo dažniau. Ieškojo tos vienintelės, kuri galėtų atstoti jam žmoną ir dukteriai — motiną. Nors jis niekada apie tai nekalbėjo, tačiau Dženė matė, koks tėvas vienišas ir susirūpinęs dėl savo verslo, kuris, regis, užstrigo. Menka paguoda ir tai, kad ji gyveno už penkiasdešimt mylių nuo jo.

Užsisegdama saugos diržą, Dženė net neįtarė, kad į ją buvo nukreiptas ilgas objektyvas ir tyliai dūzgė skaitmeninė *Pentax* kino kamera. Dūzgė už kokių dviejų šimtų jardų, ir garsą sugėrė eismo triukšmas.

Stebėdamas ją pro kryželius, jis pranešė mobiliuoju telefonu:

— Ji jau atvažiuoja.

— Ar tu tikras, kad ten ji? — Balsas buvo aiškus ir aštrus lyg plienas.

„Ji — tikras saldainiukas“, — pagalvojo jis. Vis dar tebeglostė akį, nors stebėjo merginą ištisas dienas ir naktis, ištisas paras, ištisas savaites, ir kai ji būdavo namie, ir ne namie.

— Tikras, — pasakė jis. — Taip.

2

— Aš sėdžiu traukinyje! — rėkė į savo mobilųjį telefoną šalimais riogsantis didžiulis, taukais aptekęs kūdikiškos fizionomijos idiotas. — Traukinyje. TRAU-KI-NY-JE! — pakartojo jis. — Taigi, taigi, prasta linija.

Traukinys įnėrė į tunelį.

— O, šūdas, — suburbėjo tas idiotas.

Susigūžęs tarp to mulkio dešinėje ir iki šleikštumo saldžiai išsikvėpinusios panelės kairėje, kuri įnirtingai rašė žinutes, Tomas Braisas gniaužė šypseną. Šio trisdešimt šešerių metų malonaus ir gražaus vyro veidas buvo rimtas, berniokiškas, išvagotas rūpesčių, ant kaktos sviro tamsiai rudų plaukų kuokštas. Jis vilkėjo dailų kostiumą ir užtat slopo šitoje tvankioje kaitroje, kaip ir gėlių puokštelė, besivartanti ant viršutinės lentynos. Jis nupirko ją žmonai. Vagone buvo karšta. Pernai Tomas važinėjo pirmąja

klase, ir ten vagonuose buvo geresnė ventiliacija arba bent jau jie ne taip prigrūsti, bet šiais metais jam teko taupiau gyventi. Tačiau jis vis tiek mėgdavo nors kartą per savaitę nustebinti Kelę gėlėmis.

Po pusės minutės, vos spėjus išnirti iš tunelio, tas asilas dūrė į mygtuką, ir košmaras atsinaujino.

— VAŽIAVOME TUNELIU! — užbaubė, tarsi vis dar tebebūtų jame. — Aha, šūdinai NEĮTIKĖTINA! Ir kaip jie neturi jokių vielų ar *ko*, na, žinai, kad būtų ryšys? Tunelyje, gerai? O kai kuriuose greitkelių tuneliuose jau turi, gal ne?

Tomas bandė sutelkti dėmesį į tirtančio skreitinio kompiuterio *Mac* elektroninį paštą. Dar viena sušnerkštos dienos kontoroje sušnerkšta pabaiga. Per šimtą elektroniniu paštu gautų laiškų laukė atsakymų ir dar reikėjo kas minutę persikelti ateinančią informaciją. Kasnakt, prieš eidamas miegoti, jis viską peržiūrėdavo: toks jau buvo jo įprotis, vienintelis būdas susidoroti su darbo krūviu. Vienuose būdavo paprasčiausi pokštai, juos atsiversdavo vėliau, o kituose — nešvankūs priedai, kuriuos atsiųs-davo draugeliai. Šitų jis nerizikuodavo atsiversti prigrūstame traukinio vagone. Tik jau ne po to karto, kai sėdėdamas šalia manieringos poniutės atsivertė *Power Point* rinkmeną, kurioje išdygo asiliukas ir oraliniu būdu jį linksminanti nuoga blondinė.

Traukinys klepsėjo ir taukšėjo, lingavo ir kretėjo, ėmė trūkčioti, kai įvažiavo į dar vieną tunelį. Jau artėjo namai. Pro atvirus langus šniokštė vėjas, įnešdamas nuo juodų sienų atsimušantį dundesį. Staiga vagonas pradvoko senomis puskojinėmis ir suodžiais. Viršum jo, ant lentynos, čiuožtelėjo lagaminėlis, ir jis dirstelėjo aukštyn sunerimęs, kad tas nenukristų jam ant galvos ar nesulamdytų gėlių. Priešais jį ant sienos, tiesiai virš putlios paniurusios panelės, apsitempusios siauru sijonėliu ir skaitančios *Heat* žurnalą, kabojo kažkokia reklaminė lenta, kurioje kažkas juodomis raidėmis buvo keverziškai išpurškęs „SEAGULLS WANNKERS“*.

„Štai tau ir futbolo rėmėjai, — pagalvojo Tomas. — Nesugebėjo net teisingai parašyti žodžio *wankers*“.

Prakaito lašai nuvarvėjo sprandu, per šonkaulius ir žliaugė visur, kur

* *Seagulls* — futbolo klubas; *angl.* wankers — šunsnukiai, bjaurybės, onanistai (vert.).

dar nebuvo prilipę prie kūno balti marškiniai. Jis jau buvo nusimetęs švarką ir atsilaisvinęs kaklaraištį. Būtų mielai nuspyręs ir juodus nevarstomus *Prada* batelius, spaudusius kojas. Kai traukinys išlėkė iš tunelio, jis kilstelėjo nuo ekrano lipnų veidą ir įkvėpė tą pačią akimirką atšviežėjusį orą, malonesnį, žole prakvipusį Dounlendo orą. Po kelių minučių nuo Lamanšo padvelks ir druskos priekvapis. Jau keturiolika metų Tomas važinėjo į darbą, todėl ir užsimerkęs galėtų pasakyti, kada artėjo namai.

Kurį laiką jis žvelgė į praskriejančius laukus, fermerių namus, elektros stulpus, vandens telkinį, žemas kalvas tolumoje ir vėl nukreipė akis į elektroninį paštą. Vienas laiškas — nuo jo komercijos direktoriaus. Perskaitęs jį ištrynė. Tada atsakė į nusiskundimą: dar vienas iš jo klientų siuto, kad laiku negavo užsakymo kažkokiam dideliam vasaros renginiui. Šį kartą tai buvo inicialais pažymėti tušinukai, o prieš tai — išmarginti golfo skėčiai. Jo užsakymų ir krovos skyriuje buvo netvarka: iš dalies dėl naujos kompiuterinės sistemos, iš dalies dėl to, kad skyriui vadovavo idiotas. Tokie dalykai velniškai kenkė jo verslui, nes rinka ir taip pergrūsta. Per vieną savaitę konkurentai nušvilpė jo du didelius užsakovus: automobilių nuomos firmą *Avis* ir *Apple* kompiuterius.

Siaubas.

Visas jo verslas girgždėjo nuo skolų naštos. Per plačiai jis užsimojo, per greitai įsivažiavo. Ir namuose paskolos pakibusios virš galvos. Jam nereikėjo nusileisti Kelės įkalbinėjimams aną namą iškeisti į šį, geresnį. Tik jau ne dabar, kai rinka siaurėja ir verslas smunka. Dabar jis grūmėsi, kad tik išsilaikytų mokus. Verslas nebepadengdavo pridėtinių išlaidų. Kad ir ką jai sakytum, niekas negelbėjo: Kelė buvo tarsi apsėsta pirkimo manijos. Beveik kasdien ji nusipirkdavo ką nors nauja, dažniausiai per *eBay*, mat ten esą pigios prekės. Be to, ji vis primindavo, kad jis pats perkasi brangius, dizainerių sukurtus drabužius. Tad argi jis galėjo ginčytis? Jai nė motais, kad jis pirkdavosi drabužius per išpardavimus ir kad jų reikėjo norint atrodyti dailiai, kaip to reikalavo jo padėtis versle.

Jis buvo taip susirūpinęs, kad neseniai net aptarė jos išlaidumą su savo draugu, kuriam po skyrybų dėl depresijos buvo prireikę psichologo konsultacijos. Po kelių degtinės ir martinio taurių, gėrimo, kuriame paskutiniaisiais mėnesiais Tomas vis dažniau ieškodavo paguodos, Briusas Votsas

pasakė, kad tokių nepataisomų švaistūnų pasitaiko ir kad juos įmanoma išgydyti. Tomas susimąstė: ar Kelė jau pasiekė tokį lygį, kad būtų pagrindas gydyti, ir jeigu taip, kaip tada reikėtų iškelti tokį klausimą.

Tas mulkis vėl užsivedė:

— Sveikas, Bilai, čia RONAS, aha, Ronas iš „DALIŲ". AHA, TEISINGAI! SUGALVOJAU TRUMPAI PAKVARŠINTI TAU GALVĄ — o, šūdas. BILAI? ALIO?

Nekeldamas galvos Tomas užvertė akis. Nebėra ryšio. Dievo apvaizda! Kartais iš tikrųjų galima patikėti, kad Dievas yra. Tada pasigirdo kito telefono kaukimas.

Jo paties, sumetė jis, pajutęs vibraciją marškinių kišenėje. Vogčia apsidairęs ištraukė jį, pažiūrėjo, kas skambina, ir kaip galėdamas garsiau klyktelėjo:

— SVEIKUTE, BRANGIOJI. AŠ — TRAUKINYJE! TRAU-KI-NY-JE! JIS VĖLUOJA!

Jis išsišiepė žiūrėdamas į tą idiotą ir bent kelias sekundes gardžiavosi labai saldžiu kerštu.

Kol kalbėjosi su Kele tylesniu balsu, traukinys įvažiavo į Preston Parko stotį, paskutinį sustojimą prieš jo kelionės tikslą — Braitoną. Tas idiotas, pasistvėręs savo mažą prastą kelionmaišį, ir keli kiti keleiviai išlipo, ir traukinys vėl pajudėjo. Baigęs pokalbį, tik po kelių sekundžių Tomas pastebėjo kompaktinį diską, gulintį šalia jo ant sėdynės, kur ką tik sėdėjo tas kvaiša.

Pakėlęs jį pavartė ieškodamas bent kokio ženklo, pagal kurį galėtų nusiųsti jį savininkui. Viršutinis įdėklas buvo matinis plastikinis, be jokios etiketės ar užrašo. Atidaręs jį, išėmė sidabro spalvos diską, pavartė, atidžiai patyrinėjo, tačiau ir ten nieko nerado. Nutarė įdėti jį į kompiuterį ir pažiūrėti, gal taip pavyks ką nors nustatyti, o jeigu ne, tada nuneš jį į radinių biurą. Iš tiesų tas asilas nenusipelnė to...

Abipus traukinio iškilo statūs kreidingi šlaitai. Vėliau kairėje pasirodė pastatai ir parkas. Čia pat — ir Braitono stotis. Dabar neužtektų laiko patikrinti tą diską. Tomas nusprendė žvilgtelėti į jį vakare.

Jeigu būtų bent kiek nujautęs, kokį siaubingą smūgį jis skels jo gyvenimui, būtų tą pačią sekundę palikęs prakeiktąjį daiktą gulėti ant sėdynės.

3

Prisimerkusi nuo vakaro saulės spindulių Džene skubiai dirstelėjo į laikrodį „Mini Cooper" skydelyje ir pasitikslino laikrodėlyje. Be penkių aštuonios. Jėzau!

— Jau beveik namie, Binsai, — įtemptu balsu pratarė ji, keikdama tą Braitono pakrantės kamšatį ir save, kad nepasuko kitu keliu. Ji įsimetė burnon gabalėlį kramtomosios gumos.

Skirtingai nei jo šeimininkė, katinas šį vakarą kuo ramiausiai tupėjo savo pintinėje ant priekinės keleivio sėdynės ir paniuręs spoksojo pro pinučius. Jos nuomone, jis, matyt, sušniuro, kad buvo nutemptas pas veterinarą. Staigiai sukdama į savo gatvę, ji prilaikė pintinę, sulėtino greitį ieškodama vietos, kur galėtų pastatyti automobilį, ir velniškai vylėsi, kad nusišypsos laimė rasti kur nors skylę.

Vėlavo kur kas daugiau, negu buvo numačiusi, nes bosas užlaikė ją darbe kaip tik šiandien: reikėjo apmesti rytdienos pasitarimo su advokatais planą dėl ypač aitrios skyrybų bylos.

Klientas, arogantiškas gražuolis dykūnas, buvo vedęs turtingą paveldėtoją ir dabar norėjo pasiglemžti kuo daugiau pinigų. Vos išvydusi jį prieš tris mėnesius savo boso kabinete, Džene juo pasibjaurėjo. Jos nuomone, jis — parazitas, ir mergina slapta vylėsi, kad klientas negaus nė surūdijusio skatiko. Ji niekada neprasitarė apie tai savo bosui, tačiau įtarė, kad ir jis jautė tą patį.

Vėliau ji daugiau nei pusvalandį prakiurksojo veterinaro laukiamajame, kol pagaliau su Binsu pateko pas poną Kontį. Ir iš tos konsultacijos nieko gera nepešė. Kristianas Kontis, pernelyg jaunas ir hipiškai atrodantis, kad būtų veterinaras, ilgiausiai tyrinėjo gumbą ant Binso nugaros, o paskui čiupinėjo ir visur kitur. Galiausiai paprašė atvežti katiną rytoj, nes reikėjo daryti biopsiją. Džene kaipmat supanikavo pamaniusi, kad veterinaras įtarė auglį.

Ponas Kontis nuramino ją ir išvardijo visą sąrašą kitų galimybių, tačiau mergina išėjo iš veterinaro apnikta juodžiausių minčių.

Ji pastebėjo mažytį tarpelį tarp dviejų automobilių, kurie stovėjo visiškai netoli nuo jos paradinių durų. Numynė stabdį ir tada įjungė atbulinę pavarą.

— Kaip laikaisi, Binsai? Išalkai?

Per tuos dvejus metus ji labai prisirišo prie šio gelsvai balto padarėlio žaliomis akimis ir didžiuliais ūsais. Ir jo akys, ir elgesys buvo kažkokie ypatingi: žiūrėk, vieną akimirką jis glaustosi, murkia, miega padėjęs galvą jai ant kelių bežiūrint televizorių, o kitą taip prakeiktai pasižiūrės, lyg būtų žmogus, suaugęs, visažinis. Kažkas yra teisingai pasakęs: „Kartais, kai žaidžiu su savo katinu, imu svarstyti, ar tik ne katinas žaidžia su manimi."

Ji pavažiavo atbula į tą tarpą, bet nepataikė, pabandė iš naujo. Nelabai pavyko ir šį kartą, bet ji numojo ranka. Uždariusi stoglangį, paėmė pintinę ir išlipo iš automobilio stabtelėdama dar kartą pasitikrinti laiką, tarsi per stebuklą anksčiau būtų suklydusi. Ne, nesuklydo. Dabar buvo be vienos minutės aštuonios.

Liko tik pusvalandis, per jį reikės pašerti Binsą ir susiruošti. Tas jos vyrukas buvo kažkoks fanatikas: reikalavo, kad kiekvieną kartą susitinkant ji atrodytų tiksliai taip, kaip jis pageidavo. Rankos ir kojos turėjo būti ką tik nuskustos; ji turėjo pasikvėpinti *Issey Miyake* kvepalais lygiai tiek pat ir tose pačiose vietose; išsiplauti plaukus tuo pačiu šampūnu ir kondicionieriumi, pasidaryti tiksliai tokį pat makiažą. O savo „šermuonėlį" apgenėti mikroskopiniu tikslumu.

Jis iš anksto pasakydavo jai, kuo apsirengti ir kokį papuošalą užsidėti, netgi kurioje buto vietoje norėjo atėjęs ją rasti. Tokie dalykai jai buvo ne prie širdies: ji visada buvo nepriklausoma mergina ir nesileisdavo vyrų gainiojama. Ir vis dėlto kažkas ją patraukė. Šitas Rytų europietis buvo grubus, tvirto sudėjimo, apsirengęs akį rėžiančiais drabužiais. Iki šiol visi vyrai, su kuriais ji susitikinėdavo, buvo kultūringi, rafinuoti, pernelyg galantiški kavalieriai. Ir vis dėlto vos po trijų pasimatymų jis pavergė ją. Dabar vien nuo minties apie jį pasijuto visa sudrėkusi.

Užrakinusi automobilį ir pasukusi savo buto link, ji net nepastebėjo, kad gatvėje, netoliese, stovėjo vienintelis automobilis, neaptaškytas karvelių ir kirų mėšlu, — blizgus, užtamsintais langais juodas „Volkswagen GTI". Išoriniam pasauliui nematomas vyras sėdėjo prie vairo ir, stebėdamas ją pro mažyčius žiūronus, spaudė neabonentinio mobiliojo telefono mygtukus.

4

Buvo vos po pusės aštuonių, kai Tomas Braisas savo sportiniu sidabro spalvos „Audi" pravažiavo pro teniso kortus, pro atvirą, medžiais apsodintą Houvo Parko poilsio zoną, kur žmonės vaikštinėjo su šunimis, žaidė, gulėjo ant žolės mėgaudamiesi ankstyvos vasaros ilgos dienos pavakare.

Jis važiavo atvirais langais ir kvėpė vėjelio įneštą šviežiai pjautos žolės aromatą, klausėsi raminamo Hario Koniko Jaunesniojo balso, kurį jis mėgo, nors Kelė laikė jį prastu. Ir Sinatra jos netenkino. Aukštos klasės dainavimas jai netiko: ją traukė jam svetimi, nesuprantami, trankūs garsai.

Kuo ilgiau jie gyveno santuokoje, tuo mažiau, atrodo, turėjo ką nors bendra. Jis neprisiminė, kada paskutinį kartą jie sutarė dėl kokio nors filmo. „Džonatanas Rosas" buvo vienintelė televizijos laida, kurią drauge reguliariai žiūrėdavo penktadienio vakarą. Tačiau jie mylėjo vienas kitą, tuo jis neabejojo, o vaikai buvo svarbiau už viską. Jie buvo *viskas*.

Šis dienos metas jam buvo pats mieliausias: grįžimas namo į dievinamą šeimą. O šiandien kontrastas tarp šlykštaus, glitaus karščio Londone ir traukinyje ir šio malonaus meto atrodė dar ryškesnis.

Kas sekundę kylančia nuotaika jis kirto sankryžą su prašmatnia Vudlendo alėja, vadinama Milijonierių gatve, palei kurią buvo išsirikiavusi ilga eilė dailių namų. Dalis jų rėmėsi į giraitę. Vieną gražią dieną Kelė troško ten apsigyventi, tačiau kol kas tai buvo ne jų nosiai. O gal ir visada taip bus, kai šitaip krypo reikalai, gailiai mintijo jis. Važiavo vakarų kryptimi, dabar jau daug kuklesne gatve, Goldstono Ratu, abipus kurios buvo išsimėtę tvarkingi, po du sujungti namai. Tada pasuko dešinėn, į Aukštutinę Viktorijos alėją.

Niekas negalėjo pasakyti, kodėl ją vadino Aukštutine, nes nebuvo jokios Žemutinės Viktorijos alėjos. Jo senyvas kaimynas Lenas Veinraitas, — ir jis, ir Kelė slapčia jį pravardžiavo Žirafa, nes buvo vos ne septynių pėdų ūgio, — postringaudamas prie sodo tvoros pareiškė, kad gatvė, matyt, taip pavadinta dėl to, kad kilo į gana stačią kalvą. Ne kažin koks paaiškinimas, bet niekas geresnio dar nesugalvojo.

Aukštutinė Viktorijos alėja buvo gyvenamajame rajone, kuris, nors

ir trisdešimties metų senumo, dar neatrodė nusenęs. Prie gatvės augantys platanai vis dar atrodė lyg aukšti sodinukai, o ne subrendę medžiai; poromis sujungtų dviaukščių namų raudonos plytos vis dar lyg naujos; Tiudoro epochos architektūrą mėgdžiojantys mediniai stogo strypai dar nepaliesti nei kinivarpų, nei oro sąlygų. Tai buvo rami gatvė su keliomis parduotuvėmis įkalnės viršuje. Daugiausia čia gyveno apyjaunės poros su vaikais, išskyrus Leną ir Hildą Veinraitus, kurie išėję į pensiją atsikėlė čia iš Birmingamo, paklausę savo gydytojo patarimo, kad jūros oras padės Hildai, sergančiai astma. Tomo manymu, jai būtų geriau sumažinti cigarečių skaičių, kurių dabar surūkydavo iki keturiasdešimt per dieną. Privažiavęs prie stoginės greta namo, jis įspraudė savąjį „Audi“ šalia Kelės aprūdijusio „Espace“, įsidėjo kišenėn mobilųjį telefoną ir išlipo pastvėręs lagaminėlį ir gėles. Kitapus gatvės riogsantis spaudos kioskas ir nedidukė sporto salė dar tebedirbo, bet kirpyklos salonas, geležies dirbinių parduotuvė ir nekilnojamojo turto agentūra jau buvo uždaryti. Netoliese esančioje autobusų stotelėje stovėjo dvi paauglės trumpais sijonėliais. Paklusdamas dilgtelėjusiai aistrai, jis dar trumpai paganė akis, kol mergaičiukės dalijosi cigarete.

Tada pasigirdo atveriamos paradinės durys ir nuskardeno Kelės balselis:

— Tėvelis jau namie!

Kaip žmogui, užsiimančiam rinkodara, Tomui niekada nestigo žodžių, tačiau jeigu kas nors būtų paprašęs jį apibūdinti tą kiekvienos darbo dienos vakaro akimirką, kai jį grįžusį sutikdavo patys svarbiausi pasaulyje žmonės, jis abejojo, ar būtų sugebėjęs. Tai buvo džiaugsmo, pasididžiavimo, absoliučios meilės antplūdis. Kaip tik šią savo gyvenimo akimirką jis sustabdytų, jeigu galėtų: štai jis stovi tarpduryje karštai glebėsčiuojamas vaikų, mato Ledi, jų vokiečių aviganę, įsikandusią pavadėlį, viltingai žiūrinčią, trepsinčią ir beprotiškai švytuojančią milžinišką uodegą. Ir tada — besišypsanti Kelė.

Ji stovėjo tarpduryje užsitempusi džinsinį kombinezoną ir baltus sportinius marškinėlius. Veidą gaubė šviesios garbanėlės. Visa nušvitusi ta savo nuostabia šypsena. Jis įteikė jai rausvų, geltonų ir baltų gėlių puokštę.

Kelė darė taip, kaip ir visada, kai gaudavo iš jo gėlių: mėlynos akys

žaižaruodavo iš džiaugsmo, minutėlę pasukiodavo jas rankose kartodama „oho! o! oho!“, sakytum, tikrai nebūtų mačiusi gražesnių gėlių. Paskui kilstelėdavo jas prie nosies — mažytės šelmiškos nosytės, kurią jis taip mylėjo, — ir uostydavo.

— Oho! Tik pažiūrėkite! Rožės! Mano mylimiausių spalvų mylimiausios gėlės. Tu toks dėmesingas, mano meile! — Ir pabučiavo jį.

Ir šį vakarą jos bučinys buvo ilgesnis negu visada. Gal šiąnakt jam pavyks? „Arba, sergėk Dieve, — pagalvojo jis smigtelėjus įtarimui, — gal ji ruošia mane prieš pasakydama apie kokį nors nenormalų naują pirkinį, įsiytą šiandien per *eBay*.“

Tačiau jam įėjus vidun ji nieko nepasakė, nesimatė nei dėžės, nei dėžutės, nei įpakavimo rėmo, jokio naujo įtaiso ar prietaiso. O po dešimties minučių, nusikračius prakaitu permirkusių drabužių, nusiprausus po dušu, persirengus šortais ir sportiniais marškinėliais, jo nuotaika, bent jau laikinai, ėmė kilti.

Maksas, „tikšliai“ septynerių metų, keturiolikos savaičių ir trijų dienų, buvo įnikęs į Harį Poterį. Ir į gumines apyrankes, ir išdidžiai propagavo baltųjų šūkį „PAVERSKIME SKURDĄ ISTORIJA“ bei juodųjų ir baltųjų antirasistinį „STOKITĖS IR PASISAKYKITE“.

Tomas, džiaugdamasis Makso domesiu pasauliu, nors dar ir nesuvokė tų šūkių reikšmės, sėdėjo ant kėdės prie sūnelio lovos. Jo kambarėlis buvo mažas, išklijuotas ryškiai geltonais tapetais. Tomas garsiai skaitė tas pačias knygeles jau antrą kartą. Berniukas gulėjo susirangęs, iškišęs susišiaušusią šviesią galvelę iš po pūkinės antklodės ir viską siurbė savo didžiulėmis, plačiai atmerktomis akimis.

Keturmetė Džesika kentė danties skausmą, buvo suirzusi ir nesidomėjo jokiomis istorijomis. Kelės pastangos ją nuraminti buvo bevaisės, ir dabar pro miegamojo sieną sklido baisiausi riksmai.

Tomas užbaigė skyrių, pabučiavo sūnelį ir pakėlęs nuo grindų *Hogwarts Express* vagoną padėjo jį ant lentynos šalia žaislinės stoties. Tada išjungė šviesą ir dar kartą, jau nuo durų, pasiuntė oru bučkį. Įėjęs į rausvą Džesikos kambarėlį, „Barbės pasaulio“ šventovę, išvydo sugniužusį, nuo ašarų įkaitusį ir išpurtusį veidelį. Kelė beviltiškai gūžtelėjo pečiais: ji bandė skaityti jai „Grufalą“. Jo pastangos bent porą minučių paguosti dukrelę

nuėjo perniek. Žmona pasakė, kad skubos tvarka stomatologė jas priims kitą rytą.

Atsargiai laviruodamas tarp dviejų barbių ir lego krano, jis nusileido žemyn į virtuvę, prakvipusią vakariene, ir vos nesuklupo ant miniatiūrinio Džesikos triratuko. Pintinėje gulinti ir sausgysles nuo dinozauro kojos dydžio kaulo graužianti Ledi vėl viltingai pažiūrėjo į jį ir vigztelėjo uodegą. Tada stryktelėjo iš pintinės, nužingsniavo per kambarį ir parvirto aukštielninka atkišdama pilvą.

Tomas patrynė jį pėda. Ledi užrietė galvą ir iškišo liežuvį apdovanodama jį paika šypsena.

— Vėliau, tu sena paleistuve, prižadu. Vaikštynės — vėliau. Tvarka. Sutarta?

Už lango, kvadrato formos sodelio centre, dūzgė laistytuvas. Po vandens čiurkšlėmis pievelėje stypsantis juodasis strazdas pakėlė sparną ir kapsnojo jį snapu. Ant virvės kabėjo mažyčiai ryškiaspalviai drabužėliai. Po jais ant šono gulėjo plastikinis paspirtukas. Sodelio gale stovinčiame šiltnamyje noko pomidorai, avietės, braškės ir cukinijos, kuriais jis pats ir rūpinosi.

Dar tik pirmi metai, kai jis pabandė ką nors auginti ir be saiko didžiavosi savo pastangomis. Kol kas. Virš tvoros kinkavo paniuręs, gedulingas Žirafos veidas. Tą kaimyną rasi ten ištisą dieną: karpantį, genantį, ravintį, grėbstantį, laistantį, aukštyn žemyn, aukštyn žemyn, sukrypusį ir sulinkusį lyg atgyvenusį seną kraną.

Paskui jis nužvelgė akvarele ir spalvotais pieštukais nupieštus piešinius, dengiančius vieną sieną — Makso ir Džesikos pastangos — ieškodamas ko nors nauja. Be Hario Poterio, Maksas buvo patrakęs dėl automobilių, tad dauguma jo dailės kūrinėlių buvo ratuoti. Džesika piešė keistos išvaizdos žmones ir dar keistesnius žvėrelius, o kiekviename paveikslėlyje visada kur nors skaisčiai švietė saulutė. Šiaip ji buvo linksmutė, todėl jis sielojosi matydamas ją šįvakar raudančią. Šiandien jam neteko pasigėrėti nė vienu nauju meno kūrinėliu.

Jis susimaišė stiprų *Polstar* degtinės ir spanguolių sulčių kokteilį, įsimalė susmulkinto ledo iš automato jų prašmatniame amerikietiško modelio šaldytuve, — tai dar vienas Kelės „pigus“ pirkinys, kurio durelėse buvo

įtaisytas televizoriaus ekranas, ir nusinešė stiklinę į svetainę. Jis svarstė, ar eiti į jų nedidelę oranžeriją, kurią dabar apšvietė saulė, ar netgi išeiti į sodelį ir pasėdėti ant suolo, tačiau nutarė verčiau keletą minučių pažiūrėti televizorių.

Pasiėmė distancinio valdymo pultelį ir įsitaisė savo ištaigingame atlošiamame fotelyje, kurį, tiesą sakant, pats nusipirko pigesne kaina internetu dar iki to, kai Kelė, irgi internetu, įsigijo patį naujausią ekstravagantišką pirkinį — didžiulį plokščiaekranį *Toshiba* televizorių, kuris užėmė pusę sienos, o ką jau kalbėti apie pusę jo uždarbio ir išsimokėjimo „šventę", kuri truks visus metus. Nors, reikėjo pripažinti, žiūrėti sporto laidas buvo labai smagu. Kaip paprastai, ekrane laukė *QVC Shopping* kanalas, o ant sofos gulėjo prijungta Kelės klaviatūra.

Jis perbėgo keletą kanalų ir apsistojo ties „Simpsonais". Jam visada patiko šitas serialas. Ypač jo herojus Homeras, su kuriuo jis drauge išgyveno. Kad ir ką Homeras darytų, pasaulis visuomet koneveikdavo jį.

Buvo gera gurkšnoti kokteilį. Gera atsilošti šiame fotelyje, gera sėdėti šiame kambaryje, kurio viename gale — valgomasis, kitame — oranžerija ir grynas oras. Miela būti apsuptam vaikų ir Kelės nuotraukų, ant sienų kabančių graviūrų. Tiesą sakant, ji su Kele sutarė dėl šių nebrangių meno kūrinių. Čia pat stovėjo įstiklinta spintelė, pilna golfo ir kriketo prizų kolekcijos.

Viršuje Džesikos verksmas pagaliau rimo. Išlenkęs degtinę, jis maišėsi naują porciją, kai į virtuvę įėjo Kelė. Nepaisant išsekusio nepadažyto veido ir dviejų vaikų gimdymo, ji vis dar atrodė grakšti ir graži.

— Na ir dienelė! — pasiskundė dramatiškai skėstelėdama rankas. — Manau, ir man vienas būtų ne pro šalį.

Geras ženklas: nuo gėrimo ji visada tapdavo meili. Visą dieną geidulys tai užplūsdavo jį, tai atslūgdavo. Jis prabudo apie šeštą valandą ryto kietas kaip ragas, kaip ir daugelį rytmečių. Kaip paprastai, pasivertė lovoje ir apsižergė Kelę tikėdamasis „greitučio". Ir, kaip paprastai, planą sužlugdė durų girgždesys ir kojyčių tapsenimas. Jam jau kilo įtarimas, ar tik Kelė nebus įsitaisiusi kokio nors slapto mygtuko, kurį nuspausdavo vos tik pakvipdavo seksu, kad prisišauktų į miegamąjį vaikus.

Jis pagalvojo, kad ir kaip žiūrėtum, jo gyvenime įsitvirtino vis ryškė-

jantis modelis: šūdini reikalai darbe, didėjančios skolos namie ir nuolatinis ragas kelnėse.

Jis pradėjo ruošti jai didžiulę porciją gėrimo stebėdamas ir grožėdamasis, kaip Kelė pamaišė troškinamą vištieną, tuo pat metu nukėlė dangtį nuo prikaistuvio su bulvėmis ir kažką patikrino orkaitėje. Šitoks jos daugiaprogramis režimas virtuvėje jam buvo visiškai neįkandamas.

— Ar Džesė jau aprimo?

— Šiandien ši panelė gana pasipūtusi, ir tiek. Viskas gerai. Daviau jai aspirino, kad aprimtų skausmas. Kaip tau sekėsi?

— Nė neklausk.

Ji suėmė delnais jo veidą ir pabučiavo.

— Kada paskutinį kartą tau buvo gera diena?

— Atleisk, neketinu dejuoti.

— Tai papasakok. Tam ir esu tavo žmona — pasipasakok!

Jis įdėmiai pažiūrėjo į ją, suėmė jos veidą ir pakštelėjo į kaktą.

— Kai vakarieniausime. Tu atrodai tokia graži. Kasdien vis gražesnė.

Šypsodamasi ji papurtė galvą.

— Na jau, matyt, pagedo tavo akys. Nieko nepadarysi — amžius. — Ji atsitraukė per žingsnį ir pasisuko. — Ar jis tau patinka?

— Kas?

— Šitas kombinezonas.

Jis vėl staiga apsiblausė.

— Ar jis naujas?

— Taip, šiandien pristatė.

— Neatrodo naujas, — pasakė jis.

— Jis ir neturi atrodyti! Tai *Stella McCartney* modelis. Kietas, ar ne?

— Polo dukros?

— Taip.

— Maniau, kad jos daikčiukai brangūs.

— Ir yra brangūs, bet šitie su nuolaida.

— Na, žinoma. — Jis toliau maišė jai gėrimą nenorėdamas šį vakarą leistis į ginčus.

— Ieškojau internete pigių kelialapių atostogoms. Jau žinau, kada mama su tėčiu galės pasiimti vaikus: pirmąją liepos savaitę. Ar tiktų?

Jis išsitraukė iš kišenės elektroninę užrašų knygutę *Palm* ir pažiūrėjo į kalendorių.

— Trečią savaitę turėsime parodą „Olimpijoje“, tačiau liepos pradžia tinka. Bet, žiūrėk, kad būtų tikrai pigu. Gal vertėtų paprasčiausiai nuvažiuoti kur nors Anglijoje?

— Internete siūlomos neįtikimos kainos! — pašoko ji. — Savaitė Ispanijoje atsieis pigiau negu namuose! Peržiūrėk kelias vietas — aš jas užsirašiau. Žvilgtelėk po vakarienės. Holė iš mūsų gatvės turi draugę, kuri internetu gavo savaitę Sent Lusijoje už du šimtus penkiasdešimt svarų. Argi nebūtų nuostabu Karibų salose?

Jis padėjo knygutę, apkabino ją ir pabučiavo.

— Manau, šį vakarą leisiu kompiuteriui atsipūsti ir sutelksiu dėmesį į tave.

Ji pabučiavo vyrą.

— Bijau ir pagalvoti apie atsitraukimo simptomus, kuriuos patirtum. — Ji šelmiškai nusišypsojo. — Noriu pažiūrėti Džeimio Oliverio programą. Tu negali jo pakęsti. Būsi daug laimingesnis, jeigu tą pusvalandį praleisi viršuje prie savo kompiuteriuko.

Tomas ištiesė jai gėrimą ir paklausė:

— Kur tu labiausiai norėtum važiuoti, jeigu įstengtume?

— Bet kur, kur nėra spiegiančių vaikų.

— Tu tikrai juos paliktum? Apsigalvojai? Ar tu tikra? — Anksčiau Kelė niekada nenorėdavo palikti vaikų.

— Šią akimirką juos mielai parduočiau, — pasakė ji ir mauktelėjo pusę savo gėrimo.

Po valandos, iškart po devynių, Tomas užlipo viršun į savo mažą darbo kambarėlį. Vis dar buvo šviesu. Jam patikdavo ilgi vasaros vakarai, o dar kelias savaites jie vis ilgės. Pro trikampį, kurį sudarė du stogai virš parduotuvės, tolumoje mėlynavo Lamanšo sąsiauris. Virš stogų pralėkė varnėnų pulkas. Pro langą nuo kaimyno pusės sužadindamas apetitą atsklido lauke kepamos mėsos kvapas.

Sporto salėje kažkoks vargšelis darė atsispaudimus. Treneris stovėjo šalimais. Tai priminė, kad jau daugelį mėnesių jis menkai mankštinosi, iš-

skyrus tuos trumpus žygius aplink kvartalą, kai vedžiodavo Ledi. Per daug tarnybinių pietų, per daug alaus, užtat dabar kai kurie jo mėgstami drabužiai darėsi per ankšti. Kelė tik ir kartojo, koks jis kvailas, kad neina mankštintis, kai sporto salė čia pat, per gatvę. Bet juk tai papildomos išlaidos.

Gal jis tik ilgiau pavedžios Ledi, kai bus štai tokie puikūs vasaros vakarai. Gal net vėl ims plaukioti. Golfas kartą per savaitę ne ką tepagelbėjo jo liemens apimčiai. Jis negalėdavo žiūrėti į vyrus su sudribusiais pilvais, kai susitikdavo golfo klubo persirengimo patalpoje. Dabar akis badė faktas, kad ir jis auginasi neką mažesnį pilvuką. Tomas padaužė jį kumščiais, tarsi perspėdamas save: „Iki atostogų nebegausi daugiau kaip šešis buteliukus per dieną!"

Jis gurkšnojo jau trečią stiklą degtinės, apglebo, dienos rūpesčiai ištirpo maloniame alkoholio rūke. Pasidėjo stiklinę šalia ir žvilgtelėjo į internetinę kamerą, stovinčią ant stalo, kuria retkarčiais naudodavosi susisiekęs su broliu Australijoje. Jis įvedė komandą savo skreitiniame kompiuteryje ir netrukus permetė akimis gautą paštą. Beveik iš karto pamatė žinutę iš savo senojo boso Robo Kempsono, dirbančio „Motyvacijos versle". Su juo tebepalaikė draugiškus ryšius.

Tomai,
Dirstelėk į gazonkas šitame!*
Robas

❦

Jis nedirstelėjo, bet išėmė iš įdėkliuko kompaktinį diską, kurį tas idiotas buvo palikęs traukinyje, ir įkišo jį į kompiuterį. Suveikė antivirusinė programa, tačiau kai kompaktinis diskas pagaliau stabilizavosi jo kompiuteryje, vis vien nepavyko išsiaiškinti, kieno tas diskas. Jis dukart spustelėjo klavišą.

Po sekundėlės kompiuterio ekranas ištuštėjo. Išdygo mažytis langelis su užrašu:

Ar šis *Mac* adresas teisingas?
Jeigu norite tęsti, spauskite „TAIP".
Jeigu norite baigti, spauskite „NE".

---

* „Dideles krūtis" (*žargon.*).

Spėdamas, kad tai buvo paprasčiausia *Windows-to-Apple Mac* problema, Tomas nuspaudė „TAIP".

Netrukus pasirodė kitas užrašas:

Sveiki, abonente. Dabar jus sujungiame.

Tada pasirodė žodžiai:

SKARABĖJO PRODUKCIJA

Beveik akimirksniu jie dingo. Tuo pat metu ekrane pasirodė miegamojo vaizdas, tarytum į jį būtų žiūrima pro apsaugos telekamerą.

Tai buvo erdvus kambarys, sprendžiant iš visko, priklausantis moteriai. Nedidelė dvigulė lova užklota antklode, apmėtyta pagalvėlėmis. Paprastas tualetinis staliukas; ilgas senamadis medinis veidrodis, kuris galėjo patekti ten iš kokio nors siuvėjo dirbtuvės; lovos gale stovėjo medinė dėžė; ant grindų paklota pora storų kilimėlių; langą dangė vertikalios žaliuzės. Kambarį apšvietė dvi abipus lovos stovinčios stalinės lempos, be to, šviesa krito ir pro praviras vonios duris. Ant sienų kabėjo pora nespalvotų Helmuto Niutono fotografijų su nuogomis figūromis. Priešais lovą stovėjo spinta su didžiuliais veidrodžiais ant durų. Juose atsispindėjo durys, ko gero, vedančios į koridorių.

Iš vonios išėjo jauna liekna moteris, pasitaisė drabužius, dirstelėjo į laikroduką. Atrodė, kad ji šiek tiek nervinosi. Elegantiška ir graži, ilgais šviesiais plaukais, apsirengusi aptempta juoda suknele, ant kaklo — perlų vėrinukas. Ji laikė rankinuką be rankenos, tarsi būtų išsirengusi į pobūvį. Moteris šiek tiek priminė aktorę Gvinetę Peltrou, ir Tomui švystelėjo mintis, ar tik ne ji ten ir bus. Tačiau kai moteris pasuko galvą, įsitikino, kad ne, nors ir gana panaši.

Ji prisėdo ant lovos kraštelio ir, Tomo nuostabai, nusispyrė aukštakulnius batelius. Buvo aišku, kad visiškai net neįtaria, jog į ją nukreipta telekamera. Paskui vėl atsistojo ir pradėjo atsisseginėti suknelę.

Netrukus už moters prasivėrė durys ir įėjo nedidelio ūgio, tvirto sudėjimo vyras, ant veido užsitempęs kaukę — vilnonę kepurę su skylėmis

akims — ir apsirengęs vien juodai. Pirštinėta ranka jis uždarė paskui save duris. Moteris arba negirdėjo jo įeinant, arba nekreipė dėmesio. Kol jis lėtai slinko artyn, ji atsiseginėjo perlų vėrinį.

Vyras ištraukė kažką iš savo odinio švarko. Tas kažkas blykstelėjo šviesoje. Nustebęs Tomas ištempė kaklą: ten buvo ilgo stileto ašmenys.

Vyras dviem šuoliais prišoko prie moters, apėmė ranka jos kaklą ir sugrūdo stiletą jai tarp menčių. Apmiręs nuo tokio siurrealistiško reginio, Tomas stebėjo, kaip moteris žioptelėjo iš šoko, nesuprasdamas, ar ji vaidino, ar viskas vyko iš tikrųjų. Vyras ištraukė kruviną stiletą. Jis ir vėl smeigė. Iš žaizdų siūbtelėjo kraujas.

Moteris sukniubo ant grindų. Vyras priklaupė, nuplėšė suknelę, brūkštelėjo peiliu per liemenėlę ir nutėškė ją tolyn, tada brutualiai atvertė ją aukštielninką. Ji pavartė akis. Didelės krūtys nusviro į vieną pusę. Perrėžęs juodų pėdkelnių viršų, jis visiškai nutraukė jas ir minutėlę dėbsojo į nuogą dailų kūną, paskui smeigė peiliu į pilvo apačią, virš trumpai kirptų gaktos plaukų.

Tomas spoksojo apimtas šleikštulio, jau rengėsi išjungti, tačiau smalsumas prikaustė prie ekrano. Ar ji vaidino, ar tai tik peilio imitacija, ar tas iš pilvo srūvantis kraujas — tik sceninis efektas? Tas vyras ją barbariškai vis badė peiliu.

Tomas stryktelėjo, išgirdęs už savęs atsiveriančias duris.

Žaibiškai atsisukęs pamatė Kelę, stovinčią su vyno taure, jau aiškiai įkaušusią.

— Mielasis, ar suradai mums kokią gražią vietelę? — paklausė ji.

Jis šoktelėjo atgal prie stalo ir užtrenkė kompiuterio dangtį, kad ji nespėtų pamatyti, kas ten vyko.

— Ne, — virpančiu balsu atsiliepė jis. — Nieko, ne. Aš...

Ji apsivijo rankomis jo kaklą, aptėkšdama vynu kompiuterį.

— Aaai, ašiprašau!

Išsitraukęs nosinę jis skubiai nuvalė vyną, o Kelė kyštelėjo laisvąją ranką po jo marškiniais ir ėmė masažuoti spenelį.

— Nusprendžiau, kad šiandien tau užteks darbuotis. Eikš į lovą.

— Dar penkias minutes, — ištarė jis. — Duok man dar penkias minutes.

— Aš gal užmigšiu per tas penkias minutes.

Atsisukęs jis pabučiavo žmoną.

— Dvi minutes, gerai?

— Vieną! — pasakė ji ir išvingiavo iš kambario.

— Aš dar nepavedžiojau Ledi.

— Ji jau prisivaikščiojo dieną. Viskas gerai: aš jau išleidau ją.

Jis nusišypsojo.

— Vieną minutę, gerai?

Ji išdykėliškai kilstelėjo pirštą:

— Trisdešimt sekundžių!

Vos tik žmona uždarė duris, jis atkėlė kompiuterio dangtį ir bakstelėjo pirmą pasitaikiusį klavišą, kad grįžtų vaizdas.

Ekrane pasirodė užrašas:

Nėra leidimo prieigai. Jus atjungė.

Tomas sėdėjo ir mąstė. Ką jis, po perkūnais, čia matė? Ko gero, tai buvo kokio nors filmo anonsas, kitaip ir *negalėjo* būti.

Durys vėl virstelėjo. Kelė įspėjo:

— Penkiolika sekundžių! Jei ne, pradėsiu be tavęs.

5

Tokios nuostabios gimtadienio dovanos ji dar nebuvo gavusi per visą savo gyvenimą, per visus penkiasdešimt dvejus metus! Niekas nė iš tolo, nė per milijoną mylių neprilygo jai. Nei „MG" sportinis automobilis, perrištas raudonu kaspinu, kurį Donas įteikė jai per keturiasdešimtmetį (jis iš tikrųjų negalėjo įpirkti jo), nei sidabrinis *Cartier* laikrodukas, kurį jis padovanojo jai per penkiasdešimtąjį gimtadienį (ji žinojo, kad ir jam jis negalėjo turėti pinigų), nei tie nuostabūs antrankiai teniso žaidimui, kuriuos ji gavo iš jo vakar penkiasdešimt antrųjų metinių proga.

Nei ta savaitė Greišot Holo sveikatos klube, kurią susimetę nupirko jai abu sūnūs, Džulijus ir Oliveris. Pasakiška malonė, bet gal jie manė, jog ji turi antsvorį, ar ką?

Neturi reikšmės. Hilari Dupont nekvaršino sau galvos. Ji tiesiog išskrido lyg ant sparnų, — visi tie dvylika stonų* išskrido, — pro paradines duris žvangindama Nerono pavadėlį ir pareikšdama sau:

— Rankinukas, pone Vortingai? *Rankinukas?!*

Pishevenas, priemiestis, kuriame gyveno Hilari, buvo rytinėje Braitono dalyje. Tai buvo gyvenamasis rajonas, kur platus besikryžiuojančių gatvių tinklas driekėsi nuo pat skardžio viršūnėje bėgančio pakrantės kelio iki kaimiško Pietinio Daunso pakraščio. Visi tie vienaaukščiai namukai su verandomis bei pavieniai namai buvo išlikę nuo pat Pirmojo pasaulinio karo.

Vos už vienos eilės namų nuo Hilari gatvės driekėsi dirbamos žemės platybės. Bet kuris kaimynas, dirstelėjęs pro langą tą apniukusį birželio rytą prieš dešimtą valandą, būtų išvydęs apkūnią, bet nepaprastai dailią šviesiaplaukę moterį, užsimetusią palaidą apsiaustą ant taškuoto triko, apsiavusią guminiais batais, šnekančią su savimi ir gestikuliuojančią, ir paskui ją — bėgiojantį zigzagais gana aptukusį juodą niūfaundlendą, kuris lakstė nuo stulpo prie stulpo ir laistė kiekvieną.

Gale gatvės Hilari pasuko palei kelio žiedą kairėn, atidžiai stebėdama šunį, laukdama, kol pro šalį praūš užsakymus pristatantis furgonas, o tada perėjo gatvę, nupėdino prie vartelių į skaisčiai geltonų rapsų lauką ir šūktelėjo Neronui, kuris jau taikėsi palikti krūvelę ant kažkieno keliuko. Šūktelėjo tokiu griausmingu balsu, kad be jokio mikrofono būtų nutildžiusi visą Vemblio stadioną:

— Neronai! Nedrįsk! ATEIK ČIA!

Šuo pakėlė galvą, pamatė atvirus vartus ir džiaugsmingai nubidzeno prie jų, o tada jau metėsi pirmyn, nuliuoksėjo kalniuku ir akimirksniu dingo rapsyne.

Ji uždarė vartelius paskui save ir vėl pakartojo:

— Rankinukas, pone Vortingai? *Rankinukas?!*

Ji švytėjo, ji jau paskambino Donui, Sidonei, Džulijui, Oliveriui ir savo motinai pranešdama jiems naujieną, *neįtikimą* naujieną, pačią geriausią naujieną iš visų: vos prieš pusvalandį jai paskambino iš Pietinės

---

* Stonas — svorio matas Didžiojoje Britanijoje (6,35 kg).

teatro meno draugijos ir pasakė, kad ji gavo ledi Breknel* vaidmenį, patį svarbiausią vaidmenį! Pagrindinį!

Po dvidešimt penkerių metų mėgėjiškos vaidybos, daugiausia Braitono mažojo teatro trupėje, vis tikintis, kad ją kas nors atras, pagaliau sulaukė tokios laimės! Pietinė teatro meno draugija buvo pusiau profesionali, kas vasarą parodydavo spektaklį po atviru dangumi, pirmiausia po Luiso pilies arkomis, o tada gastroliuodavo po visą Jungtinę Karalystę iki pat Kornvalio. Ta draugija buvo garsi. Spaudoje būna apžvalga. Taigi reikėjo laukti, kad ją pastebės! *Reikėjo!*

Tiktai, Dieve, ji taip nervinasi. Hilari vaidino ir anksčiau, prieš daugelį metų atliko mažesnį vaidmenį. Bet puikiai žinojo, ką tai reiškė.

Žirgliodama įkalnėn palei lauko pakraštį, vis kalbėdama ir mostiguodama rankomis, ji visu balsu šlifavo, jos nuomone, pačias dramatiškiausias ir juokingiausias pjesės eilutes. Jeigu jai pavyktų tinkamai pasakyti tą eilutę, ji atskleistų to personažo charakterį.

— *Rankinukas,* pone *Vortingai?* Jus rado rankinuke?

Virš galvos suko ratą lėktuvas, rengdamasis nutūpti Getviko oro uoste, ir ji turėjo kalbėti šiek tiek garsiau, kad girdėtų save:

— Rankinukas, pone Vortingai? *Jus* rado rankinuke?

— Rankinukas, pone Vortingai? *Jus* rado rankinuke?

Ji ėjo vis kartodama tą eilutę, kaskart pakeisdama intonaciją ir vis galvodama, kam čia dar reikėtų paskambinti ir pasakyti. Iki spektaklio premjeros — tik šešios savaitės. Nedaug. Viešpatie, o tiek daug reikia išmokti!

Tada sukilo abejonės. Kas bus, jeigu jai nepavyks? O jeigu ji sustings ar nukris priešais tokią didelę auditoriją? Tada, manyk, galas, visiškas galas!

Jai pavyks, ji atlaikys. Galų gale, ji buvo kilusi iš teatralų šeimos. Tai įaugę į kraują. Jos motinos tėvai buvo miuzikholo artistai ir, išėję į pensiją, Braitone, prie jūros, įsigijo apnakvindinimo su pusryčiais verslą.

Kai pasiekė kalvos viršūnę, už kokios mylios pasirodė kita kalva ir platūs dirbamieji plotai abipus jos su tai šen, tai ten linguojančiais pavieniais medžiais ir tinkliniais vartais. Bet Nerono — nė dvasios. Stiprus vėjas prie žemės lenkė rapsus ir ilgus žalius kviečių pluoštus. Ji sudėjo rankas prie burnos ir sušuko:

---

* Oskaro Vaildo pjesės „Kaip svarbu būti rimtam“ (*The Importance of being Earnest*) veikėja.

— NERONAI! Lėk čia, vaikine. NERONAI!

Po kelių sekundžių pamatė, kaip plačiai suribuliavo rapsai, kažkas per juos lėkė zigzagais: regis, Neronas niekaip nesugebėjo bėgti tiesiai. Netrukus jis išniro ir leidosi skuosti jos link įsikandęs baltą tabaluojantį daiktą.

Zuikis, iš pradžių sumetė ji, vildamasi, kad tas vargšelis bent jau bus nebegyvas. Negalėdavo pakęsti, kai šuo atvilkdavo ką nors gyvą, sužeistą ir išdidžiai padėdavo prie jos kojų, visą drebantį ir spygsintį iš baimės, o pats džiaugdavosi.

— Eikš, vaikine, ką ten turi? Mesk! Mesk!

Ir jos burna atvypo.

Kai nervingai žengė žingsnį į priekį ir įbedė akis į nekrutantį baltą daiktą, ją pervėrė šiurpas.

Ir tada ji pradėjo klykti.

6

Rojus Greisas nemėgdavo vesti spaudos konferencijų. Tačiau jis puikiai suprato, kad policija — mokami visuomenės tarnautojai, todėl visuomenė turi teisę gauti informaciją. Bjauriausia, kad žurnalistai viską iškreipdavo. Jam rodėsi, kad jiems nerūpėjo informuoti visuomenę, jie tiktai norėjo parduoti laikraščius ar patraukti žiūrovus bei klausytojus. Jiems tik pateik naujienas, ir kuo sensacingesnes, tuo geriau.

O jeigu nėra nieko sensacinga, tada kodėl neįmetus akmens į pačios policijos daržą? Mažai kas patraukdavo visuomenės dėmesį labiau negu užuomina apie policijos aplaidumą, rasizmą arba nemiklumą. Paskutiniaisiais metais pavogtų automobilių vaikymasis buvo tapęs itin pamėgtu arkliuku, ypač jeigu dėl nutrūktgalviško policininkų vairavimo būdavo sužeisti ar žūdavo visuomenės nariai.

Kaip ir vakar, kai du įtariamieji, — juos vijosi, nes buvo nuvarę automobilį, — nulėkė nuo tilto ir paskendo upėje.

Kaip tik dėl to jis dabar ir buvo čia, stovėjo pasitarimų kambaryje priešais stačiakampį stalą, kurio viduryje — tuščia, o kėdžių aplinkui jį vargu ar užteks visiems susirinkusiems spaudos atstovams; už jo nugaros

kabėjo didžiulė, prašmatni, išlenkta lenta, kurios mėlyname fone meniškai išdėstyti penki policijos ženkleliai, o po kiekvienu reljefiškai išvedžiota www.crimestoppers.co.uk.

Jis sumetė, kad čia susigrūdo apie keturiasdešimt žiniasklaidos atstovų: spaudos, radijo ir televizijos reporterių, fotografų, fotoreporterių ir garso operatorių — dauguma jų pažįstami, tarp jų — keletas jaunų skaistaveidžių, dirbančių vietinėje spaudoje ir neetatiniais šalies dienraščiuose, belaukiančių savo didžiojo lūžio, ir keletas pagyvenusių, nusikamavusių veidų, laukiančių, kol galės išsinešdinti ir traukti į barą.

Šalimais stovėjo policijos viršininko pavaduotoja Alisona Vosper, bet labiau norint parodyti, kad policija rimtai į tai reaguoja, o ne kad faktiškai dalyvautų konferencijoje. Ji buvo daili, bet griežtai atrodanti keturiasdešimt ketverių metų, trumpai pakirptais šviesiais plaukais moteris, atstovaujanti savo viršininkui Džimui Bauenui, kuris buvo išvykęs į konferenciją. Iš kitos pusės — tiesioginis Greiso viršininkas, vyriausiasis inspektorius Geris Vestonas.

Vestonas, trisdešimt devynerių metų mančesterietis, visada atrodė atsipalaidavęs ir žavus. Jiedu su Vestonu bičiuliavosi dar tais laikais, kai abu dirbo patruliuojančiais farais, draugais išliko ir dabar. Būdamas beveik to paties amžiaus kaip Greisas, Vestonas užsiiminėjo politiniais žaidimais, palaikė draugystę su įtakingais žmonėmis, buvo tvirtai įrėmęs akis į policijos viršininko kėdę, o turint galvoje jo sugebėjimus — gal net į vadovo postą Londono policijoje. Bent taip Greisas numanė — pasigėrėdamas, bet be jokio pavydo.

Politiškai nuovokus Geris Vestonas šiandien laikėsi tyliai, leisdamas Rojui Greisui pasakyti visą kalbą, stebėdamas, ar kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius įbris dar giliau į tą dvokiančią rudą krūvą.

Rūškana jauna korespondentė, kurios nė vienam policijos pareigūnui anksčiau nebuvo tekę regėti, paklausė:

— Vyresnysis inspektoriau Greisai, žinau, kad Niu Heivene automobilių avarijoje buvo sužeista moteris, vėliau pagyvenęs vyras buvo sužeistas avarijoje Braitono aplinkkelyje, o po kelių minučių policijos pareigūnas nutrenktas nuo motociklo. Ar galite paaiškinti priežastis, kodėl ir toliau leidžiama vaikytis?

— Avarija Niu Heivene įvyko anksčiau, nei policija pradėjo vytis, — atsakė Greisas, atsargiai parinkdamas žodžius. — Kaltinamieji asmenys pagrobė visureigį tuoj po avarijos. Tunelyje jie trenkėsi į „Toyota“ sedaną, kurį vairavo pagyvenęs džentelmenas, ir pagrobė jo automobilį. Mes žinojome, jog mažiausiai vienas iš pagrobėjų buvo ginkluotas ir pavojingas ir kad nekaltų visuomenės narių gyvybė priklausė nuo to, ar nusikaltėlius sulaikysime. Aš maniau, kad visuomenei grės didesnis pavojus, jeigu leisime jiems pabėgti, todėl ir nusprendžiau nepamesti jų iš akių.

— Netgi jeigu tai baigėsi jų mirtimi? — tęsė ji.

Jos tonas įsiutino pareigūną, ir jis vos susilaikė neiškoneveikęs jos, neišrėžęs, kad tie du žuvusieji buvo pabaisos, kad turint galvoje visus tuos žmones, kuriuos jie nuskriaudė, sužalojo ar užmušė, nuskęsti dumblinoje upėje yra geresnis teisingumas negu koks nors patetiškas minkštaširdžio, liberalaus teisėjo paskirtas nuosprendis įkalinti. Tačiau jis turėjo būti labai atsargus, kad tai susirinkusiai gaujai nesuteiktų galimybės už ko nors užsikabinti ir išraityti sensacingą antraštę pirmuosiuose laikraščių puslapiuose ar svarbiausių žinių santrauką per televiziją ir radiją.

— Jų mirties priežastis bus nustatyta atlikus tyrimą, — pasakė jis daug ramesniu balsu, negu pats tikėjosi.

Toks jo atsakymas sukėlė piktą niurnėjimą, iškeltų rankų mišką ir gal trisdešimt klausimų vienu metu. Dirstelėjęs į laikrodį, jis atsipūtė pamatęs, kad minutinė rodyklė pasistūmė pirmyn, ir tvirtai pareiškė:

— Prašau atleisti, šiai dienai skirtas laikas baigėsi.

•

Grįžęs į savo mažą, beveik visiškai naują kabinetą didžiuliame, neseniai atnaujintame dviaukščiame *art deco* pastate, kuris faktiškai buvo pastatytas 1950-aisiais kaip infekcinė ligoninė ir kuriame dabar buvo įsikūrusi Sasekso kriminalinio skyriaus būstinė, Greisas atsisėdo į savo sukamąją kėdę. Kaip ir beveik visi baldai šiame kambaryje, ji buvo, galima sakyti, ką tik išpakuota, todėl dar nebuvo nei įprasta, nei patogi.

Jis ir šiaip, ir taip rangėsi ant jos, nusistatinėjo padėtis, bet niekas negelbėjo. Senasis kabinetas Braitono policijos skyriuje buvo daug geresnis — kambarys didesnis, baldai nutrinti, bet ten — miesto centras. Šitos

naujos patalpos buvo pramoniniame rajone miesto pakraštyje ir nejautei jokios jo dvasios. Ištisos mylios ilgų, tylių, ką tik kilimais išklotų ir išdažytų koridorių, kabinetas prie kabineto, visuose nauji baldai ir jokios valgyklos. Nėra kur atsigerti puodelio kavos! Jei nori, pasidaryk pats arba eik prie to sumauto automato. Negalima gauti nė sumuštinio: turi žingsniuoti per gatvę į *Asda* prekybos centrą. Štai tau ir projektuotojai!

Minutėlę jis meiliai pažiūrėjo į savo labiausiai vertinamą kolekciją — tris tuzinus senų žiebtuvėlių, besiglaudžiančių ant iškyšos tarp jo rašomojo stalo priekio ir lango, ir pagalvojo, kad jau keletą savaičių darbo krūvis trukdė jam užsiimti viena iš mėgstamiausių laisvalaikio pramogų, tuo, ką jis darydavo su žmona Sende, o dabar jame rasdavo nusiraminimą — naršyti antikvarines prekyvietes ir sekti sendaikčių išpardavimą iš bagažinių, beieškant senų daikčiukų.

Už jo nugaros, ant sienos, kabojo didžiulis apvalus medinis laikrodis, kuris kažkada filme „Ieškinys" buvo policijos skyriaus butaforijos dalis ir kurį geresniais laikais Sendė jam buvo nupirkusi aukcione dvidešimt šeštojo gimtadienio proga. Po juo, įtaisytas stikle, puikavosi septynių svarų šešių uncijų margasis upėtakis, kurį jis rado ant prekystalio Portobelo gatvėje. Jis ne šiaip sau pastatė jį po laikrodžiu: instruktuodamas naujokus detektyvus, pasinaudodavo šia vaizdine priemone, suskeldamas nuvalkiotą anekdotą apie kantrybę ir didžiulę žuvį.

Likusią grindų dalį užėmė televizorius, videogrotuvas, apskritas stalas, keturios kėdės ir šūsnys dokumentų, jo kelionmaišis su reikmenimis nusikaltimo vietai tirti ir nedidelės aplankų stirtos.

Kiekviename ant grindų gulinčiame aplanke — neišaiškinta žmogžudystė. Jo žvilgsnis stabtelėjo ties žaliu aplanku, kurio vienas kampas buvo paniręs kilimo pūkuose. Jis buvo vienas iš gal dvidešimties dėžių krūvos su aplankais, kurie buvo sukrauti kabinete ant grindų arba kyšojo iš spintos, arba buvo užrakintos, pelijo kokiame nors drėgname policijos skyriaus garaže toje zonoje, kur buvo įvykdyta žmogžudystė. Tai buvo gėjaus veterinaro, vardu Ričardas Ventnoras, kuris prieš dvylika metų buvo mirtinai sumuštas savo darbo kabinete, atvira byla.

Čia glaudėsi nuotraukos, padarytos nusikaltimo vietoje, teismo ekspertizės išvados, įkalčiai maišeliuose, liudytojų parodymai, nuorašai — vis-

kas suskirstyta į tvarkingus ryšulėlius ir surišta spalvotu kaspinu. Tai buvo jo dabartinės veiklos dalis: knaisiotis po neišaiškintas žmogžudystes, įvykdytas grafystėje, palaikyti ryšį su to kriminalinio skyriaus sektoriumi, kur įvyko nusikaltimas, ieškoti bet kokio pasikeitimo per tą laikotarpį, kuris duotų pagrindą bylai atnaujinti.

Daugelio aplankų turinį jis žinojo mintinai — dėl puikios atminties, kuri padėjo prasistumti tiek per mokyklinius, tiek per darbo egzaminus. Kiekviena tokia krūva jam reiškė ne vien tai, kad buvo atimta žmogaus gyvybė ir kad žudikas tebebuvo laisvėje, — ji simbolizavo kai ką labai artima jo širdžiai. Ji reiškė, kad šeima vis dar negalėjo palaidoti praeities, nes paslaptis taip ir liko neatskleista, teisingumas taip ir liko neįvykdytas. Ir jis žinojo, kad grįžęs prie kai kurių segtuvų, netgi per trisdešimt metų senumo, jis taps paskutine aukų ir jų artimųjų viltimi. Kol kas tebuvo vienintelė byla, kurioje jis rimtai pajudėjo į priekį. Tomio Litlo byla.

Ji buvo Greisui seniausia neišnagrinėta byla. Prieš dvidešimt septynerius metus, vieną vasario popietę, vienuolikametis Tomis išėjo po pamokų namo. Ir niekas jo nebematė. Tuo metu tebuvo vienintelis pėdsakas — „Morris" furgonas, kurį pastebėjo vienas liudytojas, turėjęs pakankamai nuovokos užsirašyti jo numerį. Tačiau tarp furgono savininko, keisto vienišiaus, kurio praeityje buvo užfiksuoti lytiniai nusikaltimai su nepilnamečiais, ir Tomio niekada nebuvo jokio ryšio. Ir staiga prieš du mėnesius visiškai atsitiktinai Greiso radare išdygo tas furgonas, kai vairuodamas neblaivus buvo sulaikytas dabartinis jo savininkas, senų automobilių entuziastas.

Palyginti su tuo, kas buvo prieš dvidešimt septynerius metus, dabar teismo ekspertizė buvo toli pažengusi į priekį. Ne be reikalo policijos teismo medicinos ekspertai didžiavosi šiuolaikiniais DNR tyrimais teigdami, kad jeigu žmogus yra buvęs kambaryje, nesvarbu, prieš kiek laiko, jie vis tiek gali surasti tai patvirtinančių įkalčių. Net ir vieną odos ląstelę, kuri nepateko į dulkių siurblį, arba drabužio plaušelį. Galbūt kažką, šimtą kartų mažesnį už segtuko galvutę. Pėdsakas vis tiek būtų likęs.

O dabar jie turėjo furgoną.

O įtariamasis tebevaikščiojo žemės paviršiumi.

Teismo medicinos ekspertai tyrė furgoną mikroskopais, deja, kol kas,

kaip Greisas praėjusį vakarą namie perskaitė laboratorijos išvadą, jie nerado jokio ryšio tarp to furgono ir aukos. Teismo medicinos ekspertų grupė aptiko vieną žmogaus plauką, tačiau DNR nieko neatitiko.

Bet jie turėjo ką nors surasti tame prakeiktame furgone, nusprendė Greisas, net jeigu jam pačiam tektų čiupti į nagus pincetą ir išnarstyti tą automašiną po milimetrą.

Jis siurbtelėjo mineralinio vandens tiesiai iš butelio ir nusiviepė dėl prasto skonio, jeigu iš viso toks buvo: jis gėrė šitą metalu atsiduodantį niekalą stengdamasis nusijunkyti nuo įprastinio galono kavos per dieną. Užsukęs dangtelį, pro langą užsižiūrėjo į besikaupiančius lietaus debesis, pritvinkusius, kybančius čia pat, viršum *Asda* stogo, ir galvojo apie rytdieną.

Ryt — ketvirtadienis, ir jis turėjo pasimatymą. Ne tokį, kaip praėjusį kartą, kai aklai nuėjo susitikti su ta pragaištinga vištele, rasta per internetinę agentūrą, bet į tikrą, su gražia moterimi. Jis ir laukė jo, ir nerimo. Nervinosi, kuo apsirengti, kur ją nusivesti, ką reikės su ja šnekėti.

Jam nedavė ramybės ir Sendė. Ką ji pagalvotų, jeigu jis imtų susitikinėti su kita moterimi? Rojus Greisas suprato, kad absurdiška šitaip galvoti, kai nuo jos dingimo parėjo beveik devyneri metai, tačiau kitaip negalėjo. Lygiai taip pat negalėjo nieko padaryti, kai kaskart prieš užmiegant ar bundant galvoje šmėsčiodavo mintys — kur ji dabar, kas jai atsitiko. Ar ji gyva, ar mirusi?

Griebęs plastikinį „Evian“ butelį, jis gerokai mauktelėjo ir pro bet kaip ant stalo sumestų popierių krūvas dirstelėjo į kompiuterio ekraną, tada — žemyn į šūsnį to ryto laikraščių. Viršutiniojo, vietinio, laikraščio *Argus* antraštės klykė: „SASEKSO POLICIJAI BESIVAIKANT AUTOMOBILIŲ VAGIS — DVI MIRTYS“.

Jis numetė laikraščius ant grindų ir ėmėsi naujausio elektroninio pašto tvano. Rojus vis dar pratinosi prie naujosios *Vantage* programinės įrangos, kuri buvo įvesta policijos sistemoje ir kur kas paprastesnė negu iki tol buvusi *GreenScreen*. Greisas patikrino įvestus pranešimus apie tos nakties įvykius. Dažniausiai nuo jų ir pradėdavo, tačiau šiandien jam reikėjo pasiruošti spaudos konferencijai.

Nebuvo nieko ypatinga, paprasčiausias Braitono savaitės vidurio

naktinis ir rytinis laužas: saujelė plėšikavimų gatvėse, įsilaužimų, pavogtų automobilių, vienos visą naktį dirbančios bakalėjos parduotuvės apiplėšimas; muštynės bare, šeimyninė erzelynė, keletas avarijų keliuose (niekas nežuvo), iškvietimas į laukus prie Pisheveno ištirti įtartiną objektą. Jokių svarbesnių incidentų, jokių rimtų nusikaltimų — nieko, kas patrauktų jo dėmesį.

Gerai. Praėjusią savaitę jis beveik nesėdėjo kabinete, išskyrus tas kelias valandas, kai reikėjo pasiruošti ir eiti į teismą dėl vis dar tebesitęsiančios vieno vietinio piktadario bylos, todėl dabar nusimatė keletas dienelių užmestiems popieriams tvarkyti.

Jis sujungė kompiuterį *Blackberry* su didžiuoju kompiuteriu ir pasitikrino savo darbotvarkę. Vis dar tuščia. Jo sekretorė Eleonora Hodžson, arba dabar jau vadinama administracijos asistente, nes taip padiktavo politinį teisingumą užtikrinantis „politbiuras“, buvo ištrynusi visus jo susitikimus, leisdama jam susikoncentruoti į savo bylą ir teismo procesą.

Beveik tą pačią sekundę pasigirdo belstelėjimas ir įėjo Eleonora. Ceremoninga ir nervinga, apie penkiasdešimties metų moteris atrodė tarsi visos Anglijos atrama, kurią, Greiso manymu, galėtum sutikti kokioje vikaro organizuotoje arbatėlėje, nors pats tokioje ir nėra buvęs. Nors jau trečius metus dirbo jam, Eleonora tebebuvo labai mandagi ir truputį formali, tarytum bijotų jį sudirginti, nors Greisas neįsivaizdavo kodėl.

Ji stovėjo ištiesusi laikraščių krūvą, tarsi bijotų, kad tie jos nesuterštų.

— Tiesa, Rojau, — prabilo ji. — Aš eee... čia yra keletas vėlesnių šio ryto laikraščių. Pagalvojau, gal norėsi juos peržiūrėti.

— Kas nors nauja?

— Viskas apie tą patį. *Guardian* cituoja Džuliją Dreik iš Nepriklausomos policijos skundų komisijos.

— Ir nemaniau, kad jie ilgai lauks. Sušikta teisuolė.

Eleonora net krūptelėjo nuo tokio keiksmažodžio ir nervingai nusišypsojo:

— Manau, visi yra šiek tiek tau per šiurkštūs.

Jis žvilgtelėjo į savo vandenį ir staiga užsigeidė puoduko kavos. Ir cigaretės. Ir alkoholio. Pietų pertrauka buvo jau čia pat, ir dažniausiai jis stengdavosi vengti gėrimo iki vakaro, tačiau jautė, kad šiandien šitą taisyk-

lę teks sulaužyti. Nepriklausoma policijos skundų komisija. Gražu. Įdomu, kiek tai praris jo gyvenimo valandų per ateinančius mėnesius? Jis žinojo, kad nepavyks išvengti jų įsikišimo, bet kai tai pasitvirtino, staiga viskas pasirodė kur kas blogiau.

Suskambo jo telefonas. Eleonora tebestovėjo. Atsiliepęs išgirdo traškų vyriausiojo inspektoriaus mančesterišką akcentą.

— Šaunuolis, Rojau, — viršininko tonas Gerio Vestono balse skambėjo dar ryškiau negu visada. — Gerai susitvarkei.

— Dėkui. Dabar turėsime reikalų su NPSK.

— Susitvarkysime. Ar tu laisvas trečią?

— Taip.

— Ateik pas mane į kabinetą — parengsime jiems pranešimą.

Greisas jam padėkojo. Vos spėjo padėti ragelį, telefonas vėl sučirškė. Šį kartą skambino iš policijos dispečerinės. Dispečerė, vardu Betė Malet, kuri ten sėdėjo nuo neatmenamų laikų, pasisveikino:

— Sveikas, Rojau, kaip sekasi?

— Būdavo ir geriau, — atsakė jis.

— Pisheveno kriminalinis skyrius prašo išsyk nusiųsti vyresnįjį pareigūną į nusikaltimo vietą. Ar tu laisvas?

Greisas patyliukais sudejavo. Ir kodėl ji nepaskambino kam nors kitam?

— Ar gali ką nors papasakoti, kas ten atsitiko?

— Šį rytą vietinė gyventoja vedžiojo šunį laukuose tarp Pisheveno ir Pidingou kaimo. Šuo nubėgo ir grįžo įsikandęs žmogaus plaštaką. Kriminalistai prisistatė ten su tarnybiniais šunimis ir netrukus aptiko daugiau žmogaus kūno dalių. Akivaizdu, kad neseni.

Kaip ir visi detektyvai, Greisas laikė paruoštą odinį kelionmaišį su apsaugine apranga, botais, pirštinėmis, žibintu ir kitais pagrindiniais daiktais, kurie sudaro komplektą, būtiną vykstant į nusikaltimo vietą.

— Gerai, — nenoriai sutiko jis, žiūrėdamas į savo krepšį ant grindų. Tik šito jam ir trūko. — Sakyk, kur tiksliai yra ta vieta. Būsiu po dvidešimties minučių.

7

Visi juokėsi iš jo, kai jis ėjo gatve. Sinoptikas tai jautė, kaip kiti žmonės jaučia kauluose šaltį ar drėgmę. Užtat jis ir vengė susidurti akimis su visais.

Jis tiesiog jautė, kaip visi sustoja, žiopso, atsisuka, rodo pirštais, šnabždasi, bet jam nusipjauti. Jau pripratęs prie to: jie juokėsi iš jo visą gyvenimą arba bent jau tiek laiko, kiek jis įstengė prisiminti per visus tuos dvidešimt aštuonerius metus, pragyventus šioje planetoje. Jis net neabejojo, kad toje planetoje, kurioje jis gyveno anksčiau, viskas buvo kitaip, tačiau *jie* užblokavo jo atmintį apie tai.

— Vikinge, Šiaurės Utsire, Pietų Utsire — pietvakarių, nuo keturių ar penkių, retkarčiais pereina į šiaurės vakarų, nuo penkių iki septynių, — burbėjo jis eidamas ir piktindamasis, kad buvo iškviestas iš kabineto ir prarado pietų pertraukai skirtą valandą. — Štormas, aštuonių, Vikinge; liūtys, aprimsta. Vidutinis arba geras. Fortai — cikloninis, nuo penkių iki septynių, pereina į šiaurės vakarų, nuo septynių iki smarkios audros, devynių, vėliau grįžta į pietvakarių, nuo keturių arba penkių. Liūtys, vėliau lietus. Vidutinis arba geras, — tęsė jis.

Jis malė greitai: mintys iš tiesų sukosi ne apie orų prognozę — smegenyse traškėjo algoritmai naujai programai, kurią jis kūrė darbui. Ji turėjo nušluoti pusę dabartinės sistemos, ir bus žmonių, kurie dėl to užsius. O kam jie išleido visus tuos mokesčių mokėtojų pinigus už sušiktą techninę įrangą, jeigu nieko nesusigaudė!

Gyvenimas — mokslingumo kreivė, reikia suprasti, kaip su tuo susidoroti. Filme „Star Trek“ Q aiškiai išdėstė: „Jeigu bijai, kad kas nors neužvežtų į nosį, tada gal geriau trauk namo ir lįsk po lova. Čia nesaugu. Nuostabu, kur yra lobiai, pasotinantys tiek subtilias, tiek šlykščias aistras. Bet bailiams čia ne vieta“.

Vyras, Kuris Buvo Ne Bailys, tęsė savo kelionę: žingsniavo įkalnėn Braitono Nort gatve, pietų metu aklinai užgrūsta, pro kosmetikos parduotuvę, pro Vulvičo statybos draugiją, pro „SpecSavers“.*

Jo veidas buvo liesas, nesveikai išblyškęs, figūra griozdiška, plaukai apkirpti bet kaip; už nemadingų didžiulių akinių raukėsi antakiai, ženklin-

* Optikos parduotuvių tinklas.

dami niršų susitelkimą. Jis buvo apsirengęs gelsvai ruda striuke su gobtuvu, ant tinklinių apatinių marškinėlių užsimetęs baltus nailoninius marškinius, pilkomis flanelinėmis kelnėmis ir sandalais. Ant nugaros nešėsi mažą kuprinę, kurioje buvo jo skreitinis kompiuteris ir pietūs. Savo šleivomis kojomis vyras ne ėjo, bet liuoksėjo, ryžtingai palinkęs į priekį, tartum būtų skynęsis kelią pro stiprėjantį pietvakarių vėją, pučiantį nuo Lamanšo. Jeigu nežinotum jo amžiaus, sakytum, kad čia stryksėjo įžūlus paauglys.

— Kromartis, Fortas, Tainas, Dogeris — šiaurės vakarų nuo septynių iki devynių, stiprios audros, grįžta į pietvakarinį keturių arba penkių, vėliau kartkartėmis šešių. Liūtys, vėliau lietus. Vidutinis arba geras.

Jis toliau garsiai deklamavo naujausią laivybos orų prognozę Britų saloms, kuri buvo transliuota šį rytą be penkių minučių šeštą valandą — vidutiniu Grinvičo laiku. Nuo to laiko, kai jam sukako dešimt metų, jis išmokdavo orų prognozes mintinai — keturis kartus per dieną, septynias dienas per savaitę. Jis išsiaiškino, kad tai buvo pats geriausias būdas patekti iš taško A į tašką B — tiesiog deklamuoji laivybos prognozę visą kelią, ir kūno nebesvilina kiekvieno sutiktojo akys.

Jis manė, kad šitaip galima atsiginti ir nuo kvatojančių vaikų mokykloje. Ir labai pravertė, kai kas nors norėdavo išgirsti laivybos orų prognozę. Tiesiog stebuklas, kaip dažnai kiti vaikai Mail Ouko mokykloje *norėdavo* sužinoti. O jis visada galėdavo pasakyti.

Informacija.

Informacija — pinigai. Kam reikalingi pinigai, jeigu turi informaciją? Reikalas tas, kad, jei kalbėsime apie informaciją, dauguma žmonių — tiesiog šlamštas. Iš tikrųjų jie šlamštas ir dėl viso kito. Užtat jie ir nebuvo *išrinktieji.*

Šito jį išmokė tėvai. Jis nedaug už ką turėjo jiems padėkoti, bet nors jau šitai turėjo. Jie ištisus metus kalė tai jam į galvą. *Ypatingas. Dievo išrinktasis. Išrinktas, kad būtų išgelbėtas.*

Na, jie ne visai teisingai išdėstė. Faktiškai tai buvo ne Dievo darbas, tačiau jis jau seniai liovėsi bandęs jiems išaiškinti. Tuščias burnos aušinimas.

Vyrukas praėjo pramogų arkadą, ties Laikrodžio bokštu pasuko kairėn į Vest gatvę, praėjo Vaterstouno knygyną, kinų restoraną ir „Skrydžių centrą", nužingsniavo jūros link. Po kelių minučių pastūmė sukamąsias

duris gražiame „Grand“ viešbučio Regentystės fasade, pateko į fojė ir nuėjo prie registratūros.

Jauna moteris tamsiu kostiumėliu, prie kurio atlapo buvo prisisegusi aukso spalvos ženklelį su išgraviruotu vardu „ARLENA“, atidžiai nužiūrėjo jį ir nusišypsojo.

— Gal galiu padėti? — paklausė ji.

Nudelbęs akis į medinį stalviršį, kad nesusidurtų žvilgsniai, jis sutelkė dėmesį į plastikinį stovelį, pilną „American Express“ pareiškimo formų.

— Ar galiu padėti? — dar kartą paklausė ji.

— Mm, na, gerai. — Jis dar labiau įsispitrijo į formas, vis aršiau piktindamasis, kad čia atsidūrė. — Ar galite pasakyti, kuriame kambaryje apsistojo ponas Smitas?

Pasitikslinusi kompiuteryje ji paklausė:

— Ponas Džonas Smitas?

— Em, teisingai.

— Ar jis laukia jūsų?

„Taip, tas prakeiktasis laukia.“

— Em, teisingai.

— Malonėkite pasakyti savo vardą ir pavardę, pone. Aš paskambinsiu į jo kambarį.

— Em, Džonas Frostas.

— Minutėlę, pone Frostai. — Ji pakėlė telefono ragelį ir surinko numerį. Netrukus moteris tarė: — Priimamajame yra ponas Džonas Frostas. Ar galiu jį nusiųsti pas jus? — Po pertraukėlės ji padėkojo ir padėjo ragelį. Tada vėl pažiūrėjo į Sinoptiką. — Numeris aštuoni — vienas — keturi, aštuntame aukšte.

Nepakeldamas akių nuo „American Express“ formų, jis prikando apatinę lūpą ir paskui pasakė:

— Em, gerai, teisingai.

Pasikėlęs liftu į aštuntą aukštą, nuėjo koridoriumi ir pabeldė į duris.

Jas atidarė albanas, kurio tikrasis vardas ir pavardė buvo Mikas Lučius, tačiau Sinoptikas privalėjo vadinti jį Miku Braunu. Jo manymu, tai buvo kažkokia absurdiška šarada, kurioje visi, tarp jų ir jis pats, turėjo vadintis pramanytais vardais.

Albanas buvo raumeningas, per trisdešimt metų vyras išdžiūvusiu, atšiauriu, pasipūtusia išraiška veidu, o trumpi, šviesūs plaukai nuo lako styrojo. Jis buvo apsirengęs juodais marškinėliais, nusagstytais geltonais blizgalais, mėlynomis plačkelnėmis, apsiavęs baltais nevarstomais batais, o ant kaklo puikavosi sunki auksinė grandinė. Galingi apnuoginti pečiai ir dilbiai padengti tatuiruotėmis. Priekiniais dantimis jis malė kramtomąją gumą. Tie aštrūs maži kandžiai Sinoptikui priminė piraniją, kurią kažkada matė akvariume.

Įbedęs akis į pilką, grublėtą *Narvan* kilimą, Sinoptikas tarė:

— O, sveikas. Atėjau susitikti su ponu Smitu.

Albanas, kuris kažkada užsidirbo pragyvenimui nelegaliuose šou boksuodamasis plikais kumščiais, bet dabar turėjo šiltesnę tarnybą, tylėdamas ir maldamas gumą žiūrėjo į jį kelias sekundes, paskui mostelėjo kviesdamas jį į didžiulį apartamentą, pradvisusį cigarų kvapu ir mebliuotą pliušiniais Regentystės stiliaus baldais, ir skubiai uždarė duris. Tada abejingai parodė į atvirą tarpdurį, nusisuko nuo Sinoptiko, išdidžiai nustypino per kambarį ir, atsisėdęs kėdėn priešais televizorių, toliau žiūrėjo futbolo rungtynes.

Sinoptikui teko ne kartą sutikti albaną, tačiau iki šiol dar negirdėjo jo kalbant. Kartais jis pasvarstydavo, gal anas buvo kurčnebylys, tačiau nutarė, kad taip negalėjo būti. Įėjęs pro nurodytą tarpdurį pateko į daug didesnį kambarį, kurio centre pamatė nusipenėjusį poną Smitą, sėdintį ant sofos, nusisukusį nuo langų, kurie siekė grindis ir pro kuriuos matėsi jūra, susitelkusį ties keturiais kompiuteriais, stovėjusiais priešais jį ant žemo staliuko kavai, ir kramtantį nagą tarytum viščiuko kaulą. Jis buvo apsirengęs havajietiškais marškiniais, atidengiančiais bambą ir beplaukes blyškios odos klostes, kurios atrodė taip, tarytum turėtų krūtis. Mėlynos plačkelnės gaubė trumpas drūtas kojas lyg kokio gero medžio kamienus. Stebuklas, kad jo mažytės pėdos, įsmukusios į monogramuotas aksomines *Gucci* šlepetes, be jokių puskojinių, atrodė dailios lyg lėlytės, o galva, apgaubta nepriekaištingų sidabraspalvių garbanų, užpakalyje suimtų į kaselę, išvis nė su kuo nesiderino, sakytumei, ji priklausė žmogui, kurio apimtys buvo dvidešimčia numerių mažesnės. Jis turėjo tiek daug pagurklių, jog Sinoptikas negalėjo nustatyti, kur baigėsi veidas ir kur prasidėjo kaklas iki tol, kol anas pravėrė miniatiūrinę burną ir pradėjo dirbti kalbos aparato raumenys.

— Nori pietų, Džonai? — pratarė Džonas Smitas lėtai, luizianietiškai nutempdamas žodžius, kuriuose nebuvo nė lašelio šilumos. Jis bakstelėjo kiaulišku pirštu, kurio nagas buvo nužįstas iki gyvuonies, ton pusėn, kur stovėjo viešbučio patarnautojų atstumtas stalelis ant ratukų, apkrautas lėkštėmis su sumuštiniais ir aliuminiais maisto paketėliais.

Dėbsodamas į *Narvan* kilimą Sinoptikas pareiškė:

— Faktiškai, aš turiu savo sumuštinį.

— Hm. Nori išgerti? Užsisakyk gėrimą ir sėsk.

— Dėkui. Em, gerai. Tvarkoj. Man nereikia... em, gėrimo. Aš... em... — Sinoptikas pažiūrėjo į savo laikrodėlį.

— Tai sėskis, kad tu užsipistum.

Sinoptikas sekundėlę pasvyravo, nugalėjo pyktį ir nuslinko prie artimiausios kėdės.

Amerikietis vėl įniko graužti nagą ir įsmeigė kiaulės akutes į Sinoptiką, kuris nusitempė nuo pečių kuprinėlę ir pritūpęs ant kėdės krašto akimis tyrinėjo kilimo pūkelius, tarytum ieškotų nesamo rašto.

— Kokakolos? Nori kokakolos?

— Emm, tiesą sakant, emm... — Sinoptikas vėl dirstelėjo į laikrodėlį. — Iki antros turiu grįžti.

— Grįši tada, kad tu užsipistum, kada aš pasakysiu.

Sinoptikas buvo išalkęs. Jis galvojo apie savo sojų pupelių tyrę ir pupelių daigų sumuštinį, kuris gulėjo plastikinėje dėžutėje kuprinėje. Mat nemėgdavo, kad žmonės žiūrėtų, kaip jis valgė. Tad giliai įkvėpė ir užsimerkė, kad geriau suvaldytų pyktį.

— Fišeris, Vokiečių įlanka — pietvakarių, keturių arba penkių, pasisuka į šiaurės vakarus, nuo šešių iki aštuonių su štormu. Liūtys. Vidutinis arba geras. — Atsimerkęs jis pastebėjo ant stalo prie sofos stiklinę peleninę, kurioje gulėjo jau užgesęs pusiau nurūkytas cigaras.

— Kas čia dabar? — sukluso ponas Smitas. — Ką ten sakei?

— Orų prognozė laivybai. Jums gali prireikti.

Amerikietis, iš tikrųjų vardu Karlas Veneris, spoksojo į tą tipelį, kurį žinojo esant pusiau genijumi, pusiau be kelių šulų smegeninėje. Atšiaurus suskis su suknistu protu ir elgsenos problema. Jis puikiausiai susidoros su juo, savo gyvenime ne su tokiu mėšlu susidorodavo. Svarbu

nepamiršti, kad dabar jis reikalingas, o kai jau nebereikės, niekas jo nepasiges.

— Esu dėkingas, kad taip greitai prisistatei, — pasakė Veneris, trumpam praplėšdamas burną šypsenėlei, nors balsas nebuvo nė kiek atšilęs.

— Em, teisingai.

— Turime problemą, Džonai.

Linktelėdamas Sinoptikas ištarė:

— Gerai, teisingai.

Ilga tyla. Pajutęs, kad kažkas už jo sujudėjo, Sinoptikas pasuko galvą ir pamatė, kad albanas jau buvo atėjęs ir dabar stovėjo tarpduryje sukryžiavęs rankas ir įbedęs į jį akis. Iš abiejų pusių prie jo prisidėjo dar du vyrai. Sinoptikas žinojo, kad tiedu buvo rusai, nors niekada jo ir nebuvo supažindinę su jais.

Per kiekvieną susitikimą su Veneriu jie tarsi išlįsdavo iš sienų, tačiau Sinoptikas niekaip nenutuokė, dėl ko jie ten atsirasdavo. Visada be jokios šypsenėlės, liesi, kampuotais veidais, dailiai apkirptais plaukais, griežtais juodais kostiumais — lyg verslo partneriai, ne kitaip. Kai jie pasirodydavo, jis visada pasijusdavo nejaukiai.

— Tu man sakei, kad į mūsų duomenų bazę niekas negali įsibrauti, — pareiškė ponas Smitas. — Tai gal nori paaiškinti ponui Braunui ir man, kaip kažkas įsibrovė praėjusią naktį?

— Mes turime penkias apsaugines sienas. Niekas negali įlįsti pas mus. Per dvi minutes įsijungė mano automatinis pavojaus signalas, rodantis, kad kažkas nelegaliai bandė įlįsti, ir atjungiau juos.

— Tada kaip jis įlindo?

— Aš nežinau. Bandau išsiaiškinti. Bent jau, — irzliai pridūrė jis, — aiškinausi iki tol, kol jūs sutrukdėte ir pakvietėte ateiti čia. Gali būti koks nors staigus programinės įrangos gedimas.

— Aš vienuolika metų dirbau JAV karinei žvalgybai, vadovavau kontrolės tinklui Europoje, Džonai. Žinau, kuo skiriasi gedimas programinėje įrangoje ir pėdsakai. Aš čia matau pėdsakus. Ateik ir pasižiūrėk. — Jis mostelėjo į vieną iš kompiuterių ekranų.

Sinoptikas paėjo ratu, kol galėjo pažiūrėti į ekraną. Skaitmenų eilės, visos užkoduotos, lėkė žemyn ir skersai ekrano. Viena grupė raidžių

mirkčiojo. Kurį laiką stebėjęs, kas vyksta, jis ėmė atidžiai tyrinėti kitus tris ekranus. Po to sugrįžo prie pirmojo, kur nesiliovė mirkčiojimas.

— Em, dėl šito galėtų būti daugybė priežasčių.

— Galėtų, — nekantriai sutiko amerikietis, — bet aš jas visas atmečiau. Dabar telieka vienintelis paaiškinimas: kažkas neteisėtai nutvėrė abonento diską. Taigi man reikia, kad išsiaiškintum tą abonentą, kuris prarado diską, taip pat ir tą, kuris jį rado.

— Galiu jums pasakyti to abonento tapatybę: ji bus prisijungimo detalėse. Em, tą asmenį, kuris rado diską... ee... em... bus ne taip lengva nustatyti.

— Jeigu jis sugebėjo rasti mus, tu sugebėsi rasti jį. — Ponas Smitas sunėrė rankas ir pro mėsingas lūpas nusišypsojo. — Turi visas galimybes. Išnaudok jas.

8

Rojus Greisas stovėjo purvyne iki juosmens įsibridęs į rapsus, užsimetęs ant drabužių baltą popierinį kostiumą ir apsiavęs apsauginiais botais. Kurį laiką tiesiog stovėjo lietų taškančiame vėjyje ir sekė akimis skruzdėlę, ramiai ropojančią moters plaštaka, kuri gulėjo delnu žemyn tarp skaisčiai geltonų rapsų stiebų.

Paskui priklaupė ir pauostė ranką, nuvydamas mėsinę musę. Jokio kvapo nesuuodė, vadinasi, ranka neilgai čia prabuvo: įvertinant vasaros šilumą, turbūt trumpiau negu parą.

Gerokai anksčiau, kai jis dar buvo neapsiplunksnavęs detektyvas ir atvyko į žmogžudystės vietą (Braitono centre esančiame šventoriuje buvo rasta išprievartauta ir pasmaugta mergina), prie jo priėjo žavi jauna rudaplaukė žurnalistė iš *Argus* dienraščio. Ji pasiteiravo, ar jis išgyvena kokias nors emocijas matydamas nužudytą žmogų, ar žiūri į tai tik kaip į darbą, taip, kaip kad kiekvienas atlieka bet kokį kitą darbą.

Nors tada jis laimingai gyveno santuokoje su Sende, vis dėlto jam patiko paflirtuoti su ja ir net nemanė prisipažinti, kad tai buvo pirmoji žmogžudystė jo darbe. Taigi, norėdamas pasirodyti kietas vyrukas, patvirti-

no, kad taip, tai tebuvo darbas, tiesiog darbas, ir būtent šitaip jis įveikdavo siaubą, kurį sukelia tokios scenos.

Dabar Rojus Greisas prisiminė tą pokalbį.

Tą pagyrūnišką melą.

O tiesa tokia: ta diena, kai jis nuvykęs į žmogžudystės vietą nejaus nieko kita kaip paprasčiausią darbą ir stipriai nebeišgyvens dėl aukos, bus ta diena, kai jis mes policiją ir užsiims kitu darbu. Tokia diena dar labai toli. Gal kažkada taip ir atsitiks, kaip atsitiko jo tėvui ir, tarkime, daugeliui visko mačiusių policininkų, tačiau šią akimirką, kaip ir kiekvieną kartą tokiu atveju, jame virė tos pačios emocijos.

Į galvą mušė baimė, kad teks kažką išvysti, ir bauginantis atsakomybės jausmas — našta, kuri krito ant jo, kaip vyresniojo tyrimą atliekančio pareigūno, pečių: supratimas, jog ši nebegyva moteris, kad ir kas ji būtų, turėjo tėvus, galbūt brolius ir seseris, galbūt vyrą ar mylimąjį, galbūt vaikus. Kažkuris iš jos mylimų žmonių turės atpažinti kūną, ir visi jie, nepai-sant jų sielvarto ir patirto šoko, bus apklausiami ir atmetami nuo kvotos.

Ranka grakšti, ilgais pirštais, dailiais nagais; ryškus rausvas lakas išryškino odą, jau įgijusią alebastro spalvą, tiktai ilgas sukrešėjusio kraujo ruožas tamsavo giliame rėžyje, kuris ėjo per nykštį į riešą. Atrodė, lyg žaizda būtų įgyta ginantis. Jis mąstė apie tai, kas ji tokia, kokia ji buvo, kodėl jai taip atsitiko.

Pirmosios dvidešimt keturios valandos žmogžudystės tyrime buvo svarbiausios. Vėliau jos atsekimas vis lėtėdavo, vis sunkėdavo. Jis žinojo, kad jo laukė valandos ir dienos, kai dėl tyrimo teks beveik pamiršti savo gyvenimą. Reikės surinkti tiek detalių apie aukos gyvenimą ir mirtį, kiek jos kūnas, jos namai, asmeniniai daiktai, šeima ir draugai galės atskleisti. Galėjo būti, kad galop jis pažins ją daugiau negu bet kas kitas jai esant gyvai.

Tyrimas pareikalaus ir brovimosi, ir kartais brutalumo. Tik mirtis gana kruopščiai atlieka savo darbą sudarkydama žmogaus orumą, tačiau policijos medicinos ekspertų tyrimui ji neturėjo poveikio. Ir visada persekiojo jausmas, jog mirusiojo siela galbūt, tik galbūt, stebi jį.

— Mes manome, Rojau, kad tą ranką rado tenai. — Šalia jo stovė-

jęs storulis Bilas Barlis, vietinės kriminalinės policijos inspektorius iš Yst Daunso padalinio, atrodantis dar griozdiškiau vėjo plaikstomame baltame drabužyje, parodė pirštinėtu pirštu tolyn į lauką, kurio dalis jo nurodymu jau buvo atitverta kordonu ir kurioje keli *SOCO** nariai baltais drabužiais statė kvadratinę baltą palapinę.

Toliau, lauko pakraštyje, kur buvo palikęs savo automobilį, Greisas pamatė kitą automašiną, privažiuojančią prie policijos automobilių krūvos — su ženklais ir be ženklų, furgono, kuriuo buvo atvežti pėdsekiai šunys, fotografo furgono ir aukštos kvadratinės, sunkvežimio dydžio, viską užgožiančios transporto priemonės, priklausančios Svarbiausių įvykių skyriui.

Juodasis koronerio furgonas dar nebuvo iškviestas. Nebuvo pranešta ir spaudos darbuotojams, tačiau ilgai neteks laukti, kol atsiras pirmasis reporteris. Sulėks visi kaip tos mėsinės musės.

Barlis buvo tikrai visko matęs „karys", per penkiasdešimt metų, jo kalboje jautėsi stiprus Sasekso akcentas, o įraudęs veidas išvagotas sutrūkinėjusių kraujagyslių. Greisas stebėjosi, kaip greitai jis atitvėrė tą zoną. Nėra didesnio košmaro, kaip atvažiuoti į žmogžudystės vietą ir išvysti, jog nepatyrę pareigūnai jau būna sutrypę į žemę daugumą pėdsakų. Taigi kriminalinės policijos inspektorius puikiai valdė padėtį.

Barlis rastą ranką uždengė drobės gabalu, ir Greisas nusekė paskui jį, stengdamasis eiti jo pėdomis, kad mažiau pažeistų dirvą, vis dirsčiodamas į tolėliau tarp rapsų gracingai liuoksintį policijos vokiečių aviganį, kol pagaliau priėjo vietą, kur buvo sutelktas visas darbas. Centre, ant išguldytų rapsų, riogsojo didelis apmaigytas juodas šiukšlių maišas, kurio atbrizgusius skutus plaikstė vėjas, o aplinkui zvimbė kelios mėsinės musės.

Greisas linktelėjo pasisveikindamas su gerai pažįstamu Džo Tindalu, vienu iš *SOCO* pareigūnų. Anksčiau Tindalas atrodydavo lyg koks pakvaišęs mokslininkas — pilkšvų plaukų kupeta susišiaušusi, ant nosies akiniai apvaliais butelio spalvos stiklais, tačiau kai įsimylėjo daug jaunesnę merginą, iškart pasikeitė. Dabar po apsauginio kostiumo gobtuvu matėsi plikai nuskusta galva, nuo apatinės lūpos vidurio per smakrą leidosi ketvirčio

* *Angl.* Scene of Crime Officers — nusikaltimo vietą tirianti grupė; teismo medicinos ekspertai.

colio pločio barzdelė, o akiniai — naujamadiški, stačiakampio formos, melsvais stiklais. Ne nusikaltimų tyrėjas, o narkotikų prekeivis.

— Labą rytą, Rojau, — pasisveikino Tindalas įprastiniu sarkastišku balsu. — Sveikas atvykęs į tūkstantį ir vieną darbą, laukiantį trečiadienio rytą Pishevene prie šiukšlių maišo.

— Sakai, ėjai apsipirkti, ar ne? — pašmaikštavo Greisas, linktelėdamas juodojo maišo pusėn.

— Nepatikėsi, ką šiais laikais galima gauti už surinktus „Nektaro" taškus, — atsiliepė Tindalas ir atsiklaupęs pradėjo atsargiai plėšti plastikinį maišą.

Rojus Greisas išdirbo policijoje devyniolika metų, iš kurių penkiolika praleido tirdamas sunkius nusikaltimus, daugiausia žmogžudystes. Nors jį sukrėsdavo kiekviena mirtis, tačiau tokių, kurios šokiruotų, jau beveik nebepasitaikydavo. Juodojo maišo turinys smogė.

Jame buvo liemuo, aiškiai priklausęs jaunai dailiai moteriai. Visas padengtas sukrešėjusiu krauju; gaktos plaukai taip sutrinti, jog net negalėjai nusakyti jų spalvos; beveik kiekvienas kūno colis pervertas kažkokiu aštriu įrankiu, ko gero, peiliu beprotiško badymo įtūžyje, pagalvojo jis. Galvos nebuvo, visos keturios galūnės atskirtos nuo kūno. Šalia liemens gulėjo viena ranka ir abi kojos.

— Jėzau, — teištarė Greisas.

Netgi Tindalo humoras išseko.

— Kažkur bastosi išties paklaikęs išpera.

— Galvos dar nerado?

— Ieško.

— Patologą iškvietė?

Tindalas nuvaikė kelias muses. Atlėkė kitos, Greisas piktai nuvijo ir tas. Tos mėsinės, arba mėlynosios, musės užuosdavo irstantį žmogaus kūną už penkių mylių. Jeigu neturi sandaraus indo, jų neatsiginsi. Tačiau tam tikrais atvejais jos būna naudingos. Mėsinės musės deda kiaušinius, iš kurių išsiperi lervos, virstančios vikšrais, o vėliau vėl tomis pačiomis musėmis. Šitas procesas užtrukdavo tiktai kelias dienas. Tiriant keletą savaičių nesurastą kūną, iš vabzdžio lervų infestacijos kartų galima apytiksliai nustatyti, kiek laiko lavonas pragulėjo.

— Tikiuosi, kas nors iškvietė patologą, Džo?

— Bilas, — linktelėjo Tindalas.

— Nadiušką? — viltingai pasiteiravo Greisas.

Buvo du vidaus reikalų patologai, kurie dažniausiai būdavo siunčiami į žmogžudystės vietas šioje zonoje, nes jie gyveno beveik čia pat. Policijos numylėtinė Nadiuška De Sanča, aristokratiška ispaniško ir rusiško kraujo statulėlė, ištekėjusi už vieno garsiausių Britanijoje plastikos chirurgų, buvo populiari ne vien dėl to, kad puikiai atlikdavo savo darbą ir tuo nepaprastai padėdavo, bet ir dėl to, kad džiugino akį. Nors jau baigė penktąją dešimtį, tačiau lengvai galėjai duoti jai dešimčia metų mažiau. Visi, kurie dirbo drauge su ja, nuolat svarstydavo, ar tik čia neprisidėjo jos vyro meistriška ranka, o visoms spėlionėms dar daugiau peno teikdavo faktas, kad ji nuolat, žiemą ar vasarą, nešiojo drabužius aukštomis atverčiamomis apykaklėmis.

— Ne, laimė, ne ji: Nadiuška nemėgsta dauginių dūrių. Šį kartą bus gydytojas Teobaldas. Pakelyje dar ir policijos chirurgas.

— Aaa, — tik tiek teištarė Greisas, slėpdamas nusivylimą. Nė vienas patologas nemėgdavo dauginių durtinių žaizdų, nes kiekvieną jų reikėdavo kruopščiai išmatuoti. Nadiuška De Sanča buvo ne vien akių džiaugsmas, su ja būdavo smagu ir darbuotis: koketiška, puikus humoro jausmas, sparti darbe. O iš Freizerio Teobaldo, remiantis bendra nuomone, malonumo tiek pat, kiek iš jo tiriamų lavonų. Ir lėtas. Siaubingai lėtas. Tačiau jo darbas skrupulingas, niekada prie nieko neprikibsi.

Staiga Greisas pamatė baltuojančią miniatiūrinę to vyro figūrą, žirgliojančią artyn per lauką. Jis nešėsi nemažą lagaminėlį, o ant galvos styrantis gobtuvas nelabai aukštai kyšojo virš rapsų.

— Labą rytą visiems, — pasisveikino patologas ir paspaudė trijulei rankas, apmautas, kaip ir jo paties, latekso pirštinėmis.

Gydytojas Freizeris Teobaldas buvo įpusėjęs šeštąją dešimtį. Kresno sudėjimo, šiek tiek žemesnis negu penkių pėdų ir dviejų colių; riešutinės spalvos akys mažos ir blizgančios it karoliukai; po „Konkordo“ formos nosimi puikavosi tankūs a la Adolf Hitler ūsiukai; netvarkinga, išsipešiojusi šiurkščių plaukų kupeta. Užtektų tik įkišti į dantis storą cigarą, ir kaukių baliuje ta žmogysta būtų kaip žinomas komediantas Graucho Marksas.

Bet Greisas labai abejojo, ar toks Teobaldas kada nors sumanytų apsilankyti tokiame nerimtame, tuščiame renginyje kaip maskaradas. Apie jo asmeninį gyvenimą jis težinojo tik tiek, kad buvo vedęs mikrobiologijos dėstytoją ir kad pagrindinis jo atsipalaidavimas — vienam plaukioti pramogine valtimi.

— Na, tai gerai, vyresnysis inspektoriau Greisai, — prakalbo jis, pirma įbesdamas akis į tai, kas buvo likę tarp besiplaikstančių maišo skutų, o tada nužvelgdamas aplinką. — Gal gali padėti man įsibėgėti?

— Taip, daktare Teobaldai. — Dažniausiai kokį pusvalandį su šiuo patologu būdavo palaikomi formalūs santykiai. — Kol kas turime šį torsą, lyg ir jaunos moters, be galūnių ir su dauginėmis durtinėmis žaizdomis. — Greisas žvilgtelėjo į Barlį, tarsi laukdamas patvirtinimo, ir tas tęsė toliau:

— Anksti rytą Yst Daunso policija gavo skubų pranešimą. Skambino moteris, kuri buvo išvedusi šunį pabėgioti. Šuo atrado žmogaus plaštaką, kurią laikome ten, kur ji buvo atnešta. — Kriminalinės policijos inspektorius parodė. — Aš atitvėriau šią zoną, o policijos pėdsekiai šunys surado štai šiuos palaikus, kurių mes nelietėme, tik praplėšėme maišą.

— Galvos nėra?

— Dar ne, — atsakė inspektorius.

Patologas atsiklaupė, pasidėjo lagaminėlį ir atsargiai atlenkęs maišą kurį laiką tylomis apžiūrinėjo palaikus.

— Mums iš karto reikia paimti pirštų atspaudus ir padaryti DNR tyrimus, kad galėtume pabandyti nustatyti tapatybę, — pasakė Greisas. Jis žvelgė pakalnėn, kur už lauko matėsi gatvės ir namai. O už jų, maždaug už mylios, tyvuliavo Lamanšo sąsiaurio vandenys, tokie pilki, kad vos galėjai atskirti, kur jūra, kur dangus.

Greisas toliau dėstė, šį kartą kriminalinės policijos inspektoriui:

— Taip pat turime pradėti šios vietovės gyventojų apklausą, paprašyti, kad praneštų, gal per praėjusias dienas pastebėjo ką nors įtartina. Patikrinti, ar aplinkui nedingo nė vienas žmogus. Jeigu ne, tuomet reikia išplėsti apklausą apimant visą Braitoną, o vėliau ir Saseksą. Ar kur nors yra saugumo televizijos kameros, Bilai?

— Tiktai keliose vietinėse parduotuvėse ir kai kuriose firmose.

— Įspėk juos, kad saugotų praėjusių septynių dienų juostas.

— Tuojau pat.

Linktelėjęs Greisas paklausė:

— Ar turite kokių idėjų, kaip šie palaikai atsirado čia? Gal yra ratų žymių?

— Mes aptikome pėdsakus. Iš žymių, eita sunkiais batais. Gilios įspaudos. Manau, ją nešė, — paaiškino Bilas Barlis, rodydamas į tolstantį siaurą išmintų rapsų ruoželį, abipus aptvertą policijos juostomis.

Teobaldas jau buvo atsidaręs lagaminėlį ir atidžiai tyrinėjo gulinčią kraujuotą plaštaką.

„Kas ji? — rūpėjo Greisui. — Kodėl ją nužudė? Kaip ji čia pateko?“ — Pyktis tiesiog kunkuliavo jame.

Pyktis ir dar kai kas.

Baisiausia buvo pripažinti (kaip ir iki šiol), kad ir jo paties žmoną galėjo ištikti būtent šitoks likimas. Sendė dingo prieš devynerius metus, ir iki šiol nebuvo rasta nė pėdsako. Gal ją nužudė ir išmetė kur nors. Užmušė ar barbariškai paskerdė. Galėjai rasti šimtus būdų, kaip atsikratyti lavono, kad niekas niekada nerastų.

Būtent tai dabar ir nedavė jam ramybės. Kažkas pasistengė paskersti šią merginą ir nepaliko jos galvos. Tačiau kodėl jie nepaėmė plaštakų? Kodėl jas paliko? Kodėl jie išmetė palaikus viduryje lauko, kur bet kas galėjo kaipmat juos aptikti? Kodėl neiškasė net ir negilios duobelės?

Ar galėjo būti, mintijo jis, kad piktadarys norėjo, jog ją atrastų?

9

Apsirengusi purpuriniu, bėgiojimui skirtu kostiumėliu Kelė sėdėjo svetainėje ant grindų su klaviatūra ant kelių ir atsirėmusi į sofą čiaumojo „Pringles“ traškučius, paskanintus druska ir actu. Ne patys sveikiausi pietūs, užtat neriebūs, nepakenks figūrai, svarstė ji.

Prisijungusi prie interneto, ji spoksojo į purpurinę kristalinę *Swarovski* apyrankę, kuri buvo rodoma televizoriaus ekrane, tada dukart paspaudė mygtuką, kad vaizdas padidėtų. Ji kaltai pripažino, jog apyrankė

labai gerai tiktų prie šitos jos aprangos. Šiek tiek blizgi, gal net kiek rėžianti akį. Bet *Swarovski* papuošalai išties klasiški. Ji dievino jų gaminius. Ekrane rodoma, kad rekomenduojama mažmeninė kaina buvo 152 svarai, o kol kas aukščiausia siūloma kaina tebuvo vos 10 svarų 75 pensai. O iki aukciono pabaigos teliko trys valandos ir keturiasdešimt dvi minutės!

Tiesiog už dyką! Ji įvedė savo pasiūlymą: dvylika svarų. Tai nepaliks ypatingos žymės jų finansuose, o jeigu jai pavyktų nutverti tą apyrankę maždaug už tokią sumelę, po kelių savaičių ji vėl pasiūlytų ją aukcione už aukštesnę kainą ir gautų pelno!

Kelė stebėjo ekraną dar kelias minutes — daugiau pasiūlymų nebebuvo. Kol kas viskas gerai. Ji ištiesė ranką ir paėmė „Smirnoff" butelį, tą, kurį laiko paslėpusi nuo Tomo savo slėptuvytėje — miegamajame, apatinių drabužėlių stalčiaus gale — ir atsukusi kamštelį gurkštelėjo. Tai tik trečias kartas šį rytą, ramino save, nekreipdama dėmesio į tai, jog šitas buvo naujas butelis, ir jau trečias — tuščias.

Už lango pylė lietus. Ledi įpėdino į kambarį įsikandusi pavadėlį, pakreipė galvą ir suinkštė.

— Nori į lauką, brangute, ar ne? Turėsi palaukti, kol aprims lietus, gerai?

Šuo suinkštė garsiau.

Ji padėjo butelį ir iškėlė ranką. Ledi pabaksnojo nosimi ir sunkiai nuvirto aukštielninka.

— Tipiška moteriškė, ar ne? — meiliai suburbleno Kelė, degtine jau įveikusi vidudienio melancholiją. — Taip ir lauki, kad kas paglamonėtų papukus.

Ji paglostė aviganės pilvą, paskui apkabino jos kaklą ir pakštelėjo į galvą, įkvėpdama stiprų, šiltą kailio kvapą.

— Myliu tave, Ledi.

Ledi staiga pašoko, išgirdusi kažkokį triukšmą lauke, suurzgė ir nusėlino į prieškambarį. Ten ėmė loti, ir netrukus Kelė išgirdo, kaip virtuvėje dunkstelėjo šuns landos atvartas: Ledi išskuodė į sodą neabejotinai nuvyti kokį paukštį, išdrįsusį nutūpti ant pievelės.

Jos pasiūlymas vis dar tebesilaikė *eBay* aukcione.

Vieną gražią dieną ji kaip reikiant kibs į šį internetinį aukcioną. Prieš porą savaičių *Daily Mail* dienraštyje rado straipsnį, kurį išsikirpo ir laikė, nes jame buvo pasakojama apie visus žmones, kurie susikaupė turtus pardavinėdami *eBay* aukcione. Kelė bandė išaiškinti Tomui, kuris, regis, taip ir nesuprato, kad ji tiktai bandė savaip užkalti kiek nors pinigų. Tik kad nesisekė. Bet pasiseks, ji išmoks.

Moteris pažiūrėjo į butelį. Gal išlenkti dar vieną taurelę?

Ji užsimerkė mąstydama: „Kodėl, po perkūnais, man nesiseka? Kas darosi mano gyvenimui? Gal čia šūdini genai kalti?"

Kelė prisiminė tėvus. Jos dievinamas tėvas visą laiką skendo svajonėse, o dabar, sulaukęs vos penkiasdešimt aštuonerių, nebegalėjo išeiti iš namų dėl progresuojančios Parkinsono ligos. Ji prisiminė, kiek įvairiausių verslų jis buvo išbandęs, ir vis subankrutuodavo. Jis dirbo taksistu Braitone ir ėmėsi limuzinų nuomos verslo. Žlugo. Nusipirko leidimą pardavinėti nealkoholinius gėrimus. Tikėjosi praturtėti. Dėl to neteko savo namo.

Norėdama papildyti šeimos pajamas, jos motina dirbo Getviko oro uoste. Ilgos ir sunkios darbo dienos reklamuojant kvepalus neapmuitinamų prekių skyriuje, kol pagaliau turėjo viską mesti ir prižiūrėti tėvą. Dabar jie gyvena valdiškame bute Vaithoke, prasčiausiame Braitono rajone, nuolat baimindamiesi vandalų, vagių ir gatvės plėšikų. Prieš dvi dienas ji nuvažiavo jų aplankyti ir paliko savo senąjį „Espace" tik kokiai valandai prie namo. Išėjusi jau neberado ratų gaubtų.

Ji prisiminė, kaip pirmą kartą susitiko Tomą vakarėlyje: jos draugė iš Braitono mokytojų rengimo koledžo šventė dvidešimt penktąjį gimtadienį. Ją pritrenkė jo panašumas į tėvą, — tokį tėvą, kurį ji norėjo prisiminti: jauną, patraukliai berniokišką vyrą, kupiną nepaprasto žavesio, gyvenimo aistros, entuziazmo. Tada Tomas turėjo tokią nuostabią viziją, tokius žavius planus ir, priešingai negu jos tėvas, viską gerai apgalvodavo. Jis norėjo įgyti patirties dirbdamas vienoje iš sėkmingiausių jo srities kompanijų, o vėliau imtis savo verslo.

Ir Kelė juo tikėjo. Rodos, buvo neįmanomas dalykas, kad jam galėtų nepasisekti. Visi jos draugai iš karto pamilo Tomą. Jos tėvai jį dievino. Tą vakarą Kelė ir įsimylėjo. Po dviejų dienų jiedu permiegojo jo mažyčiame

bute pusrūsyje, prie pat Houvo pajūrio bulvaro, visą laiką besiklausydami to paties kompaktinio disko su Skoto Džoplino įrašais. Nuo to karto jie beveik nė vienos nakties nemiegojo atskirai.

Kelerius pirmuosius jų santuokos metus viskas klostėsi nuostabiai. Tomas pradėjo savo verslą, kuris tikrai suklestėjo. Jie persikėlė į didesnį butą, vėliau — į šį namą. Viskas ėmė slysti žemyn, kai ji metė pradinukų mokytojos darbą prieš pat gimstant Maksui. Kelė nuobodžiavo, vėliau ilgai kamavo pogimdyvinė depresija. Ji nebegalėjo ištverti sėdėdama visą dieną namuose su kūdikiu, o Tomas išvažiuodavo į Londoną anksti ir grįždavo vėlai, dažniausiai taip nuvargęs, kad nebenorėdavo nė šnekėtis. Vis tikino ją, kad taip nesitęs amžinai. Jam tik būtina dabar paaukoti daugiau laiko, investuoti į ateitį.

Vėliau gimė Džesika. Prasidėjo ta pati vieniša kova. O Tomo verslas pareikalavo dar daugiau pastangų. Jis dirbdavo dar ilgiau ir kalbėdavosi su ja dar mažiau. Ji ėmė vedžioti Maksą į mokyklą, susirado naujų bičiulių. Atrodė, kad visos moterys turėjo sėkmingai dirbančius vyrus, puikių drabužių, gražius automobilius, prašmatnius namus, nuostabiai leisdavo atostogas.

Ji pradėjo visą šitą reikalą su *eBay*, kurio Tomas taip ir nesuprato, tiesiog norėdama jam padėti. Gerai, *keletą* daikčiukų ji nusipirko sau, tačiau dažniausiai žemomis kainomis ir ketindama juos perparduoti šitaip gaudama pelno.

Tačiau niekas nesiūlydavo net tiek, kiek ji buvo užmokėjusi.

Ir buvo dar viena priežastis, dėl ko ji pirkinėjo kai ką *eBay* ir *QVC* prekybos kanalu. Kelė niekada šito neprisipažino Tomui: tai užmaskuodavo tuos keturiasdešimt svarų, kuriuos kas savaitę nusukdavo nuo namų ūkiui skirtų pinigų, — tiek kainavo jos palinkimas į degtinę.

Tai tebuvo toks tarpsnis, būdas atsilaikyti prieš stresą. Ji — ne alkoholikė, pareiškė sau. Ji tik savaip įveikinėjo tą nedidelę krizę, kuri ištiko ją. Tarsi norėdama įsitikinti, pasiėmė *Argus* laikraštį ir atsivertė skyrių su darbo pasiūla. Geriausias sprendimas būtų susirasti darbą ne visai darbo dienai. Bent jau būtų šioks toks įnašas į namų ūkį. Ir kišenėje atsirastų šiek tiek, kad retsykiais nusipirktų buteliuką — ne dėl to, kad jis labai jau jai būtinas.

Virtuvėje suskambėjo jos mobilusis telefonas. Keikdamasi ji šiaip taip atsistojo ir nelabai tvirtai išėjo iš kambario. Pažiūrėjusi į ekranėlį pamatė, kad skambino jos geriausia draugė Lina Kotslou, ir atsiliepė.

— Sveika, — ištarė ji, — kaiplaikaisi? — Ji jautė, kad žodžiai šiek tiek susiliejo.

— Sėdžiu „Orsino" restorane. Kur tu?

— O, šūdas, — pasakė Kelė. — Aš... labai ašiprašau.

— Ar tu gerai jautiesi?

„Šūdas, — galvojo Kelė. — Šūdas, šūdas, šūdas!" Ji visiškai pamiršo, kad šiandien jos buvo susitarusios kartu papietauti. Pažiūrėjusi į laikroduką pamatė, kad buvo penkiolika minučių po pirmos.

— Kele, ar viskas gerai?

— Gerai? Man? Absoliučiai, — linksmai užtikrino ji.

10

Tomas Braisas sėdėjo rūškanas prie rašomojo stalo, atsiraitojęs rankoves ir atlaisvinęs kaklaraištį. Šis kambarys buvo naudojamas ir kaip kompanijos „BraisRaito reklaminės prekės, Ltd." Londono biuras, ir kaip prekių pavyzdžių demonstravimo salonas. Jį nukrėtė šiurpas, todėl pagalvojo, kad vertėtų vėl užsivilkti švarką. Prakeiktas Anglijos oras. Vakar vos galėjai iškęsti karštį, o šiandien jau traukiasi ledas.

Ir pati vieta, ir adresas prisidėjo prie firmos įvaizdžio, o patalpa, nors ir ne iš didžiųjų, bet išvaizdi: proporcingai išdėstyti dideli langai, ant lubų — originalūs lipdiniai. Kaip tik užtektinai vietos penkiems jų stalams, laukiamajam, kuris kartu buvo skirtas ir pavyzdžiams demonstruoti, ir mažytei virtuvėlei už pertvaros pačiame gale.

Kompanijos pavadinimas — Kelės idėja. Banalokas, kaip tada jis manė, tačiau ji tvirtino, kad toks pavadinimas lengvai įstrigs žmonėms į atmintį. „BraisRaitas" tiekė kompanijoms ir klubams firmines dovanėles ir reklaminius drabužius. Produkcijos asortimentas — nuo tušinukų, kalkuliatorių, padėkliukų kompiuterių pelėms ir mažmožių, skirtų vadovų

stalams, iki sportinių marškinėlių, beisbolo kepurių, sportinės aprangos ir prizų — viskas su firmų ar klubų pavadinimais.

Baigęs verslo koledžą Braitone, Tomas nuėjo dirbti pagal specialybę į vieną didžiausių kompanijų toje srityje — „Motyvacijos verslas", o prieš dešimt metų, pritariant Kelei, jis iki kaklo apsikrovė užstatais ir pradėjo savo verslą. Iš pradžių darbavosi namie — mažyčiame darbo kambarėlyje ir dviejuose nenaudojamuose miegamuosiuose, tačiau kai gimė Maksas, jis jau turėjo sukaupęs pakankamai kapitalo, kad galėtų nuomotis šią patalpą prestižinėje, nors ir pergrūstoje vietoje prie pat Bond gatvės bei sandėlį rytiniame Londone, prie Brik Lein gatvės.

Pirmuosius šešerius metus verslas klestėjo. Jis buvo apsigimęs prekybos agentas, klientai mėgo jį, viskas klostėsi kuo puikiausiai. Po lemtingosios Rugsėjo 11-osios dvi dienas telefonas tylėjo. Ir nuo tada skambučiai skambėjo vis rečiau.

Jis samdė keturis prekybos agentus: du dirbo Londone, vienas — šiaurinėje Anglijoje ir vienas Škotijoje. Be to, šiame biure buvo jo sekretorė Olivija ir administracijos darbuotoja Megė, atsakinga už ryšius su klientais bei aprūpinimu produkcija. Sandėlyje buvo įdarbinti dar keturi žmonės: vienas — užsakymų paieškai, kitas — kokybės kontrolės vadovas ir du ekspeditoriai. Štai ten ir kilo daugiausia problemų, matyt, dėl to, kad jis ten nedažnai pasirodydavo.

„BraisRaitas" turėjo pelningą ir saugią užsakovų bazę. Jų klientai buvo visiems puikiai žinomos firmos *Weetabix, Land Rover, Juridinis ir visuotinis draudimas, Nestlé, Grants of St. James* bei daug mažesnių firmų.

Kelerius pirmuosius metus jis tikrai džiaugdavosi važiuodamas į darbą ir kurį laiką netgi mėgavosi sunkumais, iškilusiais po Rugsėjo 11-osios, tačiau pastaruoju metu dėl ekonomikos nuosmukio ir padidėjusios konkurencijos jo apyvarta nukrito iki tokio lygio, kad jau nebesurinkdavo pakankamai pinigų pridėtinėms išlaidoms padengti. Konkurentai paveždavo užsakovus, turimi klientai pateikdavo mažesnius užsakymus, ir visiškai neseniai dėl daugybės reikalų jo biznis dar labiau nusmuko.

Ant jo rašomojo stalo stovinti dėžutė gaunamiems laiškams ir raštams buvo užkrauta sąskaitomis, kai kurios net trijų mėnesių senumo. O mėnesio gale dar reikės laviruoti subalansuojant debitorių sąskaitas ir skolas bei

užtikrinant, kad bankas neatmes atlyginimo čekių. O kur dar įprastinės Kelės išlaidos.

Iš sidabrinių rėmelių ant jo stalo šypsojosi ji, Maksas ir Džesika. Puiki nuotrauka: gražus, švelnus akcentas apgaubė juos kažkokia fantastiška aureole. Meiliai žvelgdamas į jos atvaizdą, jis meldė Dievą, kad tik žmona dar bent kol kas neužverstų jo nemaloniais siurprizais.

Kaip jai reikės pranešti, jeigu teks parduoti namą ir ieškotis mažesnio būsto? Ir kokio? Lįsti į butą? Kaip reikės paaiškinti Maksui ir Džesikai, kad jie jau nebeturės sodo?

Pro žliaugiantį lietų jis žvelgė iš trečiojo aukšto į kitapus gatvės žiojinčius langus. Konduito gatvė siaura, tarp tų aukštų pastatų jauteisi lyg kokiame griovyje. Netgi saulėtą dieną jo biuras nuolat skendėjo šešėlyje.

Apačioje — vidurdienio žmonių srautas, skėčių jūra, nutįsusi eilė automobilių, taksi, furgonų, laukiančių, kol užsidegs šviesoforas ties sankryža su Bond gatve. Jo dėmesį ypač traukė kaštoninis „Bentley Continental“. Jis varvino seilę nuo pat tos akimirkos, kai jie pasirodė, tačiau šiuo metu toks brangus pirkinys jam kaip ant jo sodo tvoros tupinčiai sraigei — Marso planeta.

Tomas nenoriai kramsnojo ruginės duonos sumuštinį su tunu ir kukurūzais. Jis nebuvo pamišęs nei dėl tuno su kukurūzais, nei dėl ruginės duonos su kmynais, tačiau šį rytą prabudo dar tvirčiau nusistatęs valgyti sveiką maistą, o šitas šlamštas, skelbiama, turėjo mažai riebalų ir mažai viso kito. Jis mieliau kasdien sėstų prie įprastinės kiaušinienės su kumpiu arba sūrio ir marinuotų agurkėlių. Mat Kelė praėjusią naktį lovoje paerzino bakstelėjusi jam į pilvą ir pavadinusi „bačkute“. Tai ir buvo paskutinis lašas.

Užmetė akį į pirmąjį verslininkų žurnalo „Reklama ir skatinimas“ puslapį ir pamatė, jog vienas jo konkurentas, kurio verslas klestėjo, rengėsi akcijų pardavimo fondų biržoje pradžiai. Kur, po perkūnais, jie pataikė, o jis prašovė pro šalį?

Tomas atsikando kąsnelį ir stebėjo, kaip aukštas keturiasdešimtmetis krentančiais plaukais ir su vieninteliu auskaru technikas Krisas Vebas, kurį jis išsikviesdavo, kai prireikdavo išspręsti visas kompiuterio problemas, ir kuris elgėsi su juo lyg su protiškai atsilikusiu vaiku, kaišiojo atsuktuvėlį į jo *Mac* nešiojamojo kompiuterio vidurius. Kas kelias

sekundes Tomas vis žvilgtelėdavo į tuščią ekraną, vis dar tikėdamasis, kad tas atgis.

Ir galvojo apie tai, ką matė praėjusį vakarą.

Jam niekaip neišėjo iš galvos vaizdas, kaip ta mergina buvo badoma, ir naktį jį kamavo toks košmaras, jog trečią valandą ryto prabudo klykdamas. Matyt, ten buvo filmas ar kokio nors filmo anonsas.

Bet atrodė taip prakeiktai realu.

— Bijau, kad tavo duomenys bus dingę, drauguži, — linksmai pareiškė Krisas Vebas, suerzindamas Tomą.

— Taip, aš tą ir sakiau tau, — patvirtino Tomas. — Man reikia, kad tu juos atkurtum.

Kol technikas knaisiojosi toliau, Tomas, jausdamasis be kompiuterio kaip be rankų, nebegalėjo susikoncentruoti ties žurnalu ir spoksojo į kai kurių savo kompanijos prekių ekspoziciją, mąstydamas, kad prekės jau šiek tiek atgyvenusios, per ilgai užsigulėjusios ir reikėtų jas atnaujinti bei patobulinti.

Jis apžiūrinėjo *Team Jaguar* skirtą vitriną, kurioje buvo striukė, beisbolo kepurė, polo marškinėliai, tušinukas, raktų žiedas, vairuotojo pirštinės, kaklaraištis ir skarelė — visi su *Jaguar* ženklu. Jie jau buvo sukūrę keletą naujesnių dizainų, kurie turėtų būti čia, svarstė jis. Tada pažvelgė į kitą ekspoziciją su padėkliukais pelėms, parkeriais, kalkuliatoriais ir skėčiais, ant kurių buvo atspaustas *Weetabix* firmos ženklas. Ją irgi reikėtų atnaujinti.

Jo sekretorė Olivija, žavi dvidešimtmetė, įėjo pro duris nešina *Pret a Manger* rankinuku ir kalbėdamasi mobiliuoju telefonu. Už jos tuščio stalo sėdėjo jo geriausias pardavėjas Pitas Čardas. Jis vilkėjo vieną iš savo dabitiškų kostiumų su firmos ženklu ir galėjo būti Leonardo DiCaprio antrininkas. Dabar buvo įnikęs į automobilių žurnalą ir į makaronus. Prie gretimo stalo užsakymą pildė honkongietis Saimonas Vongas, tylus, ambicingas trisdešimtmetis. Jie surado naują klientą, kuris pateikė nemažą užsakymą. Šioks toks pragiedrulys, pagalvojo Tomas.

Ėmė čirkšti telefonas. Prilipusi prie savo mobiliojo telefono Olivija, regis, nieko daugiau negirdėjo. Piteris ir Saimonas irgi tarsi negirdėjo. Megė buvo išėjusi pietauti.

— KAS NORS PAKELKITE TĄ SUMAUTĄ RAGELĮ! — užklykė Tomas.

Jo sekretorė atsiprašydama kilstelėjo ranką ir nužirgliojo prie savo stalo.

— Tai tu man dar kartą pasakyk tiksliai, kas atsitiko, — pasakė Krisas Vebas taip suirzęs, tartum kreiptųsi į silpnapročių klasę.

Abu pardavėjai sužiuro į Tomą.

— Šį rytą traukinyje atsidariau kompiuterį, o tas nereagavo. Neveikė, — paaiškino jis.

— Jis reaguoja kuo puikiausiai, — pasakė technikas. — Bet nebuvo duomenų, ar ne? Užtat ekranas ir buvo tuščias.

Tomas pritildė balsą, kad kiti negirdėtų:

— Nieko nesuprantu.

— Nėra ko čia suprasti, drauguži. Tavo duomenų bazė iššluota.

— Negali būti, — pasipūtė Tomas. — Tiksliau... aš nieko *nepadariau.*

— Arba įlindo virusas, arba kažkas įsibrovė į tavo kompiuterio sistemą.

— Aš maniau, kad į *Mac* neįlenda virusai.

— Tu padarei taip, kaip liepiau, ar ne — tik prašau, pasakyk, kad padarei: tu jo neprijungei prie biuro serverio?

— Ne.

— Visa laimė, kitaip būtų sudarkyta absoliučiai visa duomenų bazė.

— Vadinasi, čia virusas.

— *Kažkas* yra įlindęs. Tavo techninė įranga tvarkinga. Tiesiog negaliu patikėti, kad buvai toks kvaiša ir įgrūdai tą rastą kompaktinį diską. Jėzau, Tomai!

Tomas žvilgtelėjo į darbuotojus: tie lyg ir prarado ūpą klausytis.

— *Kvaiša!* Ką tu tuo nori pasakyti? Čia kompiuteris, teisybė? Tam jis ir reikalingas. Jame yra visa antivirusinė programa — pats įvedei. Jis priima diskus. Juk turi priimti *bet kokį* diską.

Vebas iškėlė tą diskelį.

— Aš dirstelėjau į jį, bet tokiu aparatu, kuriam jis negalėjo pakenkti. Čia — užslaptinta programa, ji tau rekonfigūruos visą programinę įrangą,

ir vienas Dievas težino, kokį šūdą įkiš į tavo sistemą. Sakai, radai jį traukinyje?

— Vakar vakare.

— Taip tau ir reikia, jeigu nesusiprotėjai iš karto nunešti jo į radinių biurą.

Kartais Tomas negalėjo patikėti, kad mokėjo šitam vyrukui už tai, kad *padėtų*.

— Dėkoju. Aš tiktai norėjau gero: maniau, jame rasiu adresą ir nusiųsiu.

— Taigi, kai kitą kartą šitaip nutiks, atsiųsk jį man, ir aš patikrinsiu. Na, o ar atidarei bet kokį prikabintą nepažįstamą failą?

— Ne.

— Ar tikrai?

— Aš niekada neatidarau — tu jau seniausiai įspėjai mane. Žiūriu tik tuos, kuriuos atsiunčia žinomi žmonės.

— Pornografiją?

— Anekdotus, pornografiją — įprastinį šlamštą.

— Patariu, kad kitą kartą lįsdamas į internetą užsimautum prezervatyvą.

— Nė kiek nejuokinga.

— Aš ir nejuokauju. Tu pasigavai labai bjaurų virusą, labai agresyvų. Jeigu būtum šį rytą prijungęs jį prie biuro serverio, būtum viską iššlavęs, tavo bendradarbių kompiuteriai irgi būtų likę švaručiai. Atsarginė programa — irgi.

— Šūdas.

— Geras žodelis, — pareiškė Krisas Vebas. — Geresnio ir pats nebūčiau sugalvojęs.

— Tai kaip dabar jo atsikratyti?

— Paklojant man daug pinigėlių.

— Nuostabu.

— Arba gali nusipirkti naują kompiuterį.

— Tu tikrai sugebi pralinksminti žmogų, ar ne?

— Prašei patarimo — aš ir daviau.

— Nesuprantu. Maniau, kad *Mac* modeliai apsaugoti nuo virusų.

— Dažniausiai — taip. Tačiau visada kas nors skrajoja aplinkui. Tau tiesiog nepasisekė. Bet greičiausiai čia kaltas šitas kompaktinis diskas. Žinoma, gali būti dar viena priežastis. — Jis apsidairė, susirado pasidėtą arbatos puodelį ir siurbtelėjo.

— Ir kokia gi?

— Kažkas, kam tu įgrisai iki gyvo kaulo. — Po kelių sekundžių Vebas pridūrė: — Prašmatnų kaklaraištį pasirišai.

Tomas žvilgtelėjo žemyn: kaklaraištis šviesiai violetinis, su sidabraspalviais žirgais. *Hermès*. Neseniai Kelė nupirko jį internete, buvo kažkoks išpardavimas uždarant parduotuvę. Tai įėjo į jos taupymo planą.

— Buvo išpardavimas, — paaiškino jis.

11

Iškart po pusės penkių, po trijų valandų nuodugnaus tyrimo, sudarkytos jaunos moters palaikai, gulintys po tentu lietaus išplaktų rapsų lauke, beveik buvo apžiūrėti ir kiek jau ten galėjo, tiek parodė, nusprendė vidaus reikalų patologas.

Pasitelkęs primityvų, bet efektyvų metodą, jis spaudė „Sellotape" lipnią juostelę ant kiekvieno kūno colio, tikėdamasis šitaip nustverti daugiau plaušelių, pincetu išpešė kelis jų, įstrigusius gaktos plaukuose, ir kiekvieną rūpestingai įdėjo į atskirą maišelį; tada dar kartą apžiūrėjo kūno dalis ir žemę prie jų — susitelkęs, dar sykį patikrindamas, ar ko nors nepraleido pro akis.

Greisas būtų labiau norėjęs, kad patologas iškart važiuotų į morgą ir šį vakarą atliktų lavono skrodimą, kaip kad buvo įprasta, tačiau Teobaldas atsiprašinėdamas informavo jį, kad jis jau buvo įsipareigojęs atlikti skrodimą Hampšyre, kur laukė buriavimo metu įtartinai žuvusio buriuotojo kūnas.

Idealiame pasaulyje visi nužudytųjų skrodimai būtų atliekami vietoje, nes pervežant juos rizikuojama prarasti kokias nors esmines, galbūt net plika akimi nematomas detales. Tačiau dumblinas, vėjo išguldytas, lietaus išplaktas laukas nėra idealus pasaulis. Nedažnai rasi kūną tokioje vietoje,

kuri būtų palanki skrosti. Kai kurie patologai buvo linkę kuo mažiau laiko praleisti nusikaltimo vietoje ir grįžti į sąlyginai malonesnę darbo vietą morge. Tačiau gydytojas Freizeris Teobaldas buvo ne iš tokių. Jis galėjo išbūti ten iki vėlumos, o jeigu reikėjo, ir per visą naktį, kol pareikšdavo, kad jau esąs patenkintas ir palaikai jau parengti vežti į lavoninę.

Greisas pažiūrėjo į laikrodį. Jo mintys vis sukosi apie rytojaus vakaro pasimatymą. Būtų gerai šiandien išsprūsti, kol dar dirbs parduotuvės. Jis suprato, kad nederėjo šitaip galvoti, tačiau jau tiek metų ir jo sesuo, ir aplinkiniai kalė jam į galvą, kad laikas gyventi savo gyvenimą. Po Sendės dingimo jis pirmą kartą sutiko moterį, kuria rimtai susidomėjo. Tačiau blogiausia, kad jo garderobas — šlamštas, ir jam reikėjo naujų vasariškų drabužių. Jis pasistengė išmesti pasimatymą iš galvos ir sutelkti dėmesį į darbą.

Moters galvos vis dar nerado. Rojus Greisas paskambino į *POLSA*, Policijos paieškų konsultantų skyrių, atvažiavo keli policijos furgonai su policininkais, tarp kurių buvo daug neetatinių, ir prasidėjo vietovės šukavimas išsirikiavus viena eile. Pliaupiantis lietus ribojo matomumą. Žemai virš galvų gaudžiantis sraigtasparnis aprėpė šiek tiek didesnį plotą. Tiktai policijos vokiečių aviganiai, nardantys atokiau, rodės, nekreipė dėmesio į gamtos stichiją. Fermerio nevilčiai, šešiasdešimties policininkų vora, kurių žibantys švarkai švietė netgi ryškiau už geltonus rapsus, trypė kiekvieną kvadratinį jo pasėlių colį.

Greisas ilgai nepaleido telefono iš rankų: reikėjo suorganizuoti paieškas, paruošti darbo vietą brigadai, kurią jis turėjo surinkti Svarbiausių įvykių skyriuje, gauti įvykio kodo pavadinimą iš Sasekso policijos kompiuterio ir išklausyti saujelės jaunų moterų žodines charakteristikas, kurios buvo dingusios be žinios ir apie kurias buvo pranešta policijai per kelias pastarąsias dienas. Per penkias mylias aplink Braitoną tebuvo dingusi viena, kitos trys buvo dingusios Sasekso grafystėje, o dar šešios — visoje pietrytinėje Anglijos dalyje.

Nekalbusis gydytojas Teobaldas kol kas apie nužudytąją galėjo pasakyti tik tiek: šviesiai rudi plaukai, sprendžiant pagal gaktos plaukų spalvą, ir, spėtinai, ji buvo nuo dvidešimties iki trisdešimties su trupučiu metų.

Keturios moterys atitiko šį aprašymą.

Greisas puikiai žinojo liūdną statistiką: kasmet Anglijoje dingsta be žinios 230 tūkstančių žmonių. Iš jų, pusė, jeigu pasirodo, tai pasirodo per trisdešimt dienų. Daugiau nei trečdalio iš tų 230 tūkstančių taip ir nesurandama. Dažniausiai nedelsiant ieškomi tiktai vaikai ir senyvi žmonės. Gavusi pranešimus apie visus kitokio amžiaus dingusiuosius, policija dažniausiai laukdavo mažiausiai parą ir ilgiau, priklausomai nuo aplinkybių.

Kiekvienas pasiteiravimas apie dingusį be žinios žmogų pataikydavo Greisui į širdį. Kaskart išgirdęs tokius žodžius jis sudrebėdavo.

Sendė buvo *dingusioji be žinios.* Ji dingo per jo trisdešimtąjį gimtadienį, beveik prieš devynerius metus, ir nuo to laiko niekas jos nebematė.

Įrodymų, kad dauguma iš tų 70 tūkstančių dingusių žmonių mirė, nebuvo. Žmonės dingdavo dėl daugybės priežasčių. Dažniausiai dėl pašlijusių santykių šeimose: palieka vyras ar žmona, vaikai pabėga iš namų. O kai kurie patekdavo į tą sąrašą dėl daug grėsmingesnės priežasties: juos arba nužudydavo, arba, retesniais atvejais, pagrobdavo. Ir Jungtinėje Karalystėje, ir beveik kiekvienoje pasaulio šalyje išaiškėdavo šiurpių atvejų, kai žmonės būdavo laikomi nelaisvėje metų metus, o kartais ir dešimtmečius. Kartais, kai iš nevilties jį apnikdavo pačios juodžiausios mintys, jis įsivaizduodavo, kaip kažkoks maniakas laiko Sendę surakintą grandinėmis kokiame nors rūsyje.

Jis vis dar tikėjo, kad žmona gyva, nesvarbu, kokia būtų jos dingimo priežastis. Per tuos devynerius metus jis kreipėsi į daugybę mediumų. Vos išgirdęs apie kokį nors pagarsėjusį mediumą, stengdavosi su juo susitikti. Jeigu tik kuris atvykdavo į Braitoną ir atlikdavo viešus seansus, Greisas jau sėdėdavo auditorijoje.

Ir per tą laiką nė vienas nesusisiekė su jo mirusia žmona ar gavo iš jos kokį signalą.

Greisas nebuvo nepalaužiamai įtikėjęs mediumais, kaip nebuvo įtikėjęs nei gydytojais ar mokslininkais. Jis buvo plačių pažiūrų žmogus. Ir tikėjo Šerloko Holmso, vieno iš savo mėgstamiausių grožinės literatūros herojų, posakiu: „Kai atmeti tai, kas neįmanoma, kas lieka, *kad ir kaip neįtikima,* — turi būti tiesa."

Jo mintis nutraukė mobiliojo telefono čirškesys. Žvilgtelėjęs į ekranė-

lį pamatė, jog numeris nerodomas: matyt, skambino koks nors bendradarbis, nes taip buvo įprasta tarp policijos pareigūnų. Jis atsiliepė:

— Rojus Greisas.

— Sveiks, dėdule išminčiau! — prabilo pažįstamas balsas.

— Atsiknisk, aš užsiėmęs, — pasakė Greisas išsišiepdamas. Praleidus tris valandas bandant prašnekinti beviltiškai nekalbų gydytoją Freizerį Teobaldą buvo gera išgirsti draugišką balsą. Glenas Brensonas buvo kriminalinio skyriaus seržantas, su kuriuo jis artimai bičiuliavosi. Per daugybę metų jiems tekdavo kartkartėmis drauge darbuotis, tad Greisas jį pirmiausia ir įtraukė į savo Svarbiausių įvykių tyrimo brigadą.

— Pats atsiknisk, veterane. Kol tu ten drybsai po sočių pietų siurbčiodamas jau antrą stiklą brendžio, aš čia subine ariu žemę dirbdamas už tave.

Greisui atrodė, kad jis pietavo praėjusiame tūkstantmetyje, o sardinės ir pomidoro sumuštinio šleikštumas tebeliko atmintyje.

— Būtų neblogai turėti tokį šansą, — pasakė jis.

— Vakar vakare mačiau pasiutusiai gerą filmą. „Gyvatę". Al Pacino vaidino tą „šnipą", kuris iškniso tuos iškrypėlius farus Niujorko policijos skyriuje. Ar jau matei? — Brensonas negalėjo gyventi be filmų.

— Mačiau prieš kokį trisdešimt metų, kai varčiausi lopšy.

— Jis buvo pastatytas 1973-iaisiais.

— Filmams prireikia daug laiko, kol pasiekia jūsų vietinę kino salę, gal ne?

— Labai sąmojinga. Turėtum pažiūrėti dar sykį — toks geras. Al Pacino — kietas.

— Dėkui už vertingą žinią, Glenai, — pasakė jis išlįsdamas iš po tento, kuo toliau nuo patologo, policijos fotografo Martino Pailo ir Deniso Pondo, Sasekso policijos ryšių su visuomene vyresniojo pareigūno, kuris ką tik pasirodė ir jau laukė, kad Greisas pateiktų trumpą informaciją spaudai. Greisas iš patirties žinojo, kad šiuo svarbaus įvykio tyrimo etapu geriausia pasakyti kuo mažiau. Kuo mažiau žurnalistai rašys apie tikrąją padėtį, — kūno ar kūno dalių būklę ir vietą, — tuo bus lengviau atsikratyti pakvaišusių skambintojų bei gaišintojų ir atsijoti, kada paskambins žinantis tikrus faktus.

Kita vertus, nereikėjo pamiršti, kad policija turėjo išlaikyti gerus darbo santykius su žiniasklaida, nors Greisui ji jau gerokai atsirūgo per pastarąsias savaites. Šios dienos žiniose jį viešai plakė dėl dviejų įtariamųjų mirties, o praėjusią savaitę užsipuolė dėl to, kad teisme, nagrinėjant žmogžudystės bylą, jis prisipažino konsultavęsis su mediumu.

— Aš stoviu ant kalniuko kiaurai permerktas lietaus. Kaip tai padeda mūsų tyrimui?

— Nepadeda. Tai padeda tau lavintis. Kad ir kur žiūri — visur šūdas.

— Jokių problemų su „Nusivylusiomis namų šeimininkėmis".

— Gali nepasakoti, aš gyvenu su viena. Bet turiu tau šiokių tokių naujienų.

— Nagi?

— Praktikantė advokatė — advokato biuro samdoma stažuotoja. Ką tik pranešė.

— Na, tai bent būtų nuostolis, — sarkastiškai pajuokavo Greisas.

— Žinai, žmogau, tu nesveikas.

— Ką tu, tiktai atviras.

Kaip ir dauguma bendradarbių, Rojus Greisas nemėgo juristų, ypač advokatų, kuriems teismo procesas tebuvo žaidimas. Policijos darbuotojai kasdien rizikuoja gyvybe stengdamiesi sučiupti nusikaltėlius, o jų advokatai tarpsta stengdamiesi pergudrauti teismą ir išlaisvinti juos. Greisas manė, kad nekaltai areštuotus žmones būtina apginti. Tačiau Glenas, kaip policininkas, dar neprakandęs dantų. Dar mažai matė padugnių, išsisukusių iš teisingumo sumanių advokatų dėka.

— Na, kad ir kaip ten būtų, šiandien ji neatėjo į darbą. Viena jos draugė patikrino butą. Ten nerado. Visi jau susirūpinę.

— Na ir kas? Kada ją paskutinį kartą matė?

— Vakar po pietų darbe. Šį rytą ji turėjo svarbų susitikimą su klientu ir nepasirodė. Nė nepaskambino. Jos bosas sakė, kad tai — ne jos būdui. Ji vardu Dženė Streton.

— Aš turiu kitų keturių moterų sąrašą, Glenai. Kuo šita ypatinga?

— Tiesiog įtariu.

— Dženė Streton?

— Mhm.

— Įrašysiu ją į sąrašą.

— Pirmąja.

Lietus jau permerkė jo kostiumą, varvėjo veidu. Greisas įlindo atgal į tentą.

— Dar neradome galvos, — pasakė jis. — Jaučiu, yra labai geras paaiškinimas, kodėl nerasime. Jau patikrinome pirštų atspaudus — rezultatas neigiamas. Į Hantingdono laboratoriją siunčiame pavyzdžius, kad skubiai atliktų DNR tyrimą, tačiau tai užtruks keletą dienų.

— Jau radau ją, — pasakė Glenas Brensonas. — Galiu lažintis iš ko tik nori.

— Dženė Streton? — pasitikslino Greisas.

— Dženė Streton.

— Ji turbūt lovoje, dulkinasi su kokiu nors klientu, kuris moka už valandą tris tūkstančius.

— Ne, Rojau, — nenusileido kriminalinio skyriaus seržantas. — Manau, dabar tu žiūri į ją.

12

Tomas praleido popietę naujojo, labai svarbaus kliento *Polstar Vodka* biuruose, kur buvo priverstas iki minimumo apkarpyti savo kainas, — ir pelno maržą, — nes kitaip jį būtų paveržęs konkurentas. Vis dar neturėdamas kompiuterio, jis nusiminęs priėmė užsakymą: penkiasdešimt tūkstančių graviruotų taurių martiniui ir sidabrinių padėkliukų su spausdintu firmos ženklu, į kuriuos iš pradžių dėjo visas viltis gauti gerą pelną. Dabar teks džiaugtis, jei padengs išlaidas. Bent jau pavyks parodyti bankui apyvartą, nors ir labai skaudžiai prisiminė seną posakį: „Apyvarta — tuštybė, pelnas — išmintis.“

Jis vylėsi, jog jeigu pasiseks, vėliau tai išaugs į pelningesnį biznį.

Grįžęs į kabinetą prieš pat penkias, jis apsidžiaugė išvydęs veikiantį kompiuterį. Tačiau dar nežinia, kaip pavyks įkąsti užmokestį už septynias

techniko darbo valandas. Piterio Čardo stalas buvo tuščias, o Saimonas Vongas — prilipęs prie telefono. Megė — irgi. Olivija atnešė krūvą laiškų pasirašyti.

Atlikęs šį darbą jis nukreipė visą dėmesį į Krisą Vebą, kuriam buvo pavykę atgauti kai kuriuos duomenis. Krisas papasakojo apie atliktą sistemos patobulinimą ir pasakė, kad įdiegė naują antivirusinę programinę įrangą, aišku, už papildomą kainą. Tačiau vyrukas nesugebėjo paaiškinti, kaip į jį pateko virusas, sunaikinęs duomenų bazę: tegalėjo būti kaltas tiktai diskas, kurį Tomas rado traukinyje. O tą jis pasiims ir kaip reikiant ištirs.

Kai Krisas išėjo, Tomas dar pusvalandį praleido prie elektroninio pašto. Vėliau, pagautas smalsumo, atsidarė interneto naršyklę ir skyrių, kuriame galėjo pamatyti, į kokias interneto svetaines jis buvo įlindęs per praėjusią parą. Porą kartų į *Google*, keletą — į *ask.co.uk* ir vieną — į *Railtrack*, nes vakar žiūrėjo traukinių tvarkaraštį. Buvo atsidaręs ir *Polstar Vodka*, nes norėjo tinkamai pasirengti šios dienos susitikimui. Buvo nurodyta dar viena svetainė, kurios jis visiškai neatpažino.

Rodė ilgą, painią raidžių ir įžambių brūkšnių virtinę. Atsisveikindamas Krisas Vebas įspėjo jokiu būdu nelįsti į nežinomas svetaines, tačiau Tomas jau šimtą metų naudojosi internetu ir viską puikiai suprato. Jis žinojo, kaip lengvai galima pasigauti virusą, jeigu atsidarai prikabintą priedą, bet kad virusas atskristų iš svetainės, jo nuomone, — nesąmonė. Slapukai — taip. Jis žinojo, kad daugelis mažmenininkų naudojo nesąžiningą triuką: kai prisijungi prie jų tinklalapio, jie tau atsiunčia slapuką, kuris sėdi tavo sistemoje ir pranešinėja jiems viską, į ką tu žiūri internete. Taip jie savo duomenų bazėje gali susikurti pavienių užsakovų charakteristikas ir sužinoti, kokiais gaminiais žmonės labiausiai domisi. Bet virusai? Jokiu būdu.

Jis spragtelėjo ant adreso.

Beveik tą pačią akimirką ekrane švystelėjo užrašas:

Priėjimas draudžiamas. Neteisėtas bandymas prisijungti.

— Ar šiandien tau dar ko nors reikės, Tomai?

Jis pakėlė galvą. Prie stalo stovėjo jau pasirengusi išeiti Olivija.

— Ne, nereikės, ačiū.

Ji švytėjo:

— Turiu svarbų pasimatymą. Dar reikia nueiti pas kirpėją!

— Sėkmės!

— Jis — kažkokios žurnalų grupės rinkodaros direktorius. Gali išdegti koks nors biznis.

— Griebk jį!

— Būtinai!

Jis vėl atsisuko į ekraną ir nuspaudė tą patį adresą.

Tuojau pat pasirodė ta pati eilutė:

Priėjimas draudžiamas. Neteisėtas bandymas prisijungti.

Tą patį vakarą, po didesnės negu įprasta martinio dozės, vakarienės ir viso butelio (ne poros taurių kaip visada) ypač skanaus *Australian Margaret River Chardonnay*, Tomas atsisėdo savo darbo kambaryje ir atsidaręs skreitinuką nuėjo į elektroninio pašto dėžutę. Kas kelias minutes pasirodydavo vis nauji laiškai.

Dviejuose vienas paskui kitą atskridusiuose laiškuose buvo pakartotini padorūs užsakymai, labai paglostę jo širdį. Vienas laiškas atėjo iš vieno svarbiausių klientų — rinkodaros direktoriaus, kuris asmeniškai dėkojo jam už pagalbą, dėl kurios jų pusšimčio jubiliejus susilaukė didžiulio pasisekimo.

Gerokai pralinksmėjęs jis peržiūrėjo kitus laiškus, kai kuriuos perkėlė į rinkmenas, kai kuriuos ištrynė, o į kitus atsakė. Tada išniro nauja žinutė.

Gerbiamas pone Braisai,

Vakar vakare tu neteisėtai įejai į svetainę. Dabar vėl bandei į ją patekti. Nekviesti svečiai mums nepageidautini. Jeigu praneši policijai apie tai, ką matei, arba jeigu bandysi dar kartą patekti į šią svetainę, tai, kas atsitiko tavo kompiuteriui, atsitiks ir tavo žmonai Kelei, sūnui Maksui ir dukteriai Džesikai. Gerai įsižiūrėk ir kaip reikiant pagalvok.

Tavo draugas iš „Skarabėjo produkcijos“

Nespėjus įsigilinti į žodžius, jie dingo iš ekrano. Tada ėmė nykti ir visi kiti laiškai, tarytum būtų tirpę rūgštyje.

Gal kokią minutę jis bejėgiškai stebėjo, kas vyksta, o smegenys buvo taip paralyžiuotos, kad net nesugebėjo duoti komandos išjungti kompiuterį. Per tą minutę iš ekrano viskas dingo.

Jis barškino klavišais, tačiau prieš jį juodavo tuščias ekranas.

13

Daugelis pareigūnų Denisą Pondą, Sasekso ryšių su visuomene skyriaus vyresnįjį darbuotoją, pravardžiavo Kūdrynu*. Į spaudą nutekėdavo pernelyg daug istorijų, tad jo biurą visada pirmiausiai ir įtardavo.

Nors anksčiau jis dirbo žurnalistu, dabar atrodė panašesnis į Sičio prekybininką negu į laikraštininką. Pondas buvo perkopęs ketvirtą dešimtį, juodus plaukus nešiojo sušukuotus atgal, turėjo plačius antakius ir potraukį elegantiškiems kostiumams. Jam teko nelengva našta: tarpininkauti tarp policijos ir visuomenės, kurių santykiai vis labiau šlijo.

Rojus Greisas gurkšnojo mineralinį vandenį ir žiūrėjo į kitapus stalo sėdintį Denisą, stengdamasis suprasti jį. Daugelis policijoje nepasitikėjo Pondu, o spauda nuolat įtarinėjo jo motyvus. Šiame darbe ne kiekvienas atlaikytų. Vienas policijos ryšių su visuomene atsakingas darbuotojas galiausiai atsidūrė sanatorijoje, o kitas, Greisas puikiai prisiminė, ištisą dieną siurbčiojo iš plokščio buteliuko.

Pondas ką tik padėjo priešais Greisą šūsnį rytinių laikraščių ir dabar sėdėjo priešais jį grąžydamas rankas.

— Mums bent jau pavyko išsisukti, kad nepatektume į pirmąjį puslapį, Rojau, — atsiprašinėdamas pasakė jis, o antakiai pakilo lyg varnos, pasiruošusios skrydžiui.

Jiems pasisekė: pirmuosiuose puslapiuose buvo kita sensacija — princo Čarlzo ir Kamilos istorija. Tokie jau šie laikai — istorija apie begalvį liemenį vienuose laikraščiuose užėmė vos kelias eilutes paskutiniuose pus-

---

* *Angl.* pond — kūdra.

lapiuose, o kituose apie tai net neužsimenama. Užtat straipsnis „POLICIJAI BESIVAIKANT AUTOMOBILIŲ VAGIS — DVI MIRTYS" pateko į visus šalies laikraščius.

— Puikiai pasidarbavai, — pasakė Greisas. Kitaip nei dauguma bendradarbių, jis suprato ryšių su visuomene svarbą.

— Tu puikiai organizavai konferenciją, — neatsiliko Kūdrynas. — Geriausiai būtų, jeigu šiandien papildytume tą istoriją apie torsą. Antrą valandą paskyriau konferenciją. Ar tinka?

— Pasiruošęs užmušti juos, — atrėžė Greisas.

— Gal galėtum man duoti ką nors iš anksto?

Greisas žaidė su butelio kamšteliu: atsukinėjo ir užsukinėjo.

— Pirštų atspaudai nieko neparodė. Laukiame, kol laboratorija atsiųs DNR tyrimų rezultatus. Šiuo metu peržiūrime dingusiųjų be žinios sąrašus.

— Ar jiems sakysime, kad nėra galvos?

— Kol kas dar nenoriu, kad kas nors sužinotų. Pasakysiu tik tiek, kad kūnas bjauriai sudarkytas ir dėl to sunku jį atpažinti.

— O maniau, kad tik aš falsifikavau faktus dėl jūsų, vaikinai.

Greisas nusišypsojo:

— Tu turbūt buvai geras mokytojas.

— Gal yra karštų pėdsakų? — paklausė Pondas. Antakiai suplasnojo.

— Liaukis, Denisai. Jau šneki kaip žurnalistas.

— Norėčiau numesti jiems kaulą.

— Gal ir yra vienas kitas atitikimas.

— Taip, bet girdėjau, kad čia, ko gero, bus mergina iš Braitono, kažkokia praktikantė advokatė. Teisybė?

Šita žinia pritrenkė Greisą.

— Iš kur sužinojai? — paklausė jis.

— Kalbama, — gūžtelėjo pečiais Pondas.

— Kas kalbama? Kas, po velnių, tau pasakė?

Pondas spoksojo į inspektorių.

— Jau trys korespondentai man skambino.

Greisas prisiminė, kaip vakar po pietų mobiliuoju telefonu jis kalbėjosi su Glenu Brensonu ir šis iškėlė savo hipotezę apie tą merginą. Ar kas

nors slapta klausėsi? Tai beveik neįmanoma, juk naujieji telefonai siuntė užšifruotus skaitmeninius signalus.

Greisas iš įsiūčio metė buteliuką į lubas.

— Koks suskis kalbėjosi su jais? Denisai, kad ir kas ta mergina būtų, ji turi šeimą. Gal vyrą, gal motiną, gal tėvą, gal vaikus, kurie ją mylėjo. Mes jokiu būdu negalime pradėti spėlioti.

— Žinau, Rojau. Bet negalime ir meluoti spaudai.

Kaip visada pagalvojęs apie Sendę, Greisas pareiškė:

— Klausyk, nejaugi tu nesupranti, kad kiekvienas, kurio mylimas žmogus dingo ir kurio aprašymas atitinka, tiesiog kabinsis į kiekvieną išspausdintą žodelį, į viską, ką išgirs per televiziją arba radiją? Aš neužsiimu vilčių skleidimu. Aš užsiimu nusikaltėlių paieška.

Denisas Pondas puolė energingai stenografuoti savo lape.

— Gerai skamba, — pasakė jis. — Ta paskutinė eilutė. Ar galiu panaudoti ją mūsų pranešime spaudai?

Kurį laiką Greisas spoksojo į tą žmogų. Koks tipiškas spaudos atstovas. Gaudo kalbas. Juk iš tikrųjų Pondas visada tik to ir tenorėjo. Jis linktelėjo ir žvilgtelėjo į laikrodį ketindamas keliauti į pokalbių kambarį ir trumpai informuoti savo brigadą. Vėliau dar reikėjo eiti į morgą, kur dešimtą valandą prasidės skrodimas.

Buvo dar viena priežastis, kodėl jis pageidavo dalyvauti skrodime, ir tai neturėjo nieko bendra su vargše mergina, kurios subjaurotus palaikus toliau darkys patologas. Mat morge dirbo moteris, su kuria jis šįvakar turėjo pasimatymą.

Ant jo stalo, po laikraščių krūva, gulėjo vyrų madų žurnalas *FHM*. Greisas vylėsi šįryt nutverti kelias minutėles ir dirstelėti į jį, kokia dabar kiečiausia vyrų apranga. Glenas Brensonas nuolat erzino jį dėl to prakeikto laikrodžio. Jo ištikimasis senukas *Seiko*, kurį kažkada padovanojo Sendė, buvo per mažas, per daug vakarykštis ir blogai jį reprezentavo. Gal netgi netiksliai rodė laiką.

Kaip, po perkūnais, galima atrodyti kietai? Ar vertėjo stengtis, kai tau jau beveik trisdešimt devyneri? Bet užteko pagalvoti apie Kleo Morėj, ir jo skrandis apsivertė iš jaudulio. Taigi, aišku, kad vertėjo. *Velniškai* vertėjo stengtis.

Deniso Pondo tauškėjimas, atrodo, užsitęsė amžinybę, tačiau Greisas kentė, nes žinojo, kad šiuo metu jis jam reikalingas, o šitokie pokalbiai suartina žmones. Be to, Pondas papasakodavo kai kurių įdomių paskalų apie policijos viršininką, jo pavaduotoją Alisoną Vosper ir pasiguosdavo dėl vyriausiojo inspektoriaus Gerio Vestono, Greiso boso, kuriam, anot Pondo, labiau rūpėjo žirgų lenktynės ir šunų rungtys, nei palaikyti teisėtvarką, ir kad žmonės jau tai pastebėjo ir ėmė šnekėti.

Kad ir kaip ten būtų, ne kas, kad jo ambicingasis bosas leidžia savo reputacijai klibėti. Gal jam, kaip draugui, ir derėtų ko nors imtis, bet kaip tai padaryti? Be to, Greisas žinojo, nors ir nenorėjo prisipažinti, kad retsykiais jis pavydėdavo Geriui Vestonui jo gyvenimo būdo, mylinčios šeimos, visuomeninės padėties, lengvučio kilimo karjeros laipteliais. Jis bandė prisiminti, kas yra pasakęs: „Kas kartą, kai mano artimam pasiseka, manyje kažkas užgęsta." Deja, tai teisybė.

Pagaliau Denisas Pondas išėjo. Vos tik durys užsivėrė, Greisas pasiėmė žurnalą ir puolė jį vartyti. Po kelių minučių jis vėl apsiblausė: dvidešimtyje puslapių — dvidešimt skirtingų mados stilių. Kurį pasirinkti, kad atrodytum madingas ir dailus? O kuris iš jų padarytų jį nevėkšlą?

Kaip bus, taip bus, pagalvojo jis susitaikydamas su mintimi, kad visa reputacija gali nueiti šuniui ant uodegos.

14

Išėjęs iš kabineto, Greisas patraukė į administracijos asistenčių zoną, kur dirbo Eleonora ir trys asistentės. Šios keturios moterys sekretoriavo visiems kriminalinio skyriaus būstinės aukštesniojo rango pareigūnams, tiktai Geris Vestonas turėjo etatinę asistentę.

Jei kalbėsime apie patį pastatą, tarp kitų jo trūkumų svarbiausias buvo vienodumas, kuris paslėpė visus charakteringus bruožus. Gal dėl to, kad jis buvo ką tik atnaujintas ar gal dėl to, kad buvo atokiai nuo miesto, pastatas atrodė sterilus. Sienos nebuvo subraižytos po stumdymosi su piktadariais ar netyčia, skubant užkabinus kokiu metaliniu daiktu; kilime nebuvo jokių išdilusių dėmių; lubos nepageltusios nuo nikotino — nieko,

ką aptiktum daugelyje policijos skyrių. Jokių įskilusių langų, sukrypusių kėdžių ar išklerusių stalų — viso žavesio, kuris suteikia vietai savitumą, nors, aišku, ne visada malonų.

Ant Eleonoros stalo, dailioje porceliano vazelėje, puikavosi žibuoklių puokštelė, jos keturių vaikų nuotrauka (keista, nesimatė jos vyro), pusiau užpildytas, iš laikraščio išplėštas sudoku galvosūkis ir plastikinė dėžutė su pietumis. Ant kėdės atlošo tvarkingai kabėjo nertinis.

Ji pakėlė galvą ir nusišypsojo jam įprastine baikščia šypsena. Išdirbusi drauge keletą metų, ji jau žinojo, ką reikėjo padaryti iš karto.

Ji trumpai informavo Greisą, kad atšaukė jo dalyvavimą trijuose komiteto posėdžiuose: vieną — dėl vidaus darbo tvarkos, antrą — dėl Jungines Karalystės jungtinių policijos pajėgų Neišspręstų bylų patikros komisijos ir trečią — dėl Sasekso policijos regbio komandos rungtynių grafiko.

Iš Braitono teisminio bylų nagrinėjimo sektoriaus jam paskambino Emilija Geilor, kuri buvo jo reikalų administratorė Sarešo Hoseino byloje. Ji pranešė, kad šiandien Greisui nebūtina dalyvauti teisme. Hoseinas buvo vietinis niekadėjas, kaltinamas verslo konkurento nužudymu.

Tvirtai suspaudęs lagaminėlį, kuriame saugiai tūnojo *FHM* žurnalas, jis nužingsniavo žaliu kilimu per kabinetą, kur prie stalų sėdėjo Kriminalinio skyriaus vyresniųjų pareigūnų pagalbinis personalas. Kairėje, už stiklų, buvo įspūdingas vyriausiojo inspektoriaus Gerio Vestono kabinetas. Nors kartą ten sėdėjo Geris ir diktavo savo asistentei.

Greisas pridėjo asmens kortelę prie pilkos *Interflex* akutės ir pastūmęs duris pateko į ilgą, tylų, pilka kilimine danga išklotą koridorių, tebekvepiantį dažais. Praėjo pro didelę, raudonu veltiniu aptrauktą skelbimų lentą su užrašu „OPERACIJA „LISABONA“, po kuriuo kabėjo lyg ir kino reta barzdele nuotrauka. Aplinkui ją spietėsi dar kelios fotografijos, kuriose užfiksuotas akmenuotas paplūdimys aukštų uolų papėdėje. Tai vietinė ypatingo grožio vieta, vadinama „Paplūdimio ragu“. Kiekviena uola buvo apvesta raudonu apskritimu. Šis dar neatpažintas vyras buvo rastas prieš keturias savaites vienos uolos papėdėje. Iš pradžių buvo manoma, kad tai dar vienas šuolininkas, tačiau atliekant skrodimą paaiškėjo, jog prieš nukrisdamas jis jau buvo nebegyvas.

Greisas praėjo kairėje pusėje esantį Išorinės tyrimo grupės kabinetą, didžiulę patalpą, kurioje laikinai apsistodavo detektyvai, komandiruoti čia svarbesniems įvykiams tirti. Toliau, kairėje, buvo kabinetas su užrašu „Vyresnysis tyrimą atliekantis pareigūnas“, kuriame jis laikinai dirba atlikdamas šį tyrimą. Priešais buvo durys, pažymėtos „SĮS-1“, pro kurias jis ir įėjo.

„SĮS-1“ ir „SĮS-2“ buvo vadovaujantis svarbesnių įvykių centras. Nors matinių stiklų langai buvo taip aukštai, kad net negalėtum pro juos žiūrėti, „SĮS-1“ kabineto sienos buvo šviežiai išdažytos balta spalva, atrodė erdvus, šviesus, sklidinas geros energijos. Tai jo mėgstamiausia patalpa visame būstinės pastate. Palyginti su kitais čia, Sasekso Hause, esančiais kabinetais, kuriuose jam trūko įprastinio įvykiams tirti skirtų kabinetų bruzdesio, su kuriuo jis buvo suaugęs, ši patalpa atrodė tarsi jėgainė.

Čia vyravo beveik futuristinė atmosfera, ir galėjai įkurdinti Hiustono NASA skrydžių kontrolės centrą. L formos patalpą dalijo trys pagrindinės darbo vietos. Kiekvienoje buvo ilgas, išlenktas rašomasis stalas, prie kurio galėjo tilpti aštuoni žmonės. Kiekvienoje buvo masyvios baltos lentos: viena pažymėta „Operacija „Jūrvarnis“, kita — „Operacija „Lisabona“, trečia — „Operacija „Pusnis“. Visose sukabintos įvykių vietų nuotraukos ir darbo eigos lentelės. Buvo ir visiškai nauja lenta, įrengta vakar po pietų, su užrašu „Operacija „Lakštingala“. Tokį pavadinimą aklai išmetė Sasekso policijos kompiuteris, šitaip pažymėdamas begalvio liemens tyrimą.

Priešingai negu kitose darbo vietose šiame pastate, čia ant stalų ar sienų nepamatysi jokių asmeninių daiktų. Jokių šeimos ar futbolininkų nuotraukų, jokių varžybų kalendorių, jokių linksmų šaržų. Be baldų ir techninės įrangos, kiekvienas daiktas buvo susijęs su tyrimu. Čia neišvysi ir jokio žaismingumo. Vien gilaus susikaupimo tyla, prislopintas telefonų čirškimas ir lazerinių spausdintuvų išmetamų lapų kleksėjimas.

Kiekvienoje darbo vietoje būrėsi mažiausiai penkių žmonių grupė, kurią sudarė darbo vietos vadovas, dažniausiai tai buvo seržantas detektyvas arba inspektorius, sistemos prižiūrėtojas, analitikas, indeksuotojas ir mašininkė. Greisas pažino daugelį, tačiau čia žmonės buvo per daug užsiėmę, kad galėtum atitraukti jų dėmesį pasisveikinimo subtilybėmis.

Kol jis žingsniavo prie savo grupės, niekas nepakėlė galvos, tiktai seržantas detektyvas Glenas Brensonas, šešių pėdų ir dviejų colių ūgio,

juodas ir plikas lyg meteoritas, kilstelėjo ranką pasisveikindamas. Jis buvo apsirengęs vienu iš savo dailių kostiumų — rudu su kreidiniais ruoželiais, ir atrodė lyg klestintis narkotikų prekeivis, o ne faras.

— Sveiks, veterane! — Glenas Brensonas užgriaudėjo taip, kad bemat visų galvos pakilo.

Greisas šyptelėjo nužvelgdamas savo aštuonių žmonių grupės narius. Beveik visus jis buvo subūręs iškart po prieš tai tirto įvykio, o tai reiškė, jog vargu ar jie turėjo laiko atsikvėpti, tačiau tai buvo puiki brigada. Iš ilgametės patirties jis žinojo, kad jeigu turi gerą komandą, verta ją išlaikyti sveiką.

Vyriausioji čia buvo seržantė detektyvė Bela Moj — gyvo veido, chna dažytais plaukais, pasidėjusi atidarytą dėžutę *Maltesers*, kaip visuomet, čia pat, po ranka, prie klaviatūros. Jis stebėjo, kaip ji susikaupusi spausdino, o kas kelias sekundes dešinioji ranka tarsi savaime pakildavo nuo klaviatūros ir čiupusi šokoladuką nešdavo jį prie burnos. Ji buvo laiba moteris, tačiau valgė daugiau už bet kurį Greiso pažįstamą žmogų.

Šalia jos sėdėjo konsteblis detektyvas Nikas Nicholas. Šis beveik trisdešimtmetis, trumpaplaukis ir ilgas kaip kartis vyrukas buvo uolus detektyvas ir vikrus puolėjas futbolininkas. Greisas ragino jį pereiti į regbį, manydamas, kad jis būtų idealus žaidėjas policijos komandoje, kuri ateinantį rudenį kvietė jį būti prezidentu.

Priešais jį į nemažą išspausdintų lapų krūvą buvo įnikusi naujokė konsteblė detektyvė Ema Džeinė Boutvud. Kai pirmą kartą ji įsitraukė į jų grupę, Greisas pamanė, kad ši graži ilgaplaukė, puikios figūros blondinė bus nerimta pagalbininkė. Tačiau netruko įsitikinti, kad ji gera darbuotoja, ir, jeigu nepabėgs, jos lauks puiki ateitis kriminalinėje policijoje.

— Na? — pasakė Glenas Brensonas. — Mano įtarimas pasikeitė. Ir kaipgi tave įtikinti, kad naujasis įtarimas pasitvirtins? Teresa Volington.

— Kas ji? — paklausė Greisas.

— Mergina iš Pisheveno. Susižadėjusi. Vakar ji taip ir nepasirodė savo sužadėtuvių pokylyje.

Nuo tų žodžių Greisui kažkur giliai dilgtelėjo.

— Pasakok, — pasakė jis.

— Kalbėjausi su jos sužadėtiniu. Jis — tikras.

— Aš nežinau, — tarė Greisas. Jo instinktai diktavo, kad tokia išvada — per skubi, tačiau jis nenorėjo nuslopinti Gleno Brensono entuziazmo. Jis apžiūrinėjo ant sienos sukabintas nuotraukas iš nusikaltimo vietos, kurios jo prašymu buvo skubiai pristatytos čia. Žiūrėjo į iš arti nufotografuotą nukirstą ranką, šiurpaus sudarkyto liemens, gulinčio juodame maiše, kadrus.

— Patikėk manimi, Rojau.

— Patikėti tavimi? — pakartojo Greisas, vis dar neatitraukdamas akių nuo nuotraukų.

— Tu ir vėl! — papriekaištavo Brensonas.

— Ką — vėl? — suglumo Greisas.

— Vėl darai man tą patį, žmogau. Į klausimą atsakai klausimu.

— Ogi todėl, kad niekada nesusigaudau, apie ką tu, po velnių, kalbi!

— Nesąmonė!

— Kiek turime dingusių moterų, kurių dar neatmetėme?

— Niekas nepasikeitė nuo vakarykštės dienos. Vis dar penkias. Braitono regione. Bus daugiau visos šalies mastu.

— Dar neturime žinių iš laboratorijos dėl DNR? — paklausė Greisas.

— Jie tikisi, kad šįvakar iki šeštos valandos jau žinos, ar ta auka yra jų duomenų bazėje, — įsikišo konsteblė detektyvė Boutvud.

Greisas pažiūrėjo į laikrodėlį. Po penkiolikos minučių jam reikėjo eiti į morgą. Jis skubiai paskaičiavo: kaip vakar laukuose spėjo Freizeris Teobaldas, moteris buvo nužudyta mažiau kaip prieš parą. Juk įprasta, kad žmogus gali nepranešęs išvykti vienai dienai. Jeigu jis nepasirodo dvi dienas, draugai, giminaičiai ir bendradarbiai rimtai susirūpina. Šiandien turėjo pavykti sudaryti bent jau galutinį sąrašą atsijojus kitas kandidatūras ir spėti, kas galėjo būti ši auka.

— Ar turime pėdsakų liejinį? — kreipėsi jis į konsteblį detektyvą Nicholą.

— Jau daro.

— *Jau daro* — neužtenka, — pyktelėjo Greisas. — Juk šį rytą spaudos konferencijoje sakiau, kad dviem darbuotojams reikia pasiimti liejinius ir paieškoti šiame rajone esančiose viršutinės aprangos parduotuvėse atitik-

mens. Gali būti, kad kas nors nusipirko batus specialiai šiam reikalui. Jeigu taip, tai televizijos kameros būtų užfiksavusios. Šiame rajone ne tiek jau daug parduotuvių, parduodančių patvarius batus. Parenk ataskaitą pusės septynių vakaro spaudos konferencijai.

Konsteblis detektyvas Nicholas linktelėjo ir iš karto griebė telefoną.

— Jau antra diena, kaip ji jam nepaskambino, — nenustygo Brensonas.

— Kas tokia? — išsiblaškęs paklausė Greisas.

— Teresa Volington. Ji gyvena su savo sužadėtiniu. Jis nežino, kodėl ji nepasirodė.

— O kaip kitos keturios iš sąrašo?

— Ir jų šiandien niekas nematė, — nenoromis pripažino jis.

Nors Brensonui jau trisdešimt vieneri, policijoje jis dirbo tiktai šeštus metus, o iki tol nevykusiai pradėjo karjerą budėdamas prie naktinio klubo durų.

Greisui jis patiko: buvo ir šaunus, ir užjaučiantis, ir turėjo puikią intuiciją. Policininkui intuicija yra labai svarbi, tačiau ji turi ir minusų. Kartais ja remiantis per greitai daromos išvados, iki galo neišanalizuojamos ir kitos galimybės, o tada nesąmoningai parenkami faktai, kad atitiktų tą intuiciją. Neretai Greisui tekdavo pažaboti Brensono entuziazmą jo paties labui.

Tačiau šį vakarą Brensonas buvo reikalingas Greisui ne vien dėl jo nuojautos atliekant tyrimą. Buvo iškilęs visiškai nedarbinis klausimas.

— Nori kartu pavažiuoti į morgą?

Brensonas kilstelėjo antakius spoksodamas į jį ir išpoškino:

— Po šimts velnių, žmogau, ar tai ten vediesi visas paneles?

Greisas išsišiepė. Pats to nežinodamas, Brensonas vos nepataikė į taikinį.

15

Tomas Braisas sėdėjo ilgoje, siauroje pirmojo aukšto patalpoje, skirtoje posėdžiams. Šis nedidelis administracinis pastatas buvo pramo-

niniame rajone prie pat Hitrou oro uosto — taip arti, jog atrodė, kad tas didžiulis keleivinis reaktyvinis lėktuvas, kurį jis matė pro langą, rėšis tiesiai į šio kambario vidurį. Lėktuvas prazvimbė viršum stogo nuleidęs sparnų skydelius, iškišęs ratus, lyg kokios milžiniškos žuvies šešėlis, ir, regis, tik vos per kelis colius neužkabino jų.

Šis kambarys buvo prastas: ruda zomša išmuštos sienos padailintos įrėmintais plakatais su siaubo ir mokslinės fantastikos filmų vaizdais, dvidešimties vietų bronzinis posėdžių stalas, tarytum nukniauktas iš kokios Tibeto šventyklos, o nepatogios kėdės aukštais atlošais garantuotai skirtos tam, kad neužsisėdėtum posėdžiuose.

Ronas Speksas, dusulingas jo klientas, buvęs roko rėmėjas, jau buvo kliudęs šeštą dešimtį. Plikė pridengta mažu nepritaikytu peruku, dantys pagal amžių pernelyg nepriekaištingi, veidas subjaurotas pertekliaus. Speksas, apsirengęs gerokai išblukusiais ir apsitrynusiais marškinėliais su užrašu „Grateful Dead“*, džinsais ir sandalais, sėdėjo priešais Tomą ir vartė „BraisRaito“ katalogą, vis suburbėdamas po nosimi „taip“, kai tik užtikdavo ką nors įdomaus.

Tomas kantriai laukė gurkšnodamas kavą iš laboratorijos stiklinės. „Greivitrein distributoriai“ buvo vieni iš didžiausių DVD platintojų šalyje. Gerą klotį liudijo ir auksinis medalionas ant Rono Spekso kaklo, ir žiedai su netikrais briliantais ant pirštų, ir juodas „Ferrari“ aikštelėje.

Kaip Speksas kažkada išdidžiai pasakojo Tomui, viskas prasidėjo nuo prekystalio prie Portobelo gatvės, kur jis iškišinėjo naudotus DVD, — dar tuo metu, kai niekas nė nesuprato, kas tie DVD. Tomas įtarė, kad pagrindą šito žmogėno imperijai galėjo padėti piratiškos prekės, tačiau jis nesirengė rinktis klientų moraliniu pagrindu. Praeityje Speksas užsakinėdavo didelius kiekius ir visada iš karto sumokėdavo grynais.

— Taigi, — pasakė Speksas. — Matai, Tomai, mano klientai nenori nieko įmantraus. Ką šiemet turite nauja?

— Padėkliukus alui — rodos, 42-ame puslapyje. Ant jų galime atspausti jūsų pasirinktą tekstą.

Speksas atsivertė nurodytą puslapį.

---

* Roko muzikos grupė.

— Taip, — pasakė jis tokiu balsu, kuris parodė priešingą reikšmę. — Taip, — pakartojo jis. — Tad kiek kainuotų šimtas tūkstančių vienetų? Gal galėtume sulygti ne daugiau kaip po vieną svarą už vienetą, ką?

Tomas be kompiuterio buvo kaip be rankų. Tas liko kabinete, nes Krisas Vebas turėjo vėl jį atgaivinti. Jame — visos kainos, o neturėdamas jų prieš akis, Tomas nedrįso nuleidinėti, ypač kai laukė šitokio dydžio užsakymas.

— Aš pranešiu. Šiandien vėlėliau atsiųsiu žinutę elektroniniu paštu.

— Turi būti ne daugiau kaip svaras, aha, — pakartojo Speksas atkimšdamas kokakolos skardinę. — Tiesą pasakius, norėčiau, kad būtų apie 70 pensų.

Suskambo Tomo mobilusis. Pamatęs, kad skambino Kelė, jis nuspaudė mygtuką nutraukdamas ryšį.

Septyniasdešimt pensų — nė už ką, tą tai jis suprato. Jam pačiam atsieitų daug brangiau, tačiau jis nutarė kol kas Speksui nieko nesakyti.

— Manau, būtų labai jau suspausta, — taktiškai pastebėjo jis.

— Taigi. Pasakysiu, kas mane dar domina. Maždaug dvidešimt penki auksiniai *Rolex*, aha.

— Auksiniai *Rolex*? Tikri?

— Nenoriu jokio kopijuoto šlamšto, tik tikrų. Ir kad ant jų būtų išraižytas firmos ženklas. Ar gali pasakyti kainą? Man reikia jų skubiai. Kitos savaitės viduriui.

Tomas bandė nuslėpti nustebimą, ypač kai Speksas buvo minėjęs, jog nenori jokių įmantrybių. O dabar prašneko apie rankinius laikrodžius, kurių kiekvienas kainuoja tūkstančius svarų. Ir vėl suskambo telefonas.

Ir vėl Kelė. Tomas jau sunerimo, nes dažniausiai ji palikdavo žinutę. Gal kuris vaikas susirgo?

— Jei neprieštarausite, aš atsiliepsiu? — kreipėsi jis į Speksą. — Žmona.

— Kurios valiai turi paklusti, į tos ir skambučius turi atsakyti. *Oyster* — šitas yra klasikinis *Rolex*, ane?

Tomas, kuris apie auksinius *Rolex* nusimanė tiek pat, kiek apie vištų auginimą Andų kalnuose, užtikrino:

— Taip, žinoma. — Tada linktelėjęs Speksui atsiliepė: — Sveika, mieloji.

Kelės balsas buvo kažkoks keistas ir susijaudinęs:

— Tomai, nepyk, kad trukdau, bet man kažkas skambino, ir aš labai persigandau.

Tomas atsistojo ir paėjėjo toliau nuo Spekso.

— Brangioji, kas atsitiko? Pasakok.

— Buvau išėjusi pasidaryti manikiūrą. Kai grįžau, po kokių penkių minučių sučirškė telefonas. Kažkoks vyras paklausė, ar aš esu ponia Brais, ir aš... aš pasakiau „taip". Tada jis paklausė, ar aš esu ponia Kelė Brais, ir aš pasakiau „taip". Tada jis padėjo ragelį.

Už lango dulkė lietus, ir oro kondicionierius be reikalo šaldė kambarį. Tomas staiga pajuto, kaip jo viduje ėmė rangytis kažkas dar šaltesnis, tarsi kieta ledinė ranka būtų ėmusi gniaužti jo sielą.

Vakarykštis grasinimas? Tas, kuris išniro prieš pat išnykstant kompiuterio atminčiai. Ar šitas skambutis buvo susijęs su ta žinute, kurią jis gavo?

Jeigu praneši policijai apie tai, ką matei, arba jeigu bandysi dar kartą patekti į šią svetainę, tai, kas atsitiko tavo kompiuteriui, atsitiks ir tavo žmonai Kelei, sūnui Maksui ir dukteriai Džesikai.

Betgi jis nepranešė policijai ir nebelindo į tą svetainę. Jis svarstė visas galimybes.

— Ar bandei sužinoti, kas skambino?

— Bandžiau. Atsakė, kad numeris nerodomas.

— Kur dabar esi, brangioji? — paklausė jis.

— Namie.

Jis pažiūrėjo į laikrodėlį ir pastebėjo, kad ranka virpa. Buvo ką tik po vidurdienio.

— Klausyk, turbūt čia nieko bloga, gal surinko ne tą numerį. Nežinau. Gal kas nors tikrina iš *eBay* pristatymo į namus ar panašiai? Gali būti šimtai priežasčių, — jis bandė nuraminti žmoną, nors pats vargiai tikėjo savo žodžiais. Prieš akis stovėjo matytas vaizdas: kambaryje esančią gražią ilgaplaukę merginą paskerdžia kažkoks vyras.

— Aš dabar susirinkime. Kai tik galėsiu, iš karto tau paskambinsiu.

— Myliu tave, — pasakė ji.

Dirstelėjęs į Speksą, kuris toliau vartė katalogą, jis tarė:

— Ir aš tave. Užtruksiu penkias minutes, daugiausia — dešimt.

— Moterys! — užjautė Speksas, kai jis išjungė telefoną.

Tomas linktelėjo.

— Su moterimis geriausia gražiuoju.

— Taip, — sutiko Tomas.

— Taigi. *Rolex* laikrodžiai. Man reikia kainos už 25 vyriškus auksinius rankinius laikrodžius *Rolex*. Su nedideliu išgraviravimu. Pristatymas kitos savaitės pabaigoje.

Tomas buvo taip susirūpinęs dėl Kelės, kad net nebesureagavo į užsakymo vertingumą.

— O koks graviravimas?

— Mikroskopinis. Smulkutis.

— Gerai, susitarsime. Aš jums pranešiu. Duosiu jums geriausią kainą.

— Taigi.

16

Kai Glenas Brensonas sėsdavo už vairo, Greisas visada sunerimdavo, bet kai Brensonas baigė aukštesnio lygio policijos vairavimo kursą, nes privalėjo, pateikdamas pareiškimą dėl perkėlimo į Nacionalinį operatyvinį kriminalinės policijos būrį, jam apmirė visos blusos. Negana to, kelyje jo kolega visada įjungdavo repo stotį ir taip garsiai paleisdavo, kad Greisui atrodydavo, jog jo smegenys pateko į plakiklį.

ALPV kursai rengdavo vairuotojus vaikymuisi, kai prireikdavo didelio greičio, todėl trokšdamas pademonstruoti savo meną Brensonas pasirinko vienintelę trasą, kurioje buvo toks kelio ruožas, kur lėkdamas tuo kosminiu greičiu galėjai be jokio vargo į ką nors bjauriai rėžtis. Tai buvo pusantros mylios ilgio, dviejų juostų plento ruožas, lyg nugarkaulis tysantis skersai atvirų Daunlendo laukų, ir ėjo tarp to pramoninio rajono, kur buvo Kriminalinio skyriaus būstinė, ir Braitono centro.

Lenktynių trekas, ne kitaip. Greisas puikiausiai matė kelią visą mylią į priekį: du švelnūs linkiai, tiesus gabalas, gale jo — staigus posūkis į dešinę, o paskui po pusmylės — staigus posūkis į kairę, kur beveik prieš savaitę įvyko mirtinas susidūrimas. Jis rijo akimis sunkvežimį, neišvengiamai artėjantį į juos, žvilgtelėjo į Brensoną tikėdamasis, kad ir tas sumetė, jog, ko gero, jie atsidurs dešiniajame posūkyje vienu metu. Bet Brensonas buvo įrėmęs akis į artėjantį platų linkį kairėje.

Spidometras rodė neleistinas 95 mylias per valandą ir dar lipo aukštyn. Ant priekinio stiklo užtiško dulksnos lašeliai.

— Žiūrėk, žmogau! — užriko Brensonas, įveikdamas kalantį „Jay-Z" garsą. — Patrauki dešinėn ir geriausiai matai, kas už posūkio, o tada nukerti viršūnę. Šitaip jie daro „Formulėje-1".

Greisas net sušvilpė pro dantis, kai jie nukirto tą viršūnę ir kartu pakabino gabalą purvo, žolės ir dilgėlių nuo kelkraščio. Automobilis siaubingai pasviro. Jo marškiniai prilipo.

Sunkvežimis artėjo.

Greisas patikrino saugos diržo standumą ir spidometrą. Nepažymėta policijos „Vectra" dabar šovė 110 mylių per valandą. Jam knietėjo paklausti, ar jo kolega bent pristabdys priešais 90 laipsnių dešinįjį posūkį, kuris tebuvo vos už kelių šimtų jardų, tačiau pabijojo išblaškyti Brensono susitelkimą. Kairėje ant vėjuoto kauburėlio Greisas išvydo du vyrus, tempiančius golfo vežimėlius.

Jis svarstė, ar tik neteks praleisti paskutinių sekundžių šioje žemelėje suknežinto policijos „Vauxhall" duženose, kuris atsidavė senais mėsainiais, rūkalais ir prakaitu, ir dar vėpsant dviem bejėgiams tipeliams golfo žaidėjų apdarais ir besityčiojant kažkokiam repo atlikėjui, kurio gyvenime jis nebuvo matęs.

— Na, mano nuojauta, — prabilo Brensonas tiesiai ant posūkio viršūnės, vos per šimtą jardų nuo gremėzdiško sunkvežimio priekyje.

Greisas įsitvėrė sėdynės kraštų.

Nepaisant jokių fizikos dėsnių, jų automobilis kažkokiu būdu įveikė posūkį ir traukė reikiama kryptimi. Buvo likęs dar vienas pavojingas vingis, ir tada jie atsidurs 40 mylių per valandą zonoje ir bus sąlyginai saugūs.

— Klausau ausis pastatęs.

— Tegirdžiu tik tavo širdies dūžius, — pasakė išsišiepęs Brensonas.

— Džiaugiuosi, kad dar tebeturiu tokią. — Greisas pritildė radiją. Tarsi pagal signalą Brensonas sumažino greitį.

— Teresa Volington. Ji gyvena su savo sužadėtiniu, teisingai. Taigi jie suplanuoja sužadėtuvių puotą, kuri turi vykti antradienio vakarą „Al Duomo" restorane: turi būti savaitės vidurys, nes jis dirba kažkokiomis nesuprantamomis pamainomis. Iš visos šalies sukviečia gimines ir draugus, teisingai?

Greisas tylėjo. Nors dabar jie važiavo 40 mylių per valandą, tačiau pavojus dar nepraėjo. Kol Brensonas tauškėjo ir tuo pat metu krapštėsi su radiju, automobilis ramiai riedėjo skersai kelio tiesiai po atvažiuojančio autobuso ratais. Supanikavęs Greisas jau taikėsi čiupti už vairo, tačiau Brensonas pastebėjo autobusą ir neskubėdamas pasuko automobilį į kairiąją kelio pusę.

— Tada ji nepasirodo, — tęsė Brensonas. — Jokio skambučio, jokios „sms", *nada*.

— Sakai, sužadėtinis nužudė ją?

— Aš iškviečiau jį šiai popietei. Pagalvojau, pasisodinsiu kambarėlyje, gerai įsižiūrėsiu.

Sasekso skyriuje yra nedidelis liudytojų apklausos kambarėlis, o gretimoje patalpoje per telekameras galima viską girdėti ir matyti. Jis buvo skirtas pokalbiams su jautriais, pažeidžiamais liudytojais. Stebėdami ir filmuodami policininkai galėjo analizuoti jų gestikuliavimą, mimiką ir apskritai įvertinti jų įtikimumą. Kartais šia vieta pasinaudodavo Greisas, kai turėdavo pirmą pokalbį su tuo, kuris galėjo pasirodyti esąs įtariamasis — dažnai ne kaip nužudytos aukos vyras ar meilužis.

Patogiuose, raudonuose liudytojų apklausos kambarėlio foteliuose sėdintys žmonės turėtų daug greičiau ką nors išplepėti negu ant kietų, stačiais atlošais kėdžių, sustatytų niūriuose Braitono policijos skyriaus apklausos kambariuose. Kai kada vaizdajuostės duodamos psichologui sudaryti charakteristiką. Būtent dėl šios priežasties kartais aukos sutuoktiniai, partneriai ar meilužiai būdavo kuo skubiausiai apžiūrimi per televizorių — stebima, kokia buvo jų kūno kalba.

— Tai sakai, netekote praktikantės advokatės? O maniau, kad ji tau krito į akį, — erzino Greisas.

— Kalbėjausi su jos geriausia drauge. Sakė, kad nebe pirmą kartą šitaip atsitinka: dingsta be jokio paaiškinimo net kelioms dienoms. Skirtumas tik tas, kad anksčiau ji visada ateidavo į darbą.

— Nori pasakyti, kad ji keistoka?

Brensonas, vėl užsižaidęs su radiju, pasakė:

— Panašu.

Greisas svarstė, ar Brensonas pastebėjo, kad priekyje, priešais raudoną šviesoforo šviesą, pilna transporto, o jie neišvengiamai, ir per greitai, artėjo prie šiukšlių mašinos paskuigalio. Šį sykį jis nesnaudė:

— GLENAI!

Brenas sureagavo: užgulė stabdžius. Atsisukęs Greisas pamatė, kad už jų stabdydamas vinguriavo nedidelis raudonas automobilis ir sustojo vos per kelis colius nuo jų bagažinės.

— Įdomu, ko jus mokė tuose vairavimo kursuose? — paklausė Greisas. — Gal malonėtum man priminti? Gal jų dalijama medžiaga buvo parašyta Brailio raštu?

— Eik šikt, — atsiliepė Glenas. — Jeigu nori žinoti, esi ištižęs keleivis. Tikras vairuotojas, sėdintis ant galinės sėdynės.

Greisas nutarė, kad sėdėdamas gale jis būtų daug saugesnis.

Variklis užgeso, ir Brensonas vėl jį užvedė.

— Prisimeni „Itališką darbelį“, kur vairuotojas įveža tą „Lamborghini“ į tunelį ir — bummm!

— Tame perdirbtame filme?

— Ne, alkoholike, anas buvo šlamštas. Originalas. Tas, su Maiklu Keinu.

— Prisimenu tą autobusą filmo pabaigoje. Kabantį ant skardžio krašto. Tavo vairavimas būtent tai ir primena.

— Aha, gerai, o tu vairuoji kaip sena boba.

Greisas iš lagaminėlio išsiėmė *FHM*.

— Gal galėtum stabtelėti sekundėlei: man reikia tavo patarimo.

Kai užsidegė žalia šviesa, Brensonas pavažiavo šiek tiek pirmyn ir tada

įsuko į autobusų stotelę. Greisas atvertė žurnalą, parodė jam per du puslapius išspausdintus įvairiausius vyriškų drabužių modelius.

Brensonas keistai pažiūrėjo į jį:

— Gal daraisi gėjumi, ar ką?

— Turiu pasimatymą.

— Su vienu iš šitų?

— Labai sąmojinga. Šįvakar turiu pasimatymą, rimtą pasimatymą. Regis, tu esi Sasekso policijos madų guru. Man reikia patarimo.

Brensonas spoksojo į fotografijas ir pasakė:

— Aš jau tau kartą sakiau, teisingai? Turi kažką daryti su savo plaukais.

— Gera tau kalbėti, kai pats jų neturi.

— Aš skutuosi galvą, žmogau, nes taip kiečiau.

— Aš tai jau nesiskusiu.

— Jau sakiau anksčiau: žinau gerą kirpėją. Janas Habenas iš „Punkto". Pasišviesink kelias sruogeles, šonuose nusikirp trumpai, paaugink ilgesnius ant viršugalvio ir visus sutepk žele.

— Kur aš tau paauginsiu iki aštuonių vakaro! Bet aprangą suspėsiu įsigyti.

Staiga Brensonas labai šiltai nusišypsojo:

— Kalbi rimtai, žmogau. Matau, iš tikrųjų laukia karštas pasimatymas! Džiaugiuosi dėl tavęs. — Jis spūstelėjo Rojaus petį. — Jau pats laikas vėl grįžti į gyvenimą. Tai kas ji tokia? Gal aš pažįstu?

— Gal. — Greisą sujaudino draugo reakcija.

— Baik slapukauti. Kas ji tokia? Tik nesakyk, kad ta Ema Džeinė? Šita gera!

— Ne, ne ji, be to, ji man per jauna.

— Tai kas? Bela?

— Tiesiog sakyk, kuo man rengtis.

— Tik jau ne šitą nutrintą kostiumą, kurį dabar vilki.

— Liaukis, tai ką pasiūlytum?

— O kur ją vesiesi?

— Į tą, itališką. „Lotynas Leinse".

— Pagyvenusių poniučių pamėgtas restoranas! Ari dievina keptų

jūros patiekalų rinkinį. — Jis spindėjo. — Ei, tu rengiesi pakloti nemažai pinigėlių dėl jos!

Greisas gūžtelėjo pečiais.

— Tai ką, gal manai, kad turiu vestis ją į *McDonald's*?

Glenas Brensonas nekreipė dėmesio į komentarą ir pasakė:

— Stebėk, kaip ji valgo.

— Kodėl?

— Iš to, kaip valgo, nustatysi, kokia ji bus lovoje.

— Prisiminsiu, stebėsiu.

Brensonas nutilo ir ėmė vartyti žurnalą.

— Tokio amžiaus žmogui kaip tu, sakyčiau, nereikėtų stengtis atrodyti per jaunai.

— Dėkui.

Brensonas bakstelėjo į modelį, vilkintį paprastą smėlio spalvos švarką ant baltų teniso marškinėlių ir džinsus. Su rudais nevarstomais batais.

— Čia tu. Tiesiog matau tave. Misteris Kietuolis. Keliauk į *Luigi's* Bondo gatvėje, jie kažką panašaus turės.

— Gal norėtum kartu pavažiuoti, kai baigsime morge? Padėtum išsirinkti?

— Tiktai su sąlyga, kad vėliau turėsiu progos susitikti su tavimi.

Staiga pasigirdo baisiausias kauksmas. Vienu metu atsigręžę, Brensonas ir Greisas per visą automobilio galinį langą išvydo autobuso nosį.

Brensonas įjungė pavarą ir nuvažiavo. Po kelių minučių jie jau riedėjo pakalnėn į transportu užgrūstą ratą, pro gigantišką *Sainsbury's* prekybos centrą dešinėje, pro laidojimo biurą, įkurtą tikrai strateginėje vietoje. Tada staigiai pasuko kairėn pro metalinius vartus su plytų kolonomis, virš kurių kabėjo nedidelis, nesvetingas užrašas: „BRAITONO IR HOUVO MIESTO LAVONINĖ".

Greisas nė kiek neabejojo, kad pasaulyje esama blogesnių vietų, tačiau ši vieta jam buvo beveik pati blogiausia. Jis prisiminė kažkada girdėtus žodžius — „blogio banalumas". Ši vieta ir buvo banali. Ilgas vienaaukštis statinys, nutinkuotas pilku cemento skiediniu su žvirgždu.

Morgas buvo tranzitinė stotelė vienos krypties kelionėje: į kapą arba į krematoriumo krosnį tiems, kuriuos ištiko staigi, smurtinė ar neišaiškinta

mirtis, arba mirus nuo tokios greitai progresuojančios ligos kaip virusinis meningitas, kai skrodimas gali suteikti medikams žinių, kurios kada nors padėtų gyviesiems. Važiuodamas pro šiuos vartus, jis nevalingai pašiurpdavo, tačiau šiandien buvo visai kas kita.

Šiandien jis buvo pakilios nuotaikos. Ne dėl to lavono, kurį teks analizuoti, bet dėl čia dirbančios moters. Ta, su kuria šįvakar paskirtas pasimatymas.

Tačiau Glenas Brensonas neišgirs šito iš jo.

17

Bijodamas užkabinti Rono Spekso „Ferrari", Tomas atsargiai išvažiavo atbulas iš „Greivitrein distributorių" aikštelės ir, įkišęs telefoną į „laisvų rankų" lizdą, surinko Kelės numerį.

Tas pjaunamos moters vaizdas stingdė jį, vis sukosi jo mintyse. Ten buvo filmas, ne kitaip. Juk buvo šimtai filmų, kurių jis nebuvo matęs. Tiesiog scena iš kokio nors trilerio. Arba gal kokio trilerio anonsas. Šiais laikais galima sukurti kokių tik nori efektų. Ten — *filmas.*

Turėjo būti filmas.

Tačiau jis puikiai suprato, kad pats stengėsi įtikinti save. O kompiuterio sudarkymas, o grasinanti žinutė, atsiųsta elektroniniu paštu? Jis sudrebėjo, tartum tamsus debesis būtų užgulęs jo sielą. Ir ką gi jis, po velnių, iš tikrųjų matė tą antradienio vakarą?

Pasigirdo Kelės balsas, šį kartą mažumėlę linksmesnis.

— Sveikas, — ištarė ji.

— Brangioji? Atleisk, sėdėjau su labai sunkiai sukalbamu klientu.

— Ne, viskas gerai. Čia gal tik aš taip galvojau. Tiesiog, supranti, pasidarė klaiku.

Dabar jis važiavo pro fabrikų ir sandėlių eilę, o virš galvos jau ūžė besileidžiantis lėktuvas, todėl ėmė kalbėti garsiau, kad prarėktų gausmą:

— Papasakok tiksliai, kas atsitiko.

— Paprasčiausiai kažkas paskambino. Tas vyras klausė, ar čia Braisų namai, ar aš esu ponia Kelė Brais, o kai atsakiau „taip", jis padėjo ragelį.

— Žinai, kas tai yra? — pasakė Tomas. — Turbūt kas nors iš tų apgavikų. Neseniai skaičiau apie juos laikraštyje. Jie paskambina žmonėms, apsimesdami esą iš banko, ir pareiškia, kad tai tėra saugumo patikrinimas. Tu turi jiems patvirtinti milijoną dalykų apie savo namą, savo slaptažodžius, savo banko sąskaitas ir kreditines korteles. Čia toks ir galėjo būti, tik, matyt, jam kažkas sutrukdė vos įsibėgėjus.

— Gal. — Neatrodė, kad ji tuo patikėjo. — Labai keistas jo akcentas.

— O koks?

— Kažkoks neangliškas.

— Ir jis visiškai nieko daugiau nepasakė?

— Ne.

— Ar tu lauki kokių prekių pristatymo?

Nesmagi tyla.

— Nevisiškai.

Šūdas. Ji kažką nusipirko!

— Ką tas „nevisiškai" reiškia, širdele?

— Dar nesibaigė kainos siūlymas.

Tomui net nerūpėjo sužinoti, kokia galėjo būti šios dienos brangenybė.

— Klausyk, aš pasistengsiu grįžti anksti. Dabar turiu užvažiuoti į miestą ir pasiimti kompiuterį. Jį vėl remontuoja.

— Vis dar neveikia?

— Neveikia. Niekaip nesiseka pašalinti kažkokio gedimo. Kaip oras?

— Giedrėja.

— Jeigu parvažiuosiu laiku, gal, sakau, kartu su vaikais išsikepsime ant grotelių kepsnį?

Jos atsakymas kažkoks keistas, išsisukinėjantis, pagalvojo jis, įvažiuodamas į pagrindinį kelią ir ieškodamas ženklo, kuris parodytų, kur reikės artėjančioje žiedinėje sankryžoje sukti į Londoną.

— Taip, — pasakė ji. — Na, gerai, gal.

Visą kelią vos šliauždamas M4 kelio susiaurėjimu, už kurį reikėjo padėkoti prakeiktai Džono Preskoto autobusams skirtai juostai (ir už kurią Tomas ne kartą jau būtų pakepęs aliejuje ministro pirmininko pavaduotojo kiaušius), jis vis bandė suprasti, kodėl kažkam prireikė paskambinti.

Ko gero, tai buvo prekes pristatantis vairuotojas, kuriam kažkas sutrukdė. Viskas labai paprasta. Nebuvo dėl ko nervintis.

Bet jis nervinosi, nes velniškai mylėjo Kelę ir Maksą su Džesika.

Jo tėvai žuvo autokatasrofoje važiuodami per rūką M1 greitkeliu. Jam tebuvo dvidešimt, o vienintelis brolis Zekas, jaunesnis už jį penkeriais metais, kuris po to niekada taip ir neatsigavo, buvo narkomanas, žmogus už visuomenės ribų, ir gyveno Sidnėjuje, Bondi Byče, versdamasis atsitiktiniais darbais ir šiek tiek užsiimdamas banglenčių sportu. Be Zeko ir motinos brolio, kuris gyveno Melburne ir kurio nematė nuo to laiko, kai jam tebuvo dešimt metų ir kuris net nesiteikė atvažiuoti į jo tėvų laidotuves, Kelė, Maksas ir Džesika buvo visa jo šeima ir dėl to jie buvo dar brangesni.

Vos tik greitkelis perėjo į Kromvelio kelią, suskambo jo telefonas. Ekranėlyje nebuvo jokio numerio.

Tomas nuspaudė mygtuką ir atsiliepė:

— Klausau?

Vyriškas balsas su stipriu Rytų Europos akcentu paklausė:

— Ar čia Tomas Braisas?

Jis atsargiai ištarė:

— Taip, čia aš.

Ir vyras išjungė ryšį.

18

Nužudytosios moters palaikai gulėjo ant plieninio vežimėlio sterilioje morgo patalpoje, supakuoti permatomame plastike lyg koks užšaldytas gaminys iš prekybos centro.

Liemuo įvyniotas į vieną plastikinį lakštą; dvi kojos ir plaštaka, rasta rapsų lauke, suvynioti atskirai: plaštaka gulėjo mažame maišelyje, o ant kiekvienos pėdos buvo užrištas atskiras maišelis, tokiu būdu apsaugant, kad iš panagių nepradingtų jokie plaušeliai, odos dalelės ar žemės trupinėliai. Ir viskas įsukta į vieną didžiulį lakštą.

Būtent šį didįjį lakštą gydytojas Freizeris Teobaldas dabar ir išvynio-

jo — atsargiai, atidžiai žiūrėdamas, kad net menkiausias mikroskopinio dydžio trupinėlis, kurį galėjo palikti žudikas, nedingtų nuo moters odos ar plaukų.

Greisui teko lankytis čia tiek daug kartų, kad nenorėjo nė prisiminti. Pirmą kartą čia atsidūrė prieš kokius dvidešimt metų, kai dar buvo geltonsnapis faras. Labai aiškiai prisiminė šešiasdešimtmetį vyrą, kuris buvo nuvirtęs nuo kopėčių. Jis gulėjo nuogutėlis, praradęs visą žmogišką orumą, o ant didžiojo kojos piršto kabėjo dvi kortelės su jo pavarde ir vardu: viena tamsiai geltona, antra — žalia.

Kai morgo darbuotojas apipjovė galvos odą užpakalyje, tuoj po plaukų linija, o po to atlupo ją į priekį, užversdamas ant veido ir atidengdamas kaukolę, ir patologas, pasiėmęs rotacinį juostinį pjūklą, pradėjo brūžinti kaukolės viršų, Greisui atsitiko tai, ką patiria ne vienas ir ne du farai: jis visas bjauriai pažaliavo, nusvirduliavo į tualetą ir apsivėmė.

Vėliau jis nebevemdavo, tačiau kaskart apsilankius ši vieta sukrėsdavo jį savo antgamtiškumu. Iš dalies buvo kaltas „Trigene" dezinfekavimo priemonės dvokas, kurį išsinešdavai su savimi, įsigėrusį į kiekvieną odos porą ir dar ilgai tvyrantį aplinkui, nors jau seniausiai būdavai išėjęs iš pastato; iš dalies buvo kalta ir išsklaidytoji šviesa, prasismelkianti pro matinius langus ir suteikianti šiai patalpai eteriškumą. Ir dar visada jautei, kad lavoninė buvo sandėlis, saugykla, žiauri pastogė pusiaukelėje tarp mirties ir poilsio ramybėje.

Kūnus laikydavo tol, kol nustatydavo mirties priežastį, o kai kuriais atvejais, kol jie būdavo oficialiai atpažinti ir giminaičių nurodymu juos paimdavo laidojimo biuras. Kartais kūnų taip ir neatpažindavo. Vienas senyvo vyro lavonas galinės saugyklos šaldytuve išgulėjo beveik metus. Jį rado ant suoliuko parke, tačiau jo niekas taip ir nepasigedo.

Kartais niūriausiomis valandėlėmis Greisas susimąstydavo, gal kurią dieną jam pačiam taip atsitiks. Jis neturėjo nei žmonos, nei vaikų, nei tėvų, tiktai seserį. O jeigu jis išgyventų ilgiau už ją? Tačiau ilgai galvos nekvaršino, turėjo pakankamai problemų, nors apie mirtį pagalvodavo dažnai. Ypač kai atsidurdavo čia. Kartais bežiūrint į ant vežimėlio gulintį kūną ar į šaldytuvo duris, jį nukrėsdavo šiurpas pagalvojus, kiek šiame pastate gyvena šmėklų.

Kleo Morėj, vyriausioji morgo darbuotoja, arba vyresnioji patologijos laborantė, padėjo gydytojui Teobaldui nutraukti didžiulę paklodę ir rūpestingai sulanksčiusi paruošė ją grąžinti į sandėlį: jeigu kūnas nieko neatskleis, paklodę nusiųs į teismo medicinos laboratoriją. Greiso žvilgsnis stabtelėjo ties ja. Netgi apsirengusi darbo drabužiais ji atrodė stulbinamai graži, mąstė jis, o šitokios nuomonės buvo visi, kuriems tekdavo susidurti su ja.

Vidaus reikalų patologas atvyniojo liemenį ir ėmėsi kamuojančio darbo: išmatuoti ir užfiksuoti visų trisdešimt keturių durtinių žaizdų dydžius.

Kūnas jau buvo blyškesnis negu vakar, nors didžioji jo dalis, taip pat ir krūtys, buvo išvagotos tamsiai raudonais, išpurtusiais rėžiais.

Patalpoje buvo du metaliniai skrodimo stalai: vienas — stacionarus, o kitas, ant kurio gulėjo moters palaikai, — ant ratukų. Čia buvo ir mėlynas hidraulinis keltuvas bei keletas šaldytuvų, kurių durų viršus siekė lubas. Palei pilkomis plytelėmis išklijuotas sienas nutiestas vandens nutekamasis griovelis. Prie vienos sienos buvo eilė kriauklių ir geltonos žarnos ringė. Prie kitos — platus darbastalis, metalinė lenta pjaustyti ir spintelė su stikline priekine sienele, kurioje gulėjo instrumentai, keli „Duracell" baterijų pakeliai ir šiurpūs suvenyrai, kurių niekas nenorėjo — daugiausia iš aukų širdžių išimti stimuliatoriai.

Šalia jos kabėjo lapas, kuriame buvo nurodytas mirusiosios vardas, pavardė ir skiltys, kur surašomi smegenų, plaučių, širdies, kepenų, inkstų ir blužnies svoriai. Kol kas čia tebuvo užrašyta „ANON. MOTERIS".

Nors patalpa didoka, tačiau šį rytą ji atrodė tarsi perpildyta. Be vidaus reikalų patologo ir vyriausiosios morgo darbuotojos, čia dar stovėjo Darenas, vyriausiosios morgo darbuotojos pavaduotojas, dailus, gražus ir malonus dvidešimtmetis vaikinas madingai sušiauštais juodais plaukais, Džo Tindalas, vyresnysis *SOCO* pareigūnas, kuris fotografavo kiekvienos žaizdos matavimą liniuote, Glenas Bresonas ir jis, Rojus Greisas.

Atvykusieji buvo apsirengę apsauginiais žaliais chalatais su baltais rankogaliais ir apsiavę arba plastikinius kaliošus, arba baltus botus. Patologas ir abu morgo darbuotojai vilkėjo mėlynomis pižamomis, buvo užsirišę storas žalias prijuostes, o patologas — dar ir kaukę, kuri kadaravo

po smakru. Greiso ir Kleo Morėj žvilgsniai susitiko, ji trumpai, bet aiškiai šyptelėjo, ir visi jo nervai sudirgo.

Jis jautėsi lyg džiaugsmo pagautas vaikas. Ir blogai. Ir prieštaravo profesinei etikai. Visas jo dėmesys dabar turėjo būti nukreiptas į šį reikalą, bet jis nieko negalėjo padaryti. Kleo Morėj blaškė jo dėmesį.

Vos prieš kelias dienas jie jau turėjo pasimatymą. Na, kažką panašaus į pasimatymą: ten tebuvo tik greitas gurkštelėjimas bare, kuris dar labiau sutrumpėjo, nes jam paskambino, kad kuo skubiausiai grįžtų į darbą.

Jėzau, ji žavinga, galvojo jis. Kad ir kiek kartų matė ją, niekaip negalėjo šios jaunos ilgakojės moters, bebaigiančios trečiąją dešimtį, ilgais šviesiais plaukais, angliškos rožės skaistumo veidu ir guviu protu, suderinti su šia vieta, su vienu iš niūriausių darbų pasaulyje. Turėdama tokią išvaizdą, ji kuo puikiausiai galėjo būti modelis ar aktorė, o ką jau kalbėti apie intelektą — ko gero, galėjo įgyti bet kokią profesiją, siekti bet kokios karjeros, bet ne, pasirinko šį darbą. Iškvietimai dieną naktį, valandos neskaičiuojamos. Kiekvieną sekundę ją galėjo iškviesti į paupį, į sudegusį sandėlį, į retą mišką, su atrastu kapu, nes reikėjo apžiūrėti lavoną, paruošti jį, kad patologas atliktų skrodimą, o vėliau kaip galint geriau jį vėl surinkti *krūvon,* — nesvarbu, kiek apdegęs, sudegęs ar suiręs būtų, — kad artimieji galėtų atpažinti ir kad bent kiek jiems pagelbėtum nelaimėje, suteiktum bent kiek vilties, jog jų mylimo asmens mirtis nebuvo tokia baisi, kaip rodo kūnas.

Stebėdamas, kaip gydytojas Teobaldas prideda liniuotę prie penktosios durtinės žaizdos, tuoj pat viršum bambos, jis nepavydėjo Kleo jos užduoties atliekant šį darbą. Duokdie, kad DNR tyrimas nustatytų tapatybę, galvojo jis, nes nė vienas iš tėvų neturėtų pamatyti šitokio vaizdo. Nors jis labai gerai žinojo, kaip kai kuriems žmonėms yra svarbu pamatyti viską savo akimis. O kaip dažnai, nors ir labiausiai stengtumeisi atkalbėti juos, mylintys žmonės reikalaudavo leisti į palaikus pažiūrėti, tiesiog kad galėtų dar kartą juos pamatyti, atsisveikinti.

Pabaiga.

Jis jos taip ir nepatyrė. Užtat suprato jos poreikį. O be jos sunku tikėtis, kad turėsi jėgų eiti pirmyn. Todėl, kai dingo Sendė, jis taip ir liko netikrumo, nežinojimo būsenos. Rytoj į Braitoną atvyksta gabus, jaunas

mediumas, ir Greisas nusipirko bilietą. Jis jautė, kad ir šį kartą bus tuščias reikalas, tačiau britų ir tarptautinė policija jau išnarstė visus įprastinius kelius.

Kleo dirstelėjo į jį: žvilgsnis šiltas, aiškiai koketiškas. Įsitikinęs, kad Brensonas nežiūri, jis mirktelėjo jai.

„Jėzau, kokia tu žavi!" — pagalvojo jis apsunkusia širdimi, jausdamasis velniškai prasikaltęs Sendei. Netgi po šitiek metų jam vis dar atrodė, kad jis neištikimas jai susitikinėdamas su kita.

Jo mobilusis telefonas supypsėjo pranešdamas apie gautą žinutę. Ištraukęs jį iš vidinės kišenės, pažiūrėjo į langelį: konsteblis detektyvas Nicholas iš Svarbiausiųjų įvykių skyriaus.

Teresa Volington atmetama.

Greisas iš karto prisigretino prie Brensono ir pasikvietė jį į kambario galą.

— Manau, tau reikia patobulinti savo intuicijos techniką, — pasakė jam Greisas ir ištiesė telefoną, kad tas pasiskaitytų žinutę.

— Šūdas. Nujaučiau, *iš tikrųjų* nujaučiau, kad čia ji, — pasiguodė seržantas detektyvas. Jis atrodė toks nusiminęs, kad Greisui jo net pagailo.

Jis drąsindamas patapšnojo jam per petį ir tarė:

— Glenai, ir Morganas Frymenas filme „Septynetas" turėjo nuojautą, kuri nepasitvirtino.

Brensonas paskersavo į jį ir metė:

— Ar tik nenori pasakyti, kad tai — įprastas juodaodžių farų bruožas?

— Neee, jis gi aktorius. — Greisas vėl žvilgtelėjo į Kleo stebėdamas, kaip ant žalios prijuostės dirželio aplink kaklą švytuoja jos šviesūs plaukai su padažytomis sruogelėmis — neįtikimai gražiai. — Gal tai tiesiog įprasta didelėms nuplikusioms goriloms. — Jis dar kartą draugiškai jam plekštelėjo.

Tada pasisuko prie čia pat ant darbastalio stovinčio miesto telefono ir surinko Niko numerį. Policija jau buvo apginkluojama naujais skaitmeniniais telefonais, kurie užšifruodavo visus pokalbius, tačiau šiuo metu buvo

nesaugu naudotis tradiciniais mobiliaisiais telefonais, nes bet kas galėjo pasiklausyti, todėl jis vengdavo naudotis jais, kai buvo kalbama apie slaptus reikalus.

— Ji dėjo į padus tolyn nuo tų vestuvių, — paaiškino Nikas Nicholas. — Paspruko. Dabar sugrįžo didžiai atgailaudama.

— Gražu, — sarkastiškai įvertino Greisas. — Pasakysiu Glenui. Jis dievina sentimentalius filmus su laiminga pabaiga.

Linijoje tyla. Konsteblis detektyvas Nikas Nicholas turėjo gerą galvą, bet humoro jausmu Dievulis jo neapdovanojo.

Jiedu apžvelgė likusį dingusių moterų sąrašą — tų, kurios atitiko aprašymą. Greisas nurodė Nicholui, kad jis pasirūpintų kuo nors, iš ko policija galėtų atlikti tų keturių moterų DNR tyrimus. Nicholas informavo jį apie tebevykstantį filtravimą tos vietos, kur buvo rastas lavonas ieškant merginos galvos ir kairės plaštakos. Širdies gilumoje Greisas ir nesitikėjo, kad jos atsiras. Plaštaką — gal ir taip, nes ją galėjo lengvai nusitempti koks nors šuo ar lapė. Tačiau vargu ar kada nors suras galvą.

Vėliau jis dar trumpam paskambino norėdamas sužinoti, kaip vyksta Sarešo Hoseino bylos nagrinėjimas. Byla jau buvo įgijusi asmeninį pobūdį. Sunki byla: Valstybės kaltinimo tarnyba buvo padariusi keletą aplaidžių klaidų, o jis pats padarė kvailystę nunešęs vieną įkaltį — nužudytojo vyro batą — mediumui. Teisiamojo gynėjas iškniso apie tai ir sudirbo jį teisme.

Gydytojas Freizeris Teobaldas kaip visada darbavosi lėtai, bet kruopščiai. Merginos skrandžio tyrimas parodė, kad ji nebuvo valgiusi kelias valandas prieš mirtį, ir šis faktas turėjo padėti nustatyti jos mirties laiką: jeigu ji nebuvo valgiusi vakarienės, vadinasi, greičiausiai mirė anksti, o ne vėlai vakare. Nebuvo ir jokio alkoholio, kurį išduotų nors kelios išgertos taurelės, vadinasi, nepanašu, — nors ir įmanoma, — kad ji lankėsi bare.

Buvo vos po pusės pirmos, kai Greisas vėl paėjėjo į šalį norėdamas paskambinti Denisui Pondui ir pasitikslinti dėl spaudos konferencijos, kuri turėjo įvykti antrą valandą. Prie jo iš karto priėjo Glenas Brensonas — sukrėstas ir tulžingas, nors tai jam buvo visiškai netipiška.

— Geriau ateik ir pasižiūrėk, Rojau.

Greisas nusekė paskui jį. Jam pasirodė, kad visi, stovintys aplink stalą, tylėjo pritrenkti. Prisiartinęs jis suuodė išmatų ir vidurių dujų dvoką.

Merginos liemuo buvo atvertas, šonkauliai atidengti, ir jis pamatė, kad jos širdis, plaučiai ir kiti gyvybinių funkcijų organai jau išimti ir gulėjo laukdami, kol pasibaigus skrodimui juos sudės į maišelį ir grąžins į krūtinės ląstą, — tebuvo likęs tuščias karkasas.

Ant padėklo metaliniais kraštais, skirto skrosti ir šiek tiek pakelto virš kūno, gulėjo blankios rudos spalvos vamzdelio galas, atrodantis lyg ilga dešra. Vos kelių colių diametro, paskendęs kraujo, išmatų ir gleivių masėje. Gydytojas Teobaldas jau buvo jį įpjovęs ir dabar laikė praskleidęs žnyplėmis, kad visi matytų.

Patologas atsigręžė į jį. Ūsuotas veidas buvo dar rimtesnis negu visada. Tada jis parodė:

— Manau, turėtum pažiūrėti į šitai, Rojau.

Greisas niekada negalėjo pasigirti puikiomis anatomijos žiniomis. Kartais žiūrėdamas į lavono organus jis ilgokai užtrukdavo, kol susiorientuodavo, kas yra kas. Jis pažiūrėjo žemyn bandydamas susigaudyti, kas tai galėjo būti. „Žarnų dalis“, — sumetė jis. Jam bespoksant, gydytojas Teobaldas praplėtė žnyplėmis pjūvį, ir Greisas kažką tenai pamatė.

Kažką, kas prikaustė jo žvilgsnį ir atėmė protą.

Jis nejučia atsitraukė atbulas, tarsi norėtų greičiau pasprukti nuo jo.

— Jėzau, — teišlemeno jis, sekundėlę užsimerkdamas ir jausdamas, kad galvoje neliko nė lašelio kraujo. Skrandis kunkuliavo nuo šoko ir pasibjaurėjimo.

— ODievešventas.

19

Tai buvo blizgus, riebus, juodas vabalas, vieno colio ilgio, šeriuotomis kojomis ir rumbėta nugara. Ir iš galvos styrojo vienintelis išlenktas ragelis.

Freizeris Teobaldas pasiėmė pincetą ir švelniai iškėlė jį aukštyn, kad visi pamatytų. Padaras nekrutėjo.

Greisui niekada nerūpėjo vabalai, todėl ir dabar žengė dar vieną

žingsnį atgal. Iš tikrųjų jis apskritai vengė šliaužiančių ir ropojančių padarų. Visą gyvenimą bijojo vorų, o vabalų kategoriškai saugojosi. O šitas buvo — o Jėzau — kažkoks tikrai siaubingas gyvis.

Jis sugavo Kleo žvilgsnį. Jos veide irgi šmėstelėjo pasišlykštėjimas.

— Kas čia toks? — virpančiu balsu pasiteiravo Brensonas, rodydamas į skrodimo stalą, nesąmoningai išvaduodamas Greisą nuo potencialiai kvailo klausimo.

— Aišku, jos tiesioji žarna, — atmestinai pasakė patologas.

Pasibjaurėjęs Brensonas nusisuko. Tada pamatė, kaip Teobaldas pakėlė vabalą sau prie nosies. Ilgi jo ūsų šeriai sutrūkčiojo ir vos nesusipynė su tais į plaukus panašiais spygliais ant vabalo kojų.

Patologas giliai įkvėpė pro nosį.

— Formaldehidas, — pranešė jis ir kilstelėjo vabzdį, kad Greisas patvirtintų. Kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius užgniaužė pasibjaurėjimą ir pauostė. Į jį dvelktelėjo kvapas, primindamas jam biologijos pamokas mokykloje.

— Taip, — patvirtino jis ir vėl pažvelgė į skrodimo stalą.

— Dėl to aš ir nepastebėjau jo vizualiai tirdamas tiesiąją žarną: jis buvo labai giliai įkištas.

Greisas pažvelgė į ant stalo gulinčio vamzdelio žiotis — mirusiosios sutraukiamąjį raumenį.

— Tavo nuomone, Freizeri, kada įkištas — prieš mirtį ar po?

— Negaliu pasakyti.

Tada jis uždavė klausimą, kuris buvo visiems ant liežuvio:

— Kodėl?

— Čia jau jums teks išsiaiškinti, — pareiškė Teobaldas.

Brensonas stovėjo kitame kambario gale atsirėmęs į darbastalį prie kriauklės.

— Prisimeni „Avinėlių tylėjimą“?

Greisas labai puikiai prisiminė. Jis skaitė tą romaną ir matė filmą.

— Į visų aukų gerkles buvo įkištas drugys, — priminė Brensonas. — Tai buvo drugys, vadinamas kaukolėtuoju sfinksu.

— Taip, — pasakė Greisas. — Toks buvo žudiko parašas.

— Tai gal čia yra ir *mūsų* žudiko parašas.

Greisas stebeilijo į vabalą, kurį patologas vis dar tebelaikė iškėlęs. Jis galėjo prisiekti, kad akimirką pasirodė, jog padaro kojos sutrūkčiojo.

— Ar kas nors žinote, kaip jis vadinamas? — paklausė jis.

— Elniaragis? — pasiūlė Kleo Morėj.

— Ne toks ragas, — įsiterpė Darenas, jos pavaduotojas. — Universitete mokiausi ir entomologijos. Neprisimenu, kad kas nors panašaus veistųsi Jungtinėje Karalystėje. Nemanau, kad jis čionykštis.

— Kas nors jį įvežė? — nepatikėjo Greisas. — Varginosi importuodamas vien tam, kad įkištų į jos tiesiąją žarną? Kodėl?

Visi ilgai tylėjo. Pagaliau patologas įkišo vabzdį į plastikinį maišelį ir priklijavo etiketę.

— Privalome sužinoti apie jį viską, kas įmanoma, — pasakė jis.

Greisas giliai susimąstė. Bėgant metams, jis buvo priverstas susirasti ir perskaityti kuo daugiau medžiagos apie žudikų galvoseną. Dauguma žmogžudysčių įvykdavo šeimose, ir jas padarydavo pažinojusieji savo aukas. Tai — vienkartiniai, dažniausiai aistros pakurstyti nusikaltimai, įvykdyti pykčio įkarštyje. Tačiau tik nedaugelis žmogžudžių buvo išties iškrypę, žudė iš pasitenkinimo ir galvojo, kad gali pergudrauti policiją — kartais netgi ja manipuliuodami. Būtent tokie žudikai dažnai ir palikdavo kokį nors pėdsaką. Patyčią. *Štai tau mano raktas — sugauk mane, jeigu sugebi, tu, sušiktas fare!*

Greisas pažiūrėjo į laikrodį. Jis pažinojo vieną žmogų, kuris galėjo pasakyti, ko gero, net tą pačią sekundę, koks čia vabalas. Nenumanė, ar tai padėtų, ar ne, bet vis būtų bent šiokia tokia detalė.

— Negalime leisti, kad apie tai sužinotų spauda, — įspėjo jis. — Atsiminkite: visiška tyla, gerai?

Visi palinksėjo. Suprato jo argumentaciją. Turėdami šitokį neįprastą įkaltį, jie išsyk žinotų, kad paskambinęs, prisistatęs žudiku ir apibūdinęs tą įkaltį, ir būtų kaltininkas. O besijojant klaidingus pėdsakus būtų sugaištos valandos, gal net ir dienos.

Greisas nurodė Brensonui paskirti ką nors, kad panaršytų visą Jungtinę Karalystę ir paieškotų daugiau nužudymų, kai įvykio vietoje rastas vabalas. Tada jis uždavė patologui buką klausimą. Jis suprato, kad jis kvailas, bet paklausti reikėjo:

— Reikia manyti, kad prieš įkišant tas vabalas buvo negyvas?

— Abejoju, ar kas nors sandėliuotų formaldehido atsargas savo tiesiojoje žarnoje, — šiek tiek sarkastiškai atsakė patologas. Jis parodė į mažą, ant skrodimo padėklo stovintį stiklinį buteliuką, kuriame buvo kažkoks drumzlus skystis. — Ten nėra jokių pėdsakų, o tai žarnų sienelių gleivės.

Greisas linktelėjo ir greitai sumetė mintyse: jeigu jis iš karto išeitų po spaudos konferencijos, tada suspėtų parodyti tą vabalą tam vieninteliam žmogui, kuris neabejotinai jį atpažintų.

20

— Vikingas — šiaurės vakarų, pasisukantis į pietryčius, penkių arba šešių, vėliau nepastovios krypties, trijų arba keturių. Liūtys. Geras. Šiaurės Utsyras, pietų Utsyras — šiaurės vakarų, iš pradžių keturių ar penkių pietų Utsyre, šiaip nepastovios krypties, trijų arba keturių, — kalbėjo Sinoptikas.

Jis vairavo savo aptrintą, mažą, baltą, beveik visiškai surūdijusį „Fiat Panda“. Per radiją kažkoks puskvaišis aiškino visiškai neturėdamas supratimo, apie ką šneka, kaip yra lengva įvykdyti atpažįstamąją vagystę. Užtat važiuojant palei Šorhemo uostą, komercinį uostą, jungiantį Braitono miestą su Houvu, orų prognozė laivybai buvo labai aktuali.

Kairėje buvo Sasekso motorinių valčių klubas, už jo — sandėlis, o dešinėje — sujungtų namų eilė. Jis vėl važiavo susitikti su Džonu Smitu, — tikroji pavardė Karlas Veneris, — o tas lašinių gabalas jau pradėjo jam atsirūgti. Jis susidėjo su Veneriu vien tam, kad atkeršytų žmonėms, kuriems jis dirbo, kurie tikrai įgriso jam iki gyvo kaulo. O dabar, vos tik *Veneris* pakviesdavo, jis turėdavo viską mesti ir lėkti pas jį, nes Veneris atsisakė bendrauti telefonu ar elektroniniu paštu, kaip darytų visi *normalūs* žmonės. Nuolatinės absurdiškos šarados: arba susitik su juo viešbučio kambaryje, kaip kad praėjusį kartą, nes mat galėjo kas nors pasekti jį, arba labai retais atvejais, kaip ir dabar, — jo biure.

Pasibaigus namų eilei, jis pravažiavo jachtų reikmenų parduotuvę,

įjungė dešiniojo posūkio rodyklę, luktelėjo, kol atsiras tarpas tarp mašinų, ir padidinęs greitį su springstančiu varikliu nuvažiavo į Portsleido pramoninį rajoną. Buvo vienas juokas surasti reikiamą pastatą: ant jo stogo lyg koks mutantas juodas vabzdys tupėjo sraigtasparnis. Asmeninis Venerio sraigtasparnis.

Jis pravažiavo pro antikvarinių daiktų bazę ir, įsukęs į masyvaus šiuolaikinio sandėlio pastogę automobiliams, sustojo šalia didžiulio juodo „Mercedes". Kaip jau žinojo, tai vienas iš Venerio automobilių. Ant sienos buvo iškaba: „OKEANINIS IR VAKARIETIŠKAS IMPORTAS/EKSPORTAS".

Išjungęs variklį, jis toliau klausėsi tiesioginės laidos per „Radijas-5" stotį ir svarstė, gal reikėtų iš savo mobiliojo paskambinti tam puskvaišiui ir patikslinti laiką. Bet negalėjo gaišti: reikėjo grįžti į darbą. Burbėdamas po nosimi — „Fortai, Kromartis, Tainas, Dogeris — šiaurės vakarų, nuo septynių iki smarkios audros, devynių" — jis išsiropštė iš automobilio, užrakino jį, patikrino visas dureles, patraukė prie šoninio įėjimo ir, pasukęs veidą į apsaugos telekamerą, nuspaudė skambutį.

Pasigirdo klanktelėjimas, tada — šaižus zvimbimas, ir užraktas atsijungė. Pastūmęs sunkias duris, įėjo į pirmo aukšto patalpą, kuri buvo futbolo aikštės dydžio ir pilna didžiulių pilkų jūrinių konteinerių. Du kombinezonuoti paniurėliai iš Rytų Europos, — vienas su tatuiruota plike, kitas su ilgais juodais gaurais, — nužvelgė jį, linktelėjo atpažinę ir vėl nusisuko į konteinerį, kurį didžiulis keltuvas kėlė aukštyn.

Sinoptikas buvo įsibrovęs į šitos kompanijos kompiuterių sistemą ir pasiskaitė deklaracijas. Jis žinojo, kas buvo tuose konteineriuose. Pusę sudarė teisėtos prekės, daugiausia mašinų dalys ir chemikalai žemės ūkiui, o kitą pusę — vogti egzotiški automobiliai Rusijai ir Viduriniams Rytams, karinė amunicija, keliaujanti į Siriją ir Šiaurės Korėją, ir pasenę vaistai, siunčiami į Nigeriją.

Šito tai jis neprisipažins Veneriui. Bet tokius faktus vertėjo žinoti. Dabar jis tenorėjo susitikti su juo, pasakyti, ką sužinojo, ir traukti atgal į darbą. O šį vakarą jo laukė pasimatymas su Mona — na, pasimatymas interneto pokalbių svetainėje. Mona dirbo IT kompanijoje Boisyje, Aidaho valstijoje, Amerikoje. Daugiausia jie kalbėdavosi apie gamtą.

Bet, svarbiausia, ji buvo skaičiusi Robertą Entonį Vilsoną, o ir šiaip

jie turėjo daug ką bendra. Ji sutiko su Sinoptiku, kad netrukus žmonės galės perkelti duomenis iš savo smegenų į kompiuterius ir gyventi tikrąjį gyvenimą išsivadavę nuo visokių sušiktų suvaržymų, kurie yra apnikę biologinį žmogų.

Jis įlipo į pramoninį tuščią liftą ir pakilo į antrą aukštą. „Susilpnės Rytų Fortuose ir Rytų Dogeryje“, — informavo jis Miką Brauną, kuris jau laukė prie lifto durų apsivilkęs pilku šiltu *Prada* treningu ir apsiavęs baltais nevarstomais batais.

Tas albanas dar niekada negirdėjo Jungtinės Karalystės orų prognozės laivybai. Jis neturėjo nė menkiausio supratimo, apie ką šnekėjo Sinoptikas, ir jam buvo nusispjauti į tai. Vyras kurį laiką prasižiojęs čiaumojo gumą atkišęs smulkius, baltus kandžius ir vėpsojo į Sinoptiką, į jo sutižusią veido išraišką, sutižusius plaukus, sutižusius baltus marškinius, smėlio spalvos kelnes, gremėzdiškus pilkus batus. Jis tikrino, ar tas neturi kur nors įsikišęs ginklo, nors ir nemanė, kad kažkoks nenormalus ponas Frostas sugebėtų jį nešiotis, tačiau jam mokėjo už tokį darbą, todėl ir tikrino ramybės dėlei.

Frostas neturėjo nė vieno raumenėlio, atrodė ištižęs. Kai ateis laikas, bus lengva nudėti. Bet nenusimatė ir jokio smagumo. Albanui labiau patiko kovotojai: tokius bent gera šiek tiek padaužyti, kai jie bando laikytis, ypač moteris.

— Mobilusis? — pasakė jis gomuriniu balsu.

— Neatsinešiau jo.

— Palikai? Automobilyje ar darbe?

— Darbe, — pamelavo jis. — Taip buvo pasakyta.

Tiesiai priešais liftą buvo tvirtos durys su apsaugos blokeliu ir kabeline telekamera. Albanas išsitraukė iš kišenės kortelę, prispaudė ją prie blokelio, pastūmė duris ir mostelėjo Sinoptikui sekti paskui.

Vos įėjęs Frostas užuodė pažįstamą užsisenėjusį cigarų tvaiką. Jie pateko į mažą, prastą, belangį kambarėlį, kuris buvo išklotas pigia kilimine danga. Čia tebuvo senas geležinis stalas, sakytum, gautas per užsidarančios parduotuvės išpardavimą, sukamoji kėdė, ant sienos pakabintas plazminis televizorius, kuris transliavo futbolo varžybas, ir penki monitoriai — vienas rodė kabineto durų išorinę pusę, kiti keturi aprėpė pastato išorę 360 laipsnių kampu.

— Palauk. — Albanas nuėjo į kabineto galą, atidarė kitas duris ir išėjo pro jas. Po minutėlės Sinoptikas išgirdo pakeltus balsus. Veneris rėkė, tačiau balsas buvo toks duslus, kad nebuvo įmanoma nieko suprasti.

Jis spoksojo į televizoriaus ekraną. Buvo pietų metas, dar viena priežastis, kodėl buvo suirzęs: jau antrą kartą šią savaitę Veneris jį iškvietė pietų pertraukos metu. Įbedęs akis į grindis, kur į kilimo dangą buvo įmintas sidabrinės folijos gabalėlis, jis svarstė, kaip čia įsidrąsinti ir pasakyti, kad nebenori daugiau jam dirbti. Jis vėl pažvelgė į televizorių trokšdamas, kad ten rodytų „Star Trek", o ne futbolą. „Star Trek" suteikdavo jam drąsos, įkvėpdavo. Kartkartėmis jis įsivaizduodavo save kai kurių veikėjų vietoje. Drąsiai veikiantį...

— Hrmmm, — atsikrenkštė Vyras, Kuris Nebuvo Bailys, ir vėl susimąstė, kaip reikėtų sukaupti drąsą. Karlas Veneris nebus patenkintas.

Jo minčių giją nutraukė prasiveriančios Venerio durys ir to riebaus vyro gergždžiantis, tįstantis luizianietiškas klyksmas:

— Greičiau išdangink tą sumautą kekšelę man iš akių — ta susišikėlė įkando man, sumauta kekšė!

Po kelių sekundžių iš ten išsvirduliavo nedidelė persigandusi mergaitė. Rytų europietės veido bruožai, ilgi rudi plaukai, laiba, o ryškūs lūpų dažai bjauriai išterlioti. Bateliai puošnūs, kaklo iškirptė gili, o sijonėlis toks trumpas, kad vargu ar leistina išeiti su tokiu į gatvę. Po dešine akimi — šviežias kirtis, kuris galiausiai pamėlynuos; kairysis skruostas irgi ką tik sumuštas, oda prakirsta ir sunkiasi kraujas. Abi rankos nusėtos didžiulėmis mėlynėmis.

Sinoptikas sumetė, kad jai ne daugiau kaip dvylika metų.

Ji žvilgtelėjo į jį, tarsi maldaudama pagalbos, tačiau jis nusuko akis ieškodamas to folijos trupinėlio ant kilimo ir labai užjausdamas ją, tačiau bejėgis ir net pasiryžęs pasakyti Veneriui, kad laikas užraukti viską, nors, žinoma, jam dar neužmokėjo.

Albanas kažką šiurkščiai aiškino mergaitei, bet tokia kalba, kurios Sinoptikas nesuprato. Mergaitė atsakė ponui Braunui pakeltu balsu ir desperatiškai žvilgtelėjo į Sinoptiką, tačiau šis spoksojo į kilimą ir tyliai murmėjo sau po nosimi.

Staiga Sinoptikas pajuto, kaip kažkas apglėbė jį per pečius, užuo-

dė gižią cigaro smarvę, sumišusią su prakaito kvapu, ir vos dvelktelėjusį *Comme des Garēons 'Homme'* odekoloną: jis visiškai neseniai įsiminė visus odekolonų kvapus Getviko oro uoste, nes reikėjo kažkaip prastumti laiką belaukiant skrydžio.

— Jai nepatinka, kad kiši į šikinę, Džonai. Ką tu manai apie tai? — paklausė Karlas Veneris. Ant jo skruosto matėsi šviežias įdrėskimas, o visada nepriekaištingai sušukuoti banguoti sidabraspalviai plaukai buvo išdarkyti, kaselė pusiau išslydusi iš po juostelės. Smaragdo spalvos marškiniai atlapi, pusė sagų išplėšta. Ant krūtinės kadaravo masyvūs mėsos ritiniai, o beplaukis baltas pilvas dribo virš blizgančio diržo.

Jo veidas buvo išmuštas raudonomis dėmėmis — gal nuo įtampos arba iš pykčio — ir ant kaktos matėsi sausi žvynelinės lopai, kuriuos Sinoptikas buvo pastebėjęs ir anksčiau. Tas žmogelis taip švokštė, kad Sinoptikas jau svarstė, ar tik jo neištiks širdies smūgis.

— Jai nepatinka, kad kruši į šikinę, — pasakė Veneris. — Ar gali patikėti?

Sinoptikas visiškai neturėjo jokios nuomonės šiuo klausimu. Pajutęs, kaip žema, tiršta Karlo Venerio masė stumtelėjo jį pirmyn, jis teištarė tik tiek:

— Emmmm.

Jie stabtelėjo sekundėlei, ir Veneris grįžtelėjo į poną Brauną:

— Daryk su ja ką nori, o tada atsikratyk tos kalytės.

Jam nereikėjo nei taikstytis su tuo, nei dalyvauti tame, bet, kita vertus, Sinoptikas tik tada perkando tikrąją savo rangovo natūrą, kai įsibrovė į asmenines Venerio laikmenas ir pasiknaisiojo jo praeityje.

Pirmą kartą jis susidūrė su Veneriu interneto puslapyje, skirtame technikų specialistų pokalbiams. Čia buvo keičiamasi informacija, iškeliamos ir sprendžiamos problemos. Veneris išmetė jam tokią įdomią idėją, jog tąkart Sinoptikui ji pasirodė hipotetiška. O klausimas buvo toks: ar galima sukurti internete tokį tinklalapį, kuris niekada nebūtų atsekamas. Sinoptikas jau buvo sukūręs tokią sistemą. Jau galvojo pasiūlyti ją britų žvalgybai, bet tada karas Irake jį buvo užknisęs iki gyvo kaulo. Be to, jis nepasitikėjo visais vyriausybės organais, visur. Tiesą pasakius, jis nepasitikėjo beveik niekuo.

Veneris nusivarė jį į savo kontorą, kuri buvo panaši į urvą ir užėmė didžiąją sandėlio antrojo aukšto dalį. Plati, belangė, besielė patalpa, išklota tokia pačia pigia kilimine danga kaip ir priekinėje kontoroje, ir beveik lygiai tokie pat skurdūs baldeliai, tik kontoros gale ant kelių lentynų buvo sukrauta kompiuterinė įranga. Sinoptikas žinojo ją kaip nuluptą, nes pats buvo instaliavęs.

Venerio stalas, ant kurio stovėjo keturi atidaryti nešiojamieji kompiuteriai ir stiklinė peleninė su sugrūstomis dviejų cigarų nuorūkomis bei stiklinis dubuo, pilnas šokolado plytelių, buvo anoje kontoroje stovinčio stalo kopija. Už stalo stovėjo senas juodas administratoriaus odinis fotelis, o netoli stalo — ilga išklerusi rudos odos sofa. Priešais ją, ant grindų, Sinoptikas pastebėjo sumaigytas siaurutėles nėriniuotas kelnaites. Virš galvos metalinį sandėlio stogą plakė lietaus lašai.

Kaip visada lyg iš dangaus nukrito du tylieji Venerio bendradarbiai rusai juodais kostiumais, atsistojo abipus to mėsos kalno, nebylūs ir be jokios šypsenėlės veide, ir tiktai linktelėjo Sinoptikui, pripažindami jį.

— Klausykit, ji iš tikrųjų sušiktai įkando man. Pažiūrėkit! — kvėptelėjo Veneris paskleisdamas iš burnos cigarų smarvę ir iškėlė trumpą storą smilių, nugraužtą iki gyvuonies.

Sinoptikas aiškiai matė gilias skylutes virš pirmojo krumplio. Nenuleisdamas nuo jų akių, jis pasakė:

— Teks susileisti vaistų nuo stabligės.

— Stabligės?

Sinoptikas tiktai nudūrė akis į tas kelnytes ant kilimo ir giliai susimąstęs tylomis siūbavo pirmyn atgal.

— Stabligės? — pakartojo susinervinęs amerikietis.

Neatitraukdamas akių nuo kelnaičių, Frostas paaiškino:

— Žaizdose, atsiradusiose nuo žmogaus įkandimo, bakterijų poveikis yra daug baisesnis, negu įkandus kitam gyvūnui. Ar įsivaizduojate, kiek organizmų tarpsta žmogaus burnos floroje?

— Ne.

Vis dar tebesisūpuodamas Sinoptikas pasakė:

— Iki vieno milijono mililitre — ir jame yra per šimtą devyniasdešimt įvairių bakterijų rūšių.

— Siaubas. — Veneris įtariai spoksojo į savo žaizdą. — Vadinasi... — Jis sunerimęs pavaikščiojo nedideliu ratu, tada suglaudė delnus, o iš jo veido išraiškos buvo aišku, kad pasikeitė ir jo nuotaika, ir pokalbio tema. — Turi informaciją?

— Emmm. — Sinoptikas toliau siūbavo ir dėbsojo į kelnaites. — Kas, emm... kas, emmm... tai mergaitei? Atsitiks jai?

— Mikas nuveš ją namo. Kokia problema?

— Emmm... ne, aš, emm... gerai. Gerai, labai gerai.

— Ar turi, ką prašiau tavęs atnešti? Už ką aš, po velnių, tau sušiktai moku?

Sinoptikas atsisegė užpakalinę kelnių kišenę ir ištraukė mažą, suliniuotą popieriaus lapelį, išplėštą iš užrašų knygutės ir dukart perlenktą. Ištiesė jį Veneriui, o tas paimdamas suniurnėjo:

— Ar esi šimtu procentų tikras?

— Taip.

Atrodo, Veneris buvo patenkintas. Jis nukrypavo prie stalo ir perskaitė.

Jame buvo Tomo ir Kelės Braisų adresas.

21

Profesorius Larsas Johansonas, Greiso manymu, buvo labiau panašus į bankininką negu į mokslininką, kuris didelę savo gyvenimo dalį praleido šliaužiodamas po viso pasaulio urvus, kur spietėsi šikšnosparniai, ir nerimą keliančias džiungles, ieškodamas retų vabzdžių.

Šis šešių pėdų ūgio, lygiais šviesiais plaukais, apsirengęs trijų dalių baltais ruoželiais kostiumą vyras, kurio gyslomis tekėjo anglų ir švedų kraujas, tryško rafinuotu žavesiu ir pasitikėjimu. Jis sėdėjo užgriozdintame kabinete prie didžiulio rašomojo stalo. Kabinetas buvo viršutiniame Londono gamtos mokslo muziejaus aukšte. Ant jo nosies galo pūpsojo pusmėnulio formos akiniai, o jis pats buvo paskendęs tarp dėžučių ir stiklainių su retais egzemplioriais, mikroskopo ir daugybės medicininių priemonių,

liniuočių ir svarsčių. Visas kambarys tarytum perkeltas iš filmo apie Indianą Džounsą, pagalvojo Greisas.

Abu vyrai susitiko prieš kelerius metus vykusiame Tarptautiniame žmogžudysčių tyrimo asociacijos suvažiavime, renginyje, kuris buvo organizuojamas įvairiuose JAV miestuose ir kuriuose Greisas kasmet dalyvavo. Nuo to karto jie ir susidraugavo. Į susitikimą su Johansonu Greisas būtų siuntęs kurį nors savo būrio narį, tačiau žinojo, kad pats greičiau surinks atsakymus.

Iš tamsiai geltono įkalčių maišelio entomologas išėmė plastikinį maišelį su vabalu.

— Ar jis nuvalytas, Rojau? — pasiteiravo puikiai angliška akcentu.

— Taip.

— Vadinasi, galiu jį ištraukti?

— Be abejo.

Johansonas atsargiai pincetu ištraukė colio ilgio vabalą ir pasidėjo ant bloknoto su sugeriamuoju popieriumi. Kurį laiką tylomis apžiūrinėjo jį pro didžiulį didinamąjį stiklą, o Greisas gardžiavosi juoda kava, galvodamas apie nuplaukusį pasimatymą su Kleo, nes pirmiausia turėjo būti čia, o po to reikėjo grįžti į Sasekso Hausą, kur laukė vėlyvas jo būrio instruktavimas. Jau seniai bebuvo šitaip laukęs pasimatymo, todėl dabar jautėsi labai prislėgtas. Dar gerai, kad abu sutarė dėl naujos datos, šeštadienio, kuris buvo vos už dviejų dienų. Taigi jis turės laiko nusipirkti naują drabužį.

— Geras egzempliorius, Rojau, — pasakė jis. — Labai puikus.

— Ką gali apie jį pasakyti?

— Kur tiksliai jūs radote šitą?

Greisas paaiškino, ir entomologas — garbė jam — vos kilstelėjo antakius.

— Atitinka, — pasakė jis. — Labai menkai, bet įmanoma.

— Atitinka? — paklausė Greisas.

— Tinkama vieta. Tuojau suprasi priežastis, — kreivai šyptelėjo jis.

— Klausausi pastatęs ausis.

— Ar nori visos universiteto antrojo kurso biologijos paskaitos apie šitą padarėlį? Ar tik santraukos?

— Tiktai tiek, kad apšviestum neišmanėlį: juk dar turėsiu perduoti žinias keliems žmonėms, kurie yra dar didesni avigalviai negu aš.

Entomologas nusišypsojo.

— Jis vadinamas *Copris lunaris* ir yra maždaug vidutinio ilgio. Dažniausiai jie būna nuo penkiolikos iki dvidešimt penkių milimetrų. Tai Pietų Europos ir Šiaurės Afrikos gyvūnėlis.

— O ar jie randami čia?

— Tik zoologijos sode.

Greisas net susiraukė nuo tokios perspektyvos.

Profesorius tęsė:

— Senovės egiptiečiai jį laikė šventu padaru. Jis taip pat yra žinomas kaip mėšlavabalis arba skarabėjas.

Dabar Greisui nušvito protas:

— Mėšlavabalis?

— Būtent. Geriausiai yra žinomas jų porūšis mėšlavoliai. Savo galva ir priekinėmis kojomis jie prisigremžia mėšlo ir padaro iš jo kamuolėlį, tada volioja jį tol, kol suranda tinkamą vietą paslėpti, kad jis ten subręstų ir suirtų.

— Labai gardžiai skamba, — įvertino Greisas.

— Manau, man labiau patinka švediški mėsos kukuliai.

Greisas sekundėlę pamąstė ir tarė:

— Vadinasi, to vabalo įkišimas į moters tiesiąją žarną turi tam tikrą reikšmę.

— Iškreiptą, bet taip.

Apačioje, gatvėje, sukaukė sirena.

— Manau, nesuklysiu iškeldamas tokią hipotezę: turime reikalą su tokiu, kuris pateikia tau ir man kitokią prasmę, — nusivaipė Greisas. — Koks yra ryšys su senovės egiptiečiais, Larsai?

— Aš išspausdinsiu tau. Tikrai gana įdomu.

— Ar tai padės man surasti žudiką?

— Neabejoju, kad jis puikiai išmano simboliką. Manyčiau, labai svarbu, kad tu kuo daugiau suprastum apie tai. Ar esi buvęs Egipte, Rojau?

— Ne.

Profesorius gerokai pagyvėjo.

— Jeigu apsilankytum Luksore, Karalių slėnyje, arba bet kurioje šventykloje, visur pamatytum išraižytus skarabėjus: jie buvo svarbiausia Aukštutiniojo ir Žemutiniojo Egipto kultūros dalis. Ir, žinoma, jie buvo reikšmingi laidotuvių ritualuose.

Kol profesorius sėdėjo prie kompiuterio, Greisas gurkšnojo kavą ir mintyse planavo šio vakaro darbus.

Prieš dvidešimt minučių konsteblė detektyvė Ema Džeinė Boutvud paskambino jam ir pasakė, kad DNR tyrimo rezultatai jau gauti ir kad duomenų bazėje nerasta jokių atitikmenų. Ir daugiau kūno dalių nerasta. Prieš valandą dar viena iš dingusių moterų buvo išbraukta iš sąrašo. Likusių kitų dingusių moterų DNR tyrimų pavyzdžiai per kurjerį buvo pasiųsti į laboratoriją ir reikėjo tikėtis, bent jau policijai, kad kurios nors rezultatai atitiks. Jeigu ne, teks kuo skubiausiai išplėsti paiešką.

Jis net krūptelėjo, kai prie pat jo spausdintuvas išspjovė popieriaus lapą.

— Laidotuvių ritualai?

— Taip.

— Kuo tie vabalai buvo ypatingi laidotuvių ritualuose, Larsai?

— Jie buvo dedami į kapus — taip užtikrintas prisikėlimas.

Greisas mąstė. Ar jie turi reikalą su religiniu fanatiku? Žaidėju? Aišku, jis pakankamai išsilavinęs, jeigu domėjosi senovės Egiptu, ir to vabalo įkišimas į moters tiesiąją žarną nebuvo atsitiktinis.

— Kur tokį skarabėją galėtų gauti Anglijoje? — paklausė jis. — Tiktai zoologijos sode?

— Ne, yra keletas žmonių, importuojančių tropinius vabzdžius, jie ir galėtų parūpinti. Manau, jų galima įsigyti ir internetu.

Greisas mintyse sumetė, kad reikės ką nors paskirti, kad sužinotų visus tropinių vabzdžių tiekėjus Jungtinėje Karalystėje, susidarytų sąrašą ir aplankytų juos. Ir panaršytų internete.

Entomologas grąžino vabalą į policijos įkalčiams skirtą maišelį.

— Ar dar galiu kuo nors padėti, Rojau?

— Neabejoju, dar prisireiks tavo pagalbos. O kol kas nieko daugiau negaliu sugalvoti. Ir labai dėkoju, kad pasilikai dėl manęs po darbo.

— Nėr už ką. — Larsas Johansonas linktelėjo į langą, pro kurį atsivėrė vaizdas virš Parodų gatvės. — Puikus vakaras. Ar lėksi atgal į Saseksą?

Greisas linktelėjo.

— Leisk pavaišinti tave bokalu kitu prieš kelionę?

Greisas pažiūrėjo į laikrodį. Kitas greitasis traukinys į Braitoną turėjo išvykti maždaug po keturiasdešimt minučių. Gerti laiko nebebuvo, bet jis velniškai norėjo to, vieno. Ir būtų nepadoru atsisakyti, kai praeityje profesorius buvo tiek daug kartų padėjęs.

— Tiktai vieną, ir greitai, — pasakė jis. — Po to turėsiu lėkti.

Būtent dėl to, jau po pusvalandžio sėdėdamas lauke prie užgrūsto baro, jis laužė galvą, kas, po perkūnais, darėsi su jo gyvenimu. Šį vakarą jis turėjo būti pasimatyme su gražiausia moterimi, kokią tik buvo tekę sutikti. Kur tau! Jis jau maukė antrą pintą šilto alaus, prieš tai penkiolika minučių išklausęs paskaitą apie skarabėjo virškinimo sistemą, o dabar ne kas kitas, o vis labiau nuo alaus sentimentalėjantis Larsas Johansonas įsijautęs analizavo, kas nutiko žmogaus santuokai.

22

Išvažiuojant iš Londono, ketvirtadienio vakaro piko meto eismas buvo dar bjauresnis negu visada. Atrodo, šitokį puikų vakarą visi londoniečiai panūdo traukti į užmiestį. Dažniausiai Tomas važiuodavo traukiniu, kad išvengtų spūsties, tačiau šiandien specialiai sėdo į automobilį, nes reikėjo užsukti pas Roną Speksą, o paskui — į Londono centrą pasiimti savo kompiuterio.

Jo planai grįžti namo anksti ir su šeima sode išsikepti ant grotelių kepsnį nuėjo niekais: Krisas Vebas ne tik vėlai atvažiavo remontuoti jo kompiuterį, bet ir užtruko ilgiau negu manyta. Krisas baigė darbą beveik pusę penkių — prastesnio laiko leistis į kelionę ir nesugalvotum.

Sėdėdamas už vairo dažniausiai skambindavo visiems, kuriems dar nebūdavo suspėjęs susukti, arba klausydavosi radijo: būdamas Londone, jis ypač mėgo Deividą Preverą per *Smooth PM*, o šiaip klausydavosi *Radijas-4* naujienų arba *Jazz FM*, tačiau šį vakarą, be vieno skambučio Ro-

nui Speksui, nes reikėjo pasakyti, kad jo komanda ruošia tų *Rolex Oyster* laikrodžių kainas (apie tokį užsakymą tegali pasvajoti, ir jį būtinai reikėjo pastverti), jis važiavo paskendęs savo sunkiose tamsiose mintyse.

„Ar čia Tomas Braisas?"

Ryškus rytų europiečio akcentas.

Jo paties ankstesnis pokalbis su Kele.

„Koks akcentas?"

„Lyg ir europietiškas, neangliškas."

Tas pats asmuo?

Vakar vakare tu neteisėtai įėjai į svetainę. Dabar vėl bandei į ją patekti. Nekviesti svečiai mums nepageidautini. Jeigu praneši policijai apie tai, ką matei, arba jeigu bandysi dar kartą patekti į šią svetainę, tai, kas atsitiko tavo kompiuteriui, atsitiks ir tavo žmonai Kelei, sūnui Maksui ir dukteriai Džesikai. Gerai įsižiūrėk ir kaip reikiant pagalvok.

Tomas visiškai nepageidavo pranešti policijai, ką jis matė antradienio vakarą. Internetas — kanalizacijos vamzdis, čia galėjai rasti, ko tik užsimanęs, pačių erotiškiausių ir šlykščiausių dalykų. Jis buvo patekęs į svetainę, kuri arba rodė kokio nors filmo anonsą, arba tai buvo koks nors smurtingas puslapis iškrypėliams, ir jis būtų palikęs jį ramybėje. Ne jo reikalas apstatyti kanalizacijos vamzdį policija.

Tačiau elektroniniu paštu atsiųstas grasinamas laiškas rodė, kad puslapis reiškė kai ką daugiau.

Jis jau artėjo prie Pietų Daunso. Nors eismas buvo didelis, visi spaudė greitai. Kairėje, už pusmylės, pievose, jis sugavo nuo stiklo atsimušusį žybsnį. Traukinys. Sekundėlę pamiršęs grūstį ir tvankumą jame, jis pavydėjo keleiviams palyginti ramios, patogios kelionės. Tačiau iki namų beliko penkiolika minučių kelio, ir Tomas jau laukė, kada galės prisipilti didelę taurę stipraus gėrimo.

Pro priekinį langą matėsi ryškiai geltonas saulės kamuolys, grimztantis į kobalto spalvos debesį. Jo namai, jo šventovė, buvo čia pat, už kalve-

lės. Tačiau jis nesijautė saugus, kažkas kirbėjo paširdyje sujaukdamas visas emocijas, keldamas sąmyšį ir baimę.

Jis nenorėjo Kelei pasakyti, kad ir pats sulaukė tokio skambučio, tačiau jiedu visada būdavo atviri ir nuoširdūs vienas kitam, todėl pasvarstė, ar bus gerai, jeigu nuslėps nuo jos. Ji tik dar labiau susinervintų. Be to, tektų paaiškinti jai ir apie kompaktinį diską.

O tada?

Grasinimas visiškai aiškus. *Jeigu* jis praneš policijai. *Jeigu* jis bandys vėl įlįsti į tą puslapį.

Na, faktas, kad jis neketino daryti nei to, nei ano. Taigi jie turėtų būti ramūs.

O kodėl skambinėjo? Vis dėlto gal ir kvailai padarė, kad antrą kartą įlindo į tą tinklalapį, atsitokėjo jis.

Įsukus į savo gatvę ir kylant įkalnėn, jį apėmė panika. Senutėlį kaštoninį Kelės „Escape" pamatė stovintį gatvėje. Dažniausiai žmona įvarydavo jį po pastoge. „Kodėl jis stovi gatvėje?" — nerimo Tomas.

Privažiavo prie namo ir viską suprato: beveik visą pastogę buvo užėmusi įpakavimo dėžė. Tokios gremėzdiškos dėžės jis dar nebuvo regėjęs savo gyvenime. Į tokią galėjo tilpti dramblys ir dar jam būtų likę vietos švysteléti katę nuo straublio.

Dėl Dievo meilės, tas daiktas buvo aukštesnis už garažo duris.

Ir užuot atsidariusios paradinės durys ir jo pasitikti išbėgę Kelė, Maksas, Džesika bei Ledi, jos prasivėrė vos per kelis colius, Kelės veidas atsargiai pasisukiojo ir tik tada ji išlindo apsirengusi duksliais baltais marškinėliais ir nukirptais džinsiniais šortais. Su pliažinėmis šlepetėmis. Kažkur namo gilumoje pašėlusiai skalijo Ledi. Vaikų — nė kvapo.

— Jis truputėlį didesnis negu tikėjausi, — nuolankiai pasakė Kelė. — Rytoj jie sugrįš ir jį surinks.

Kurį laiką Tomas spoksojo į ją. Kelė atrodė tokia sutrikusi. Ar išsigando telefono skambučio, ar jo?

— K-kas tenai? — paklausė jis, puikiausiai suprasdamas, kad ir kas ten būtų, turėjo kainuoti krūvą pinigų.

— Aš tiesiog negalėjau nenupirkti, — aiškinosi ji. — Iš tikrųjų tokia gera kaina.

Jėzau. Reikėjo kaip nors išlaikyti tirpstančią kantrybę.

— Kas ten?

Ji trūktelėjo petimi ir atsakė:

— O, tai tiktai rėmas mėsai kepti. — Bet jai nepavyko apsimesti nerūpestingai.

Tik dabar jis suprato, kodėl buvo tokia santūri, kai kalbėdamas telefonu užsiminė apie mėsos kepimą vakare.

— Rėmas mėsai kepti? Ką, po perkūnais, žadi kepti šitokiame gremėzde? Banginius? Dinozaurus? Aberdynų-angusų veislės jaučius?

— Kainoraštyje nurodyta kaina už naują yra daugiau nei aštuoni tūkstančiai svarų. Aš gavau už *tris tūkstančius*! — klykė ji.

Tomas nusisuko, nes dar sekundėlė — ir jo kantrybei būtų buvęs galas.

— Tu tiesiog neįtikėtina, mano brangioji. Juk jau turime gana padorų nedidelį rėmą.

— Jis aprūdijęs.

— Gerai, tuomet iš *Homebase* parduotuvės galima nusipirkti naujutėlį už maždaug septyniasdešimt svarų. Tu paklojai *tris tūkstančius*? Ir kur, velniai griebtų, tokį pastatysime? Užims pusę sodo.

— Ne, aš ne... jis ne... jis ne toks didelis, kai bus surinktas. Jis taip nuostabiai atrodo!

— Turėsi siųsti jį atgal. — Jis apsidairė. — Kur vaikai?

— Aš pasakiau jiems, kad pirmiausia turiu viena pasikalbėti su tavimi. Įspėjau, kad tėvelis gali būti nelabai patenkintas. — Ji apsivijo rankomis vyro kaklą. — Klausyk, aš tau kai ko nepasakiau: norėjau, kad būtų siurprizas. — Ji pabučiavo jį.

„Jėzau Kristau, — apstulbo jis, — kas dar? Gal pasakys, kad pastojo?"

— Aš gavau darbą!

Ir jos veide ištryško šypsena.

*

Po pusvalandžio, kai jau paskaitė Džesikai kelis puslapius iš „Katytė myli vaivorykštes“, o Maksui — visą skyrelį iš „Haris Poteris ir ugnies taurė“, kai palaistė šiltnamyje pomidorus ir šalia jo esančiame žemės rėželyje aviečių stiebelius, braškes ir cukinijas, jis atsisėdo su Kele prie medinio stalo terasoje ir, pasiruošęs didžiulę dozę degtinės su martiniu, gaudė paskutinius vakaro saulės spindulius, krentančius į jų sodelį. Jiedu susidaužė stiklais. Prie jo kojų laiminga Ledi triauškė kaulą.

Pro visterijos krūmą, kurį Kelė specialiai buvo užleidusi ant tvoros viršaus, kad labiau užstotų nuo kaimynų, matėsi Leno Veinraito galva, judanti jo pašiūrės link. Statydamas ją, Lenas prašnekėdavo daugybę laiko, — laiko, kurio Tomas negalėdavo kaip niekur nieko švaistyti, — vis aiškindamas kas ir kaip. Tačiau niekada taip ir nepasakė, kam ji skirta. Kažkada Kelė pareiškė, jog, matyt, jis planavo nudėti savo žmoną ir pakasti ją po ta pašiūre. Tąkart tai sukėlė juoką, tačiau dabar Tomas jau nebesišypsojo.

Oras buvo gaivus, aplinkui — ramuma, tik paukšteliai traukė vakarines treles. Šį metų laiką jis labiausiai mėgo, ir pavakarę, kai jau galėjai atsipalaiduoti ir pradėti mėgautis gyvenimu. Tačiau šį vakarą buvo kitaip. Niekaip nepavyko numalšinti neaiškios baimės.

— Aš... aš nežinojau, kad tu... tai yra, aš maniau, kad tu nenori, supranti, atsitraukti nuo vaikų, dirbti? — pasakė jis.

— Džesika jau pradėjo eiti į darželį, užtat ir turėsiu laiko, — atsakė ji gurkšnodama vyną. — Luise atsidarė naujas viešbutis, man jau pasiūlė darbą priimamajame. Laisvas darbo dienos režimas, pradėčiau nuo pirmadienio.

— Kodėl viešbutyje? Tu niekada nedirbai tokio darbo. Jeigu taip nori dirbti, kodėl negrįžti į mokyklą?

— Norisi kitokio darbo. Jie apmokys mane. Nieko ypatinga. Daugiausia reikės dirbti kompiuteriu.

„Galėsi visą dieną sėdėti prie *eBay*“, — pagalvojo Tomas, bet nutylėjo. Jis mauktelėjo savo gėrimo ir mintyse ėmė skaičiuoti. Jeigu Kelė uždirbtų tiek, kad galėtų padengti visus savo pirkinius, būtų geroka pagalba. Bet šiandien iš jos kreditinės kortelės nučiuožė trys tūkstančiai svarų už tą prakeiktą milžiną... Prireiks kelių mėnesių, kol uždirbs tokius pinigus. Kol

kas jis turės finansuoti. Suskambo jo mobilusis telefonas, kurį buvo palikęs darbo kambaryje.

Jiedu susižvalgė. Kelės akyse šmėstelėjo baimė. Jis pagalvojo, ar ir ji tą patį pastebėjo jame.

Nuskubėjęs į viršų, atlėgo, pamatęs, kad skambina Krisas Vebas.

— Sveikas, Krisai. Ar kas nors paaiškėjo iš to disko?

Techniko balsas buvo surūgęs:

— Ne, ir neatrodo, kad paaiškės.

— Kas čia dabar?

— Parėjęs radau visus namus apverstus aukštyn kojomis. Kažkas naršė po namus. Prireiks savaitės, kol viską sustatysiu į vietas.

— Jėzau. Ar daug ką išnešė?

— Ne, — pasakė jis, — nedaug. — Stojo ilga tyla, ir Tomas išgirdo caktelėjimą, primenantį žiebtuvėlio garsą, ir gilų užsitraukimą. — Atrodo, dingo tik vienas sumautas daiktas.

— Kas?

— Tavo kompaktinis diskas.

23

Policijos viršininko pavaduotoja Alisona Vosper buvo bosas, kuriam Greisas privalėjo atsiskaityti. Jos temperamentas buvo nenusakomas: vieną akimirką ji saldi ir linksma, kitą — surūgusi. Prieš keletą metų vienas aštrialiežuvis davė jai pravardę „Nr. 27“ pagal saldžiarūgštį patiekalą, kurį galėjai nusipirkti ir išsinešti iš vietinės kinų konditerijos parduotuvės. Ta pravardė prilipo, nors Greisas jau manė, kad būtų pats laikas ją keisti, nes neprisiminė, kada ji paskutinį kartą buvo švelni.

Ir tik jau ne šiandien.

Šį penktadienio rytą, devintą valandą, jis stovėjo Vosper kabinete ant minkštutėlio kilimo priešais jos stalą, jausdamas tą patį šleikštulį skrandyje, kaip ir anais laikais mokykloje, kai jam būdavo liepta eiti į direktoriaus kabinetą. Kur tai matyta, kad jo amžiaus vyras bijotų viršininko, tačiau Alisona Vosper šitaip ir veikė jį; veikė kiekvieną, tik ne kiekvienas turėjo drąsos prisipažinti.

Jį čia pakvietė neva asmeniškam pokalbiui, kol dar neprasidėjo kasdieninė spaudos konferencija, bet kad jis ne kažin ką tegalėjo pasakyti. Praėjus beveik dviem paroms, jie nežinojo, kas yra nukentėjusioji, ir neturėjo nė vieno įtariamojo.

Nemažai metų išdirbęs policijoje, Greisas puikiausiai išmanė, kaip vyresnybei svarbu, kad visuomenė pajustų, jog jie jau pasiekė tam tikrų rezultatų. Atsižvelgdama į aplinkybes, ji kartais mielai įgrūsdavo areštinėn ir visiškai niekuo dėtą žmogų — taip būdavo parodoma, kad kažkas veikiama, o ne prieš žurnalistų pilną salę prisipažįstama, jog sėdima tuščiomis rankomis.

Skirtingai nei moderni, besielė Kriminalinio skyriaus būstinė Saseks Hause, didžiosios galvos buvo įsikūrusios senųjų laikų grafystės centro, Luiso, pakraštyje, šiame gražiame karalienės Onos laikų rūme, stovinčiame netvarkingai išmėtytų pastatų centre, — čia ir buvo Sasekso policijos štabas.

Alisonos Vosper kabinetas buvo pirmame aukšte — iš jo atsivėrė puikus vaizdas į iščiustytą veją. Kabinetas apstatytas elegantiškais antikvariniais baldais, kurie dvelkė ir valdžia, ir pastovumu. Svarbiausias objektas — didžiulis, platutėlis poliruoto medžio rašomasis stalas, ant kurio gulėjo juodai apvedžiotas bloknotas su sugeriamuoju popieriumi, grakšti krištolo vaza su trimis violetinėmis tulpėmis, jos vyro (keleriais metais vyresnio už ją, bet trimis rangais žemesnio policijos darbuotojo) ir dviejų vaikų (berniuko ir mergaitės tvarkingomis mokyklinėmis uniformomis) nuotraukos, amonito laikiklis parkeriui ir, kaip visada, paskleistų rytinių laikraščių šūsnis.

Šį rytą policijos viršininko pavaduotoja Alisona Vosper buvo ne tik surūgusi, bet ir ledinė — šį efektą dar sustiprino iškrakmolyta uždaru kaklu palaidinukė, kuri buvo ledo spalvos ir priekyje perverta tokia pat ledine, dirbtiniais deimantais papuošta sage. Netgi kvepalai buvo rūgštūs.

Kaip paprastai, Vosper nepakvietė jo atsisėsti — šitą metodą ji jau seniai taikė pavaldiniams. Greisas informavo ją, kas įvyko po vakarykščio labai vėlyvo trumpo pasitarimo. Sulaukė vienintelės reakcijos, kai pasakojo apie vabalą: pasibjaurėjimas parodė, kad po kietu šarvu Alisona Vosper vis dar tebebuvo žmogus.

— Vadinasi, turime tris galimas kandidates tarp tų moterų, kurios pastarosiomis dienomis paskelbtos dingusiomis, — pasakė ji.

Jos akcentas rodė ją esant Midlendų birmingamietę, ir dėl to balsas buvo netgi šiurkštesnis.

— Taip, ir jų namuose surinktą medžiagą pasiuntėme į Hantingdoną DNR tyrimams. Paprašiau jų paslaugos. Šiandien sužinosime rezultatus.

— O jeigu nebus atitikimo?

— Turėsime ieškoti plačiau.

Suskambo jos telefonas. Ji nuspaudė mygtuką, palaikė ir išdrožė:

— Aš užsiėmusi. — Tada vėl pažvelgė į kriminalinio skyriaus vyresnįjį inspektorių. — Žinai, tau teks nemažai palakstyti, Rojau?

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Daugiau negu kitais kartais?

Tylėdama ji ilgokai griežtai žvelgė į jį.

— Manau, abu suprantame.

Greisas suraukė antakius nebežinodamas, ką išgirs, ir jausdamasis nejaukiai dėl tokių jos žodžių.

Kurį laiką ji sukiojo vestuvinį žiedą ant piršto. Atrodo, tai ją sušvelnino.

— Tau pasisekė, kad iki šiol galėjai darbuotis vienoje vietoje, Rojau. Daugeliui policininkų tenka nuolat keisti darbo vietą, jeigu nori pelnyti paaukštinimą. Kaip ir man. Birmingamas — mano gimtinė, tačiau per savo karjerą jame praleidau tiktai trejus metus. Man teko daug kur dirbti: Nortumberlende, Ipsviče, Bristolyje, Sautemptone. Viskas nebe taip, kaip buvo tavo tėtušio laikais. Jis visą laiką dirbo Braitono policijoje, taip?

— Jeigu įskaitysite ir Vortingą.

Ji vos vos šyptelėjo. Vortingas buvo vos už kelių mylių traukiant žemyn pajūriu. Vosper vėl tapo rūsti.

— Kiek teko girdėti, tavo tėvas buvo visų mylimas ir gerbiamas žmogus. Tačiau nedaugelis mano, jog esi savo tėvo sūnus.

Rojui šie žodžiai dūrė į širdį. Jis įbedė į ją akis, pasimetęs ir staiga pasijutęs pažeidžiamas.

— Aš... aš žinau, kad turiu priešų, — pasakė jis ir per vėlai susigaudė, kaip nevykusiai pasakė.

Ji pakratė galvą ir šį kartą visiškai nusimovė vestuvinį žiedą, laikė priešais save, tarytum simbolizuodama, kad nėra nieko pastovaus, kad ji galėjo sprigtelėti jį iš savo gyvenimo taip pat lengvai, kaip ir išmesti šį žiedą į šiukšlių dėžę.

— Man nerimą kelia ne tavo priešai, Rojau. Viršininkas nerimauja dėl žalos, kurią padarei Sasekso policijai. Prieš porą savaičių per tave vos nebuvo nutrauktas bylos nagrinėjimas teismo posėdyje dėl to, kad įkaltį nunešei mediumui. Rezultatas: sumirgėjai visuose laikraščiuose, ir save, ir mus pavertei pajuokos objektu. Praradai nemažai pagarbos tarp bendradarbių už tai, kad pasinėrei į antgamtinius reikalus. Negana to, leidai, kad per gaudynes žūtų du įtariamieji.

Greisas bandė įsiterpti norėdamas paprieštarauti, bet ji kilstelėjo ranką jį sulaikydama.

— Dabar jau dvi paras vyksta žmogžudystės tyrimas, o tu negali pasakyti aukos pavardės, tu neturi įtariamojo — težinai kažkokio prakeikto vabalo, rasto nusikaltimo vietoje, istoriją.

Dabar jis jau įsiuto.

— Atsiprašau, tai nesąžininga, ir pati tai žinote.

— Kalbame ne apie tai, kas sąžininga ir kas ne, Rojau, o apie tai, kad policija turi pasirodyti kompetentinga apsaugoti visuomenę.

— Tie du žuvę automobilyje buvo kalti ir pavojingi. Jie pralėkė pro visas užtvaras, nuvarė du automobilius, nutrenkė policininką nuo motociklo. Gal norite pasakyti, kad būtų buvę geriau paprasčiausiai juos paleisti? — Jis pakratė galvą iš pykčio.

— Aš tiktai noriu pasakyti, Rojau, kad gal būtų geriau perkelti tave į tokią vietą, kur niekas nepažįsta. Galbūt kur nors toliau į šiaurę. Ten, kur jie užsivertę darbais ir galėtų pasinaudoti tavo sugebėjimais. Tarkime, Niukaslyje. Vienas mano kolega jau prašė manęs atsiųsti jiems pagalbon patyrusį vyresnįjį kriminalistą atlikti nelengvą tyrimą, kuris gali užsitęsti kelis mėnesius ar netgi visus metus. Manau, tu esi tinkamiausias žmogus.

— Turbūt juokaujate. Čia mano namai. Nenoriu būti kažkur perkeltas. Jeigu taip atsitiktų, nesu tikras, ar norėčiau likti policijoje.

— Tuomet susiimk ir žiūrėk, kad to neprireiktų. Atsiųsiu tau dar vie-

ną darbuotoją, kad padėtų susidoroti, nes nemanau, kad reikalai juda taip, kaip turėtų. Jis — buvęs kriminalinės policijos inspektorius iš Londono policijos. Mes jį paaukštinome suteikdami tą patį rangą kaip ir tavo.

— Ar aš jį pažįstu?

— Jis — Kasjanas Pju.

Greisas pagalvojo minutėlę ir sudejavo mintyse. *Kriminalinės policijos inspektorius Kasjanas Pju* dabar bus *kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius Kasjanas Pju.* Prieš keletą metų Greisui teko susidurti su juo, kai Londono policija buvo atsiuntusi Braitono policijai pastiprinimą Leiboristų partijos konferencijos metu. Prisiminė šitą pasipūtėlį.

— Jis atvyksta čia?

— Jis čia bus pirmadienį. Dirbs kabinete. Ar dėl to turi problemų?

„Taip, — norėjo šūktelėti jis. — Aišku, mokytojos numylėtinis". Kurgi kitur jį patupdytų? Idealesnės vietos nerasi: galės abu nuolatos draugiškai pasišnekučiuoti apie tai, kaip ir kur pasikasti po ta rakštimi šiknoje — Rojumi Greisu.

Tačiau jam neliko nieko kita, tik atsakyti:

— Ne.

— Vadinasi, tavo korta atversta, Rojau. Aišku?

Jis stovėjo be žado, tad tegalėjo linktelėti. Kaip tik tuo metu suskambo jo telefonas. Ji mostelėjo jam atsiliepti.

Jis paėjėjo tolėliau nuo stalo ir žvilgtelėjo į ekranėlį. Svarbiausių įvykių skyrius.

— Rojus Greisas, — atsiliepė.

Skambino konsteblis detektyvas Nicholas, norėdamas pranešti džiugią žinią: jau gautas pranešimas iš Hantingdono laboratorijos. Pagal DNR tyrimo rezultatą jau rastas jų aukos atitikmuo.

24

— Negaliu patikėti ta tavo muzika, žmogau, — pareiškė Brensonas. — Šlamštas, grynų gryniausias šlamštas. Kitaip nepasakysi.

Jie leidosi ilgon pakalnėn dviejų krypčių keliu su skiriamąja kelio

juosta, vedančiu į vakarus, pravažiavo kairėje plytintį lauką, kur Antrojo pasaulinio karo metais buvo įsikūrusi naikintuvų bazė, dabar virtusi Šorhemo oro uostu — judria baze privatiems lėktuvams ir komerciniams reisams į Lamanšo salas, ir jau traukė Sautemptono kryptimi.

Šorhemas buvo tolimiausias vakarinis Braitono priemiestis, ir pravažiavęs jį Greisas visada pajusdavo keistą palengvėjimo ir praradimo jausmą. Praradimo jausmą gal dėl to, kad tik Braitone jis jausdavosi esąs namuose, o visos kitos vietos — tik nežinomi vandenys, kur jis nebejausdavo žemės po kojų ir tapdavo šiek tiek nesaugus. O palengvėjimas — kad neiškeldamas kojos iš Braitono ir Houvo miestų jis jautė atsakomybę, o išsmukęs iš jų galėdavo atsipalaiduoti.

Išdirbęs nemažai metų policijoje, jis nesąmoningai nužvelgdavo ir įvertindavo kiekvieną pėsčiąjį gatvėje ir kiekvieno automobilio ekipažą. Jis pažinojo daugumą piktadarių, neabejotinai visus gatvės narkotikų perpardavinėtojus ir kai kuriuos užpuolikus bei įsilaužėlius; žinojo, kada jie geručiai ir kada nusiteikę piktam. Būtent tai ir buvo viena iš priežasčių, dėl kurios Alisonos Vosper grasinimas perkelti jį kitur atrodė toks absurdiškas. Viso gyvenimo patirtis nueitų šuniui ant uodegos.

Rojus Greisas nutarė sėsti pats už vairo, nes jo nervai nebeatlaikytų antros kelionės su Brensono manipuliacijomis demonstruojant „aukštojo pilotažo“ meistriškumą. Dabar jis jau nebegarantavo, kad jo nervai atlaikys ir matant seržanto detektyvo grabaliojimąsi su jo kompaktinių diskų grotuvu. Tačiau Brensonas toli gražu dar nebaigė.

— „Bitlai“? Kas, po perkūnais, šiais laikais klausosi „Bitlų“ automobiliuose?

— Aš. Man jie patinka, — gynėsi Greisas. — Tai tavo problema, kad negali atskirti baisaus triukšmo nuo geros muzikos. — Jis sustabdė savo „Alfa Romeo“ priešais raudoną šviesoforą ties sankryža su Lensingo koledžo gatve. Greisas nutarė sėstis į savo automobilį, nes jau senokai juo bevažiavo ir derėjo pakrauti akumuliatorių. Svarbiausia, jeigu jis būtų paėmęs darbinį automobilį, ko gero, Brensonas būtų zirzęs, kad jam leistum vairuoti, ir įsižeidęs, jeigu neleistum.

— Labiau nebegalėjai nusišnekėti, — pasakė Brensonas. — Tu paprasčiausiai *nesusigaudai* muzikoje! — Staiga jis pakeitė temą, rodydamas

į barą kitapus gatvės. — „Sasekso padėklas“. Labai gera jų žuvis. Buvome nuėję su Ari. Aha, tikrai gera. — Jis vėl pažvelgė į grotuvą. — Dido!

— O kuo blogas Dido?

Brensonas gūžtelėjo pečiais.

— Nagi, turbūt todėl, kad tau patinka tokie dalykai. Nežinojau, kad esi toks nusiminęs.

— Taigi mėgstu tokius dalykus.

— O Jėzau, kas čia dabar? Turbūt gavai nemokamai kartu su žurnalu?

— Bobas Bergas, — jau ne juokais suirzo Greisas. — Jeigu nori žinoti, jis yra tikrai kietas šiuolaikinis džiazo atlikėjas.

— Aha, bet jis ne *juodas*.

— Tai ką, gal nejuodas negali būti džiazo atlikėjas?

— Aš taip nesakau.

— Sakai! Beje, jis miręs — prieš keletą metų žuvo autokatastrofoje, o aš dievinu jį. Nuostabus saksofonininkas. Aišku? Ką dar sumanysi pakritikuoti? O gal pašnekame apie tavo *nuojautas*?

Šiek tiek paniuręs Glenas Brensonas įjungė radiją ir susirado repo stotį.

— Rytoj, gerai, vežuosi tave pirktis drabužių? Na, nusivešiu ir į muzikos skyrių. Pasisodinsi savo panelę į šį automobilį, o ji, išgirdusi tokią muziką, ims tyrinėti pirštinių skyrelį, bene ras ir tavo pensininko pažymėjimą.

Greisas pasistengė negalvoti apie laukiančią užduotį ir kitus reikalus, kuriuos reikėjo sutvarkyti tuo pat metu.

Jo nuotaika subjuro nuo pat ryto: viena, dėl susitikimo su Alisona Vosper, kuri visiškai sugadino nuotaiką; antra, dėl tos užduoties, kuri laukė maždaug po valandos. Dažnai Greisas galėjo kuo nuoširdžiausiai prisipažinti, kad darbas policijoje jam patiko visais aspektais, išskyrus vieną — pranešti žinią apie mirtį tėvams arba mylimam žmogui. Pastaruoju metu jam netekdavo labai dažnai šituo užsiimti, nes tai buvo darbuotojų, atsakingų už ryšį su šeimomis, specialiai apmokytų detektyvų, darbas. Tačiau pasitaikydavo atvejų, kaip ir šį kartą, kai Greisas norėjo pats atlikti šią užduotį, nes reikėjo pamatyti artimųjų reakciją, surankioti kuo daugiau

informacijos tomis ypatingomis pirmosiomis akimirkomis, kai praneši žinią. O Gleną Brensoną vežėsi dėl to, kad jis galės pasimokyti.

Visi, ką tik netekę artimo žmogaus, elgdavosi beveik vienodai: pirmąsias kelias valandas jie būna šoko būsenos, visiškai atviri, nuolankūs ir beveik viską pasako. Tačiau labai greitai ima trauktis atgal, o kiti šeimos nariai puola burtis aplinkui. Jeigu norėjai informacijos, turėjai išgauti ją per tas kelias pirmąsias valandas. Nors ir žiauru, tačiau beveik visada veiksminga. Antraip įklimpsi kelioms savaitėms, o gal net mėnesiams. Ir laikraščių korespondentai puikiai tą žinojo.

Jis atpažino dvi Ryšių su šeimomis tarnybos darbuotojas, konstebles detektyves Megę Kempbel ir Vanesą Riči, sėdinčias mažame pilkame nepažymėtame „Volvo", kuris stovėjo ant žolėto kelkraščio priešais namą, ir pats sustabdė „Alfą" tuojau pat už jų. Du lediniai veidai nepritariamai spoksojo į jį pro priekinį „Volvo" langą.

— Šakės, žmogau! Kaip žmonės gali įkąsti šitokias vieteles? — Glenas įbedė akis į metalinius vartus tarp dviejų kolonų, kurių viršuje stūksojo po akmeninį rutulį.

— Nedirbdami policijoje, — atrėmė Greisas.

Greisui niekada pinigai nebuvo svarbiausias dalykas gyvenime. Žinoma, jam patiko gražūs daiktai, bet jis niekada neturėjo per didelių troškimų ir visuomet stengėsi gyventi pagal savo išteklius. Sendė taupydavo kur galėdama. Būdavo gražu žiūrėti, kaip ji pirkdavo atvirukus kitoms Kalėdoms per sausio mėnesio išpardavimus.

Tačiau iš tų sutaupytų pinigėlių visada nupirkdavo jiems „dovanėlių", kaip ji jas vadindavo. Per keletą pirmųjų jų vedybinių metų, kai dirbo kelionių agentūroje ir gaudavo atostogų išvykas su nuolaida, ji sutaupė dukart tiek, kad užteko ištisoms dviem savaitėms užsienyje.

Tačiau kad ir kaip būtų apkarpęs savo algą, kad ir kokius priedus būtų gavęs už viršvalandžius, kai dar dirbo žemesnio rango pareigūnu, jis niekada nebūtų įstengęs įsigyti šitokio būsto.

— Prisimeni filmą „Didysis Getsbis"? — prabilo Brensonas. — Džeko Kleitono ekranizacija, su Robertu Redfordu ir Mija Farou, taip?

Greisas linktelėjo. Jis prisiminė lyg pro rūką, bent jau pavadinimą.

— Tai va, čia ir yra tokia vieta, gal ne? Dabar ir žiūri į tokį sukruštą namą.

Teisybė — tiesutėlis, medžiais apsodintas, gal kelių šimtų jardų ilgio įvažiavimas, atsibedantis į žiedinę automobilių stovėjimo aikštelę, kurios viduryje — dekoratyvinis tvenkinėlis, ir visa tai — priešais tvirtą, masyvų, baltą, paladianizmo stiliaus (arba bent jau į tokį panašaus) rūmą.

Greisas linktelėjo. Akies krašteliu pamatė, kaip atsivėrė „Volvo" durelės.

— Artinasi bėda, — sumurmėjo jis. Detektyvės išlipo iš automobilio.

Megė Kempbel, tamsiaplaukė, trečią dešimtį perkopusi moteris, ir Vanesa Riči, aukšta, laiba rudaplaukė, dvejais metais vyresnė už pirmąją, atšiauresniu veidu ir manieromis, žirgliojo jų link. Abi apsirengusios dailiais, bet tamsiais, paprastais drabužiais.

— Jokiu būdu visi keturi negalėsime eiti, Rojau, — pareiškė detektyvė Riči. — Per daug.

— Mudu su Glenu įeisime pirmi ir pranešime žinią. Tada paskambinsiu tau, kai jau manysiu, jog galite pasirodyti ir pakeisti mus.

Megė Kempbel susiraukė. Riči papurtė galvą.

— Ne nuo to galo pradedi — pats žinai.

— Taip, žinau, bet būtent šitaip grosiu.

— *Grosi?* — piktai atkirto ji. — Čia tau ne koks nors sumautas eksperimentas. Taip neteisinga.

— Žinai, kas neteisinga, Vanesa? Ogi tai, jog buvo rasta jo dukters dalis ir be tokių kelių svarbių mažmožių kaip galva, ir sušnerkštame lauke, su vabalu, įgrūstu jai į tiesiąją žarną. Štai kas prakeiktai neteisinga.

Ryšių su šeimomis tarnybos darbuotoja bakstelėjo sau į krūtinę:

— Būtent dėl šito mes ir mokėmės. Mes esame specialistės ir žinome, kaip reikia traktuoti netektį visais aspektais.

Greisas įdėmiai nužvelgė kiekvieną moterį.

— Aš puikiai žinau apie jūsų mokymąsi ir puikiai pažįstu jus abi: dirbau su jumis anksčiau ir gerbiu jus. Tai neturi nieko bendra su jūsų sugebėjimais. Pasirengimas suteikia jums kryptį, tačiau dar yra ir strateginis

aspektas. Šiuo atveju aš turiu savų motyvų, kodėl noriu pranešti šią žinią, o kadangi šioje byloje esu vyresnysis kriminalinės policijos inspektorius, aš ir nustatau taisykles, aišku? Daugiau nepageidauju matyti surūgusių veidų. Man reikia bendradarbiavimo. Supratote?

Abi pareigūnės linktelėjo, tačiau neatrodė patenkintos.

— Ar jau nusprendei, kiek atskleisi tėvui tiesos? — šiurkščiai pasiteiravo Vanesa Riči.

— Ne, griešiu iš klausos. Prieš pakviesdamas įeiti, apšviesiu, gerai?

Megė Kempbel be jokio entuziazmo susitaikėliškai šyptelėjo. Konsteblė detektyvė Riči atsainiai trūktelėjo pečiais, girdi, čia tu viršininkas.

Viršininkas linktelėjo, Brensonas paspaudė vartų skambutį, ir vartai iš lėto atsivėrė. Jie privažiavo prie namo. Greisas pastatė automobilį tarp kitų dviejų — seno, ganėtinai purvino „BMW 7" ir senoviško „Subaru".

Kai jie prisiartino prie paradinių durų, jas atidarė vyras, įpusėjęs šeštą dešimtį, tamsiais plaukais, su sidabro dryželiais ties smilkiniais, baltais tarnybiniais marškiniais atsegiota apykakle ir auksinėmis sąsagomis, juodomis kelnėmis ir blizgančiais juodais nevarstomais batais. Jis laikė mobilųjį telefoną.

— Kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius Greisas? — pasitikslino jis aristokratiška tarsena, kuri buvo šiek tiek dusloka, tarsi jis būtų taręs garsus pro dantis, ir nepatikliai nužvelgė abu policijos pareigūnus. Jo šypsena buvo maloni, tačiau melsvai pilkos akys — liūdnos.

— Ponas Derekas Stretonas? — paklausė Greisas. Tada jiedu parodė savo pažymėjimus.

Vesdamas juos vidun, Derekas Stretonas paklausė:

— Kaip sekėsi kelionė?

— Gerai, — atsakė Greisas. — Manau, pasirinkome tinkamą laiką.

— Bjaurus kelias. Važiuodama čionai Dženė visada ilgam įstringa kelyje.

Įėjęs vidun Greisas iškart pastebėjo jo skurdų apstatymą: stovėjo ilgas inkrustuotas stalas, aukšta komoda, senoviškos kėdės, bet nebuvo jokių kilimėlių ar kilimų, ant sienų būta paveikslų, kurie visai neseniai nukabinti, ir dabar jų vietoje likusios žymės.

Vesdamas juos į tokią pat tuštoką svetainę, kur stovėjo dvi didelės sofos ir tarp jų kažkas panašaus į plastikinį, iškyloms skirtą stalą, atstojantį kavos stalelį, Derekas Stretonas tarytum skubėjo paaiškinti, mostelėdamas į tuščias kambario sienas ir didžiules stačiakampes žymes, kuriose arba kyšojo plikos vielos, arba viršuje kabėjo mažos lemputės:

— Gaila, teko prarasti šiek tiek šeimos sidabro. Padariau keletą prastų investavimų...

„Dabar aišku, kodėl ant sienų liko žymės“, — pagalvojo Greisas. Matyt, paveikslai nukeliavo į aukcioną. Stretonas atrodė apimtas sielvarto, ir Greisui net nuoširdžiai pagailo jo, o prieš akis dar laukė siaubinga žinia.

— Mano ekonomės nėra... — Jis bejėgiškai sumosavo pakeltomis rankomis. — Gal galiu pasiūlyti arbatos? Kavos?

— Arbatos su pienu, be cukraus.

— Ir man to paties, — pridūrė Brensonas.

Kai Stretonas išėjo, Greisas nužingsniavo prie vieno iš dar likusių baldų — elegantiško stalelio, apdėlioto įrėmintomis nuotraukomis.

Vienoje iš jų užfiksuota pagyvenusi pora. Seneliai, sumetė jis. Kitoje — šiek tiek jaunėlesnis Derekas Stretonas su maždaug to paties amžiaus žavia moterimi. Šalia tos — merginos nuotrauka. Dženė, spėjo jis. Nuotraukoje jai galėjo būti septyniolika ar aštuoniolika metų. Graži, puikiai atrodanti, apsirengusi juodo aksomo suknele, ilgus šviesius plaukus suėmusi ir prisegusi dviem plaukų segtukais, papuoštais dirbtiniais deimantais, o aplink kaklą prigludęs puošnus sidabro vėrinys. Ji buvo stulbinamai panaši į jauną Gvinetę Peltrou. Mergina šypsojosi žiūrėdama tiesiai į fotoaparatą, tačiau toje šypsenoje nebuvo jokio drovumo. Tarsi sakytų: „Taip, esu žavinga ir tai žinau.“

Šalia jos stovėjo dar viena Dženės nuotrauka, kurioje ji buvo keleriais metais jaunesnė. Mergina stovėjo ant šlaito apsirengusi alyvų spalvos striuke su gobtuvu, užsidėjusi modernius saulės akinius, o veidas — rūstokas.

Greisas pažiūrėjo į savo laikrodį. Buvo likęs pusvalandis iki vidurdienio. Jis išsisuko nuo spaudos konferencijos palikęs Denį Pondą, atsakingą už ryšius su visuomene, pranešti spaudos atstovams, jog jie jau žino aukos pavardę ir paskelbs ją iš karto po to, kai informuos aukos artimiausią giminaitį, tai yra, maždaug po pusantros valandos. Jis norėjo, jog būtent

Pondas išplatintų jos nuotrauką, patikrintų, gal sulaukta visuomenės informacijos apie paskutiniąsias jos gyvenimo valandas ir, jeigu jau bus pasiekta kokia nors pažanga, išsiųstų medžiagą televizijos valandėlei „Kriminaliniai įvykiai“.

Brensonas nupėdino prie židinio. Ant atbrailos stovėjo keletas atvirukų. Greisas irgi priėjo įsmeigė akis į vieną, kuriame buvo vaizduojamas išdidžiai atrodantis vyras tamsiu kostiumu ir pasirišęs varlytę. Viršuje buvo užrašas: „Nepaprasčiausiam tėveliui!“

Atvertęs rado sveikinimą: „Brangiam tėveliui. Iš visos širdies siunčiu tonų tonas meilės. DžXXX“.

Greisas padėjo atviruką į vietą ir nuėjo prie aukšto lango. Pro jį matėsi Hemblo upė. Brensonas taip pat prisiartino, ir dabar abu žvelgė į stiebų mišką valčių prieplaukoje.

— Niekada nesidomėjau valtimis, — pasakė Brensonas. — Niekada per daug nesižavėjau vandeniu.

— Nors ir gyveni prie jūros?

— Nevisiškai *prie pat* jūros. — Jis išsitraukė skambantį telefoną. — Seržantas detektyvas Brensonas. O, sveikas, aha, su Rojumi, netoli Sautemptono. Numatomas atvykimo laikas į Braitoną — apie antrą valandą. Rojus skelbia trumpą pasitarimą pusę septynių, žiūrėk, kad visi būtų, gerai? Aha. Ar sulaukėme papildomų policininkų, kaip jis prašė? Kol kas tik vienas? Kas toks? O šūdas, gal juokauji? Jis! Negaliu patikėti, kad jie išvertė *jį* pas mus. Rojus užsius. Iš čia važiuosime tiesiai į jos butą. Rojus nori, kad kas nors nuvažiuotų į jos darbovietę, pasišnekėtų su jos bosu ir bendradarbiais. Gerai. Aha. Pusę septynių. Tvarka.

Brensonas įsikišo telefoną į kišenę.

— Čia buvo Bela. Spėk, ką jie numetė mums, atsiliepdami į tavo prašymą skirti mums du papildomus darbuotojus?

— Drožk.

— Normaną Potingą.

Greisas sudejavo.

— Jam jau beveik laikas eiti į pensiją. Senesnis už patį Dievą.

— Nelabai pradžiugino ponias. Bela nepatenkinta.

Seržantas detektyvas Normanas Potingas buvo įpusėjęs šeštą dešimtį.

Jis buvo senos pakraipos policininkas, politiškai netinkamas, stačiokiškas ir nesidomėjo paaukštinimu tarnyboje — visada vengė atsakomybės, bet nenorėjo išeiti į užtarnautą poilsį sulaukęs penkiasdešimt penkerių, nes toks yra normalus policijos seržanto pensinis amžius. Užtat ir tarnavo toliau. Jam patikdavo daryti tai, kas labiausiai sekėsi, tai yra, anot jo paties, plušėti ir gręžinėti. Plušėjimas — metodiškas policijos darbas, o gręžinėjimas — gilus kasimasis po bet kurio nusikaltimo paviršiumi. Ir jis gręžinėdavo ilgai ir giliai, kiek jam reikėdavo, kol aptikdavo siūlą, kuris kažkur jį nuvesdavo.

Geriausia, ką būtų galima pasakyti apie Normaną Potingą, štai kas: jis nesvyravo, buvo patikimas ir galėjo pasiekti rezultatų. Bet velniškai nuobodus ir sugebėdavo suerzinti beveik kiekvieną.

— Maniau, jis darbavosi Getvike kartu su antiteroristiniu būriu, — svarstė Greisas.

— Matyt, visi jo atsikando. Gal nebeatlaikė jo juokelių, — atsakė Brensonas. — Ir Bela sakė, kad jis visas prasmirdęs nuo savo pypkės. Nei ji, nei Ema Džeinė nenori šalia jo sėdėti.

— Vargšės mielos dvaselės.

Derekas Stretonas įėjo nešinas padėklu su trimis porcelianiniais puodukais ir ąsotėliu pieno. Padėjo jį ant plastikinio stalelio, pakvietė juos sėstis ant sofos, o pats atsisėdo priešais.

— Jūs telefonu sakėte, kad turite žinių apie Dženę, — viltingai pasiteiravo jis.

Staiga Greisas prakeikė save, kad neatsiuntė čia tų dviejų specialisčių.

25

Iš esmės Tomas per visą rytą nenuveikė nieko. Jis sėdėjo kabinete prie stalo, kur kompiuterio ekrane grūdosi galybė neatsakytų laiškų, atsiųstų elektroniniu paštu (bent jau kompiuteris vėl veikė!), atsakė į keletą skambučių ir atidžiai peržiūrėjo Rono Spekso užsakytų *Rolex Oyster* įkainojimų sąrašą. Visą kitą laiką jis mąstė.

Mąstė.

Smegenys dirbo, tačiau jis nieko nenusprendė.

Tas vakarykštis Kriso skambutis į namus apie įsilaužimą.

„Atrodo, dingo tik vienas sumautas daiktas... Tavo kompaktinis diskas..."

Jam ne kartą teko lankytis Kriso Vebo biure, jo namuose: juose — didžiulė netvarka. Kompaktinis diskas galėjo dingti tokiame chaose.

Vis dėlto, Tomo manymu, kažkam nepatiko, kad jis turėjo tą kompaktinį diską, užtat ir sudarkė du kartus jo kompiuterį parodydami tai. O dabar susigrąžino. Ar tik Krisas Vebas nebandė jo atidaryti ir šitaip sukėlė juos ant kojų?

Jeigu savininkas — tas idiotas iš traukinio — susigrąžino diską, gal tuo viskas ir baigsis?

Gal šį vakarą tas besmegenis vėl sėdės traukinyje? Tačiau Tomas abejojo: šitiek metų važinėjo į darbą ir atgal ir niekada neteko jo matyti. Be to, jis nežinojo kaip pasielgtų: prieitų ir užrėktų ant jo ar bijotų ištarti bent žodį.

Kol kas jis dar nieko nesakė Kelei. Geriausia — nutylėti, elgtis ramiai. Niekas daugiau nebeskambino, ir, reikėjo tikėtis, įspėjimų daugiau nebebus.

Tegul jį velniai, tą įspėjimą.

26

— Įgaliotiniai, atsakingi už tą butą, kurį Braitone nuomojosi jūsų dukra, vakar įleido mus į jį, pone Stretonai, ir leido paimti keletą jai priklausančių daiktų, kad galėtume atlikti DNR tyrimą. Iš jos šukų vonios kambaryje paėmėme kelis plaukų pavyzdžius, o šiukšlių dėžėje radome kramtomosios gumos gabalėlį, — aiškino Greisas.

Derekas Stretonas laikė savo puoduką, bet kavos negėrė, tik rijo akimis Greisą.

— Juos nusiuntėme į policijos laboratoriją Hantingdone, o šiandien iš pat ryto jau gavome rezultatus. DNR ant kramtomosios gumos ir plaukų priklauso tam pačiam asmeniui ir visiškai atitinka trečiadienį rasto kūno

DNR. Apgailestauju, sere, vienintelė išvada yra tokia: nužudyta mergina yra jūsų dukra Dženė.

Tyla užtruko taip ilgai, kad vieną akimirką Greisui net atrodė, jog Derekas Stretonas tuojau atloš galvą ir nusikvatos. Įvyko visai kas kita: puodukas pradėjo tarškėti ant lėkštutės, vis garsyn, kol pagaliau vyras pasilenkė ir padėjo jį.

— Su... suprantu, — teištarė jis.

Jis vėl pažvelgė į Greisą, tada — į Brensoną. Iš lėto ėmė gūžtis.

— Ji man buvo likusi vienintelė pasaulyje, — ištarė jis. — Prašau, pasakykite, kad tai netiesa. Ji šiandien parvažiuoja... mano gimtadienis... eisime vakarieniauti. O Viešpatie. Aš... aš...

Greisas pastėręs žvelgė į priekį, vengdamas Brensono akių, beviltiškai trokšdamas patvirtinti, kad tai netiesa, kad tai buvo klaida. Tačiau jis nieko nebegalėjo pridurti, nieko, kas bent kiek sumažintų šio žmogaus sielvartą.

— Aš netekau žmonos — jos motinos — prieš trejus metus. Vėžys. Dabar netekau Dženės. Aš...

Truputėlį luktelėjęs, Greisas paklausė:

— Kokia ji buvo dukra, sere? Turiu galvoje, ar buvote artimi?

Derekas Stretonas ilgai tylėjo, paskui pasakė:

— Man sakė, kad tarp tėvo ir dukters visada yra ypatingas ryšys. Pats tai patyriau.

— Ar ji buvo mylinti, rūpestinga?

— Nepaprastai. Niekada nepamiršo mano gimtadienio, nei Kalėdų, nei Tėvo dienos. Ji... ji tiesiog... tiesiog... ideali... — Jis nebeužbaigė sakinio.

Greisas atsistojo.

— Gal turite kokią neseną jos nuotrauką? Norėčiau kuo greičiau ją išplatinti.

Derekas Stretonas niūriai linktelėjo.

— Gal neprieštarautumėte, jeigu mes žvilgtelėtume į jos miegamąjį?

— Ar norite, kad ir aš eičiau, ar?..

— Mes patys nueisime, — švelniai ištarė Greisas.

— Antrame aukšte. Užlipę sukite į dešinę. Antros durys dešinėje.

Tai buvo jaunos mergaitės kambarys. Ant pagalvėlių pūpsojo pū-

kuoti žaislai. Ant sienos kabėjo plakatas „Ir tu“. Ant tualetinio staliuko gulėjo kriauklelių kolekcija. Ant lentynėlių sukrautos daugiausia vaikiškos knygos, nuotykių romanai, keletas Skoto Turovo, Džono Grišamo ir kitų amerikiečių rašytojų trilerių. Ant durų kabėjo senamadiškas chalatas.

Greisas su Brensonu atidarinėjo visus stalčius, išnaršė rūbus, apatinius drabužius, sportinius marškinėlius, palaidinukes, megztinius, tačiau neaptiko nieko, kas padėtų nustatyti, kuo ji galėjo patraukti laukinį žudiką.

Paskui Greisas pakėlė aksomu aptrauktą papuošalų dėžutę ir ją atidarė. Keli dailūs ametisto auskarai, sidabrinė apyrankė su karuliu, auksinis vėrinys, žiedas su antspaudėliu — iškiliu ornamentu. Jis uždarė dangtelį, tačiau dėžutės nepadėjo.

Po penkiolikos minučių jie nusileido į apačią. Atrodė, jog Derekas Stretonas nebuvo pajudėjęs iš vietos ir nepalietęs savo arbatos.

Greisas atidarė dėžutę, rodydamas Dženės tėvui, kas buvo viduje.

— Pone Stretonai, ar čia viskas yra jūsų dukros?

Jis įdėmiai apžiūrėjo ir linktelėjo.

— Ar galiu pasiskolinti vieną iš jų? Gal tą, kurį ji neseniai nešiojo? — Jis nekreipė dėmesio į keistą Gleno Brensono žvilgsnį.

— Turbūt labiausiai tiks žiedas su antspaudėliu, — pasakė jis. — Tai mūsų giminės ornamentas. Ji visą laiką jį nešiodavo, tik neseniai nusiėmė.

Greisas išsitraukė iš kišenės plastikinį maišelį įkalčiams, kurį specialiai tam tikslui atsinešė. Suėmė nosine žiedą ir atsargiai įdėjo maišelin.

— Pone Stretonai, gal numanote ką nors, kas galėjo turėti kokią nors priežastį nuskriausti dukrą? — paklausė Greisas.

— Nė vieno, — sušnabždėjo jis.

Atsisėdęs priešais Dereką Stretoną ir palinkęs jo pusėn, Greisas paklausė:

— Ar ji turėjo vaikiną?

Įsmeigęs akis į kilimą, Derekas Stretonas pasakė:

— Ne... nebuvo nė vieno ypatingo.

— Tačiau dabar ji turėjo vaikiną?

Jis pažiūrėjo į Greisą; atrodė, lyg būtų šiek tiek atgavęs savitvardą.

— Ji buvo daili mergaitė, turėjo tvirtą charakterį. Jai niekada netrū-

ko gerbėjų. Tačiau Dženė labai rimtai studijavo teisę, abejoju, ar jai labai rūpėjo vakarėliai.

— Ji — teisininkė?

— Studijavo teisę. Čia, Sautemptono universitete, baigė teisę, o paskutiniuosius kelerius metus studijavo Gildfordo teisės koledže. Šiuo metu dirbo pagal sutartį — ar praktikante, ar dar kaip ten vadinama šiais laikais, — Braitone, vienoje advokatų kontoroje.

— Ir jūs ją rėmėte studijų metais?

— Kiek galėdamas. Kelis pastaruosius mėnesius buvo sunkoka su ištekliais. Šiokie tokie sunkumai. Aš...

Greisas užjaučiamai linktelėjo.

— Gal galėtume grįžti prie vaikinų, sere. Ar žinote jos paskutiniojo draugo vardą?

Rodės, per dvidešimt minučių Derekas Stretonas paseno dvidešimčia metų. Liūdnai pamąstęs jis atsakė:

— Džastinas Remingtonas. Ji susitikinėjo su juo prieš kokius metus ar panašiai. Labai žavus vaikinas. Jis... ji buvo atsivedusi jį keletą kartų. Dirba Londone: restauruoja namus ir parduoda. Man jis patiko, tačiau nemanau, kad buvo pakankamai intelektualus. — Jis nusišypsojo žvelgdamas kažkur į tolį. — Ji turi... turėjo ypatingų protinių sugebėjimų. Jau nuo devynerių metų įveikdavo mane žaidžiant žodžių loto.

— Gal žinote, kaip galėčiau susisiekti su Džastinu Remingtonu?

Stretonas patylėjo, pamąstė ir suraukęs antakius pasakė:

— Jis buvo rimtas tenisininkas. Nemanau, kad tokių yra daug. Žinau, kad žaidė Londone — manyčiau, „Queen's" klube.

Rojui Greisui jau aiškėjo, kad toliau mažai ką bus galima išpešti iš šito žmogaus.

— Ar turite kam paskambinti? — pasiteiravo jis. — Giminaičiui ar draugui, kuris galėtų pas jus ateiti?

Po minutėlės Derekas Stretonas nuolankiai atsakė:

— Seseriai. Lusei. Ji gyvena nelabai toli. Paskambinsiu jai. Ji bus priblokšta.

— Kodėl nepaskambinus, kol mes dar čia, sere? — kaip galėdamas švelniau pasiūlė Brensonas.

Kol jis skambino, jie abu palaukė pasitraukę į tolimiausią kambario galą. Greisas išgirdo, kaip jis verkė, tada trumpam išėjo iš kambario. Grįžęs priėjo prie jų ir ištiesė rudą voką.

— Įdėjau keletą Dženės nuotraukų. Norėčiau, kad grąžintumėte.

— Be abejo, — atsakė Greisas, nors puikiai žinojo, kad norint jas atgauti šitam vargšeliui teks nemažai paskambinėti ateinančiais mėnesiais: neabejotinai, jos bus kur nors nukištos jų sistemoje.

— Lusė jau atvažiuoja — mano sesuo. Ji bus čia po kokio pusvalandžio.

— Gal norėtumėte, kad palauktume? — paklausė Greisas.

— Ne, nereikia. Turiu pamąstyti. Aš... Ar galiu... ar galiu pamatyti Dženę?

Greisas dėbtelėjo į Brensoną.

— Nemanau, sere.

— Aš iš tiesų norėčiau dar bent sykį pamatyti ją. Suprantate? Atsisveikinti? — Jis tvirtai suspaudė Greiso ranką.

Greisas suprato, kad jis dar neskaitė laikraščiuose, jog Dženės galva nerasta. Tačiau dabar buvo ne laikas pasakyti jam. Nutarė palikti šitą darbą specialistėms. Vanesa Riči ir Megė Kempbel trokšta užsidirbti pragyvenimui ir grąžinti bent kiek investuotų lėšų į savo išsimokslinimą.

— Netrukus jus aplankys dvi detektyvės iš mūsų Ryšių su šeimomis tarnybos. Jos galės jums padėti šiuo klausimu.

— Ačiū. Man tai labai svarbu. — Jis liūdnai susijuokė. — Žinote, aš... aš niekada nekalbėjau su Džene apie mirtį. Nenumanau, ar ji norėtų būti palaidota, ar kremuota. — Jo akys buvo tarsi paklaikusios. — Ir, aišku, jos katinas. — Jis pasikasė pakaušį. — Binsas! Kai ji kur nors išvažiuodavo, palikdavo Binsą čia. Aš... nebežinau... viskas taip...

— Jos padės jums: būtent tam jos ir yra.

— Man niekada neatėjo į galvą, kad ji galėtų mirti, suprantate.

Greisas su Brensonu žingsniavo prie savo automobilio nejaukiai tylėdami.

27

Bendruomenės paramos darbuotojas stovėjo su bloknotu prie namo durų, kuriame Dženė Streton nuomojosi butą, ir žymėjosi visus įeinančius ir išeinančius žmones. Ši vieta buvo visiška priešingybė jos tėvo namo didingumui, tegul ir nublankusiam: visi šie aptriušę sujungti namai, nekilnojamojo turto agentų reklamos kaleidoskopas, perkrautos šiukšlių dėžės, kuklūs automobiliai ir furgonai buvo studentų teritorija — čia jie gyveno vieno kambario buteliuose.

Devynioliktame amžiuje Kemp Taunas buvo prašmatnus didingų namų Regentystės anklavas, išaugęs ant kalvos. Nuo jos atsivėrė puikūs Lamanšo vaizdai. Tačiau antrojoje kito amžiaus pusėje, besiplečiant komunalinių namų ir daugiaaukščių statybai, riba vis labiau nusitrynė, ir pamažu Kemp Taunas užsikrėtė ta pačia apsileidusia, nuskurusia aura, kuri jau seniai graužė Braitoną.

Greisas pamatė aukštą, sunkvežimio dydžio Svarbiausių įvykių skyriaus gremėzdą, pastatytą gale gatvės ir pernelyg išsikišusį. Jis įspraudė savo „Alfa Romeo“ tarp dviejų automobilių, tuojau pat už ano, ir drauge su Brensonu nužingsniavo gatve atgal nešini kelionmaišiais.

Buvo jau beveik trečia valanda, ir Greiso skrandis ėmė mausti nuo sušlemštų dviejų sumuštinių su krevetėmis, *Mars* šokoladuko ir kokakolos butelio, kuriais pasivaišino automobilyje grįždami iš Dženės tėvo. Jis stebėjosi, kad po tokios negailestingos misijos dar galėjo turėti apetitą — ir dar vilkišką, tarytum valgydamas jis būtų patvirtinęs gyvastį.

Plaikstėsi druskingo vėjo šuorai, dangus apsiniaukė. Viršum galvų sukosi kirai, kranksėdami ir klykaudami. Mišono Makėjaus firmos lentelė su užrašu „Parduodama“ siūbavo vėjyje. Jam visada patiko ši Braitono dalis: arti jūros, dailios, senos sujungtos vilos. Tereikėjo užsimerkti, įsivaizduoti, kad nebėra jokių agentūrų skelbimų, plastikinių telefonų būdelių, kad pastatai naujai padažyti baltai, ir jau matai prieš šimtmetį buvusį vaizdą: pro paradines duris išnyra puošnūs Londono turtuoliai ir išdidžiai nužingsniuoja gal prie paplūdimio persirengimo kabinų, o gal į kokią prašmatnią kavinę arba tiesiog neskubėdami vaikštinėja pajūrio taku, mėgaudamiesi miesto malonumais ir jo elegantišku pajūrio bulvaru.

Netgi per jo trumpą gyvenimą miestas labai pasikeitė. Kai dar buvo vaikas, tokios gatvės kaip ši buvo Braitono pajūrio kurorto nuomojamų namų savininkių valdos. Užteko įsisukti nekilnojamojo turto spekuliantams, ir per dvidešimt metų visi namai buvo paversti į vieno kambario butus ir pigiai išnuomojami studentams — mokėjimas grynais, o nuompinigius surinkdavo atsiųsti samdyti žaliūkai.

Kartais kokį lietingą sekmadienį Greisas mėgdavo nueiti į vietinį muziejų ir pasižvalgyti į praėjusių laikų Braitono nuotraukas ir akvareles, į tų dienų senutėlį grandininį tiltą į jūrą, į dviračius kebus, kai vyrai vaikščiodavo su šilkiniais cilindrais, pasiramsčiuodami lazdelėmis su sidabro rankenomis. Kai kada jis pasvarstydavo, koks tais laikais galėjo būti gyvenimas, ir prisimindavo tėvo pasakojimus, kaip jo dantistas nuspausdavo koja pedalą darbuodamasis dantų gręžimo mašina. Ir staiga jis apsidžiaugė, kad gyvena dvidešimt pirmajame amžiuje, nepaisant visų šiuolaikinės visuomenės negandų.

— Apie ką užsisvajojai? — neištvėrė Brensonas.

— Man patinka šita Braitono dalis, — pasakė Greisas.

Nustebęs Brensonas pažvelgė į jį:

— Patinka? Man ji atrodo pašvinkusi.

— Nieko neišmanai apie grožį.

— Šita miesto dalis man primena filmą „Braitono ledinukas“. Kur Mažylį vaidino Dikis Atenboras.

— Taip, prisimenu. Ir skaičiau knygą, — pareiškė Greisas, bent sykelį paimdamas viršų.

— Buvo ir *knyga*? — išsižiojo Brensonas.

— Jėzau, kokiame užpečkyje lindėjai? — įgėlė Greisas. — Grehemas Grynas. Tai buvo vienas iš jo garsiausių romanų. Išleistas 1940-aisiais.

— Aha, tuomet viskas aišku, veterane. Tavo karta!

— Gerai, gerai! Giriesi viską išmanantis apie filmus, o širdyje esi visiškas filisteris!

Brensonas stabtelėjo ir mostelėjo į lentomis užkaltą langą, į druskos nuėstus dažus, į nutrupėjusį tinką.

— Įdomù, kuo čia galima grožėtis?

— Architektūra. Pačios vietos *dvasia.*

— Aha, aš dirbdavau naktiniame klube, čia, netoliese, ir jokios *dvasios* nejutau. Vien nesibaigiančios virtinės tarsi iš medžio iškritusių žioplių, apsinešusių nuo narkotikų.

Jie priėjo prie akiniuoto visuomenininko, stovinčio prie paradinių durų, ir parodė savo pažymėjimus. Šis užsirašė jų pavardes, tačiau dar tokio lėto raidžių vedžiojimo Greisas nebuvo matęs. Visuomenės rėmėjai buvo paskirti policijos darbo krūviui palengvinti. Juos pakrikštijo „plastikiniais policininkais", ir jie idealiai susidorojo su šitokiomis pareigomis.

— Lipkite į trečią aukštą, — paslaugiai pakvietė jis. — Laiptinė ir įėjimas jau patikrinti: teismo medicinos ekspertai nieko svarbaus nerado.

Greisas šyptelėjo mintyse — tas žmogus šnekėjo, tarytum būtų viskam vadovavęs.

Įėjęs pro paradines duris, Greisas išvydo šimtus kartų regėtą pigios nuomos būstą: ant grindų susidėvėjęs kilimas, iš pašto dėžučių išsibarsčiusi įprastinė makulatūra, nusitrynę dažai, atsilupę tapetai, virtų kopūstų kvapas, prieškambaryje prirakintas dviratis, statūs siauri laiptai.

Ant to buto durų buvo pritvirtinta Sasekso policijos mėlynos, geltonos ir baltos spalvų juosta, naudojama nusikaltimo vietai aptverti. Greisas ir Brensonas išsitraukė iš krepšių ir apsivilko baltus apsauginius kostiumus, užsimovė pirštines, apsauginius batus ir galvos gobtuvus. Tada Brensonas pabarbeno į duris.

Netrukus jas atidarė Džo Tindalas, apsirengęs tokia pačia apranga kaip ir jie. Kad ir kiek kartų Greisas matydavo *SOCO* — teismo medicinos ekspertus — darbe, jų balti apdarai visada primindavo jam slaptus vyriausybės pareigūnus, besidarbuojančius po priešų invazijos. Ir nesvarbu, kiek sykių pastarosiomis dienomis jis matė Džo Tindalą, negalėjo priprasti prie savo kolegos dabartinio pasigražinimo.

— Dieve, mums išties tenka susidurti geriausiose vietose, ar ne, Rojau? — pasisveikino Tindalas.

— Mėgstu palepinti savo būrį, — išsišiepė Greisas.

— Pastebėjome.

Jie įėjo į nedidelį prieškambarį, ir Tindalas uždarė duris. Kita figūra baltais drabužiais keturpėsčia tyrinėjo grindjuostę. Greisas pastebėjo, kad

nuo sienos buvo nuimtas radiatorius. Kai jie baigs darbuotis, prie sienų neliks nė vieno radiatoriaus, pusė grindų lentų bus išlaužyta ir netgi atlupta dalis tapetų.

Koridoriaus viduriu buvo nutempta lipni policijos juosta, nužyminti kiekvienam taką. Tindalas skrupulingai palaikydavo tvarką nusikaltimo vietose.

— Kas nors įdomaus? — paklausė Greisas, nužvelgdamas rainą, gelsvai baltą katę, atėjusią pažiopsoti į jį.

Tindalas keistai žvilgtelėjo į Greisą.

— O kas tau yra *įdomu*. Miegamajame ant kilimo — kraujo dėmės, kurias kažkas bandė nugramdyti. Kraujo pritaškyta ant sienos ir lubų. Automobilio rakteliai. „Mini" nuvežėme transporteriu: nenorėjau, kad kas vairuotų ir jį užterštų.

— Gera mintis. — Greisas išsyk sumetė, kad Dženė Streton niekur nevažiavo susitikti su savo žudiku. Jis priklaupė ir paglostė katiną. — Kas nors nuveš tave pas tavo senelį, — pasakė jis.

Tindalas vėl keistai nužvelgė jį.

— Eikš su manimi.

— Tu turbūt esi Binsas, — Greisas pakalbino katiną, prisiminęs Dereko Stretono žodžius.

Ji sumiaukė.

— Ar kas nors jį pašėrė?

— Virtuvėje yra automatinė šertuvė, — paaiškino Tindalas.

Rojus Greisas nusekė paskui *SOCO* ekspertą. Palyginti su pastato išore ir nutriušusia bendra teritorija, Dženės Streton butas buvo erdvus, labai tvarkingas, pigiai, bet skoningai dekoruotas. Prieškambario ir svetainės grindys buvo medinės, išvaškuotos, išklotos baltais kilimėliais. Visos užuolaidos ir minkštų baldų užtiesalai irgi balti; kieti baldai nulakuoti juodai, išskyrus šešias organinio stiklo kėdes aplink valgomąjį stalą. Ant sienų kabėjo nespalvotos nuotraukos. Keliose — gana erotiški aktai, pastebėjo Greisas.

Lango nišoje stovėjo nedidelis, gana prastas rašomasis stalas su *Sony* nešiojamuoju kompiuteriu ir telefonu bei atsakiklio aparatėliu. Blykčiojo lemputė — laukė pranešimas.

Toliau buvo mažytė virtuvėlė, toks pat mažytis miegamasis svečiui ir normalaus dydžio pagrindinis miegamasis, kuriame tebedvelkė kažkokių madingų kvepalų kvapas, kurį Greisas lyg ir atpažino, ir mėgo. Buvo skaudu pagalvoti, kad jų savininkė mirusi, o ši jos dalis išliko. Visos kambario grindys buvo išklotos balta kilimine danga, kurios viduryje matėsi didelė dėmė ir kelios mažesnės dėmelės aplinkui ją. Kažkam nepavyko iššveisti kraujo dėmių.

Pro atviras duris matėsi su miegamuoju sujungtas vonios kambarys. Atsargiai aplenkdamas kraujo dėmes, jis priėjo prie durų ir pažvelgė vidun. Šalia vonios stovėjo tuščias plastikinis kibiras ir kietas šepetys.

Jis nužvelgė visą miegamąjį, aprėpdamas kiekvieną detalę, o kitas *SOCO* ekspertas ant visų paviršių ieškojo pirštų atspaudų. Gale nedidelės dvigulės lovos stovėjo kedro medžio skrynia, ant lovos primėtyta pagalvėlių, ant grindų stovėjo ilgas senoviškas veidrodis su mediniais rėmais, žaliuzės nuleistos, abi lempos prie lovos įjungtos, priešais lovą stovinčios spintos durys buvo su veidrodžiu. Ant sienų tebebuvo likę dėmelių, kurių žudikas nebesistengė nutrinti. Arba žudikas buvo per daug užsiėmęs kilimu, arba kas nors sutrukdė.

Tačiau ir kibiras, ir šepetys atrodė švarutėliai.

Dar viena mįslė.

Atėjo Binsas ir ėmė trintis į Greiso kojas. Jis vėl jį paglostė. Sugavęs aukštyn nukreiptą Tindalo žvilgsnį, pastebėjo, jog lubos virš lovos buvo veidrodinės.

— Lyg ir neįprasta, kaip manote? — pasakė ekspertas.

— Ir dar iškrypėliška, — pakomentavo Brensonas. — Aha!

— O gal jai skaudėjo nugarą, — ironiškai pajuokavo Greisas, — ir tik šitaip ji tegalėjo pasidažyti.

— Ir tai dar ne viskas, — pridūrė *SOCO* ekspertas, atidarydamas gale lovos stovinčią skrynią.

Greisas su Brensonu sužiuro vidun. Greisas nustebo išvydęs daugybę įrankių, kokius galėtumei tikėtis rasti kokiame nors požeminiame kalėjime.

Ant viršaus matėsi rimbas, antrankiai, visą veidą uždengianti guminė kaukė, keletas kitokių suvaržymo priemonių, tarp jų ir vinimis išmuštas

šuns antkaklis, kuris aiškiausiai buvo skirtas ne šuniui, lipnios juostelės ritė, bambukinė lazda ir vibratorių kolekcija.

Greisas švilptelėjo.

— Regis, aptikome jos žaislų dėžę.

— Viskas, kas reikalinga geram pasilinksminimui, teisingai? — tarstelėjo Džo Tindalas.

Greisas atsiklaupė, kad galėtų geriau apžiūrėti.

— Dar kas nors?

— Taigi spintelėje prie lovos gal dvidešimt šviežiausių pornografinių žurnalų. Tikrai kieti vaizdeliai.

Greisas su Brensonu pervertė visą kolekciją. Vyrai ant moterų, moterys ant moterų, vyrai ant vyrų ir kitokios kombinacijos. Nepaisant aplinkybių, Greisas pajuto geismo antplūdį vartydamas puslapius, kur demonstruojama moteris ant moters. Geismas savaiminis, ir, tiesą pasakius, jis gerokai apsidžiaugė, kad galų gale po šitiek metų atgijo jausmai ir poreikiai.

— Ar šitas šūdas — *normalu*? — paklausė Glenas Brensonas.

— Man teko rasti pornografijos daugelio vyrų spintose, — atsiliepė Tindalas, — tačiau moterų — retokai.

Greisas vienas pavaikštinėjo po butą, norėdamas pajusti jo aurą. Kuo toliau, tuo labiau darėsi nejauku.

Jis prisiminė architekto Le Korbiuzjė žodžius, kad namai yra mašinos, skirtos apsigyventi. Būtent toks ir buvo šis butas. Nepriekaištingai švarus. Prie miegamojo esančio vonios kambario tualete — naujas *Toilet Duck* oro gaiviklis; kriauklė žvilgėjo; spintelėse — visi tualeto reikmenys, elektrinis dantų šepetėlis ir balinamoji dantų pasta. Kaip studentei, ši vieta buvo neįtikimai švari.

Jis palygino šį miegamąjį su jos tėvo namuose, kur ant sienos kabėjo plakatas, gulėjo minkšti žaislai, kriauklelių kolekcija, knygos: pagal aną kambarį galėjai puikiausiai susidaryti įspūdį apie žmogų, pagal šį — ne.

Greisas nuėjo į svetainę ir, išsiėmęs nosinę, nuspaudė mygtuką, norėdamas išgirsti, kur skambinta paskutinį kartą. Po kelių signalų pasigirdo advokatų firmos, kur Dženė dirbo, atsakiklis. Paskui jis surinko numerį „1471“, kad nustatytų, kas skambino paskutinis, tačiau numeris buvo ne-

nurodytas. Tada jis nuspaudė atsakiklį. Katinas stovėjo šalia, tačiau jis jo nepastebėjo. Žiūrėjo į šalia atsakiklio stovintį rėmelį su Dženės nuotrauka, kurioje ji buvo apsirengusi ilga vakarine suknele, o fone, regis, buvo Glaindboro operos rūmai. Įdomu, pagalvojo jis, visose nuotraukose ji tarsi pozavo. Atsakiklis padūzgė, ir pasigirdo gana prėskas moters balsas:

„O, ee... sveika, Džene, čia Suzana, pono Brumo sekretorė. Šiandien trečiadienis, jau ketvirtis po vienuoliktos. Ponas Brumas laukė tavęs šį rytą aštuntą valandą, nes reikėjo užbaigti tą informaciją advokatams. Gal galėtum man paskambinti.“

Greisas viską pasižymėjo užrašų knygutėje.

Paskui pasigirdo kita panaši žinutė: kalbėjo ta pati moteris, skambinusi po dviejų valandų; po to skambinta pusę keturių popiet, balsas jaunesnis ir gana energingas: „Sveika, Džene, čia Verita. Šiek tiek neramu, kad šiandien nepasirodei. Ar gerai jautiesi? Turbūt užsuksiu grįždama namo. Paskambink ar parašyk žinutę, ar ką.“

Dar po valandos skambino moteris pernelyg džiūgaujančiu balsu: „O, sveika, Džene, čia Klara. Aš tau kai ką turiu. Paskambink, prašau.“

Vėliau skambino Derekas Stretonas.

„Labas, Džene, brangute. Gavau tavo gimtadienio atviruką — tu tokia miela. Labai lauksiu tavęs penktadienį. Užsakiau staliuką tavo mėgstamoje vietoje: galėsime kaip reikiant pasmaguriauti tikrų jūros patiekalų! Jeigu ištaikysi, paskambink prieš parvažiuodama. Labai myliu. Tėtis!“

Dar vėliau — gana šiurkštus vyriškas balsas: „O, labas, panele Streton. Mano vardas Darenas. Skambinu iš „Beneficial“ norėdamas pasiūlyti buto draudimą. Paskambinsiu vėliau.“

Tada vėl pasigirdo linksmas Klaros balsas, tačiau šį kartą jau nuskambėjo susirūpinimas: „O, sveika, Džene, čia vėl Klara. Bijau, kad turbūt nepasiklausei mano paskutinės žinutės. Aš dar kartą pabandysiu paskambinti tau į mobilųjį. Numatyta šiam vakarui.“

Greisas susiraukė. *Šiam vakarui?* Trečiadienio vakaras. Kai jos nebebuvo tarp gyvųjų jau beveik parą?

Kitą dieną, ketvirtadienį, jai dar kelis kartus skambino iš darbovietės. Ir vėl Klara, jau susierzinusi. Ir tėvo žinutė — šį kartą susirūpinusio:

„Džene, brangute, man skambino iš tavo darbovietės, sakė, kad nebuvai darbe nuo antradienio, ir jie nepaprastai susirūpinę. Gal tu sergi? Prašau, paskambink man. Labai myliu. Tėtis."

Greisas atsuko juostelę atgal, į pirmąjį pranešimą, kurį paliko žvalioji Klara.

„O, sveika, Džene, čia Klara. Aš tau kai ką turiu. Paskambink, prašau."

Kažkas šitoje žinutėje lindėjo, bet jis negalėjo apčiuopti kas. Jis patikrino, ar buvo užfiksuoti skambinusiųjų telefonų numeriai. Ne.

— Glenai, — pašaukė jis, — tu čia arčiausiai esantis specialistas. Ar gali įlįsti į jos nešiojamąjį kompiuterį ir pažiūrėti į jos adresų rinkmeną?

Seržantas detektyvas priėjo ir pakėlė kompiuterio viršų.

— Priklauso nuo to, ar ji buvo šauni mergytė, ar ne. Ar turėsime slaptažodį... Aha — ne — nuostabu! Jokio slaptažodžio nereikia!

Jis prisitraukė kėdę ir atsisėdo.

— Tau reikia vardo?

— Klara.

— Klara — kokia?

— Tiesiog Klara.

Minutėlę pabarškinęs klavišais, Brensonas pakėlė galvą:

— Tik viena tokia. Išbandžiau visokius to vardo variantus.

— Ar adresas nurodytas?

— Tiktai numeris.

— Gerai, skambink.

Brensonas surinko numerį ir padavė ragelį Greisui. Po kelių signalų atsiliepė šiurkštus vyriškas balsas:

— Taip, klausau?

— Ar galiu pakalbėti su Klara?

— Ji kalba kitu telefonu. Kas skambina?

Greisas akimirksniu sumetė: prieš atvažiuodami čia, jie užsuko paimti Gleno kelionmaišio ir Svarbiausių įvykių skyriuje paliko Dženės nuotrauką. Žiniasklaida išplatins kopijas ne anksčiau kaip po gerų poros valandų, vadinasi, kol kas tiktai policija ir Dženės artimiausi šeimos nariai težinojo, kad ji mirusi.

— Aš skambinu Dženės Streton vardu, — pasakė jis.

— Gerai, luktelėkite, po minutėlės ji bus laisva.

Kurį laiką Greisas klausėsi Vivaldžio „Pavasaris“, o paskui išgirdo jau pažįstamą Klaros balsą:

— Klausau? — Balsas šiek tiek budrus.

— Taip, labai diena. Aš skambinu atsakydamas į jūsų žinutę, kurią palikote Dženei Streton trečiadienį po pietų.

— O kas jūs toks? — Balsas dar budresnis. Per daug budrus.

— Vyresnysis inspektorius Greisas iš Sasekso kriminalinio skyriaus.

Ryšys nutrūko.

Tą pačią akimirką Greisas nuspaudė pakartotinio numerio surinkimo mygtuką. Po kelių signalų įsijungė atsakiklis: „Atsiprašome, kad šiuo metu negalime atsiliepti...“

— Šūdas! — pyktelėjo Greisas, padėdamas ragelį. Jis išsitraukė savo mobilųjį, susuko Belai, padiktavo jai numerį ir paprašė sužinoti adresą. Tada paskambino savo asistentei Eleonorai ir liepė jai organizuoti spaudos konferenciją vėliau, po pietų. Jam rūpėjo sukelti visuomenės dėmesį, kol žmonės neišsiskirstė savaitgaliui.

Laukdamas pasitikrino elektroninį paštą *Blackberry* kompiuteryje, tikėdamasis bent ką sužinoti apie Sarešo Hoseino teismo procesą, tačiau kol kas atrodė, kad jis įklimpo kasdien išlendant argumentuotiems paaiškinimams.

Po penkių minučių Bela paskambino ir pranešė adresą: netoli Houvo stoties, maždaug dešimt minučių kelio važiuojant normaliai ir devyniasdešimt sekundžių plieskiant visiems žiburiukams bei kaukiant sirenoms. Tai buvo kažkokios firmos, pavadintos „BCE-247 Ltd.“, telefono numeris. Tas pavadinimas jam nieko nesakė.

Jis atsigręžė į Brensoną:

— Pasiimk šitą kompiuterį. Važiuosime pasivažinėti. Nemėgstu, kai man bekalbant žmonės numeta ragelį.

28

Greisas kietai prisiveržė diržus, įsakė Brensonui padaryti tą patį ir numynė savo „Alfa Romeo“ akceleratorių iki galo. Jis lėkė nardydamas tarp automobilių su kaukiančiu signalu, įsijungęs priekinius žibintus ir keikdamas save, kad sėdi ne paženklintame policijos automobilyje.

Jau trečią kartą prašokdamas sankryžą degant raudonam šviesoforo signalui, Greisas tegalvojo tik tiek: „Jeigu į ką nors trenksiuos, nesvarbu, į ką, galiu būti tikras, kad teks ieškotis buto Niukaslyje.“

Belos duotas adresas atvedė į parduotuvėmis apstatytą gatvę, kuri ėjo į pietus nuo Houvo stoties. Padangos sucypė, kai Greisas staigiai pasuko kairėn pravažiuodamas judrią automobilių plovyklą dešinėje, paskui dar kartą staigiai pasuko kairėn, vos neužkabindamas iš stoties išvažiuojančio taksi.

Jis pastebėjo, kaip pro duris, esančias tarp plytelių vonioms parduotuvės ir spaudos kiosko, išskubėjo moteris. Maždaug trisdešimties metų, figūra gera, rudi plaukai styrojo į visas puses, neišraiškingas veidas perkrautas kosmetika. Ji nešėsi didelį odinį portfelį.

Dar nespėjus mašinai sustoti, Greisas iššoko iš automobilio, perbėgo į kitą gatvės pusę ir šūktelėjo jai:

— Klara?

Ji atsisuko.

Jis kyštelėjo savo pažymėjimą.

— Ar ne per anksti baigti darbo dieną, a?

Moters akys lakstė į šalis, tarsi būtų ieškojusi, kurlink nerti.

— Aš... aš tik išsmukau nusipirkti sumuštinį. — Ji kalbėjo šiurkščiu rytinio Londono akcentu.

— Prieš kelias minutes mudu kalbėjomės telefonu, sakyčiau, kažkas išjungė mus.

— O, — vangiai teištarė ji. — Kalbėjomės?

— Taigi pagalvojau, kad būtų paprasčiau atvažiuoti, — suprantate, kokie tie telefonai...

Ji nepatikliai stebėjo jo veidą. Lūpose — jokios šypsenėlės.

— Gal galėtume užbėgti į jūsų kontorą ir šnektelėti? — paklausė

Greisas, akies kampučiu stebėdamas Brensoną, jau traukiantį per gatvę jų link.

Dabar ji jau supanikavo:

— Na... aš... aš manau, kad turėčiau prieš tai pasikalbėti su savo verslo partneriu.

— Leidžiu pasirinkti, — pasakė Greisas, — arba viską sutvarkome gražiai, arba negražiai. Gražiai, vadinasi, dabar einame į jūsų kontorą, gurkšnojame kavutę ir draugiškai pasišnekame. „Negražiai" — aš čia pastovėsiu su jumis, kol mano partneris nuvažiuos atvežti kratos orderį ir grįš lydimas šešių policininkų, kurie išardys jūsų kabinetą po vieną sumautą grindų lentelę.

Panika jos veide virto išgąsčiu.

— Ką visa tai reiškia, pareigūne?

— Turiu galvoje viską, atmetus tą faktą, kad nemėgstu, kai kalbėdamiesi su manimi žmonės numeta ragelį.

Ji nuraudo nebežinodama, ką atsakyti. Pro šalį prakriokė autobusas. Greisas luktelėjo sekundėlę ir tarė:

— Aš pasakysiu tiksliai, ką visa tai reiškia. Džene Streton nebegyva.

Apstulbusi moteris stvėrėsi už burnos.

— Džene?

Greisas pajuto, kad dabar buvo pats laikas paspausti.

— Antradienio naktį kažkoks maniakas sudraskė ją į skutus, subadė ir išmėsinėjo. Jūs matėte pranešimus, kad trečiadienį Pishevene buvo rastas begalvis liemuo?

Moters veide neliko nė lašelio kraujo, makiažas dar labiau išryškėjo. Ji linktelėjo, pirštais krapštinėdama lūpas.

— Na, o šiandien išsiaiškinome, kad ji — Džene Streton. Ar dabar jau galime pasišnekučiuoti?

BCE-247 Ltd kontora buvo trečiame aukšte, langai atsivėrė į gatvę, gale matėsi nedidelė virtuvėlė. Neskaičiuojant pinigų, išleistų porai galonų šiurpaus violetinio atspalvio sienų dažams, kurie visiškai nesiderino su žir-

nių sriubos spalvos kilimu, Greisas neįžiūrėjo jokių pastangų suteikti šiai patalpai nors kokią padorią išvaizdą.

Čia buvo trys paprasti seni mediniai rašomieji stalai, trys išklerusios biuro sukamosios kėdės, keturios aukštos pilko metalo spintelės byloms. Atrodė, tarsi viskas buvo nupirkta urmu iš komiso parduotuvės, prekiaujančios kanceliariniais reikmenimis. Be to, stovėjo pigus kompaktinių diskų grotuvas ir toks pat pigus televizorius, kuris dabar buvo išjungtas. Užtat ant kiekvieno stalo buvo naujausios laidos kompiuteriai ir modernūs telefonai. Vienas nesiliovė čirkšti, tačiau Klara nekreipė dėmesio. Ji buvo apimta šoko.

Brensonas ir Greisas atsisėdo į du dirbtinės odos juodus fotelius priešais moters stalą. Abu turėjo po puodelį arbatos. Greisas buvo išsiėmęs užrašų knygutę, tačiau nė akimirką nenuleido žvilgsnio nuo jos akių.

— Tad jūsų vardas ir pavardė yra...

Jis pastebėjo, kaip jos akys metėsi kairėn. Ton pusėn, kur smegenyse glūdi atminties blokas.

— Klara Porter, — pasakė ji.

Greisas užsirašė.

— Čia jūsų firma?

— Mano ir mano partnerio.

— O jo pavardė?

Jos akys vėl suktelėjo kairėn. Neatrodė, kad ji sumeluotų savo ar savo verslo partnerio pavardę, o kadangi akys vis nukrypdavo į atminties bloką smegenyse, dabar jis žinos, kad kai tik jos mesis kairėn, ji kalbės tiesą. Vadinasi, kai žiūrės į priešingą pusę — meluos.

— Beris Meisonas.

Pamąstęs sekundėlę, Greisas spėjo:

— BCE-247 Ltd — Berio ir Klaros įmonė?

Ji papurtė galvą.

— Ne, bet panašiai.

Palikęs užrašų knygutę ant kelių, jis skėstelėjo rankas:

— Tai gal pasakytumėte mums?

Įtūžusios akys nukrypo dešinėn. Kūrybinė būsena. Lauk įtikinamo melo.

Staiga ji rankomis griebėsi už galvos.

— O, šūdas, negaliu patikėti. Džene. Ji buvo tokia miela mergina. Man ji taip patiko.

— Trečiadienį po pietų, pusę penkių, jūs palikote žinutę jos namų telefone. — Jis paskaitė iš savo knygutės: — „Aš tau kai ką turiu. Paskambink, prašau.“ — Jis patylėjo. — Ką tai reiškė?

Ji pakėlė akis, tada nusuko į dešinę visa sunerimusi.

Dabar prabilo Brensonas, švelniai, vaidindamas pavyzdinį romų vyrą, tikrą priešingybę griežtajam Greisui:

— Klara, galėtumėte pasakyti mums. Jeigu turite ką nors nuslėpti, jums pačiai bus geriau, jeigu pasakysite tiesą.

Rodės, žodžiai pataikė į tikslą. Jos akys lakstė ratu, tarsi ieškodamos priedangos.

— Viešpatie, Beris nudės mane. Tai reiškia „Berio ir Klaros palydovai, 24 valandas, 7 dienas per savaitę“.

Greisas sėdėjo apstulbęs bežadėje tyloje.

— Džene Streton buvo palydovė? *Kekšė?*

Klara puolė teisintis:

— Mes teikiame palydoves vienišiems vyrams... ir vienišoms moterims. Kai žmonėms reikia poros vienai nakčiai — štai kaip. Ne *kekšės.*

Greisas pastebėjo, kad jos akys vis krypo dešinėn.

— Viskas nekalta? — paklausė Greisas.

Ji gūžtelėjo pečiais.

— Mums — taip.

— Gerai, gerai, gerai, Klara, šitai jau girdėjau anksčiau, aišku? Jeigu klientas nori, kad jam slapta būtų suorganizuota panelė, tai — ne jūsų problema, taip?

Ji patylėjo. Paskui pasakė:

— Manau, reikia paskambinti advokatui.

— Man nerūpi areštuoti jūsų niekingą biznelį, — užsiplieskė Greisas. — Kvieskitės savo advokatą, o tada jau padarysiu kratą, ir šiaip sau, dėl malonumo, sutaršysiu jus į skutelius. Aš noriu surasti Dženės žudiką — tik tai man rūpi. Padėkite man, ir aš neliesiu jūsų. Ar aiškiai pasakiau?

Ji nusiviepė. Paskui pagaliau linktelėjo.

— Kiek jums moka jūsų klientai?

— Šešis svarus už valandą.

— O kokią dalį pasiimate?

— Keturiasdešimt procentų.

— Panelės pasilieka visą kitą dalį ir priedus?

— Jos pasilieka arbatpinigius, — teisinosi ji.

— Gerai. Su kuo ji buvo antradienio naktį?

Ji nusisuko į kompiuterį ir pabarškino klavišais. Po kelių sekundžių pasakė:

— Su Entonu.

— Entonu? Kokia pavardė?

— Aš nežinau.

— Nežinote savo klientų pavardžių?

— Nebent jie patys pasisako.

— O kiek tokių būna?

— Gana nemažai. Bet aš nežinau, ar jie pasisako tikras pavardes, ar ne.

Greisas pajuto vis labiau augantį pyktį.

— Tos panelės pasirašo su jumis kontraktą, jas išsiunčiate su vienišais vyrais į pasimatymą, už tai gaunate riebius komisinius, ir jums nerūpi sužinoti jų prakeiktų pavardžių?

Ji vėl patylėjo.

— Mes visada kontroliuojame, kai panelė išeina į pirmą pasimatymą su vyru. Paskambiname joms po dešimties minučių. Turime užkoduotus žodžius. Jeigu jos nepatenkintos, galime pasiųsti turimą apsaugą, kad padėtų joms. Tai buvo jos ketvirtas susitikimas su Entonu. Aš nesijaudinau, tai yra, nemačiau reikalo jaudintis.

— Ir jums nerūpėjo, kad ji buvo jauna, nekalta, teisę studijuojanti studentė?

— Mūsų knygose pilna studenčių. Šitaip jos prisiduria prie stipendijos. Dėkui Toniui Blerui, kad dauguma studentų baigia universitetus įklimpę į skolas, o paskui metų metus jas atidavinėja. Aš džiaugiuosi, kad galime joms bent kiek padėti.

— Kurgi ne, — sarkastiškai sugergždė Greisas. — Aš turiu galvoje,

visi tie įplaukiantys pinigėliai... visas jūsų altruizmas, o jos slapti susitikimai su mėsininku Entonu jūsų nebejaudina. — Jis pamąstė tylėdamas ir paklausė: — Kiek panelių turite užregistravę savo knygose?

— Apie trisdešimt. Ir dešimt vyrukų.

— Nuotraukas turite?

— Taip.

— Parodykite Dženę.

Ji nuėjo prie spintelės su bylomis, ištraukė vieną aplanką, išėmė nuotrauką, įkištą į celofaną, ir padavė Greisui.

Nė viena nuotrauka nei tėvo namuose, nei jos pačios bute nebuvo panaši į šitą. Iš šitos žvelgė visiškai kitokia Dženė Streton — naktinė Dženė.

Ji gundomai gulėjo ant leopardo kailio kilimėlio apsirengusi trumputėliais aptemptais šortukais, juoda nėriniuota palaidinuke, atsegiota iki pat bambos ir visiškai apnuoginančia krūtis.

Greisas perdavė ją Brensonui.

— Tiktai *palydovės*, — sarkastiškai tarstelėjo jis moteriai. — Kompanionės visuomeninėms ceremonijoms, ar ne taip?

— Aha, taip.

— Klara, aš — ne kaimietis, atvažiavęs į miestą kokio nors sunkvežimio priekaboje, gerai? Ji buvo prostitutė, taip?

— Jeigu ji ir buvo tokia, mes nežinojome.

— Kur jūs reklamuojatės?

— Žurnaluose, spaudos kioskuose, internete.

Greisas linktelėjo.

— O iš kur klientai?

— Visaip būna. Daug kas kreipiasi iš nuogirdų.

— O kokie žurnalai?

Klara pasvyravo.

— Pažinčių žurnalai, turistiniai, vietinis laikraštis, vienas kitas specialus žurnalas.

— Specialus?

Kiek pasvyravusi ji atsakė:

— Daugiausia fetišai. Žmonės, kurie užsiima žaidimais. Apranga. Daikčiukais.

— Daikčiukais? — paklausė Greisas.

Ji gūžtelėjo pečiais.

— Tai ar galime kaip nors susekti, kaip Entonas sužinojo jūsų numerį?

Ji pasižiūrėjo į aplanką ir ištraukė kortelę.

— Gegužės šešta. Entonas. Aš užsirašiau: „Stiprus europietiškas akcentas." Jis sakė matęs mūsų skelbimą, — ji prisimerkė, tarsi nebeįskaitytų savo rašysenos, — *Argus* laikraštyje.

Vietinis laikraštis.

Telefonas vėl suskambėjo. Ji nekreipė į jį dėmesio ir skaitė toliau prisimerkusi:

— Jis norėjo pamatyti kelių mergaičių nuotraukas, ir aš jį nukreipiau į internetinę svetainę. Po kokio pusvalandžio paskambino ir pasakė norįs susitikti su Džene. Aš turiu jo numerį!

Greisas atsisėdo tiesiau ir pamatė, kad ir Brensonas iškart sukluso.

— Turite?

— Aš visada pasiimu savo klientų numerius, kad galėčiau jiems paskambinti. Šitaip juos perspėju.

— Prašau padiktuoti.

Jis užsirašė ir iš karto surinko numerį savo mobiliajame telefone. Tą pačią sekundę sulaukė operatorės atsakymo, kad numeris nepasiekiamas.

— Po velnių.

— Ar dar turite ką pasakyti apie šitą Entoną?

— Būtų gerai, kad turėčiau. Ar jūs... manote... kad... kad jis galėtų būti tas, kuris...

— Jeigu jis nenužudė jos, tai galėjo bent būti paskutinis, matęs ją gyvą. Ar jūsų panelės paskambina, kai pasimatymas baigiasi?

— Kartais. Priklauso nuo to, ar vėlai jis baigiasi.

— Ji nepaskambino jums antradienio naktį po susitikimo su Entonu?

— Ne.

— Ir jūs skambinote jai trečiadienį dėl kito susitikimo?

— Taip. — Ji pažiūrėjo į savo užrašus. — Kitas ponas. Ar reikia jo vardo ir numerio?

Greisas linktelėjo:

— Mes patikrinsime.

— Jūs būsite diskretiški?

— Aš paskirsiu patį taktiškiausią savo žmogų. — Greisas mintyse išsiviepė. Tuo užsiimti jis įpareigos naujai įdarbintąjį Normaną Potingą. Šitas seržantas detektyvas buvo toks apdairus kaip dramblys ant riedučių.

29

Ketvirtą valandą Tomo įstaiga jau ėmė tuštėti. Tipiška penktadieniui, pagalvojo jis. Londone buvo puiki saulėta popietė, oro prognozė irgi gera. Jo darbuotojai tvarkėsi savo stalus ir vienas po kito džiugiai atsisveikinę nėrė pro duris.

Jis pavydėjo jiems nerūpestingų savaitgalių ir bandė prisiminti, kada pats džiaugėsi tokiu — kai išties atsipalaiduodavo, negalvodavo apie darbą, nesėdėdavo prie kompiuterio įnikęs į išlaidas ir pajamas, sunerimęs nežvilgčiodavo pro Kelės petį, kai ji sėdėdavo svetainėje ant grindų su kompiuterio klaviatūra ant kelių.

Nepaisydamas gatvės triukšmo, jis buvo pravėręs langą, norėdamas įleisti šilto, malonaus oro. Gal šį savaitgalį bent kiek apsiramins, jeigu to prakeikto kompaktinio disko užneštas debesis bus praslinkęs. Šaunu, kad Kelė gavo darbą. Nors pinigai ir ne kažin kokie, tačiau bent padengs dalį išlaidų už visas ekstravagantiškas prekes — jeigu nepanūs pirktis dar daugiau.

Penkiolika minučių po keturių jis nusprendė spjauti į viską. Jeigu iš karto lėktų, suspėtų į greitąjį traukinį, išvykstantį 16 val. 36 min., ir namie turėtų apsčiai laiko pasikepti mėsą lauke, kaip kad planuota su Kele, ant to jos nupirkto giganto.

Jis pamuistė galvą vien prisiminęs tą griozdą. Beprotybė. Tačiau jam buvo smalsu pamatyti, kaip jis atrodo.

Apimtas ekstravagantiškumo priepuolio, — mažesnio palyginti su Kele, — jis sėdo į taksi, o ne į autobusą, ir atvažiavo į „Viktorijos“ stotį vos prieš kelias minutes iki traukinio išvykimo. Stvėrė *Evening Standard* iš prekiautojo ir nebelaukdamas grąžos nukūrė į platformą, įšoko į traukinį prieš pat jam pajudant.

Jis yrėsi per visus prisigrūdusius vagonus, grynai iš užsispyrimo ieškodamas to idioto. Tačiau jo nebuvo nė kvapo. Tomas užbaigė savo misiją permirkęs prakaitu nuo karščio ir įtampos. Aptikęs laisvą vietą, išsiėmė iš lagaminėlio kompiuterį ir greitaeigę interneto kortelę, užkėlė lagaminėlį ir švarką ant regzties bagažui atsisėdo, pasidėjo kompiuterį ant kelių ir atsivertė pirmąjį laikraščio puslapį.

„TRISDEŠIMT ŽUVUSIŲJŲ, SPROGUS BOMBAI IRAKE.“

Permetė akimis straipsnį apie dar vieną policijos naujokų savižudišką automobilio susprogdinimą nesmagiai prisipažindamas, kad jau beveik nebereagavo į tokius pranešimus. Rodės, jiems nebuvo galo. Jis niekada taip ir neklausė savęs, kokia buvo jo pozicija dėl Irako. Nerūpėjo jam nei Bušas, nei Bleras, o kiekvienas naujas smurtas tik sustiprindavo jo abejonę, ar po tos invazijos pasaulyje tapo saugiau gyventi. Kartais įkišęs galvą į miegamąjį, jis stebėdavo savo miegančius vaikus, jausdamas kaltą bejėgiškumą dėl jų saugumo pasaulyje, į kurį jis juos atvedė.

Jis atvertė kitą puslapį, ir tarsi nematomas kumštis sugniaužė jo vidurius. Iš trečiojo puslapio viršaus į jį žvelgė mergina. Virš jos nuotraukos — šiurpi antraštė: „BEGALVIS LIEMUO JAU TURI VARDĄ“.

Jos veidas.

Ir vėl jis užčiuopė šiokį tokį panašumą su Gvineta Peltrou, — lygiai taip pat, kaip ir tąkart, išvydęs ją antradienio vakarą savo darbo kambarėlyje.

Tai buvo *ji*. Jokios abejonės, garantuotai.

Jis puolė skaityti tekstą apačioje.

Šiandien Sasekso policija patvirtino, jog žiauriai sudarkytas merginos kūnas, rastas trečiadienį ūkio lauke, Pishevene, Rytų Sasekse, yra dingusi be žinios 23 metų koledžo studentė Dženė Streton.

Tyrimą atliekantis Sasekso kriminalinio skyriaus pareigūnas, vyresnysis inspektorius Rojus Greisas pasakė: „Tai yra viena iš žvėriškiausių žmogžudysčių, kurias man teko matyti per visus dvidešimt policijoje išdirbtų metų. Dženė Streton buvo maloni, darbšti ir visų mėgstama mergina. Mes darome viską, ką galime, kad suimtume jos žudiką."

Derekas Stretonas, begalinį sielvartą kenčiantis Džėnės tėvas, gyvenantis trijų milijonų svarų vertės rūme paupyje prie Sautemptono, taip pasakė: „Džėnė buvo pati nuostabiausia dukra, kokios tik tegali norėti tėvas, ir didžiausia mano atrama, kai mirė mano žmona, jos motina. Aš maldauju policiją kuo greičiau surasti jos žudiką, kol jis neatėmė kitos nekaltos gyvybės."

Tomo akys vėl šoktelėjo prie Dženės veido. Bežiūrint į ją, smegenis nudegino elektroniniu paštu atsiųstas grasinimas:

Jeigu praneši policijai apie tai, ką matei, arba jeigu bandysi dar kartą patekti į šią svetainę, tai, kas atsitiko tavo kompiuteriui, atsitiks ir tavo žmonai Kelei, sūnui Maksui ir dukteriai Džesikai...

Susinervinęs jis skubiai nužvelgė bendrakeleivius, tačiau nė vienas nekreipė į jį dėmesio. Priešais sėdintis jaunuolis klausėsi muzikos prisijungęs prie savo *iPod*: girdėjosi ritmingas daužymas, erzinantis, gergždžiantis garsas, per tylus, kad atpažintum muziką, bet garsesnis už traukinio taukšėjimą. Kiti du skaitė laikraščius, viena moteris buvo įnikusi į gerokai nučiupinėtą „Da Vinčio kodą", o vyras ruožuotu kostiumu dirbo prie savo kompiuterio.

Tomas vėl įbedė akis į nuotrauką. Ar galėjo būti, kad jis klysta? Ar galėjo būti bent mažiausia tokia tikimybė?

Negalėjo. *Čia buvo ji.*

„O ką, po perkūnais, reikės dabar daryti?" — pašiurpo jis.

30

Pusę septynių Rojus Greisas, Glenas Brensonas, kiti tyrimo grupės nariai, tarp jų ir naujasis Greiso rekrutas seržantas detektyvas Normanas Potingas, sėdėjo pasitarimų kambaryje prie didelio stačiakampio stalo, tiesiai priešais Svarbiausiųjų įvykių kabinetą Nr.1 — darbo plotą „Operacija „Lakštingala“.

Greisas užuodė tabako tvaiką, sklindantį nuo Normano Potingo drabužių. Ilgametis policininkas vilkėjo gerų dvidešimties metų senumo kostiumą, baltus marškinius, kuriuos, matyt, pats lyginosi, buvo pasirišęs žalią golfo klubo kaklaraištį, užantspauduotą maisto dėmėmis, ir apsiavęs patvarius juodus batus. Jis buvo kupinas pasitikėjimo, pasipūtęs, savo trejas vestuves atšokęs veteranas siauru guminiu veidu, skersai ir išilgai išvagotu sutrūkinėjusių kraujagyslių, atsikišusiomis lūpomis, nuo tabako pageltusiais dantimis ir vis skystėjančiais plaukais, užšukuotais ant plikės.

Vengdamas kitų akių, Greisas oficialiai pasveikino Normaną Potingą.

— Gera įsitraukti į šį būrį, — atsakė Potingas, sududendamas žemu balsu su įgimtu devonišku greblavimu. — Bus ypač malonu dirbti su tokiomis žaviomis jaunomis damomis. — Jis mirktelėjo pirma Belai, tada Emai Džeinei.

Greisas susiraukė ir iškart ėmėsi darbo. Jam būtinai reikėjo išeiti iki septynių, — jeigu iš viso pavyks, — tik porai valandų. Jis pažiūrėjo į pasitarimo protokolą, kurį jam paruošė Bela ir Eleonora.

— Šiandien — penktadienis, birželio trečia diena, laikas — šešios valandos trisdešimt minučių, — paskelbė jis. — Tai yra mūsų antrasis pasitarimas dėl „Operacijos „Lakštingala“, tiriant anksčiau nežinomo asmens nužudymą, dabar jau atpažintą kaip Dženė — dar žinomą kaip Dženė Suzana Amanda Streton. Pasitarimas vyksta antrą dieną po jos palaikų atradimo. Dabar apibendrinsiu įvykį.

Greisas paskyrė keletą minučių apžvalgai tų įvykių, kurie atvedė prie Dženės lavono, rasto be galvos, tada užsiminė apie skrodimo metu aptiktą vabalą. Kaip tik šitoje vietoje įsikišo Normanas Potingas.

— Ar tik ne prieš kokius porą metų laikraščiai rašė apie Holivudo žvaigždes, kurios kišdavosi į užpakalius į peles panašius padarus, Rojau?

— Ačiū, Normanai, nemanau, kad tai susiję su šiuo reikalu.

— Klausykite, daugybė aktorių būna lytiškai iškrypę, o niekada nepasakytum.

— *Ačiū*, Normanai, — kietai nukirto Greisas, norėdamas nutupdyti jį į savo vietą. Jis jau buvo bepradedąs pasakoti būriui apie tai, kad jau išsiaiškintas Dženės Streton slaptas gyvenimas, kai Glenas Brensonas pakėlė ranką ir jį nutraukė.

— Tu man prieš tai automobilyje pasakojai apie vabalo skarabėjo simboliką, Rojau. Manyčiau, būtų pravartu supažindinti ir grupę.

— Taip, aš ir ketinau tai padaryti. Trumpai kalbant, senovės egiptiečių mitologijoje vabalas skarabėjas buvo garbinamas ir vadinamas Khepri, išvertus tai reikštų „tas, kuris buvo sukurtas“ arba „tas, kuris atsirado iš žemės“. Tie egiptiečiai buvo dideli Saulės garbintojai. Matydami, kaip skarabėjas priešais save voliodavo mėšlą į kamuoliuką, egiptiečiai įsivaizduodavo, kad Khepri kasdien ritino per dangų saulę iš rytų į vakarus, arba, šiuo atveju, saulės kamuolį, taigi laikė Khepri Saulės dievo Ra įsikūnijimu. Todėl senovės Egipto religinėje mitologijoje skarabėjas tapo kūrimo, prisikėlimo ir amžino gyvenimo simboliu.

— Tie šunsnukiai egiptiečiai buvo protingi, — pasakė Normanas Potingas. — Turiu galvoje, kaip, po šimts pypkių, jie pastatė tas piramides? Klausykite, aš nė vienu jų netikėčiau — reikėtų tų juodžių pasisaugoti.

Raukydamasis Greisas pažvairavo į Gleną Brensoną, tada įsmeigė akis į Potingą svarstydamas, kaip, po perkūnais, šitas senis iki šios dienos išsilaikė policijoje ir nestojo prieš tribunolą už seksualinį priekabiavimą ir rasinius santykius.

— Normanai, šitokia kalba yra visiškai nepriimtina, ir netoleruosiu jos savo pasitarimuose.

Potingas lyg ir rengėsi kažką pasakyti, tačiau, matyt, laiku apsigalvojo ir suglumęs įbedė nosį į savo popierius.

— Gal išsiaiškinai, ar ta simbolika vis dar tebeegzistuoja, Rojau? — paklausė Nikas Nicholas.

— Ne, kol kas dar ne. Tikiuosi, kuris nors iš jūsų, genijų, išsiaiškins. — Greisas jam šyptelėjo ir toliau tęsė pasakodamas, ką tą dieną sužinojo apie slaptą Dženės Streton gyvenimą. Ir svarbiausia apie tai, kad jau turėjo pirmąjį potencialų įtariamąjį — Entoną.

Jau buvo nustatyta, kad Entono telefono numeris, kurį Klara užsirašė agentūroje, priklausė neabonentiniam telefonui, kurio neįmanoma aptikti.

Greisas gurkštelėjo vandens ir tęsė:

— Gerai. Rezervai. Rytų Daunso skyrius labai padėjo pasiūlydamas savo žmonių. Mes pradėjome paiešką toje teritorijoje, kur trečiadienio rytą buvo rasti liemuo ir galūnės, ir šukuojame apylinkes jau daugiau kaip dvi paras. Iškviečiau Sasekso policijos povandeninio tyrimo grupę, kuri netrukus išnaršys visas aplinkines upes, ežerus ir vandens telkinius. Taip pat paprašiau, kad sraigtasparnis dar pažvalgytų.

Jis dėstė toliau pagal planą. Greisas paskelbė, kad trumpi pasitarimai vyks kasdien pusę devynių ryto ir pusę septynių vakaro. Jis pranešė, kad buvo pasitelkta *HOLMES* kompiuterininkų brigada, kuri darbavosi jau nuo trečiadienio. Perskaitė Tyrimo strategijų sąrašą, į kurį įėjo ir „Komunikacijos/Žiniasklaida“, pabrėždamas, jog būtina laikyti paslaptyje nuo žiniasklaidos tą faktą, kad buvo rastas vabalas, be to, jie rengė žmogžudystės apžvalgą kitos savaitės „Kriminalinių įvykių“ valandėlei.

Tada Ema Džeinė pakėlė ranką.

— Ar paskelbsime viešai, kad Dženė Streton slapta užsiiminėjo prostitucija?

Kaip tik tą klausimą Greisas jau svarstė mintyse. Jis galvojo apie Dereką Stretoną, kuris jau ėjo iš proto, kurio gyvenimas jau virto griuvėsiais. Kaip tą vargšą žmogų paveiktų dar ir tokia informacija? Tačiau ar vertėtų ją paviešinti? Ar kas nors, anksčiau naudojęsis jos paslaugomis, pateiktų kokių nors svarbių detalių? Nepanašu, tačiau įmanoma. Rizikingas žingsnis. Jeigu iškeltum tai viešumon, kaip reikiant sužadintum spaudos dėmesį. Žiniasklaidoje išsamiau nušviesti įvykiai gal ir leistų tikėtis, kad kas nors atsilieps. Gal koks padavėjas ar barmenas matė Dženę ir Entoną drauge?

— Šiuo metu su Dženės tėvu kalbasi dvi ryšių su šeimomis pareigūnės — seržantės detektyvės Donington ir Riči. Pirmiausia aptarsiu šį klau-

simą su jomis, nors esu linkęs pritarti, — atsakė jis Emai Džeinei. — Jeigu jos nemanys, kad tai bus kančia ponui Stretonui, mes perduosime šią informaciją spaudai.

Kitas klausimas — teismo medicinos ekspertizė. Greisas pranešė, kad, be to vabalo, skrodimas kol kas nepateikė jokių staigmenų, išskyrus vieną: auka nepatyrė seksualinio smurto. Priešais jį gulėjo gydytojo Freizerio Teobaldo ataskaita, tačiau jis nė nemanė skaityti puslapių puslapius, kuriuose pateikiamos techninės detalės. Dženė mirė nuo daugybės durtinių žaizdų, kurios padarytos ilgais plonais ašmenimis. „Galvos nupjovimas nebepaliko jokio šanso išgyventi", — pagalvojo jis.

— Šiuo metu labiausiai nerimauju dėl to skarabėjo, — pasakė jis. — Ar kas nors sužinojote apie kitą žmogžudystę, kur nusikaltimo vietoje būtų buvęs rastas vabalas?

— Balandžio mėnesį Vimbldon Komone rasta moteris, — atsiliepė Nikas. — Auka — dvidešimt šešerių metų mergina, irgi be galvos. Ji buvo su sidabrine apyranke su karuliu. Niekas iš jos šeimos nebuvo matęs tos apyrankės. Šiandien elektroniniu paštu gavau JPEG failą. Štai, išspausdinau, — jis ištiesė lapą Greisui. — Šioje žmogžudystėje irgi nerasta seksualinio smurto pėdsakų. Nusikaltimas neišaiškintas.

Greisas spoksojo į mažyčio sidabrinio vabalo, kabančio prie apyrankės, nuotrauką. Jis išsyk atpažino skarabėją.

— Šauniai padirbėjai, — ištarė jis. — Daugiau nieko?

— Kol kas atsiliepė tiktai Londono policija, — paaiškino Nikas.

Greisas žiūrėjo į nuotrauką.

— Nujaučiu, kad atsiras ir daugiau. Ar galime gauti laikmeną apie šitą?

Nikas žvilgtelėjo į savo užrašus.

— Tyrimą atliekantis pareigūnas yra kriminalinio skyriaus inspektorius Dikinsonas. Jis pasisiūlė susitikti su manimi arba su bet kuriuo iš mūsų.

— Kaip Londono policijos pareigūnas — neįtikimai paslaugus, — ciniškai pastebėjo Greisas. — Gal galėtum suorganizuoti su juo susitikimą rytoj, gerokai prieš pietus?

— Aš turiu žaisti draugiškose policijos futbolo varžybose Sasekso kriminalinio skyriaus komandoje, tačiau pabandysiu suorganizuoti.

— Dabar birželis — kriketo sezonas, ne futbolo, — supeikė jį Greisas. — Šiandien buvau pas vieną tėvą ir pranešiau jam, kad jo dukra buvo žiauriai nužudyta. Abejoju, ar jis apsidžiaugtų išgirdęs, kad žmogžudystės tyrimas turi būti atidėtas dėl kažkokio prakeikto futbolo mačo.

Konsteblis detektyvas nukaito.

— Ne, sere... Rojau.

Baigdamas Greisas apibendrino:

— Dabar esame nustatę nusikaltimo vietą, kur įvyko Dženės Streton žmogžudystė. Bela ir Nikas apklausė visus nužudytosios kaimynus, apklausa tebevyksta ir toliau. Mano akimis žiūrint, scenarijus yra toks: pirma, tai vienkartinė žmogžudystė, įvykdyta labai ligoto asmens; antra, gali būti, kad susidūrėme su serijiniu žudiku, kuris palieka savo parašą. Lauksime iš Londono policijos daugiau informacijos apie tą žmogžudystę, kur buvo rastas vabalas, ir tikrinsime, ar jos gali būti susijusios. Todėl gali paaiškėti, kad mūsų žudikas yra nužudęs mažiausiai dvi aukas, abi merginos, ir galime daryti prielaidą, jog jis ir vėl ką nors nužudys.

Tada jis paklausė, ar jie turi ką pranešti.

Potingas pasakė, kad praleido didelę popietės dalį toje advokatų firmoje, kur stažavosi Dženė Streton. Jis kalbėjosi su merginos viršininku, kažkokiu Martinu Brumu (Greisas kartą su juo buvo susidūręs teisme dėl smurto nagrinėjant ypač bjaurią skyrybų bylą), ir su keliais jos bendradarbiais. Visi sakė, kad Dženė buvo darbšti ir sąžininga mergina.

„Ar mes visi turime savo paslėptą tamsiąją pusę?“ — pagalvojo Greisas.

— Aš paprašiau skirti žmogų mūsų būriui. Ir noriu, kad kas nors iš Moderniosios technologijos nusikaltimų skyriaus patikrintų jos skreitinį kompiuterį, — pasakė jis ir atsisuko į konsteblę detektyvę Boutvud. — Ema Džeine, nepyk, kad užversiu tau ant pečių, tačiau noriu, kad suorganizuotum ir išnaršytum visų apsaugos telekamerų medžiagą, nufilmuotą antradienio naktį Braitone. Gali pasitelkti ką nors pagalbon. Ieškokite štai šitos jaunos damos. — Jis patapšnojo Dženės Streton nuotrauką, kuri buvo perduota spaudai. — Tą vakarą ji išėjo į ketvirtą pasimatymą su vyru,

vardu Entonas ar koks ten jo tikrasis vardas. Kas nors turėjo juos pamatyti. — Po to jis atsigręžė į konsteblį detektyvą Nicholą:

— Nikai, noriu, kad sudarytum būrį iš specialiosios paskirties policininkų ir policijos visuomenininkų ir nuneštumėte šią nuotrauką į kiekvieną restoraną, barą ir alinę Braitone ir Houve. Paklausinėkite, gal kas nors ją matė. Gerai?

Ištįsėlis linktelėjo.

— Bela, — kreipėsi Greisas. — Dženės Streton tėvas man sakė, kad jos paskutinis vaikinas buvo vardu Džastinas Remingtonas. Jis užsiima pastatų restauravimu ir pardavimu, dirba Londone. Susirask jį ir paklausinėk.

Ji linktelėjo.

— Ema Džeine, kaip tau sekėsi su tropinių vabzdžių augintojais?

— Visoje Jungtinėje Karalystėje aptikau šešiolika. Kai kurie reklamuojasi tiktai internete, tačiau suradau septynis augintojus. Vienas — Bromlyje, pietinėje Londono dalyje, atrodo labai įdomus. Vos prieš dešimt dienų jis buvo gavęs užsakymą pristatyti skarabėją. Kažkokiam vyrui, kalbančiam Rytų Europos akcentu.

— Nuostabu! — neišlaikė Greisas. — Ir?

— Aš susitariau susitikti su juo rytoj.

— Važiuosiu su tavimi.

Tada Greisas pasižiūrėjo į užrašus.

— Normanai, iš aukos buto paėmėme atsakiklį. Dabar jį tyrinėja Techninės pagalbos grupė. Kad ir kokią informaciją jie ištrauktų, norėčiau, kad ją patikrintum.

— Kokias nors gražutes paukštytes?

— Jeigu ką aptiksi, aš ką nors surasiu pagalbon.

— Man labai krito į akį šita agentūra. Įdomu, ar jie turi tokio kalibro paukštyčių kaip Dženė Streton.

Greisas nuleido negirdomis tokią šneką. Jo pastaba netgi nenusipelnė atsakymo.

— Susitiksime čia rytoj rytą, pusę devynių, — priminė jis. — Atsiprašau, kad sugadinau jūsų savaitgalį.

Labiausiai jis vengė Gleno Brensono akių. Gleno žmona kuo toliau, tuo labiau buvo nepatenkinta dėl valandų, kurias suryja darbas policijoje. Bet jis pats pasirinko tokį darbą, pagalvojo Greisas. Kai pasirašei Jos Didenybei policijai, manyk, kad išėjai į armiją. O mainais atidavei savo gyvenimą.

Na, gal ir nevisiškai taip buvo parašyta sutartyje. Bet realybė — tokia. Jeigu norėjai gražaus gyvenimo, nereikėjo lįsti į tokį darbą.

31

Braitone vėjas buvo daug stipresnis negu Londone, tačiau oras pakankamai šiltas.

Mėsos kepimo rėme buvo įmontuotas kompaktinių diskų grotuvas ir dabar plyšojo *Girls Aloud*, į taktą mirkčiojant skaitmeninei lemputei. Vejoje Džesika su Kele, ekstazės pagautos, audringai šoko ir kvatojo — tiesiog linksminosi. Džesika — apsmukusiais džinsais, juodais marškinėliais, blizgančiais bateliais, besiplaikstančiais ilgais šviesiais plaukais; Kelė — basa, baltomis iki pusės blauzdų kelnėmis ir ruožuotais vyriškais marškiniais.

Maksas dar tebetyrinėjo rėmą. Jis vilkėjo purvinais pilkais šortais ir dar purvinesniu *Dumbledore trening* švarkučiu, ant kaktos krito šviesūs susivėlę gaurai. Jis taip pagarbiai apžiūrinėjo rėmą, lyg tas būtų koks erdvėlaivis, nutūpęs jų kiemelyje. Nors ne ką menkiau ir atrodė, tiesą pasakius.

Milžiniškas, užgriozdinęs gerą jų sodelio gabalą, kokių aštuonių pėdų ilgio, išlenktas, futuristinis dizainas, sumodeliuotas iš nerūdijančio plieno, apkantuotas aliuminiu ir kažkokiu juodu, marmurą imituojančiu daiktu ir dar su pasiutusiai patogiomis atlenkiamomis sėdynėmis. Vos ne kaip tas baras viename iš tų supermadingų Londono viešbučių, kur Tomui retkarčiais tenka susitikti su klientais prie stiklelio.

Šį vakarą Žirafa praplaukė pro šalį turbūt dvidešimt kartų. Tomas matė, kaip Leno Veinraito galva kyšojo virš tvoros, vis kinkavo aukštyn žemyn — kaimynas neišmanė, kaip sugauti Tomo žvilgsnį ir paplepėti apie šitą aparatą. Tačiau Tomas neturėjo ūpo tuščioms šnekoms.

— Tėti, o ką šitas daro? — perrėkdamas muziką Maksas parodė į skaitmeninį ekraną.

Tomas padėjo šviesiai raudono vyno taurę ir susirado angliškai parašytas instrukcijas, o pats mašinos eksploatavimo vadovas buvo ne ką mažesnis už Londono telefono abonentų knygą.

— Manau, matuoja vidinę mėsos — ar ką ten keptum — temperatūrą.

Maksas tik išsižiojo ir vėl užsičiaupė, kaip visada, kai būdavo priblokštas. Paskui suraukė kaktą.

— O kaip jis sužino ją?

Tomas atidarė kamerą ir parodė į smaigą.

— Tame smaige yra jutiklis. Jis ir rodo vidinę temperatūrą. Kaip ir termometras.

— Oho! — Sekundėlę Makso akys nušvito, bet čia pat vėl apniuko, ir jis atsitraukė per kelis žingsnius. — Didokas, ar ne?

— Šiek tiek, — atsakė Tomas.

— Mama sakė, kad gal kraustysimės kitur, tada sodas bus didesnis, ir jis nebeatrodys toks didelis.

— Taip sakė? — perklausė Tomas.

— Tiksliai taip sakė. Gal eitum su manimi pažaisti „Sunkvežimių lenktynes"?

— Turiu pradėti kepti — netrukus valgysime. Ar tu nealkanas?

Maksas papūtė lūpas. Jis visada apmąstydavo bet kokį klausimą, kad ir tokį paprastą kaip šitas. Tomui patiko tas jo bruožas — rodė sūnaus protinius gabumus. Kol kas dar nesimatė pėdsakų, kad būtų paveldėjęs savo motinos beatodairiškumą.

— Mmm. Na, manau, greitai jau būsiu alkanas.

— Tikrai? — nusišypsojo Tomas ir meiliai paglostė sūnui galvą.

Maksas šastelėjo į šoną.

— Sugadinsi plaukus!

— Taip manai?

Jis rimtai linktelėjo.

— O man atrodo, kad tu ten įsitaisei paukštelio lizdą.

Makso žvilgsnis visai surimtėjo.

— Tu girtas!

Tomas apstulbęs žiūrėjo į sūnų.

— Girtas? Aš?

— Tu jau geri trečią taurę vyno.

— Skaičiuoji, ar ne?

— Mokykloje kalbėjo apie tai, kad per daug geriama vyno.

Tomas jau visiškai apstulbo. Ar dabar auklytė valstybė jau siunčia vaikučius šnipinėti, kiek tėvai išgeria?

— Kas taip sakė, Maksai?

— Tokia moteris.

— Kuri nors mokytoja?

— Kažkokia datologė, — atsakė jis, papurtydamas galvą.

Nuo kaimynų sodų jau atplaukė gardus kepamos mėsos kvapas. Jis vis dar tebeskaitė instrukcijas, nes reikėjo sužinoti, kaip uždegti dujinį kepintuvą.

— Datologė?

— Ji mums pasakojo, kokį maistą reikia valgyti, — paaiškino Maksas.

Dabar Tomui jau paaiškėjo, bent jau atrodė, kad paaiškėjo.

— Tu turi galvoje dietologę?

Gerai pagalvojęs Maksas linktelėjo.

— Ar prieš kepdami negalėtume vieną kartą sužaisti „Sunkvežimių lenktynių"? Tik vieną vienintelį kartelį?

Pagaliau Tomas susirado „įjungti/išjungti" mygtuką. Instrukcijose nurodyta, kad įjungus kepintuvą jį reikia palikti dvidešimčiai minučių. Kelė ir Džesika atrodė pakankamai atitrūkusios nuo visko ir šoko jau pagal kitokią muziką.

— Vieną kartą.

— Prižadi, kad neįveiksi manęs? — pasitikslino Maksas.

— Žaisime pagal taisykles, ar ne? — atsiliepė Tomas, sekdamas paskui Maksą į namą. — Argi aš kada įveikiau tave — tu pats visada laimi.

Maksas sukrizeno ir nubėgo pirmas laiptais aukštyn į savo kambarį. Tomas stabtelėjo virtuvėje, nes reikėjo dirstelėti, ar televizorius dar nerodė žinių, ir prisipildyti taurę. Maksas suklydo, sumetė jis, nebent Kelė prieš tai vaišinosi. Taigi Tomas galbūt gėrė ne trečią, o ketvirtą taurę. O pir-

madienį ketino paskambinti Makso mokyklos direktoriui ir paklausti, ką jis, po perkūnais, žaidžia pūsdamas vaikams į galvas visokias teorijas, kad kontroliuotų, kiek tėvai išgeria.

Tačiau atsargiai kopdamas laiptais, kad neištaškytų vyno, jis turėjo kur kas svarbesnių minčių. Bemąstydamas sustojo viršuje.

Maksas šūktelėjo:

— Tėveli, tu gali rinktis kokią tik nori spalvą, tik ne *žalią*. *Žalia* — mano, gerai?

— Gerai, — atsiliepė jis. — Žalia — tavo!

Maksas lengvai laimėjo pirmąsias lenktynes. Sėdėdamas sūnaus miegamajame ant kilimo su distancinio valdymo pulteliu rankoje, Tomas negalėjo sukaupti dėmesio. Antrose lenktynėse jis sukūlė automobilį ties pirmu posūkiu, vėliau iš karto vėl prapylė pro šalį išvartydamas padangas ir šiaudų kūlius. O po to kūlvirsčia nusirito į centrinę tribūną.

Pastarąsias dvi valandas, nuo tada, kai išvydo Dženės Streton nuotrauką *Evening Standard* laikraštyje, o grįžęs namo vėl pamatė ją per šeštos valandos žinias, jo galvoje buvo ne smegenys, o pliurza.

Jis jau nebegalėjo nekreipti dėmesio į tai, kas atsitiko. Pranešimas, gautas elektroniniu paštu ir sudarkęs jo kompiuterį, parodė, kad tas žmogus ar žmonės, nesvarbu kas, buvo nusiteikę rimtai.

Vadinasi, buvo grasinta rimtai.

Ar jis galėtų suteikti policijai kokios nors naudingos informacijos? Juk jis tik porą minučių tematė, kaip apsigaubusi figūra subadė jauną moterį. Ar tai galėtų nors truputį padėti policijai?

Ar vertėtų rizikuoti savo šeimos saugumu?

Jis vis svarstė. Ir kaskart prieidavo prie išvados, kad taip, kažkas kažkaip galėtų pagelbėti policijai. Antraip juk nebūtų jam grasinę?

Jis suvokė, kad viską reikėjo aptarti su Kele. Ar ji patikės, kad jis nepiktavališkai įgrūdo tą diską į kompiuterį?

O ką reikės daryti, jeigu ji neleis jam eiti į policiją? Ką tuomet pasakys jo sąžinė?

Tie žmonės, kuriais jis žavėjosi visą gyvenimą, tie tikri didvyriai — tiek praeities, tiek dabarties — buvo vyrai ir moterys, pasiryžę stoti į kovą su blogiu. Jie ir stodavo, jais ir pasitikėdavo.

Minutėlę Tomas stebėjo Maksą: jo akutės budrios, prityrę piršteliai šokčiojo ant mygtukų, tvarkingai gindami sunkvežimius trasoje. Lauke muzika nutilo, pasigirdo skardus Džesikos kvatojimas.

Argi ir jie neturėtų pareikšti savo nuomonės?

Argi jis turėjo teisę statyti jų gyvybes į pavojų laikydamasis savo įsitikinimų? Ką jo tėvas būtų daręs šioje situacijoje?

Dieve, kaip jam trūkdavo tėvų tokiomis valandėlėmis. Koks būtų palengvėjimas, jeigu jis galėtų nueiti pas juos ir paprašyti patarimo.

Jis pagalvojo apie tėvą, padorų žmogų, dirbusį komercijos direktoriumi vienoje vokiečių kompanijoje, kuri gamino pramoninius šepečius. Tas aukštas malonus vyras, vietinės anglikonų bažnyčios tvarkdarys, visą savo gyvenimą meldęsis kiekvieną sekmadienį, būdamas keturiasdešimt ketverių metų sulaukė iš Dievo tokio atlyginimo: M1 greitkelyje pieną vežiojęs sunkvežimis užkliudė jį užpakaliniu bortu ir nukirto galvą.

Tėvas būtų pažiūrėjęs į tai iš religijos pozicijų, neabejotinai pareiškęs atsakingo piliečio požiūrį: Tomas privalėjo pranešti, ką matęs ir kokį grasinimą gavęs. Tačiau jis niekada nesugebėjo pritarti tėvo tikėjimui Dievu.

Jis nusprendė paklausti Kelės nuomonės. Ji buvo labai išmintinga. Kad ir ką ji pasakytų, jis paklausys.

32

Afišoje, priklijuotoje juostele prie lango stiklo, buvo ranka gremėzdiškomis raidėmis parašyta: „BRENTAS MAKENZIS. GARSUS PASAULIO AIŠKIAREGYS. ČIA BUS TIKTAI ŠĮ VAKARĄ!“ Skersai jos didžiulė geltona juosta skelbė: „ATSIPRAŠOME, BILIETAI IŠPARDUOTI!“

Iš lauko pusės pastatas teikė nelabai daug vilčių. Greisas tikėjosi patekti į ganėtinai erdvią salę, tačiau pasirodė, kad Braitono holistinis centras teužėmė nediduką kampinį būstą, nudažytą akį rėžiančia rožine spalva.

Keturiasdešimtmetė moteris šiek tiek pasišiaušusiais plaukais, užsivilkusi juodą palaidą drabužį ant pilkų triko, stovėjo viduje prie durų ir rinko bilietus. Greisas išsiėmė iš kišenės piniginę ir išsitraukė bilietą, kurį buvo pirkęs prieš kelias savaites.

Jis nervinosi. Vidinis trikdantis nerimas mažino įprastinį pasitikėjimą. Taip visada atsitikdavo, kai jis eidavo pas mediumą, aiškiaregį ar parapsichologą. Laukimas. Širdyje negęstanti viltis, kad šitas gal bus kitoks, gal pagaliau, praėjus vos ne devyneriems metams, jis sulauks atsakymo.

Žinios ar vietos nurodymo, ar ženklo.

Ko nors, kas pasakytų, ar Sendė gyva, ar mirusi. Tai — pats svarbiausias klausimas. Žinoma, vėliau sektų daugybė kitokių klausimų. Tačiau pirmiausiai, dėl Dievo, jam reikėjo to atsakymo.

Gal šį vakarą pasiseks?

Jis atidavė bilietą ir nusekė siaurais laiptais paskui tris baikščiai plepančias mergaičiukes, kurios atrodė lyg seserys. Jauniausioji, dar neturinti dvidešimties, o vyriausiajai — apie dvidešimt penkerius metus. Jis įėjo pro nedažytas duris su užrašu „TYLOS, VYKSTA SEANSAS" ir pateko į kambarį, kuriame buvo sugrūsta gal dvidešimt įvairių plastikinių kėdžių. Jos buvo sustatytos raidės „L" forma su tarpu, kur, matyt, turėjo stovėti aiškiaregys. Mėlynos žaliuzės, ant lentynėlių — gėlės vazonėliuose, ant sienos — Provanso kraštovaizdžio fotonuotrauka.

Dauguma kėdžių jau buvo užsėstos. Dvi mergytės sėdėjo su mama, kurios veidas buvo visiškai bereikšmis. Ji buvo apsivilkusi dukslią megztą palaidinę ir atrodė, kad tuojau pravirks. Šalia jų sėdėjo maždaug septyniasdešimties metų senutė ilgais plaukais, apsirengusi gėlėtą palaidinukę ir džinsinės medžiagos sijoną; ant nosies pūpsojo tokio dydžio akiniai, jog priminė povandeninio plaukiojimo kaukę.

Greisas aptiko laisvą kėdę šalia dviejų vyrukų, kurie jau artėjo prie trečios dešimties, vilkėjo džinsais ir treningo palaidinėmis. Tas, kuris aiškiai turėjo antsvorį, buvo susivėlęs ir Greisui priminė komiką Keną Dodą, žiūrėjo tuščiomis akimis į priekį ir kramtė gumą. Antrasis, daug liesesnis, gausiai prakaitavo ir mataravo pepsikolos skardinėle, tarytum toji būtų suteikusi prestižo. Greisas nugirdo jų pokalbį: aptarinėjo elektrinius atsuktuvus.

Pro duris įėjo dar viena mama su dukra ir atsisėdo ant likusių dviejų kėdžių šalia jo. Dukrelė — plona kaip kartis, apsirengusi tarsi į balių: juodomis kelnėmis ir raudona palaidinuke, o kvapas dvelkė toks, tarsi ji būtų pasipurškusi tualeto oro gaivikliu. Motušė lygiai taip pat

išsipusčiusi ir atrodė tarsi kompiuterinis dukrelės atvaizdas, pasendintas dvidešimčia metų. Greisas žinojo šitą metodą, dažnai naudojamą ieškant dingusių žmonių. Prieš metus jis buvo paprašęs pasendinti Sendės nuotrauką, ir tada apstulbo išvydęs, kaip žmogus gali pasikeisti per aštuonerius metus.

Kambarėlyje tvyrojo viltingas laukimas. Greisas žvalgėsi į veidus ir svarstė, dėl ko visi čia suėjo: matyt, neseniai neteko artimo žmogaus, tačiau daugiausia, ko gero, susirinko paklydusios sielos, belaukiančios patarimo. Ir kiekvienas paklojo po dešimtinę, kad atsisėstų priešais visišką nepažįstamą žmogų be jokios medicininės ar sociologinės kvalifikacijos, kuris turėjo kiekvienam pasakyti tokį dalyką, kuris pakeistų visą jo požiūrį į gyvenimą. Dalyką, kurį dvasios perduodavo kanalais per Brentą Makenzį, kaip jis pats pareikš. Greisas puikiai viską išmanė — ne pirmas kartas.

Ir vis tiek nenustojo vaikščioti.

Tiesiog kaip narkotikas: dar vieną dozę, ir tada liausiuosi. Žinoma, jis nesiliaus tol, kol nesužinos tiesos apie Sendės dingimą. Gal dvasios šį vakarą pasakys Brentui Makenziui, gal šis aiškiaregys padarys tai, ko anie nesugebėjo, — tiesiog išpeš iš eterio.

Rojus Greisas labai gerai suprato, kuo rizikuoja lakstydamas paskui mediumus ir aiškiaregius, tačiau jis ne vienintelis policininkas Jungtinėje Karalystėje, nuolat besikonsultuojantis su jais. Iš tiesų ne vienintelis. Tegul tie cinikai šneka, ką nori, tačiau Greisas tikėjo antgamtiniais reiškiniais. Vaikystėje jis daug kartų matė šmėklą, tiksliau, dvi šmėklas.

Kas vasarą jis nuvažiuodavo savaitei pas dėdę ir tetą, kurie gyveno savo name Bembridže, Vaito saloje. Priešais stovėjo didingas miestietiškas namas, kuriame gyveno dvi labai mielos senutės. Jos vis mojuodavo jam pro išsikišusį langą viršutiniame aukšte. Po daugelio metų, kai ilgokai nesilankęs vėl atvažiavo į Bembridžą, jis sužinojo, kad tas namas prastovėjo tuščias daugiau kaip keturiasdešimt metų: tos dvi jam mojusios senučiukės nusižudė 1947 metais. Ir tai nebuvo vien jo vaizduotės padarinys: jas matė ir kiti žmonės.

Susirinkusieji jau tilo. Tie du, diskutavę apie elektrinius atsuktuvus, irgi baigė diskusijas. Buvo lygiai be ketvirčio aštuonios. Už jo pasigirdo

šnypštimas: kažkas atidarė skardinėlę su gėrimu. Kažkur pyptelėjo mobilusis telefonas, pranešdamas apie gautą žinutę. Jis pamatė, kaip motinėlė įkišo ranką į megztą rankinę ir išraudusi jį išjungė.

Tada lėtai atžingsniavo mediumas. Sprendžiant iš jo laikysenos, galėjai pagalvoti, kad tas vyras ieško durų į aludės tualetą. Maždaug keturiasdešimties metų; jeigu stačias — gerų šešių pėdų ir keturių colių ūgio, apsirengęs oranžiniais marškinėliais, kurie karojo lyg maišas. Aplink kaklą — karolių eilė, gelsvai rudos plačkelnės ir apsinešioję balti sportbačiai. Plaukai apkirpti bet kaip, kelias dienas neskusta barzda, sulaužyta boksininko profesionalo nosis, masyvus, alaus pritvinkęs pilvas ir, Greisas pastebėjo, labai jau brangiai atrodantis rankinis laikrodis. Iš pat pradžių jis tarytum nepastebėjo, kad pataikė į pilnutėlį kambarį. Greisui net kilo įtarimas, kad čia, ko gero, visiškai ne aiškiaregys.

Paskui, atsisukęs į žaliuzes, Brentas Makenzis prašneko. Jo balsas buvo laibas, spiegiantis, per menkas tokiam vyrui, tačiau labai rimtas.

— Šį vakarą aš nesinaudoju savo atmintimi, — pasakė jis. — Noriu jums visiems padaryti viską, ką tik galėsiu. Šį vakarą kiekvienam iš jūsų turėsiu po žinią. Tai — mano pažadas.

Greisas apsidairė: tylių, sužavėtų veidų jūra. Laukiančių veidų.

— Mano pirmoji žinia skirta čia esančiai damai, vardu Brenda. — Dabar aiškiaregys atsisuko ir atidžiai apžiūrėjo kambarį. Ranką pakėlė moteris bereikšmiu veidu.

— Ak, Brenda, brangioji, štai kur jūs! Ar teisingai pasakysiu, kad jums gyvenime tenka žengti neišvengiamą žingsnį?

Moteris pagalvojo sekundėlę ir tada energingai palinksėjo.

— Taigi, štai ką man sako dvasios. Didelį žingsnį, tiesa?

Ji žvilgtelėjo į dukras, tarsi laukdama patvirtinimo. Abi dukrelės susiraukė. Tada pažiūrėjo į mediumą ir ištarė:

— Ne.

Stojo nesmagi tyla. Po kelių sekundžių mediumas tarė:

— Man sakoma, kad tas žingsnis didesnis, negu jūs suvokiate šią akimirką. Tačiau jums nėra ko nerimauti dėl to: jūs elgiatės teisingai. — Jis užtikrintai linktelėjo jai, užsimerkė ir žengė žingsnį atgal.

Greisas stebėjo jį, apimtas nelabai kokių minčių. Tipiškas gudrus taktinis manevras: kai nesulaukia reikiamo atgarsio — manipuliuoja žodžiais.

— Turiu žinią Margaretai, — prabilo atsimerkęs Brentas Makenzis ir nužvelgė kambarį. Ranką pakėlė į pelytę panaši arti keturiasdešimties metų moterėlė, kurios Greisas anksčiau nebuvo pastebėjęs.

— Ar vardas Aivis jums ką nors reiškia, brangioji?

Moterėlė papurtė galvą.

— Gerai. O kaip Airija? Ar Airija ką nors reiškia?

Ji vėl papurtė galvą.

— Dvasios labai aiškiai paminėjo Airiją. Manau, netrukus jums teks ten važiuoti, nors šią akimirką taip negalvojate. Jos sako, kad vyksite į Korką. Korke laukia žmogus, kuris pakeis jūsų gyvenimą.

Ji sėdėjo sumišusi.

— Aš dar grįšiu prie jūsų, Margareta, — pasakė aiškiaregys. — Mane pertraukė. Kartais dvasios būna labai impulsyvios, tiesiog labai nekantrauja kam nors perduoti žinią. Turiu žinią Rojui.

Greisą taip nukrėtė, tarytum jis būtų kyštelėjęs pirštą į elektros lizdą. Brentas Makenzis žingsniavo artyn įsmeigęs į jį akis. Jis pajuto, kaip visas veidas suliepsnojo, o šaltakraujiškumas išgaravo. Sutrikęs, bejėgis jis tik žiūrėjo į mediumą, kuris dabar stūksojo virš jo.

— Prie manęs — džentelmenas, manau, tai gali būti jūsų tėvas. Jis rodo man ženklelį, kurį nešiodavo. Ar tai ką nors jums sako?

„Gal ir sako, — galvojo Greisas, — tačiau nesulauksi iš manęs jokio ženklo. Aš tau moku pinigus, kad MAN kalbėtum."

Greisas abejingai spoksojo į jį.

— Jis rodo man savo šalmą. Manau, prieš mirtį jis buvo policininkas. Jis mirė?

Greisas nenoromis linktelėjo.

— Jis man sako, kad labai didžiuojasi jumis, tačiau šiuo metu jums sunku. Kažkas blokuoja jūsų karjerą. Jis man rodo moterį — trumpais šviesiais plaukais? Ar jos vardas Vespa, kaip motorolerio?

Dabar Greisą jau apkerėjo. Alisona Vosper? Jis žūtbūt turėjo pasikalbėti su tuo vyru, pasakyti jam Sendės vardą. Tačiau visa drąsa išgaravo. Be

to, jis nenorėjo užvesti aiškiaregio ant kelio. Ar Brentas Makenzis pasakys ką nors apie Sendę? Kokią nors žinią iš tėvo apie ją?

— Jūsų tėtis kažką man rodo, Rojau. Mažą vabzdį. Atrodo lyg vabalas. Jis labai sunerimęs dėl to vabalo. Jis kažką neaiškiai sako... — Aiškiaregys griebėsi už galvos, apsisuko kartą kitą. — Atsiprašau, jis dingsta. Jis pasakė, kad tas vabalas gali kažką išgelbėti.

Bespoksodamas Greisas staiga atgavo drąsą ir paklausė:

— Ką jis tiksliai pasakė: ką išgelbėti?

— Atsiprašau, Rojau, jis dingo. — Mediumas nusisuko. — Turiu žinią Berniui.

Greisas toliau nebesekė. Galvojo. Tas vyras pataikė du kartus. Apie tėvą ir apie vabalą. *Jis pasakė, kad tas vabalas gali kažką išgelbėti.*

Pasibaigus seansui, jis čiups aiškiaregį ir iškvos jį iki galo, nesvarbu, kad ir būtų išsisėmęs.

„Ką tas žmogus turėjo galvoje? Ką, po perkūnais, tas vabalas gali išgelbėti? Jo karjerą? Kitą gyvybę?“

Tačiau vakarui pasibaigus Greisui neteko vargintis gaudant Brentą Makenzį.

Užsivilkęs ilgą striukę ant savo marškinėlių, aiškiaregys pats laukė jo laiptų apačioje.

— Rojus, taip? — pasakė jis.

Greisas linktelėjo.

— Dažniausiai aš taip nedarau, tačiau gal galime asmeniškai šnektelėti?

— Taip, be abejo.

Greisas nusekė paskui jį į mažytį priimamąjį, kuriame stovėjo rašomasis stalas, pora kėdžių ir daugybė baltų žvakių. Aiškiaregys uždarė duris. Šiame kambarėlyje jis atrodė dar didesnis, kur kas aukštesnis už Greisą.

Tebestovėdamas Makenzis pasakė:

— Klausykite, aš atsiprašau. Mūsų seansas buvo nelabai patenkinamas. Aš nenorėjau tenai, prieš visus, pasakyti pernelyg daug. Kai kurie dalykai būna asmeniški. Man taip retai atsitinka, tačiau pajutau tikrai

kažkokį negerą jausmą dėl jūsų. Aš kalbu apie tą vabalą, kurį pamačiau. Man jis tiesiog neišeina iš galvos. Jis labai primena tuos, kuriuos galima pamatyti senovės egiptiečių raštijoje.

Greisas užvertė galvą ir paklausė:

— Skarabėjas?

— Aha, tiksliai. Vabalas *skarabėjas*.

Greisas linktelėjo.

— Taip, yra prasmė.

Mediumas keistai pažiūrėjo į jį.

— Yra prasmė?

— Tai susiję su darbu. Aš negaliu apie tai kalbėti.

— Jūs — policininkas, ar ne?

— Ar matyti?

Aiškiaregys nusišypsojo:

— Aš pats dešimt metų buvau policininkas. Mančesterio kriminaliniame skyriuje.

— Buvote?

— Taigi. Ilga istorija. Palikime kitam kartui. Reikalas tas, drauguži, kad jie sako man, jog jums gresia rimtas pavojus. Kažkas, susijęs su tuo skarabėjumi. Saugokitės.

33

Kol Tomas išsiaiškino, kaip užžiebti tą rėmą, atėjo ir praėjo vaikų gulimo metas. O kai pagaliau iškepė dešreles ir mėsainius, Džesika jau saldžiai miegojo, o Maksas verkšleno.

Jis pats buvo gerokai padauginęs raudonojo vyno, o dar reikėjo užbaigti skaičiuoti kainas už dvidešimt penkis *Rolex Oyster* laikrodžius, kuriuose turėjo būti išgraviruotas mikroskopinio dydžio firmos ženklas, ir elektroniniu paštu išsiųsti pasiūlymą Ronui Speksui. Tas DVD platinimo gigantas patvirtino, jog jis visiškai rimtai nusiteikęs pateikti užsakymą, o Tomas prižadėjo, kad pasiūlymą išsiųs ne vėliau kaip šį vakarą. Jis surado visų pripažintą tiekėją, kuris nustatys Speksui prieinamą kainą, o pagal

kontraktą jis pats gaus beveik trisdešimt penkis tūkstančius svarų grynojo pelno. Ne tik širdį glostantis sandėris, bet ir milžiniška parama jo bizniui — ir gyvenimui — šiuo metu.

Jis meiliai spoksojo į Kelę, kuri gulėjo priešais televizorių ir klausėsi Džonatano Roso interviu su roko žvaigžde, apie kurią Tomas nė nebuvo girdėjęs. Ledi, kaip paprastai, sėdėjo prie paradinių durų įsikandusi pavadėlį.

Jis pasuko laiptų link ir taip sunkiai kabinosi už turėklų, taip sunkiai vilkosi aukštyn, jog atrodė, kad kopia į Everestą.

Tomas pravėrė Džesikos kambario duris. Ją apšvietė iš laiptų aikštelės sklindanti šviesa. Dukra kietai miegojo atsisukusi jo pusėn, apkabinusi didžiulį meškiną: giliai, lėtai šnypštė įkvėpdama ir staigiai iškvėpė — *pfu.*

Kažkas sugniaužė jam krūtinę ir širdį. Jis stovėjo nekrutėdamas, tarytum visame pasaulyje būtų sustojęs laikas. Čia buvo jo dukra. Jo vaikas. Būtybė, kurią jis atvedė į šį pasaulį. Jo *mažytis žmogutis.*

Džesika.

Dieve, kaip jis ją mylėjo. Žmonės sako, kad tėvai visada turi savo numylėtinius, tačiau jis — ne, neturėjo ir galėjo taip pasakyti pridėjęs ranką prie širdies.

Jis pasiuntė Maksui oro bučinį, uždarė duris ir sunkia širdimi nuėjo į savo darbo kambarį užbaigti Ronui Speksui pažadėtų skaičiavimų.

Patikrinęs du kartus, ką parašė, išsiuntė pasiūlymą elektroniniu paštu ir nusileido laiptais žemyn. Televizoriuje Džonatanas Rosas jau kalbėjo apie pimpaliukų dydį. Kelė kietai miegojo; tuščia vyno taurė stovėjo ant grindų, o pusiau nuvalgyta *Milk Tray* šokoladukų dėžutė — pašonėje ant sofos.

Kai vaikai jau buvo suguldyti, jis papasakojo žmonai apie tą internetinę svetainę, apie vėliau elektroniniu paštu gautą pranešimą ir Dženės Streton nuotrauką vakariniame laikraštyje.

Jie kartu pažiūrėjo dešimtos valandos žinias, pamatė tą vargšę merginą kartu su filmuota medžiaga, kaip vyko policijos paieška Pishevene, ir Braitono kriminalinio skyriaus vyresniojo inspektoriaus Rojaus Greiso kreipimąsi į žmones prašant, kad turintis bent kokios informacijos iš karto praneštų.

Kelė jį iš tikrųjų nustebino. Pasirodė, iki šiol jis dar per mažai ją pažino. Tomas įsivaizdavo, kad žmona pirmiausia puls rūpintis šeimos saugumu. Ypač po to, kai prisipažino gavęs tą pagrasinimą.

Jai nereikėjo nė dviejų minučių iškloti savo nuomonę.

— Įsivaizduok, jeigu ten būtų Džesika po dvidešimties metų, — sakė ji. — Įsivaizduok, kad mes būtume tie tėvai, žūtbūtinai reikalaujantys teisingumo. O dabar įsivaizduok — tu viską žinai, todėl esi liudytojas, galbūt vienintelis liudytojas. Tavo pranešimas gali padėti sugauti žudiką, gali užkirsti kelią kitai žmogžudystei, ir pagalvok apie žmonių, susijusių su auka, gyvenimus. Įsivaizduok, jeigu Džesiką nužudytų toks žudikas, kurį buvo galima sulaikyti, jeigu kas nors būtų drąsiai pasakęs, ką žino.

Jis nužingsniavo į virtuvę, pasiėmė savo mėgstamą *Bowmore* viskio butelį ir prisipylė į stiklinaitę per kelis pirštus. Prieš keletą valandų jis jau buvo nutaręs sutikti su Kelės požiūriu.

Tačiau Tomas tikėjosi, kad ji lieps jam pirmiausiai pagalvoti apie šeimos saugumą. O jeigu tai reikštų, kad derėtų nutylėti, vadinasi, ir reikėjo nieko nedaryti, kad nesukeltum šeimai pavojaus. Bet ne — ji tvirtai užsispyrė, kad nieko nepaisydamas, jis keliautų į policiją.

Tomas sėdėjo ant kėdutės prie baro ir žiūrėjo į savo atvaizdą lange: susikūprinęs vyras pakelia prie lūpų stiklinaitę viskio ir geria, tada padeda ją.

To vyro veide — visiška neviltis.

Jis išgėrė paskutinius lašus ir nuėjo į svetainę pažadinti Kelės. Reikėjo dar pasišnekėti.

Jie šnekėjosi iki pusiaunakčio, o vėliau visiškai išsekęs Tomas bandė užmigti. Tačiau jis nesudėjo akių ir trečią valandą. Ir ketvirtą. Blaškėsi. Vartėsi. Nerimdamas, kankinamas troškulio, iš skausmo plyštančia galva.

Šiąnakt jie saugūs. Šiąnakt jam nereikėjo rūpintis dėl grasinimų. Kelė užtikrino, kad policija juos apsaugos. Tomas abejojo tokiu jos pasitikėjimu.

Aušo. Penktą valandą jis klausėsi padangų čežėjimo, zvimbimo, bu-

telių dzingsėjimo. Dar po valandos kitos vaikai prabus, atskuos į jų miegamąjį, ners į jų lovą. Šeštadienis. Jis visada dievino šeštadienius. Tai buvo jo mėgstamiausia savaitės diena.

Kelė sakė, kad tą informaciją jis gali pateikti policijai konfidencialiai ir policija į tai atsižvelgs. Kaip tada kas nors galėtų sužinoti, kad jis kalbėjosi su policija?

— Ar viskas gerai, mielasis? — staiga prašneko Kelė.

— Aš vis dar nemiegu, — pasakė jis. — Nebuvau sudėjęs nė bluosto.

— Ir aš ne.

Jis susirado jos ranką ir paspaudė. Ji irgi spūstelėjo.

— Aš myliu tave, — pasakė jis.

— Ir aš tave. — Patylėjusi ji paklausė: — Ar apsisprendei?

Šiek tiek luktelėjęs jis tyliai ištarė:

— Taip.

34

Rojus Greisas irgi nemigo tą naktį. Galvoje sukosi begalinis sąrašas dalykų, kuriuos reikėjo patikrinti vykdant „Operacija „Lakštingala". Ir Brento Makenzio žodžiai neišėjo iš galvos.

„Reikalas tas, drauguži, kad jie sako man, jog jums gresia rimtas pavojus. Kažkas, susijęs su tuo skarabėjumi. Saugokis."

Ką jis turėjo galvoje? Gal jis paprasčiausiai sugavo jo minčių virpesį? Tas skarabėjas juk niekaip neišėjo iš galvos.

Ir vėl jo mintys nuklydo prie Dženės Streton. Jis atsiribojo nuo jos tėvą prislėgusių emocijų — per šitiek metų jis jau užsigrūdino. Galbūt net per daug užsigrūdino, — tas jam nelabai patiko, — tačiau, ko gero, tai vienintelis būdas išsilaikyti. Jis mąstė apie tai, kas jai buvo padaryta. Kokia prasmė nupjauti galvą, bet palikti plaštaką? Gal tokiu būdu norėta kažką pranešti? Kam? Policijai? O gal tai tebuvo klaikus trofėjus?

O dėl ko tas skarabėjas?

Žmogžudys — ar žmogžudė — norėjo pademonstruoti savo intelektą?

Jis niūriai prisiminė Alisonos Vosper perspėjimą. Aišku — tai paskutinis jo pasispardymas. Jeigu jis norėjo išlaikyti savo darbą ir toliau likti Braitone, reikėjo surasti Dženės žudiką, ir jis nebegalėjo susimauti, laikraščiuose neturėjo pasirodyti jokių antraščių, kad farai mirksta okultizme ir kad kas nors žuvo besivaikydamas automobilių vagišius.

Dabar reikėjo eiti lyg per prakeiktus kiaušinio lukštus.

„Gal būtų lengviau eiti per vandenį“, — pagalvojo jis.

Šeštą valandą ryto Greisui jau įgriso klausytis pieno butelių tarškėjimo, kažkur lojančių šunų ir savo paties sumautų minčių.

Jis atmetė antklodę, atsisėdo ir taip pabuvo minutėlę. Akys degė nuo nemigos, galva tvinkčiojo. Gal per visą naktį jis ir nusnaudė kokį pusvalandį, o gal ir ne. Ir šį vakarą laukė pasimatymas. Labai, labai rimtas pasimatymas.

Tai irgi prisidėjo prie nemigos. Jaudulys. Tarsi koks iki ausų įsimylėjęs paauglys! Ir jis nieko negalėjo sau padaryti. Net nebeprisiminė, kada paskutinį kartą taip jautėsi.

Nupėdino prie lango, šiek tiek pratraukė užuolaidas ir pažiūrėjo į lauką. Turėjo būti graži diena: dangus — grynutėlė tamsi mėlynė. Ir ramuma. Didžiulis strazdas sunkiai šokčiojo po rasos nupraustą veją kapsėdamas žemę, ieškodamas kirminėlių. Prieš akis — Sendės sukurtas kiniško tipo tvenkinukas, kuriame plūduriavo vandens augalėliai, — asimetriškas ovalas ir dideli plokšti akmenys. Ji buvo prisodinusi daugybę gėlių aplink vejos pakraščius. Daug išnyko, o tos, kurios išliko, augo be tvarkos, chaotiškai.

Jis nieko neišmanė apie sodininkystę, tai buvo Sendės valdos. Tačiau su dideliu džiaugsmu padėjo jai kurti savo ypatingąjį sodą iš tos neišvaizdžios aštuonių akrų pievos ir pakraščių, nuo kurių viską ir pradėjo. Jis klusniai kasė ten, kur paliepta, tręšė, laistė, tampė aukštyn ir žemyn durpių maišus, ravėjo ir sodino. Nuolankus brigadininkės Sendės tarnas.

Puikūs tai buvo laikai, kai abu kūrė savo ateitį, namus, savo lizdą, cementavo gyvenimą drauge.

Dabar jos numylėtas sodas apleistas. Netgi pieva apėjo piktžolėmis,

apšiuro. Jis jautėsi kaltas ir kartais pagalvodavo, ką ji pasakytų, jeigu sugrįžtų.

Šeštadienio rytai. Būdavo, jis anksti išeidavo pabėgioti ir grįždamas parnešdavo Sendei migdolinį raguoliuką iš Bažnyčios gatvėje esančios duonos parduotuvės ir *Daily Mail* laikraštį.

Jis iki galo atitraukė užuolaidas. Šviesa užplūdo kambarį. Staiga pirmą kartą per tuos nepilnus devynerius metus jis pažiūrėjo į kambarį kitomis akimis.

Tai buvo moters miegamasis, dekoruotas įvairių atspalvių rožine spalva. Viktorijos laikų raudonmedžio tualetinis staliukas, kurį jie nusipirko pusvelčiui Gardner gatvės turguje, nuklotas vien moteriškais daikčiukais: šukomis, šepečiais, kosmetika ir kvepalų buteliukais. Ir įrėminta nuotrauka: Sendė vakarine suknele ir jis puošniais drabužiais stovėjo šalia „SS Black Watch“ laivo kapitono. Tai buvo vienintelis jų kruizas.

Ant grindų tebegulėjo jos šlepetės, ant sienos, prie lovos, tebekabėjo jos naktiniai marškiniai. Staiga jam dingtelėjo mintis: kas būtų, jeigu jis atsivestų kitą moterį? Kaip ji jaustųsi?

Ką pagalvotų Kleo?

Dar niekada tokios mintys nebuvo šovusios jam į galvą. Šitas namas buvo tarsi įstrigęs laike. Viskas tebebuvo išlikę taip, kaip buvo tą dieną, tą antradienį, liepos 26-ąją, kai Sendė tarytum skradžiai žemę prasmego.

Jis viską taip puikiai prisiminė.

Tą jo trisdešimtojo gimtadienio rytą Sendė pažadino jį atnešusi padėklą su mažyčiu pyragėliu ir žvakute ant jo, šampano taure ir labai nepadoriu gimtadienio atviruku. Jis išvyniojo jos dovanas, vėliau jiedu mylėjosi.

Jis išvažiavo iš namų vėliau negu paprastai — penkiolika minučių po devynių. Braitono policijos skyriuje atsirado šiek tiek po pusės dešimtos. Kabinete turėjo vesti trumpą pasitarimą dėl „Pragaro angelų“ baikerio nužudymo, kuris buvo rastas Šorhemo uoste už nugaros surištomis rankomis ir prie kojų pririštu šlakbetonio bloku. Greisas buvo pažadėjęs grįžti namo anksti ir atšvęsti gimtadienį drauge su kita pora: jo geriausiu draugu Diku Poupu, taip pat detektyvu, ir jo žmona Lesle, su kuria Sendė labai gerai sutarė. Kadangi teko nuveikti neatidėliotinus darbus, susijusius su tuo įvy-

kiu, jis parvažiavo namo dviem valandomis vėliau negu planuota. Sendė buvo dingusi.

Iš pradžių jis pagalvojo, kad žmona supyko dėl jo vėlavimo ir sumanė protestuoti. Namai buvo tvarkingi; jos rankinukas ir automobilis dingę; nesimatė jokių grumtynių pėdsakų.

Po paros jos senas juodas „VW Golf" buvo rastas Getviko oro uosto trumpalaikėje automobilių stovėjimo aikštelėje. Dingimo rytą buvo du kartus pasinaudota jos kreditine kortele: *Boots* vaistinėje ir *Tesco*. Ji nebuvo pasiėmusi jokių drabužių ar kitų savo daiktų.

Jų ramios, gyvenamaisiais namais apstatytos, netoli pajūrio esančios gatvelės kaimynai nieko nematė. Iš vienos pusės gyveno labai draugiška graikų šeima, kuri turėjo mieste keletą kavinių, tačiau jie buvo išvažiavę atostogauti. Iš kitos — senyva našlė, kuri turėjo klausos problemų ir miegodavo paleidusi televizorių visu garsu. Netgi dabar, 6 valandą 18 minučių ryto, pro sujungtų namų sieną girdėjosi duslus amerikietiškas balsas — lyg ir Džono Veino, kuris kreipėsi į ką tik susemtų bastūnų grupę.

Jis nusileido į virtuvę svarstydamas, ar išgerti arbatos puodelį, ar pirmiau pabėgioti. Jo auksinis karosas kaip visada sukiojosi apvaliame akvariume.

— Labas rytas, Marlo! — linksmai pasisveikino jis. — Rytinis plaukiojimas? Ar išalkai?

Marlo kelis kartus pažiopčiojo. Menkas pašnekovas.

Jis pripylė virdulį, prisitraukė kėdę ir atsisėdęs prie virtuvės stalo dairėsi ieškodamas Sendės pėdsakų šiame kambaryje. Išskyrus sidabro spalvos šaldytuvą, beveik viskas buvo raudona arba su raudonu piešiniu. Orkaitė ir indų plautuvė — raudonos, visų baldų rankenėlės, dujų degiklio viršus, durų rankenų bumbulai — raudoni. Netgi virtuvės stalas buvo raudonai baltas. Sendė taip norėjo. Tuo metu tai buvo madingiausia spalva, tačiau dabar viskas atrodė šiek tiek pabodę, o keramikos paviršiai jau gerokai apdaužyti. Kai kurie lankstai pasmukę. Dažytas paviršius subraižytas, nešvarus.

Jis puikiai žinojo, kad geriausia jam būtų gyventi bute. Čia jie visi labai nerado vietos — jis pats, Marlo ir Sendės šmėkla.

Atidarė dureles po kriaukle, pasilenkęs ištraukė juodų šiukšlių maišų

rulоną ir vieną atsiplėšė. Tada paėmė nuo lentynos nuotrauką, kurioje buvo jis su Sende, ir įbedė į ją akis. Tai buvo jų medaus mėnesio nuotrauka, fotografavo nepažįstamas žmogus Greiso fotoaparatu. Jiedu stovėjo pačioje Vezuvijaus kalno viršūnėje. Po sunkaus kopimo buvo suplukę, suprakaitavę, abu vilkėjo sportinius marškinėlius, o fone — krateris, pusiau paskendęs pilkame debesyje.

Jis įdėjo nuotrauką į maišą ir stovėjo, tarytum laukdamas perkūno trenksmo.

Nieko neatsitiko.

Tiktai perkūniška kaltė užgriuvo. O jeigu šį vakarą viskas klostysis kuo puikiausiai ir po vakarienės jis atsives čionai Kleo Morėj?

Jis suprato, kad reikėjo pašalinti viską, kas priklausė Sendei. Siaubingas akmuo ant jo pečių. Ištisas kalnas.

Tačiau galbūt jau atėjo tam laikas?

Dar pagalvojęs jis ištraukė nuotrauką iš maišo ir padėjo atgal ant lentynos. Bus keista, jeigu jis neturės nuotraukų. Tereikia sumažinti jos *asmeninių* daiktų arsenalą visame name.

Miegamajame pažiūrėjo į plaukų šepetį. Jame vis dar tebebuvo jos ilgų šviesių plaukų sruogelių. Išpešė vieną plaukelį, pakėlė arčiau akių ir staiga krūtinėje pajuto švininį gumulą. Paleido jį, stebėjo, kaip plaukas nusileido ant kilimo. Dabar gumulas įstrigo gerklėje. Paėmęs šepetį pauostė, tačiau nebebuvo likę Sendės dvelksmo, tiktai kažkoks sausas, išsivadėjęs kvapas.

Įkišo į maišą, o iš paskos ir kitus jos daiktus, surinktus nuo tualetinio staliuko ir vonios kambario. Nunešė maišą į kambarėlį, kuriame buvo laikomas įvairus šlamštas, ir padėjo šalia tuščio lagamino, dėžės, kurioje buvo supakuotas jo skreitinis kompiuteris, ir kelių kalėdinio vyniojamojo popieriaus ritinėlių.

Tada persirengė šortais, marškinėliais ir sportbačiais, įsidėjo kišenėn penkių svarų banknotą ir išėjo pabėgioti.

Kaip visada nubėgo tiesiai į Kingsvėjų — plačią dviejų juostų gatvę, einančią palei Houvo pajūrio bulvarą. Vienoje gatvės pusėje stovėjo namai, o už kokios pusmylės prasidėjo didžiulių namų kvartalai ir viešbučiai: vieni — šiuolaikiniai, kiti — Viktorijos laikų, treti — regentystės laikų sti-

liaus. Priešais buvo dvi nedidelės valčių lagūnos ir žaidimų aikštelė, vejos, toliau — pasivaikščiojimo takas, už jų — akmenuoti paplūdimiai ir vos už mylios į rytus — senojo Vest tilto į jūrą liekanos.

Aplinkui dar nebuvo nė gyvos dvasios ir atrodė, tarsi visas miestas priklausytų jam vienam. Jis dievino tokį ankstyvą savaitgalio metą, kai jautiesi tarytum neteisėtai įgijęs pirmenybę prieš pasaulį. Potvynis jau buvo atslūgęs, saulės kamuolys gerokai pakilęs virš horizonto. Tolumoje, jūros užliejamoje dumblėtoje seklumoje, vaikštinėjo vyras švytuodamas metalo detektoriumi. Horizonto platybėse krovininis laivas atrodė tarsi dėmė, lyg būtų sustingęs vietoje.

Greiso link artinosi gatvių valymo mašina, kriokdama, sukdama šepečius, susemdama įprastines penktadienio nakties liekanas: išmėtytas kartonines dėžutes nuo išsinešamojo maisto, kokakolos skardinėles, cigarečių nuorūkas, vieną kitą švirkšto adatą.

Greisas sustojo tako viduryje, netoli miegančio prasilakėlio, susirangiusio ant suoliuko, ir pradėjo mankštintis, giliai kvėpdamas tokį pažįstamą, mielą pajūrio kvapą, — gaivaus, švelnaus oro druskingą kvapą, persunktą rūdžių, degutų, senų virvių ir pašvinkusios žuvies, — kurį senoji Braitono pajūrio būstų savininkų karta savo brošiūrose mėgdavo vadinti *ozonu.*

Paskui leidosi bėgti šešių mylių trasa — iki valčių prieplaukos ir atgal. Baigdamas paskutinę mylią jis visada pasukdavo tolyn nuo jūros, į Houvo pagrindinę Bažnyčios gatvę, kurioje buvo pilna parduotuvių, užsukdavo į visą parą dirbančią bakalėjos krautuvę nusipirkti pieno, laikraštį ir gal dar kokį akį patraukusį žurnalą. Galbūt šį rytą jis nusipirks dar vieną madų žurnalą. Pavyzdžiui, *Arena.* Gal bent nugriebs kokią idėją, kaip apsirengti šį vakarą.

Jis stabtelėjo priešais parduotuvės duris pusiau atsigavęs nuo bėgiojimo, pusiau išsekęs nuo bemiegės nakties ir kiaurai permirkęs prakaitu. Dar pasirąžė ir, įėjęs parduotuvėn, patraukė į laikraščių ir žurnalų skyrių. Ir iš karto pamatė rytinio *Argus* antraštes:

BRAITONO TEISĖS STUDENTĖS ŽMOGŽUDYSTĖJE — MĮSLĖ APIE VABALĄ

Kunkuliuodamas pykčiu, stvėrė nuo stovo laikraštį. Dženės Streton nuotrauka, kurią jis vakar leido išplatinti. Apačioje — mažytė skarabėjo nuotrauka.

> Sasekso kriminalinis skyrius atsisako pasakyti, ar retas vabalas, skarabėjas, kuris nesiveisia Britų salose, galėtų būti svarbiausias raktas išaiškinant Dženės Streton žudiką. Paprašius patvirtinti, jog skrodimo metu vidaus reikalų patologas gydytojas Freizeris Teobaldas rado tą vabalą, Braitono ir Houvo kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius Rojus Greisas, atliekantis šio įvykio tyrimą, atsisakė komentuoti...

Greisas spoksojo į tuos žodžius. Įsiūtis augo kas sekundę. *Atsisakė komentuoti?* Niekas, po perkūnais, neprašė jo jokių komentarų! Ir jis buvo griežčiausiai uždraudęs užsiminti spaudai apie rastą vabalą!

Koks prakeiktasis tai paviešino?

35

Palindęs po dušu, paskubomis sukirtęs dubenėlį grūdų ir, nors buvo šeštadienis, įlindęs į tamsų kostiumą su baltais marškiniais, pasirišęs paprastą kaklaraištį, — nes nežinia, kur teks šią dieną nusibelsti ir su kuo susitikti, — Greisas pasirodė Svarbiausiųjų įvykių skyriaus pirmajame kabinete prieš pusę devynių, bjauriai nusiteikęs ir pasirengęs kam nors gyvam nudirti kailį.

Visas jo būrys jau buvo susirinkęs. Sprendžiant iš veidų, visi jau buvo matę *Argus* antraštę.

Jis nutėškė laikraštį ant stalo — gal kas dar neskaitė. Vietoj pasisveikinimo išrėžė:

— Gerai, kuris, po velnių, prisiimate kaltę?

Glenas Brensonas, Nikas Nicholas, Bela Moj, Ema Džeinė Boutvud, Normanas Potingas ir grupės nariai sutrikę žiopsojo į jį.

Greisas įbedė kaltinantį žvilgsnį į pirmąjį taikinį — Normaną Potingą.

— Turi kokių minčių, Normanai? — paklausė jis.

— Šio straipsnio autorius yra tas jaunas žurnalistas Kevinas Spinela, — kaimietiškai sududeno Potingas.

Staiga Greisas suvokė, kad iš piktumo net nedirstelėjo į straipsnio autoriaus pavardę. Matyt, buvo išsekęs, smegenys nedirbo po bemiegės nakties. Ilgas bėgimas dažniausiai suteikdavo jėgų, jį pakraudavo, tačiau šią akimirką jautėsi išsekęs ir norėjo stiprios kavos. Keli puodukai jau garavo ant stalo, kutendami jo uoslę.

Kevinas Spinela buvo neseniai pradėjęs dirbti laikraštyje. Jaunas aštrialiežuvis naujokas, nusikaltimų apžvalgos korespondentas, begrindžiantis savo kylančią reputaciją Sasekso policijos kaina. Ir Greisas, ir dauguma jo bendradarbių jau buvo su juo susidūrę.

— Gerai, Normanai, tavo pirmoji šios dienos užduotis — susirasti šitą šunkarą ir sužinoti, iš ko jis išpešė šitą žinią.

Seržantas detektyvas patempė lūpą ir gurkštelėjo kavos.

— Ko gero, pasakys, kad neišduoda savo šaltinių, — pareiškė jis taip manieringai, jog visiškai įsiutino Greisą.

Greisas vos susivaldė neužrėkęs ant jo, nes juk nepaneigsi — Potingas lyg ir teisus.

— Bėda ta, Rojau, — prašneko Brensonas, — kad aplink blaškosi koks šimtas iš specialiosios tarnybos ieškodami aukos galvos. Gali būti bet kuris iš jų. Ir bet kuris iš *SOCO* darbuotojų. Ir iš koronerio žmonių. Ir iš morgo.

Greisas žinojo, kad jis teisus. Tai ir buvo ypatingojo tyrimo problema. Visi smalsūs — tokia jau žmogaus prigimtis. Užtenka, kad vienas prasižiotų, ir žinia akimirksniu pasklinda.

Bet kiek žalos bus padaryta! Arba jau padaryta.

Atidėjęs šį klausimą, Greisas perbėgo akimis Belos Moj ir Eleonoros parengtą sąrašą ir pasakė, kad ir toliau šio tyrimo metu informuos apie naujausius įvykius du kartus per dieną. Normanas Potingas vėl jį pertraukė:

— Niekada negali žinoti, Rojau: gal ir galėtume prispausti tą Keviną Spinelą.

— Kokiu būdu? — pasiteiravo Greisas.

— Na, girdėjau, kad jis, ko gero, nešioja kitokią kepuraitę. Supranti, minko kitokį šūdą.

Greisas net puolė į neviltį pajutęs, jog Potingas vėl rengiasi pasireikšti.

— Mes vartojame kitokį žodį — gėjus.

— Būtent, drauguži.

Greisas rūsčiai spoksojo į jį. Tas Normanas Potingas buvo tiesiog atitrūkęs nuo realaus pasaulio.

— Ir kaip tai mums padėtų?

Potingas iš kišenės išsitraukė erikos šaknies pypkę jau gerokai nučiulptu galu ir užsižiūrėjo į ją papūtęs lūpas.

— Man įdomu, kaip *Argus* laikraščio, Braitono ir Houvo balso, redaktorius jaustųsi išgirdęs, kad jam dirba pederastas.

Greisas negalėjo patikėti savo ausimis.

— Normanai, kadangi Braitone ir Houve yra didžiausia visoje Jungtinėje Karalystėje gėjų bendruomenė, manau, jis tik džiaugtųsi, jei visą jo redaktorių kolegiją sudarytų gėjai.

Potingas atsisuko į Emą Džeinę ir stipriai mirktelėjo jai; lūpų kampe net ištryško seilių pūslelė. Badydamas nykščiu sau į krūtinę, jis pareiškė:

— Viskas gerai, mieloji: laimė, aplinkui dar yra keletas *tikrų vyrų*. Nesnausk ir pasinaudok.

— Kai tokį surasiu, taip ir padarysiu, — atsakė ji.

— Normanai, — tarė Greisas, — kaip tu kalbi? Norėčiau, kad po šio susirinkimo ateitum į mano kabinetą.

Tada jis kreipėsi į būrį:

— Gerai, susikaupkime. Aš ir Ema Džeinė vienuoliktą valandą turime susitikimą Bromlio vabzdžių auginimo ūkyje. Normanai, tavo diena jau suplanuota: patikrinti Spinelos ir Dženės Streton atsakiklį.

Jis paskirstė kiekvienam dienos užduotis. Jeigu viskas klosis gerai, po pietų jis turės vieną laisvą valandą, per kurią nedelsdamas rimtai išsirinks ir nusipirks drabužius.

Jis stengėsi nuslopinti kylantį kaltės jausmą, kad, užuot sutelkęs visą dėmesį Dženei Streton, galvojo apie savo reikalus. Žinoma, juk galėjo leisti sau bent vieną malonumą po visų tų pragariškų metų?

Ir vėl mintys apie Sendę užplaukė tarytum juodas debesis ant saulės. Ji visada buvo čia, tylutėliai. Tarytum jam visur reikėtų jos pritarimo. Jam buvo nesmagu, kad prieš kelias valandas sumetė visus jos daiktelius į šiukšlių maišą. O kas, jeigu šį vakarą jis parsives Kleo Morėj?

Arba gal tiesiog norėdamas išsklaidyti praeitį ir pasiruošti ateičiai?

Kai tik nutvers bent minutėlę laiko sau, išsyk nueis pas nekilnojamojo turto agentą ir parduos tą prakeiktą namą.

Vien nuo tokios minties tarsi kalnas nusirito nuo pečių.

Suskambo Gleno Brensono telefonas. Jis pažvelgė į Greisą ir sulaukė linktelėjimo.

— Įvykių kambarys, kalba seržantas detektyvas Brensonas. Kuo galiu padėti?

— Ar žinote, kodėl dauguma vyrų miršta anksčiau negu jų žmonos? — staiga paklausė Normanas Potingas.

Kad ir kaip stengdamasis klausytis Brensono pokalbio, Greisas įsitempė laukdamas, ką Potingas papliurps toliau.

Išvydęs visų besipurtančias galvas, Potingas pasakė:

— Kadangi jie patys to nori!

Moterys sutartinai garsiai sudejavo. Glenas Brensonas tvirčiau prispaudė telefoną prie ausies, o antrąja užsidengė ranka, kad bent kiek sumažintų triukšmą.

Krizeno tiktai Potingas, nes niekam kitam nebuvo juokinga.

— Ačiū, Normanai, — pasakė Greisas.

— Turiu ir daugiau iš tos pačios serijos, — pasigyrė seržantas detektyvas.

— Net neabejoju, — atšovė Greisas. — Tačiau dabar — šeštadienio rytas, be ketvirčio devynios. Gal malonėtum papasakoti šiek tiek vėlėliau, kai jau būsime suėmę žudiką?

— Geras sumanymas, — atsakė Potingas, pamąstęs kelias sekundes. — Nieko negaliu prikišti, Rojau.

Greisas įdėmiai žiūrėjo į jį: kartais sunku pasakyti, ar tas žmogus buvo protingas, ar visiškas kvailys. Kiek jam buvo tekę susidurti su šiuo seržantu detektyvu, jis būdavo ir toks, ir anoks.

Brensonas, ant juodų marškinėlių užsivilkęs brangiai atrodantį odinį švarką be apykaklės, paskubomis blonknote užsirašė numerį.

— Po dešimties minučių, — pasakė jis. — Aš jums paskambinsiu. Ne, nesijaudinkite. Visiškai. Dėkui.

Visi staiga nutilo ir sužiuro į jį. Brensonas išjungė telefoną ir pasakė:

— Lyg ir dar vienas pėdsakas.

— Kas nors gero? — pasiteiravo Greisas.

— Vienas vyrukas skambino iš telefono automato, nes bijojo skambinti iš namų. Jis ėmė nerimauti dėl kažkokio automobilio, stovėjusio tolėliau gatvėje. Norėjo praeiti pro jį ir patikrinti. Aš turiu jam paskambinti lygiai po dešimties minučių. — Brensonas pasižiūrėjo į savo laikrodį, nerūdijančio plieno stačiakampį, kurį visiems įkyriai demonstruodavo. Jis kiekvienam aiškino, kad tai rusų narų laikrodis, kurį pirko kažkokioje labai modernioje Braitono parduotuvėje. Tubūt buvo pats didžiausias rankinis laikrodis pasaulyje. Greisui teko matyti senoviškus, ant grindų stovinčius aukštus laikrodžius, kurių ciferblatai buvo mažesni.

Nuo trečiadienio popietės, kai buvo viešai paskelbta žinia apie žmogžudystę, jie sulaukė dviejų šimtų penkiasdešimt skambučių. Visus juos reikėjo patikrinti, ir gal tik nedidelis procentas bus vertas dėmesio. O dabar, kai *Argus* paskleidė žinią apie skarabėją, — o ji rytoj nubanguos per visus šalies laikraščius, — skambučių, ko gero, padaugės, ir jiems teks gerokai paplušėti, kol atrinks rimtus nuo kvailų.

— Tuščias laiko gaišimas ar rimtas reikalas? — paklausė Greisas.

— Jis sako manąs, jog matė, kaip buvo nužudyta Dženė Streton.

36

Greisas vairavo nepažymėtą „Mondeo“, o Ema Džeinė Boutvud, pasipuošusi tamsiai mėlynu kostiumėliu ir melsva palaidinuke, sėdėjo šalia, pasidėjusi ant kelių didžiulį rudą voką, o ant jo — iš interneto išsispausdintą kelionės maršrutą.

Dažniausiai Greisas vienos valandos kelionę išnaudodavo artimesniam ryšiui su jaunesniu savo būrio nariu, tačiau šį rytą jo smegenys buvo kaip reikiant ištampytos, ir nepasakytum, kad Normanas Potingas prie to

neprisidėjo. Taigi jųdviejų pokalbis buvo trumpas. Ema Džeinė truputį papasakojo apie save: jos tėvas turėjo reklamos agentūrą Istburne, o jos broliukui prieš kelerius metus buvo išoperuotas smegenų auglys. Užteko ir tiek. Tačiau ji mažai ką išgirdo iš jo lūpų — po kelių nesėkmingų bandymų jį prakalbinti, mergina suprato, kad jam reikėjo ramybės.

Jis važiavo 75 mylių per valandą greičiu, M25 greitkeliu prieš laikrodžio rodyklę. Šį kelią jis mažiausiai mėgo, o dėl dažnų grūsčių žmonės jį vadindavo didžiausia pasaulyje automobilių stovėjimo aikštele. Bet šį šeštadienio rytą eismas buvo nedidelis, stabčioti neteko. Ankstyvas rytas buvo gražus, tačiau dabar oras subjuro, dangus traukėsi grėsmingais juodais debesimis. Ant priekinio stiklo nukrito keli lietaus lašai, nors valytuvų dar nereikėjo įjungti. Jis beveik ir nepastebėjo jų, nes važiavo įjungęs autopilotą, o mintys sukosi apie paskutinįjį įvykį.

Džene Streton buvo nužudyta antradienio naktį, o dabar buvo šeštadienio rytas, mąstė jis. Ir vis dar nėra nei galvos, nei motyvo, nei jokio įtariamojo.

Nė vieno sumauto pėdsako.

O Alisona Vosper pasakė, kad pirmadienį į Braitono kriminalinį skyrių atkeliauja superarogantiškas inspektorius detektyvas Kasjanas Pju iš Londono policijos ir turės tą patį rangą kaip ir jis. Greisas nė kiek neabejojo, kad policijos viršininko pavaduotoja tik ir laukė, kol jis žengs ne taip, o tada bus žaibiškai nušluotas nuo šios bylos ir jo vietoje atsisės Pju su savo žvilgančiais šviesiais plaukais, angeliško mėlio akimis ir tokiu balsu, kuris gręžia it dantisto grąžtas.

Alisona Vosper versis per galvą, kad tik jos naujasis statytinis (Greisas tik tokiu jį ir laikė) kuo greičiau pasižymėtų, o kur tu rastum geresnį trampliną nei šią visų dėmesį atkreipusią žmogžudystę, į kurią įklimpo dabartinė komanda.

Greisą labiausiai glumino nužudymo barbariškumas — užpuolikas turėjo būti visiškas beprotis, tačiau seksualinio smurto nereiškė. Ar jis buvo išprotėjęs, ar šizofrenikas, kaip ir Piteris Satklifas, Jorkšyro Žudikas? Tas, kuris girdėjo Dievo balsą, liepusį jam žudyti kekšes?

O gal Džene Streton turėjo priešų?

Aišku, jos paskutinis vaikinas, Džastinas Remingtonas, buvo poten-

cialus įtariamasis, tačiau Dženės tėvas sakė, kad jis toli gražu nepanašus į tokį. Bela Moj buvo puiki žmonių žinovė, ir Greisas galės geriau spręsti apie jį, kai Bela grįš po pokalbio su juo, kuris turėjo įvykti šiandien, žinoma, jeigu jai pavyks Džastiną nutverti. Jeigu jai kils bent mažiausias įtarimas, kad kažkas ne taip, tada jis pats nuvažiuos pasimatyti su juo. Tačiau jeigu, kaip jis buvo įsitikinęs, Džastinas Remingtonas čia niekuo dėtas, tada kas? Kodėl? Kur žudikas dabar? Pasirengęs vėl pulti?

Vakar, po susitikimo su Brentu Makenziu, jis, nusipirkęs žuvies su traškučiais ir marinuotą svogūnėlį, grįžo į jau ištuštėjusią darbovietę. Užgėrė užkandį arbata, kurios prisileido iš automato, ir įniko į visą turimą šio įvykio medžiagą, kurią jam buvo parengusi būrio mašininkė Hana Okslėj.

Jis ilgai sėdėjo žiūrėdamas į Dženę Streton nuotraukoje, o tada — į dvi dideles baltas lentas. Ant vienos iš jų buvo prikabinta karinio topografinio žemėlapio dalis, kurioje buvo Pishevenas. Dvi vietos, kuriose rasta plaštaka ir begalvis torsas, apvestos raudonai. Ten pat kabėjo lavono nuotraukos iš įvykio vietos ir dar pora, nufotografuotų skrodimo metu; vienoje — vabalas jos tiesiojoje žarnoje. Dabar jis jau viską ryškiai įsivaizdavo ir staiga pasibjaurėjęs nusipurtė.

„Kas tau, Džene, atsitiko tą antradienio naktį? Ir kas tas Entonas? Ar jis šitaip padarė?"

Jo mintys nukrypo į Dereką Stretoną. Jungtinėje Karalystėje beveik 95 procentus visų žmogžudystės aukų nužudo arba jų šeimos narys, arba jų pažįstamas. Nejaugi jiedu su Glenu Brensonu ką nors pražiūrėjo, kai vakar sėdėjo pas Dženės tėvą? Gal jis ką nors pasakė, kas galėjo sukelti mintį, jog tai jis paskerdė savo dukrą? Visko galima tikėtis — per šitiek darbo metų Greisas daug ko prisižiūrėjo. Tačiau Stretonas atrodė nuoširdus: nuliūdęs tėvas, prislėgtas, pasimetęs. Tiesiog jo negaubė aura, būdinga žudikui.

Atgijo automobilio radijas. Jų jau nebepasiekė Sasekso policijos radijo bangos, ir įsijungė Bromlio zonos dispečeris, kviečiantis policijos automobilį į autoįvykio vietą. Ema Džeinė pritildė garsą.

— Jau beveik atvažiavome, — pasakė ji. — Už kito rato važiuok tiesiai, o paskui turėtų būti antra gatvė kairėje.

Staiga dangus tarsi praplyšo, lietus užpylė priekinį stiklą, šokčiojo ant „Fordo“ gaubto, kalė lyg akmenukai į stogą. Greisas įjungė valytuvus, iš pradžių paleido juos lėtai, vėliau greičiau. Jie aptraukė stiklą tarsi nepermatoma vandens plėvele, ir Greisui teko gerokai susikaupti, kol stiklai bent kiek praskaidrėjo.

— Ar tau patinka vabzdžiai? — paklausė Greisas.

Ema Džeinė išsiviepė.

— Tiesą sakant, ne. O tau?

— Nesižaviu jais, — prisipažino jis.

Jis pasuko, kaip lieptas, kairėn, į kelią, apstatytą ketvirtojo dešimtmečio stiliaus namais, kurie buvo sujungti poromis. Nelabai kuo skyrėsi nuo jo gatvės, pagalvojo jis. Tolumoje matėsi nedideli pramonės objektai, o už jų kelias nėrė po geležinkelio tiltu. Toliau, kairėje, buvo pritūpę daugiau pusiau sujungtų namų, o už jų — judrių parduotuvių eilė.

— Štai čia, — nurodė konsteblė detektyvė.

Greisas sumažino greitį ieškodamas, kur galėtų pastatyti automobilį. Čia buvo duonos parduotuvė, vaistinė ir smulkių senienų krautuvė, prieš kurią buvo išdėliotos senos kėdės, žaislinis automobiliukas, pušinis stalas ir keli kiti baldai. Už jų matėsi sveikatos centras, toliau — sporto prizų parduotuvė, o šalia jos — lyg ir kambarinių gyvūnėlų parduotuvė, kurios lange buvo pilna mažų tuščių narvelių. Virš lango švietė užrašas: „ERIDŽAS IR ROBINSONAS — IMPORTUOTOJAI IR TIEKĖJAI.“

Jie pastatė automobilį aikštelėje šiek tiek tolėliau ir nubėgo per lietų, Ema Džeinė laikydama savo didįjį rudą voką virš galvos. Įsmuko pro duris, kurių skambutis gana garsiai dzingtelėjo pranešdamas apie jų pasirodymą. Patalpa buvo menkai apšviesta ir nuo lubų iki grindų apstatyta narveliais, kurie iš užpakalio buvo apšviesti ultravioletine šviesa. Kai kuriuose šliaužiojo vabzdžiai. Jis įsižiūrėjo į narvelį, buvusį arčiausiai, vos už kelių colių nuo jo, ir pamatė trukčiojant dvi rudas ragų šakas. Labai didžiulis vabalas, per didelis ir per arti, kad galėtumei jaustis ramiai. Jis atsitraukė per porą žingsnių, brūkštelėjo nuo antakio lietaus lašus ir susiraukė, tarsi sakydamas savo detektyvei: „Kokia čia, po perkūnais, vieta?“

Tada išvydo vorą, tiksliau, jo geltonai juodą plaukuotą koją, paskui — kitą ir dar kitą. Anam teprireikė triskart pakilnoti kojas — ir narvelis

peržengtas. Tiesiog milžiniškas — tas padaras netilptų ant lėkštės, skirtos karštam patiekalui.

Ema Džeinė jį irgi varstė akimis ir, matyt, jautėsi nekaip. Ir Greisas jautėsi blogai. Kuo daugiau jis dairėsi, tuo matė daugiau akyčių ir krutančių čiuptuvėlių. O nuo smarvės vos nežiaukčiojo.

Atsidarė vidinės durys ir pasirodė žemo ūgio, liesas žmogelis netoli penkiasdešimt metų. Jis vilkėjo rudą kombinezoną, baltus marškinius, užsagstytus iki pat viršutinės sagos, tačiau be kaklaraiščio. Iš po storų, tankių antakių, kurie atrodė tarsi du kariaujantys vikšrai, žvelgė mažytės, budrios akutės.

— Ar galiu padėti? — spiegiančio balso tonas buvo labai agresyvus.

— Ar jūs esate Džordžas Eridžas?

Atsakymas buvo labai neryžtingas:

— Ta-aip.

— Aš esu konsteblė detektyvė Boutvud, — prisistatė Ema Džeinė. — Mes vakar kalbėjomės. O čia — Braitono kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius Greisas.

Greisas atkišo savo pažymėjimą. Žmogus įbedė į jį akis, rodės, skaitė kiekvieną žodį, veidas trūkčiojo, antakiai atakavo vienas kitą.

— Taip, — pratarė jis. — Teisingai. — Jis laukdamas žiūrėjo į abu policijos pareigūnus.

Ema Džeinė ištraukė iš voko spalvotą nuotrauką ir padavė vyrui.

— Mes ieškome, kas galėjo parduoti šitokį padarą kokiam nors klientui Anglijoje.

Vos užmetęs akį į nuotrauką, Džordžas Eridžas išdrožė:

— *Copris lunaris.*

— Jūs importuojate tropinius vabzdžius? — paklausė Greisas.

Žmogus gerokai įsižeidė.

— Ne tik tropinius, bet ir iš Europos, visos Azijos, Australijos — tiesą pasakius, iš viso pasaulio.

— Turbūt importavote ir šitą?

— Dažniausiai laikau keletą. Gal norėtumėte pamatyti?

Greisas būtų mielai pasakęs: „Ne, tikrai nenorėčiau“, tačiau pareiga šaukė atsakyti:

— Taip, norėčiau.

Žmogus nusivedė juos pro duris, pro kurias buvo pats įėjęs, į gerų šimto pėdų ilgio pašiūrę. Ir čia pasieniai iki lubų buvo nustatyti narveliais, kvapas dar baisesnis negu tenai — rūgštesnis ir aitresnis, o apšvietimas toks pat menkas.

— Šita patalpa skirta tarakonams, — šiek tiek didžiuodamasis paaiškino Eridžas. — Daug jų tiekiame farmacijos pramonei — tyrimams.

Greisas visada šlykštėjosi tarakonais, tačiau vis tiek sustojo ir pažiūrėjo į vieną narvelį, kuriame knibždėjo gal dvidešimt tų rudų padarų. Jis nusipurtė.

— Vienas iš pačių gajausių gyvūnų visoje planetoje, — pasakė žmogus. — Ar žinote, kad tarakonas be galvos gali išgyventi penkiolika dienų? Jis vis tiek nesiliautų keliavęs į tą vietą, kur nuolat rasdavo maisto. Tik, žinoma, nebegalėtų ėsti.

— Fu, — sugaikčiojo Ema Džeinė.

— Aš nežinojau, — atsakė Greisas. Ir vos nepridūrė: „Dėkui už pristatymą.“

— Jie atlaikytų ir branduolinę katastrofą. Tarakonai nustojo evoliucionuoti prieš šimtus tūkstančių metų. Šito nepasakytum apie žmoniją, ar ne?

Greisas pažiūrėjo į jį nežinodamas, ką atsakyti. Jie įėjo į dar ilgesnę pašiūrę. Jos viduryje Džordžas Eridžas sustojo ir parodė į mažą narvelį.

— Na, štai, — pasakė jis. — *Copris lunaris.*

Rojui Greisui teko gerai įsižiūrėti, kol pamatė vieną vabalą su charakteringomis žymėmis. Nekrutantį.

— Na, ar galėčiau paklausti, kodėl jūs susidomėjote būtent šiais vabalais? — pasiteiravo Eridžas.

Greisas turėjo kaip reikiant įsitempti, kad neišpoškintų teisybės.

— Aš negaliu jums papasakoti visų aplinkybių, tačiau būtent šitoks vabalas buvo rastas vienoje nusikaltimo vietoje. Mums reikia gauti iš jūsų visų klientų sąrašą, kurie pastaruoju metu pirko bent vieną tokį gyvį.

Džordžas Eridžas nuščiuvo, tačiau antakiai rūsčiai šokinėjo vienas prieš kitą.

— Paskutiniaisiais mėnesiais teturėjau vieną klientą. Nelabai kas jų

pageidauja, nebent koks atsitiktinis kolekcionierius ar nauji muziejai, tačiau tokių nedaug.

— Kas buvo tas klientas? — paklausė Greisas.

Eridžas susigrūdo rankas į kombinezono kišenes ir iškišęs liežuvį stipriai primygo apatinę lūpą.

— Hmmn. Kažkoks keistas vyrukas, lyg ir Rytų Europos akcentas. Jis paskambino man prieš kokias dvi savaites ir paklausė, ar turiu būtent *Copris lunaris*. Sakė, jam reikia šešių.

— Šešių? — nustėro Greisas, o galvoje išsyk šmėstelėjo mintis: „Šešios tokios žmogžudystės?!“

— Taip.

— Gyvų ar negyvų?

Eridžas keistai pažiūrėjo į jį:

— Žinoma, gyvų.

— Kam jūs dažniausiai tiekiate?

— Kaip jau sakiau, farmacijos pramonei, gamtos mokslo muziejams, privatiems kolekcininkams, kartais kino studijoms. Visiškai neseniai nusiunčiau vieną tarantulą *BBC* korporacijai. Pasakysiu jums vieną prekybos paslaptį: vabzdžius kur kas lengviau valdyti negu kitus gyvūnus. Jeigu nori romaus tarakono — kišk jį į šaldytuvą keturioms valandoms. Nori agresyvaus tarakono — dėk jį į keptuvę ir palaikyk kelias minutes ant mažos ugnies.

— Prisiminsiu, — ištarė Greisas.

— Taip, — labai rimtai atsakė Eridžas. — Būtent taip ir reikia. Matote, jie nesikankina. Nejaučia skausmo kaip mes.

— Jiems gerai.

— O taip.

— Ką žinote apie tą žmogų, kuris pirko šituos šešis? — paklausė Ema Džeinė.

— Nieko nežinau. Aš registruoju tiktai savo nuolatinius klientus, — tarsi atsiprašinėjo Eridžas.

— Vadinasi, anksčiau su juo neteko bendrauti? — paklausė ji.

— Ne.

— Tačiau jūs susitikote su juo? — pasiteiravo Greisas.

— Ne. Jis paskambino, paklausė, ar juos turiu, ir pasakė, kad ką nors atsiųs paimti jų. Atsiuntė taksi, o vairuotojas sumokėjo grynais.

— Vietinės firmos?

— Kad nežinau. Aš nevažinėju taksi — neišgaliu.

Greiso telefonas supypsėjo.

Atsiprašęs jis nusisuko nuo vabzdžių žinovo ir atsiliepė:

— Vyresnysis inspektorius Greisas.

Skambino Brensonas.

— Sveiks, seni! — pasisveikino jis. — Kaip sekasi?

— Apsipirkinėju, — atsakė Greisas. — Perku tau gimtadienio dovanėlę. Kas atsitiko?

— Pameni tą tipelį, kuris paskambino man pasitarimo metu? Tą paranojiką, kuriam skambinau į telefoną automatą, kuris sakė manąs, jog matė, kaip buvo nužudyta Dženė Streton?

— A-ha, — ištarė Greisas.

— Jis sakė matęs tai savo kompiuteryje, kai įkišo kompaktinį diską, kurį rado traukinyje.

— Ar jis leis mums pažiūrėti?

— Dabar užsiimu tuo klausimu.

37

Seržantas detektyvas Džonas Rajus turėjo pakankamai patirties, kad patikėtų, jog žiūrėdamas į kieno nors kompiuterį, žvelgia į jo sielą. Jis ir pats nebesuskaičiavo, kiek teko tikrinti kompiuterių per praėjusius septynerius metus, — ko gero, kelis šimtus, kaip neseniai jis sumetė. O šiandien dar vienas priešais jį: *Mac* skreitinis kompiuteris, penkiolikos colių ekranas, vienerių metų senumo.

Jam dar neteko sėdėti prie kompiuterio, kuris nuslėptų savo paslaptis nuo jo ar nuo jo grupės. Visokio plauko niekšeliai — įsilaužėliai, sukčiai, automobilių vagys, internetinės informacijos vagys, pedofilai — manė, kad jeigu ištrini standųjį diską, tai jau esi saugus ir laimingas. Deja, toks dalykas kaip disko ištrynimas neegzistuoja. Kad ir kaip būtų komplikuota,

kad ir kaip užslaptinta, turėdamas tokią programinę įrangą kaip Džono Rajaus galėjai atkurti menkiausią detalytę, ištrintą iš disko, išpešti kiekvieną skaitmeninį pėdsaką bet kuriame kompiuterio sistemos užkaboryje ir plyšelyje.

Tad dabar, sėdėdamas prie stalo jo vadovaujamame Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriuje, jis rengėsi pažvelgti į žmogaus, vardu Tomas Braisas, sielą. Neliko nieko kita, tik sėdėti savaitgalį darbe, nes šitam žmogui, kuris buvo potencialus liudytojas, o ne įtariamasis, verkiant reikėjo susigrąžinti savo aparatą iki pirmadienio ryto.

Džonas Rajus gyrėsi, — ir ne be reikalo, — kad pasėdėjęs valandą prie bet kokio vyruko kompiuterio jis pažins tą žmogelį geriau negu jo žmona. Ir kaip tyčia pas jį suplaukdavo daugiausia vyrų, o ne moterų kompiuteriai.

Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyrius užėmė nemažą Sasekso Hauso pirmojo aukšto plotą. Koks nors atsitiktinis lankytojas pasakytų, kad jis niekuo nesiskyrė nuo daugelio kitų tame pastate esančių skyrių. Tai buvo atviras plotas, tankiai nustatytas darbastaliais: ant kai kurių stalų stovėjo didžiuliai serverių bokštai, o ant kelių — ir išmontuotų kompiuterių viduriai. Ant vienos sujauktos lentynos, tarp įstrižai sudėtų bylų eilių, stovėjo *Tate* & *Lyle* cukraus pakelis. Virš vieno stalo kabėjo *Bart Simpson* laikrodis. Prie šio stalo susikaupęs sėdėjo Džo Mudis, apsirengęs džinsais ir sportiniais marškinėliais, o plaukus susirišęs į arklio uodegėlę. Jis įvedinėjo kvailesnių negu įprastai vandalų atvaizdus: jie buvo nusifotografavę, kai padeginėjo pavogtą automobilį.

Viena patalpos dalis buvo atitverta: joje įsikūrusi „Operacija „Glasgas“ — svarbaus vaikų pornografijos tyrimo grupė. Tyrimas tęsėsi jau dvejus metus ir netrukus turėjo sutriuškinti vieną iš didžiausių gaujų Europoje. Atskirtas narvelis buvo reikalingas, kad neįvyktų kryžminė įrodymų kontaminacija su likusia skyriaus dalimi. Šiandien narvelyje darbavosi keturi žmonės, ir Rajus nepavydėjo jiems. Per praėjusius dvidešimt keturis mėnesius jie kiekvieną darbo dieną praleisdavo žiūrėdami į šlykščias sekso scenų nuotraukas, kur buvo įtraukti vaikai. Didelę Džono Rajaus darbo dalį užėmė įtariami pedofilai, ir kaskart, išvydus anuos atvaizdus, jo pyktis

nemažėdavo. Viešpatie, kokių tik nėra iškrypėlių pasaulyje! Velniškai per daug.

Nuleistos žaliuzės uždengė niūrų kalėjimo korpuso vaizdą, dar didesnį slogutį kėlė žliaugiantis lietus. Šiandien biure bent jau temperatūra buvo pakenčiama. Dažniausiai vasarą čia būdavo per karšta ir per tvanku, o tie prakeikti langai neatsidarė.

Džonas Rajus buvo stiprus, liesas, bet raumeningas trisdešimt aštuonerių metų vyras berniokišku, karingu veidu, retėjančiais ežiuku kirptais šviesiais plaukais. Kaip ir kiekvieną darbo dieną, taip ir šį šeštadienį jis vilkėjo vos ne uniforma tapusią aprangą: balti, trumpomis rankovėmis marškiniai, tamsiai mėlynos kelnės, juodi batai. Šiuo metu būtų išimtis, jeigu jam nereikėtų dirbti šeštadieniais.

Technologija ir nauji įtaisai Džonui visada buvo prie širdies, o kai prieš dešimtmetį prasiveržė kompiuterių bumas, jis įžvelgė, kokios nepaprastos naujos galimybės atsivėrė nusikaltėliams ir kaip tuo metu policija buvo prastai apsiginklavusi, kad galėtų kovoti su kompiuteriniais nusikaltimais. Jis nutarė, jog darbas kompiuterinių nusikaltimų srityje bus labiausiai garantuotas policijoje, o tada, kai išeis į pensiją, turėdamas tokią patirtį šioje srityje, lengvai gaus gerai mokamą darbą civilių pasaulyje.

Jis jau prarado viltį įtikinti žmoną Nadiną, kad šis beprotiškas darbas tik laikinas ir nesitęs per amžius; o gal ji pati liovėsi klausytis jo įtikinėjimų. Jis nužvelgė kelis savo grupės narius ir pagalvojo, kiek iš jų patyrė šeimyninių bėdų už šitą sėdėjimą.

Paprasčiausias faktas buvo tas, kad jie užversti darbais: per devynis mėnesius konfiskuoti ir užsigulėję kompiuteriai laukė, kol juos patikrins teismo medicinos ekspertai — viskas atsimušė į finansus. Jis įtarė, kad šefai mieliau leidžia pinigus ten, kur policininkus galima geriau matyti: siuntinėja į gatves, gaudo vagis, užpuolikus, narkotikų perpardavinėtojus, kad tik būtų geresnė kovos su nusikaltimais statistika. O Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyrių jie laikė būtinu, tačiau ne tokiu, kuris pridėtų taškų už gerą darbą.

Gana nemažai jo komandos narių buvo tikrų tikriausi nuobodos, pasamdyti iš kitur: du atėjo tiesiai iš universiteto, o kiti — iš gamybinių

IT skyrių ir savivaldybės. Tuoj pat už jo sėdėjo pats didžiausias nuoboda — Endis Gidnėjus.

Dvidešimt aštuonerių metų Gidnėjus buvo keistokas vyrukas. Apgailėtinai liesas, veidas, atrodė, niekada nebuvo matęs gryno oro, plaukus turbūt kirposi pats, o drabužius ir akinius, ko gero, pirko kokioje nors likviduojamoje labdaros parduotuvėje, kurioje viskas buvo išparduodama. Manieros apskritai antisocialios. Nepaisant to, vyrukas buvo pasiutusiai kietas darbe — kol kas pats protingiausias jo komandos narys. Jis laisvai kalbėjo septyniomis kalbomis, tarp jų ir rusų, ir jo dar neįveikė nė vienas slaptažodis.

Patekti į kompiuterį jiems ir nereikėjo slaptažodžių, nes jų naudojama programinė įranga įvesdavo juos pro galines duris, tačiau kai kurie slaptažodžiu apsaugoti failai gerokai įklampindavo. Didžiąją praėjusios savaitės dalį Endis dirbo prie ypač neįkandamo failo, perimto iš įtariamojo dėl stambios internetinės suktybės — buvo nukopijuotos internetinės bankininkystės svetainės. Jis nepasidavė ir neleido išsiųsti aparato šifravimo tarnybos specialistams.

Džonui nėmaž nerūpėjo Gidnėjus, tačiau žavėjosi jo atkaklumu ir gerbė jo sugebėjimus. Jis jau seniai patyrė, kad šiame skyriuje dirbantys žmonės skiriasi nuo tų pramuštgalvių farų, su kuriais jam teko dirbti Kelių policijoje, kur jis praleido beveik dešimt iš dvidešimties metų, iki pat šios dienos atiduotų policijai. Kelių policijoje daugiausia regėjai liūdnus vaizdus, o kartais ir širdį veriančias tragedijas. Užtat čia, Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriuje, matei tamsiąją žmogaus prigimties pusę.

Kaip ir visada, pirmiausia jis nusinešė kompiuterį į rakinamą Įkalčių kambarį, kuriame stovėjo medinės lentynos, o ant jų buvo sukrauti konfiskuoti kompiuteriai — visi jie laikomi nusikaltimo įkalčiais, visi sukišti į blizgius permatomus plastikinius įkalčių maišus ir prie visų prikabintos etiketės. Kai kurie čia jau ilgokai užsibuvo. Tie, kurie jau nebetilpo ant lentynų, buvo sukrauti į aukštas kupetas ir kelias dideles plastikines dėžes.

Rajus padėjo Tomo Braiso skreitinį kompiuterį ant stalo, atsuko gaubtą ir išėmė standųjį diską, kurį kruopščiai prijungė prie aukštos stačia-

kampės plieninės dėžės su stiklu priekyje. Joje buvo rašymą blokuojantis įtaisas *Fastbloc*, kuris padarys kiekvieno tame diske esančio baito teismo ekspertizės kopiją.

Atlikęs šią procedūrą, jis vėl surinko kompiuterį, nusinešė atgal prie savo stalo, įjungė ir sėdo dirbti. Iš įpročio įvedė pirmąją tyrimo komandą — *Buffy*. Niekas nepasirodė. Antroji komanda — *Star Trek*. Ir vėl nieko. Ne įrodymas, tačiau bent jau naudingas rodiklis, kad Tomas Braisas — ne pedofilas. Paskutiniaisiais metais skyrius išaiškino kuriozišką faktą: daugelis pedofilų buvo ir „Buffy — Vampyrų žudikė“, ir „Star Trek“ mėgėjai. Jeigu jau radai juos abu kompiuteryje — pagavai pavojaus signalą.

Džonas dirbo greitai ir metodiškai. Jis peržiūrėjo nuotraukų albumą, kuriame rado daugybę nuotraukų — žavios blondinės banguotais plaukais ir dviejų vaikučių, berniuko ir mergytės. Jų augimas užfiksuotas nuo vos kelių dienų amžiaus, jeigu ne mažesnių, iki dabar — mergytei jau maždaug ketveri, o berniukui — septyneri metukai. Įprastos šeimyninės nuotraukos. Skelbti aliarmo nereikia.

Tada užsiėmė Braiso svetainių adresais, tačiau ir čia nebuvo prie ko prikibti. Ir jis ėmėsi tikrinti to vyro žygius praėjusiais metais, lindo į kiekvienos svetainės adresą, kur jis buvo lankęsis. Kaip ir beveik kiekvieno vyro kompiuteryje, kuriuos jam teko matyti, jis aptiko daugybę pornografijos puslapių, tačiau išskyrus kelis lesbiečių puslapius nebuvo nieko, kad galėtum įtarti tą vyrą esant iškrypėliu.

Paskui jis rado kai ką, kas jį suglumino. Iš pradžių pamanė, kad tai viruso pėdsakai, tačiau netrukus susigaudė, jog tai buvo kažkokios savaime susiinstaliuojančios šnipinėjimo programos ruošinys. Pats modelis kažką priminė. Atsargiai lindo gilyn ir pamatė, kad programinė įranga neseniai buvo sukūrusi vartotojo vardą ir slaptažodį. Jis įvedė juos, tačiau jie jau nebegaliojo, o jo paties judėjimas į priekį buvo užblokuotas.

Jis atsisuko. Už jo sėdintis Endis Gidnėjus, prisijungęs ausinukėmis prie *iPod*, buvo nežmoniškai susikaupęs, o pirštai per klaviatūrą skrajojo taip greitai ir grakščiai lyg koncertuojančio pianisto. Seržantas detektyvas atsistojo, priėjo prie savo kolegos ir patapšnojo per petį.

— Man reikia šiek tiek pagalbos, Endi. Gal galėtum kelioms mi-

nutėms atsitraukti nuo savo darbo ir padėti surasti slaptažodį ir vartotojo vardą, kad pramuščiau akliną sieną.

Netaręs nė žodžio šitas nuoboda priėjo prie Rajaus stalo ir atsisėdo. Džonas patraukė atsinešti kavos, o kai po penkių minučių grįžo, rado Endį besidarbuojantį jau savo darbo vietoje.

— Ar pavyko? — paklausė Rajus.

— Ten aštuonių skaitmenų slaptažodis, dėl Dievo meilės, — Gidnėjus pasakė taip, tarsi Rajus būtų idiotas. — Prasėdėčiau dienų dienas.

Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus viršininkas vėl klestelėjo į savo kėdę, atlupo plastikinį kavos puodelio dangtelį ir padėjo jį kuo toliau nuo kompiuterio. Jis vėl nusekė šnipinėjimo programos pėdsakais ir staiga suprato, kodėl tas dizainas jam kažką priminė.

Jis tiksliai prisiminė!

Po kelių sekundžių jis vėl atsidūrė Įkalčių kambaryje ir atsargiai nuėmė nepermatomą plastiką su užrašu „POLICIJOS ĮKALČIŲ MAIŠAS“, kuriame buvo stalinis kompiuteris ir serverio bokštas: jie buvo atnešti vos prieš kelias savaites.

38

— Greičiau! Jėzau, mes šitaip susivėlinome! Džesika, marš į lovą — *tuojau pat*! — rėkė Tomas Braisas ant dukrelės, kuri atskuodė laiptais žemyn trečią, o gal ir ketvirtą kartą apsirengusi rožiniu chalatėliu.

Jo nervai jau visiškai nebeatlaikė.

Viršuje suklykė Maksas:

— Tėvelyyyyy!

— Maksai, užsičiaupk! Miegok!

— Neeeee!

Tomas, pasipuošęs juodu *Armani* švarku, baltais marškiniais, mėlynomis kelnėmis ir zomšiniais nesuvarstomais *Gucci* batais, buvo pasirengęs išeiti ir suko ratus po svetainę, skanindamasis gera degtinės ir martinio doze.

— Kele! Ką tu, po perkūnais, veiki? Ir kur, po perkūnais, ta auklė?

— Ji tučtuojau pasirodys! — šaukė ji. — Ateinu. — Tada riktelėjo dar garsiau: — Džesika, tuoj pat lipk aukštyn!

— Tėveli, man nepatinka Mendė. Kodėl Holė negali pabūti su mumis?

— Džesika! Greičiau ateik čia!

— Holė jau buvo pakviesta kitur, — paaiškino dukrai Tomas. — Gerai? Ir Mendė puiki. Kodėl ji tau nepatinka?

Džesika, didžiuodamasi dviem guminėmis apyrankėmis — pamėgdžiojant brolį, rausva ir geltona — klestelėjo ant sofos ir, pasiėmusi distancinio valdymo pultelį, pradėjo naršyti televizoriaus kanalus. Tomas griebė pultelį ir išjungė televizorių.

— Leki aukštyn, panelyte!

— Mendė visą laiką kalbasi telefonu su savo vaikinu.

— Ji turi savo mobilųjį telefoną ir gali daryti, ką nori, — atšovė Tomas.

Įraudusi po vonios ji atmetė plaukučius atgal ir kaip suaugusi panelė pakreipė galvytę.

— Jie kalbasi apie *seksą*.

— Džesika, pirma, negražu klausytis kitų žmonių pokalbių, o antra, tu turi gulėti lovoje ir miegoti, kai ji jus prižiūri, tad kodėl taip šneki?

— Todėl, — išdidžiai pareiškė Džesika.

Kelė atstriksėjo laiptais žemyn tokia pritrenkianti, dvelkdama naujais *Gucci* kvepalais, kuriuos Tomas neseniai nupirko, nes labai jau jai teikė seksualumo. Ji buvo apsirengusi aptempta trumpute juoda suknele, kuo gražiausiai atidengiančia tarpą tarp krūtų ir įstabias kojas. O ant kaklo buvo prigludęs didžiulis romėniško stiliaus sidabro vėrinys. Atrodė klasiškai.

Tiesiog idealiai šiam vakarui.

Juos pakvietė vakarienei naujas klientas, kuriam Tomas verkiant norėjo padaryti gerą įspūdį.

Kelė dirstelėjo į Tomą.

— Jau geri?

— Dėl drąsos, — pasiteisino jis.

Ji priekaištingai išpūtė akis.

— Maniau, tu šįvakar sėsi už vairo, kad nereikėtų leisti pinigų už taksi. — Tada ji pasisuko į Džesiką: — Iš karto aukštyn, į lovą, — griežtai sukomandavo. — Arba rytoj nežiūrėsi televizoriaus, taip ir atsimink.

Džesika niūriai nužvelgė mamą, tada tėtį. Jau rodėsi, kad tuoj kažką atšaus, tačiau apsigalvojo ir lėtai ėmė pėdinti iš kambario.

— Kai ten nuvažiuosime, išgersiu tik vieną taurę vyno, o vėliau — tik vandenį.

— Gerai, — pasakė ji. — Aš ir vėl, po perkūnais, vairuosiu.

— Manau, mums abiem šiandien reikia išgerti, — postringavo Tomas. Jis priėjo prie jos, tvirtai apkabino ir pabučiavo į kaktą. — Tu atrodai nuostabiai.

— Ir tu atrodai nuostabiai, — pasakė ji. — Man visada patinki, kai apsivelki baltus marškinius.

Džesika jau kopė laiptais aukštyn.

Tomas pasitrynė nosimi į Kelės ausį.

— Norėčiau iš karto nusinešti tave į lovą.

— Ogi teks palaukti. Nė nemanau vėl rengtis iš naujo.

Pasigirdo durų skambutis. Ledi stryktelėjo ir nuskuodė į prieškambarį skardžiai lodama.

Tomas stovėjo svetainėje ir baigė gerti kokteilį. Alkoholis jau ėmė kelti nuotaiką ir žadinti pasitikėjimą.

Jis vos neišsižiojo, kai į kambarį įėjo Mendė. Mendė buvo Kelės draugės, su kuria ji lankė aerobikos užsiėmimus, dukra. Per pastaruosius trejus metus ji buvo keletą kartų atėjusi pabūti su jų vaikais. Visą tą laiką jis matė, kaip ta mergaičiukė brendo, bet šį vakarą — kitaip nepasakysi — atrodė kaip tikrų tikriausias vaikščiojantis seksas.

Dabar ji buvo septyniolikos, o gal net aštuoniolikos metų, nedidukė, blondinė, tikra Britney Spears kopija su nuostabia figūra, kurią beveik visą ir regėjai. Ji buvo apsirengusi beveik permatoma blizgančia palaidinuke, pačiu trumpiausiu, kiek jam teko matyti, sijonėliu ir lakiniais batais, kurie kilo iki pat šlaunų. Veidas dailiai padažytas, nulakuoti nagai žvilgėjo ir spaudė labai įmantrų mobilųjį telefoną. Tikras saldainiukas.

Ir jos tėvai leido jai šitaip eiti prižiūrėti vaikų? Jį net apėmė nerimas, kad netrukus ir Džesika galėjo pradėti šitaip gražintis.

— Labas vakaras, pone Braisai, — linksmai pasisveikino ji.

— Kaip sekasi, Mende?

— Gerai. Šį mėnesį laukia egzaminai, dabar kalu.

Jis išsišiepė ir paklausė:

— Šitie drabužėliai — kalimui?

Nesupratusi pajuokavimo, ji labai rimtai patvirtino:

— Aha, teisingai. — Ir iš karto pridūrė: — Aš išlaikiau vairavimo testą.

— Nuostabu. Šaunuolė!

— Iš trečio karto. Mama sakė, kad kartais paskolins savo automobilį. Ji turi naujutėlę „Toyota".

— Jos ketinimai labai kilnūs, — pastebėjo jis, mintyse perspėdamas save, kad dabar ne laikas galvoti, kada užaugs Maksas su Džesika.

Kelė grįžo į kambarį.

— Mes grįšime maždaug apie pusę pirmos, Mende. Ar tau tinka?

— Aha, labai. Gero vakaro!

Tomas kilstelėjo tuščią taurę, dar kartelį aistringu žvilgsniu nužvelgė mergaičiukę ir staiga pajuto, kad šiek tiek pasigėrė. Reikės būti atsargiam, perspėjo jis save. Paskutiniajame *Sunday Times* laikraščio turtuolių sąraše Filipas Angelidas buvo labai aukštai, — asmeninis turtas vertas per du šimtus penkiasdešimt milijonų svarų. Jo verslo imperijai priklausė kompanija, gaminanti nepatentuotus vaistus, automobilių verslo tinklas, kelionių agentūrų grupė, kompanija, kuri užsiėmė statybomis Ispanijoje, ir labai sėkmingai dirbanti sporto vadybos kompanija — visos šitos sritys galėjo naudotis „BraisRaito" produktais.

Tomas sutiko jį ten, kur ir daugelį savo potencialių klientų, — golfo klube. Kaip visi kalbėjo, jis turėjo labai puikų namą kaime, už kokio pusvalandžio kelio nuo Braitono. Šiandieninis pakvietimas į pietus — puiki proga. Tiktai bėda, kad šį vakarą Tomas nebuvo nusiteikęs puotai.

Jis visą dieną nerado sau vietos, nes rytą buvo nuėjęs į kriminalinio skyriaus būstinę, įsikūrusią Holingberio rajone, ir išklojo viską tam aukštam juodaodžiui seržantui detektyvui Brensonui. Policininkas labai rimtai išklausė ir užtikrino, kad viskas bus laikoma absoliučioje paslaptyje. Ir vis dėlto jis labai susinervino, kai Brensonas paprašė pasiskolinti savaitgaliui

jo skreitinuką ir pažiūrėti jį. Jis atnešė kompiuterį baisiausiai nuogąstaudamas, nors Kelė tvirtino, kad jis elgiasi teisingai.

Popietę jis sumautai sušiktai žaidė golfą. Tai buvo vienas iš prasčiausių žaidimų jo gyvenime. Tiesiog mintys skrajojo kitur. Buvo pametęs galvą iš baimės. Galvoje kirbėjo mintis, kad šitaip padaręs jis įstūmė į pavojų žmoną ir vaikus.

Kad galbūt — tik galbūt — padarė pačią didžiausią klaidą savo gyvenime.

39

— Prašau, degtinės su toniku, — pasakė Kleo Morėj.

Padavėjas atsisuko į Rojų Greisą.

— Man — *Peroni.* — Staiga jis apsigalvojo supratęs, kad reikėjo kažko stipresnio už alų, nors ir žinojo, kad teks vairuoti. Tuo susirūpins vėliau. — Tiksliau, ne — tegul bus didelė porcija *Glenfiddich* su ledais.

Jie sėdėjo restorano „Latinas Leinse“ gale. Tas italų restoranas buvo prie pat Braitono pajūrio. Jis galėjo pasirinkti ir kokią naujesnę, hipiškesnę vietą, pavyzdžiui, „Hotel du Vin“ arba prašmatnesnį „Blanche House“. Buvo daugybė restoranų, kuriuose jis nesilankė kartu su Sende.

Ir kodėl būtinai reikėjo išsirinkti tą, kuris buvo jų su Sende mėgstamiausias?

Jis nelabai žinojo atsakymą. Gal dėl to, kad ta vieta buvo pažįstama, gal manė, kad čia jis jausis patogiau, nes gerai orientavosi. O gal norėjo dar giliau palaidoti jos šešėlį?

Jis atpažino kelis čia dirbančiųjų veidus, vienas kitas lyg ir prisiminė jį — o gal ir pavardę — ir sveikino tarytum sugrįžusį seniausiai prarastą draugą. Aplinkui aidėjo linksmas šeštadienio vakaro šurmulys. Devintą valandą — vėliau, nei Greisas planavo čia atsirasti — visi staliukai jau buvo užimti.

Įprastinis pusės septynių pasitarimas užtruko ilgiau, o ir vėliau dar teko užsibūti dėl tolesnio tyrimo, nors tą dieną tebuvo nužengtas tik vienas naujas žingsnis.

Bela surado buvusį Dženės Streton vaikiną Džastiną Remingtoną. Pasirodo, šį rytą jis buvo ką tik grįžęs iš povestuvinės kelionės Tailande. Pareigūnė susitiko su juo ir, jos nuomone, remiantis vizų atžymomis pase, buvo galima jį išbraukti iš įtariamųjų sąrašo.

Konsteblis detektyvas Nicholas apkeliavo barus, aludes, klubus Braitone ir Houve nešiodamasis Dženės Streton nuotrauką, tačiau kol kas nieko nesužinojo. Regis, tiktai Džonas Rajus iš Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus bus aptikęs pirmąjį tikrą siūlo galą.

Ištyręs kompiuterį, priklausantį liudytojui, kuris tą rytą skambino Brensonui, Rajus išsiaiškino, kad šis liudytojas, matyt, nesąmoningai sekdamas painią interneto trasą, pateko į serverį Albanijoje. Tai buvo ta pati trasa, tie patys IP adresai ir protokolai, rasti kitame kompiuteryje, kuris buvo konfiskuotas iš įtariamojo atliekant didžiulio vaikų pornografijos tinklo tyrimą ir kurį neseniai ištyrė seržantas detektyvas Rajus. Jo savininkas Reginaldas D'Ytas jau buvo patekęs į seksualinių nusikaltėlių sąrašą už teistumą dėl seksualinio smurto ir už prekybą vaikų pornografija.

Šiuo metu D'Ytas, dabar pagrindinis kaltinimo liudytojas vaikų pornografijos byloje, rengiamoje prieš Jungtinėje Karalystėje veikiantį rusų sindikatą, saugumo sumetimais slėpėsi patikimame name, kuris buvo suteiktas jam pagal Liudytojų apsaugos programą. Po pasitarimo Greisas visą valandą plūkėsi su pedantiška budinčiaja policininke, iš pradžių mandagiai, o paskui jau įsiutęs, bandydamas įkalbėti tą prakeiktą bobą sujungti jį su kuo nors, kas sankcionuotų Regio D'Yto adreso išdavimą. Baigėsi tuo, kad jam teko pasitenkinti tos pedantės šykščiu pažadu, jog kas nors paskambins jam kitą rytą iki dešimtos valandos.

Kleo sėdėjo priešais jį už blyksinčių peilių ir šakučių, kibirkščiuojančių taurių ir atrodė tiesiog pritrenkiamai: plaukai žvilgėjo mirksinčių žvakių šviesoje, akys — nuo ledo atsispindinčios saulės spalvos, o kvepalų aromatas kankino, žadino Greisą, apgaubė jį, permušdamas iš virtuvės sklindančius, viliojančius karšto alyvų aliejaus, kepamo česnako ir skrudinamos žuvies kvapus. Ir kuo giliau jis kvėpė jį, tuo galingesnis jausmas plūdo.

Tiesą sakant, joje viskas jį uždegė: daili riesta nosytė, lūpos lyg rožės pumpuras, duobutė ant smakro, madingas kreminis švarkas, laisvi šilkiniai

pilki marškinėliai gilia iškirpte, šalikėlis, apsivijęs grakštų kaklą, du didžiuliai naujoviški, bet klasiški sidabriniai auskarai. Jis pastebėjo kelis žiedus ant pirštų: auksinį su iškilusiu antspaudėliu, puošnų senovinį su didžiuliu rubinu, aptaisytu deimantais, ir šiuolaikinį sidabrinį su keturkampiu melsvu akmenėliu.

Ji buvo klasikinė Anglijos gražuolė. Ir ji — čia, su juo! Atėjo į pasimatymą! Kinkos jam labai rimtai tirtėjo. Visi padavėjai šaudė į ją akimis. Ir kiti lankytojai neatsiliko. Ji buvo gražiausia moteris šiame restorane, ir per tūkstantį mylių tokios nerasi. Perkūnėlis, galima nukristi, kokia ji žavi!

Tebuvo viena problema. Staiga jis absoliučiai nebesugalvojo, ką jai pasakyti.

Nė vieno žodelyčio.

Galva — tuštutėlė. Tarytum koks šunsnukis įsibrovė į jo smegenis ir iššlavė visas mintis. Plačiausiai šypsodamasis jai ir bandydamas sukurpti bent vieną sakinį, kad nepasirodytų visiškai kvailas, jis palinko į priekį siekdamas duonos lazdelių paketėlio ir kliudė tuščią vyno taurę, kuri dzingtelėjo į Kleo šoninę lėkštelę ir sudužo.

Pajuto, kaip užkaito veidai. Nelaukdama padavėjo, Kleo iškart suskato rinkti šukes.

— Labai atsiprašau, — tarė jai Greisas.

— Šukės laimę neša, — atsakė ji.

— Maniau, kad taip būna tiktai graikų vestuvėse.

— *Lėkštės* — graikų vestuvėse. *Taurės* — žydų vestuvėse.

Jis dievino jos balsą: toks manieringas, prašmatnus, pasitikintis. Toks balsas priklausė kitam pasauliui, tam, iš kurio jis pats buvo kilęs. Privačių mokyklų, pinigingo, privilegijuoto pasaulio. Aukštuomenės. Ji atrodė per daug prašmatni, kad dirbtų morge. Tačiau ir Dženė Streton buvo iš aukštuomenės — užteko tik pamatyti jos šeimos namą. O dirbo kažkokioje nusmurgusioje palydovių agentūroje. O gal ta ištaiginga aplinka, kurioje užaugi, tiesiog suteikia apgaulingą išorę, užmaskuoja, kad esi kitoks. Rašytojas Skotas Ficdžeraldas rašė, kad turtingieji būna kitokie. O gal jie visiškai nėra tokie jau kitokie.

— Man e... patinka tavo žiedai, — pralemeno jis, nes tik tiek tesugalvojo pasakyti.

Ji, atrodo, nuoširdžiai džiaugėsi iškeldama po vieną pirštą, po ilgą, elegantišką ir dailų pirštą, rodydama jam prabangų spindesį.

— Tu nenešioji jokio? — paklausė ji ir tą pačią sekundę nukaito supratusi, kad netaktiškai pasielgė. — Atsiprašau, nelabai delikačiai išėjo.

Greisas papurtė galvą.

— Aš niekada jo nenešiojau, — tarstelėjo jis ir vos nepridūrė: „Kai buvau vedęs." Aišku, jis ir tebebuvo vedęs. Tiksliau sakant.

Atnešė gėrimus. Jis pakėlė taurę ir susidaužė su Kleo.

— Į sveikatą! — pasakė, ir, matyt, kažkas jos šypsenoje jį įkvėpė. — Tu atrodai neblogai, kai pagalvoji, jog ką tik išėjai iš morgo, — pridūrė jis.

— Labai dėkui! — Ji siurbtelėjo savo gėrimo ir po kelių sekundžių atsikirto: — Žinai, ir pats gana kietai atrodai — kaip policininkas.

Greisas išsišiepė, tačiau jau antrą kartą šiandien suabejojo savo apdaru. Pirmą kartą tai atsitiko *Luigi's*, toje ultramadingų drabužių parduotuvėje, į kurią šią popietę jį nusitempė Glenas. Tas seržantas detektyvas kraustėsi iš proto traukdamas viską nuo lentynų lyg pamišėlis, puolęs prie pigių prekių pirmąją sausio išpardavimų dieną ir vaikydamas jį į persirengimo kabiną ir iš jos.

Šį vakarą jis buvo apsirengęs drabužiais, kuriuos Brensonas specialiai sukomplektavo šiam pasimatymui: rudu zomšiniu bluzonu be pamušalo iš *Jasper Conran*, pačiais brangiausiais jo gyvenime pirktais juodais marškinėliais, smėlio spalvos *Dolce & Gabbana* kelnėmis, beprotiškai brangiu diržu, rudais nevarstomais batais ir netgi naujutėlėmis geltonomis puskojinėmis, nes Brensonas rėkė, kad jos suteikia naujamadiškumo.

Be to, šitas visiškai naujas garderobas pravers beveik visoms progoms. Sąskaita peršoko du su puse tūkstančių svarų. Gyvenime jis drabužių parduotuvėje niekada neišleisdavo daugiau nei šimto svarų.

Na, ir teprasmenga, galvojo jis. Per praėjusius kelerius metus beveik nepirko nė vieno naujo drabužio. Štai taip — vienu mostu turi viską. O jeigu kas nepatiks, nuneš ir pakeis kitu.

— *Kaip policininkas?* Ar turiu tai suprasti kaip komplimentą? — šelmiškai paklausė jis išsišiepdamas.

Ji šiltai nusišypsojo, skvarbiai tyrinėdama jo veidą.

— Jeigu nori...

Jis gūžtelėjo pečiais vildamasis, kad šitaip pavyks išreikšti kuo šalčiausią abejingumą.

— Tiesiog užsimečiau šį bei tą. Aš...

Ji spoksojo į jo dešinį petį.

— Ar etiketė su kaina — modelio dalis?

Jis griebėsi kaire ranka už peties ir išsyk apčiuopė prikabintą kietą kortelę. Sekamas išdykėliškų akių, nugrūdo etiketę po švarko apykakle prakeikdamas save už neapsižiūrėjimą.

— Modelio dalis, — linktelėjo jis. — Absoliuti modelio dalis. Dabar tokia mada, kad švarkai... mm, atrodytų lyg ir... mm, tiesiai nuo lentynos.

Ji nusikvatojo, ir Greisas neatsiliko. Jo galva prasiblaivė ir iš karto prisipildė aibe dalykų, apie kuriuos norėjosi su ja pasišnekėti. Tačiau kol jis plėšė etiketę, ją sugniuždė ir išmetė peleninėn, jinai jį pralenkė.

Sukdama savo gėrimą taurėje, Kleo tarė:

— Noriu paklausti, Rojau. Apie tavo žmoną. Ar gali apie tai kalbėti? Sakyk, jeigu kišu nosį ne į savo reikalą.

Jis neryžtingai įbruko ranką į kišenę. Buvo lyg ir metęs rūkyti, tačiau pasitaikydavo akimirkų, kai vis dar prireikdavo vienos kitos. Pavyzdžiui, dabar.

Prisistatė padavėjas su dviem didžiuliais meniu aplankais. Greisas padėjo savąjį net nedirstelėjęs į jį; Kleo irgi tą patį padarė.

— Ne, tu nekiši. — Jis kilstelėjo rankas nebežinodamas, nuo ko pradėti. — Aš visada atvirai kalbu apie tai, gal net per daug atvirai. Tiesiog noriu, kad žmonės žinotų, supranti. Visada maniau, kad kuo daugiau žmonių žinos, galbūt vieną dieną kas nors prisimins.

— Kuo ji buvo vardu?

— Sendė. — Kyštelėjo pakelį Kleo, tačiau ji papurtė galvą. Jis išsiėmė cigaretę.

— Ar tiesa, ką... ką žmonės šneka? Ji tiesiog dingo?

— Per mano trisdešimtąjį gimtadienį. — Jis nutilo. Vėl visas skausmas atgijo.

Kleo kantriai luktelėjo ir paklausė:

— Per tavo trisdešimtąjį gimtadienį?..

— Aš išėjau į darbą. Vakare turėjome eiti atšvęsti su draugais. Kai išėjau, Sendė buvo puikios nuotaikos: mudu planavome vasaros atostogas. Ji norėjo pavažiuoti prie Italijos ežerų. Kai grįžau vakare, jos neberadau.

— Ar ji pasiėmė kokių nors savo daiktų?

— Nebuvo nei rankinuko, nei jos automobilio. — Jis prisidegė cigaretę *Zippo* žiebtuvėliu, kurį jam buvo padovanojusi Sendė, ir gurkštelėjo savo gėrimo. Nelabai tiko kalbėti apie Sendę pasimatymo metu. Bet, kita vertus, jam norėjosi papasakoti jai viską atvirai ir kuo smulkiau. Ir ne vien apie Sendę, bet ir apie visą savo gyvenimą. Kažkas joje buvo, kažkas skatino jį atsiverti. Būti daug atviresniam negu su bet kuo iki šiol.

Jis giliai užtraukė dūmą, išpūtė jį. Pasiutusiai skanus dūmas.

Kleo suraukė antakius ir paklausė:

— Rankinuko ir automobilio? Ar bent kuris buvo rastas?

— Jos automobilį rado kitą vakarą, pastatytą Getviko oro uosto trumpalaikėje stovėjimo aikštelėje. Tačiau ji nė karto nesinaudojo savo kreditinėmis kortelėmis. Paskutinės operacijos buvo jos dingimo rytą: viena — *Boots* vaistinėje už 7,50 svarų ir viena — vietos *Tesco* degalinėje už 16 svarų 42 centus.

— Ir nieko daugiau nepasiėmė? Nei drabužių, nei kitų savo daiktų?

— Nieko.

— O kaip apsaugos telekameros?

— Tuo metu ne kažin kiek jų ir buvo. Vienintelė filmuota medžiaga — *Tesco* degalinės priekinė dalis: ji buvo viena, atrodė lyg niekur nieko. Kasininkas buvo nebejaunas. Sakė, kad prisiminė ją, nes visada pastebėdavo gražutes klientes; sakė, dar pajuokavęs su ja. Sakė, kad neatrodė, jog būtų dariusi lyg verčiama.

— Nemanau, kad moteris galėtų imti ir paprasčiausiai dingti iš gyvenimo palikdama viską, — pasakė Kleo. — Nebent... — Ji nutilo.

— Nebent? — paragino jis.

Ji įbedė į jį akis ir užbaigė:

— Nebent ji būtų bėgusi nuo to, kuris kulia žmoną. — Ji nusišypsojo ir švelniai pridūrė: — Tu neatrodai, kad galėtum kulti žmoną.

— Manau, jos tėvai vis dar slapta įtaria, kad pakasiau ją po rūsio grindimis.

— Rimtai?

Jis ištuštino taurę.

— Spėju, jie nutarė, jog visos kitos galimybės jau atmestos.

— Jie iš tikrųjų kaltino tave?

— Ne, jie yra malonūs žmonės, taip nedarytų. Tačiau įžvelgiu tai jų akyse. Jie pasikviečia mane tai išmesti taurelę, tai sekmadienį pietums, kad nenutrūktų ryšys, nors iš tiesų nori išgirsti paskutines naujienas. Niekada neturiu ką pasakyti nauja, todėl matau, kaip jie keistai žiūri į mane, tarsi svarstydami: „Kiek dar tęsis tas jo melas apie Sendę?"

— Baisu, — ištarė Kleo.

Greisas užsižiūrėjo į blyksinčią apyrankę ant Kleo riešo galvodamas apie tai, kad ji turi nepaprastą skonį.

— Ji buvo vienintelis jų vaikas. Jos dingimas sugriovė jų gyvenimą. Ir darbe ne kartą mačiau panašių situacijų. Žmonėms reikia kažko griebtis, sukoncentruoti savo emocijas. — Jis vėl užsitraukė cigaretę ir nukratė pelenus į peleninę šalia švarko etiketės su kaina. — Na, užteks apie mane. Noriu pažinti tave. Papasakok apie kitą Kleo Morėj.

— *Kitą* Kleo Morėj?

— Tą, kuria tu pavirsti, pasižymėjusi išėjimo iš darbo laiką.

— Dar ne, — erzino ji. — Dar nebaigiau apie tave, toli gražu ne.

Jis pastebėjo, kad ir jos taurė ištuštėjo, tad pašaukęs padavėją užsakė dar to paties kiekvienam. Tada atsigręžė į Kleo:

— Prašau atleisti, tačiau dabar tavo eilė atsakyti į klausimą.

Ji nusiviepė priversdama ir jį nusišypsoti.

— Aš noriu žinoti, — pareiškė jis, — kodėl gražiausia moteris pasaulyje dirba lavoninėje, užsiima pačiu siaubingiausiu darbu pasaulyje?

— Aš buvau seselė — baigiau Sautemptono universitetą. Buvau nekokia seselė. Nežinau, gal man trūko kantrybės. Tada dvi savaites padirbėjau ligoninės morge ir supratau — nežinau, kaip pasakyti — tiesiog pajutau, jog tai pirmoji vieta mano gyvenime, kur galėjau įžiūrėti skirtumą. Ar tau teko skaityti Chuang Tze kūrinių?

— Aš esu tiktai kvailas faras iš Braitono skersgatvių. Niekada neskaičiau jokių įmantrybių. Kas jis?

— Kinų daosizmo filosofas.

— Na, žinoma. O aš, kvailutis, nenutuokiau.

Ji prikišo pirštus prie leduko taurės apačioje ir ant jo sprigtelėjo lašiuką vandens.

— Nebūk bjaurus!

Jis sumirksėjo, kai lašiukas nusileido jam ant kaktos.

— Aš nebjaurus.

— Ir dar koks bjaurus!

— Geriau pasakyk, ką tas senas išvėpėlis Chuang Tze kalbėjo!

— Jis sakė taip: „Ką vikšras vadina pasaulio pabaiga, žinovas vadina drugeliu."

— Tai tu paverti lavonus drugeliais?

— Būtų gerai.

Jie išėjo iš restorano paskutiniai. Greisas buvo taip susižavėjęs savo dama — ir taip nusitašęs, jog nepastebėjo, kad paskutinieji lankytojai išėjo dar prieš gerą pusvalandį, o darbuotojai kantriai laukė, kol galės uždaryti.

Kleo jau čiupo sąskaitą nuo lėkštelės, tačiau jam pavyko nugriebti ją pirmam.

— Gerai, — pasakė ji, — tuomet kitas kartas bus mano.

— Sutarta, — pasakė jis numesdamas savo kortelę ant staliuko ir vildamasis, kad joje dar bus šis tas likę. Po kelių minučių jie išsvirduliavo į vėją, jis palaikė jai laukiančio taksi duris, tada pats įlipo svaigstančia galva.

Jis nebesusigaudė, kiek jiedu išgėrė. Du buteliai vyno, paskui — itališkas likeris su anyžių prieskoniu. Vėliau — dar to paties likerio. Bet ir pačioje pradžioje dar buvo gerta. Jis ištiesė ranką ant sėdynės atlošo, Kleo jaukiai prigludo prie jo.

— Puvo gera. — Garsai jau pynėsi jo lūpose. — Nohiu pasakyt, štikrųjų...

Staiga jos lūpos prigludo prie jo lūpų. Tokios švelnios, švelnios. Ir pajuto jos liežuvį, susiradusį jo liežuvį. Rodės, praėjo tik sekundė, kai taksi sustojo prie jos buto prašmatniame Nort Leinso rajone, miesto centre. Lyg pro miglą jis atpažino tą korpusą, kuris neseniai buvo perstatytas iš seno pramoninio pastato. Apie tai buvo daug rašyta ir kalbėta.

Rojus paprašė taksisto palaukti, išlipo iš mašinos ir palydėjo ją iki vartų, staiga nebesuprasdamas, kaip jie tenai atsidūrė. Tada ir vėl jų lūpos susitiko. Jis stipriai glaudė ją prie savęs, šiek tiek svyruodamas, glostydamas tuos ilgus šilkinius plaukus, kvėpdamas jos kvepalų aromatą, visiškai apsvaigęs nuo nakties, jos kvapų, jos minkštumo ir šilumos.

Vėliau, vos po kelių sekundžių, jis krūptelėjęs prabudo ant galinės taksi sėdynės, — vienas, — nuo įeinančios žinutės pyptelėjimo. „Šūdas, — pagalvojo jis. — Darbas".

Jis šiaip taip sugrabaliojo klavišėlius. Žinutė iš Kleo. Tebuvo tik tiek: „x".

40

Tomas vairavo „Audi" Londono gatve Braitono link. Kelė sėdėjo tyli, tik oranžiniai gatvės žibintų blyksniai šokčiojo ant jos veido. Radijas buvo pritildytas, tačiau jis girdėjo Luiso Armstrongo dainą „Mums priklauso visas pasaulio laikas", kuri visada jį jaudindavo. Jis truputį pagarsino muziką, nes jautėsi nuvargęs ir bandė išvaikyti miegus, išlaikyti blaivumą. Laikrodis skydelyje rodė ketvirtį po pirmos.

Vakaras pas Filipą Angelidą praėjo gerai, tačiau atmosfera buvo pompastiška. Prieš keletą metų jiedu su Kele įstojo į *National Trust* ir mėgdavo šeštadienio popietėmis lankytis įvairiuose didinguose senoviniuose dvaro rūmuose. Kai kurie buvo mažesni negu šitie karalienės Elžbietos I laikų rūmai, kuriuose jie praleido šį vakarą.

Aplinkui senovišką valgomąjį stalą buvo susėdę šešiolika žmonių, jiems patarnavo manieringų tarnų svita. Angelidas vertė kiekvieną svečią iš eilės atspėti vynų istoriją — iš pradžių baltojo vyno, vėliau — raudonojo: kilmės šalį, vynuoges, rūšį, gamintoją ir metus.

Karo Angelidas, šio magnato žmona, buvo turbūt labiausiai užrietusi nosį iš visų moterų, šalia kurių Tomui buvo kada nors tekę vargti prie stalo. Ir toji iš dešinės, kurios vardo nebeprisiminė, buvo nė kiek ne geresnė. Kalba sukosi vien apie žirgus: nuo varžybų iki medžioklės ir vėl iš pradžių. Jis neprisiminė, kad viso vakaro metu kuri nors būtų juo pasidomėjusi.

O Kelė turėjo klausytis, kaip jos dešinėje sėdintis vyras gyrėsi savo protingumu, o kaimynas iš kairės, labai jau saldžiai atrodantis bankininkas, vis girtėjo, dėjo savo leteną ant jos kojos ir vis bandė ją pakišti po sijonu.

Visi kiti svečiai buvo aiškiausiai nežmoniškai turtingi ir visiškai iš kitokių socialinių stratosferų negu Tomas su Kele, kuriems niekada neteko matyti šitiek aukštos prabos vynų, ir Tomas beprotiškai įsiuto, kai šeimininkas sumenkino Kelės pastangas ką nors atspėti. O jis pats nerado progos užvesti kalbą apie biznį. Tiesą sakant, važiuodamas namo jis bandė įspėti, kodėl Filipas Angelidas iš viso varginosi pasikviesti juos. Matyt, norėjo pasirodyti?

Tačiau vis tiek kažkoks ryšys užmegztas. Jis nesusimovė, sugebėjo palaikyti pokalbį su abiem kaimynėmis, nors pats nieko nenutuokė apie žirgus. Išskyrus kasmetines lažybas *Grand National* lenktynėse. Ir dar jam pavyko atspėti, kad raudonasis vynas buvo prancūziškas. Tiesiog laimingas atsitiktinumas.

— Kokia baisi ta žmonių kompanija! — staiga pareiškė Kelė. — Su mūsų draugais galėčiau sėdėti ištisas dienas! Tie bent jau *tikri* žmonės!

— Manau, gal pavyks išpešti iš jo gerą biznį.

Patylėjusi ji nenoriai išspaudė:

— Nors namas tai nuostabus. Galima tik pasvajoti apie tokį.

— Ar norėtum gyventi tokiame milžiniškame rūme?

— Aišku, kodėl gi ne, jeigu turėčiau šitiek tarnų. — Tada pridūrė: — Ir turėsime vieną gražią dieną, garantuoju. Aš tikiu tavimi.

Tomas susirado Kelės ranką. Abu spustelėjo jas vienas kitam. Toliau važiavo tylėdami. Tomas nepaleido žmonos rankos ir vairavo viena. Kiekvienas liko su savo mintimis. Kelias vedė namo — grįžimas į tikrovę.

Jo pasąmonę tebegraužė sprendimas nueiti į policiją. Žinoma, jis

teisingai pasielgė: argi buvo kitas kelias? Ar jis būtų galėjęs gyventi kankinamas sąžinės? O sprendimą priėmė drauge, juk kitaip ir nebūna šeimoje. Vyras ir žmona — komanda.

Jie artėjo prie posūkio. Kelyje beveik nebuvo mašinų. Jis pervažiavo į kairiąją kelio juostą, uždėjo ir antrąją ranką ant vairo, padarė staigų posūkį ratu, tada pakilo į kalniuką ir viršuje atsidūrė prie žiedinės sankryžos.

Po nepilnos minutės nusileidęs į slėnį, pasuko kairėn į pusračio formos Gouldstouno gatvę, po to — staigiai į kairę, į savo gatvę. Įveikęs stačią įkalnę, įvažiavo į pastogę automobiliui, išjungė variklį ir išlipo. Kelė tebesėdėjo prisisegusi saugos diržą. Tomas laukė, kol ji išlips, laikydamas žiedą su raktais ir pasiruošęs nuspausti elektroninio užrakto mygtuką. Ji nekrutėjo. Jis apsidairė, nužvelgdamas abipus kelio stovinčius automobilius, kurie buvo puikiai apšviesti gatvės žibintų. Akys tyrinėjo visus šešėlius. Ieškojo. Ko? Netikėto judesio? Vienišos figūros kuriame nors automobilyje?

„Paranojikas", — iškoneveikė save mintyse. Tada atidarė Kelei dureles.

— Namai namučiai! — ištarė jis.

Ji vis tiek nekrutėjo.

Jis pasilenkė pažiūrėti, ar tik ji nemiegojo, tačiau jos akys buvo atviros. Ji tiesiog spoksojo į priekį.

— Brangioji, alio?

Ji keistai pasižiūrėjo į jį.

— Žinau, jau esame namie, — pasakė ji.

Jis susiraukė. Rodės, jai vėl užėjo „Kelės momentas". Ir jie vis dažnėjo. Jis negalėjo tiksliai pasakyti, ką tie momentai reiškė, tačiau retkarčiais kelioms sekundėms ar ilgėliau ji tarsi nusmigdavo tik į savo pasaulėlį. Kai paskutinį kartą jis užklausė ją apie tai, Kelė atšovė, kad kartais jai reikia erdvės, laiko pamąstymui. Tiktai prakeikimas, kaip ji nelaiku ir ne vietoje pasirinkdavo tokius momentus.

Pagaliau atsisegė saugos diržą ir išlipo. Jis užrakino „Audi", nuėjo prie paradinių durų, atrakino jas ir kuo mandagiausiai pasitraukė praleisdamas žmoną pirmą.

Televizorius staugė. „Jėzau, — pagalvojo jis. — Vaikai miega. Ar Mendė jau visiškai prarado protelį?“ Jis apsidairė nustebęs, kad Ledi neatlėkė skalydama pasitikti.

Kelė kyštelėjo galvą į poilsio kambarį.

— Sveika, Mende, mes jau namie! Ar gerai praleidote vakarą? Pritildyk garsą, gerai, brangute?

Auklės atsakymą užgožė televizoriaus gausmas.

Tomas įėjo į poilsio kambarį. Kadangi jis vairavo ir dėl to išgėrė tik kelis gurkšnelius, dabar jam būtinai reikėjo gero stiklo prieš miegą. Tačiau būtų protingiau luktelėti, kol nuveš Mendę namo. Ji gyveno už gerų poros mylių, būtų kvaila rizikuoti.

Ekrane matėsi paauglė, stovinti lietaus merkiamoje alėjoje ir klykianti, ir kažkoks šešėlis ant jos. Mendė tysojo ant sofos, paaugliams skirtas žurnalas gulėjo atverstas ant kilimo, o šalia jo — keli saldainių popierėliai, tuščia picos dėžutė ir kokakolos skardinėlė. Ji buvo taip įsijautusi į filmą, kad neatitraukdama akių nuo ekrano grabaliojo kaire ranka kilimą, ieškodama pultelio, tačiau jis buvo už kelių colių tolėliau.

Panelei beklykiant ekrane dar labiau, Tomas priklaupė, stvėrė pultelį nuo grindų ir išjungė garsą.

— Ar viskas gerai, Mende?

Paauglė šiek tiek nustebo, kad taip netikėtai dingo garsas, nusižiovavo ir nusišypsojo.

— Aha, gerai, pone Braisai. Su vaikais nebuvo jokio vargo — abudu tikri auksiukai. Man tik dėl Ledi šiek tiek neramu.

— Kodėl? — sukluso Kelė.

Mendė atsisėdo ir ėmė autis batus.

— Ji tarsi nesava. Dažniausiai ateidavo ir sėdėdavo šalia, o šį vakarą nenori palikti savo krepšio.

Susirūpinę Tomas su Kele nuskubėjo į virtuvę. Ledi gulėjo susirangiusi krepšyje ir net nepramerkė akies. Kelė atsiklaupė ir paglostė jai galvą.

— Ledi, brangute, gal tu sergi?

Atsekė ir Mendė.

— Neseniai ji lakė labai daug vandens.

— Matyt, skrandis, — pasakė Tomas, nužvelgdamas ant stalviršio gulinčią atšalusią picą, šakutę su peiliu, geldelę su ištirpusiais *Tesco* karameliniais ledais, kurios dangtelis stirksojo šalia. Jis irgi atsiklaupė paglostyti šunelio ir pakreipęs galvą pakalbino, staiga pajutęs mieguistumą: — Suskaudo pilvelį, Ledi? Prastai jautiesi?

Kelė atsistojo.

— Gal rytą jai bus geriau. Jeigu ne, teks skambinti veterinarui.

Tomas jau įsivaizdavo riebią sąskaitą, tačiau kitos išeities nebus: jis mylėjo šunį, ji buvo šeimos dalis, jo gyvenimo dalis.

— Gera mintis, — ištarė jis.

Kelė atsiskaitė su aukle ir pasakė Tomui, kad pati nuveš Mendę namo.

— Ne, ne, aš nuvešiu, — užprotestavo Tomas. — Jeigu jau atsisakiau visų tų vynų, galiu ir aš nuvežti.

— Aš irgi mažai teišgėriau, — pasakė Kelė. — Viskas gerai. Tu ir taip prisivairavai šį vakarą. Įsipilk stiklelį ir atsipalaiduok.

Jis per daug ir nesiginčijo.

Tomas įsipylė *Armagnac* per du pirštus, klestelėjo ant sofos, perjungė Mendės žiūrėtą siaubo filmą į senutėlę gerą komediją „Košė“, kurį laiką žiūrėjo į Ronį Beikerį, patupdytą kalėjime, ir galiausiai apsistojo prie amerikietiško futbolo rungtynių. Jis girdėjo, kaip trinktelėjo lauko durys, kaip suburzgė „Audi“, ir pajuto, kaip užplūsta malonus, šiltas jausmas gerkle beslystant gėrimui.

Jis įbedė akis į taurę ir mąsliai pasuko ratu tamsų skystį. Jam kilo klausimas: kuo jis skyrėsi nuo Filipo Angelido? Kas nulėmė, kad Angelidą lydėjo tokia finansinė sėkmė, o jį patį — nesėkmė? Ar tai — laimės dalykas? Genai? Kietaširdiškumas?

Kieme Kelė atbula išsuko į gatvę ir nuvažiavo kalniuku žemyn šnekučiuodamasi su Mende. Net jeigu būtų atidžiau pažiūrėjusi į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, ji nebūtų pastebėjusi automobilio, kuris pajudėjo iš vietos ir nusekė paskui ją.

Jis važiavo daugiau kaip už šimto jardų ir be šviesų.

41

Rojus Greisas siūbuodamas kartu su linguojančiu taksi negalėjo atplėšti akių nuo savo mobiliojo telefono. Nuo vienintelės raidės:

X

Jam pašėlusiai nesisekė susikaupti ir, nepaisant — ar paisant — girtumo, jo emocijose buvo suirutė. Pro šalį švysčiojo gatvių ir automobilių priekiniai žibintai. Per traškantį taksi radiją girdėjosi, kaip naktinėje „Skambinkite — atsakysime“ laidoje kažkoks skambintojas koneveikė Tonį Blerą ir šalies sveikatos apsaugą. Jis dirstelėjo į savo laikrodį. Dešimt minučių po pirmos.

„Kaip tas vakaras prabėgo?“

Jis vis dar juto Kleo lūpų skonį. Užuodė jos kvepalus taksi salone ir ant savo drabužių. Jėzau, kokia ji žavinga. Jis vis dar apimtas geismo, sukietėjęs. Jau iš to sumauto restorano išėjo sukietėjęs. O jeigu ji būtų pakvietusi jį vidun, ar jis būtų?..

Atsakymas aiškus.

Tačiau ji nepakvietė.

Jis giliai įkvėpė, tačiau šį kartą į plaučius pateko tiktai taksi senų plastikų kvapas.

— Išlaukti keturias prakeiktas valandas! Mano mama serga vėžiu, o jie privertė ją laukti keturias valandas, kol kažkas apžiūrėjo ją, o jos galva tai praskelta! — piktinosi tas vyras per radiją.

— Šlykštu, ar ne? — pasakė taksi vairuotojas.

— Visiškai, — abejingai atsiliepė Greisas, nes visas dėmesys buvo nukreiptas į telefono klavišėlius.

— Gražią moterį turėjote. Manau, atpažinau ją. Jaučiu, kad buvau ją kažkur sutikęs.

— Dauguma žmonių susitinka su ja tiktai mirę.

— Nejaugi? — suglumo vairuotojas. — Ji — angelas, ar ką?

— Visiškai teisingai, — Greisas išsiblaškęs patvirtino, nes vis dar tebebuvo įnikęs į telefoną. Jis paspaudė du kartus „xx“ ir išsiuntė.

Kai po kelių minučių pasiekė namus, nusivylė nesulaukęs jokio atsakymo.

42

Tomas krūptelėjo ir prabudo visas apkvaišęs ir pasimetęs. Ausyse bjauriai ūžė, ir iš pradžių nesusigaudė, kur esąs. Jis pamatė, kad televizorius rodė motociklų lenktynes, ir tik tada suprato, iš kur tas triukšmas.

Dairydamasis distancinio valdymo pultelio, pamatė tuščią brendžio stiklinaitę, kuri stovėjo ant kilimo prie jo kojų. Jis net pašoko. Juk buvo užmigęs. Po perkūnais, kuri dabar valanda?

Laikrodis DVD grotuve rodė 4 val. 10 min. ryto. Nesąmonė. Jis pažiūrėjo į savo laikrodį: 4 val. 9 min. ryto.

Grupelė susispietusių motociklų dabar lėkė tiesia linija, ir jis suprato, kad rodo Silverstono lenktynių trasą. Prieš keletą metų jam teko ten būti kolektyvinio svetingumo dieną, o dar kelis kartus lankėsi britų *Grand Prix*. Dabar jie jau mažino greitį ir pakrypę į šoną traukė į Kopsą. Susiradęs pultelį išjungė televizorių ir iš lėto atsistojo, jausdamasis velniškai sustingęs.

„Ir kodėl Kelė nepažadino, kai grįžo?“ — svarstė jis. Pasiėmęs tuščią stiklinaitę, nusvirduliavo į prieškambarį, vis dar jausdamasis apkvaišęs. O kūnas buvo lyg švino pripiltas. Jis padėjo taurę virtuvėje ir dar surado jėgų užkopti laiptais aukštyn. Tyliai praslinko pro laiptų aikštelę, kad nieko neprižadintų, — nors lenktynės gal jau seniai taip padarė, — ir atvėrė savo miegamojo duris. Iš karto pajuto kažką negera.

Užuolaidos buvo plačiausiai atitrauktos, pro langą krentanti pilkšva priešaušrio šviesa apšvietė tuščią lovą.

Kelės joje nebuvo.

Staiga jis išsiblaivė.

Anksčiau pasitaikydavo, kad kuris nors vaikas susapnuodavo blogą sapną, ir Kelė įsiropšdavo pas jį į lovą kelioms valandoms. Įtardamas, kad ir dabar galėjo taip atsitikti, jis patikrino vaikų kambarius. Jos ten nebuvo.

Keikdamas savo kvailumą, nušuoliavo laiptais žemyn ir, išlėkęs pro paradines duris, pažiūrėjo į pastogę. Tuščia.

Nuėjo iki šaligatvio ir pažiūrėjo kairėn, dešinėn, kažkodėl įsivaizduodamas, kad ji galėjo sustoti gatvėje ir užmigo automobilyje. Tačiau automobilio nesimatė.

Jis dirstelėjo į laikrodį bandydamas paskaičiuoti, kiek laiko pramiegojo. Kada ji išvežė tą auklę namo? Buvo apie pusę antros. Prieš dvi su puse valandos. Dvi su puse valandos keturių mylių keliui į ten ir atgal?!

Jį pervėrė ledinis išgąstis. Gal ji pateko į avariją? Bet jeigu taip būtų atsitikę, nejaugi policija nebūtų iki šiol pranešusi?

Gal jai vėl užėjo ilgai trunkantis „Kelės momentas" kur nors tamsoje? Tačiau ji žinotų, kad jis nervinsis?

Bet čia ir buvo bėda: kartais Kelė pridarydavo pačių nelogiškiausių dalykų, net nepagalvodama apie padarinius. Žinoma, ji niekada nieko nedarė, kad sukeltų pavojų vaikams, tačiau labai dažnai tiesiog nepagalvodavo. Pavyzdžiui, kaip tą kartą, kai nupirko *eBay* „pigų daiktą" — savaitę Čempnėjaus sveikatos sodyboje, ir būtent tam metui, kai jis turėjo važiuoti į Vokietiją, į prekybos mugę. Jai visiškai neatėjo į galvą mintis, ką reikės daryti su vaikais.

Buvo ir dar keli kartai, kai ji paprasčiausiai pradingo: vieną kartą visą dieną, kitą — ilgiau nei parą. Jis kraustėsi iš proto, skambinėjo į visas pietų Anglijos ligonines, tikrino, gal pateko į avariją, suko galvą, gal įsigijo meilužį. O paskui ji pasirodė, nė kiek nesijaudindama, kad jam teko ne į darbą važiuoti, bet prižiūrėti vaikus, ir dar paaiškino, jog jai staiga prireikė šiek tiek *erdvės*.

Jis prisiminė ir paskutinį kartą, kai ji staiga nutilo sėdėdama automobilyje. Ar ir dabar darė tą patį — sėdėjo „erdvėje"? Labai gražiai padarė.

Jis pasiėmė miegamajame esantį bevielį telefoną ir surinko jos mobiliojo numerį. Netrukus išgirdo tą jos beprotišką „Kvaišos varlės" skambesį, sklindantį iš apačios, ir išjungė telefoną. Ji paliko savąjį namie.

Siaubas.

Tomas atsisėdo ant lovos ir susimąstė. Dievaž, nepaisant jos keistybių, jis nepaprastai ją mylėjo. Jiedu nemažai kuo skyrėsi, tačiau daugeliu atvejų sutarė. Šį vakarą buvo taip miela stebėti ją už to pokylių stalo. Taip, tame

gyvačių lizde ji buvo pašalinė, atėjusi iš kitokio visuomenės sluoksnio, — jie abu buvo tokie, — tačiau sugebėjo išsilaikyti, sėdėjo iškelta galva, buvo graži, gražiai atsiliepė apie jį, tiesė jam biznio kelius prie abiejų stalo kaimynų.

Tada jis prisiminė jos balse prasimušusį pavydą, kai jau važiuojant namo jis paklausė, ar ji norėtų gyventi tokiame didžiuliame, kaip Angelidų, name.

„Aišku, kodėl ne, jeigu turėčiau šitiek tarnų. Ir vieną gražią dieną turėsime, garantuoju. Aš tikiu tavimi."

Jis neprasitarė, kad netrukus gali tekti parduoti šį namą ir susirasti mažesnį. Jis nežinojo, kaip reikės pasakyti, — nenorėjo matyti, kokį skausmą jai suteiks. Svarbiausia, nenorėjo pasirodyti jai nevykėlis.

„Jėzau, kur tu esi, mano mieloji?"

Jis pakilo ir ėmė vaikštinėti bandydamas numalšinti skrandyje įsisukusią baimę. Buvo be dvidešimties minučių penkios. Jis svarstė, gal vertėtų paskambinti Mendės Morison tėvams ir paklausti, ar Kelė laimingai parvežė ją namo. Tačiau jeigu ligšiol mergaitė nebūtų grįžusi, jos tėvai seniai būtų susirūpinę ir paskambinę.

Vis dar apsirengęs, jis prigulė atsilošdamas į galvūgalio kraštą. Galva zvimbė, bet visas dėmesys buvo nukreiptas į garsus gatvėje: bene pasigirs privažiuojantis automobilis. Deja, tesigirdėjo pirmieji paukštelių čiulbesiai. Praėjus kelioms minutėms, nepaisydamas ankstyvo meto, jis paskambino į Mendės Morison namus. Atsiliepė užsimiegojęs tėvas, kuris patvirtino, kad Megė buvo saugiai parvežta maždaug be penkiolikos minučių antrą valandą.

Padėkojęs jam, jis pasuko į telefonų tinklo informacijos biurą ir pasiklausė Karališkosios Sasekso grafystės ligoninės numerio. Netrukus atsiliepė Traumų ir skubios pagalbos skyrius. Pavargusiu balsu moteris užtikrino, jog per praėjusias kelias valandas nebuvo užregistruota jokia moteris, vardu Kelė.

Tada vėl telefonų informacijoje sužinojęs numerį jis paskambino Sasekso policijai. Teko palaukti kelias minutes, kol jie sujungė jį su Kelių policija. Šiai nebuvo pranešta apie jokią autoavariją, į kurią būtų patekusi jo žmona ar jų automobilis.

Jis nebežinojo, ką toliau daryti.

43

Vendė Solters tik antrą kartą budėjo naktį. Ši policininkė stažuotoja vos prieš tris savaites buvo baigusi Policijos koledžą Ašforde, Kento grafystėje, ir prieš akis dar buvo beveik dveji metai, kol taps tikra policininke, kaip ir jos kolega. Konsteblis Filas Teiloras, kuriam po kelių savaičių turėjo sukakti trisdešimt septyneri, vairavo paženklintą policijos automobilį „Vectra". Važiavo greitai, įsijungęs mėlynus žiburėlius, tačiau apsiėjo be sirenos, nes kelias buvo tuščias.

Jiems buvo likę mažiau negu mylia iki Sasekso Hause įsikūrusio Kriminalinio skyriaus, o tada, kai jiems paskambino iš dispečerinės apie skubų atvejį, jie pralėkė beveik visą Braitoną ir Houvą per dvi minutes. Buvo ką tik baigę tvarkyti girtų barnį dėl kažkokios sąskaitos, kuris virto muštynėmis „Escape" naktiniame bare prie pat Braitono pajūrio bulvaro.

Vendė juto nepaprastą jaudulį, kai jie didžiuliu greičiu lėkė per miestą: tai buvo tarsi smagiausias pasaulyje pasivažinėjimas atrakcionų parke. Ir dauguma policininkų jautė tą patį. Netgi Teiloro veide matėsi ta pati ekstazė.

Buvo penkiolika minučių po keturių, ir pro priekinį stiklą Vendė jau matė, kaip juodame dangaus skliaute prasimuša pirmieji pilki aušros spinduliai. Išgąsdintas zuikis išnėrė į automobilio žibintų apšviestą kelią ir metėsi po priekiniais ratais. Ji sulaikė kvapą, tikėdamasi išgirsti dunkstelėjimą, tačiau atsipūtė, kai jo nepasigirdo.

— Tai bent zuikelis kamikadzė, — linksmai pastebėjo Filas Teiloras.

— Manau, nepervažiavai jo.

— Esu skaitęs, kad kažkoks vyrukas parašė knygą apie Amerikos keliuose įvykstančių užmušimų būdus.

— Tik Amerikoje ir tegali taip būti, — pastebėjo Vendė. Iš tiesų jai niekada neteko ten lankytis, todėl buvo susidariusi įvaizdį, jog tai šaliai didelį poveikį darė visi tie Kalifornijos pamišėliai — bent taip matė per televiziją, be to, ir Maiklas Muras* šiek tiek prisidėjo.

Jie važiavo pro dešinėje esantį miškingą plotą, o kairėje, nuokalnėje, matėsi Braitono ir Houvo šviesos. Įveikę staigų kelio vingį, priekyje išvydo raudoną pašvaistę.

* Michael Moore – kontroversiškų pažiūrų JAV režisierius, aktorius, publicistinių knygų autorius.

Pirmoji Vendės mintis — jau saulė kilo virš horizonto, tačiau ji greit sumetė, kad jie važiavo į vakarus. Kuo labiau artėjo, tuo pašvaistė ryškėjo, ir staiga Vendė užuodė kvapą.

Bjaurus, aitrus degančių dažų, gumos ir plastiko kvapas.

Teiloras sustojo neprivažiavęs prie liepsnojančio automobilio, kuris stovėjo gudronuotoje automobilių aikštelėje labai gražioje vietoje, iš kurios dieną atsiveria nuostabūs vaizdai. Tačiau išlipdama iš automobilio ir pareigingai užsidėdama kepurę policininkė Vendė Solter tematė tirštus, dusinančius dūmus, nes stiprus vėjas bloškė juos tiesiai jų pusėn ir graužė akis. Sekundėlę ji nusisuko užsikosėjusi ir iš karto metėsi paskui savo kolegą prie liepsnojančios mašinos, kol juos sustabdė karštis.

Tolumoje jau girdėjosi sirenos kauksmas. „Turbūt ugniagesių brigada", — pagalvojo ji. Dabar degančių dažų ir gumos tvaikas šimteriopai sustiprėjo, ausyse tesigirdėjo vien pragariškos ugnies traškėjimas ir ūžimas.

Ji įžiūrėjo ir automobilio vidų, nes stiklai jau buvo išdegę, ir su palengvėjimu atsiduso išvydusi, kad ten tuščia. Tai buvo universalas, ir apėjusi iš priekio ji atpažino radiatoriaus groteles.

— „Audi", — šūktelėjo ji Teilorui.

— Naujas modelis — pažiūrėk į groteles, — pasakė jis.

— Žinau. Naujasis „A4".

Jis žvilgtelėjo į ją.

— Neblogai nusimanai, — nenoromis pripažino jis.

— Ne taip, kaip tas, kas šitaip padarė, — atšovė ji.

— Vaikėzai, — išsunkė jis tarsi keiksmažodį. — Šunsnukėliai. Padegė kažkieno naujutėlius ratus.

— Automobilių vagišiai?

— Reikia manyti, — atsakė jis. — Kas gi daugiau?

44

Sekmadienio rytą Rojus Greisas prabudo pusę septynių pypsint žadintuvui. Burna perdžiūvusi, galvą skėlė velniškas skausmas. Negelbėjo tos

dvi paracetamolio tabletės, kurias išgėrė apie penktą valandą ryto su puse litro vandens, kaip ir pirmosios dvi, nurytos dar anksčiau.

Nuspaudus „snūduriavimo" mygtuką ir laikinai nutildžius laikrodį, už lango pasigirdo skardus paukščio čirškesys, nesiliaujantis lyg tas užstrigęs takelis diske. Pro platų užuolaidų tarpą brovėsi šviesa, ir jis suvokė, kad nebuvo kaip reikiant jų užtraukęs.

„Kažin ar labai buvau nusigėręs naktį?"

Jis bandė susitelkti, nes smegenys buvo tokios vangios, tarsi kas būtų jas tampęs po siūlelį per visą naktį. Pasiėmęs mobilųjį telefoną, jame nerado jokios žinutės iš Kleo.

Ir kaip galėjai tikėtis ką nors rasti, jeigu buvo vos pusė septynių ryto, ir ji greičiausiai saldžiai tebemiegojo, tačiau šią akimirką loginis mąstymas tebuvo utopija, o kur dar tas kalimas galvoje ir tas prakeiktas paukštis, ir supratimas, kad reikėjo keltis ir žygiuoti į darbą. Pamiršk apie sekmadieninį tysojimą, berneli.

Jis užsimerkė ir nuplaukė į praėjusį vakarą. Jėzau, kad ir kaip žiūrėtum, Kleo buvo žavinga, tikrai šilta, nuostabi būtybė. Ji labai labai ypatinga, ir jiedu sutarė tiesiog neįtikimai puikiai! Tada jis prisiminė tą bučinį ant užpakalinės taksi sėdynės — ilgą, ilgą, nepaprastą bučinį. Jis bandė prisiminti, kuris pirmas pradėjo. Lyg ir Kleo. Ji žengė pirmą žingsnį.

Jį apėmė ilgesys, norėjosi pasikalbėti su ja, pamatyti ją. Staiga tarsi suuodė jos kvepalų aromatą. Vos apčiuopiamą kvapą ant rankos. Jis pauostė ją — taip! Labiausiai kvepėjo riešas, matyt, todėl, kad sėdėdamas taksi jis laikė ją apkabinęs. Jis ilgai laikė riešą prie nosies, įkvėpdamas muskusinį dvelksmą, kuris širdies gilumoje sužadino kažką, ką jau manė seniausiai praradęs ir tik vos prieš porą dienų atpažino sugrįžtant.

Širdį spustelėjo kaltės jausmas. *Sendė.* Jis iš karto išstūmė jį, nutaręs nebekreipti į jį dėmesio, nebegrįžti į praeitį, neleisti sugadinti šios akimirkos.

Jis vėl pasitikrino laiką nenoromis prisimindamas darbą. Pasitarimą, kuris turėjo įvykti pusę devynių. Ir dar prisiminė, kad reikėjo pasiimti paliktą automobilį.

Paskaičiavo, kad jeigu dabar atsikeltų, dar suspėtų nubėgti į požeminę automobilių aikštelę, kur paliko savo „Alfa" praėjusį vakarą — šviežias oras

bent kiek prablaivytų galvą. Tik bėda, kad kūnas atsisakė bėgti, reikalavo gal dar bent aštuonių valandų miego. Jis stipriai užsimerkė, bandydamas sugrūsti tą skausmą, skaldantį jo smegeninę lyg sūrio pjaustymo vielos, ir užblokuoti tą prakeiktą paukštį, kurį nupiltų, jeigu turėtų šautuvą. Ir vėl saldžiai nusmigo į mintis apie Kleo Morėj.

Rodos, praėjo vos kelios sekundės, kai žadintuvas vėl ėmė pypsėti. Jis sunkiai išsiropštė iš lovos, atitraukė užuolaidas ir nuogas nupėdino į vonią išsivalyti dantų. Snukis, vėpsantis į jį iš veidrodžio virš kriauklės, atrodė nekaip.

Rojus Greisas niekuomet nebuvo pasipūtėlis ir iki šiol save laikė dar jaunu arba jaunoku, ne gražuoliu, bet neblogai atrodančiu, o geriausias jo bruožas buvo mėlynos akys (Sendė sakydavo, Polo Njumeno akys), blogiausias — maža, bet labai laužta nosis. Dabar, šį ankstyvą rytą, kuo jis ilgiau spoksojo į tą veidą, tuo labiau atrodė, kad šis priklauso kažkokiam daug vyresniam žmogui — visiškai svetimam vyrui susiraukšlėjusia kakta, sudribusiais žandais ir austrės kiaukuto dydžio maišais po akimis.

Ir čia niekuo dėtas nei alus, nei cigaretės, nei greitas maistas, nei beprotiškas darbo krūvis — dėl visko kalta sunkio jėga, nutarė jis. Dėl tos sunkio jėgos žmogus trumpėja kiekvieną dieną. Ir negailestingai nutempia odą žemyn. Pusę to laiko, kai nemiegi, praleidi kariaudamas su tuo visuotinės traukos dėsniu, kuris galop vis tiek padaro savo. Ne kas kitas, o ta gravitacija užtrenkia tau virš galvos karsto dangtį. O jeigu tavo pelenus paleis pavėjui, galiausiai gravitacija vis tiek nusodins juos ant žemės — kiekvieną mielą dulkelę.

Kartais jis nerimaudavo dėl savo minčių, kurios pastaruoju metu darėsi vis labiau liguistos. Gal jo sesuo ir buvo teisi, gal jis per daug užsibuvo vienas? Tačiau buvo įpratęs prie vienumos. Manė, jog tai normali būsena.

Prieš septyniolika metų, kai vieną šiltą rugsėjo dieną, stovėdamas Rūmų tilto į jūrą gale, jis pasipiršo Sendei, ne tokį gyvenimą planavo, nė sekundėlę neįsivaizdavo, kad teks šitaip gyventi. Tąkart pasakė Sendei, kad atsivedė ją tenai dėl to, jog jeigu ji atsakytų „ne“, jis būtų šokęs žemyn. Ji nusišypsojo ta žavia, miela šypsena, atmetė nuo akių šviesius plaukus ir pasakė, — su jai įprastu juoduoju humoru, — kad būtų buvęs rimtesnis meilės išbandymas, jeigu jis būtų ją nusivedęs ant stataus Biči Hed skardžio.

Jis išmaukė stiklinę vandens iš krano ir susiraukė nuo kalkių skonio, kuris šį rytą buvo daug stipresnis. „Gerk kuo daugiau paprasto vandens“, — nuolat jam primindavo Janas, jo fizinės parengties instruktorius policijos sporto salėje. Jis ir stengėsi taip daryti, bet kad tas šlykštynė buvo ne toks geras kaip *Starbucks latte* kava. Arba *Glenfiddich* su ledukais. Arba bet kas kitas. Iki šiol jis nesijaudino dėl savo išvaizdos.

Iki Kleo.

Tie metai po Sendės dingimo jam atsiliepė. Niekas nesako, darbas policijoje buvo sunkus, tačiau dauguma farų bent jau turėdavo po pamainos pas ką sugrįžti ir pasikalbėti. O Marlo, nors ir galėjai pavadinti ją šiokia tokia kompanija, nieko panašaus nesuteikė.

Jis užsivilko bėgiojimo aprangą, padavė Marlo pusryčių, kad nepamirštų vėliau, ir išslinko pro duris į tuščią gatvę. Vasaros rytas buvo nuostabiai vėsus, švarutėlis dangus žadėjo puikią dieną. Staiga, nepaisant pagirių ir miego stygiaus, jis pažvalėjo. Atgijusia širdimi spėriai nužingsniavo gatve.

Rojus Greisas gyveno Houve, gyvenamajame rajone, kuris dar visai neseniai buvo atskiras miestelis prie Braitono. Jį pravardžiuodavo *Dabvadin* — pavadinimas buvo kilęs iš graikiško žodžio, ir ėjo kalbos, kad tas žodis reiškia „kapinės“.

Būtų lyg ir nieko, nes Houvas buvo tykesnis, tinkamesnis gyvenamiesiems kvartalams negu jo giminingas, kažkada arogantiškas ir pikantiškas Braitonas. Riba tarp jų prasidėjo pajūrio bulvare, toje vietoje, kuri pažymėta karo memorialiniu obelisku ir spalvota linija per pasivaikščiojimo taką, tačiau kai žmonės aptiko, jog tas zigzaginis takas, vedąs į šiaurės pusę, eina pro jų namus, toji linija vis labiau nusitrynė.

Greiso kuklus trijų miegamųjų namas, kuris jungėsi su kitu namu, stovėjo gatvėje, besitęsiančioje iki pat Kingsvėjaus, — plačios gatvės su skiriamąja juosta viduryje, — o už jos toliau prasidėjo pajūris. Jis perbėgo gatvę, pasileido veja per rasotą žolę pro vaikų žaidimo aikštelę ir du Houvo Lagūnos irklavimo baseinus, kur jo tėvas, turėjęs pomėgį konstruoti motorinių valčių modelius, atsivesdavo jį, dar vaiką, ir leisdavo palaikyti distancinio valdymo pultelius.

Anuomet Lagūna atrodė tokia didžiulė, o dabar tebuvo mažytė ir su-

nykusi. Čia buvo aplūžusi karuselė, surūdijusios sūpynės, šliaužynė, kuri verkiant prašėsi dažų, ir nuo praamžių stovintis ledų kioskas. Valtys vis dar tebebuvo prirakintos po nakties, mažesniajame baseine plūduriavo kelios antys, o ant didesniojo krašto tupėjo grupelė gulbių. Jis aplenkė baseinus ir atsimušė į pasivaikščiojimo taką, kuris buvo toks pat tuščias kaip ir vakar tuo pačiu metu, tada prabėgo pro ilgiausią eilę mėlynų persirengimo kabinų. Bebėgant kraštovaizdis kairėje pusėje keitėsi. Iš pradžių — eilė vienodų, pokario laikų daugiabučių pastatų ir visas plotas tokių pat neįdomių namų. Po to, už Karaliaus Alfredo poilsio centro, kuris šiuo metu buvo virtęs didžiule statybos aikštele, vaizdas pasikeitė, ir jis jam labai patiko: ilga esplanada įspūdingų, sujungtų Regentystės laikų namų, kurių dauguma buvo nudažyti baltai, su pusapvalės formos langais, baliustradomis ir verandomis. Kažkada daugelis jų buvo atskiri būstai, savaitgaliui praleisti skirti namai, į kuriuos suvažiuodavo Regentystės ir karalienės Viktorijos laikų londoniečiai, tačiau dabar, kaip ir nemažai tokių šio miesto namų su iki dangaus išaugusiomis kainomis, jie buvo susmulkinti į butus arba paversti viešbučiais.

Po kelių minučių, artėjant prie ribos tarp Braitono ir Houvo, priekyje, dešinėje, pasimatė apgailėtini, rūdijantys, iš jūros kylantys stiebai — tik tiek teliko iš Vest tilto į jūrą. Kažkada jis buvo toks pat gyvas ir akį rėžiantis kaip ir jo dublikatas — lygiai už pusmylės nuo jo esantis Rūmų tiltas, ir vaikystėje jis buvo pati svarbiausia jo lankymosi vieta.

Jo tėvas, aistringas žvejys, dažnai atsivesdavo jį ant Rūmų tilto, nusileisdavo žemyn į atvirą, žvejoti skirtą platformą pačiame jo gale, o iš ten šeštadienio popietę, — jeigu futbolo sezonas būdavo pasibaigęs arba kai „Albiono" komanda žaisdavo kitur, — jie grįždavo namo su geru laimikiu: merlangais, karšiais, plekšnėmis, o jeigu pasisekdavo, ir su jūrų liežuviais ar netgi ešeriais — priklausė nuo potvynių ir oro.

Tačiau, kaip vaiką, Roją tas tiltas traukė ne dėl žvejojimo — buvo kitų vilionių, ypač elektriniai automobiliukai su buferiais ir vaiduoklių traukinukas, o labiausiai seni, mediniai, su stiklais priekyje automatai, kurie rodė judančius gražius paveiksliukus. Vieną jis ypač mėgo ir dažnai kaulydavo pensų. Tai buvo vaiduoklių namas, ir ištisą minutę, sukantis pavaroms ir zvimbiant skriemuliams, švystelėdavo atsidarančios durys, švie-

sos tai įsijungdavo, tai išsijungdavo, išnirdavo visokiausi griaučiai šmėklos ir pati Giltinė — juoda figūra su gobtuvu ir su dalgiu rankose.

Dabar kairėje artėjo (o jo energija blėso) bjaurus Kingsvesto pastatas — niūrus, septintojo dešimtmečio poilsiui skirtas statinys, visiškai nesiderinantis su likusia pajūrio bulvaro dalimi. Jau už kelių šimtų jardų dunksojo dailus viešbučio „Senasis laivas" fasadas. Jis užlėkė laiptais į viršutinį taką, perkirto beveik tuštutėlį kelią, prabėgo palei viešbučio šoną ir atsidūręs automobilių aikštelėje pažiūrėjo į savo laikrodį.

Šūdas. Pasirodė, jis apsiskaičiavo. Jeigu norėjo laiku atsirasti pusės devynių pasitarime, — o apie vėlavimą negalėjo būti nė kalbos, nes nevalia numušti komandos dvasios, — jam reikėjo mažiau nei per pusvalandį parlėkti namo, persirengti ir šauti pro duris.

Dabar dar užpuolė baisus troškulys, tačiau nebebuvo laiko nė pagalvoti, kur stabtelėti ir nutverti butelį vandens. Jis įkišo į aparatą savo bilietą, tada — kreditinę kortelę ir nubėgo cementiniais laiptais žemyn, kur buvo palikęs automobilį. Raukė nosį nuo šlapimo smarvės, nesuprasdamas, kodėl kas nors būtinai prišlapindavo laiptines kiekvienos mielos stovėjimo aikštelės, kurioje jam tekdavo būti.

45

Likus vienai minutei iki pusės devynių, Greisas žingsniavo pasitarimų kambario link, kramsnodamas savo pusrytį — „Mars" šokoladuką, pirktą iš automato, ir spausdamas karštą puodelį kavos.

Jis skubiai užbaigė šokoladuką ir įsimetė į burną kramtomąją gumą, kad užmaskuotų praėjusios nakties alkoholio likučius. Įsikišęs pakelį atgal į kišenę, jis jau buvo beeinąs į kabinetą, kai išgirdo už nugaros žingsnius.

— Sveiks, veterane, ir kaipgi praėjo pasimatymas?

Atsigręžęs pamatė Gleną Brensoną blizgančiu it veidrodis odiniu švarku. Rankoje jis laikė kapucino kavos puodelį, o aplink lūpas vingiavo puta lyg balti ūsai.

— Puikiai, — atsakė jis.

— *Puikiai?* Tik tiek. Vien *puikiai*? — Jis šelmiškai apžiūrinėjo Greisą.

Kramtydamas gumą Greisas kukliai šyptelėjo:

— Na, manau, gal šiek tiek geriau negu puikiai.

— Tai tu nežinai?

— Bandau prisiminti. Per daug išgėriau.

— Ar teko pagulėti?

— Čia buvo ne toks pasimatymas.

Brensonas nustebęs pasižiūrėjo į jį.

— Žmogau, kartais būni nenormalus! Maniau, kad pasimatymai tik tam ir skirti? — Ir plačiai išsišiepė. — Vėliau noriu išgirsti detalią ataskaitą. Ar jai patiko tavo apdaras?

Greisas dirstelėjo į savo laikrodį jausdamas, kad jau po pusės devynių.

— Ji tik pasakė, kad mano siuvėjas turbūt turi nepaprastą humoro jausmą. — Jis pastūmė duris ir įėjo į kabinetą su Brensonu ant kulnų.

— Ji taip nesakė! Ar tu kalbi rimtai? Veterane? Ei, klausyk!

Visa komanda sėdėjo aplink stalą, visi apsirengę paprastai, išskyrus Normaną Potingą, kuris atrodė sekmadieniškai išsičiustijęs: smėlio spalvos kostiumas tarsi ką tik iš po lygintuvo, ryškus spalvotas kaklaraištis ir dar ryškesnė nosinė, prašmatniai kyšanti iš kišenėlės.

Greisas irgi buvo paprastais drabužiais: viena, šiandien buvo sekmadienis, antra, jis buvo prakeiktai nuvargęs, kad dar vargtų vilkdamasis kostiumą; tačiau svarbiausia, jo laukė susitikimas su labai nepaprasta jauna panele — savo krikštadukra Džėja Somers ir nenorėjo atrodyti lyg koks nuobodus senas pirdalius, vilkintis kostiumą.

Užtat jis apsirengė kai ką iš naujojo komplekto, kurį nusipirko vakar: baltus marškinėlius, džinsus, kurie pasiutusiai veržė per šakumą, bet kurie, kaip užtikrino Glenas Brensonas, atrodė *gana kietai*, suvarstomus batelius, kurie buvo lyg futbolininko batai be smeigių, bet, pasirodo, irgi *gana kieti*, ir lengvą medvilninį švarką.

Džėjos Somers tėvai, Maiklas ir Viktorija, buvo policijos darbuotojai ir artimiausi jo ir Sendės draugai. Be to, jie daug padėjo jam iškart po Sendės dingimo. Ir per visus tuos metus vėliau. Vienu metu jie ir keturi jų vaikai — nuo dvejų iki vienuolikos metų — buvo tapę jam vos ne antrąja šeima.

Praėjusį sekmadienį jis buvo išsivedęs Džėją norėdamas aplankyti su

ja Česingtono zoologijos sodą, nes jai labai rūpėjo pamatyti žirafą. Tačiau po pusvalandžio išvyka baigėsi, nes jį iškvietė į žmogžudystės vietą. Greisas prižadėjo nusivesti ją šį sekmadienį.

Džėja jam labai patiko, ir būtų norėjęs turėti tokią savo dukrą: labai sumani, gražutė, domėjosi absoliučiai viskuo ir pagal metus labai išmintinga. Jis vylėsi, kad neteks jos nuliūdinti dar kartą. Antraip būtų pakirstas jos pasitikėjimas suaugusiais.

Pirmasis darbotvarkės klausimas buvo Reginaldas D'Ytas — asmuo, padaręs lytinį nusikaltimą, kurio kompiuteris buvo konfiskuotas. Greisas pranešė, kad seržantas detektyvas Rajus iš Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus nustatė, jog ir šiame kompiuteryje, ir Tomo Braiso kompiuteryje buvo naudotasi tais pačiais kanalais. Būtent tas pats kelias ir nuvedė Braisą į internetinę svetainę, kur, kaip Brensonas įsivaizdavo po išsamios to žmogaus apklausos, jis galėjo tikrai pamatyti žmogžudystę.

Greisas pranešė savo grupei, kad iki dešimtos valandos ryto jam turėjo paskambinti kai kas iš Liudytojų apsaugos programos ir nurodyti D'Yto adresą. Jis paskyrė Normaną ir Niką apklausti tą vyrą: kažkodėl negalėjo paaiškinti nuojautos, kad apklausa bus sudėtinga, todėl manė, jog ne pro šalį parodyti daugiau jėgos.

Nikas Nicholas pranešė, kad jis iki vėlumos šukavo visus Braitono barus, alines ir klubus, rodė Dženės Streton nuotrauką, tačiau rezultatų jokių.

Normanas atraportavo, kad perkratė palydovių agentūros „BCE-247" klientus. Kol kas, sakė jis, neatsirado nė vieno, kuris būtų prisipažinęs, jog pažinojo Dženę, ir nė vieno, kuris būtų atitikęs Entonu pasivadinusį vyrą.

— Tačiau, — kalbėjo jis, — aš kai ką sužinojau kitoje palydovių agentūroje: pasirodo, gerbiamoji Streton buvo užregistruota abiejose agentūrose.

Jis iškėlė kitokią, vulgaresnę, Dženės Streton nuotrauką, negu Greisas buvo matęs „BCE-247" kontoroje. Šioje ji buvo visiškai nuoga, tiktai su spurgais ant spenelių, su juodais lakuotais odiniais batais, kurių aulai siekė šlaunis, ir su vinimis nusmaigstytais odiniais antrankiais ant riešų; viena ranka — ant klubo, kitoje — rimbas.

Greisą nustebino toks netikėtas efektyvumas. Matyt, jis nepakankamai įvertino Potingą.

— Kur šitą gavai?

— Iš interneto, — atsakė Potingas. — Apžiūrėjau visas siūlomas paneles vietos agentūrose ir atpažinau jos veidą.

Greisas manė, kad toks seno raugo detektyvas kaip Potingas niekada neiškeistų savo galvos, kaip tyrimo įrankio, į kažkokį internetą.

— Gerai padirbėta, Normanai, — pasakė jis, patyliukais svarstydamas, ar tik Potingas neturėjo kitokių užmačių šukuodamas agentūrų panytes.

Šiek tiek raustelėjęs seržantas detektyvas pasakė:

— Dėkui, Rojau. Dar turiu parako, e! — Jis nešvankiai mirktelėjo Emai Džeinei, kuri kuo skubiausiai nudūrė akis į savo popierius.

— Puikūs tie jos kalneliai, — pasakė Potingas perduodamas nuotrauką šalia sėdinčiam Nicholui, kuris pasistengė ignoruoti tokį komentarą.

Kai Greisas atvyko, pasitarimų kambarys buvo beveik tuščias; netrukus ėmė rinktis daugiau žmonių ir sėstis prie kitų dviejų stalų. Nusikaltimams neegzistuoja savaitgaliai. Visoms Svarbiausių įvykių skyriaus grupėms tai reiškė įprastinį darbą.

Ema Džeinė pateikė ataskaitą apie Greiso jai skirtą užduotį, kurią ji turėjo įvykdyti per naktį. Ji susiskambino su visomis taksi firmomis Bromlio rajone, ieškodama taksi vairuotojo, kuris buvo nuvažiavęs paimti skarabėjo iš „Eridžo ir Robinsono". Tačiau kol kas nepavyko nieko rasti.

Staiga praplyšo repo muzika — naujasis Brensono mobiliojo telefono signalas.

— Atsiprašau, čia mano žaisliukas, — pasiteisino jis ir atsiliepė: — Seržantas detektyvas Brensonas.

Po sekundėlės, tebelaikydamas telefoną prie ausies, Brensonas paėjėjo nuo stalo.

— Pone Braisai, — išgirdo Greisas, — kuo galiu padėti?

Kurį laiką Brensonas tylėdamas klausėsi, tada pasakė:

— Atleiskite, nekoks ryšys... Sakėte, jūsų žmona? Ji negrįžo praėjusią naktį? Vis dar nėra? Gal galite apibūdinti automobilį, kuriuo ji išvažiavo?

Brensonas grįžo prie stalo ir atsisėdęs ėmė rašyti į bloknotą.

— Gerai, sere. Pasiteirausiu Kelių policijoje. „Audi A4" universalas, sportinis. Aš jums paskambinsiu — šituo numeriu?

Kai jis baigė pokalbį, Nikas Nicholas paklausė:

— Sakei, „Audi“ universalas?

— Aha. Kodėl?

Nicholas pabarškino klavišais ir palinkęs į priekį atsivertė nusikaltimų puslapį *Vantage* tinkle.

— Taip, — ištarė jis, — taip ir maniau.

Greisas klausiamai žiūrėjo į jį.

— Šį rytą, pusę penkių, — pasakė Nicholas neatitraukdamas akių nuo ekrano. — „Audi“ universalas padegtas ant Dičling Bikono kalno. Automobilio numeriai sudegę.

Brensonas nerimastingai žiūrėjo į jį.

46

Vis dar apsirengusi rausvu chalatėliu Džesika pritūpė ant virtuvės grindų ir glostė visiškai suglebusią Ledi. Maksas stovėjo šalia užsivilkęs — išvirkščiai — marškinėlius su užrašu „Haris Poteris“ ir labai rimtai pareiškė, tarsi būtų didžiausias specialistas tokiais atvejais:

— Šiandien sekmadienis. Manau, sekmadieniais ji ilgiau pamiega kaip ir visi! — Jis trumpam nusisuko į televizorių, kuriame buvo rodomas multiplikacinis filmas.

— Ji nemirs, tėveli, ką? — nerimo Džesika.

Tomas, nesudėjęs pernakt nė bluosto, nesiskutęs, pasišiaušęs, basas, įlindęs į marškinėlius ir džinsus, priklaupė ir apkabino dukrą.

— Ne, brangute, — virpančiu balsu atsakė jis. — Ji tik šiek tiek negaluoja. Gal jai skauda pilvuką ar panašiai. Palaukime dar kokią valandą ar dvi. Jeigu nebus geriau, paskambinsime veterinarui.

Jis paskambino Kelės tėvams, visiems jos ir savo artimiausiems draugams pasitikslindamas, gal kartais ji užvažiavo pas juos ir liko per naktį. Jis netgi paskambino jos seseriai Martai, gyvenančiai Škotijoje. Niekas nematė jos, niekam ji neskambino. Jis nebežinojo, kur dar paskambinti ar ką daryti.

Džesika priglaudė veiduką prie Ledi galvos ir ją pabučiavo.

— Aš myliu tave, Ledi. Mes tuoj tave išgydysime.

Šuo nereagavo.

Dabar ir Maksas atsiklaupė, priglaudė veiduką prie šunelio krūtinės.

— Mes visi tave mylime, Ledi. Tu turėsi greitai atsikelti, antraip pramiegosi pusryčius!

Staiga Tomas atsitokėjo, kad jie dar be pusryčių. O jau buvo pusė dešimtos.

— Kai grįš mama, ji žinos, kaip ją pagydyti, — pareiškė Džesika.

— Aišku, žinos, — užtikrino Tomas. — Jūs, jaunimas, turbūt jau išalkote. Ko norėtumėte? Paskrudinto batonėlio?

Kelė visada sekmadieniais jiems paskrudindavo batonėlį.

— Tau taip gerai neišeina, — pastebėjo Maksas. — Visada sudegini. — Jis atsistojo ir pasiėmęs pultelį ėmė naršyti kanalus.

— Pasistengsiu nesudeginti.

— Kodėl mamytė negali paskrudinti?

— Ji ir paskrudins, — sunkiai išspaudė jis. — Aš paruošiu kelis, kad išlauktumėte, kol ji grįš.

— Aš nealkanas, — suburbėjo Maksas.

— Gal norite dribsnių?

— Tu juos visada sudegini, tėveli! — palaikė savo brolį Džesika.

— Ar eisime šiandien prie jūros, tėveli? — paklausė Maksas. — Mamytė sakė, kad eisime, jeigu bus geras oras. Ir aš manau, kad jis geras, o jūs?

Tomas slogiai žvilgtelėjo pro langą: dangus — mėlynas, žadantis gražią ankstyvos vasaros dieną.

— Matysime.

Maksas patempė lūpą:

— Mmmm. Ji pažadėjo!

— Tikrai?

— Taip.

— Gerai, kai ji pareis, paklausime, ką norėtų šiandien veikti, sutarta?

— Ji turbūt tik norės gerti degtinę, — pasakė Džesika nepakeldama akių.

Tomas pamanė, kad blogai nugirdo.

— Ką tu pasakei, mieloji?

Džesika toliau glostė šunį.

— Džesika, ką tu sakei?

— Aš mačiau.

— Ką tu matei mamą darant?

— Prižadėjau niekam nesakyti.

Tomas susiraukė.

— Ko nesakyti?

— Nieko, — lipšniai atsakė ji.

Pasigirdo durų skambutis.

Maksas nulėkė į prieškambarį džiugiai klykdamas:

— Mamytė! Mamytė! Mamytė parėjo!

Džesika pašoko ir nusekė brolį. Tomas neatsiliko.

Maksas plačiai atvėrė duris ir stovėjo suglumęs, žiūrėdamas į aukštą juodaodį vyrą blizgančiu odiniu švarku ir mėlynomis kelnėmis. Džesika sustojo lyg įbesta.

Tomui nepatiko detektyvo veido išraiška.

Glenas Brensonas priklaupė, kad susilygintų su Džesikos veiduku.

— Sveika! — pasakė jis.

Ji nukūrė į virtuvę. Maksas nejudėjo iš vietos ir nenuleido akių nuo to žmogaus.

— Seržantas detektyvas Brensonas, — šiek tiek nustebo Tomas.

— Ar galiu trumpai pasikalbėti su jumis?

— Taip, be abejo. — Tomas mostelėjo kviesdamas jį užeiti.

Brensonas pažiūrėjo į Maksą:

— Kaip gyveni?

— Ledi nesikelia, — atsakė berniukas.

— *Ledi?*

— Mūsų šuo, — paaiškino Tomas. — Turbūt skrandis.

— Supratau.

Maksas lūkuriavo.

— Gal padarytum dribsnių sau ir Džesikai? — pasiūlė Tomas.

Maksas nenoriai nutapsėjo į virtuvę.

Detektyvui įėjus, Tomas uždarė duris.

— Ar turite kokių nors naujienų? — Jis vis dar neatsipeikėjo nuo Džesikos žodžių apie degtinę. Ką jo dukra turėjo galvoje?

Glenas Brensonas tyliai pasakė:

— Mes radome „Audi“ universalą, kuriuo, kaip sakėte, važiavo jūsų žmona. Jis buvo sudegintas, turbūt chuliganų padegtas šį rytą ant Dičling Bikono kalno. Apžiūrėjome jį — pagal važiuoklės numerį, jis registruotas jūsų vardu.

Tomas net išsižiojo.

— Sudegintas?

— Gaila, bet taip.

— O mano žmona? — Tomas ėmė nesuvaldomai drebėti.

— Jame nebuvo jokio žmogaus. Savaitgaliais dažnai taip atsitinka: automobilį nudžiauna, o tada padega arba dėl malonumo, arba naikindami pėdsakus. Dažniausiai ir taip, ir taip.

Pamažu Tomas atsitokėjo.

— Ji vežė auklę namo, — pasakė jis. — Kaip, po velnių, galėjo pavogti tą automobilį?

Seržantas detektyvas negalėjo atsakyti.

47

Braitono ir Houvo miestas turėjo daugybę veidų, pagalvojo Greisas, ir jame tiek daug įvairiausių žmonių. Kai kurie miestai susiskirstę į įvairias etnines bendruomenes, tačiau čia, Braitone ir Houve, vyravo įvairios socialinės bendruomenės.

Čia, didžiuliuose savo ar globos namuose, gyveno turtingesni senyvi žmonės, kuriuos vasarą matydavai Kaunti Graundo aikštėje stebinčius kriketo žaidynes arba žaidžiančius kėgliais Houvo vejose, sėdinčius ant kėdučių pasivaikščiojimo take, o vasarą — paplūdimyje; o jeigu turėjo iš ko, žiemodavo Ispanijoje arba Kanarų salose. Skurdesni senyvi žmonės pradrebėdavo žiemą — ir pusę vasaros — įkalinti savo drėgnuose, šaltuose komunaliniuose butuose.

Čia buvo arogantiškai besilaikanti vidurinioji klasė su savo prašmat-

niais pavieniais namais Houvo ketvirtajame rajone ir ne taip krintantys į akis tos klasės atstovai, įsikūrę gražių rūmų kvartaluose pajūryje. O dar kukliau gyvenančių, kaip Greisas, namai buvo pasklidę į vakarus nuo Sautviko priemiesčio, tuoj pat už Šorhem Harboro komercinio uosto, ir išsibarstę po visas miesto kišenes, pasiekdami net Daunso aukštumas.

Braitonui ir Houvui labai daug spalvingumo, gyvumo teikė gana pastebima ir dažnai akiplėšiška gėjų bendruomenė bei studentai iš Sasekso ir Braitono universitetų, gausybės kitų koledžų — jie kolonizavo visus miesto rajonus. Čia buvo ir akivaizdžių nusikaltėlių, — narkotikų perpardavinėtojų, stoviniuojančių ant nešvaresnių gatvių kampų, kurie bemat ištirpdavo šešėliuose, vos suuodę artėjantį policijos automobilį, — ir ne tokių akivaizdžių, turtingų, kurie dirigavo visam žaidimui ir gyveno už aukštų sienų prašmatniuose namuose Daik Roudo aveniu.

Miestą supo komunalinių namų kvartalai. Du didžiausieji buvo Maulskombas ir Vaithokas, nuo seno garsėjantys nusikaltimais ir smurtu, tačiau, Greiso galva, jie nelabai buvo nusipelnę tokios reputacijos. Nusikaltimų ir smurto pilna visame mieste, bet žmonėms buvo tiesiog maloniau besti pirštu į anuos kvartalus, tarytum ten gyveno visiškai kitokia *Homo sapiens* rūšis, o ne padori liaudis, neturinti pakankamai pinigų.

Ir buvo apgailėtina prastuomenė. Nepaisant nuolatinių pastangų išvaikyti juos iš gatvių, vos tik atšildavo orai, visi prasigėrėliai ir benamiai suplūsdavo atgal prie parduotuvių, priebučių, ant šaligatvių ir į autobusų stotelių pastoges. Tai labai kenkė turizmui ir dar labiau slėgė miesto sąžinę.

Prasidėjus gegužės festivaliui ir išaušus pavasariui, priešais kiekvieną kavinę, barą ir restoraną išsirikiuodavo stalai ir kėdės, ir miesto gatvės atgydavo. Kai kada tokiomis dienomis, mąstė Greisas, beveik galėjai įsivaizduoti atsidūręs prie Viduržemio jūros. Tada iš Lamanšo užstaugdavo pietvakarių vėjas, atnešdamas kamuojantį lietų, kuris skalbdavo tuščius stalus ir čaižydavo moteriškų drabužių salonų langus, nustatytus paplūdimio grožybėmis aprengtais manekenais, tarytum šaipytųsi iš kiekvieno, drįstančio apsimesti, kad ir Anglijoje būna vasara.

Pulsuojanti miesto širdis — centras, per kurį jie dabar keliavo, buvo susikoncentravęs maždaug kvadratinės mylios plote abipus Rūmų tilto

į jūrą. Čia buvo susigrūdusios eilės Kemp Tauno Regentystės laikų sujungtų namų, iš kurių viename kažkada gyveno Dženė Streton; čia buvo Leinsas, kur glaudėsi antikvarinių daiktų prekiautojai; ir Nort Leinso rajonas su mažomis, moderniomis parduotuvėmis bei mažyčiais namukais; tarp jų buvo ir rekonstruotas fabriko pastatas, kuriame Kleo Morėj turėjo butą.

Nikas Nicholas vairavo nepaženklintą „Ford Mondeo". Greisas sėdėjo ant priekinės keleivio sėdynės, užsiėmęs su savo *Blackberry*. Normanas Potingas buvo įsitaisęs galinėje sėdynėje. Jie važiavo Braitono centru, London Roudo gatve. Šiaip jau dienos ar nakties metu vos šliaužtum tirštame eisme, tačiau šį ankstyvą sekmadienio rytą kelias buvo laisvas, išskyrus vieną kitą autobusą.

Greisas pasižiūrėjo į laikrodį. Jis vylėsi, kad pokalbis su Regiu D'Ytu neturėtų užtrukti ir jam pavyktų nugnybti porą valandėlių savo krikštadukrai. Jeigu ne pas žirafas, tai šiandien ją nusives bent papietauti.

Jie važiavo pro dešinėje esantį Karališkąjį paviljoną — miesto orientyrą. Nė vienas iš trijulės nė nežvilgtelėjo į tą pusę: jis buvo jiems toks pažįstamas, kad jau tapo nepastebimas.

Pastatas su bokšteliais ir minaretais, primenantis indų rūmus, buvo pastatytas aštuonioliktojo amžiaus pabaigoje Jurgio IV nurodymu kaip pajūrio „pasilinksminimų" rūmai jo meilužei Marijai Ficherbert. O jeigu jau kalbėtume apie pajūrio viešnamių rūmus, nuo to laiko, ko gero, visame pasaulyje niekur kitur nebuvo pastatytas toks didingas to tipo rūmas.

Jie sustojo prie žiedinės sankryžos ties susikirtimu su pajūrio bulvaru, priešais Rūmų tiltą, kuris traukė akį netgi ankstyvą sekmadienio rytą. Gatvę iš lėto perėjo ilgakojė blondinė trumpu sijonėliu. Ji žingsniavo nerūpestingai švytuodama rankinuku ir apdovanojo juos koketišku žvilgsniu.

Kelioms minutėms nutilęs Potingas sumurmėjo:

— Nagi, lėlyte. Pasilenk, parodyk mums savo lizdelį!

Kai atsirado tarpas, Nikas Nicholas pasuko kairėn.

— O ji gera, iš tikrųjų! — malė toliau Potingas, dar atsisukdamas pažiūrėti pro galinį langą.

— Bėda, kad čia ne *ji*, o *jis*, — pataisė jį Nikas Nicholas.

— Nesąmonė! — pareiškė Potingas.

— Užtat kad sąmonė! — atšovė seržantas detektyvas.

Jie važiavo Merin Pereid gatve pro duženomis ir maisto dėžutėmis nusėtą naktinį klubą, pro ultramodernų Van Aleno daugiabutį namą, pro juodai baltus, angliškų krištolu išdabintus regentystės stiliaus fasadus, atgręžtus į impozantišką Rojal Kresnto gatvės pusmėnulį, kur, kaip Glenas Brensonas jau tūkstantį kartų aiškino Greisui, kažkada turėjo namą Lorensas Olivjė.

— Tik nenusišnekėk, — atsakė Potingas. — Ji buvo nuostabi!

— Pažiūrėk į Adomo obuolį, — pasakė Nikas. — Iš to ir galima nustatyti.

— Užsipisimas, — tarė Potingas.

— Garantuoju, jis būtų padėjęs tuo klausimu, jeigu būtum gražiai paprašęs.

— Turėtų neleisti tokių į gatves, jeigu atrodo kaip šitas sumautas apsišikėlis.

— Tu toks vulgarus, Normanai, — atsisuko į jį Greisas. — Žinai, esi gana bjaurus.

— Gerai, atsiprašau, Rojau, bet man tie subobėję vyrai irgi bjaurūs, — pareiškė Potingas. — Niekada jų nesupratau, niekada ir nesuprasiu.

— Na, gerai, juk Braitonas — Jungtinės Karalystės gėjų sostinė, — pareiškė Greisas, jau galutinai užirzęs ant to senio. — Jeigu dėl to turi keblumų, vadinasi, arba pasirinkai ne tą darbą, arba ne tą miestą. — „Ir esi visiškas suknistas asilas, ir norėčiau, kad nesimaltum nei mano automobilyje, nei gyvenime“, — jis mielai būtų pridūręs, beieškodamas kišenėje paracetamolio.

Dabar jie pravažiavo kairėje nutįsusią eilę impozantiškų baltų Regentystės stiliaus sujungtų namų. Dešinėje pleveno daugybė burių: jachtos pasiruošusios sekmadienio lenktynėms.

— Tai tas tipelis, su kuriuo žadame pasišnekučiuoti, — nenustygo Potingas, — Reginaldas D'Ytas — irgi vienas iš *jų*?

— Ne, — atsakė Nikas Nicholas. — Jis yra... jis tiktai mėgsta mergaites, jeigu joms ne daugiau kaip ketveri metukai.

— Aš jau nieko nebesuprantu, — pasidavė Normanas Potingas.

Krapštydamas tabletę iš lapelio, Greisas niūriai pagalvojo: „Šaunu, pagaliau radome kažką bendra.“

Jie užvažiavo į statų kalnelį už Rotingdino palei parengiamosios mokyklos sporto aikštę, kurios centre buvo pažymėta kriketo aikštelė ir dvi didelės baltos pertvaros ant ratukų. Priešais stovėjo dailūs pavieniai namai. Tada pasuko į gatvę su vienaaukščiais namais. Tai buvo lyg ir rami vieta, kur bet kas neįprasta kristų į akis, kaip įspėjo ryškiai geltoni lipdukai „Gyventojai stebi“, puikiai matomi kiekviename priekiniame namo lange.

Labai gera vieta saugiai gyventi, pagalvojo Greisas, tačiau pražiūrėta viena menkutė detalė. Koks sumautas asilas galėjo patupdyti pedofilą name, kuris tebuvo už kelių šimtų jardų nuo mokyklos sporto aikštės? Jis pakraipė galvą. Nejaugi visiems pritrūko sveiko proto?

— Ar ponas D'Ytas laukia mūsų? — paklausė Nicholas.

— Su ryto kavute ir dėžute „Iki aštuonių metukų“, tikiuosi, — prabilo Normanas Potingas ir pats kimiai sukikeno.

Nekreipdamas dėmesio į šlykštų pokštą, Greisas atsakė:

— Ta moteris iš Liudytojų apsaugos agentūros, su kuria kalbėjau, sakė, kad paliko jam žinutę.

Jie sustojo prie 29-ojo namo. Šeštojo dešimtmečio statybos vienaaukštis atrodė šiek tiek labiau suvargęs negu kiti namai toje gatvėje: rudas be balanų tinkas aptrupėjęs, o ir senokai nedažytas. Ir priešais namą esantis sodelis apleistas. Greisas čia pat prisiminė, kad ir savo veją reikėtų nupjauti kada nors šį savaitgalį — šiandien būtų kaip tik. Tačiau vargu ar pavyks.

Greisas paliepė Normanui Potingui laukti gatvėje, nes jeigu Reginaldas D'Ytas nebuvo gavęs pranešimo apie jų atvykimą, jis, ko gero, bandys pasprukti. Su Nicholu nuėjo prie paradinių durų. Jis sunerimo, nes priekinio lango užuolaidos tebebuvo užtrauktos, nors jau vienuolikta valanda. O gal ponas D'Ytas mėgsta pasivartyti ilgiau? Greisas paspaudė plastikinį mygtuką. Viduje sutilindžiavo skambutis. Po to — tyla.

Šiek tiek palaukęs vėl spustelėjo.

Ir vėl niekas neatsiliepė.

Pravėrė laiškų dėžutės dangtelį, priklaupė ir šūktelėjo:

— Sveiki, pone D'Ytai, čia Braitono kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius Greisas!

Vis tiek tylu.

Lydimas Nicholo, nuėjo palei namo šoną, praslinko pro siaurą tarpą prie šiukšlių dėžės ir pastūmė aukštus medinius vartelius. Užpakalinis kiemas buvo dar labiau apleistas negu priekinis: veja užžėlusi piktžolėmis, žolė peraugusi, o pakraščiuose — vien dirviniai vijokliai ir dilgėlės. Jis perlipo apverstą plastikinį laistytuvą ir priėjo prie virtuvės durų su matinio stiklo langais, kurių vienas buvo išdaužtas. Šukės gulėjo ant plytų tako.

Greisas dirstelėjęs į Niką Nicholą pamatė, kad ir jis kažkodėl susiraukęs. Paspaudė durų rankeną — durys lengvai atsivėrė.

Jie įėjo į nušiurusią virtuvę su senovišku *Lec* šaldytuvu, blankiomis medžio imitacijos spintelėmis, o ant *Formica* stalviršio stovėjo apdaužytas skrudintuvas ir plastikinis virdulys. Matėsi maisto likučių: lėkštė su pusiau suvalgytais ir seniai atšalusiais kiaušiniais bei pupelėmis, pusiau nugertas puodelis arbatos — o į dubenį atremtas žurnalas atverstas toje vietoje, kur per abu puslapius išspausdinti nuogi vaikai.

— Jėzau, — tepasakė Greisas pasišlykštėjęs žurnalu. Jis kyštelėjo pirštą arbaton — šalta. Nusišluostęs jį į virtuvinį rankšluostėlį ant kabyklos, sušuko: — EI! REGINALDAI D'YTAI! ČIA SASEKSO POLICIJA! DRĄSIAI IŠEIKITE! MES TIK NORIME PASIKALBĖTI SU JUMIS! MUMS REIKIA JŪSŲ PAGALBOS ATLIEKANT TYRIMĄ!

Tylu.

Greisui nepatiko šitokia tyla — tyla, kuri nueina pagaugais per kūną. Ir kvapas nepatiko. Tai ne pridvokusios senos virtuvės kvapas, bet kur kas sunkesnis, aitresnis kvapas, kuris jam buvo pažįstamas, tik negalėjo nusakyti — atmintis kuždėjo, kad šitokio kvapo name tikrai nebūna.

Jis verkiant turėjo surasti D'Ytą. Verkiant reikėjo pasikalbėti su juo apie tai, ką jis matydavo savo kompiuteryje. Džonas Rajus jam sakė, kad Regis D'Ytas ėjo tais pačiais keliais kaip ir Tomas Braisas, ir Greisas neabejojo, kad šitas pedofilas žinojo apie tai, ką matė Tomas Braisas.

Kol kas tai buvo pats rimčiausias raktas tiriant Dženės Streton nužu-

dymą. Ir jis puikiai žinojo, kad tai ne vien tyrimo pasistūmėjimas į priekį, bet ir jo karjeros išgelbėjimas.

Jam velniškai reikėjo išnarplioti šitą bylą.

Jis linktelėjo duodamas ženklą Nikui Nicholui apžiūrėti visą namą. Konsteblis detektyvas išėjo iš virtuvės, ir Greisas nusekė iš paskos į mažą svetainėlę, kurioje tas kvapas buvo dar stipresnis. Čia buvo pigus trijų dalių baldų komplektas, senas televizorius, pora prastai įrémintų Ternerio paveikslų ant sienų ir vienintelė nuotrauka ant židinio atbrailos, o židinyje stovėjo elektrinė krosnelė su dirbtinėmis anglimis.

Nuotraukoje buvo užfiksuota rimtai pozuojanti pora: netvirtos išvaizdos, vaikiško veido vyras per trisdešimt metų, retėjančiais plaukais, pilku kostiumu, neskoningu kaklaraiščiu ir per aukštai lipančia marškinių apykakle. Jis stovėjo apkabinęs ryškiai dažytą blondinę, atrodo, prie įėjimo į civilinės metrikacijos biurą.

Staiga išgirdo riksmą:

— Rojau! Jėzau!

Persigandęs išlėkė iš kambario ir pamatė konsteblį, stovintį tolėliau koridoriuje, tarpduryje, užsidengusį veidą ir kosintį.

Priėjęs artyn pajuto, kaip gerklėje įstrigo rūgščiai aitrus tvaikas. Užgniaužęs kvapą jis praėjo pro konsteblį į avokado spalvos vonios kambarį. Ir pro smaugiančią miglą pamatė Regį D'Ytą.

Tiksliau, tai, kas buvo likę iš to žmogaus.

48

Dabar Greisas atpažino šį kvapą. Atmintin sugrįžo vemti verčianti trumputė dainelė, kurią mokykloje jiems kalė į galvą chemijos mokytojas:

Deja, čia guli vargšelis Džo,
Deja, nebekvėpuoja jau jis.
Nes tai, ką jis laikė H_2O,
Buvo H_2SO_4.

Greiso akys peršėjo, veidas dilgsėjo. Buvo pavojinga užsibūti toje patalpoje ilgiau negu kelias sekundes, tačiau jam užteko to, ką pamatė.

Regis D'Ytas gulėjo vonioje, iki kaklo paniręs skystyje, kuris atrodė toks pat skaidrus kaip ir vanduo. Tačiau tai buvo sieros rūgštis. Ji jau nuėdė beveik visą odą, raumenis ir vidaus organus žemiau kaklo, palikdama aptirpusį skeletą, aplink kurį dar neatsikabinusios tysojo ir jam bežiūrint traukėsi blyškios sausgyslės.

Metalinis raištis, apsuktas aplink jo kaklą, buvo pririštas prie virš jo esančios pakabos rankšluosčiui. Visa naikinantis garas išmušė D'Yto veido odą melsvais pūlinėliais.

Greisas skubiai žengė iš vonios ir susidūrė su Nicholu. Abudu stovėjo ir apstulbę žiūrėjo vienas į kitą.

— Man trūksta oro, — prašvokštė Greisas ir skubiai nubėgo prie durų. Nicholas neatsiliko.

— Viskas gerai? — paklausė Normanas Potingas, atsirėmęs į automobilį ir papsėdamas pypkę.

— Ne visai, — tarstelėjo Greisas. Jis jautė šleikštulį, buvo išmuštas iš pusiausvyros ir net neįstengė aiškiai mąstyti. Kelis kartus ilgai ir giliai įkvėpė šviežio oro. Netoliese gatvėje vyras plovė automobilį. Kažkur čia pat džerkšėjo rankomis stumdoma žoliapjovė.

Nicholas pradėjo giliai, gargždžiai kosėti.

Greisas išsitraukė iš kišenės neseniai įsigytą naują telefoną ir tyrinėjo mygtukus: jis jau treniravosi keletą kartų, tačiau dar neteko naudotis fotografavimo funkcija. Užsidengęs nosį nosine, jis grįžo į namą, pasuko vonios link ir giliai įkvėpęs įėjo. Skubiai kelis kartus nufotografavo ir išėjo.

Nikas Nicholas jau stovėjo prie durų.

— Gerai jautiesi, šefe?

— Kaip niekad gerai, — atsakė springdamas ir žiopčiodamas Greisas. Įsikišęs telefoną į kišenę svarstė, ko griebtis toliau.

Jis vėl giliai įkvėpė, nėrė į vonios kambarį, čiupo didžiulį rankšluostį nuo kabyklos, apvyniojo jį aplink Regio D'Yto galvą ir stipriai trūktelėjo.

Po didžiulių pastangų galva pagaliau atitrūko kartu su stuburo smegenų gabalu ir išsilaisvino iš metalinio raiščio. Stebėdamasis, kad ji tokia

sunki, ir vis dar sulaikęs kvėpavimą Greisas išnešė ją iš vonios ir padėjo koridoriuje ant grindų.

Jaunikiis konsteblis detektyvas, vos užmetęs į ją akį, metėsi šonan, atsitrenkė į sieną ir apsivėmė.

Prisiminęs šį bei tą iš pirmosios pagalbos instruktažo, Greisas nubėgo į virtuvę, susirado spintelėje dubenį, prisipylė šalto vandens ir atskubėjęs išpylė jį ant D'Yto veido, kad nuplautų rūgštį. Jeigu ir buvo išlikę nors kiek įkalčių, gal dar pavyks juos išsaugoti ir bent jau padės atpažinti kūną. Nuo konsteblio vėmalų dvoko jis sužiaukčiojo ir, vėl lėkdamas į virtuvę vandens, vos pats neapsivėmė.

Tada grįžo į virtuvę ir radijo ryšiu išsikvietė pagalbą: *SOCO* darbuotojus, įvykio vietos sargybinį ir kelis policininkus, kurie skubiai apklausinėtų visus kaimynus. Tebekalbėdamas pastebėjo bevielį telefoną, gulintį po tuo šlykščiu žurnalu, kurį D'Ytas turbūt skaitė valgydamas.

Baigęs pokalbį, iš karto atsargiai su nosine paėmė telefoną ir, pakėlęs prie ausies, nuspaudė perskambinimo mygtuką. Ekranėlyje pasirodė vietinis numeris, pasigirdo signalas. Po dviejų skambučių atsiliepė beveik vergiškai nuolankus vyriškas balsas.

— Labas rytas. „Dobson's". Kuo galėčiau jums padėti?

— Kalba Braitono kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius Greisas. Esu tikras, kad neseniai jums skambino ponas Reginaldas D'Ytas, — Greisas labai aiškiai ištarė „dyyy-tas". — Gal galite pasakyti, kaip jūs susijęs su juo?

— Labai atsiprašau, — atsakė ponas Nuolankusis. — Ši pavardė man negirdėta. Gal kuris nors iš mano kolegų kalbėjosi su juo?

— O kas jūs esate? — pasiteiravo Greisas.

— Mes esame laidotuvių organizatoriai.

Greisas padėkojo jam, išjungė ryšį ir surinko „1471". Netrukus pasigirdo įrašas: „Atsiprašome, tačiau skambintojas nenurodė savo numerio."

Greisas išjungė telefoną.. D'Ytas paskutinį kartą skambino laidotuvių organizatoriams, kurie nieko apie tai nežinojo. Gal žudikai tyčia taip padarė?

Susimąstęs jis išėjo į lauką ir pakvietė į vidų Normaną Potingą. Būtų nedora palikti jį vieną, besišildantį saulytėje ir betraukiantį savo pypkutę.

*

Nepraėjus nė valandai, pasirodė pirmieji nusikaltimo vietoje dirbantys ekspertai, tarp jų ir labai suirzęs Džo Tindalas. Šis vyras kuo toliau, tuo labiau virto nusivylusiu Rojaus Greiso gerbėju.

— Tai, sakai, jau nebeapsieini be šitokių sekmadienių, e, Rojau?

— Aš irgi įpratęs normaliai gyventi, — atkirto Greisas, nebepajėgdamas atgauti humoro jausmo.

Tindalas pamuistė galvą.

— Iki pensijos teliko penkiolika metų, aštuoni mėnesiai, septynios dienos, ir vis skaičiuoju... — pasakė jis. — Ir padedu varnelę ties kiekviena prakeikta sekundėle.

Greisas nusivedė jį į namą, koridoriumi — į vonios kambarį. Pamatytas vaizdas nė kiek nepragiedrino Džo Tindalo dienos.

Palikęs šį *SOCO* darbuotoją, Greisas vėl išėjo į lauką, pralindo pro policijos juostą, atitvėrusią namą, ir mandagiai yrėsi per greitai augantį smalsių kaimynų pulką. Jis pats nustebo, kad jau ištisą valandą nė karto nepagalvojo apie Kleo Morėj. Gatvėje stovėjo pusė tuzino policijos automobilių, o ir Svarbiausiųjų įvykių automašina jau stūmėsi atbula į vietą.

Du uniformuoti policijos visuomenės paramos darbuotojai beldėsi į artimiausio kaimyno duris: prasidėjo aplinkinių apklausa.

Jis paėjo gatve ir pirmiausia paskambino Somersams, atsiprašydamas Džėją, kad vėl turi atšaukti susitikimą. Jam buvo labai negera klausytis jos nusivylusio balso. Pažadėjo, kad jiedu susitiks kitą savaitę, tačiau pajuto, jog ji nelabai patikėjo.

Tada surinko Kleo numerį.

Įsijungė tiktai jos balso paštas.

— Labas, — pasakė jis. — Aš tik norėjau pasakyti, kad labai džiaugiuosi, jog vakar susitikome. Kai rasi laisvą minutėlę, paskambink. Tikiuosi, tu šiandien nebudi. Man tenka tvarkytis su labai nemaloniu lavonu.

Galvos skausmas — pagirios, ar kaip pavadintum, sustiprėjo, o gerklė buvo tarsi iššveista švitru. Visiškai prislėgtas grįžo prie namo ir patraukė prie Nicholo ir Potingo, kurie šnekučiavosi su sargybą einančiu policininku.

— Ar kas norite išgerti? Nes man, po perkūnais, jau reikia.

— Tik jau ne to vandens iš pono D'Yto vonios, — atsiliepė Potingas.

Greisas vos nenusišypsojo.

49

Kelė bandė pajudėti, tačiau kaskart virvė ar laidas, ar dar kažkas, kuo buvo surištos jos rankos, smigo vis giliau į odą. Kai bandė šaukti, garsas iš gilumos įstrigdavo burnoje, o veidas suvirpėdavo.

— Mmmmnnnnnnnnnnaaa.

Ji nieko nematė, net nepajėgė atsimerkti.

Drebėjo iš baimės ir šalčio. Ir dėl alkoholio stygiaus.

Gerklė perdžiūvusi. Ji troško išgerti. Žūtbūtinai troško gurkšnio degtinės. Ir vandens.

Tarpukojis šalo ir niežėjo. Neseniai nebegalėdama ilgiau kentėti ji nusišlapino ir kelias minutes buvo keistai šilta ir malonu. O paskui pasidarė šalta. Kartkartėmis užuosdavo šlapimą, tačiau bemat jį permušdavo pridvisęs šalto rūsio kvapas.

Ji visiškai nesusivokė laike. Ir erdvėje. Širdis daužėsi. Šalta, klaiki baimė, tūnanti gilioje, tamsioje pilvo ertmėje, sūkuriavo kraujyje. Ji buvo apimta siaubo ir net nebesugebėjo aiškiai mąstyti.

Tiktai retsykiais atrodydavo, kad girdi tolimą tolimą transporto ūžesį. Kartais sireną. Gal atvažiuoja jos gelbėti?

Tačiau visiškai nenutuokė, kur ji buvo.

Užrištose akyse tvino ašaros. Ji troško Tomo, troško Džesikos ir Makso, norėjo girdėti jų balsus, jausti jų rankų apkabinimą. Stengėsi prisiminti tas akimirkas, tas sumišusias, greitai pralėkusias akimirkas.

Ji vežė Mendę Morison namo. Sustojo prie jos tėvų modernaus ispaniško stiliaus namo prašmatnioje Tongdin Leino gatvėje, ant stačios kalvos prie Vitdyno sporto stadiono. Laukdama, kol Mendė laimingai pasieks namo duris, sėdėjo automobilyje ir klausėsi grojančio radijo.

Mendė atidarė duris, peržengė slenkstį, atsisukusi pamojavo jai ir užvėrė duris.

Tada atsidarė jos automobilio durelės nuo keleivio pusės.

Ir galinės durelės už jos.

Geležiniai gniaužtai užlaužė jai galvą ir prispaudė prie nosies kažką šlapią ir aitrų.

Ji suinkštė viską prisiminusi.

Vėliau atsipeikėjo čia.

Visa nesuvaldomai drebėdama.

Aukštielninka ant kiečiausių grindų.

Ji vėl pabandė pajudinti rankas, tačiau skausmas buvo nepakeliamas. Pabandė pajudinti kojas, bet jos buvo tarsi sucementuotos krūvon. Kvėpavimas vis dažnėjo, krūtinę vis labiau gniaužė.

Pajuto, kad ją užliejo šviesa. Tamsa už vokų pavirto raudona migla.

Staiga kažkas nudrėskė nuo jos akių lipnią juostą, rodos, nuplėšdami kartu ir pusę odos. Ji dusliai suriko iš skausmo. Apakinta šviesos sumirksėjo. Šalia jos stovėjo mažas storas vyras apsmukusiais, pilvo nedengiančiais marškiniais ir patenkintas šiepėsi. Banguoti sidabro spalvos plaukai buvo surišti į mažą uodegėlę.

Iš pradžių Kelė apsidžiaugė manydama, kad jis atėjo ją išgelbėti. Bandė kažką pasakyti, tačiau pasigirdo tiktai gargaliavimas.

Jis tylėjo ir kažką svarstydamas varstė ją visą akimis. Pagaliau nusišypsojo. Jos širdis suplakė smarkiau. Jis atėjo išgelbėti ją, ištraukti iš čia ir parvežti namo pas Tomą, Džesiką ir Maksą!

Staiga vyro liežuvis išlindo, sujudėjo tarsi gyvatė, ėmė laižyti lūpas. Ir tada prašneko amerikietišku akcentu:

— Tu atrodai tokia moteris, kuri priima į šikną.

Kai jis įkišo ranką kišenėn, Kelė išgirdo metalo dzingtelėjimą. Visą jos kūną pervėrė siaubinga baimė išvydus dailią sidabrinę grandinėlę tarp jo pirštų.

— Atnešiau tau dovaną, Kele. — Jis kalbėjo tokiu balsu, tarsi būtų jos geriausias draugas. Prikišo grandinėlę prie jos veido: ant jos kabėjo mažas pakabutis, tačiau menkoje šviesoje jai nepavyko gerai įžiūrėti, kas jame buvo išgraviruota. Lyg panašu į kažkokį vabalą.

— Dabar gali atsipalaiduoti, — pasakė jis. — Mes padarysime keletą nuotraukų tavo šeimos albumui.

— Hrnnnnng, — sugurgė ji.

— Jeigu būsi gera mergaitė ir darysi viską, ką liepsiu, gal net duosiu tau išgerti. „Stoli“ degtinėlės, — kalbėjo jis. — Tavo mėgstamiausia, teisybė?

Kitoje rankoje jis laikė butelį.

— Nenorėčiau, kad mirtum iš troškulio, — pridūrė jis. — Būtų tikras nuostolis.

50

— Tuomet tinkamiausia jo pavardė — Nužud'Ytas, — pareiškė Normanas Potingas.

Greisas, Potingas ir Nicholas sėdėjo ištaigingame, ąžuolu apkaltame Rotingdino bare „Juodasis liūtas“. Priešais kiekvieną stovėjo alaus bokalas. Greisas siurbtelėjo laikydamas kraštą prie nosies, kvėpdamas apynių aromatą, kad greičiau atsikratytų užsilikusio sieros rūgšties dvoko.

Jis matė, kaip virpėjo rankos. Nuo pagirių? Nuo rytą matyto vaizdo?

Prisiminė, kaip tarnybos pradžioje, kai dar dirbo patruliuojančiu faru ir važinėdavo naktimis policijos automobiliu, buvo iškviestas į savižudybės vietą prie Londono – Braitono geležinkelio linijos. Vyras gulėjo ant bėgių prie įvažiavimo į tunelį; traukinio ratai buvo pervažiavę jo kaklą. Jam teko eiti bėgiais ir surasti galvą.

Jis niekada nepamirš to siurrealistiško vaizdo, kurį apšvietė jo žibintas: kraujas beveik nesisunkė, galva nupjauta chirurgiškai tiksliai. Tam žmogui galėjo būti apie penkiasdešimt, iš veido odos galėjai spręsti, kad jis buvo puikios sveikatos, daug laiko praleisdavęs lauke. Tąkart, pakėlęs tą galvą už rausvai gelsvų susišiaušusių plaukų kupetos, jis stebėjosi, kokia ji sunki. Ir D'Yto galva buvo tokia pat sunki.

Jis stebėjo šviesas ant vaisių pardavimo automato, kuriuo niekas nebesinaudojo. Girdėjosi tylus skimbčiojimas. Buvo dar ankstyvas metas. Kol kas čia buvo tiktai saujelė lankytojų. Kažkoks į korespondentą panašus stileiva sėdėjo prie židinio, gėrė ar tik ne „Kruvinąją Meri“ ir skaitė *Observer* laikraštį. Pagyvenusi beformė pora kiurksojo tylomis už poros staliukų, sudribę virš savo gėrimų lyg du bulvių maišai.

Pergalvodamas dienos darbotvarkę, kurią velniškai sutrikdė D'Yto nužudymas, Greisas nerimo dėl Niko Nicholo susitikimo su vyresniuoju tyrimus atliekančiu pareigūnu, tyrusiu žmogžudystę Vimbldone: prieš du mėnesius ten buvo rasta jauna moteris — be galvos ir su apyranke, ant kurios buvo skarabėjo atvaizdas. Būtų geriau, kad jis pats ten važiuotų, o ne siųstų jaunesnįjį savo brigados narį — tuomet susitiktų du to paties rango pareigūnai.

Greisas atsisuko į Nicholą:

— Kada susitinki su vyresniuoju žmogžudystės tyrėju Vimbldone?

— Jis man turi paskambinti po pietų. Jo brolis gyvena Braitone — atvažiuoja pas jį pietauti.

— Pranešk man, važiuosiu kartu.

— Taip, sere.

Nors Nikas artėjo prie trisdešimties, jame vis dar retkarčiais prasišovė socialiai negrabus vaikėzas. Ir vis dar negalėjo apversti liežuvio, pavadindamas jį Rojumi, kaip Greisas mėgdavo girdėti iš savo komandos lūpų.

Greisas peržiūrėjo savo *Blackberry* kompiuteryje vis ilgėjantį pastabų sąrašą. Iš virtuvės sklindantys kepamos mėsos kvapai suko ir taip neramų jo skrandį. Pagalvojo, jog dar negreit pajėgs nuryti bent kąsnelį maisto. Ir neaišku, ar gudriai darė maišydamas gėrimą su paracetamoliu. Tačiau būtent šitokiomis akimirkomis jis negalėdavo apsieiti be gurkšnio. Nesvarbu, ar budėdavo, ar ne.

Išsitraukė telefoną iš kišenės ir pasitikslino, ar veikia: tiesiog pažiūrėjo, ar tas kažkokiu būdu neišsijungė ir ar šitaip nebus praleidęs Kleo skambučio.

Jam dingtelėjo mintis apie Gleną Brensoną, nes šiek tiek nerimo dėl savo draugo. Tame dramblotame kūne, dėl kurio jis, matyt, ir buvo tapęs grėsmingu naktinio klubo budėtoju, slėpėsi geraširdis vyrukas. Kartais net velniškai per geras ir per daug kilniaširdis. Savo paties nenaudai.

— Sieros rūgštis, — liūdnai pratarė Potingas ir pakėlęs bokalą gerokai mauktelėjo.

Greisas tiriamai pažiūrėjo į jį. Šitas vargšas žmogelis nebuvo apdovanotas gera išvaizda, tiksliau, panėšėjo į chuliganą. Nepaisant senstančio

detektyvo silpnybės, staiga jam pagailo savo kolegos, kuriame už bravūros įžvelgė liūdną ir vienišą žmogų.

Potingas pasidėjo bokalą ant *Guinness* padėkliuko, įkišo ranką į kišenę ir išsitraukė pypkę. Jis įsidėjo ją į burną ir iš kitos kišenės išsiėmė degtukų dėžutę. Nikas Nicholas stebėjo susižavėjęs.

— Kada nors rūkei, vaikine? — paklausė Potingas.

Jaunasis detektyvas papurtė galvą.

— Taip ir maniau: neatrodai toks. Sveikas kaip ridikas, tikiuosi?

— Stengiuosi. — Nicholas gurkštelėjo alaus. — Mano tėtis rūkė. Mirė nuo vėžio būdamas keturiasdešimt aštuonerių.

Potingas sekundėlę patylėjo.

— Cigaretes? — pagaliau paklausė jis.

— Dvidešimt per dieną.

Jis patenkintas kilstelėjo pypkę:

— Matai, yra didelis skirtumas.

— Nikas — puikus bėgikas, — įsikišo Greisas. — Noriu šį rudenį įvilioti jį į savo regbio komandą.

— Dabar Saseksui reikia gerų bėgikų, — atšovė Potingas. — Pažiūrėk, kiek reikia įveikti. O kas vakar darėsi Horlike! Trys pašalinti už dešimt! Vėl tas prakeiktas Saris! — Jis brūkštelėjo degtuką ir užsidegė pypkę išpūsdamas ir paskandindamas Greisą šleikščiai saldaus kvapo debesyje.

Potingas tol papsėjo, kol pypkė lygiai, skaisčiai įsidegė.

Greisui patiko pypkės dūmo kvapas, tačiau ne šį rytą. Jis pasklaidė dūmus ranka ir stebėjo, kaip jie palengva kilo lubų link. Regio D'Yto žmogžudystė galėjo būti ir atsitiktinis sutapimas, mąstė jis. Tas vyras buvo pagrindinis kaltinimo liudytojas teisiant didelės tarptautinės pedofilų gaujos narius. Ne vienas mielai būtų jį nutildęs.

Tačiau tai, kas buvo rasta tuose dviejuose kompiuteriuose, galėjo atverti ir kitą galimybę. Braisą įspėjo nepranešti policijai. Jis pasielgė teisingai nepaisydamas įspėjimo, o policija, ištyrusi jo kompiuterį, susiejo viską su Regio D'Yto kompiuteriu. Nepraėjus nė parai, D'Ytas nebegyvas.

Iš vaisių aparato pasigirdo dirginantis skambesys, o po to pasipylė visa serija garsų, tarytum kas barškintų ksilofonu. Potingas ir Nicholas buvo įnikę į pokalbį apie kriketą, ir Greisas vėl pasinėrė į savo mintis. Ir

paniro taip giliai, jog netgi tada, kai sėdo į automobilį, beveik neišgirdo, kokią detalę apie Regį D'Ytą paminėjo Normanas Potingas, kai jau buvo baigę kalbėti apie kriketą.

51

Skubiosios pagalbos veterinarė, prisistačiusi Dona, buvo gan vyriškai atrodanti apie 35 metų australietė. Ji klūpojo prie Ledi, kuri vis dar gulėjo apsnūdusi. Patempė žemyn kairįjį aviganės voką ir apžiūrėjo jį pasišviesdama plonyčiu žibintuvėliu. Maksas ir Džesika susirūpinę stebėjo. Tomas stovėjo apglėbęs abu vaikus.

Detektyvas Glenas Brensonas buvo išėjęs kažkam paskambinti.

Tomas žvelgė į šunį, o galvoje pynėsi mintys. Nepaisydamas elektroniniu paštu gauto įspėjimo, vakar rytą jis nuėjo į policiją. Dabar dingo Kelė, automobilis rastas sudegęs.

„O, Jėzau, mano brangioji, kur tu?“

Apšviestas ryto saulės gatvėje Brensonas kalbėjosi mobiliuoju telefonu su Ryšių su šeimomis tarnybos darbuotoja policininke Linda Baklėj ir kvietė ją kuo skubiau atvykti į Braisų namus.

Vos jis spėjo užbaigti pokalbį, suskambo telefonas: į jo skambutį atsiliepė Britanijos kelių policijos konsteblis Dadlis Bantingas. Glenas pasakė jam, ko jis ieško ir kad tai labai skubu. Bantingas pažadėjo kuo skubiau vėl jam paskambinti.

— Man reikia šiandien, — pasakė Brensonas, — ne po trijų savaičių. Ar galėsi?

Bantingas svyravo.

— Šiandien sekmadienis.

— Aha, žinau, turėčiau būti bažnyčioje. O dabar stoviu su žmogeliu, kuris labai norėtų praleisti šią dieną su savo žmona, ir stoviu su jo dviem vaikais, kurie labai norėtų praleisti šią dieną su savo motina, tiktai, atrodo, ją kažkas vidury nakties pagrobė. Tad gal malonėtum paaukoti

sekmadienio kepsnį pas uošvius ir pajudinti bent vieną sušiktą pirštą dėl manęs?

Bantingas užtikrino dėsiąs visas pastangas.

Kol jis kalbėjo, kažkas jam skambino. Ari. Brensonas nekreipė dėmesio. Baigus pokalbį, ekranėlyje pasirodė pranešimas, lydimas dviejų šaižių pyptelėjimų, kad atėjo žinutė.

Seržantas detektyvas žiūrėjo į kitoje pusėje gatvės esančios sporto salės langus ir iškabą virš jų. „GYM AND TONIC"*. „Geras pavadinimas", — pagalvojo jis. Aha, tikrai geras. Jis kumščiu pabaksnojo sau į pilvo raumenis. Dar turėjo šešias skardinėles, tačiau netrukus reikėjo vėl pradėti lankytis sporto salėje. Buvo laikai, kai ten eidavo kiekvieną mielą dieną, o dabar teko džiaugtis dviem kartais per savaitę, kaltai prisipažino jis.

Tačiau pakėlęs akis į giedrą dangaus žydrynę ir mėgaudamasis malonia saulės šiluma jis jautė dar didesnę kaltę.

Dėl Ari, savo žmonos, ir savo vaikų.

Semiui jau aštuoneri, o Remiui — treji metukai. Jis ilgėdavosi jų kiekvieną minutę, kai negalėdavo būti su jais. O šiomis dienomis iš viso jų beveik nematydavo.

Nuspaudė mygtuką ir įsijungė ką tik priimtą balso paštą. Ari balsas buvo atžarus ir sarkastiškas, o dienai baigiantis tas tonas dar labiau sustiprėdavo. „Glenai, rengiuosi vestis Semį ir Remį į paplūdimį; būtų malonu, jeigu ir tu prisidėtum prie mūsų, nes pats taip pasiūlei. Jie džiaugtųsi matydami savo tėvą bent vieną valandą per savaitgalį. Gal gali paskambinti man. Mano vardas Ari, jeigu pamiršai. Aš esu tavo žmona."

Jis sunkiai atsiduso. Jiedu vis dažniau kivirčydavosi dėl jo darbo valandų. Ari turbūt jau pamiršo, kad jis jau buvo pasiėmęs laisvą praėjusį savaitgalį tam, kad jie nuvažiuotų į Solihalą, į jos sesers trisdešimtąjį gimtadienį.

Glenas Brensonas siekė pakilti pareigose — taip pat ir Rojus Greisas. Vadinasi, ilgos darbo valandos — nelaikinas dalykas. Šitaip tęsis visus ateinančius dvidešimt metų.

---

* Angl. *gym* — sporto salė: *tonic* — tonikas (žodžių žaismas pagal „gin and tonic" — džinas ir tonikas).

Daugumai jo kolegų darbas atsiliepė šeimyniniams santykiams. Dažnai atrodė, kad tik tų policininkų santuoka laiminga, kurie vedė policininkes: tada abu suprasdavo, ką reiškia ilgos darbo valandos. Ir jam, matyt, teks apsispręsti, kas svarbiau — darbas ar šeima.

Gana ironiška, iš tikrųjų. Gimus Semiui, Glenas Brensonas dirbo naktiniame klube budėtoju. Jis nutarė imtis tokio darbo, kad sūnus galėtų juo didžiuotis — tada ir atėjo į Sasekso policiją.

Jau rengėsi skambinti žmonai, kai už nugaros pasigirdo balsas. Tomas Braisas. Vyras atrodė prastai: veidas išblyškęs, akys paklaikusios.

— Ar galėčiau patyliukais pasikalbėti, seržante Brensonai? — paklausė jis.

— Žinoma.

Jiedu susėdo į Brensono „Mondeo“ ir uždarė dureles.

— Norėjau paklausti, ar jūs nemanote, kad mums gresia pavojus — gal turėčiau kur nors išvežti vaikus? Pasislėpti?

Detektyvas nelabai žinojo, ką atsakyti. Jis tylėjo mąstydamas apie žiauriai nužudytą Dženę Streton ir įspėjimą, kurį Braisas gavo elektroniniu paštu. Apie jo dingusią žmoną. Jis negalėjo atsakyti, nes dar neturėjo pakankamai informacijos. O kas, jeigu ir jam taip būtų atsitikę, ir Ari būtų dingusi? Ar jis gali ramiai žiūrėti Tomui Braisui į akis ir liepti jam likti?

O ar buvo koks pasirinkimas? Skirti policijos budintįjį ištisą parą? Jis abejojo, ar pavyktų išpešti Alisonos Vosper sutikimą neturint rimtesnių įrodymų. Nuvežti juos į saugią vietą? Prieš pusvalandį Rojus Greisas jam paskambino ir pranešė apie Regį D'Ytą. Štai tau ir saugios vietos!

— Manau, turėtume sutikti, jog jūsų žmoną galėjo pagrobti, pone Braisai.

Kaip tik šito Tomas ir bijojo, nors kažkur dar kirbėjo viena abejonė. Jis vis negalėjo pamiršti Džesikos žodžių. „Ji turbūt tik nori gerti degtinę. Aš mačiau. Aš prižadėjau niekam nesakyti.“

— Susitariau su detektyve iš Ryšių su šeimomis tarnybos, — kalbėjo detektyvas. — Ji yra labai patyrusi. Jeigu neprieštarausite, ji apsistos pas jus. Ji ir jos kolegė paruoš budėjimo tvarkaraštį ir saugos jus ir jūsų vaikus ištisą parą.

— Ar jūs taip elgtumėtės mano vietoje, seržante detektyve Brensonai?

— Taip, — netvirtai atsakė jis. — Taip. Bent jau kol kas. Palaukime, gal ką sužinosime per šią dieną.

Glenas Brensonas nudelbė akis negalėdamas atlaikyti to žmogaus žvilgsnio ilgiau nei sekundę. Taip sakydamas jis pagalvojo: „Jeigu man taip būtų, ar norėčiau, kad Semis su Remiu liktų namie?“

Jis paprasčiausiai nežinojo atsakymo.

52

— Bulvės, — staiga pasakė Normanas Potingas.

Visi trys policijos darbuotojai važiavo iš alinės Rotingdine atgal į Sasekso Hausą. Nikas Nicholas vairavo. Greisas sėdėjo apsvaigęs nuo alaus bokalu užpilto paracetamolio ir miego stokos.

— Bulvės? — pasitikslino Nicholas.

— Aš užaugau ūkyje, — dėstė Potingas. — Mano tėvas purkšdavo bulves sieros rūgštimi. Atskiesta, nepamirškite. Niekada nepadarė man nieko bloga.

— Sieros rūgštį — ant bulvių? Gal juokauji?

Žodžiai „sieros rūgštis“ atkreipė Greiso dėmesį.

— Dranguži, aš visada kalbu rimtai, — pareiškė Potingas. — Rūgštis išguldo stiebus ir būna lengviau jas kasti.

— Ir išguldo visus, kurie jas valgo? — pasiteiravo Greisas.

— Nesąmonių nesąmonė, — atšovė Potingas. — Tas visas organinis šlamštas. Nieko bloga, jeigu naudoji šiek tiek paprastų ir gerų pesticidų. Pažiūrėkite į mane!

— Žiūriu, — pasakė Nicholas, žvilgtelėjęs į veidrodėlį.

— Nė dienelės nesirgau per visą gyvenimą!

„Tu nesveikas“, — pagalvojo Greisas.

— Jeigu gerose rankose, tai ir nekenksminga, — tęsė Potingas.

— Abejoju, ar Regis D'Ytas sutiktų su tavimi, — atrėžė Greisas.

— Ar duotum savo vaikams bulvių, kurios buvo apipurkštos sieros rūgštimi? — paklausė Nicholas Potingą.

— Nematau jokios problemos, — atsakė tas.

— O aš tai matau, — pasakė jaunasis konsteblis.

Sekundėlę patylėjęs Potingas paklausė jį:

— Kiek turi vaikų?

— Vienas pakeliui — jau artimiausiomis dienomis turėsiu, — pasakė konsteblis detektyvas. — O tu?

— Du iš pirmos santuokos. Vienas iš antros. Dar du — iš trečios. Iš šitos antrasis vaikas, Sjuzi, turi Dauno sindromą. Ne kažin kiek tematau tų žiopliukų, — apgailestavo jis.

Potingo atsakymas Nicholą sukrėtė.

— Dauno?

Potingas linktelėjo.

— Užjaučiu, — ištarė Nicholas.

Potingas gūžtelėjo pečiais.

— Nieko nepadarysi, — liūdnai pasakė jis. — Ji — geras vaikas, visada linksma. — Jis vėl gūžtelėjo. — Kiekvienoje šeimoje visko pasitaiko, ar ne?

— Ar tu vis dar vedęs? Tą trečią?

Potingo veidas ištįso.

— Nusivyliau. — Jis papūtė lūpas. — Dabar esu viengungis — laisvas ir nevaržomas, kaip štai mūsų vyresnysis inspektorius Greisas. Patikėk manimi, vaikine, — šitaip geriausia.

Nikas Nicholas pareiškė:

— Beje, esu labai laimingai vedęs.

— Tau pasisekė, — įvertino Potingas.

— Vadinasi, jeigu ieškome turėjusio tiek sieros rūgšties, kad pripiltų vonią, derėtų ieškoti bulvių augintojo? — atsisuko Greisas.

— Arba to, kas aprūpina ja bulvių augintojus, — pataisė Potingas. — Arba vaistų kompanijų. Arba citrinos rūgšties ar pieno rūgšties, ar augalinių aliejų gamintojų. Klijų, sprogmenų, sintetinės gumos gamintojų. Vandens ir nutekamųjų vandenų apdirbimas. Medienos masė. Odos rauginimas. Automobilių akumuliatoriai.

— Tau reikėtų prisijungti prie *Mastermind*, kuris specializuojasi sieros rūgšties srityje.

— Prieš keletą metų man teko tirti bylą. Kroidone vienas bernelis

užpylė tos rūgšties panelei ant veido — kam pametė jį. Matyt, kurioje nors Afrikos šalyje tai įprasta.

— Nieko sau vyrukas, — pareiškė Nicholas.

— Tikras gyvačių kerėtojas. Nėr ko norėti iš tų juodžių.

Greisas jau įsiuto.

— Normanai, jeigu dar nepastebėjai, mūsų būryje yra vienas juodaodis. Jeigu mesi dar bent vieną rasistinę ar homofobišką repliką, aš laikinai nušalinsiu tave nuo pareigų. Viskas aišku?

Šiek tiek patylėjęs Potingas atsiliepė:

— Atleisk, Rojau, atsiprašau. Tas seržantas detektyvas Brensonas — geras žmogus.

„Nors ir juodas?“ — vos neatkirto Greisas. Tačiau jis nusuko kalbą kita linkme:

— Reikėjo ne vieno litro pripilti tokią vonią. Kaimynai turėjo ką nors matyti. Tie prakeikti lipdukai „Kaimynai stebi“! Tau dvi užduotys, Normanai. Pirmiausia išklausinėji kaimynus ir sužinai, gal per kelias pastarąsias dienas kas nors pastebėjo gatvėje nepažįstamą automobilį. Antra, sužinok, ar toje zonoje nėra kokių nors didmeninių sieros rūgšties tiekėjų arba vartotojų.

— Prieš patikrindamas visas „Berio ir Klerės palydovių visai parai ir visai savaitei“ knygas, ar vėliau, šefe?

— Turėsi imtis daugiaprogramio režimo, Normanai, kaip ir mes visi.

Du pyptelėjimai Greisui pranešė, kad gavo žinutę. Pamatė, kad ji iš Kleo. Nuotaika iškart pasitaisė. Tačiau perskaičius — atslūgo. Tiksliau, staiga nusmigo.

53

Videofilmų peržiūros kambarys Svarbiausiųjų įvykių skyriuje buvo mažytis, belangis kambarėlis už kelių jardų nuo pasitarimų kambario. Jame sėdėjo tiktai Glenas Brensonas su Tomu Braisu, bet jis jau atrodė prigrūstas ir klaustrofobiškas. Nors Brensonas čia lankėsi tiktai retkarčiais, jo nuomone, tai dar vienas pavyzdys, kaip menkai buvo apgalvotas šio pastato perstatymas.

Tomas Braisas sėdėjo prie rašomojo stalo; priešais jį stovėjo monitorius, o kairėje — videofilmų ir kompaktinių diskų dėklas. Į aparatą jau buvo įdėta apsaugos telekamerų filmuota medžiaga, kuri buvo pristatyta iš dviejų kamerų prie Prestono parko geležinkelių stoties. Tai buvo pirmoji stotis už Braitono važiuojant šiaurės kryptimi. Ja nuolat naudojosi važinėjantieji į darbą ir dėl to, kad tai buvo patogi vieta važiuojant į priemiestį, ir dėl to, kad aplinkui visose gatvėse galėjai nemokamai pastatyti automobilį. Kaip tik šioje stotyje išlipo tas idiotas, praėjusio antradienio vakarą sėdėjęs šalia jo traukinyje ir palikęs kompaktinį diską.

Konstebliui Bantingui nelauktai pasisekė. Kai Glenas paskambino į Britanijos kelių policiją, per dvi valandas jiems pristatė medžiagą, nufilmuotą Prestono parko stotelėje, vykstančiųjų pietų kryptimi platformoje, tuo metu, kai atvažiavo traukinys, kuriame sėdėjo Tomas.

Tomas iš paskutiniųjų stengėsi susikaupti, tačiau nebuvo lengva, nes niekaip neišėjo iš galvos Kelė. Be to, jį krėtė drebulys, mat visą dieną neturėjo nieko burnoje ir prisisiurbė per daug kofeino. Skrandį raižė taip, tartum jame būtų spygliuota viela. Staiga suskambėjo jo mobilusis telefonas.

Numeris ekranėlyje buvo nepažįstamas.

— Aš atsiliepsiu, — pasakė jis ir sulaukė Brensono linktelėjimo.

Skambino Lina Kotslou, geriausia Kelės draugė, kuri taip pat gyveno Braitone. Jai rūpėjo sužinoti, ar yra naujienų, ir paklausti, gal ji su savo vyru galėtų kuo nors pagelbėti. Gal jie galėtų atnešti maisto? Padėti vaikams? Tomas padėkojo ir pasakė, kad jų namuose pamainomis budės Ryšių su šeimomis tarnybos darbuotojai. Lina paprašė paskambinti tą pačią sekundę, kai tik jis turės kokių nors naujienų. Jis pažadėjo. Tada grįžo prie savo užduoties.

Pirmoji telekamera iš viršaus aprėpė visą platformos ilgį. Iš stoties jau važiavo traukinys. Dešiniajame viršutiniame kampe nurodytas laikas: 19 val. 9 min.

— Čia *Thameslink*, „London Bridž" linija, — paaiškino jam Glenas Brensonas. — Jūsiškis pasirodys po poros minučių.

Tomas pagreitino kadrus, o pasirodžius naujam traukiniui sulėtino. Jo nervai įsitempė. Traukinys sustojo. Durys atsivėrė, gal trisdešimt žmonių išlipo ant platformos. Jis sustabdė kadrą ir atidžiai apžiūrėjo kiekvieną išlipusįjį.

To idioto nesimatė.

— Ar čia tas traukinys? — pasitikslino jis.

— Tas. Greitasis, iš „Viktorijos" stoties išvykęs 18 val. 10 min. — tas pats, į kurį, sakėte, jūs įsėdote, — atsakė Brensonas. — Pasukite pirmyn, gal dar ne visi išlipo.

Tomas paspaudė mygtuką, ir visi žmonės vėl atgijo. Jis žiūrėjo į visas atviras traukinio duris, dauguma jų jau užsidarė. Bandė nustatyti, kuriame vagone sėdėjo. Lyg ir ketvirtame nuo priekio, spėjo Tomas, ir įsmeigė akis į jį.

Ir tada pamatė vyrą.

Galingo sudėjimo, vaikiško veido vyras, apsirengęs safari stiliaus marškiniais ir beformėmis plačiomis kelnėmis, prisispaudęs nedidelį kelionmaišį, dabar lipo ant platformos ir atidžiai dairėsi, tarytum norėdamas įsitikinti, kad kelias laisvas ir pavojaus nėra.

„Kokio pavojaus?" — svarstė Tomas sustabdydamas kadrą.

Vyras taip ir liko kaire koja, apauta sportbačiu, pakibęs ore. Veidas buvo pakreiptas į kameros pusę, tačiau neatrodė, kad būtų ją pastebėjęs. Užtat veide aiškiai matėsi nustėrimas.

Tomas vėl nuspaudė mygtuką, ir po akimirkos vyro susirūpinimas lyg ir dingo, jis netgi smagiai ėjo išėjimo užtvaros link. Tomas vėl sustabdė juostą ir pasakė:

— Čia jis.

Brensonas su nuostaba žiūrėjo į jį.

— Prašyčiau pakeisti veido mastelį.

Tomas šiaip taip sugraibė reikiamą mygtuką ir vargais negalais nusitaikė ant to idioto veido.

— Ar jūs įsitikinęs?

Tomas linktelėjo.

— Taip. Čia jis. Garantuoju.

— Ar negalėjote apsirikti?

— Ne.

— *Labai* įdomu, — teištarė seržantas detektyvas.

— Ar žinote, kas jis toks?

— Taip, — niūriai patvirtino Brensonas. — Žinome.

54

Prieš pat penktą valandą seržantas Džonas Rajus dar tebesėdėjo prie rašomojo stalo Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriuje ir darbavosi prie Tomo Braiso kompiuterio. Suskambėjus jo tiesioginės linijos telefonui, pakėlė ragelį.

— Džonas Rajus, — atsiliepė jis.

— Sveiki. Čia Tomas Braisas. Aš esu jūsų pastate, videofilmų peržiūros kambaryje... Tik norėjau paklausti, ar... ar mano kompiuteris jau paruoštas. Aš... galėčiau užšokti... pasiimti. Man... man reikia padirbėti šį vakarą. Aš... aš turiu... turiu pasiruošti labai svarbiam susitikimui, kuris įvyks rytoj. Kaip jums sekasi?

„Girdžiu, kad esi siaubingos nuotaikos. Tau reikia padirbėti, o man reikia eiti namo ir išsaugoti savo santuoką“, — pagalvojo Džonas Rajus. Skyriuje šią vėlyvą sekmadienio popietę sėdėjo tiktai jis ir netoli jo — Endis Gidnėjus. Ar jie abu buvo jau visiškai nebepataisomi, ar kaip?

Kaip visada, prisijungęs prie ausų savo *iPod*, Gidnėjus sėdėjo susikūprinęs prie klaviatūros, jo stalas buvo nusėtas tuščiomis kokakolos skardinėlėmis ir plastikiniais kavos puodeliais, pirktais iš automato. Jis nepaliaujamai klapsėjo klavišais, jau visą savaitę bandydamas pralaužti kodą.

Šitas tipas kėlė nerimą Rajui: labai jau panašus į paklydusią sielą. Išėjęs iš skyriaus Rajus bent turėjo namus, kur sugrįžti. Tegul Nadinė kartais ir užsirūstindavo, tačiau ant stalo visada laukė valgis, laukė vaikai, su kuriais galėjai pasikalbėti. Lyg ir normalus gyvenimas. O Gidnėjaus?

Pala, svarstė jis, o kuris iš jų galėtų pasigirti normaliu gyvenimu? Taip pat ir jis? Beveik ištisomis darbo savaitėmis lindėdavo prie konfiskuotų kompiuterių ir tematydavo pornografiją. Ir ne šiaip sau kokį įprastinį pakutenantį malonų *Playboy* vaizdelį, išskleistą per du vidurinius puslapius — čia būdavo vidutinio amžiaus vyrai su dvimečiais vaikais. Šitokių dalykų jis nesuvoks nė po milijono metų. Kaip galėjo šitoks šlamštas patikti žmonėms? Kaip žmonės galėjo išdarinėti tokius dalykus su nekaltais vaikais? Kaip galėjo keturiasdešimtmetis vyras užsiimti pederastija su mažu vaikeliu? Ir po to gyventi žinodamas, ką padarė?

Deja, atsakymas toks: pernelyg lengvai ir pernelyg dažnai.

Jis tiksliai žinojo, ką būtų padaręs, jeigu būtų nutvėręs bent vieną, prikišusį nagus prie jo vaikų, kai tie tebebuvo maži. Būtų tereikėję pasiimti skustuvą ir litavimo lempą.

Staiga pasigirdo jau pažįstamas, iki gyvo kaulo Rajui įgrisęs keistų elektroninių garsų džerškėjimas. Gidnėjaus mobilusis telefonas. Tas tipas išsitraukė *iPod* ausinuką ir atsiliepė monotonišku, be jokio jausmelio balsu.

— O, labas, — pasakė jis.

Rajus apytikriai žinojo, kur gyveno Gidnėjus: toliau už Levelo, kažkur netoli hipodromo, vieno kambario bute. Tas rajonas buvo prigrūstas Viktorijos ir Eduardo laikų stiliaus sujungtų namų, kurie faktiškai buvo statyti kaip būstai amatininkams, o dabar juos beveik monopolizavo studentai ir jauni viengungiai. Pas ką šitas tipas sugrįždavo namo — jeigu grįždavo ir kai grįždavo? Pas pupelių skardinėlę, tupinčią ant dujinės krosnelės? Pas kito kompiuterio ekraną? Pas *Guardian* laikraštį, kurį visada atsinešdavo į darbą pasikišęs po pažastimi, bet nesimatė, kad jį kada nors atsiverstų? Ir pas krūvą techninių žurnalų?

— Aš dar užtruksiu pusvalandį, — pasakė Rajus Tomui Braisui. — Galite palaukti, o jeigu norite, užvešiu į namus grįždamas po darbo?

— Taip. Aš... aš turiu vaikus... turiu grįžti. Ačiū, — pasakė Braisas. — Būčiau dėkingas, jeigu galėtumėte užvežti.

— Gerai, turiu jūsų adresą. Kai tik galėsiu, prisistatysiu. — Jis dirstelėjo į laikrodį norėdamas įsitikinti, ar turės pakankamai laiko, kad suspėtų grįžti namo: „Pavara" buvo vienintelė savaitinė televizijos programa apie automobilizmą, nuo kurios jis negalėjo atsiplėšti. Nors jau keleri metai, kai nebedirbo kelių policininku, galva tebebuvo pramušta dėl automobilių.

Padėjęs ragelį, pamatė, kad Gidnėjus jau buvo užsimetęs striukę, pasiėmęs kuprinėlę ir traukė durų link. Jokio „viso gero". Viešpatie, jis visada toks — jokio mandagumo, jokio bendravimo!

Rajus užtruko ilgiau negu planavo, kol užbaigė tyrimą, ir šiek tiek kaltai pripažino, jog praėjo jau daugiau nei pusantros valandos nuo pokalbio su Tomu Braisu. Jis pagaliau uždarė to žmogaus kompiuterį ir rengėsi kilti, kai suskambo telefonas.

Skambino operatorius iš pokalbių aptarnavimo centro, kuris buvo Moling Hauso pastate, policijos būstinėje; tame centre buvo aptarnaujami visi plačiosios visuomenės skambučiai, jeigu jie nebuvo skubūs.

— Ar čia Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyrius? — paklausė operatorius.

Rajus giliai įkvėpė tramdymasis, kad neatrėžtų, jog pataikė ne ten.

— Kalba seržantas Rajus.

— Man skambina žmogus ir skundžiasi, kad kažkas be jo leidimo naudojasi jo belaidžiu interneto ryšiu.

— O, atsiprašau? — Rajus vos nepersprogo iš piktumo: jis neturėjo laiko tokiems dalykams. — Jeigu jis turi belaidį interneto ryšį, jam tereikia aktyvuoti kodą, kad jį apsaugotų!

— Gal galėtumėte pasikalbėti su juo, sere? — paprašė operatorius. — Jis skambina jau trečią kartą per pastarąjį mėnesį. Jau šiek tiek susinervinęs.

„Ir aš ne kitoks“, — pagalvojo Rajus.

— Sujunkite, — nenoriai sutiko jis.

Po kelių sekundžių pasigirdo pagyvenusio vyro balsas su gomuriniu germanišku akcentu.

— O taip. Laba diena jums. Aš vadinuosi Andreas Zaileris. Esu inžinierius. Dabar pensijoje, bet stačiau tiltus. — Pasigirdo trukdžiai. Rajus palaukė.

Norėdamas nutraukti tylą ir patikrinti, ar tas žmogus dar tebebuvo linijoje, pasakė:

— Jūs kalbatės su seržantu Rajumi iš Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus. Kuo galiu padėti? — Ir labai norėjo pridurti: „Niekas tavęs neprašo pastatyti man tiltą.“

— Taip, dėkui. Kažkas vagia mano internetą.

Rajus pažiūrėjo į valandas kompiuterio ekrane. Be dvidešimt penkių septynios. Jam rūpėjo kuo greičiau baigti šį pokalbį ir lėkti namo. O operatorius bent jau galėjo užsiminti, kad šitas prakeiktasis vos pralemena angliškai.

— *Vagia* jūsų internetą? Nelabai suprantu, ką turite galvoje. Sere?

— Aš dabar persikeliu projektą iš savo kolegos iš senosios kom-

panijos, tilto, kurį jie projektuoja Kuala Lumpura uoste. Tada mano internetas taip sulėtėja, kad tas projektas nebepersikelia. Šitaip vyko ir anksčiau.

— Manau, kaltas arba jūsų interneto aptarnavimas, arba jūsų kompiuteris, sere, — pareiškė Rajus. — Jums reikėtų susisiekti su savo internetinio ryšio technine pagalba.

— Na, aš taip ir dariau, žinoma. Ir patikrinau savo kompiuterį. Nėra jokių problemų. Čia iš šalies. Galvoju, kad tai vyras, sėdintis baltame furgone.

Dabar Rajus jau šiek tiek suglumo. Ir vis labiau dirgo, kad tenka gaišti laiką su tuo asilu.

— Vyras baltame furgone lėtina jūsų internetinį ryšį?

— Aha, teisingai.

— Atsiprašau, pone... — Rajus žvilgtelėjo į užrašus, — pone Zaileri. Aš šiek tiek susipainiojau. Kur jūs tiksliai esate?

— Aš esu iš Šveicarijos, bet dirbu čia, Braitone.

— Kurioje Braitono vietoje, sere?

— Frešfild Roudo gatvėje.

— Gerai. — Rajus puikiai žinojo tą vietą. Labai plati gatvė, ant kalniuko — dviejų trijų aukštų raudonų plytų namai, daugelis didesniųjų paversti butais. — Jūsų interneto ryšys — tai plačiajuostis internetas?

— Plačiajuostis, taip.

— Ar belaidis ryšys?

— Ar kalbate apie oro uostą? *Wi-Fi?*

— Taip, sere.

— Aha, toks.

Rajus nusišiepė įtardamas, su kokia problema galėjo susidurti tas žmogus.

— Ar jūsų belaidė sistema užkoduota?

Žmogus kažkaip neužtikrintai atsakė:

— Užkoduota? Nemanau. Matote, aš apsistojau savo sūnaus bute ir naudojuosi jo kompiuteriu.

— Jums nereikia įvesti jokio slaptažodžio naudojantis belaidžiu plačiajuosčiu internetu?

— Ne, jokio slaptažodžio.

Jeigu nereikėjo slaptažodžio, vadinasi, bet koks pašalietis, turintis belaidžio interneto kortelę savo skreitiniame kompiuteryje, galėjo prisijungti prie interneto pasinaudodamas kieno nors kito belaide plačiajuoste sistema. Rajus ir pats taip padarė pora kartų, netyčia, sėdėdamas patruliuojančiame automobilyje ir atsivertęs savo skreitinuką. Dabar jis ir sau papriekaištavo, kad namie nebuvo slaptažodžiu apsaugojęs savo belaidžio plačiajuosčio interneto.

— Ar tas furgonas tebestovi lauke?

— Taip, tikrai.

— Ar galite pasakyti jo numerį?

Senasis šveicaras inžinierius pasakė. Rajus tik tarp kitko užsirašė jį į bloknotą.

— Geriausias patarimas jums toks: aktyvuokite užkodavimą, ir jis nebegalės įeiti.

— Aš pasikalbėsiu su sūnumi.

— Gera mintis, sere.

Rajus baigė pokalbį ir padėjo ragelį. Kadangi jam jau viskas lipo pro gerklę, nusprendė palikti kitiems įrodymą, jog šį sumautą sekmadienio vakarą pratupėjo kabinete iki be dvidešimt septynių, ir užregistruoti šį skambutį *Vantage* sistemoje kaip oficialų įvykį.

Jis įrašė savo pavardę, skyrių, to furgono numerį ir užregistravo įvykį kaip „Karinės padėties valdymas. Telefonu sureguliavo seržantas Rajus."

Jis suprato, kad tai vaikiška, tačiau bent pakilo nuotaika.

55

— Šaldiklyje radau lazaniją, — paskelbė ryšių su šeimomis darbuotoja, kai Tomas įėjo į virtuvę. Iš vienos pusės į kelnių klešnę buvo įsikibusi Džesika, iš kitos — Maksas, tarytum persigandę, kad ir jis nedingtų kaip mama. — Gal norėtumėte, kad paruoščiau ją vakarienei?

Tomas žiūrėjo tuščiu žvilgsniu į policininkę Baklėj. Ne vakarienė jam

rūpėjo. Šią akimirką jis tematė prieš save seržanto detektyvo Brensono veidą, kai parodė jam tą idiotą, kuris važiavo traukiniu.

Kai paklausė seržantą, ar jis žinojo, kas tas žmogus, jo atsakymas nuskambėjo labai keistai: „Taip. Žinome.“

Ir tada detektyvas atsisakė pasakyti apie jį ką nors daugiau.

Grįžtelėjęs į policininkę Tomas išsiblaškęs tarstelėjo:

— Taip, ačiū, būtų gerai.

— Šaldytuve yra pomidorų, salotų, ridikėlių. Galėčiau paruošti mišrainę.

— Puiku, — pasakė jis.

Atbėgo Ledi ir pažiūrėjusi į Tomą amtelėjo, suvizgino uodegą. Vėl sveikutėlė.

— Tu alkana, Ledi? — pakalbino ją Tomas.

Ji vėl amtelėjo ir viltingai žiūrėjo į jį.

— Aš nenoriu mišrainės! — užprotestavo Maksas.

— Aš mėgstu tiktai mamytės mišrainę! — palaikė brolį Džesika.

— Čia ir yra mamytės mišrainė, — atkirto Tomas. — Ji nupirko viską.

— Bet pjausto tai ne ji! — laikėsi Maksas.

— Vietoj jos papjaustys ši labai maloni ponia. — Tomas paėmė šuns dubenėlį ir pridėjo džiovinto ėdalo. Tada atidarė skardinėlę ir kito maisto. Veterinarė negalėjo pasakyti, kas nutiko šuniui, ir spėjo, kad sustreikavo skrandis. Detektyvas klausė jo, gal šuo galėjo būti apnuodytas, ir veterinarė sutiko, kad galėjo būti ir taip. Ji sakė, kad reikėtų nusiųsti kraują į laboratoriją ir kad tyrimas užtruks kelias dienas. Brensonas paprašė jos taip ir padaryti.

— Šaldiklyje radau ir labai skanių citrininių ledų, — guviai pasakė policininkė. — Vėliau galėtumėte pavalgyti ledų!

— Aš noriu mamytės ledų! — spyrėsi Maksas.

— Aš noriu šokoladinių arba braškinių, — pareikalavo Džesika.

Tomas susižvalgė su policininke. Jis spėjo, kad jai galėjo būti apie trisdešimt penkerius. Šviesūs plaukai nukirpti trumpai, veidas malonus, atviras; šilta, bet kartu ir dalykiška moteris. Rodės, ji būtų susidorojusi su bet kokia situacija. Jis gūžtelėjo, suprask, „bus gerai bet kas“, padėjo dubenėlį ant grindų ir atsisuko į Maksą.

— Tai — *mamytės* ledai. Aišku?

Maksas spoksojo į jį savo didelėmis apvaliomis akimis, kuriose Tomas niekaip neįstengė įžiūrėti, ką sūnelis jautė. Nesuprato, ką ir dukra jautė.

Nė ką pats jautė.

Jam žūtbūt knietėjo daugiau patardyti Džesiką apie tą degtinę. Ką, po velnių, visa tai reiškė?

— Aš nemėgstu citrininių ledų, — spyrėsi Džesika.

Tomas atsiklaupė ir apglėbė ją.

— Šį vakarą neturime kitokių. Rytoj parnešiu šokoladinių ir braškinių. Ar gerai?

Dukrelė tylėjo.

— Apkabink tėvelį, dukryte. Man labai reikia, kad apkabintum.

— Kada pareis mamytė?

Tomas svarstė, ką jai reikėtų pasakyti. Tiesą, kad jis ir pats nežinojo? Ar nekaltą melą? Lengviau buvo pameluoti.

— Greitai. — Jis prisispaudė dukrą prie krūtinės. — Laikas į vonią?

— Noriu, kad mamytė mane nupraustų.

— Ji gali grįžti labai vėlai, todėl šį vakarą tave nupraus tėvelis. Gerai?

Ji paniuro ir nusisuko. Svetainėje pasigirdo televizoriaus garsai: muzikėlė, padangų cypimas, rėžiantis amerikietiškas balsas, protestuojantis dėl kažko. Maksas žiūrėjo „Simpsonus". Gerai. Bent tuo jis užsiims iki vakarienės. O gal ir jį numaudyti?

Staiga suvokė, jog mažai težino apie vaikų gyvenimą, beveik nieko neišmano apie namų reikalus. Jam tapo nejauku, apėmė baimė. Rytą jis turėjo pateikti svarbų pristatymą *Land Rover* kompanijai. Jų rinkodaros direktorius kalbėjo apie didžiulį kontraktą. Jis nežinojo, kaip jam pavyks susidoroti, jeigu Kelė negrįš ir šią naktį.

„O, Dieve, mano brangiausia, mylimiausia Kele, prašau, tegul tau būna viskas gerai, prašau, sugrįžk. Aš taip tave myliu."

Jis nunešė Džesiką į jos kambarį ir pasodino ant lovos. Pats atsisėdo šalia.

— Džesika, ar tėvelis gali paklausti tave apie tai, ką tu sakei šį rytą apie mamytę? Aš pasakiau, kad jeigu mamytė sugrįš laiku, paklausime ją,

ką ji norėtų daryti šiandien, ir tu pasakei: „Ji turbūt tik norės gerti savo degtinę.“ Prisimeni?

Džesika tylėdama žiūrėjo į vieną tašką.

— Ar prisimeni, kad taip sakei, brangioji?

— Ir tu geri degtinę, — ji papūtė lūpas.

— Taip, geriu. Bet kodėl tu taip pasakei?

Staiga apačioje pasigirdo Ledi lojimas. Suskambo durų skambutis. Jis išgirdo Maksą: „MAMYTĖ! MAMYTĖ! MAMYYYTĖ! MAMYTĖ PARĖJO!“

Plazdančia širdimi Tomas nulėkė laiptais žemyn. Maksas jau vėrė paradines duris.

Už jų stovėjo seržantas Džonas Rajus, rankoje laikydamas odinį jo kompiuterio lagaminėlį.

56

Sekmadienio vakarą Rojus Greisas sėdėjo drauge su daugeliu savo būrio žmonių pasitarimų kambaryje ir peržiūrinėjo *Vantage* sistemoje užregistruotus paskutinius įvykius. Buvo be ketvirčio aštuonios, ir nors nesijautė alkanas, savijauta buvo nekokia dėl cukraus stygiaus arba dėl per didelio kiekio kofeino, o gal ir dėl abiejų priežasčių. Kuo toliau, tuo buvo sunkiau susikoncentruoti.

Ir Kleo Morėj nė kiek nepagelbėjo. Iš galvos vis neišėjo jos rytinė žinutė.

Jis tikrino paskutines žinias apie Regį D'Ytą, kai kažkas bumptelėjo jam į nugarą.

— Sveiks, veterane!

Pakėlęs galvą išvydo Brensoną, kuris buvo ką tik dingęs iš kabineto, o dabar grįžo su didžiule spurgų dėže iš prekybos centro. Jis apdalijo visus po spurgą.

Greisas pasiėmė savąją ir pakilo nuo stalo norėdamas pramankštinti kojas. Pasuko į koridorių. Brensonas atsekė iš paskos.

— Tu gerai jautiesi, seni? Atrodai šūdinai.

Greisas atsikando kąsnelį ir apsilaižė cukruotas lūpas.

— Ačiū.

Brensonas patyliukais pareiškė:

— Žinok, vienas paukštelis man pačiulbėjo, kad vakar vakare burkavai su Kleo Morėj „Latinas Leinse“ restoranėlyje.

Greisas nustebęs dėbtelėjo į jį.

— Tikrai?

— Tai ji tampo tave už virvutės?

— Jėzau, koks mažas šitas miestas!

— Maža planeta, žmogau!

— Kaip sužinojai, kas ji tokia?

Seržantas detektyvas patapšnojo pirštu sau į skruostą.

— Prisimeni, ko mokei mane? Jeigu nori būti geras detektyvas, viena svarbiausiųjų taisyklių — apsistatyk informatoriais.

Greisas pakraipė galvą.

— Taip buvo tada, kai dar nebuvo pasikeitę nuostatai. *Sterilūs koridoriai*. Visas tas šūdas.

— Ar kada nors matei filmą „Policija“? Žeraras Depardjė buvo toks policininkas, kuris rėmėsi savo informatoriais organizuodamas reidą prieš narkotikų tiekėjus. Geras filmas.

— Nemačiau.

— Labai kietas. Jis man priminė tave. Tiktai nosis didesnė.

— Aš panašus į Žerarą Depardjė?

Brensonas taukštelėjo jam per petį.

— Ne, panašesnis į Briusą Vilisą.

— Jau kita šneka.

— Tu atrodai tarsi Briuso Viliso brolis, kuriam ne taip gerai sekasi. Arba gal jo tėvas.

— Neblogai išmanai, kaip padaryti, kad žmogus didžiuotųsi savimi. Tu panašus į...

— Į ką? Į Vilį Smitą?

— Pasapnuok.

— Na, tai papasakok daugiau apie save ir gerbiamąją Morėj.

— Nėra ko pasakoti. Mes vakarieniavome.

— Aišku, darbo reikalai?

— Absoliučiai.

— Net ir ant galinės taksi sėdynės? — spaudė Brensonas.

— Jėzau! Ar kiekvienas sumautas Braitono ir Houvo taksistas tau atraportuoja?

— Neee, tiktai vienas kitas. Man pasisekė. Kad ir kaip būtų, jie — ne informatoriai. Jie tiktai nemiega važinėdami.

Greisas nebeišmanė, ar čia didžiuotis savo statytiniu, ar pykti ant jo, kad tapo tokiu įgudusiu detektyvu.

Brensonas nutraukė jo mintis:

— Ar jai patiko tavo naujieji apdarai?

— Ji sakė, kad man reikia naujo kostiumininko ir kad tu esi šūdžius.

Brensonas atrodė toks užgautas, kad Greisui jo pagailo.

— Nesirūpink, iš tiesų ji nekomentavo.

— Šūdas, tai dar blogiau!

— Turime dvi žmogžudystes ir dingusią moterį — gal keiskime temą?

— Jokių keitimų! Kleo Morėj! Šitokia nuostabi moteris. Žinok, jeigu nebūčiau laimingai vedęs — supranti, apie ką kalbu? Tiktai vienas dalykas: kaip gali pamiršti tai, kuo ji užsiima, žmogau?

— Ji neatsinešė į restoraną nė vieno savo lavono, tad buvo nesunku.

Brensonas kraipė galvą stengdamasis nenusišypsoti.

— Na, tai varyk toliau. Klok visas smulkmenas. Neužkalbinėk man danties — šnekėk.

— Kad nėra dėl ko užkalbinėti. Ji turi vaikiną, aišku? Tiksliau, sužadėtinį. Kažkaip nepaminėjo to.

— Tik nemuilink man akių.

Greisas išsitraukė mobilųjį telefoną ir parodė Brensonui tą rytą gautą žinutę.

Dabar negaliu kalbėti. Ką tik pasirodė mano sužadėtinis. Paskambinsiu vėliau. CXXX.

Po kelių sekundžių Brensonas pareiškė:

— Jis — jau istorija.

— Tai buvo vidurdienis. Ji vis dar nepaskambino.

— Trys bučkiai — patikėk, jis jau pakeptas.

Greisas susigrūdo į burną paskutinį spurgos gabalėlį. Nors ir neturėjo apetito, mielai būtų sušlamštęs ir antrą.

— Ir vėl intuicija?

Seržantas detektyvas pašnairavo į jį.

— Ne visada ji bloga.

Šiandien Kleo nebudėjo. Jeigu būtų dirbusi, Greisas šią popietę būtų nuėjęs į Regio D'Yto skrodimą, nesvarbu, kad nereikėjo, nes šiam tyrimui buvo paskirtas kitas detektyvas.

— Pažiūrėsime, — tepasakė jis.

Greisas prisiminė motinos posakį: „Laikas parodys". Likimas. Ji labai tikėjo likimu, tačiau jis pats niekada per daug nebuvo įsikandęs tos nuomonės. Tačiau jai tai padėjo ištverti gulint pakirstai vėžio. Jeigu tiki, kad yra kažkokios aukštesnės jėgos, kurios tau viską suplanavo, tada tam tikra prasme tau pasisekė. Laimingi tie žmonės, kurie tvirtai tiki: jie gali visą savo atsakomybę permesti Dievui. Nors Greisas ir domėjosi antgamtiniais reiškiniais, tačiau niekada nesugebėjo tikėti Dievu, kuris yra sukūręs jam tam tikrą planą.

Jis grįžo į kambarį ir nuėjo prie darbo vietos. Ant didžiulės baltos lentos kabėjo dvi nuotraukos: viena — Regio D'Yto, kurį jis šį rytą nufotografavo vonioje, kita — Kelės Brais, kurią Brensonas išplatino per spaudą visuose Jungtinės Karalystės policijos skyriuose ir uostuose.

Rytoj Kasjanas Pju, tas arogantiškas suskis, kriminalinio skyriaus inspektorius iš Londono policijos, pradeda dirbti kartu su juo dėl tų užsigulėjusių neišspręstų bylų. Ir jeigu jis neturės bent kokių faktų apie Dženę Streton, policijos viršininko pavaduotoja tikrų tikriausiai paleis tą Pju jam ant kulnų.

Greisas atsisuko į Brensoną ir paklausė:

— Glenai, ar tu visiškai tikras, kad Tomas Braisas nenužudė savo žmonos?

Kai moteris paslaptingai dingsta, svarbiausiu įtariamuoju visada tampa vyras arba vaikinas.

— Kaip jau sakiau tau prieš valandą pasitarime, visiškai tuo neabejoju. Dar prieš apžvelgiant apsaugos kamerų medžiagą, įrašiau į juostą pokalbį su juo. Galiu tą juostą perduoti psichologui, kad jį charakterizuotų, tačiau nebūtina. Juk jam būtų tekę vidurnaktį palikti vaikus vienus, nužudyti žmoną, kažkur nutempti jos kūną, tada grįžti į Dičling Bikoną, padegti automobilį ir pareiti pėsčiomis penkias mylias namo. Nemanau.

— Tada kur ji? Gal manai, kad pabėgo su meilužiu?

— Nemanau, kad ji būtų padegusi automobilį, be to, būtų pasiėmusi rankinuką, kelis drabužius, supranti?

— Automobilio padegimas galėjo būti gera priedanga.

Brensonas buvo nepalenkiamas:

— Ne. Jokiu būdu.

— Norėčiau pamatyti tą poną Braisą. Pavažiuokime.

— Dabar? Šį vakarą? Galėtume nuvažiuoti, tačiau jis labai susikrimtęs, nes reikia tvarkytis su vaikais. Nusiunčiau moteris iš Ryšių su šeimomis skyriaus. Jos keisis. Siūlyčiau nuvažiuoti iš ryto — jeigu jo ponia dar nepasirodys.

— Tu kalbėjaisi su tos auklytės tėvais?

— Taigi. Jie jau miegojo, kai duktė grįžo. Ji šūktelėjo jiems, kad jau namie; buvo maždaug be penkiolikos minučių antra nakties. Jie girdėjo, kaip nuvažiavo automobilis. Tai ir viskas.

— Jų kaimynai?

— Kad jų ne kažin kiek toje gatvėje ir yra. Apėjau juos: niekas nieko nematė ir negirdėjo.

— Patikrinai visas kelių telekameras?

— Laukiu, kol patikrins visą filmuotą medžiagą nuo pirmos valandos nakties iki paskambinimo. Kol kas nieko.

— Ar ką nors sužinojai apie juos, kaip apie sutuoktinius?

— Kalbėjausi su vienais kaimynais — pagyvenusia pora. Jis apie dešimt pėdų ūgio, o jo žmona rūko taip, kad vos galėjau ją įžiūrėti kambaryje. Regis, ji palaiko gana draugiškus santykius su ponia Brais, Kele. Kai skubiai prireikia, pasėdi su jų vaikais, ir panašiai. Tiktai moteris sakė, kad kaimynams šiek tiek striuka su pinigais.

Greiso antakis kilstelėjo.

— Tikrai? — susidomėjo jis.

— Pažiūrėjęs į jų namą, nepasakytum. Jie turi pasiutusią mėsos kepimo mašiną — vos ne Hiustono skrydžių valdymo centrą. Turėjo kainuoti tūkstančius. Ir virtuvė moderni, plazminis televizorius, visa aparatūra.

— Gal dėl to ir turi piniginių problemų, — tarė Greisas. — Ar ji negalėjo padegti automobilio draudimo sumetimais?

Brensonas susiraukė.

— Neatėjo į galvą. Ar kas nors kada nors praturtėjo iš automobilio draudimo pinigų?

— Vertėtų sužinoti, ar jie buvo iš karto jį nusipirkę, ar paėmę paskolą. Gal neseniai bandė jį parduoti. Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyrius jau turi jo kompiuterio techninės įrangos kopiją. Pasakyk jiems, kad patikrintų, ar kur nors internete jis neįdėjo skelbimo dėl pardavimo. Pavyzdžiui, *Autotrader* puslapyje. Gal jie abu pasidarbavo dėl jos dingimo.

Greisas kaip reikiant užsidegė galvodamas apie tai. „Piniginės problemos“, — mąstė jis. Gal šitaip jie norėjo atitraukti dėmesį, tačiau reikėjo pašniukštinėti. Kartais žmonės griebiasi įvairiausių išmonių norėdami išbristi iš skolų. Jis stebėjo, kaip Bela Moj pasiėmė *Malteser* šokoladuką. Iki pat jos kompiuterio klaviatūros buvo nubyrėjęs takas nuo spurgų glajaus. Nikas Nicholas susikaupęs kalbėjo telefonu.

Normanas Potingas irgi kalbėjo telefonu. Jis naršė po „BCE-247“ firmos klientų sąrašą neabejotinai suerzindamas ne vieną, šiek tiek piktdžiugiškai pagalvojo Greisas. Nepasakytum, kad jis buvo labai aukštų moralinių pažiūrų, turint omenyje prostituciją: per tuos devynerius metus ir pats keletą kartų rinko numerį pagal *Argus* laikraštyje platinamus asmeninius skelbimus. Tačiau kiekvieną kartą jausdavo už pečių Sendės šešėlį.

Tas pat atsitiko, kai turėjo trumpą atostogų romaną, tą vienintelį pragaištingą atvejį, kai buvo nuvykęs į viengungiams skirtą poilsiavietę Graikijoje, Paksos saloje.

Virstelėjo durys, ir pasirodė linksmas Tonio Keiso, Sasekso Hausui priskirto vyresniojo paramos darbuotojo, veidas.

— Pagalvojau, reikia užšokti ir pažiūrėti, ar turite viską, ko reikia, Rojau, — pasakė jis.

— Ačiū, Toni, manau, viskas gerai. Dėkui, kad užėjai.

Keisas kilstelėjo pirštą patvirtindamas:

— Toks mano darbas.

— Pasidžiauk likusiu savaitgaliu, — pasakė Greisas.

Tonis Keisas pasižiūrėjo į laikrodį.

— Teliko tik keturios valandos iš to savaitgalio. Galima užsijuokti, Rojau.

Kai jis išėjo, Greisas įsmeigė akis į ryškias oranžines raides *Vantage* ekrane, peržiūrėdamas paskutinius pranešimus dėl D'Yto nužudymo. Netrukus kai ką rado. Apklausinėjant kaimynus paaiškėjo, kad vienas iš jų buvo itin akylas: praėjusį vakarą, apie septintą valandą, jis pastebėjo, kad prie Regio D'Yto namo stovėjo baltas furgonas. Tas kaimynas užsirašė furgono numerį.

Jis dukart paspaudė mygtuką norėdamas paskaityti smulkesnę informaciją. Policininkas, kuris kalbėjosi su tuo kaimynu, vėliau patikrino automašinos registraciją. Pasirodė, kad jis buvo „švarus". Regio D'Yto žmogžudystei tirti buvo paskirtas Kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius Deivas Geiloras, kur kas labiau patyręs negu jis pats. Be abejo, Geiloro būrys išnaršys tą furgoną, kai tik jį suras.

Prie jo priėjo Nicholas ir pasilenkęs pranešė:

— Rojau, man ką tik paskambino baro vadybininkas, su kuriuo vakar kalbėjausi „Karmos bare", ten, prie valčių prieplaukos. Jie neseniai peržiūrėjo kelias apsaugos telekameros juostas, kuriose nufilmuota dviejų savaičių medžiaga, mat jie bando išspręsti problemą, kaip susidoroti su keliais jų bare besidarbuojančiais narkotikų perpardavinėtojais. Jis mano, kad yra užfiksuota ir Dženė Streton.

Greisas sukruto.

— Kada greičiausiai galime gauti tą juostą?

— Jis pageidavo, kad aš ten nuvažiuočiau: jam reikalingos tos juostos. Sakė, galėčiau išsyk jas peržiūrėti.

— Dabar?

— Taip.

Greisas pamąstė. Nikas Nicholas dar neseniai darbavosi skyriuje, dar daug ką turėjo išmokti. Jaunasis konsteblis buvo sumanus, tačiau kai kas

galėjo praslysti pro jo akis, o čia galėjo būti pats pirmasis pėdsakas toje byloje. Jeigu taip buvo iš tikrųjų, būtina išpešti visą informaciją.

— Pasiimk jos nuotraukas, — nurodė Greisas. — Važiuosiu kartu. — Jis atsisuko į Brensoną: — Kai tik grįšiu, susitiksime su ponu Braisu.

— Jam gali būti jau labai vėlu. — Glenas Brensonas suprato, kad jo mintys neatitiko profesinės etikos, tačiau negalėjo negalvoti ir apie savo sekmadienio vakaro likučius. Jis labai norėjo pamatyti vaikus, tegul ir likus vos penkioms minutėms iki jiems atsigulant.

— Glenai, jeigu ponas Braisas nenužudė savo žmonos arba neįsivėlė į kokią nors suktybę drauge su ja, patikėk manimi, jis nesudės akių visą naktį.

Brensonas nenoriai linktelėjo suprasdamas, kad Greisas teisus, ir dirstelėjo į laikrodį. Greisas galėjo užtrukti mažiausiai valandą, o gal ir daug ilgiau. Kol jis sugrįš, kol jie nuvažiuos į Braisų namus, bus ne anksčiau kaip vienuolikta. Jis nebijojo susidurti su tuzinu peiliais švytuojančių banditų tamsiose Braitono alėjose, bet kartais velniškai bijojo savo žmonos, o šią akimirką tiesiog apėmė siaubas pagalvojus, kad reikia paskambinti Ari ir įspėti ją, jog jis vargu ar atsiras namie prieš vidurnaktį.

Greisas buvo taip užsidegęs būsimu apsilankymu „Karmos bare" ir galimais rezultatais, kad perbėgdamas akimis per kitus pranešimus apie įvykius, net nepastebėjęs peršoko seržanto Džono Rajaus raportą, pavadintą „Karinės padėties valdymas", kurį jis įrašė prieš valandą.

57

Tomas paskaitė Džesikai kelis puslapius iš „Gruffalo". Jis negalėjo kaip reikiant įsijausti, o ir ji nelabai klausėsi. Neką geriau jam pasisekė ir su Maksu.

Liūdnai pagalvojo, kad, matyt, jis buvo sušiktas tėvas. Vaikai norėjo motinos, tai suprantama, tačiau jis pats ėmė jaustis visiškai netinkamu pakaitalu. Rodos, jiems jau malonesnė Lindos Baklėj draugija. Policininkė sėdėjo apačioje ir laukė, kada atvažiuos kita darbuotoja ir perims pareigas nakčiai.

Jis padėjo knygą, pabučiavo sūnų, kuris gulėjo plačiai atmerktomis akimis, uždarė duris ir nuėjęs į savo darbo kambarėlį vėl ėmėsi skambinti Kelės tėvams, kurie skambinėjo jam beveik kas valandą, visiems jos draugams ir dėl jos labai sunerimusiai seseriai Škotijoje. Nė vienas nebuvo girdėjęs iš jos nė žodžio.

Tada nuėjo į miegamąjį ir atidarė Viktorijos laikų stiliaus komodos stalčių, kur Kelė laikė savo drabužius. Apieškojo visus žmonos megztinius, įkvėpdamas jos kvepalų aromatą. Nerado nieko. Atidarė apatinį stalčių, kuriame buvo sugrūsti apatiniai drabužėliai. Ranka apčiuopė kažkokį kietą apvalų daiktą. Ištraukė jį.

Tesco degtinės butelis, dar neatkimštas.

Rado ir antrą butelį, taip pat neatkimštą. Ir trečią.

Šitas buvo pustuštis.

Atsisėdo ant lovos ir spoksojo į jį. Trys degtinės buteliai jos stalčiuje su apatiniais?

Ji turbūt tik nori gerti degtinę. Aš mačiau. Aš prižadėjau niekam nesakyti.

O, Jėzau!

Jis vėl įbedė akis į butelį. Gal reikėtų paskambinti seržantui detektyvui Brensonui ir jam pasakyti?

Jis svarstė toliau. Jeigu ir pasakys jam, kas iš to? Detektyvas numos ranka galvodamas, kad ji buvo kuoktelėjusi ir galbūt nuėjo kur nors paūžti.

Tačiau jis geriau pažino žmoną. Arba bent jau pažino iki tos minutės, kai aptiko tuos butelius.

Išrausė likusius stalčius, tačiau juose neberado nieko. Padėjo butelius atgal, uždarė stalčių ir nulipo žemyn.

Linda Baklėj sėdėjo svetainėje ir žiūrėjo televizorių, septintojo dešimtmečio serialą apie policiją. Skyriaus seržantas ant stalo turėjo cigarečių pakelį ir pasiūlė užsirūkyti išvargusiai moteriškei, kurios plaukai buvo susukti į kuodelį.

— Mėgstate žiūrėti filmus apie policininkus? — paklausė jis vien tam, kad netylėtų.

— Tiktai tuos, kurie buvo pastatyti seniai, — paaiškino ji. — Šiuo-

laikinių nemėgstu. Juose tiek daug neteisybės, kad mane varo iš proto. Tik sėdžiu ir burbu sau: „Dėl Dievo meilės, jie taip nedaro!"

Tomas atsisėdo svarstydamas, ar būtų protinga jai išsipasakoti.

— Jums reikia suvalgyti bent kąsnelį, pone Braisai. Gal pašildyti jūsų lazaniją mikrobangų krosnelėje? — paklausė ji, dar nespėjus jam ištarti nė žodžio.

Jis padėkojo. Ji buvo teisi. Nors jam tereikėjo tiktai stipraus gėrimo. Pareigūnė pakilo ir nuėjo į virtuvę. Jis žiūrėjo į ekraną tuščiu žvilgsniu ir galvojo apie degtinės butelius. Kodėl Kelė viską slėpė? Kiek laiko ji jau gėrė? Ir, svarbiausia, kodėl?

Ar tai susiję su jos dingimu?

Jis netikėjo. Bent jau *nenorėjo* tuo tikėti.

Serialas pasibaigė, prasidėjo devintos valandos žinios. Atsklidęs mėsos kvapas jį supykino. Jis visiškai neturėjo apetito. Tonis Bleras spaudė ranką Džordžui Bušui. Tomas netikėjo nė vienu, tačiau šį vakarą jis beveik jų nepastebėjo. Žiūrėjo į trūkčiojančią Irake filmuotą medžiagą, į gražios paauglės nuotrauką — ji buvo rasta išprievartauta ir pasmaugta netoli Niukaslio — ir klausėsi kažkokio nerišliai kalbančio nevykėlio vyriausiojo inspektoriaus, kurio plaukai styrojo lyg ežio dygliai ir kuris, aišku, niekada nebuvo mokomas, kaip reikia kalbėti visuomenei.

— Jau padėta ant stalo! — įsakmiai šūktelėjo policininkė.

Jis nuėjo klusniai lyg avinėlis ir atsisėdo. Virtuvėje irgi buvo televizorius, kuris rodė tas pačias žinias.

Tomas sukramtė keletą kąsnių ir daugiau nebepajėgė nuryti.

— Manau, gal reikėtų prisegti raštelį prie durų, — pasakė jis, — kad jūsų kolegė nespaustų durų skambučio. Nenorėčiau, kad prabustų vaikai, manydami, kad grįžo mama.

— Gera mintis, — pasakė ji, išsiėmė iš lagaminėlio popieriaus lapelį ir pasuko durų link. — Bet žiūrėkite, kad lėkštė būtų tuščia, kai sugrįšiu!

— Taip, bose! — Jis šiaip taip išspaudė šypseną ir pasistengė nuryti dar vieną kąsnį, kol ji žiūrėjo.

Jai išėjus, žinių laidos vedėjas paskelbė naują pranešimą: „Sasekso po-

licija tiria nuteistojo pedofilo Reginaldo D'Yto nužudymą. Šį rytą jis buvo rastas negyvas savo namuose Rotingdine, Rytų Sasekso grafystėje."

Ekrane pasirodė D'Yto nuotrauka. Iš siaubo Tomas paleido šakutę.

Tai buvo tas idiotas iš traukinio.

58

Kiek Greisas prisiminė, Braitono valčių prieplauka buvo statoma nuo pat jo vaikystės. Tebestatė ir dabar, ir ateityje turbūt statys, spėliojo jis. Didžiulis, dulkėse paskendęs plotas buvo atitvertas, jame stovėjo du kranai, *JCB* ekskavatorius ir vikšrinis buldozeris, aplink juos sukrautos krūvos statybinių medžiagų, apdengtų vėjyje besiplaikstančiais brezentais.

Jis niekada ir nesigilino, ar jam tos statybos patiko, ar ne. Statybvietė buvo keistoje vietoje — į rytus nuo miesto, aukštų baltutėlių skardžių papėdėje. Jis apėmė vidines ir išorines jachtų įlankėles, aplink kurias buvo išaugęs ir tebeaugo vadinamasis *Marina Village**. Čia spietėsi neva Regentystės laikų stiliaus miestiški namai ir daugiabučiai, daugybė restoranų, kavinių, alinių ir barų, pora jachtų inventoriaus parduotuvių, nemažai moteriškų drabužių salonų, gigantiškas prekybos centras, kėglinė, kino teatro kompleksas, viešbutis ir kazino.

Jam ši gyvenvietė visada atrodė lyg žaislinis miestelis. Tartum tai būtų suaugusiojo versija atkuriant vaiko surinktą *Lego* paveiksliuką. Netgi po trisdešimties metų viskas tebeatrodė nauja ir šiek tiek be sielos. Vienintelė vieta, kuri jam iš tikrųjų patiko ir kur jiedu su Niku Nicholu dabar ėjo, — lentomis nuklotas takas, nutiestas vos prieš kelerius metus ir bėgantis palei jūros krantą.

Tokiais šiltais vakarais kaip šis čia virė gyvenimas: įvairaus amžiaus žmonės sėdėjo prie kavinių ir restoranų, stebėjo, kaip kelios vėlyvos jachtos grįžta į savo prieplaukas tarp pontonų, šnekučiavosi, glamonėjosi, klausėsi muzikos ir kirų klyksmų.

Greisas jautėsi geriau užkandęs spurgos, tačiau jam stipriai dilgčiojo

* Angl. *marina* — valčių prieplauka; *village* — kaimas, gyvenvietė.

širdį matant, kaip prie lauko staliuko sėdėjo jauna pora ir žiūrėjo vienas kitam į akis. Aišku, įsimylėję. Kodėl Kleo nepasisakė, kad yra susižiedavusi?

Kodėl jam pačiam nešovė į galvą paklausti, ar ji turi draugą?

Tas ilgas bučinys grįžtant taksi į jos namus... Moteris, mylinti savo sužadėtinį, taip nesielgtų, ar ne? Net ir alkoholio paveikta?

Saulė jau leidosi, bet kybojo dar gerokai virš horizonto. Greisas stebėjo, kaip jo pailgėjęs šešėlis priekyje slysta lentomis, o gerokai aukštesnis Nicholas šokčioja šalia. Konsteblis detektyvas liuoksėjo šalia šiek tiek susikūprinęs, tarytum drovėtųsi savo šešių pėdų šešių colių ūgio, susikišęs rankas į kišenes, o po pažastimi nešėsi voką su Dženės Streton nuotraukomis. Ir, kaip paprastai, tylus. Greisui tai tiko, nes šį vakarą nebuvo nusiteikęs tuščioms šnekoms.

Jie praėjo pro prašmatnų viešbutį ir pasiekė „Karmos barą", prie kurio esantis plotas priešais lentų taką buvo atitvertas, o visi staliukai užimti.

Greisas nusekė paskui Nicholą į vidų. Per praėjusius dvejus metus draugai jį ne kartą buvo čia atsitempę įtikinėdami, kad būtent ši vieta Braitone buvo kaip tik tokio amžiaus vyrui, jeigu norėjai susitikti moterų. Visame mieste nerastumei tokio egzotiško interjero: plati erdvė apšviesta rytietiškais žibintais, nišose įtaisytos sėdynės nubarstytos viliojančiomis pagalvėlėmis, ilgas baras, o dekoras, bent jau jo akimis žiūrint, priminė Indiją, Maroką ir Tolimuosius Rytus.

Nikas Nicholas pasuko prie dailios merginos už baro.

— Sveika, — kreipėsi jis. — Aš ieškau Rikio.

Ji apsidairė ir maloniai atsakė:

— Manau, jis kabinete. Ar jis laukia jūsų?

— Taip. Gal galėtumėte pasakyti, kad atėjo konsteblis detektyvas Nicholas ir kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius Greisas. Mes kalbėjomės prieš kokį pusvalandį.

Mergina išėjo.

— Tas tavo vyrukas iš Londono policijos, kriminalinės policijos inspektorius Dikinsonas, tas vyresnysis pareigūnas, atlikęs tyrimą dėl Vimbldone nužudytos mergaitės, ant kurios rankos buvo apyrankė su skarabėju. Mes su juo susitinkame rytoj vidurdienį, teisingai? — pasitikslino Greisas.

— Taip.

— Gal ir gerai, kad jis nenorėjo šiandien. Vargu ar būtume radę laiko.

Jie atsirėmė į barą. Girdėjosi Džos Stoun daina.

— Man ji patinka, — pasakė Greisas.

Nicholas gūžtelėjo pečiais.

— Iš tikrųjų man tai prie širdies stilizuota liaudies muzika.

— Kuris dainininkas patinka?

Jis vėl gūžtelėjo pečiais.

— Džonis Kešas. Mudu su Reičele lankėme linijinių šokių pamokas, bet reikėjo nutraukti, nes laukiame lėliuko.

— Kaip man teko girdėti, vaikučiai pakeičia gyvenimą, — pasakė Greisas žiūrėdamas į *Absolute Brighton* žurnalų krūvą, pūpsančią šalia peleninės.

— Ir nėščiųjų pamokėlės ne juokas, — nelinksmai prisipažino konsteblis detektyvas.

Po poros minučių grįžo barmenė ir nuvedė juos laiptais aukštyn į jaukų kabinetą, kurio paprasti, praktiški baldai buvo visiška priešingybė baro apstatymui. Už rašomojo stalo sėdėjo jaunuolis piestu stovinčiais plaukais, apsirengęs marškinėliais ir džinsais. Čia pat buvo sofa, pora fotelių, įmantri garso aparatūra ir keletas monitorių, kuriuose kabelinės televizijos pagalba buvo matyti baro vidus ir išorė.

Jaunuolis atsistojo ir šypsodamasis ėjo jų pasitikti.

— Sveiki, malonu jus matyti, pone Nicholai, — pasakė jis spausdamas jiems rankas. Žiūrėdamas į Greisą pridūrė: — Aš esu Rikis, vadybininkas. Skaičiau apie jus *Argus* laikraštyje — ar tik ne vakarykščiame?

— Turbūt.

— Sakyčiau, gana žvėriškai pasielgta. Gal galiu jums, vyrai, pasiūlyti ko nors išgerti?

— Mineralinio vandens, jei galima.

— Dietinės kokakolos, — užsiprašė Nicholas.

Jaunuolis telefonu užsakė gėrimus ir mostu pakvietė juos prisėsti. Jiedu atsisėdo ant sofos, Rikis prisitraukė kėdę.

— Na, taip, — jis kreipėsi į konsteblį detektyvą. — Aš gerai įsimenu

veidus — tai būtina, jeigu nori įsiminti tvarkos pažeidėjus. Kaip jau sakiau telefonu, esu tikras, kad ta jūsų ieškoma panelė buvo čia atėjusi daugiau kaip prieš savaitę. Penktadienio vakarą, su vyruku. Laimė, kad po savaitės, kaip įprasta, neištrynėme juostos, nes turime truputėlį rūpesčių. Jūs nedarysite čia reido ar panašiai?

Greisas išsišiepė:

— Manęs tai nedomina. Aš tenoriu surasti Dženės Streton žudiką.

— Gerai, tada ramu. — Rikis susiraukė. — Kažką skaičiau apie vabalą skarabėją.

— Tai nesvarbu, — Greisas atsakė šiurkščiau negu norėjo.

— Man tiktai įdomu, nes turime čia vieną, ant lentynos, aukštų svečių priėmimo kambaryje: toks mažas, bronzinis, tarsi dekoro detalė. Stumia bronzinio šūdo kamuoliuką. Fu!

— Iš kur jį gavote? — pasidomėjo Greisas.

— Nežinau. Už visus tokius dalykus buvo atsakingas interjero dekoratorius. — Rikis paėmė distancinio valdymo pultelį ir nuspaudė mygtuką. — Žiūrėkite į vidurinį monitorių, — nurodė jis.

Ekranas subliksėjo, akimirką pritemo, tada pabiro serija vaizdų, tarytum horizontalus stabdys būtų išėjęs iš rikiuotės. Vaizdas stabilizavosi: pasirodė didelis prisigrūdusio baro plotas, o dešiniajame apatiniame ekrano kampe — data ir laikas.

— Stebėkite duris — tas, paradines. Jau! — pasakė aiškiai susijaudinęs Rikis.

Greisas pamatė raumeningą vyrą: per trisdešimt metų, veidas liesas, atšiaurus, nemaloni, džiunglių karaliaus veido išraiška; įkandin jo ėjo ilgaplaukė mergina, apsirengusi aptemptu trumpu sijonėliu. Dženė Streton. Jokių abejonių.

Jis tyrinėjo tą tipą, kurio išdidi eisena priminė parašiutininkus — tarsi būtų pasirengęs susitikti su atvirų varžybų dalyviais. Trumpi, želė sutepti plaukai styrojo, kaklą juosė stora grandinė, apsirengęs marškinėliais ir laisvomis kelnėmis. Nepaleisdamas Dženės Streton rankos, jis prasibrovė pro minią ir nuėjo tiesiai prie baro. Kaip tik tuo metu kamera padarė lanką, ir jie dingo iš akiračio.

Po kelių minučių kamera vėl juos užkliudė. Vyras laikė bokalą alaus, o ji — kažkokį kokteilį. Jis susidaužė su jos taure, o tada laisvąja ranka grybštelėjo jai už kaklo, kartu nustverdamas ir plaukų kuokštą, atvertė jos galvą atgal ir šiurkščiai pabučiavo į kaklą.

Nikas Nicholas vis dirsčiojo į ant kelių gulinčias Dženės Streton nuotraukas.

— Čia ji, — pasakė jis.

— Nėra abejonės, — patvirtino Greisas. — Visiškai aišku. Kas tas jos draugužis? — paklausė jis vadybininką.

— Nežinau, niekada neteko jo matyti.

— Ar esate tuo įsitikinęs?

— Ne, ne šimtu procentų — čia praeina daugybė žmonių. Bet nemanau, kad apsirinku.

Suskambo Greiso telefonas. Neatitraukdamas akių nuo monitoriaus, jis išsitraukė iš kišenės telefoną ir dirstelėjo į ekranėlį.

Kleo Morėj.

Atsiprašęs nuspaudė mygtuką pokalbiui ir išėjo iš kabineto.

Jos balsas buvo malonus, nuolankus.

— Aš tik norėjau paklausti, gal šį vakarą būtum nusiteikęs ko nors gurkštelėti... gal norėtum užeiti čia?

Jis ištirpo nuo jos balso.

— Mielai, — atsakė jis, — tačiau dar užtruksiu darbe geras dvi valandas.

— Kai baigsi, ateik — stikleliui prieš miegą?

— Mmm... — Jis visiškai sutriko. Netiko nei laikas, nei vieta tokiam pokalbiui.

— Turiu vyno, alaus, degtinės.

— O viskio? — paerzino jis.

— Tai bent keistas sutapimas. Po pietų kaip tik nusipirkau *Glenfiddich* butelį.

— Matyt, sutapimas, — pasakė Greisas, norėdamas pasirodyti šaltakraujiškesnis negu jautėsi — ir nepavyko.

— Matyt.

59

Lindą Baklėj pakeitė kitas ryšių su šeimomis darbuotojas — laibas, pernelyg mandagus, apie dvidešimt penkerių metų konsteblis, vardu Krisas Vilingemas. Jis atsinešė nedidelį lagaminėlį, kuriame, kaip jis tvirtino, turėjo viską, kas reikalinga naktiniam budėjimui, ir po kelių minučių laimingas įsitaisė svetainėje, prisijungęs ausinukėmis prie *iPod* ir atsivertęs ant kelių knygą „Trumpas vadovas po Kroatiją".

Glenas Brensonas paskambino ir pasakė vėl atvažiuosiąs po valandos. Tomas tikėjosi, jog jis atveš kokių nors naujienų. Be to, pasiryžo paklausti detektyvą, kodėl, kai jis atpažino Reginaldą D'Ytą kaip tą idiotą iš traukinio, detektyvas jam to nepasakė, kai šią popietę kalbėjosi kriminalinio skyriaus būstinėje.

Tomas paliko Krisą Vilingemą prie puoduko juodos kavos ir lėkštės su šokoladiniais trupininiais pyragaičiais, o pats nuėjo į savo darbo kambarėlį pasiėmęs *Sunday Times*, kurio dar nebuvo atsivertęs. Dažniausiai sekmadienio vakarais jiedu su Kele drybsodavo ant sofos svetainėje nuklojęgrindis visais *Sunday Times* ir *Mail on Sunday* laikraščių skyriais. Jis visada.pradėdavo nuo verslui skirtų puslapių, ieškodamas dėmesį patraukiančių kompanijų, kurios galėtų būti potencialūs klientai. Kelė pradėdavo nuo *Mail's You* žurnalo.

Tačiau šį vakarą tai buvo tuščias laiko švaistymas, nes viskas liejosi akyse. Jautėsi toks vienišas, toks apgailėtinas, toks visiškai pasimetęs ir persigandęs.

Pametęs galvą iš baimės dėl Kelės.

Reginaldas D'Ytas, tas idiotas traukinyje, pamiršęs kompaktinį diską, rastas nužudytas savo namuose. Uždusintas vonioje.

Kieno rankomis?

„Tų, kurie grasino išžudyti mūsų šeimą?" — spėliojo Tomas.

Per žinias pranešė, kad D'Ytas, kuris pasikeitė savo vardą ir pavardę į Roną Dokinsą, buvo pasižadėjęs būti liudytoju nagrinėjant pedofilų gaujos bylą. Ar čia veikė profesionalai? O gal atkeršijo koks tvirkinto vaiko tėvas?

„Gal jis buvo nubaustas už tai, kad pametė diską?" — spėliojo jis ne-

rimstančia iš siaubingos baimės širdimi. Nubaustas tų pačių, kurie grasino jo šeimai, nes jis surado tą diską?

Neseniai jie gėrė šampaną Filipo Angelido svetainėje. Ne kažin koks vakaras, tačiau bent jau gyvenimas atrodė normalus. Dabar jis tiesiog nebežinojo, ką daryti. Bandė svarstyti apie rytojaus dieną, pirmadienį, tačiau nepajėgė susikaupti ilgiau nei kelias minutes. Jis negalėjo atšaukti prezentacijos *Land Rover* kompanijai ir galvojo, gal vertėtų vietoje savęs pasiųsti kurį nors savo darbuotoją. Bet tada tektų vienam iš pardavimo agentų mokėti komisinius pagal užsakymą, jeigu šio sulauktų. Ir vėlgi tektų sumažinti savo pelno maržą, susilpnėtų sugebėjimas pateikti konkurencines kainas. Tačiau dabar jam tai mažiausiai rūpėjo.

Staiga pajuto apmaudą Kelei. Neprotinga, jis suprato, tačiau kitaip nebegalėjo. „Kaip tu, po perkūnais, galėjai šitaip pasielgti?"

Ir iš karto pasigailėjo tokios minties.

„Jėzau, brangioji, kur tu, po perkūnais, dingai?" Jis įsikniaubė į rankas nebegalėdamas aiškiai mąstyti ir keikdamas save, kad jaučiasi toks sumautas bejėgis.

Po geros valandos prie namo sustojo mėlynas sedanas. Žiūrėdamas pro savo kambario langą, Tomas pamatė, kaip pro vairuotojo dureles išlipo Glenas Brensonas, o pro kitas — baltaodis vyras, arti keturiasdešimties, labai trumpai kirptais plaukais, kuris atrodė kaip nuluptas policininkas.

Jis nuskubėjo laiptais žemyn, kad jie nespėtų nuspausti mygtuko ir nepržadintų vaikų, ir atidarė duris. Ledi atliuoksėjo į prieškambarį, tačiau jam pavyko nuraminti ją, kad nelotų. Rodos, ji jau atsigavo nuo sutrikusio skrandžio — o gal nuo bandymo nunuodyti.

— Dar kartą labą vakarą, pone Braisai. Atsiprašome už sutrukdymą.

— Ačiū. Džiaugiuosi jus matydamas.

— Čia — kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius Greisas, vyresnysis šį įvykį tiriantis pareigūnas, — supažindino Brensonas.

Tomas užmetė akį į inspektorių ir nusistebėjo, kad jis taip paprastai apsirengęs, tačiau apie policininkus težinojo tik iš retkarčiais matytų epizodų tokių filmų kaip „Morsas" arba „Dalziel ir Pascoe", arba „CSI", ir kai

pagalvoji, ten detektyvai taip pat rengėsi paprastai. Šio vyro veidas buvo išraiškingas, malonus, mėlynos akys aštrios.

— Ačiū, kad užvažiavote, — pasakė Tomas Braisas vesdamasis juos į virtuvę.

— Nieko nauja, pone Braisai? — paklausė Glenas Brensonas prisitraukdamas kėdę prie stalo.

— Tiktai ta viena naujiena, kurią, manau, jūs jau žinote. Tas vyras iš traukinio buvo pedofilas, jis šiandien rastas nužudytas. Reginaldas D'Ytas? Atpažinau jo veidą, kai rodė per žinių laidą.

Greisas apmetė akimis virtuvę — vaikų piešinukus ant sienų, modernų šaldytuvą su įstatytu televizoriumi, brangiai atrodančius virtuvės baldus, tada atsisėdo ir įsmeigė akis į Tomą Braisą.

— Labai užjaučiu jus dėl žmonos, pone Braisai. Norėčiau tiktai užduoti keletą klausimų, kad galėtume jums padėti ją surasti.

— Suprantama.

Vanago žvilgsniu stebėdamas Tomą, jis paklausė:

— Ar galite pasakyti, kada pirkote „Audi", kuris buvo rastas sudegintas?

Vyro akys išsyk švystelėjo į dešinę.

— Kovo mėnesį.

— Iš vietinio prekybos agento?

Akys vėl nukrypo į dešinę, patvirtindamos, kad toje smegenų pusėje glūdi atmintis. Vadinasi, jeigu atsakant akys kryptų į kairę, jis remtųsi kūrybiška smegenų dalimi ir kurtų atsakymą. Meluotų. Tačiau dabar sakė tiesą.

— Taip, iš *Caffyns*.

Greisas išsiėmė užrašų knygutę.

— Norėčiau pradėti chronologine tvarka. Ar galime peržvelgti įvykius iki Kelės dingimo?

— Be abejo. Gal galiu pasiūlyti ko nors atsigerti? Arbatos ar kavos?

Inspektorius pasirinko juodą kavą, Glenas Brensonas — stiklinę vandens iš krano. Tomas įjungė virdulį ir pradėjo smulkiai pasakoti praėjusio vakaro įvykius.

Kai jis baigė, Glenas paklausė:

— Gal judu su žmona susibarėte išvažiuodami iš namų arba grįždami?

— Visiškai ne, — atsakė Tomas dirstelėdamas į dešinę. Jis pagalvojo, kaip jie važiavo namo iš Angelidų. Kelė buvo keistokos nuotaikos, tačiau tokie momentai jai užeidavo ir anksčiau, bet ji niekada nedingdavo.

— Ar galiu paklausti labai asmenišką klausimą? — pasakė Greisas.

— Prašom.

— Ar jūsų santuoka vykusi? O gal ji problemiška?

Tomas papurtė galvą.

— Mūsų santuoka ne vykusi. — Po to jis pabrėžė: — Mūsų santuoka *nuostabi.*

Virdulys užvirė. Tomas jau kilo eiti, tačiau kitas Greiso klausimas prikaustė prie kėdės:

— Ar viskas gerai su jūsų finansais, pone Braisai?

Iš tų lazerio spindulių Greiso akyse Tomas suprato, kad jis kažką žinojo apie jo problemas.

— Tiesą sakant, jie nėra itin geri, ne.

— Ar buvote apdraudę ponios Brais gyvybę?

Tomas pašoko įpykęs.

— Ką jūs, po velnių, norite pasakyti?

— Bijau, turėsiu paklausti jūsų keletą labai asmeniškų klausimų, pone Braisai. Jeigu jums būtų patogiau, kad čia būtų advokatas, arba jeigu į kai kuriuos klausimus nenorėtumėte atsakyti nesant advokato, jūs turite teisę jį iškviesti.

Kadangi virdulys pats išsijungė, Tomas atsisėdo.

— Man nereikia nieko išsikviesti.

— Gerai, ačiū, — pasakė Rojus Greisas. — Tada gal pasakytumėte, ar buvote apdraudę ponios Brais gyvybę?

To vyro akys vėl švystelėjo dešinėn.

— Ne. Buvau apdraudęs mūsų abiejų, — vaikų labui, — tačiau prieš kelis mėnesius turėjau atšaukti dėl kainos. — Jis atsistojo, nuėjo paruošti kavos ir prileisti Brensonui vandens. Greisas palaukė, kol jis atsisėdo, kad vėl aiškiai matytų jo veidą.

— Gal paskutiniuoju metu pastebėjote, jog ponios Brais elgesys būtų pasikeitęs?

Dabar Greisas įžvelgė dvejonę Tomo Braiso akyse, kurios aiškiai smigo į kairę pusę — į kūrybinę padėtį. Jis rengėsi sumeluoti.

— Ne, visiškai ne.

Ištaręs šiuos žodžius Tomas iš karto pagalvojo, jog gal pats metas būtų pasakyti visą tiesą apie degtinę. Ir apie tuos keistus „Kelės momentus“.

Tačiau jis bijojo, kad tada jie nebebus suinteresuoti. Tad kurių velnių jiems pasakoti?

Greisas pakėlė puoduką kavos ir vėl padėjo neprinešęs prie lūpų. Įsmeigęs žvilgsnį į Braiso akis jis paklausė:

— Ar įtariate, kad Kelė galėtų turėti meilės romaną?

Akys užtikrintai suktelėjo dešinėn.

— Absoliučiai ne. Mūsų santuoka tvirta.

Rojus Greisas klausinėjo dar pusvalandį, ir pabaigoje Tomas pajuto, kad vyresnysis inspektorius sumaniai ir kruopščiai — ir kartais netgi nemaloniai — išgręžė jį.

Jau buvo beveik vienuolikta valanda, kai Tomas pagaliau išlydėjo juos pro duris. Jis jautėsi išsekęs. Sprendžiant iš vyresniojo inspektoriaus klausimų ir iš to, kaip jis reagavo į Tomo atsakymus, policijos akyse jis buvo pagrindinis įtariamasis. Jis norėjo nedelsiant pakeisti tą jų požiūrį, nes kol jie įtars jį, tol visas jų dėmesys bus nukreiptas ne ta linkme. Ir pamiršo paklausti seržantą detektyvą Brensoną, kodėl šią popietę jis nutylėjo to idioto asmens tapatybę.

Tomas kyštelėjo galvą pro svetainės duris ir pamatė, kad budintis pareigūnas buvo pasinėręs į savo knygą. Jis pasiūlė jam naudotis viskuo, ką ras virtuvėje, ir atsiprašė, kad neturėjo atliekamos lovos. Konsteblis Vilingemas sakė numigęs dieną ir dabar planavo nesudėti akių visą naktį.

Tomas užlipo į savo darbo kambarėlį, nes buvo per daug susinervinęs ir ne miegai buvo galvoje. Elektroniniu paštu turėjo išsiųsti kelis svarbius laiškus dėl rytinės prezentacijos ir reikėjo kažkaip surasti jėgų susikaupti.

Kompiuteris jau buvo įjungtas, todėl užteko paspausti klavišą, kad jis atgytų. Netrukus pasirodė visi gauti laiškai. Dvidešimt, trisdešimt, keturiasdešimt. Reklaminę medžiagą atsijojantis filtras nušlavė didžiąją dalį ir paliko vos šešis. Visi jie iš draugų, ko gero, pilni pokštų. Vieną atsiuntė jo pareigingoji sekretorė Olivija, surašiusi visos savaitės susitikimus ir primindama rytinę prezentaciją. Vienas buvo iš *Ivanhoe*, interneto „gydytojo“

svetainės, kurioje buvo užsiregistravęs, tačiau niekada taip ir neprisirengė rimtai pasiskaityti.

Paskutinysis gautas iš postmaster@scarab.tisana.al. Antraštė buvo paprasta: „Asmeniškai ir konfidencialiai".

Jis dukart paspaudė klavišą ir atsivertė žinutę. Tekstas trumpas, be parašo.

Kelė tau turi žinią. Lauk prie kompiuterio.

60

Jau buvo ketvirtis po vienuoliktos, o Ema Džeinė Boutvud ir Nikas Nicholas vis dar tebesėdėjo savo darbo vietose. Kiti komandos nariai po vieną išsivaikščiojo, išskyrus Normaną Potingą, kuris tik dabar pakilo, pasitaisė kaklaraištį ir vilkosi švarką.

Visi stalai buvo apšnerkšti tuščiais kavos puodeliais, nealkoholinių gėrimų skardinėlėmis, kartoninėmis dėžutėmis nuo maisto, o šiukšlių dėžės — pilnutėlės. Rytą šis kambarys visada būna švarus ir gaivus, pagalvojo Ema Džeinė, tiktai vėlai vakare trenkia lyg įstaigos valgykla su visa šleikštoka kvapų samplaika: keptais svogūniniais paplotėliais, atsineštais iš kitoje gatvės pusėje esančio „Asda" prekybos centro kulinarijos skyriaus, virtais makaronais, bulvių sriuba, mikrobangų krosnelėje pašildytais mėsainiais su bulvių šiaudeliais ir kava.

Potingas nusižiovavo ir atsiraugėjo.

— Oooi, — susizgribo jis. — Dovanokite. Tie indiški dalykėliai visada taip daro su manimi. — Nesulaukęs jokios reakcijos, traukė toliau: — Na, tada dingstu. — Jis vis dar stoviniavo. — Gal kuris nors iš judviejų neatsisakytų greitosiomis išmesti po bokaliuką? Žinau vietą, kur gautume.

Abu papurtė galvas. Nikas Nicholas buvo įsigilinęs į nelabai lengvą — bent jau Emai Džeinei taip atrodė — asmeninį pokalbį mobiliuoju telefonu. Iš kelių nugirstų žodžių galėjai suprasti, kad jis bandė apraminti savo pačią, kuri buvo dėl kažko susierzinusi. Matyt, dėl to, kad šitokiu

metu, ir dar sekmadienį, jos vyras tebesėdėjo darbe. Nors jai ir labai trūko draugo (jau metai, kai išsiskyrė su Oliu), Ema Džeinė jautė palengvėjimą, kad šiuo metu nieko nebuvo jos gyvenime: galėjo atsiduoti darbui ir nesijausti kalta dėl tų beprotiškai ilgų valandų.

Nepaisydamas, kad Nicholas kalbasi, Potingas prilindo prie jo ir paklausė:

— Abejoju, ar girdėjai kriketo rezultatą? Bandžiau nutverti internete.

Nicholas dirstelėjo į jį, papurtė galvą ir vėl įniko į pokalbį.

Mažumėlę pasvyravęs Potingas susigrūdo rankas į kelnių kišenes ir pakartojo:

— Na, tada aš dingstu.

Ema Džeinė kilstelėjo ranką.

— Viso labo ir gero vakaro.

— Jau lyg ir laikas traukti namo, — subambėjo jis. — Tada iki pusės devintos!

— Lauk ryto! — nevykusiai pajuokavo ji.

Moteris gurkštelėjo mineralinio vandens iš butelio ir nusekė akimis išeinantį iš kambario beformį vyrą bjauriai susiglamžiusiu kostiumu. Ji neapkentė jo storžieviškumo, tačiau giliai širdyje lyg ir gailėjo, nes atrodė beviltiškai vienišas. Nutarė rytoj pasistengti elgtis su juo maloniau.

Ema Džeinė užsuko butelio kamštelį ir vėl pasinėrė į raportus, kuriuos pristatė policininkai, apklausinėję visus Regio D'Yto kaimynus. Be to, ji dar turėjo surinkti daugiau informacijos apie baltąjį „Ford Transit" furgoną, kurį vienas nužudytojo kaimynas matė stovintį prie jo namo praėjusią naktį.

Nors D'Yto nužudymą tyrė kita grupė, Greisas buvo įsitikinęs, kad šiame etape aktualu jo paties grupei įsitraukti į kolegų tyrimą ir jį pagreitinti.

Ant jos stalo gulėjo to automobilio numeris: GU03OAG. Jis buvo užregistruotas *Bourneholt International Ltd.* firmos vardu, kurios adresą ir pašto dėžutės numerį ji turėjo, tačiau kruopščiai ištirti galės tiktai rytą. Kai ji anksčiau viską parodė Normanui Potingui, tas pasakė, kad tai gali būti ne kas kita, o paprasčiausias kokio nors būsto adresas. Ir jis galėjo būti teisus, nes internete tokio firmos pavadinimo pareigūnė nerado.

Ėmė čirkšti telefonas ant jų darbastalio. Kadangi Nikas tebesigūžė prie savo mobiliojo, Ema Džeinė pakėlė ragelį.

— Pasitarimų kambarys, — prisistatė ji.

Pasigirdo energingas, bet pagarbus balsas:

— Sveiki, čia Adamas Deivis iš Pietinio paskirstymo centro. Gal galėtumėte sujungti mane su kriminalinio skyriaus vyresniuoju inspektoriumi Greisu? — Pietinis paskirstymo centras aptarnaudavo visus skambinančius ne skubos atveju. Tokie specialiai parengti žmonės kaip Deivis atsiliepdavo ir įvertindavo priimtą informaciją.

— Deja, šiuo metu jo nėra. Gal galiu padėti?

— Turiu pasikalbėti su kuo nors iš „Operacija „Lakštingala" būrio.

— Aš esu konsteblė detektyvė Boutvud, viena iš „Operacija „Lakštingala" tyrėjų, — atsakė ji, širdyje tuo didžiuodamasi.

— Man paskambino ir dabar laukia linijoje vyras, pasivadinęs ponu Zaileriu. Jis skambina dėl baltojo furgono. Patikrinau jo registraciją pagal duotą numerį, ir sistema parodė, kad inspektorius Greisas jau pažymėjo jį. Pagalvojau, gal jis norėtų pasikalbėti su tuo ponu.

— Ar jis yra to furgono savininkas?

— Ne, pasirodo, jis stovi prie jo buto. Jis pasiskundė jau anksčiau šį vakarą: buvo užregistruota šeštą valandą keturiasdešimt minučių.

— Buvo? — nustebo Ema Džeinė, nesuprasdama, kodėl niekas nepastebėjo. — Prašau sujungti su juo.

Netrukus ji jau kalbėjosi su pagyvenusiu įtūžusiu vyru, kurio balse jautėsi gomurinis vokiškas akcentas.

— Sveiki, taip. Jūs — ne ta, su kuo aš kalbėjausi anksčiau? — paklausė jis.

Konsteblė detektyvė prispaudė ausimi ragelį prie peties ir puolė prie klaviatūros. Netrukus ji rado įrašą, kurį 18 val. 40 min. padarė seržantas detektyvas Džonas Rajus iš Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus.

„Karinės padėties valdymas. Telefonu sureguliavo seržantas Rajus."

Kas čia dabar, po perkūnais?

— Gaila, dabar sekmadienio naktis, sere, dauguma žmonių jau išėjo namo.

— Gerai, bet tas vyras baltajame furgone vėl sėdi prie mano buto ir vagia mano internetą. Būtų gerai, kad ir *jis* keliautų namo.

„Vagia internetą?“ — pagalvojo ji. Kas čia dabar, po perkūnais? Tačiau šią akimirką jai labiau rūpėjo furgonas.

— Gal galite pasakyti man jo numerį, sere?

Po sekundėlės jis beprotiškai lėtai padiktavo:

— „G“ kaip žodyje „golfas“, „U“ — mm — „upė“. Nulis, trys. „O“ — „Oskaras“, „A“ — „alfa“, „G“ — „golfas“.

Ji užsirašė.

GU03OAG.

Staiga, genama sukilusio adrenalino, Ema Džeinė pašoko.

— Sere, pasakykite savo numerį, ir aš iš karto perskambinsiu jums. Jūsų adresas 138 Frešfild Roudo gatvė, butas D?

Jis patvirtino ir padiktavo savo telefono numerį, kurį ji iš karto įsirašė į savo mobilųjį.

— Prašau jokiu būdu neiti į gatvę ir jo nenubaidyti. Aš tuojau pat prisistatysiu. Dabar padėsiu ragelį ir po poros minučių perskambinsiu jums.

— Gerai, — pasakė jis. — Dėkui, labai jums dėkui.

Nikas buvo taip užsiėmęs pokalbiu, kad net neatkreipė dėmesio į jos paklaikusį mostagavimą. Nežinodama ką daryti, ji atplėšė jo mobilųjį nuo ausies.

— Eini su manimi! — pareiškė ji. — TĄ PAČIĄ SEKUNDĘ!

61

Drebėdamas nuo nervinės įtampos, Tomas sėdėjo savo kambarėlyje pasidėjęs stiklinaitę su *Glenfiddich* ir iš paskutiniųjų stengėsi kaip nors parengti medžiagą apie rytojaus prezentaciją, kurią *privalėjo* išsiųsti šią naktį savo darbuotojams. Kas kelias minutes nuspausdavo elektroninio pašto išsiuntimo ir gavimo mygtuką. Užgerdamas geru gurkšniu viskio.

Stiklinaitė ištuštėjo dvidešimt minučių po vienuoliktos, ir jis nulipo žemyn įsipilti dar. Konsteblis Vilingemas virtuvėje virėsi kavą.

— Gal ir jūs norėtumėte puoduko, pone Braisai? — paklausė jis.

Tomas kilstelėjo stiklinaitę ir nelabai tvirtu balsu atsakė:

— Ačiū, bet man reikia kai ko stipresnio.

— Nė kiek nesistebiu.

— Gal ir jūs norėtumėte? — pasiūlė Tomas atkimšdamas butelį.

— Tik ne budėjimo metu, ačiū, sere, ne.

Tomas gūžtelėjo petimi, girdi, „kaip nori", ir iki kraštų pripildė stiklą viskio, ledukų ir vandens, bet didžioji dalis buvo viskio. Tada grįžo į viršų. Atsisėdęs prie stalo, pastebėjo, kad gautas dar vienas pranešimas iš postmaster@scarab.tisana.al ir šį kartą su priedu. Antraštė paprasta:

Žinia iš Kelės.

Jo ranka drebėjo taip, kad vos nutaikė žymeklį ant priedo. Tada du kartus paspaudė.

Atrodė, priedas niekad neatsivers. Staiga visas ekranas aptemo. Ir išniro Kelės veidas.

Ji žiūrėjo iš tamsos tiesiai prieš save, bet pati buvo taip ryškiai apšviesta vieninteliu prožektoriumi tarsi solo atlikėja scenoje. Vilkėjo tą pačią vakarinę suknelę kaip ir vakare, rankos ir kojos surištos ir pririštos virve prie kėdės. Ant kaklo kabėjo Tomui nematyta grandinėlė su sidabriniu pakabučiu. Po dešine akimi juodavo didžiulė mėlynė, tarsi ją būtų kas sumušę, ir lūpos buvo sutinusios.

Ji kalbėjo prislopintu, nenatūraliu balsu, tarytum būtų bandžiusi pakartoti įsimintą tekstą.

Tomas spoksojo į ją visas nutirpęs iš šoko. Tai atrodė netikra, vien prastas pokštas, blogas sapnas.

— Tomai, prašau atidžiai žiūrėti į mane ir klausytis, — pasakė Kelė virpančiu balsu. — Kodėl tu man šitaip padarei? Kodėl neklausei duotų nurodymų neiti į policiją? Dabar mane baudžia dėl tavo kvailumo.

Ji nutilo, tik ašaros liejosi blakstienų dažais išterliotais skruostais. Pamažu kamera slinko vis artyn prie jos veido, vis artyn. Dar arčiau. Pagaliau staiga pakrypo žemyn ir išryškino pakabutį ant grandinėlės. Vėrinys užpildė visą ekraną.

Ir išryškėjo ornamentas ant jo. Vabalas skarabėjas.

— Tik nesakyk policijai apie šį filmą, mielasis. Tiesiog daryk tiksliai taip, kaip jie tau lieps. Antraip ateis Makso eilė. O vėliau Džesikos. Nebandyk pasirodyti didvyris. Prašau, daryk, kaip jie lieps. Tai... — Ji užsikirto. — Tai vienintelis šansas mums dar susitikti. Prašau, prašau, tik nesakyk policijai. Jie sužinos. Šitie žmonės žino viską.

Kelės balsas rėžė jam per širdį it spygliuota viela.

Ekranas pajuodo. Ir pasigirdo garsas. Iš pradžių inkštimas, vėliau jis garsėjo, stiprėjo, kol pasidarė veriantis. Jis suprato, kad ten — Kelė. Ji klykė.

Ir — tyla.

Filmas baigėsi. Priedas išsijungė.

Tomas vėmė tiesiai ant kilimo.

62

Nikas Nicholas išvairavo nepažymėtą „Vauxhall" pro Sasekso Hauso apsaugos vartus ir iki galo numynė greičio pedalą. Ema Džeinė per radiją davė nurodymus dispečerinės operatoriui:

— Čia Golfas Tango Julija Edita. Mums reikalingas policijos pastiprinimas netoli Frešfild Roudo gatvės. Objektas — Nr. 138, tačiau kol nepasakysiu, jų automobilio neturi niekas nei matyti, nei girdėti — tai labai svarbu. Supratote? — Ji visa virpėjo iš įtampos. Tai buvo pirmasis rimtas įvykis, kuriam ji vadovavo, ir jautė viršijusi savo įgaliojimus. Tačiau kitos išeities nebuvo. — Prašau patvirtinti.

— Golfas Tango Julija Edita, siunčiame policijos pastiprinimą prie Frešfild Roudo gatvės. Iki tolesnių nurodymų reikalinga absoliuti tyla, turi likti nepastebėti. Numatomas atvykimo laikas — po keturių minučių.

Jie lėkė žemyn ilga stačia nuokalne. Ema Džeinė žvilgtelėjo į spidometrą: daugiau nei 70 mylių per valandą. Ji surinko pono Zailerio duotą numerį. Netrukus jis atsiliepė.

— Pone Zaileri? Čia konsteblė detektyvė Boutvud. Mes jau pakelyje. Ar furgonas tebestovi?

— Tebestovi, — patvirtino jis. — Ar norite, kad nueičiau pasišnekėti su vairuotoju?

— Ne, — maldavo ji. — Jokiu būdu taip nedarykite. Prašau, būkite viduje ir stebėkite jį. Pasakykite, ką matote. Aš laukiu.

Jų automobilį iš užpakalio nuplieskė greitį fiksuojanti kamera *Gatso*. Konsteblis Nicholas tebelėkė nuokalne nemažindamas greičio ir, pamatęs priekyje žalią šviesoforo šviesą, paspaudė dar greičiau. Tas prakeiktasis įjungė raudoną šviesą.

— Varyk! — nurodė ji ir sulaikė kvapą, kai jis perkirto juostą ir staiga suktelėjo dešinėn prieš pat kitą automobilį, kurio vairuotojas tūžmingai nuspaudė signalą.

— Baltas furgonas tebestovi vietoje, — prašneko ponas Zaileris. — Viduje sėdi žmogus.

— Tiktai vienas?

Dabar jie važiavo gatve su vidurine juosta, kurioje greitis buvo apribotas iki 40 mylių per valandą, tačiau jų spidometras rodė 90.

— Matau tiktai vieną.

— Ką jis daro?

— Jis laiko atidarytą skreitinį kompiuterį.

Blykstelėjo dar vienas *Gatso*.

— Būtų gerai, kad neapsiriktum dėl šito, antraip iš mano teisių teliks blynas, — sušnabždėjo Nikas Nicholas.

Gatvių žibintai švysčiojo pro šalį. Užpakaliniai automobilių žibintai lėkė lyg greitai persukamas į priekį videofilmas. Dar daugiau jų žybčiojo siunčiamų įsiutusių vairuotojų.

Nepaisydama savo kolegos, ji visą dėmesį sutelkė į savo informatorių.

— Po kelių minučių mes jau prisistatysime, — pranešė ji.

— Jau norite, kad išeičiau į lauką?

— NE! — riktelėjo ji. — Būkite viduje.

Nikas Nicholas paspaudė stabdį, prašovė pro dar vieną raudoną šviesoforą ir pasuko kairėn, į Elm Grouvo gatvę, aukštyn į stačią, plačią įkalnę, abipus apstatytą namais ir parduotuvėmis. Pro šalį švystelėjo parduotuvės užrašas „HARMONINGI KILIMAI".

— Ką matote dabar, pone Zaileri?

— Niekas nepasikeitė.

Sutraškėjo radijas.

— Golfas Tango Julija Edita, čia konstėblis Godfris. Uniforma Delta Zebras Bravo. Artėjame prie Frešfild Roudo. Būsime po trisdešimties sekundžių.

— Tuojau pat sustokite, — nurodė ji staiga pajutusi savo reikšmingumą ir persigandusi, kad ko nors nesugadintų.

Jie pralėkė pro niūrų Braitono centrinės ligoninės pastatą, kuriame pernai nuo vėžio mirė jos senelė, tada cypiančiomis padangomis, ant dviejų ratų šovė dešinėn į Frešfild Roudo gatvę.

Ema Džeinė sekė namų numerius: 256... 254... 248... Ji atsisuko į Niką Nicholą:

— Gerai, pristabdyk. Priešais bus mažytė žiedinė sankryžėlė. Už jos ir rasime.

Staiga ji pamatė baltą „Ford Transit" už kokių 200 jardų priekyje. Žibėjo raudonos užpakalinės švieselės. Dabar jos širdis jau pradėjo šuoliuoti. Po kelių sekundžių įžiūrėjo numerį.

GU03OAG.

Ji nuspaudė radijo ryšio mygtuką.

— Uniforma Delta Zebras Bravo. Matau baltą „Ford Transit", stovintį Frešfild Roudo gatvėje prie Nr. 138. Prašau užkirsti kelią.

Tada atsisuko į Niką Nicholą.

— Lėk! Sustok iš priekio! Užblokuok! — Ji atsisegė saugos diržą.

Po poros sekundžių jie sustojo skersai priešais furgoną. Ema Džeinė atidarė dureles dar galutinai nesustojus automobiliui. Ji išpuolė iš automobilio ir šoko prie „Transit" vairuotojo durelių.

Užrakintos.

Išgirdo sireną. Pamatė juodu asfaltu atmirgantį mėlyną žiburėlį. Išgirdo, kaip įsijungė ir suzvimbė „Transit" variklis. Furgonas trūktelėjo atgal, vos neišnerdamas iš peties jos rankos. Pasigirdo metalo džeržgesys ir byrantis stiklas. Įsibėgėjęs furgonas metėsi į priekį kartu trūktelėdamas jos ranką ir trenkėsi į „Vauxhall". Ausyse gaudė variklio kriokimas, pasklido svylančių padangų tvaikas, sutraškėjo metalas — „Vauxhall" buvo nutrenktas į šoną. Ji išgirdo Niko riksmą:

— Stok! Policija!

Ir vėl metalo traškesys. Ji nepaleido rankenėlės.

Staiga ją pakėlė nuo žemės. Furgonas visu greičiu metėsi į priekį, kryptelėjo į kairę, ji pakibo ore, tada metėsi į dešinę. Išsirikiavusių automobilių link.

Iš siaubo sekundėlę prarado nuovoką.

Iš jos krūtinės išsiveržė visas oras. Ji pajuto siaubingą slėgimą, išgirdo buką stiklo ir metalo traškesį. Prieš pat nusmigdama nebūtin, kai rankos jau atsikabino, kai kūnas ritosi į griovį, akimirkos agonijoje suprato, kad ten buvo ne stiklo ir metalo traškesys. Treškėjo jos pačios kaulai.

Pamatęs ją gulinčią ant kelio, Nikas akimirką pasimetė. Veidrodėlyje išvydo tolimą policijos automobilį. Priešakyje užpakaliniai „Transit" žibintai jau slydo pakalnėn. Tą pačią sekundę Nikas nuspaudė greičio pedalą ir metėsi paskui jį, riktelėdamas į radiją:

— Žmogus ant kelio! Siųskite greitąją!

Po kelių sekundžių jis jau artėjo prie furgono. Šoktelėjo per greičio sulėtinimo volelį. Pakalnėje, ties sankryža su Istern Roudo gatve, degė raudonas šviesoforas. „Transit" turėjo sustoti arba bent jau sulėtinti greitį.

Jis nieko panašaus nedarė.

Kai furgonas įlėkė į sankryžą, Nikas pamatė akinančias priešakines šviesas, ir akimirksniu „Skoda" taksi kirto į vairuotojo pusės šoną. Duslus, sunkus metalo pokštelėjimas — tarsi du didžiuliai šiukšlių konteineriai būtų dunkstelėję vienas į kitą.

„Transit" apsisuko, sustojo spjaudydamas garą, tepalą ir vandenį, garso signalas kaukė, aplinkui pabiro stiklai, metalo nuolaužos, viena padanga susmego, o ratas išlinko, pakrypo beveik lygiagrečiai su žeme.

„Skoda" apsisuko, dar pavažiavo keletą jardų barškėdama, su besiveržiančiais iš po gaubto garais, užlėkė ant šaligatvio, trenkėsi į namo sieną ir atšoko per kelias pėdas nuo jos.

Nicholas sustojo, iškvietė per radiją greitąją pagalbą ir iššokęs lauk nuskuodė prie furgono. Vos žvilgtelėjęs suprato, kad skubėti nebereikia. Priekinis stiklas suskaldytas, aptaškytas krauju. Vairuotojas susmukęs įstrižai ant vairo, kaklas persuktas, veide kelios gilios žaizdos, galva atkreipta į sukiužusį priekinį stiklą, akys užmerktos.

Garas vis dar tebesiveržė iš po gaubto, dvokė dyzeliniu kuru. Nikas Nicholas pabandė atidaryti sulenktas dureles, tačiau jos tebebuvo užrakintos. Jis stipriai trūktelėjo bijodamas, kad kiekvieną sekundę furgone galėjo plykstelėti liepsna, tada iš visų jėgų vėl ėmė plėšti, kol pagaliau pavyko atitempti jas per kelis colius.

Jis jautė, kaip sustojo automašinos, akies kampučiu matė, kaip du žmonės puolė prie taksi vairuotojo durelių, kaip kitas žmogus tampė užpakalines dureles. Nikas trūktelėjo „Transit" dureles dar stipriau, praplatindamas plyšį. Dabar jis pamatė, kaip kažkas sublizgėjo ant grindų kilimėlio prie keleivio sėdynės.

Skreitinis kompiuteris, susigaudė jis.

Prasispraudęs pro durelių tarpą, Nikas atidžiai apžiūrėjo vyro veidą. Jis kvėpavo. Pirmosios pagalbos kursuose Nikas įsidėmėjo, kad jokiu būdu nevalia judinti nukentėjusiojo avarijoje, nebent tektų gelbėti iš dar didesnio pavojaus. Jis ištiesė ranką ir išjungė variklį. Degėsių kvapo nesijautė. Nutarė palaukti. Paskui apėjo furgoną ir išėmė kompiuterį, nė sekundėlę nepamiršęs, kad jį galima imti tiktai su nosine.

Jis labai sunerimo dėl Emos Džeinės, susisiekė radijo ryšiu ir paklausė, ar greitoji pagalba jau išsiųsta. Ir čia pat išgirdo sirenas.

Be rūpesčio dėl jaunosios konsteblės, dabar jį graužė kita mintis: Rojus Greisas neapsidžiaugs išgirdęs apie šią avariją.

63

Pusę dvyliktos Rojus Greisas pastatė savo „Alfa Romeo" ant geltonos linijos priešais neapšviestą parduotuvės vitriną, kur buvo parduodami dvidešimtojo amžiaus retro stiliaus baldai.

Išlipęs ir užrakinęs dureles, jis stovėjo, apšviestas oranžinės gatvės žibintų šviesos, priešais geležinius vartus, už kurių matėsi rekonstruotas sandėlio pastatas. Jame gyveno Kleo. Kelias sekundes žiūrėjo į vidaus telefono skydelį. Jame viskas virė: pyktis, nerimastis, nes nežinojo, ką teks išgirsti, ir paprasčiausiai prislėgta nuotaika.

Po Sendės dingimo jis pirmą kartą kažką pajautė kitai moteriai.

Nemigo naktimis, kai negalvodavo apie Dženės Streton nužudymą, jam švysteledavo mintis, ar jis galėtų drįsti pradėti naują gyvenimą. Galbūt su Kleo Morėj.

Ir tada pasirodė ta žinutė.

Sužadėtinis.

Kas čia, po perkūnais, darėsi? Kas tas vyras? Koks nors apsiseilėjęs aukštuomenės nevykėlis, kurį *mamytė ir tėvelis* palaimino? Sėdintis „Porsche“ ir kaimo dvare?

Ir kurių velnių ji nepasakė anksčiau, kad yra susižadėjusi? Ir kodėl dabar norėjo pamatyti jį? Atsiprašyti už praėjusį vakarą, pasakyti, kad ta dainelė taksi gale tebuvo baisi girtų klaida, kad laikas atsitokėti, susiprotėti, nes juk rišo darbas.

Ir ko jis čia atsibeldė? Ne čia jam reikėtų būti. Jis turėtų sėdėti prie savo stalo pasitarimų kambaryje arba šitokį vėlų sekmadienio metą traukti namo, į lovą, kad atsikeltų blaivia galva, nes laukė rytinis pasitarimas ir tolesni tyrimai dėl Dženės Streton nužudymo. Be to, reikėjo sužinoti, kaip vyksta Sarešo Hoseino byla.

Galvoje pynėsi ką tik įvykusio pokalbio su Tomu Braisu nuotrupos. Pastaraisiais metais Greisui teko lankyti tobulinimosi kursus, ir juose buvo keli psichologijos užsiėmimai, kurie jam mažai kada tepadėjo. Galbūt jie ir galėtų užvesti ant kelio, jeigu, tarkime, reikėtų išrinkti vieną iš trijų įtariamųjų, tačiau šiuo atveju niekas, ko jis buvo mokęsis, negelbėjo išsiaiškinant, ar Tomas Braisas vaidino, kad slegia širdgėla ir rūpestis, ar tai buvo tikra.

Tačiau vienoje vietoje tas vyras tikrai sumelavo.

— Gal pastaraisiais mėnesiais pastebėjote, kad ponios Brais elgesys yra pasikeitęs?

— Ne, visiškai ne.

Ką tai reiškė? Braisas kažką dangstė. Gal įtarė, kad ji kažkur su meilužiu? Arba kad paliko jį? Ir, nepaisant tam vyrui jaučiamos užuojautos, kaip tik šis jo svyravimas, šis melas pasėjo jam abejonę, todėl šiąnakt jis nepuolė spaudinėti visų mygtukų ieškodamas Kelės Brais. Rytoj rytą jis pasiūlys viršininko pavaduotojai Alisonai Vosper paskirti Kasjaną Pju vadovauti šios moters paieškai.

Ir tegul šitas pasipūtęs šiknius pamurdo snukelį į paplavas per pačią pirmąją užduotį. Tai bent būtų smagumo.

Jis dirstelėjo į vidaus ryšio skydelį ir pajuto, kaip sunerimo paširdžiai. *Susiimk, žmogau!* Ko čia stovi ant slenksčio lyg koks beviltiškas paauglys! Pusė dvyliktos, sekmadienio naktis, po perkūnais!

Staiga pasijuto velniškai pavargęs. Išsekęs. Plykstelėjo piktumas — ant Kleo, ant savęs, kad buvo toks silpnavalis ir atsidūrė čionai, panūdo apsigręžti, sėsti automobilin ir traukti namo. Jis apsigręžė, kyštelėjo ranką kišenėn ieškodamas raktelių ir jau traukė juos, kai nuo durų garsiakalbio pusės pasigirdo pasikeitęs jos balsas:

— Sveikas!

Ir to užteko. Iš karto sugrįžo jėgos.

— Pica! — pareiškė jis su prastu itališku akcentu. — Jūs — e — užsakėte — picą?

Ji nusijuokė.

— Eik į kiemą, pasuk į dešinę. Šeštas numeris, pačiame gale, kairėje! Tikiuosi, nepamiršai pridėti daugiau ančiuvių!

Užraktas garsiai klaptelėjo. Jis pastūmė sunkius vartus, skubiai kyštelėjo ranką į kišenę, prisiminęs kramtomąją gumą įsimetė vieną gabalėlį į burną ir nuėjo švaručiu apšviestu grindiniu. Priėjęs prie durų, įvyniojo gumą atgal į popierėlį ir įsikišo kišenėn.

Durys atsivėrė nespėjus nuspausti mygtuko. Kleo stovėjo basa, apsirengusi aptemptais džinsais ir plačia mėlyna sportine palaidine. Dalis plaukų susegta, kiti palaidi. Ji buvo išblyškusi, beveik nepasidažiusi ir atrodė dar gražesnė negu visada.

Pasitiko jį su drovia šypsena, išpūstomis, kaltomis akimis lyg vaikas, šiek tiek prisiviręs košės.

— Labas! — pasakė ji ir gūžtelėjo pečiais.

— Labas. — Ir Greisas gūžtelėjo pečiais.

Abudu kvailai tylėjo, tarytum laukdami, kuris kurį pabučiuos. Nė vienas neprisiruošė. Ji pasitraukė leisdama jam įeiti ir uždarė duris.

Jis pateko į didelę atvirą svetainę, švelniai apšviestą gal tuzino ar daugiau baltų žvakučių ir kažkokių naujamadiškų, ultramoderniškų lempučių. Ore tvyrojo stiprus aromatas — salsvas, moteriškas ir labai gundantis kvapas.

Kambaryje buvo tokia gera atmosfera, kad jis bemat atsipalaidavo. Visur jautėsi Kleo. Kreminės spalvos sienos ir kilimėliai ant išvaškuotų ąžuolinių grindų, dvi raudonos sofos, juodai lakuoti baldai, naujoviški abstrakčiojo stiliaus paveikslai, brangiai atrodantis televizorius, iš keturių, tikrai kietai atrodančių juodų garsiakalbių sklido tyli, bet atkakli Pietų Amerikos daina iš *El Divo*.

Čia buvo ir keletas vešliai žaliuojančių augalų, ir keturkampis akvariumas ant žemo staliuko. Po nugrimzdusios miniatiūrinės graikiškos šventovės griuvėsius nardė vienintelis auksinis karosas.

— Vis dar norėtum viskio? — paklausė Kleo.

— Manau, reikėtų vieno stiklo.

— Ledukų?

— Daug.

— Vandens?

— Tiktai šlakelį.

Jis nuėjo prie akvariumo.

— Čia Žuvelė, — pasakė ji. — Žuvele, susipažink su Kriminalinio skyriaus vyresniuoju inspektoriumi Rojumi Greisu.

— Sveika, Žuvele, — pasakė jis ir atsigręžęs į Kleo pridūrė: — Aš irgi turiu auksinį karosą.

— Prisimenu, sakei. Marlo, ar ne?

— Gera atmintis.

— Aha. Geresnė negu auksinio karoso. Skaičiau, kad jos prisimena tiktai dvylika sekundžių. Aš kartais prisimenu visą dieną.

Greisas nusijuokė. Nenatūraliai. Atmosfera tarp jų buvo įtempta — tarsi du boksininkai laukė ringe, kol sužvangės dūžis po pirmojo raundo.

Kleo išėjo iš kambario, ir Greisas pasinaudojo proga apsidairyti nuodugniau. Pirmiausiai jis pasuko prie šoninio stalelio, ant kurio stovėjo įrėminta nuotrauka ir fikusas. Nuotraukoje matėsi gražus, garbingai atrodantis vyras per penkiasdešimt metų, su cilindru ant galvos, su fraku. Šalia jo stovėjo daili moteris, kuri galėjo būti keturiasdešimt penkerių — penkiasdešimties metų ir buvo nepaprastai panaši į Kleo, stulbinamai elegantiškais drabužiais ir su didžiule skrybėle. Tolėliau matėsi daugybė lygiai taip pat išsipuošusių žmonių. Greisas pasvarstė, ar tik ten nebuvo

Karališkoji ložė Askote, kur vyksta žirgų lenktynės, nors pačiam dar neteko būti.

Jis pasuko prie knygų lentynų, siekiančių lubas ir kimšte prikimštų knygų. Jose buvo Grahamo Greene'o romanų, Samuelio Pepys dienoraščių rinkinys, keletas Val McDermid, Simono Bretto, Iano Rankino ir Marko Timlino detektyvinių romanų, viena Jeanette Winterson knyga, du Jameso Herberto romanai, Alice Seebold knyga, Jonathano ir Franzeno knyga „Pataisymai", eilutė Tomo Wolfe'o kūrinių, Margaretos Tečer ir Bilo Klintono biografijos, eklektiškas literatūros mišinys jaunoms merginoms, senas „Grėjaus anatomijos" egzempliorius ir, jo nuostabai, Colino Wilsono knyga „Okultizmas".

Kleo sugrįžo nešina dviem taurėmis, kuriose dzingsėjo ledukai.

— Daug skaitai? — paklausė jis.

— Nepakankamai, tačiau esu nepataisoma knygų pirkėja. O tu?

Jis mėgo knygas ir užėjęs į knygyną kaskart nusipirkdavo po keletą, tačiau retai kada tekdavo paskaityti.

— Gaila, neturiu joms laiko. Viską suėda raportų skaitymas.

Ji padavė jam didelę stiklinaitę su viskiu ir ledukais, ir abu atsisėdo ant sofos, palikę tarpą. Kleo kilstelėjo savo baltojo vyno taurę.

— Ačiū, kad atėjai.

Jis gūžtelėjo pečiais svarstydamas, kokia bomba ji dabar pritrenks jį.

Vietoj to ji pasakė:

— Į sveikatytę, ausytės.

— Ausytės?

— Būk sveikutė, nosiuke!

Jis susiraukė.

— Tu tokių nežinai?

— Ne.

— Į sveikatytę, ausytės, — pakartojo ji. — Būk sveikutė, nosiuke. Lig dugnelio, draugeli! — Ji kilstelėjo taurę ir gerokai truktelėjo.

Jis visiškai pasimetė, pakraipė galvą ir mauktelėjo viskio — gero, bet pavojingo.

— Ką tai reiškia? „Į sveikatytę, ausytės"?

— Būk sveikutė, nosiuke! Lig dugnelio, draugeli!

Greisas purtė galvą nieko nesuprasdamas.

— Paprasčiausiai taip sakoma. Teks tave išmokyti.

Jis dirstelėjo į Kleo, tada į savo gėrimą, dar šiek tiek gurkštelėjo ir pakeitė temą.

— Na, gal nori papasakoti apie, mm... *Žadėtąjį?* Savo sužadėtinį?

Kleo vėl nurijo geroką gurkšnį vyno. Jam patiko, kaip ji gėrė: ne manieringai siurbčiodama, bet normaliais, rimtais gurkšniais.

— Ričardą?

— Ar toks jo vardas?

— Aš nepasakiau tau jo vardo? — Ji atrodė nustebusi.

— Įsivaizduok, ne. Matyt, tau vakar vakare neatėjo į galvą. Nė kai aną kartą buvome susitikę.

Ji spoksojo į savo vyną lyg į senovines runas.

— Bet visi... visi žino apie jį. Tiksliau... maniau... ir *tu* žinai.

— Akivaizdu, aš nesu vienas iš tų *visų*.

— Morge jis jau visiems iškvaršino galvas per šitiek mėnesių.

Greisas sukiojo stiklinaitę skimbčiodamas ledukais.

— Abejoju, ar sėdime tuose pačiuose ratuose.

— Nr. 42, — pasakė ji. — Visa ko prasmė? „Vadovas keliaujančiam į Galaktiką autostopu“?

— Gerai, — pasakė jis, pagaliau susiprotėjęs. Iš pradžių pamanė, kad Kleo nusigėrė, tačiau ji neatrodė nusigėrusi. Netgi neįkaušusi. — Atleisk, nesuprantu. Tu turi sužadėtinį, kuris visiems iškvaršino galvas?

— Maniau, tu žinai, — tarė ji. Staiga labai susidrovėjo. — O, velnias, tai tu nežinojai?

— Ne.

Ji ištuštino taurę.

— O, Dieve! — Ji pakėlė taurę, tarytum tyrinėdama, ar dar liko šio tauraus gėrimo lašelių. — Tiesą pasakius, tai per stiprus žodis. Turiu galvoje Dievą. — Ji vėl gūžtelėjo pečiais.

— Gal norėtum man paaiškinti?

— Nori, kad papasakočiau apie Ričardą?

— Būtų neblogai.

— Mudu su Ričardu susitikome maždaug prieš trejus metus. Jis —

advokatas. Atėjo į morgą norėdamas pamatyti nužudytojo kūną. Buvo gynėjas toje žmogžudystės byloje. — Ji vėl pakėlė taurę, tačiau lyg ir nusivylė įsitikinusi, kad ji tuščia. — Man jis patiko. Pradėjome susitikinėti. Ir mano tėvams jis patiko. Broliui ir seseriai jis atrodė žavingas. Ir prieš kokius pusantrų metų mes susižiedavome. Tačiau beveik tuo pačiu metu supratau, kad turiu varžovą. Dievą.

— Dievą?

Ji linktelėjo.

— Jis surado Dievą. O gal Dievas surado jį. Nesvarbu.

— Ričardui pasisekė, — ištarė Greisas.

— Labai pasisekė, — šiek tiek sarkastiškai patvirtino ji. — Aš pavydžiu visiems, kurie suranda Dievą: kaip nuostabu, kai dėl Dievo gali atsižadėti visų savo įsipareigojimų. — Staiga ji pakilo. — Nori daugiau viskio?

Greisas pasižiūrėjo į savo stiklinaitę, kurios tik ketvirtis tebuvo nugertas.

— Ne, ačiū, — turėsiu sėsti už vairo.

Kleo išėjo ir grįžo su pilna taure vyno. Šį kartą ji atsisėdo daug arčiau.

— Jis pradėjo vedžiotis mane į sekmininininkų bažnyčią Braitone, — pasakė ji. — Tačiau man tai netiko. Aš stengiausi, nes tuo metu jį mylėjau, tačiau ji tik pradėjo stumti mus vieną nuo kito.

— Ir jis nutarė dar labiau melstis?

— Taip. Ei, žinai, kaip faras esi gana nuovokus.

Greisas kritiškai pažiūrėjo į ją, bet nesugebėjo nuslėpti šypsenos.

— Ačiū.

Ji susidaužė su juo.

— Jis ėmė reikalauti, kad klūpočiau su juo, melsčiausi visą valandą, o kartais ir ilgiau prašydama Dievo, kad sustiprintų mūsų santykius. Po kurio laiko jau nebeištvėriau.

— Kodėl?

— Kadangi esu netikinti.

— Netiki niekuo?

— Praleidžiu ištisas dienas prie perskrostų kūnų — juk žinai, koks

mano darbas. Nė viename dar neradau sielos. — Ji patraukė vyno. — Ar tu tiki?

— Aš tikiu pomirtine egzistencijos forma. Tačiau dėl religijos turiu problemą.

— Vadinasi, sėdime tuose pačiuose ratuose, — pasakė ji.

— Ant lentynos mačiau Colino Wilsono „Okultizmą".

— Tie dalykai intriguoja mane. Žinau, tu tuo domiesi, puiku. Galima tikėti, kad yra vėlės, kažkoks dvasių pasaulis, tačiau nebūtina tikėti monoteistiniu Dievu. Teisingai?

Greisas linktelėjo.

— Aš nutraukiau ryšius su Ričardu prieš pusę metų, o jis negali su tuo susitaikyti. Įsitikinęs, kad Dievas viską sutvarkys. Ir jo darbas dėl to nukenčia. Užuot studijavęs savo bylas, jis vis daugiau laiko skiria maldoms, kad Dievas padėtų jam tose bylose. Atsiprašau — puikiai matau, kas dedasi pasaulyje, ir daugiausia viskas kyla dėl žmonių, apimtų manijos apie susikurtą ypatingą Dievo versiją. Kartais net pagalvoju, kad Ričardo manija mažai kuo skiriasi nuo musulmonų savižudiško sprogdintojo manijos. Viskas dėl tos prakeiktos tikėjimo sistemos: svarbu ne šis gyvenimas, o pomirtinis. Kažkoks nesąmoningas idealas! Keičiame temą?

Greisas gurkštelėjo viskio.

— Apie ką norėtum pasikalbėti?

Ji padėjo savo taurę, tada paėmė iš jo stiklinaitę ir taip pat padėjo. Apsivijo rankomis jo kaklą ir sušnabždėjo į ausį:

— O kas, jeigu kelias minutes visiškai nekalbėsime?

Ir įsisiurbė į jo lūpas. Jos buvo tokios švelnios, tokios neįtikimai švelnios. Jis kvėpė muskusinį aromatą, šviežiai išplautų plaukų kvapą, burnoje jautė jos švelnų, saldų liežuvį, jautė, kaip ji traukė jį vis gilyn į save, tartum klostydama jį it šilką.

Jų kūnai kažkaip susipynė, lūpos nė sekundėlę neatsiskyrė, jie lipo stačiais laiptais — vieną laiptų maršą, antrą, jis neskaičiavo, nukrypavo išvaškuotomis medinėmis grindimis, po to minkštutėliu kilimėliu. *El Divo* tebegrojo — dabar tylią džiazo dainą. Žvakės liepsnelės mirkčiojo, o ji vis bučiavo jį, liežuviu suko aplinkui dantis, gomurį, susikibo su jo liežuviu, ir jis pajuto...

O Jėzau, galingą liepsną kirkšnyje — veržimąsi...

Elektros srovė skėlė gilyn į jo pilvą, paskleisdama kūne nuostabias kibirkštis. Greisas atsimerkė ir išvydo jos melsvas akis, besišypsančias jam. Ji atsegiojo jo marškinius, staiga palietė ta savo drėgna, švelnia burna pirma vieną jo akį, tada — kitą. Tarsi kažkas sustiprino tą srovę. Ji bučiavo jo kaktą, skruostą ir vėl lūpas. Ir vėl.

Tas skausmas buvo toks geras.

Per tuos devynerius metus jis keletą kartų paskambino atsiliepdamas į asmeninius *Argus* skelbimus ir atsidūrė apskurusiuose Braitono pusrūsiuose. Vieną kartą stora ispanė atliko darbą ranka. Kitą kartą tailandietė darbavosi burna. Ir buvo trečias kartas, kuris pastūmėjo į nemalonią padėtį, kai jis vos sugebėjo pastatyti priešais liesą vietinę mergelę šiurkščiu balsu ir plokščia krūtine.

Gal viskas buvo dėl to, kad jo mintyse Sendė stovėjo už peties tame kambaryje. Dabar jos čia nebuvo.

Liauni Kleo pirštai grabinėjo jo diržą. Ir vėl bučinys, į kaklą, tuoj po smakru. Jis išgirdo sudzingsint sagtį. Vėl bučinys į kaklą, dabar žemėliau. Staiga pajuto, kaip kelnių užtrauktukas atsilaisvino, jos rankos įslydo į jo trumpikes — tokios šiltos ir kartu tokios neįtikimai saldžiai ir geismingai šaltos.

— O Dieve. — Jis krūptelėjo beveik apimtas ekstazės. Tačiau nusprendė, kad dar ilgai ilgai išlauks.

Ji nusišypsojo jam, tačiau tokios absoliučiai, visiškai nešvankios šypsenos jam dar neteko matyti. Paskui pradėjo atsegioti jo marškinius — gražiai, po vieną sagutę, vis labiau praplėsdama audinį.

Kai ji prigludo lūpomis prie dešiniojo spenelio, manė, kad mirs iš malonumo.

Ji tęsė toliau, lėtai, taip gundomai, taip viliojamai lėtai. Sugnybo pirštais jo kairįjį spenelį, iš pradžių švelniai, vėliau stipriai, ir vėl žiūrėjo į jo veidą šypsodamasi ta savo nedora, gražia, tokia nepaprastai...

Tokia nepaprastai...

Nepadoria...

Šypsena.

Jis buvo toks sukietėjęs, kad manė nebeištversiąs ilgiau nė sekundės.

Jos liežuvis įsispraudė gilyn į bambą. Rankos traukė kelnes ir trumpikes kartu žemyn, per blauzdas, iki pat batų.

Ir paėmė jį į burną.

Visas oras išsiveržė iš jo plaučių, iš gilumos, iš tokios vietos ar zonos, kurių jis ir nebežinojo esant, kurias manė esant seniai apmirusias. Dabar ir jis pakišo rankas po jos palaidinuke, pajuto kūną, tokią švelnią jos diafragmos odą, iš lėto traukė palaidinę aukštyn geisdamas, kad ši akimirka tęstųsi amžinai, nenorėdamas jos išsklaidyti, tiesiog trokšdamas, kad ji amžinai išliktų, kad šitaip amžinai galėtų kelti tą drabužėlį aukštyn, per visas savo gyvenimo dienas, valandas, minutes, sekundes, nanosekundes, pikosekundes, femtosekundes. Kad būtų sustingęs laike.

Ir palietė jos krūtis. Liemenėlės nebuvo. Tiesiog didelės, daug didesnės negu jis įsivaizdavo, standžios, apvalios. Ji sudejavo, kai jis palietė jas, tada vėl paėmė jį į burną, giliau, daug giliau.

Jie atvirto ant lovos, ant leopardo kailio marginiu išmarginto užtiesalo. Jis tebebuvo su batais, kelnės ir trumpikės tebesivijo ant kulkšnių. Jie tylėdami žiūrėjo vienas į kitą. Jo ranka nuslydo jos pečiais apčiuopdama tvirtas mentes, nugaros kontūrus, šiltą odą ir pagalvojo, — nors ir norėjo nuvyti tokias mintis, — jog ji visiškai kitokia negu Sendė. Ne geresnė — tiesiog kitokia.

Ir vėl švystelėjo prisiminimai apie Sendę. Palyginimai. Sendė buvo žemesnio ūgio, pilnesnė, ne tokia proporcinga, jos krūtys buvo mažesnės, kitokios formos, didesni, rausvesni speneliai. Kleo speneliai mažesni, lyg tamsiai raudonos vinutės. Sendės gaktos plaukeliai tamsūs, susitaršę. Kleo — žieminių kviečių spalvos, kaip ir jos plaukų, ir apkirpti, tvarkingi. Dabar ji buvo apsivijusi jį puikiomis, stipriomis lyg nuostabaus grynakraujo žirgo kojomis, rangėsi, šnabždėjo:

— Rojau, tu nuostabus. Dieve, Rojau, aš taip seniai šito geidžiau. Pamylėk mane.

Jis glostė, spaudė ją prie savęs, vis negalėdamas atsidžiaugti ja, tartum būtų paklydęs stebuklingoje pasakoje. Ji bandė įkviesti jį į save, tačiau jis dar nebuvo pasirengęs, dar ne. Viskas buvo taip seniai, jis bandė prisiminti, turėjo laikytis, turėjo prisiminti, kaip susilaikyti.

Reikėjo kažkaip pristabdyti, kažkaip. Reikėjo pirmiausia patenkinti

ją. Tokią nuostatą jis buvo įsikalęs į galvą dėl Sendės ir dėl tų kelių merginų, su kuriomis miegojo iki jos.

Jis slydo jos kūnu žemyn glamonėdamas lūpomis krūtis, pilvo linkius, kedendamas liežuviu tuos minkštučius auksaspalvius plaukučius ir ragaudamas jos drėgmę, įkvėpdamas ją — ir tas nepaprastas skonis, tas kvapas, dar labiau svaigino nei jos muskusiniai kvepalai.

Ji vaitojo.

O, Dieve, kokia ji saldi, tokia saldi, tokia pasiutusiai, nepaprastai saldi.

Suskambo jo telefonas.

Ji sukikeno. Telefonas netilo. Po to liovėsi. Jis panardino liežuvį giliau.

— Rojau! — niurnėjo ji. — Rojau! O, Rojau! O, Dieve mano, Rojau!

Prakeiktas telefonas supypsėjo du kartus. Žinutė.

Jam neberūpėjo.

64

Krisas Vilingemas nustebęs žiūrėjo į tą isterišką vyrą, apsivėmusį visą marškinėlių priekį, stovintį svetainės tarpduryje ir klykiantį ant jo. Jis įsitempė bandydamas prisiminti, ko jį mokė kursuose, kaip reikia elgtis tokioje situacijoje.

— JŪS TURITE KAŽKĄ DARYTI! PRAŠAU, DARYKITE KĄ NORS. TURITE PADĖTI SURASTI MANO ŽMONĄ!

„Kalbėk ramiai", — prisiminė jis. Tai — pirmas žingsnis. Jis tyliai paklausė:

— Kas atsitiko?

— JI KLYKĖ. IŠ SIAUBO JI KRAUSTĖSI IŠ PROTO, SUPRANTI? — Tomas Braisas įžengė į kambarį ir stvėrė jį už pečių. — PO VELNIŲ, *DARYK* KĄ NORS!

Jaunasis policininkas vos neužspringo nuo vėmalų smarvės. Jis stengėsi kuo ramiau paklausti:

— Pone Braisai, pasakykite, kas atsitiko?

Tomas Braisas apsisuko ir ėjo iš kambario.

— Ateik, ateik ir pažiūrėk! Ją rodo kompiuteryje!

Konsteblis užlipo paskui Tomą į jo darbo kambarėlį, nustatytą knygomis, segtuvais ir žmonos bei vaikų nuotraukomis. Ant rašomojo stalo stovėjo skreitinis kompiuteris: atidarytas, ekranas tuščias. Tomas Braisas bakstelėjo į klavišą. Pasirodė gauto elektroninio pašto puslapis.

Vėmalų smarvė čia buvo dar stipresnė. Stengdamasis neužlipti ant subjauroto kilimo, Vilingemas pasilenkė prie ekrano. Braisas atsisėdo, įbedė akis į ekraną, susiraukė ir ėmė naršyti po gautą paštą.

— Jis buvo čia, — šnekėjo Tomas. — Tas pranešimas su priedu ką tik buvo čia. O Jėzau, kur, po velnių, jis yra?

Vilingemas tylėjo. Tomas lyg ir apsiramino, tačiau po sekundėlės vėl prapliupo:

— JIS BUVO ČIA!

Tomas stebeilijo nepatikėdamas. Ta prakeikta žinutė dingo. Bandydamas prisiminti kiekvieną žodį joje, jis įvedinėjo juos į langelį „PAIEŠKA“. Tuščios pastangos. Jis susigūžė, apglėbė galvą ir pradėjo raudoti.

— Prašau, padėkite. Prašau, darykite ką nors, prašau, suraskite ją, prašau, darykite ką nors. O Jėzau, jeigu būtumėte ją girdėję.

— Jūs matėte ją ekrane?

Tomas linktelėjo.

— Bet dabar jos čia nėra?

— Neeee.

Vilingemas jau svarstė, ar šitas žmogus sveiko proto. Gal jis ką nors fantazuoja? Pakvaišo nuo streso?

— Pradėkime iš pradžių, gerai, sere?

Tomas stengėsi ramiai paaiškinti, ką jis tiksliai matė ir ką Kelė sakė.

— Jeigu jūs gavote pranešimą, — kalbėjo konsteblis, — jis turėtų kažkur būti.

Tomas atsivertė ištrintų pranešimų aplanką, šlamšto aplanką, visus elektroninio pašto duomenų bazėje esančius aplankus. Pranešimas dingo.

Ir jam dingtelėjo mintis, ar tik nebus visko įsivaizdavęs.

Bet tik ne tą klyksmą. O ne.

Jis atsisuko į policininką.

— Turbūt manote, kad viską išsigalvojau. Ne, aš jį mačiau. Kad ir kas jie būtų, jie gerai išmano technologiją. Ir anksčiau taip atsitiko: šią savaitę gavau pranešimus, kurie vėliau dingo ir nušlavė visą mano duomenų bazę.

Vilingemas nebežinojo, nei ką manyti, nei ko griebtis. Tas vyras labai blogai jaučiasi, bet jis neatrodė išprotėjęs, tebuvo tik šoko būsenos. Be abejonės, kažkas atsitiko, tačiau nors jis ir nedaug ką teišmanė apie elektroninį paštą, pranešimai negalėjo paprasčiausiai dingti. Gal jie netyčia buvo nukelti į kitą rinkmeną, kaip jam pačiam buvo atsitikę.

— Pabandykime dar kartą, sere. Peržiūrėkime kiekvieną failą.

Buvo jau po vidurnakčio, kai jie baigė. Nerado nieko.

Tomas maldaujamai pažiūrėjo į jį:

— Ką dabar darysime?

Ryšių su šeimomis darbuotojas susimąstė.

— Galėtume pabandyti susisiekti su Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriumi, nors abejoju, ar ką nors rasime tokį vėlyvą metą, ir dar sekmadienio naktį. O gal vertėtų kreiptis į interneto aptarnavimo techninę pagalbą, jie turėtų dirbti ištisą parą? — Jis suraukė kaktą. — Aš, ee... Gerai pagalvojus, manyčiau, reikėtų pirmiausia pranešti Kriminalinio skyriaus vyresniajam inspektoriui Greisui.

— Aš dar pabandysiu, — pasakė Tomas. Jis susirado numerį ir surinko jį. Automatinis atsakiklis liepė palaukti. Po dešimties minučių sumautos muzikos pasigirdo paslaugus žmogaus balsas su indišku akcentu. Dar po dešimties minučių, kurios virto valandomis, jis grįžo prie ragelio ir pranešė, kad nerado jokio pranešimo ar jo priedo pėdsako.

Tomas įsiutęs nutrenkė telefoną.

— Ką tiksliai pasakė jūsų žmona? — paklausė Vilingemas tokiu tonu, kuris Tomui pasirodė labai skeptiškas.

Tomas pasistengė mąstyti blaiviai ir kuo tiksliau pakartoti jos žodžius.

— Ji pasakė: „Nesakyk policijai. Daryk tiksliai taip, kaip jie tau lieps, antraip ateis Makso eilė, o vėliau ir Džesikos. Prašau, daryk, kaip jie lieps. Tik nesakyk policijai, nes jie žinos, kad taip padarei.“

— Kas tie „jie“?

— Aš nežinau, — visiškai sugniužo jis.

Vilingemas išsitraukė savo skaitmeninį radiją. Tomas iškart uždengė jį ranka.

— NE!

Jiedu ilgai tylėjo. Pasirodė dar keli nauji pranešimai, kuriuos ištrynė šlamšto filtras. Tomas patikrino kitus aplankus. Nieko.

Pagaliau Vilingemas prabilo:

— Manau, turiu nusiųsti pranešimą apie tai.

— Ne! — nutraukė jį Tomas.

— Negrės joks pavojus, sere. Aš pasiųsiu jį į policijos sistemą.

— NE!

Nusistebėjęs tokiu karštu protestu, konsteblis iškėlė rankas.

— Gerai, sere, supratau. — Jis nusiviepė. — Ką pasakytumėte, jeigu paruoščiau po puoduką arbatos arba kavos ir galėtume pamąstyti, ką daryti toliau?

— Kavos, — sutiko Tomas. — Kava praverstų, ačiū. Juoda, be cukraus.

Konsteblis išėjo. Tomas neatitraukė akių nuo ekrano: kažkur už jo horizontų glūdėjo visas jo gyvenimas.

Atėjo naujas pranešimas. Iš postmaster@scarab.tisana.al. Jis išsyk atsivertė jį.

Sveikinu, Tomai! Tu labai greitai susigaudei! Dabar eik iš namų, sėsk į Kelės automobilį, važiuok į A23 London Roudo kelią ir lauk, kol ji tau paskambins. Man nepatinka, kad tu nepaisai mano nurodymų nesikalbėti su policija. Jeigu pratarsi bent vieną žodelį — bent VIENĄ — savo naujajam geriausiam draugui, tam savo naujokėliui farui ūkvedžiui, tada, drauguži, jau nebepamatysi savo žmonos gyvos. Nebandyk atsakyti į šį pranešimą. Ir nevark ieškodamas paslėptos kameros — tu į ją žiūri.

65

Kleo jam nusišypsojo. Jos veidas buvo toks kilnus, toks gražus žvakių šviesoje. Kambaryje švelniai grojo džiazas. Rojus Greisas jautė jos šiltą,

mielą kvėpavimą ant savo veido, matė ant jos skruostų išdrikusias suveltų plaukų gijas.

— Buvo neblogai, — sušnabždėjo ji.

— Kaip farui?

Ji žaismingai kumštelėjo jį. Vėliau suėmė rankomis jo veidą ir pabučiavo į lūpas. Lova buvo tokia jauki ir Kleo buvo tokia jauki, taip gera būti šalia; atrodė, jis pažino ją daugybę metų, atrodė, pasaulyje nebuvo geresnės poros už juodu.

Glamonėdamas jos odą, jautė savyje ryškų, malonų spindesį, jautė neapsakomą tobulą ramybę. Bent jau šią akimirką jis sklandė tokioje erdvėje, kurios jau nebesitikėjo sulaukti savo gyvenime. Tada prisiminė, kad jam kažkas skambino, kad siuntė žinutę, į kuriuos jis nekreipė dėmesio, nors ir privalėjo. Jis žvilgtelėjo į ant stalelio prie lovos esantį laikrodį, švytintį melsva šviesele.

Penkiolika minučių po pirmos.

Šūdas!

Pasivertė ant šono, sugrabaliojo ant grindų numestą mobilųjį telefoną ir nuspaudė mygtuką, atsiversdamas gautą žinutę.

Tai Glenas prašė, kad jis paskambintų, jeigu perskaitys žinutę iki vidurnakčio, o jeigu ne, tuomet palaukti ryto. Palengvėjusia širdimi jis padėjo telefoną.

— Džiaugiuosi, kad atėjai, — sumurmėjo Kleo.

— Suviliojo *Glenfiddich*, ir tiek. Negalėjau atsispirti.

— Tai tu toks lėkštas, a, Kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektoriau Rojau Greisai? — erzino ji. — Darai bet ką už dykai gautą gėrimą?

— Aha. Ir dar gal bent kiek buvo smalsu dėl tavo sužadėtinio. Ar tai irgi lėkšta? — Jis giliai įkvėpė pajutęs, kaip ji rankomis suėmė jo kiaušelius.

— Ar žinai, kaip sakoma, vyresnysis inspektoriau? — Ji švelniai spūstelėjo juos.

Žioptelėjęs iš malonumo — ir mažumėlę iš skausmo — jis paklausė:

— Kaip sakoma?

— Kai suimi į savo rankas vyro kiaušelius, jo širdis ir protas seks iš paskos.

Jis garsiai iškvėpė pasigardžiuodamas, kai ji bent kiek atleido.

— Tada visą likusią naktį pasakok apie savo planus, — sušnabždėjo jis.

Ji spūstelėjo stipriau ir vėl jį pabučiavo.

— Kad ir kokie būtų mano planai, dabar tu nelabai sugebėtum vesti derybas!

— O kas veda tas derybas?

— Tau atrodo, kad tu pats! — Ji atitraukė rankas, išsirito iš lovos ir nustypčiojo per kambarį. Jis stebėjo, kaip tas lieknas nuogas kūnas, ilgos kojos, kietas, apvalus, balkšvas ir nuostabus užpakaliukas dingo už durų. Rojus susinėrė už galvos rankas ir atvirto ant minkštutės pūkų pagalvės.

— Nepagailėk ledukų! — šūktelėjo jis.

Netrukus ji grįžo su dviem skimbčiojančiomis stiklinaitėmis ir vieną padavė jam. Įlipusi į lovą, pakėlė savąją ir susidaužė su juo. Krestelėjusi galvą išdrožė:

— Į sveikatytę, ausytės! Būk sveikutė, nosiuke! Lig dugnelio, draugeli! — Ir mauktelėjo pusę stiklinaitės.

Jis pakėlė savąją.

— Į sveikatytę, ausytės! — atsiliepė jis ir gerokai gurkštelėjo. Rytdiena — už kalnų. O jos akys, įsmeigtos į jį, svaidė kibirkštis.

— Vadinasi, atėjai vien norėdamas sužinoti apie mano sužadėtinį. Ar tai buvo vienintelė priežastis, vyresnysis inspektoriau Rojau Greisai?

— Liaukis taip mane vadinti!

— O kaip nori, kad vadinčiau? Pakvaišėliu iš kito pasaulio galo?

Jis išsišiepė.

— Būtų gražu. O šiaip ir Rojus tiktų.

Ji pakėlė stiklinaitę prie lūpų, tada jausmingai pabučiavo jį ir įstūmė jam į burną viskiu prakvipusį ledo gabalėlį.

— Rojus! Nuostabus vardas. Kodėl tave tėvai pavadino Rojumi?

— Aš niekada neklausiau.

— O kodėl?

Jis patraukė pečiais.

— Niekada nešovė į galvą.

— Ir tu esi detektyvas? Maniau, teiraujiesi apie *viską*?

— O kodėl tave pavadino Kleo?

— Nes... — Ji sukikeno. — Man truputėlį gėda sakyti, bet, matai, mano mamos mėgstamiausi romanai buvo „Aleksandrijos kvartetas". Mane pakrikštijo vienos veikėjos vardu — Klea, tiktai tėtis blogai padiktavo, kai registravo bažnyčioje. Vietoje „a" pasakė „o" — taip ir liko.

— Negirdėjau jokio „Aleksandrijos kvarteto".

— Ką čia šneki! Aišku, juos skaitei!

— Matyt, mano vaikystė buvo skurdi.

— Arba tuščiai iššvaistyta?

— O tu ar žaidei pokerį, kai buvai dvylikos metų?

— Aš tą ir noriu pasakyti! Dieve, tave mokyk ir mokyk! „Aleksandrijos kvartetas" — keturių romanų ciklas, kurį parašė Lorencas Darelas, — nuostabios, susijusios istorijos. *Džastina, Baltazaras, Montolivas ir Klea.*

— Gal jie ir buvo, jeigu...

— Jeigu kas?

— Jeigu išdygai tu.

Jo telefonas vėl suskambo. Šį kartą jis atsiliepė labai nenoriai.

Po dviejų minučių dar nenoriau išlipo iš lovos ir nerangiai užsitempė puskojines.

66

— Tu greitai išsigąsti, ar ne, Kele?

Apakinta šviesos, ji muistėsi savo pančiuose stengdamasi atsitraukti su kėde, išsisukti nuo to šlykštaus juodo vabalo besiranganči ų kojų, kurias prikišo prie jos veido žemas, išpampęs amerikietis.

— Neeeee! Prašau, neeeeeeeee!

— Čia tiktai vienas iš mano numylėtinių. — Jis klastingai dėbsojo į ją.

— Ko jūs norite iš manęs? Ko norite?

Staiga jis atitraukė vabalą ir dabar už kakliuko laikė degtinės butelį.

— Gurkštelėsi?

Ji nusisuko. Drebėjo. Iš siaubo. Iš alkio. Iš alkoholio troškulio. Ašaros sruvo veidu.

— Aš žinau, kad nori išgerti, Kele. Gurkštelėk ir iš karto pasijusi geriau.

Ji žvėriškai troško to butelio, norėjo stverti jį ir užsiversti visą. Tačiau pasiryžo nesuteikti jam tokio malonumo. Akies kampučiu ji tebematė tas besiranganèias kojas, žibančias šviesoje.

— Imk vieną mažutėlį gurkšnelį.

— Man reikia savo vaikų, — pratarė ji.

— Aš manau, kad tau labiau reikia degtinėlės.

— Apsišik!

Ji pamatė šešėlį ir iš karto pajuto sunkų smūgį į veidą. Iš skausmo suklîko.

— Nepakęsiu šitokio šūdo iš nusususios kekšės — supranti?

— Apsišik!

Kitas smūgis buvo toks stiprus, kad Kelė apvirto su kėde. Su didžiausiu trenksmu nugriuvo ant akmeninių grindų. Visą kūną nudiegė skausmas. Ji pravirko.

— Kodėl jūs šitaip elgiatės su manimi? — raudojo ji. — Ko norite iš manęs? KO NORITE?

— Gal trupučiuką paklusnumo? — Jis vėl prikišo vabalą jai prie veido. Taip arti, kad ji užuodė rūgštų kvapą. Ant skruosto pajuto, kaip šiurena jo kojos.

— Neeeeeeeee! — Ji rangėsi, muistėsi, voliojosi kartu su kėde trinksėdama, pokšėdama, vos pakeldama skausmą. — Neee, neee, neee! — Jos alsavimas dažnėjo, darėsi vis isteriškesnis, trūko oro. Ji pajuto didžiulį pyktį Tomui. Kur jis? Kodėl neieškojo jos, negelbėjo?

Vėliau ji nurimo, gulėjo išsekusi žiūrėdama į akinančią šviesą ir tamsą.

— Prašau, — meldė ji. — Aš nežinau, kas jūs toks. Man tereikia savo vaikų. Savo vyro. Prašau, išleiskite mane.

Ji buvo tikra, kad viskas atsitiko dėl tos elektroniniu paštu gautos žinutės, dėl to, kad Tomas nuėjo į policiją.

— Kodėl aš čia? — paklausė ji, tarytum laukdama patvirtinimo.

Tylu.

— Ar jūs pykstate ant manęs? — verkšleno ji.

Staiga jo balsas sušvelnėjo:

— Vien dėl to, kad blogai elgiesi, Kele. Aš tiktai noriu, kad tu bendradarbiautum.

— Tuomet atriškit mane, po velnių!

— Manau, šiuo metu tai neįmanoma.

Ji užsimerkė stengdamasi mąstyti kuo blaiviau, įveikti tą baisų alkoholio troškimą. Bent vieno *Stoli* gurkšnelyčio troškimą. Tačiau ji nesirengė suteikti malonumo tam amerikonui. Jokiu būdu, nieku gyvu, niekada, niekada, niekada.

Tačiau troškulys užvaldė mintis.

— Prašau, ar galiu dabar išgerti? — paprašė ji.

Tą pačią sekundę butelis prigludo jai prie burnos, ir moteris ėmė godžiai ryti. Ir akimirksniu pajuto atgaunanti jėgas. Dieve, kaip gera. Gal ji klydo dėl šito žmogaus, gal jis vis dėlto geras.

— Puiku, Kele! Gerk toliau. Iš tikrųjų gera, ar ne?

Ji dėkingai linktelėjo.

— Matai? Aš viską darau, kad tik tau būtų gera. Tu būsi gera man — aš būsiu geras tau. Ar ko nors nesupranti, ką pasakiau?

Ji papurtė galvą. Kai jis netikėtai atitraukė butelį, ji nuliūdo.

Ir staiga jai vėl nušvito protas. Mintyse prabėgo visi matyti siaubo filmai. Kas, po velnių, šitas vyras? Serijinis žudikas? Ką jis ketino padaryti jai? Baimė siautėjo joje lyg koks laukinis žvėris. Ar ją išprievartaus? Kankins?

„Aš mirsiu čia, tamsoje, nebeišvydusi Džesikos, Makso ir Tomo."

Kaip reikia elgtis su tokia būtybe? Ji matė filmuose, kaip belaisviai bandydavo užmegzti ryšį, kažkokius saitus su savo pagrobėjais. Jeigu jie šiek tiek pažįsta tave, tada jiems būna sunkiau tau pakenkti.

— Kuo jūs vardu? — paklausė ji.

— Nemanau, kad tau reikėtų rūpintis tuo, Kele.

— Aš norėčiau sužinoti.

— Dabar tave paliksiu kuriam laikui. Jeigu pasiseks, netrukus tavo vyras prisidės prie tavęs.

— Tomas?

— Atspėjai!

— Atvažiuoja Tomas?

— Atvažiuoja Tomas. Turbūt nenori, kad jis rastų tave gulinčią ant žemės, ar ne?

Ji papurtė galvą.

— Tuojau pasodinsiu tave tiesiai. Noriu, kad gerai atrodytum prieš kamerą!

— Kamerą?

— Aha.

Ji paklausė apgirtusiu balsu:

— Kodėl kamera?

— Tu būsi žvaigždė!

67

Buvo 1.25 nakties, kai Gleno Brensono miegamajame iš jo mobiliojo telefono pratrūko „Jay-Z". Jis skubiai švystelėjo ranką norėdamas atsiliepti ir nutildyti tą sušiktą daiktą, kad neprikeltų Ari, tačiau pataikė į stiklinę vandens, kuri nulėkė nuo stalelio ant grindų kartu su jo mobiliuoju ir žadintuvu.

Apkvaitusia galva šoko iš lovos ir suskato grabalioti po staliuku, kur nukrito telefonas, o muzika vis garsėjo. Pagaliau pastvėręs jį, nuspaudė mygtuką.

— Seržantas detektyvas Brensonas, — tylutėliai atsiliepė jis susirietęs, tarytum nuo to balsas dar labiau prisloptų.

Tomas Braisas. Siaubingai persigandęs.

— Seržante detektyve Brensonai, atsiprašau, kad skambinu taip vėlai.

— Ne, nieko tokio, Tomai... tik palaukite...

— Dėl Deivo meilės! — užsirūstino Ari. — Prikėlei parvažiavęs po vidurnakčio, o dabar vėl tas pat. Jau teks pagalvoti apie atskirus miegamuosius. — Ji demonstratyviai apsivertė ant kito šono.

„Labai gražiai prasideda savaitėlė", — niūriai pagalvojo Brensonas ir išėjo iš kambario. Jis nusinešė telefoną į ryškiai oranžinį vonios kambarį ir uždarė duris.

— Labai atsiprašau. Jau galiu kalbėti, — atsiliepė jis, nuogutėlis tupėdamas ant klozeto dangčio, nes kitur nebuvo kur. — Na, tai pasakokite? — Vonioje kvepėjo kalkėmis. Jis nužvelgė spindinčias naujas stiklines dušo duris, kurias įstatė praėjusią savaitę, ir tas nesąmoningas plyteles su tigro dryžiais, kurias išrinko Ari, o meistras baigė lipdyti penktadienį. Jie atsikraustė į šį namą prieš tris mėnesius. Labai graži vieta, čia pat jūra ir platūs laukai. Soltdynas. Tačiau Ari sakė, kad šiomis dienomis visi kaimynai sukilę ant kojų, nes vos už mylios nuo čia buvo rastas Dženės Streton kūnas.

— Man reikia žinoti, ar saugu kalbėti šia linija? — vos ne isteriškai prašneko Tomas Braisas. Girdėjosi kažkoks ūžimas, tarytum jis būtų sėdėjęs automobilyje.

Brensonas pažiūrėjo į savo telefono ekranėlį: tas žmogus skambino iš savo mobiliojo. Norėdamas apraminti Braisą, jis pasakė:

— Jūs skambinate į mano mobilųjį, kuris priklauso policijai, vadinasi, visi signalai užkoduoti. Viskas saugu. — Jis nutarė negąsdinti Tomo sakydamas, kad jo mobilusis turbūt yra normalus ir į jį galėjo įlįsti bet kas, tereikėjo tiktai nustatyti tą patį dažnį. — Kur jūs, Tomai?

— Nenoriu sakyti.

— Gerai. Jūs ne namie?

— Ne. Namuose nesaugu kalbėti — ten slapti mikrofonai.

— Ar norite kur nors susitikti?

— Taip. Ne. Taip — tiksliau... reikia, kad man padėtumėte.

— Aš tam čia ir esu.

— Kaip man žinoti, kad galiu pasitikėti jumis? Kad bus konfidencialu?

Brensonas susiraukė išgirdęs tokį klausimą.

— Kaip galėčiau užtikrinti jus?

Ilga tyla.

— Alio? Pone Braisai, Tomai, ar jūs dar čia?

— Taip. — Jo balsas nuslopęs.

— Ar girdėjote mano klausimą?

— Aš nežinau, ar... ar galiu. Nenoriu rizikuoti.

Ryšys išsijungė.

Glenas Brensonas paskambino numeriu, kuris buvo ekranėlyje, tačiau iš karto įsijungė balso paštas. Jis paliko žinutę pranešdamas, kad skambino, ir palaukė keletą minučių, jau visiškai atsibudęs ir sukdamas galvą, ką padaryti, kad Ari būtų supratingesnė. Aha, velniškai sunku, bet argi nebūtų miela, jeigu ji bent kiek jį užjaustų. Jis gūžtelėjo pečiais. Velniai nematę. Gal jam vertėtų paskaitinėti tą knygelę, kurią ji padovanojo Kalėdų proga, tą „Vyrai — iš Marso, moterys — iš Veneros". Žmona sakė, kad gal ji padės jam suprasti, ką moterys jaučia. Tačiau jis abejojo, ar kada jam iš tikrųjų pavyks suprasti, ko moterys nori. Vyrai ir moterys atėjo ne iš skirtingų planetų — jie atėjo iš skirtingų visatų.

Jis vėl paskambino į Braiso mobilųjį. Ir vėl iš karto įsijungė balso paštas. Tada surinko jo namų telefono numerį, ir staiga jį suėmė neapsakoma baimė.

— Prapuolė? — paklausė Rojus Greisas stovėdamas su Brensonu Tomo Braiso namų prieškambaryje. Jau buvo dešimt po antros. Rytas. Jis įbedė įsiutusį žvilgsnį į jauniklį policininką. — Ką reiškia tas sumautas „prapuolė"?

— Aš užlipau į viršų pažiūrėti, ar jis gerai jaučiasi, o jo ten nebuvo.

— Tomas Braisas, jo keturmetė dukrytė ir septynmetis sūnus išeina iš namų, o tu, po perkūnais, nematei?

— Aš, a... — bejėgiškai miksėjo Krisas Vilingemas.

— Tai tu, po perkūnais, užmigai darbe, ar ne?

— Ne, aš...

Greisas kramtė gumą, kad užmuštų alkoholio kvapą, ir gręžė akimis jaunąjį policininką.

— Tu privalėjai juos prižiūrėti. Ir stebėti *jį*, nes *jis* yra pagrindinis įtariamasis. Ir leidai, kad jie tau dingtų iš akių?

Ryšių su šeimomis darbuotojas papasakojo abiem detektyvams viską, kas atsitiko per pastarąsias kelias valandas, ypač apie tą elektroniniu paštu gautą pranešimą, kurį Tomas Braisas tvirtino gavęs ir kuris čia pat dingo iš kompiuterio.

Greisas prisistatė čia tiesiai iš Karališkosios Sasekso grafystės ligoni-

nės, kur jaunosios konsteblės detektyvės, į kurią jis dėjo tiek daug vilčių, Emos Džeinės Boutvud gyvybė buvo palaikoma aparatų, ir jau rengtasi ją vežti į operacinę. Jam teko atlikti žiaurią užduotį: paskambinti jos tėvams ir pranešti, kad nesitikima, jog jų dukra išgyvens.

Jis paliko Kleo labai nenoromis ir apsvaigęs iš laimės, tačiau kai sužinojo, kaip sužalota Ema Džeinė ir kokia jos būklė, dingo visas šios nakties, praleistos su Kleo, malonumas, — bent jau kol kas, — ir dabar jautėsi labai prislėgtas bei susirūpinęs dėl Emos Džeinės.

Kol kas neatpažintas furgono vairuotojas tebebuvo be sąmonės ir gulėjo tos pačios ligoninės intensyviosios terapijos skyriuje. Greisas paskyrė policininką, kuris turėjo budėti prie jo lovos ištisą parą, ir susitikęs su juo nurodė, kad tą pačią sekundę, kai sužeistasis atgaus sąmonę, jį areštuotų dėl bandymo nužudyti policijos darbuotoją. Greisui teliko tikėtis, kad jiems neteks pakeisti kaltinimą nužudymu.

O konsteblis detektyvas Nikas Nicholas laukė jo sugrįžtant į pasitarimų kambarį — jis norėjo parodyti Greisui paimtą skreitinį kompiuterį. Dar tas sukčius ponas Tomas Braisas išsinešdino kažkur iš namų su abiem savo vaikais. Ką tai reiškė?

O savaitė prasidėjo vos prieš dvi valandas.

Jis atsisuko į Brensoną:

— Sakei, kad kai Braisas paskambino tau, jo balsas skambėjo keistai. Išsigandęs?

— Stipriai išsigandęs, — patvirtino Brensonas.

Greisas sekundėlę pamąstė.

— Ar vakar liepei jam užpildyti formą dėl žmonos dingimo?

Brensonas linktelėjo.

— Įsegei į bylą? Užregistravai?

— Taip.

— Paskambink Nikui — jis dabar pasitarimų kambaryje. Paprašyk, kad pažiūrėtų: ten turi būti ponios Brais artimųjų ir draugų adresai. Persigandęs žmogus toli nevažiuos su vaikais vidury nakties. Ar nurodei, kaip atrodo automobilis?

Ir Krisas Vilingemas, ir Glenas Brensonas spoksojo į jį sutrikę: tai nė vienam nebuvo atėję į galvą.

— Kas čia, po perkūnais, darosi?

Glenas Brensonas pabandė jį nuraminti:

— Rojau, nežinojau, kiek mes turėjome kontroliuoti jį. Krisas čia buvo vien tam, kad padėtų jam susidoroti ir apsaugotų.

— Taip, ir jeigu praneštume visiems, kokiame sumautame automobilyje jis sėdi, galėtume dar labiau jį apsaugoti: visi prakeikti patruliuojantys automobiliai tuo užsiimtų. — Nors jis ir žinojo, kad nakties metu jų ne kažin kiek patruliavo.

— Ar pasakyti Nikui, kad sukviestų kitus būrio žmones?

Greisas minutėlę svarstė. Jam velniškai knietėjo išversti iš lovos Normaną Potingą, tačiau jis jautė, kad laukė labai ilga diena. Jau verčiau leisti, kad kiek įmanoma daugiau jo žmonių numigtų ir bent keli ateitų šviežia galva į pusės devintos pasitarimą.

Jis dar turėjo rasti žmogų, kuris pakeistų Emą Džeinę. O kaip reaguos Alisona Vosper, išgirdusi apie dar vieną autoavariją, kuri įvyko policijai vejantis nusikaltėlį? Taksi vairuotojas ligoninėje, sužeistas nesunkiai, o jo keleiviui, kuris sėdėjo neprisisegęs saugos diržo, sulaužyta koja. Laikraščio *Argus* korespondentas jau stypso ligoninėje, ir netrukus visi kaip vanagai puls taršyti šią istoriją.

Šūdas, šūdas, šūdas.

— Viena problema: nežinau jų automobilio registracijos numerio, — nusiskundė Glenas Brensonas.

— Na, nesunku sužinoti — kažkur name turėtų būti koks nors dokumentas.

Palikęs Brensoną prie telefono, o budintį ryšių su šeimomis darbuotoją ieškoti apačioje informacijos apie automobilį, Greisas užlipo į viršų. Ten rado vaikų miegamuosius ir tėvų miegamąjį nepaklota lova. Nieko gero. Tomo Braiso darbo kambarėlis teikė daugiau vilčių. Jo rašomasis stalas buvo apkrautas darbiniais segtuvais, čia pat ant stovo stovėjo ir kamera, kuri montuojama prie kompiuterio.

Nors vėmalų dvokas ir rietė nosį, Greisas iškniso stalčius ir nieko neradęs pasuko prie aukštos juodo metalo spintelės segtuvams.

Visa informacija buvo segtuve su užrašu „AUTOMOBILIAI“.

Ne visada policininkui būtina turėti kosminių mokslų daktaro laipsnį, pagalvojo jis.

*

Po penkiolikos minučių Greisas ir Brensonas jau buvo viename iš Vaithoko daugiaaukščių komunalinių namų ir kėlėsi į viršų šlykščiu liftu, kurio visos sienos buvo ištepliotos nešvankiais piešiniais ir žodeliais, o viename kampe telkšojo šlapimo bala.

Išlipę aštuntame aukšte, jie nuėjo koridoriumi ir paspaudė 72-ojo buto mygtuką.

Po kelių sekundžių atsiliepė moteriškas balsas:

— Kas čia?

— Policija! — pasakė Greisas.

Duris atidarė suvargusi, nusikamavusi penkiasdešimtmetė moteris, apsirengusi chalatu ir apsiavusi šlepetėmis su bumbulais. Jaunystėje ji turėjo būti graži, tačiau dabar jos veidas buvo sudiržęs, išvagotas raukšlių. Banguoti šviesūs, jau žylantys plaukai pakirpti bet kaip. Dantys pageltę, turbūt nuo nikotino, sumetė Greisas, suuodęs tabako tvaiką. Kažkur už jos rėkė vaikas. Galėjai suuosti ir apkartusių, pridegintų riebalų kvapą.

Greisas iškėlė savo pažymėjimą.

— Braitono kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius Greisas, o čia — seržantas detektyvas Brensonas. Ar jūs esate ponia Margareta Stivenson?

Ji linktelėjo galvą.

— Jūs esate ponios Kelės Brais motina?

Pasvyravusi ji pasakė:

— Taip. Jo čia nėra. Jūs ieškote Tomo? Jo čia nėra.

— Ar žinote, kur jis? — paklausė Greisas.

— Ar žinote, kur mano dukra?

— Ne, mes stengiamės ją surasti.

— Ji nebūtų taip paprasčiausiai dingusi, nebūtų palikusi vaikų. Ji negalėdavo išleisti jų iš akių. Net nepalikdavo čia, pas mus. Prieš kokią valandą Tomas atvežė vaikus. Tik paskambino į duris, įstūmė juos ir išlėkė.

— Ar sakė, kur važiuoja?

— Ne. Sakė paskambinsiąs vėliau.

Riksmai sustiprėjo. Sunerimusi ji grįžtelėjo atgal.

Greisas ištraukė iš kišenės vizitinę kortelę ir padavė jai.

— Prašau paskambinti man, kai jis susisieks su jumis — į mano mobilųjį.

Ji paėmė kortelę ir paklausė:

— Gal norite užeiti? Gal puodelį arbatos? Aš turiu nuraminti Džesiką. Mano vyrui reikia miegoti. Jis serga Parkinsono liga. Jam būtinas poilsis.

— Atsiprašau, kad sutrukdėme jus, — pasakė Greisas. — Ponas Braisas taip nieko ir nepasakė?

— Nieko.

— Nepaaiškino, kodėl atvežė vaikus vidury nakties?

— Kad jiems būtų saugiau — štai ką pasakė. Ir daugiau nieko.

— Dėl ko saugiau?

— Nesakė. Kur Kelė? Kaip manote, kur ji gali būti?

— Mes nežinome, ponia Stivenson, — atsakė Glenas Brensonas. — Kai tik ją surasime, iš karto pranešime jums. Ar tikrai ponas Braisas nepasakė, kur išvažiavo?

— Sakė, kad važiuoja ieškoti Kelės.

— Nepasakė kur?

Ji papurtė galvą. Pasigirdo dar didesnis riksmas. Greisas su Brensonu reikšmingai susižvalgė.

— Atsiprašau, kad jus sutrukdėme, — pasakė Greisas ir nusišypsojo tikėdamasis ją apraminti. — Mes surasime jūsų dukrą.

68

Tomas iš lėto važiavo Kelės „Espace“ automobiliu į šiaurę nuo Braitono, spausdamas rankoje mobilųjį telefoną ir visas drebėdamas. Kelias buvo tuščias, labai retai pasirodydavo priešpriešiais atvažiuojantis automobilis, tik kartkartėmis veidrodėlyje švystelėdavo šviesos ir pralenkdavo jį.

Galvoje šmėkščiojo miglotos mintys. Kūnas buvo įsitempęs it styga. Jis palinko į priekį nervingai žvilgčiodamas į veidrodėlį, jausdamas, kaip iš baimės spazmuoja skrandis.

„O, Dieve. Brangioji, kur tu?"

Jis nežinojo, nei ką daro, nei ko tikėtis. Smegenys buvo užblokuotos: nebesugebėjo mąstyti, galvoje įstrigo tiktai kompiuteryje matyti žodžiai.

Jis įsivaizdavo tą mergaitę, Dženę Streton, kurią jos kambaryje paskerdė kažkoks galvą apsigaubęs vyras. Tik dabar tenai buvo ne Dženė Streton, o Kelė.

Tomas nenumanė, nei kur Kelė galėjo būti, nei ką ji mąstė. Kad ir ką tektų padaryti, kad ir kiek tai kainuotų — jis privalėjo ją pasiekti.

Pinigai. Štai ko jie norės, svarstė jis pusiau aptemusia sąmone. Jie pagrobė Kelę ir dabar laukė pinigų. Jie nepatikės, kad jis ne per daugiausia jų turi, tačiau jis atiduos viską, ką turėjo pasaulyje. *Viską.*

Priekyje išniro užrašas: „KAUFOLDAS. HEIVORDS HYTAS."

Staiga mobiliojo ekranėlis užsižiebė, telefonas suskambėjo:

Skambina privatus numeris.

Jis nervingai paspaudė mygtuką.

— Alio?

— Ponas Braisas?

Seržantas detektyvas Brensonas. *Šūdas.* Jis skubiai išjungė ryšį.

Netrukus dukart supypsėjo: gauta žinutė.

Jis atsivertė ją. Jau trečią kartą seržantas Brensonas prašė jam paskambinti.

„Kele, brangute, dėl Dievo, paskambink man!"

Veidrodėlyje pasirodė žibintų šviesos. Nors jis tevažiavo 40 mylių per valandą greičiu keliu su skiriamąja juosta, šį kartą automobilis jo nelenkė, važiavo prilipęs iš paskos. Jis sumažino greitį iki trisdešimties. Šviesos nenutolo. Jo gerklė išdžiūvo.

Telefonas vėl suskambo. Numeris ekranėlyje buvo nematytas. Jis atsiliepė virpančiu balsu:

— Klausau?

Pasigirdo vyriškas balsas su gomuriniu Rytų Europos akcentu:

— Pone Braisai, kaip laikotės?

— Kas... kas jūs? — paklausė jis. Dabar šviesos visai priartėjo, akino.

— Jūsų žmona norėtų jus pamatyti.

Jis jau vos beįžiūrėjo kelią prieš save.

— Kaip ji? Kur ji?

— Jai viskas gerai, laikosi puikiai. Ji laukia susitikimo.

— Kas jūs?

— Už pusmylės priekyje bus kelio išplatėjimas. Įsuk ten ir išjunk variklį. Sėdėk mašinoje ir nesigręžiok. — Ryšys nutrūko.

Jis nebežinojo, ką daryti. Leisdamasis ilga nuokalne žemyn, priekyje pamatė ženklus, nukreipiančius į sodininkystės centrą kairėje. Čia pat išryškėjo ir mėlynas „P“ kelio ženklas.

Tada pamatė ir kelio išplatėjimą.

Širdis daužėsi krūtinėje lyg koks paklaikęs paukštelis. Burna išdžiūvo iš baimės. Jis stengėsi galvoti kuo blaiviau, kuo protingiau. Vidinis balsas liepė nesustoti, važiuoti toliau, paskambinti Brensonui, perduoti viską į policijos rankas.

Čia pat ramesnis, logiškesnis balsas perspėjo jį, kad sustotų, antraip Kelė žus.

Jį apsupo kompiuteryje girdėto jos siaubingo klyksmo aidas.

Tas klyksmas ten buvo realus.

Ir ta moteris, kurią jis matė savo kompiuteryje praėjusio antradienio vakarą, ta į gabalus supjaustyta moteris taip pat buvo reali.

Jis parodė kairįjį posūkį, sulėtino greitį, pasuko į šalį.

Šviesos neatsiliko.

Jis sustojo, išjungė variklį ir sėdėjo, iš baimės pastėrusiu žvilgsniu žiūrėdamas tiktai priešais save, pasiryžęs kaip nors ištverti viską iki galo.

Šviesos veidrodėlyje užgeso. Tamsu. Tylu. Zvimbtelėjo išjungiamas variklis. Jis tarsi išvydo judantį šešėlį. Užpakalyje pasirodė šviesos ruoželiai. Artėjo ir didėjo. Pro šalį praūžė sunkvežimis. Jo užpakalinės šviesos ištirpo tamsoje.

Staiga vienu metu atsidarė abejos galinės „Espace“ durelės. Ranka lyg replės suveržė jam gerklę.

Kažką užspaudė ant burnos ir nosies. Aštriai, rūgščiai dvokianti drėgna medžiaga. Tomas išsyk pajuto galvos skausmą, lyg viela perskrodusį jo smegenis.

Tarytum kas būtų išjungę televizorių: mažytį šviesos ruoželį kaipmat prarijo tamsa.

69

Kitas Sasekso policininkas, prižadintas skambučio ankstyvą rytmetį, buvo seržantas detektyvas Džonas Rajus iš Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus. Kai suskambo jo mobilusis telefonas, žadintuvas rodė 2.43 ryto, ir jis nusikeikė, kad nebuvo išjungęs to prakeikto aparato.

Jo žmona tiktai sukrutėjo, bet nieko nesakė, o jis pats, jau visai atsibudęs, skubiausiai įsijungė lempą prie lovos ir pažiūrėjo, kas skambina. Ekranėlyje tebuvo parašyta „Privatus numeris“. Beveik garantuotai iš darbo, pagalvojo jis.

Išgirdęs Dženės Streton nužudymą tiriančio vyresniojo pareigūno balsą, Rajus dirstelėjo į žmoną, paprašė Rojų Greisą palaukti, užsimetęs chalatą nulipo laiptais žemyn į virtuvę ir uždarė duris.

— Sere? — pagaliau pasakė jis. — Labai atsiprašau, kad teko palaukti.

— Atsiprašau už trukdymą, — pasakė Kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius. — Turiu skubiai kai ko paklausti. Praėjusį vakarą sistemoje užregistravai įvykį „Karinės padėties valdymas“.

„O, šūdeli“, — apniuko Džonas Rajus. Jis užregistravo tą prakeiktą šveicarų inžinieriaus skambutį vien iš pasiutimo. Iš tikrųjų tik juokais. Kas galėjo pamanyti, kad tie keli žodeliai atsigręš prieš jį!

— Tu nurodei balto „Ford Transit“ furgono registracijos duomenis. Tas furgonas praėjusį vakarą stovėjo prie įvykio vietos ir tas pats furgonas šią naktį pateko į avariją, kai jį didžiausiu greičiu vijosi.

— Supratau, — atsakė Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus viršininkas.

— Man dar neteko girdėti tokio posakio — „Karinės padėties valdymas“. Ką turėjai galvoje?

Rajus paaiškino.

Kai jis baigė, Greisas pasakė:

— Gerai, jeigu teisingai suprantu, tu sakai, kad turintys *Wi-Fi*, tai yra belaidį interneto ryšį, gali prisijungti prie bet kokios sistemos, kuri nėra apsaugota slaptažodžiu?

— Teisingai, sere. Belaidžio ryšio trasavimo programa — nedidukas daikčiukas, kainuojantis apie penkiasdešimt svarų, — duoda impulsą, ir bet kas, turintis *Wi-Fi*, gali per jį prisijungti prie interneto, jeigu yra tame diapazone ir jeigu tam nereikia slaptažodžio.

— Vadinasi, tokiu būdu galima laisvai gauti greitaeigį interneto ryšį?

— Būtent taip, sere.

— O kodėl jie to imasi?

— Paprasčiausiai dėl patogumo — pasitikrinti gautą elektroninį paštą arba išsiųsti pranešimus. Aš ir pats esu taip daręs. — Rajui jau buvo išlakstę visi miegai, jis pasuko prie virdulio, patikrino, ar jame yra vandens, ir įjungė, norėdamas pasiruošti puoduką arbatos.

— Ir pats taip esi daręs? Ką nori pasakyti?

— Važiavau automobiliu per Braitoną, kaip keleivis, sustojome prie šviesoforo, turėjau ant kelių pasidėjęs kompiuterį — jau atidarytą, ir pamačiau, kad internetas „gyvas“ — mano *Wi-Fi* pasigavo signalą iš belaidžio ryšio trasavimo programos. Tokiu atveju bematant galima prisijungti, pasitikrinti elektroninį paštą ir panaršyti po internetą.

Greisas tylėjo gromuliuodamas tai, ką išgirdo.

— Vadinasi, ponas Zaileris, kuris skundėsi, pyko ant to žmogaus baltame furgone, stovėjusiame prie jo namo, dėl to, kad anas buvo prisijungęs prie jo belaidžio ryšio trasavimo programos, pasinaudodamas savo *Wi-Fi*.

— Bent taip aš supratau, sere.

— Bet kodėl ponas Zaileris pyko? Argi tai buvo taip svarbu?

— Taip. Jeigu tuo metu jis būtų norėjęs išsiųsti arba atsiversti didelės apimties rinkmenas, visas procesas būtų labai sulėtėjęs. — Rajus bandė sugalvoti analogišką pavyzdį. — Jeigu savo namuose jūs vienu metu atsuktu-

mėte visus vandens čiaupus, vanduo bėgtų daug lėčiau negu naudotumėte tiktai vieną čiaupą. Na, tai neidealus pavyzdys.

— Vadinasi, tas žmogus furgone suprato, kad aptiko gerą vietą, kur galėjo prisijungti prie interneto?

— Taip, atrodo. Šitaip galima nemokamai naudotis internetu.

Vyresnysis inspektorius patylėjo.

— Tačiau dabar tie mokesčiai nėra dideli. Gal buvo kita priežastis?

Virdulys pradėjo šnypšti. Lauke buvo visiškai tamsu. Ant šaldytuvo durelių kreidele buvo nupieštas išstypęs vyras su kepure, sėdintis mažyčiame automobilyje, kurio ratai buvo nevienodo dydžio. Apačioje parašyta: „TĖVELIS“. Jo dukra Bekė buvo nupiešusi jį prieš gerus dešimt metų, kai jis dar dirbo Kelių policijoje. Tada jai buvo maždaug devyneri metai. Keista, ką padaro nuovargis, pagalvojo jis. Ko gero, nežiūrėjo į tą piešinuką bene dešimtmetį.

— Kita priežastis? — paklausė Džonas Rajus. — Taip. Jeigu norėtum išsiųsti savo pranešimus arba priimti juos taip, kad niekas tavęs nesusektų.

— Ačiū, — pasakė Greisas. — Tu labai pagelbėjai.

— Nėra už ką. Ar ta informacija apie tai, kokiu keliu ir prie ko buvo prisijungęs ponas Braisas savo kompiuteryje — ar ji buvo naudinga?

— Labai.

— Gerai, mes vis dar tebedirbame su juo.

— Gal pasikalbėsime vėliau.

— Jeigu rasime ką nors daugiau, paskambinsiu jums. — Iš vyresniojo inspektoriaus balso tono jis pajuto, kad Greisas jau nekantrauja norėdamas baigti pokalbį ir skubėti prie kito darbo — netgi dar skubesnio už šį skambutį, kuris kėlė jį ir visus namus ant kojų vidury prakeiktos nakties.

70

Greisas baigė pokalbį prie savo darbo stalo pasitarimų kambaryje ir siurbtelėjo stiprios saldžios baltos kavos, kurią pats ką tik pasiruošė. Regis, kol jo nebuvo, valytojos jau buvo spėjusios pasidarbuoti: kambarys švarutėlis, maisto kvapą permušė šiek tiek metalinis vaško kvapas, šiuk-

šlių dėžės tuščios. Šalia jo sėdintis Nikas Nicholas taip pat baigė pokalbį telefonu.

— Iš ligoninės — jokių žinių, — pranešė konsteblis detektyvas.

Greisas pagalvojo, kad šiuo metu gera žinia, kad nėra žinių. Jeigu nėra žinių, vadinasi, Ema Džeinė dar gyva.

— Gerai, — pasakė jis ir linktelėjo į tą pusę, kur stovėjo kompiuteris, kurį Nikas Nicholas buvo paėmęs iš furgono ir įkišęs į plastikinį maišą įkalčiams. — Noriu patikrinti gautus ir išsiųstus pranešimus jame.

Jis greitai peržiūrėjo, kokie nakties įvykiai užregistruoti *Vantage* sistemoje. Atmetus visą jų pačių sujudimą, ši sekmadienio naktis buvo tipiška — gana rami. Ateis ketvirtadienis ir penktadienis — naktimis darbo dešimteriopai padaugės.

Konsteblis užsimovė latekso pirštines, ištraukė kompiuterį iš maišelio ir atkėlė dangtį. Jis tebebuvo įjungtas, tereikėjo aktyvuoti. Kaip paprastai, procesorius atliko visus patikrinimus ir tada atidarė *Entourage* elektroninio pašto programą, kuria, matyt, buvo naudojamasi, kai jie privažiavo prie furgono, pamąstė Nicholas.

Priešais juos sėdintis Brensonas pasiteiravo:

— Ar Džonas Rajus bent kiek pagelbėjo?

— Labiau nei galėčiau tikėtis iš daugelio, prižadintų tokiu paros metu, — atšovė Greisas, pūsdamas karštą kavą.

— Aha, gerai, jis gi dirbo Kelių policijoje. Tegul atsirūgsta dabar. Prieš kokius dešimt metų vienas iš tų šiknių nubaudė mane. Gal ir jis pats.

Greisas išsišiepė:

— Buvai girtas? Reikėjo pūsti į vamzdelį?

— Ne, tiktai viršijau greitį. Tas prakeiktas kelias buvo tuštutėlis, ir ne kažin kiek viršijau tą greitį. Šitas šunsnukis apkaltino mane iš karto keliais nusižengimais.

— Gerai, ir aš nukentėjau už greičio viršijimą prieš trejus metus, — prisipažino Greisas. — Važiavau beženkliu policijos automobiliu A23 keliu. Pasakiau, kad esu policininkas, tai dar didesnę peklą užkūriau. Regis, jie patiria sadistišką malonumą nutvėrę ką nors iš savo daržo.

— Žinote tą seną anekdotą? — paklausė Brensonas. — Apie tai, kuo skiriasi ežys nuo Kelių policijos automobilio?

Greisas linktelėjo.

— Aš nežinau, — pasakė Nikas.

— Jų automobilyje spygliai yra vidinėje pusėje, — išdėstė Brensonas.

Iš pradžių Nicholas susiraukė, matyt, pavargusios smegenys nesusivokė, tačiau netrukus išsišiepė:

— Tiksliai! Tai bent, — pareiškė jis ir pastūmė kompiuterį Greisui, kad tas geriau matytų ekraną.

— Pradėk nuo gauto pašto, — pasakė Greisas. — Žiūrėk, kas gauta po... — jis pažiūrėjo į savo užrašus, kur buvo užsirašęs Džono Rajaus įrašo laiką, — ... po pusės septynių vakar vakare.

Ten tebuvo tiktai vienas laiškas su didžiuliu priedu, pavadintu „SC5w12". Simbolis rodė, kad laiškas su priedu buvo persiųsti kažkam kitam. Siuntėjo adresas: *postmaster@scarab.tisana.al.* Greisas pajuto adrenalino antplūdį, išvydęs žodį „scarab".

— Radome tą prakeiktą aukso puodą!

— Taškas, „al". — Brensonas dabar stovėjo už jų ir žiūrėjo pro jų pečius į ekraną. — Kokia čia šalis?

— Albanija, — atsakė Nikas Nicholas.

— Ar tu tikras? — paklausė Greisas žiūrėdamas į jį.

— Taip.

— Gal tu koks užsislaptinęs agentas, žmogau? — gėrėjosi Brensonas. — Iš kur žinai?

Detektyvas atsigręžė į Brensoną ir susidrovėjęs šyptelėjo:

— Prieš kelias savaites vienoje alinėje buvo viktorina: toks buvo atsakymas į vieną klausimą.

— Man dar neteko tokioje būti, — nustebo Brensonas. — Reikėtų nueiti su Ari, bent patobulintume savo žinias. — „Svarbiausia, gal patobulintume ir savo santuoką, — mintijo jis. — Stengtis surasti ką nors ir nuveikti bendrai, o ne vien bartis."

Greisas tebetyrinėjo adresą.

— „Tisana", — pasakė jis. — Ar ir šis žodis buvo jūsų viktorinoje?

Nicholas papurtė galvą.

— Paieškokime *Google* horizontuose.

Jis įjungė paiešką, tačiau išlindo tiktai itališka svetainė su paaiškinimo pasirinkimu. Nicholas jį paspaudė. Netrukus išlindo ilgiausias smulkus patologijų ir augalų sąrašas, kurį Greisas pradėjo skaityti:

„Akmė, morka, tirpūs Tisana* vitaminai, grūdo gemalas, „Borragine" aliejus, varnalėša. — Toliau jis dar labiau susidomėjo, nepaisydamas tokios vėlyvos ar ankstyvos valandos: — Nuovargis, ženšenis, *guarana*, *elueterococco*, Tisana vitaminai ir mineralai. *Lecitina di Soia.*"

— Matyt, jis pakvaišęs dėl sveikatos, — pajuokavo Glenas Brensonas. Nicholas buvo per daug nuvargęs, kad reaguotų į pokštus.

— Pažiūrėk į išsiųstą paštą, — patarė Greisas.

Nikas atsivertė jį. Jame tebuvo tiktai tas pats laiškas ir tas pats priedas.

— Ar gali pažiūrėti, kam jis buvo išsiųstas? — paklausė Greisas.

— Keista, — pasakė Nikas Nicholas. — Nerodo gavėjo.

Jis dukart paspaudė ties juo, ir netrukus viskas paaiškėjo: buvo šimtų šimtai gavėjų, visi užslaptinti. Ir visų adresuose buvo skaičiai ir „Tisana".

Greisas perskaitė pirmąjį: 110897@tisana.al. Tada kitą: 244651@tisana.al.

— Pirmoji dalis atrodo lyg koks vardas, aišku, užkoduotas, — garsiai mąstė Nikas Nicholas. — „Tisana" turbūt yra interneto aptarnavimo kompanija.

— O kodėl tada „Tisana" nepasirodo, kai ieškai? — užklausė Greisas.

— Spėju, dėl to, jog kažkas nenori, kad ji pasirodytų.

— Ar galima pasislėpti nuo tokio paieškos aparato kaip *Google*?

— Neabejoju, jeigu žinai, ką darai, tada gali nuslėpti, ką panorėjęs.

Greisas linktelėjo ir pasakė:

— Pažiūrėkime į priedą, ką tas pasakys.

Jis stebėjo ekraną, kai Nikas Nicholas atvedė rodyklėlę ties priedu ir du kartus spustelėjo. Ir po kelių sekundžių pasigailėjo, kam iš viso pasiūlė jį atversti.

Visi trys nustėrę žiūrėjo į ekraną ištisas keturias minutes.

---

* *Angl.* miežių nuoviras.

71

Buvo pusė septynių ryto, kai Rojus Greisas paskambino į namus vyresniajam Ryšių su visuomene skyriaus pareigūnui Denisui Pondsui. Atsiprašė už pažadinimą ir paprašė, kad penkiolika minučių po aštuonių jis būtų jo laikinajame kabinete Svarbiausiųjų įvykių skyriuje.

Greisui šiaip taip pavyko snūstelėti porą valandų ne visiškai horizontalioje padėtyje ant dviejų fotelių Apklausos kambaryje ir šiek tiek po šešių jis jau žingsniavo prie savo rašomojo stalo. Brensonui pasisekė geriau — jis „pasiskolino" sofą vyriausiojo inspektoriaus kabinete. Nicholas nuskubėjo porai valandų namo nuogąstaudamas, kad besilaukianti žmona per ilgai išbuvo viena, kai gimdymas jau čia pat.

Dvidešimt minučių po septynių Greisas trypčiojo prie kitapus gatvės esančio prekybos centro „Asda" ir, pusę aštuonių atsivėrus durims, buvo pirmasis pirkėjas. Nusipirko pakelį vienkartinių skustuvų, skutimosi kremą, baltus marškinius, du pusmėnulio formos raguolius, šešias skardinėles „Red Bull" energijos suteikiančio gėrimo ir du pakelius „ProPlus" tablečių, aprūpinančių organizmą kofeinu.

Aštuntą valandą paskambino Kleo, tačiau išsyk pataikė į jos balso paštą ir paliko trumpą žinutę: „Labas, čia Rojus. Atleisk, kad staiga pakėliau sparnus. Kai galėsi, paskambink. Stipriai spaudžiu glėbyje."

Lygiai penkiolika minučių po aštuonių, kai tik Denisas Pondsas įėjo į nedidelį, paprastą kabinetėlį priešais pasitarimų kambarį, Greisas jau jautėsi kuo puikiausiai. Nusiprausęs, nusiskutęs ir apsivilkęs kitais marškiniais, jis atsigavo, o dvi skardinėlės „Red Bull" ir keturios „ProPlus" taip pat padarė savo. Kankino vienintelis dalykėlis: deganti nugara, kurią išakėjo Kleo. Kai nuėjo į vyrų tualetą ir pažiūrėjo per petį, tiesiog negalėjo patikėti, išvydęs ilgus, raudonus ruožus. Jis išsišiepė: buvo verta juos įsigyti. Ugnelė ant nugaros — nulis, palyginti su žaizdru pilve, kuris plieskė dėl jos. Dieve, ji pamišusi lovoje.

— Labas rytas, Rojau, — pasisveikino Pondsas. Šiandien jis buvo dar labiau išsičiustinęs negu visada: atšukuoti atgal želė sutepti plaukai, akį rėžiantis baltais ruoželiais kostiumas, rožiniai marškiniai be apykaklės ir mėlynas kaklaraištis, kuris atrodė, lyg būtų pasiūtas iš gyvatės odos.

Jiedu paspaudė vienas kitam ranką ir susėdo.

— Atsiprašau, kad taip anksti prikėliau.

— Nieko tokio, — atsakė Pondsas. — Visada keliuosi su pirmaisiais gaidžiais: du maži vaikai, trys šunys. — Jis gūžtelėjo pečiais. — Taigi?

— Noriu, kad dalyvautum mūsų pusės devynių pasitarime: reikia, kad pamatytum vieną filmuotą medžiagą.

Pondsas pažiūrėjo į jį nelabai entuziastingai.

— Na, matai... Šį rytą mano grafikas labai suspaustas. Turiu surengti spaudos konferenciją dėl Dženės Streton...

— Apie tai ir kalbama, Denisai, — nutraukė jį Greisas. — Tačiau yra ir dar kai kas. Galbūt dar negirdėjai, kad Kemp Taune viena automašina, kurią vijosi mūsų brigada, įsirėžė į taksi.

Pondso veidas ištįso.

— Ne, negirdėjau.

— Norėdama sulaikyti tą automašiną viena iš mano geriausių jaunųjų darbuotojų pateko į ligoninę: Sasekso grafystės ligoninės personalas dabar kovoja už jos gyvybę. Aš ką tik kalbėjau su jais. Ji atlaikė penkias valandas trukusią operaciją, tačiau dar nežinia, kaip bus toliau. Ji rizikavo savo gyvybe, norėdama sustabdyti tą sumautą „Ford Transit". Ar supranti? Ji rizikavo savo sumauta gyvybe, Denisai. Jai dvidešimt ketveri. Kitos tokios šaunios ir drąsios jaunos policininkės dar nemačiau. Ji laikėsi įsitvėrusi už tos automašinos šono, bandydama sulaikyti ją, o tas šunsnukis rovėsi iš vietos ir trenkė ją į prie šaligatvio stovintį automobilį. Ji stengėsi atlikti savo darbą, laikytis įstatymo. Ar tu girdi mane?

Pondsas neryžtingai linktelėjo.

— Mano darbuotojos gyvybė kabo ant plauko. Tas šunsnukis įtariamasis guli be sąmonės. Niekuo dėtam taksi keleiviui sulaužyta koja.

— Aš nelabai suprantu, kur tu lenki, — prisipažino Pondsas.

Greisas atsitokėjo suvokęs, jog kofeinas nuspalvino jo kalbą agresyvumu.

— Aš lenkiu štai kur, Denisai: noriu, kad *Argus* redaktorius ir visų kitų laikraščių, radijo ir televizijos žinių redaktoriai — visi, kurie gali pasistverti šią istoriją, šiek tiek įjungtų stabdžius. Aš neplanuoju užsiimti su visais tais klykaujančiais maitvanagiais, kurie užgriūtų mano kabinetą,

pasišovę papyškinti į policijos daržą ir sukurpti dar vieną istoriją apie tai, kokie, girdi, mes esame nutrūktgalviai, kokią mes keliame grėsmę visuomenei, kai faktiškai stengiamės gelbėti gyvybes, statydami save į pavojų to proceso metu.

— Aš girdžiu, ką sakai, — pasakė Pondsas. — Tačiau tai nelengva.

— Todėl ir ateini į pasitarimą, Denisai. Parodysiu kai ką, ką pats išvydau anksčiau šį rytą. Tada duosiu tau kopiją. Manau, suprasi, jog tai kur kas labiau palengvins viską. — Jis vos ne demoniškai nusišypsojo Pondsui.

Jiedu nuėjo koridoriumi į pasitarimų kambarį, į kurį netrukus sugužėjo ir Greiso komanda, ir naujoji brigada, kurią vakar Kriminalinės policijos vyresnysis inspektorius Deivas Geiloras sudarė Regio D'Yto nužudymui tirti. Šiuos abu būrius siejo kelios aplinkybės.

Greisas nutarė pasinaudoti pasitarimų kambariu ne vien dėl to, kad pastarasis erdvesnis: čia ant sienos kabėjo didžiulis plazminis ekranas, prie kurio seržantas detektyvas Džonas Rajus, taip pat Greiso iškviestas į pasitarimą, dabar jungė skreitinį kompiuterį, konsteblio detektyvo Nicholo paimtą iš sudaužyto furgono.

Sėsdamasis priešais išgaubtą *Crimestoppers* ekraną, tą akimirką Greisas jautėsi taip, tarytum jo būrys nesugebėtų sustabdyti nė nusususio autobuso, ir prisiminė, jog šiandien pradeda darbą Kasjanas Pju. Bus labai gražu, jeigu jį perkels į Niukaslį, kai jiedu su Kleo vos spėjo užmegzti santykius, mąstė jis. Nugrūstų jį į kitą šalies galą. Už trijų šimtų sušiktų mylių. Na, jau šito tai jie nesulauks!

Nė vienas neapsidžiaugs išvydęs keturias minutes trunkantį seansą, kurį Greisas rengėsi jiems parodyti. Menkas malonumas pradėti savaitę nuo siaubingiausio siaubo filmo. Nepavadinsi jo pirmadienio ryto skanėstu. Jis žinojo, kad imasi šoko taktikos, kad nė vienas vėliau nepaplos jam per petį. Paplos ar nepaplos — šiuo metu jam tai mažiausiai rūpėjo.

Jis pradėjo pasitarimą kaip įprasta:

— Dabar yra aštuonios trisdešimt, pirmadienis, birželio šešta diena, — paskelbė jis. — Šiandien vyksta šeštasis mūsų pasitarimas dėl „Operacijos „Lakštingala", tai yra, dėl Džeinės, — kuri dar žinoma kaip Džene, — Suzanos Amandos Streton nužudymo tyrimo. Šiandien yra

penktoji diena po jos palaikų radimo. Dabar apibendrinsiu vėliau sekusius įvykius.

Jis paskyrė kelias minutes — daugiausia vyresniojo inspektoriaus Geiloro grupės labui — Dženės Streton mirties aplinkybėms apžvelgti, visiems vėliau sekusiems tyrimams bei veiksmams ir išvardijo pagrindinius įvykius: kompiuterio diskelio, per kurį, matyt, Tomas Braisas tapo Dženės Streton nužudymo liudytoju, vagystę; išsiaiškinimą, jog Dženė Streton, dirbdama advokate stažuotoja, dar prisidurdavo užsiimdama prostitucija; ryšio tarp Tomo Braiso ir Regio D'Yto kompiuterių nustatymą; Kelės Brais dingimą; jos vyro dingimą; skreitinio kompiuterio radimą furgone, kuris pateko į avariją praėjusią naktį, kas jame buvo ir ką jie netrukus pamatys.

Dirstelėjęs į laikrodį, Greisas tarė:

— Kad ir kokius asmeninius planus buvote numatę ateinančių trisdešimt šešių valandų ir keturiasdešimt penkių minučių laikotarpiui, juos teks pamiršti. Pasitarimo pabaigoje suprasite kodėl. Dabar prašau kiekvieną pateikti naujausią turimą informaciją. — Jis pažiūrėjo į Normaną Potingą.

— Gal galėčiau paklausti, ar yra kokių naujienų apie Emą Džeinę? — pasidomėjo Potingas.

— Ne, jos gyvybė tebėra palaikoma aparatais, — trumpai ir šiurkščiai atsakė Greisas. — Pasirūpinau, kad į ligoninę būtų nusiųstos gėlės nuo mūsų būrio. Ką sužinojai apie tas dvi palydovių agentūras, kuriose buvo užsiregistravusi panelė Streton?

— Vakar vakare, pusę aštuonių, buvau nuvažiavęs paimti oficialaus pareiškimo iš gerbiamosios Klaros Porter, tos „BCE-247" palydovių agentūros bendrasavininkės. Iš jos tiek naudos, kiek iš ožio pieno. Nieko gera nesužinojau.

— O jos klientai?

— Aš užsiimu jos klientais ir jos merginomis, — pasakė Potingas.

„Garantuoju, kad užsiimi, tu, šunsnuki", — pagalvojo Greisas ir, dirstelėjęs į kitų fizionomijas, tarp jų ir dvi ryšių su šeimomis darbuotojas, priskirtas Derekui Stretonui, Megę Kempbel ir Vanesą Riči, suprato, kad ir jos tokios pat nuomonės.

— Kol kas dar nieko nesužinojau.

— O antroje agentūroje?

— Ji buvo ką tik užsiregistravusi tenai, todėl jie dar nespėjo paskirti jai jokių klientų.

Greisas pažiūrėjo į savo užrašus.

— O kaip tas vyras, Entonas, iš „BCE-247“ agentūros, kuris susitiko su Džene Streton keturis kartus?

— Patikrinau tą telefono numerį. Telefonas neregistruotas. Tokių galima nusipirkti vos ne kiekvienoje parduotuvėje ar degalinėje. Pirkėjo pavardė nežinoma. Nieko neatkasime.

Greisas padalijo visiems kokį tuziną Dženės Streton nuotraukų, kuriose ji buvo užfiksuota su savo vyruku „Karmos“ bare. Kadangi jos buvo nukopijuotos nuo telekamerų nufilmuotos juostos, kokybė buvo nekokia, tačiau ir jos, ir to raumeningo susivėlusiais plaukais vyro veidai matėsi gana aiškiai.

— Ši medžiaga nufilmuota penktadienį, gegužės 27 dieną, tą vakarą, kai panelė Streton susitiko su tuo Entonu trečią kartą. Manau, galime daryti prielaidą, jog tai jis. Noriu, kad jos būtų išplatintos visuose šalies policijos skyriuose, ir pasistengsime, kad ją parodytų trečiadienio vakaro TV laidoje „Kriminaliniai įvykiai“. Kas nors atpažins jį. — Greisas žinojo, kad ateityje iškils tapatybės nustatymo klausimas, tačiau kai ateis laikas, jis spręs tą klausimą kartu su Valstybinių kaltinimų tarnyba.

Jis pasisuko į Megę Kempbel ir Vanesą Riči:

— Jūs sakėte, kad panelės Streton tėvas paskirs atlygį už informaciją?

— Vakar vakare jis patvirtino, — atsiliepė Megė Kempbel, — kad paskirs šimtą tūkstančių svarų už informaciją, kuri padės areštuoti ir nuteisti žudiką.

— Gerai, — pasakė Greisas. — Tai naudinga: bus patikrintas vienas kitas lojalumas. — Jis pažiūrėjo į du naujuosius pareigūnus, kuriuos pasitelkė iš Deivo Geiloro būrio: Donas Barkeris, kuris patiko Greisui, buvo kresnas, tvirto sprando, maždaug dvidešimt penkerių metų, papurusiais šviesiais plaukais seržantas detektyvas: jo melsvi marškiniai sunkiai suėjo ties sagutėmis; antrojo, labai pasitikinčio savimi, daug jaunesnio konsteblio detektyvo Greisas dar niekada nebuvo matęs. Jis buvo vardu Alfonso

Zaferonis, turėjo gerą pietų amerikiečio išvaizdą, puikius plaukus ir buvo apsirengęs elegantišku, eglute išrašytu sportiniu švarku, ryškiais marškiniais ir pasirišęs kaklaraištį.

— Ar jau bent kiek pajudėta į priekį nustatant, kam priklausė tas baltas furgonas? — kreipėsi Greisas į tuodu vyrus.

Į šį klausimą atsakė Alfonso Zaferonis. Greisui iš karto nepatiko jo pasipūtėliška maniera, sakytum, jis buvo skirtas kur kas aukštesniems tikslams, ir kažkokių automašinų tikrinimai jam atrodė per prasta užduotis.

— Kaip jau žinome, tos firmos adrese tėra nurodyta pašto dėžė Londone. Aš patikrinau pačią firmą: ji neužregistruota Įmonių registre.

— O tai reiškia? — paklausė Greisas.

Zaferonis patraukė pečiais.

Iš nuovargio nebebūdamas toks pakantus kaip paprastai, Greisas atkirto jam, specialiai iškreipdamas jo pavardę: pats geriausias būdas, kurį jis išmoko per daugelį metų, kai prireikia ką nors pastatyti į vietą.

— Tai žmogžudystės tyrimas, konstebli detektyve Zabaljoni. Čia mes negūžčiojame pečiais — atsakinėjame žodžais. Gal malonėtumėte pabandyti dar kartą?

Jaunasis konsteblis įdėmiai pažiūrėjo į jį, tarsi ketindamas kažką drėbtelėti, tačiau aiškiai apsigalvojo. Jis atsakė šiek tiek nuolankiau:

— Tai reiškia, sere, kad arba ta firma yra užregistruota užsienyje, arba jos pavadinimas netikras.

— Ačiū. Kitame pasitarime, kuris įvyks pusę septynių, noriu žinoti, kuris variantas teisingas. Ir iš kur paimami laiškai, kurie siunčiami į tą pašto dėžę. Gerai?

Zaferonis niūromis linktelėjo.

„Tu toli nenukeliausi, sūneli, — pagalvojo Greisas. — Kas nors patrauks už virvutės ir nuplaus tave prakeiktame tualete.“

— Ką galite pasakyti apie furgono vairuotojo tapatybę?

— Jis jau atgavo sąmonę maždaug prieš dešimt minučių, Rojau, — pasakė Donas Barkeris. — Nieko nerasta nei jo kišenėse, nei furgone. Jis neatrodo anglas — ko gero, atvykęs iš Centrinės Europos. Eisiu pas jį iškart po pasitarimo.

— Gerai, — pasakė Greisas ir atsisuko į Potingą. — Šiandien tau kita

užduotis, Normanai: turi baigti lankyti visus didmeninius sieros rūgšties tiekėjus šiame rajone.

— Baigsiu, — atsakė Potingas.

Greisas kreipėsi į Niką Nicholą:

— Primink man, Nikai, kada mes susitinkame su Kriminalinio skyriaus inspektoriumi iš Vimbldono?

— Pusę dvyliktos, sere.

— Ir teiraujiesi visuose šalies policijos skyriuose, gal kokia nors žmogžudystė buvo susijusi su vabalu skarabėju?

— Taip, užsiimu tuo, sere.

— Užteks mane seruoti, po perkūnais, gerai?

Konsteblis detektyvas nukaito.

Greisas pasigailėjo užsipuolęs jį. Jam nederėjo taip atžariai kalbėtis nė su vienu. Reikėjo tvardytis pačiam, susizgribo jis. Apžvelgė būrį ir nusišypsojo.

— Gerai, dabar pamatysime trumpą filmuką. Atsiprašau, kad nėra kukurūzų spragėsių.

Pasigirdo nedarnus juokas.

„Kai pamatysite viską, jau neberūpės triaukšti kukurūzų spragėsius, galėsite džiaugtis, kad pusryčiai nelipa per viršų“, — galvojo jis sau, duodamas ženklą seržantui detektyvui Rajui išskleisti žaliuzes ir paleisti vaizdajuostę.

Kol Rajus darbavosi su žaliuzėmis, Greisas pasakė:

— Šis videoklipas buvo rastas skreitiniame kompiuteryje, kurį praėjusią naktį ištraukė iš „Ford Transit“. Standusis diskas išimtas ir atiduotas apsaugai į Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyrių kaip įkaltis. Čia matysite jo kopiją.

Džonas Rajus paspaudė mygtuką paleisdamas juostą. Greisas pritemdė šviesas.

Ekrane pasirodė:

SKARABĖJO PRODUKCIJA

Čia yra speciali dovanėlė visiems mūsų klientams:

„VONIA REGIUI!“

Šitas vyras yra nuteistasis pedofilas. Mėgaukitės!“

Netrukus šiek tiek kretanti, rankose laikoma kamera plačiai aprėpė visą mažytį, gana senamadišką avokado spalvos vonios kambarėlį. Kamera stabtelėjo ties vonia. Tada pasirodė figūra, apsirengusi, rodės, chemiškai atspariu apsauginiu kostiumu, su pirštinėmis, batais, kvėpavimo aparatu ir kauke. Ji įėjo atbulomis ir kažką nešė.

Po sekundėlės išryškėjo, kad tai buvo nuogo vyro kojos, surištos virve.

Antrasis vyras lygiai tokia pat apsaugine apranga ir su patamsinto stiklo kauke laikė nuogąjį vyrą, Regį D'Ytą, už pečių.

Jie įkėlė jį į tuščią vonią.

Tas didelis, vaikišku veidu, išretėjusiais plaukais ir glebiu kūnu vyras blaškėsi vonioje tarsi į krantą išmesta žuvis. Veidas iškreiptas siaubo. Tačiau jis negalėjo prakalbėti, nes kažkas buvo įkišta į burną ir ant viršaus užklijuota lipni juosta. Rankos pririštos prie kūno. Jis tegalėjo rangytis, kilnotis ant šlaunų ir beprotiškai muistyti galvą. Akys išvirtusios, maldaujančios. Menkutis, laibas penis, apsuptas susivėlusių plaukų kuokštelio, plakėsi tarp plikų kiaušiukų.

Vyrai išėjo ir grįžo nešini didele juodo plastiko statine, kokiose laikomi chemikalai. Greisas sumetė, jog joje galėjo tilpti apie dešimt galonų. Ant statinės nesimatė jokių užrašų.

Dabar Regis D'Ytas daužėsi taip stipriai, jog atrodė, kad kaipmat iššoks iš vonios.

Vyrai padėjo statinaitę ant grindų. Tada vienas laikė D'Ytą, o kitas išsiėmė laido gabalą, apsuko jį du kartus aplink jo kaklą ir pririšo prie rankšluosčiui skirto skersinio, kuris buvo aukštai ant sienos virš jo galvos. Tada įtempė laidą.

D'Yto akys išvirto dar labiau. Po kelių sekundžių jo kūnas jau nebesiblaškė, bet buvo apimtas konvulsijų.

Tie du vyrai šiaip taip patraukė jį aukštyn. Dabar jis gulėjo pusiausėda. Jie pataisė laidą taip, kad šis nebesmaugtų jo, bet prilaikytų, nors ir rėžėsi jam į kaklą.

Nematoma ranka numetė ant jo krūtinės besiraitantį skarabėją. Tas padarėlis beveik komiškai nurėpliojo atbulas ir apsistojo ant D'Yto genitalijų. Pradėjo įsitaisyti geriau, tačiau nesuspėjo.

Abu vyrai negaišdami pakėlė statinę ir, stengdamiesi neužstoti kameros, užpylė gerą galoną skysčio (Greisas žinojo, kad ten buvo sieros rūgštis) tiesiai ant D'Yto lytinių organų.

Pakilo garas.

Greisui dar nebuvo tekę matyti, kad kūnas taip kratytųsi ir iškryptų iš skausmo, kaip to nelaimėlio D'Yto. Galva daužėsi į šonus, tarytum jis būtų siekęs, kad viela perpjautų miego arteriją. Akys lipo ant kaktos. Greisas vogčia nužvelgė savo kolegų veidus. Pondsas sėdėjo užsiėmęs ranka burną. Visi kiti buvo lyg apmirę.

Jis pažvelgė į ekraną. Vyrai jau baigė tuštinti statinę. Netrukus D'Yto kūnas liovėsi judėti. Kambarėlyje pakibo cheminių garų miglelė.

Ekranas pajuodo. Tada pasirodė:

> DIDŽIAI BRANGINAMAS KLIENTE, tikimės, kad jums patiko mūsų mažytė dovanėlė. Nepamirškite prisijungti antradienį 21 val. 15 min. — pamatysite mūsų kitą Didįjį Atrakcioną: vyrą ir jo žmoną. Tai mūsų pats pirmasis PORINIS ŽUDYMAS!"

Greisas vėl įjungė šviesas.

72

Matydamas Alfonso Zaferonio kreidos baltumo veidą, Greisas spėjo, kad šis jaunasis konsteblis ilgam pamirš aroganciją. Ir pats neprisiminė, kad per visus savo darbo metus būtų sėdėjęs tokioje tyloje, kuri užgulė pilną žmonių kambarį.

Denisas Pondsas spoksojo į tolį išsprogusiomis akimis, tarsi būtų ką tik išgirdęs, jog dabar atėjo jo eilė atsidurti toje vonioje.

Tylą nutraukė ne kas kitas, o Normanas Potingas. Kostelėjęs jis tarė:

— Ar turime suprasti, kad čia yra mėgėjiškas siaubo fimas, Rojau?

— Aišku, tai ne vaizdeliai iš jo sumauto šeimos albumo, — užriaumojo ant jo Glenas Brensonas.

Nepasigirdo jokio kikenimo. Nieko. Viena moteris tiesiog spoksojo į stalą, tarsi bijodama, kad pakėlusi akis išvys tęsinį.

— Denisai, — kreipėsi Greisas, — turėsi pasidaryti kopiją savo kompiuteryje ir nueiti pas *Argus* redaktorių. Nerodyk jam visko, tačiau leisk suprasti, su kuo turime reikalą. Noriu, kad jis įdėtų abiejų Braisų nuotraukas pirmajame šio vidurdienio laikraščio puslapyje. Turime pusantros dienos, per kurias privalome surasti šiuos žmones. Ar visi supratote? Kad dabar juos žudys ir filmuos?

Brensonas giliai įkvėpė ir visu garsu iškvėpė.

— O, žmogau, kas gali žiūrėti šitokį šūdą?

— Daugybė paprastų žmonių su nesveika mąstysena, — pasakė Greisas. — Gali būti kas nors iš čia sėdinčiųjų, gali būti jūsų kaimynas, jūsų gydytojas, santechnikas, vikaras ar jūsų hipotekos brokeris. Tie patys žmonės, kurie pristabdo savo automobilius tam, kad paspoksotų į avarijas keliuose. Vujaristai*. Kiekvienas nešiojame savyje po tokį krislelį.

— Tik jau ne aš, — pareiškė Brensonas. — Negalėčiau žiūrėti tokio šlamšto.

— Ar nori pasakyti, kad mes visi esame potencialūs žudikai? — sunerimo Nikas Nicholas.

Greisas prisiminė, ką kartą vėlai vakare bare jam pasakė psichologas, sudarinėjantis žodinius nusikaltėlių portretus. Tąkart Jungtinėse Valstijose vyko kriminalistų suvažiavimas, kuriame jis skaitė paskaitą apie mėgėjiškus smurto filmus. „Visuose mumyse glūdi gebėjimas žudyti, tačiau tik labai mažas procentas iš mūsų sugeba *gyventi* įvykdęs žmogžudystę. Tačiau daugelis mūsų tiesiog smalsauja: norėtume patirti tai netiesiogiai. Tokie mėgėjiški smurto filmai ir pasitarnauja tam, kad galėtum patirti žmogaus žudymą. Pagalvokite apie tai, — kalbėjo jis. — Normalūs žmonės šiaip jau neturi galimybės iš tiesų ką nors nužudyti."

— Aš būčiau mielai nudėjęs savo uošvę, — pareiškė Potingas.

— Ačiū, Normanai, — nutildė jį Greisas, kol tas dar nepratęsė savo minties. Tada jis atsisuko į Gleną Brensoną. — Tomas Braisas išvažiavo iš namų „Renault Espace" automobiliu vidurnaktį. Tuo metu kelyje būna ne

* Žmonės, patiriantys malonumą žiūrėdami erotines scenas.

kažin koks judėjimas. Mes nežinome, kurlink jis važiavo. Nežinome, kiek bakelyje buvo benzino. Noriu, kad tučtuojau atšauktum Dženės Streton galvos paieškas ir permestum policininkus — ir iš Specialiojo būrio, ir visuomenininkus — apžiūrėti kiekvieną apsaugos telekamerą — policijos, civilines, degalinėse ir panašiai — trisdešimties mylių spinduliu aplink miestą.

— Bus padaryta.

Jis vėl grįžtelėjo į seržantą detektyvą Barkerį:

— Donai, noriu, kad kas nors peržiūrėtų visus Regio D'Yto asmeninius popierius: banko ataskaitas, kreditinių kortelių ataskaitas.

— Kažkas jau tuo užsiima.

— Gerai.

Greisas pasižiūrėjo į laikrodį. Pusę dešimtos jis turėjo prisistatyti pas Alisoną Vosper ir dešimtą valandą kažkokiu būdu atsidurti kitame miesto gale, kur buvo paskyręs susitikimą.

— Pasimatysime pusę septynių vakare. Ar visi žinote, ką turite padaryti? Bus daugiau klausimų?

Dažniausiai jų būdavo aibės. Šį rytą — nė vieno.

Pasigirdo telefono skambutis. Atsiliepė jo sekretorė ir netrukus perdavė ragelį Glenui Brensonui. Visi įbedė į jį akis, tarsi nujausdami svarbią žinią.

Brensonas paprašė skambinusįjį lukteltėti ir, uždengęs ranka mikrofoną, pasakė:

— Braisų „Renault Espace“ rastas Bolnyje, kelelyje į sodybą, išsukus iš A23 greitkelio.

— Tuščias? — paklausė Greisas, nors ir taip žinojo atsakymą.

— Sudegintas.

73

Kaip visada Alisona Vosper buvo išsipusčiusi. Ir kai Greisas įžengė į jos kabinetą lygiai 9 valandą 30 minučių ryto, kaip visada jam ėmė drebėti kinkos. Ji varė jam baimę. Jį veikė tos prakeiktos moters visa ėdanti manie-

ra ir valdžia jam. Negelbėjo ir jo žinojimas, kad ji kirs jam savo naujuoju slaptu ginklu — Kriminalinio skyriaus *vyresniuoju inspektoriumi* Kasjanu Pju.

Ji sėdėjo už ypatingai tvarkingo rašomojo stalo, skleisdama aštrų, bet ne seksualų kvepalų aromatą. Apsivilkusi juodu švarku, kuris tik dar labiau platino jos pečius, ir dramblio kaulo spalvos palaidinuke su nėriniuota apykakle. Greisas tikėjosi išvysti perkūnus svaidantį veidą, todėl nustebo, kai policijos viršininko pavaduotoja pasitiko jį su šypsena. Atsukusi mineralinio vandens buteliuko kamštelį, ji gana elegantiškai gurkštelėjo.

— Labas rytas, Rojau. — Balsas buvo netgi širdingesnis už šypseną. Ji mostelėjo į vieną iš puikių, karalių Jurgių epochos raižytų kėdžių, kurios stovėjo priešais jos stalą. — Sėskis.

„Dar vienas geras ženklas, — nutarė jis. Retai kada sulaukdavai pasiūlymo sėstis tokių susitikimų metu. — O gal velniškai blogas?"

Vis dar šypsodamasi, nes šiandien buvo aiškiausiai maloniai nusiteikusi, ji tarė:

— Na, tai kol kas operacija „Lakštingala" atrodo trupučiuką panaši į fiasko.

— Aš... aš taip ne...

Ji kilstelėjo ranką, užčiaupdama jį.

— Vis dar neturite įtariamojo. Nesuradote aukos galvos. Vienas potencialus liudytojas nužudytas, kiti du dingę. O praėjusią naktį tavo komanda vėl įsitraukė į greitaeigį persekiojimą, kuris baigėsi rimta avarija. — Stebuklas, kad ji tebesišypsojo, tačiau šiluma dingo.

Greisas linktelėjo galvą.

— Einasi ne taip, kaip norime, — pripažino jis. — Reikia sėkmingo lūžio.

Ji užsuko buteliuko dangtelį. Už lango buvo puikus rytas, tačiau kambarys atrodė tamsus ir slogus.

— Tu naudojiesi didžiuliais resursais. Būtų gerai, kad galėtum pateikti man rezultatą, tačiau, regis, sulaukiu vien padėties pablogėjimo. Kur dabar esame?

Greisas ją skubiai informavo. Užbaigęs laukė, ko ir tikėjosi sulaukti:

geriausiu atveju ji prikabins jam Kasjaną Pju tolesniam tyrimui; blogiausiu — nušalins ir vietoj jo pastatys Pju. Labai nustebo, nieko panašaus nesulaukęs.

Ji ištraukė iš amonitinio laikiklio plonytį juodą tušinuką ir susimąsčiusi baksnojo juo į bloknotą.

— Realiai jūs turite mažiau laiko negu iki penkiolikos po devynių rytoj vakare, tiesa? Jeigu tie asmenys rengiasi nužudyti ponus Braisus ir perduoti medžiagą savo *klientams*, jie tai atliks gerokai anksčiau. Iki to laiko jie jau gali būti nebegyvi.

— Žinau.

Sekė trumpa tyla. Greisas sėdėjo nudelbęs akis, jausdamas Vosper žvilgsnį. Pakėlęs galvą išvydo jame supratimą. Tegul ji ir jautė jam antipatiją, vis dėlto bent buvo pakankamai profesionali suvokti, — ir pripažinti, — kad dėl visų problemų, susijusių su šiuo tyrimu, kaltas ne jis. Tačiau jį glumino tai, kad Vosper dar neužsiminė apie Kasjaną Pju. Kodėl ji delsė?

Jis labai atsargiai paklausė:

— Ar... a... ar šiame susirinkime dalyvaus ir Kasjanas? Jūs norėjote, kad susitikčiau su juo šį rytą.

— Tiesą sakant, ne, nedalyvaus, — atsakė ji. Ir vėl pradėjo taukšėti tušinuku į bloknotą, vis greityn, greityn, tarsi nejausdama, ką daro.

— Gerai, — pasakė jis, apimtas palengvėjimo, tačiau spėliodamas, kodėl ji pakeitė nuomonę. Ir čia pat sužinojo.

— Praėjusią naktį Kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius Pju pateko į autoavariją. Jis guli ligoninėje: lūžo koja.

Greisas nepatikėjo ne tik savo ausimis, bet ir akimis. Ji vėl šypsojosi. Atvirai kalbant, menkutė ta šypsenėlė, tačiau vis viena šypsena. Šypsojosi pranešdama, kad jos globotinis po avarijos buvo nekokios būklės.

— Gaila, — ištarė Greisas. — Kas atsitiko?

— Praėjusią naktį jis važiavo taksi Braitono centru. Ir susidūrė su furgonu, kurį vijosi policija.

Dabar ir Greisas išsišiepė — tiesiog nebegalėjo susivaldyti. Juodasis humoras. Šiame darbe kiekvienam taip galiausiai nutinka.

*

Po susitikimo su Alisona Vosper sėdęs į automobilį, Greisas iš karto paskambino į Karališkąją Sasekso grafystės ligoninę norėdamas sužinoti, ar furgono vairuotojas jau atgavo sąmonę. Šiuo metu tas žmogus buvo didžiausia jų viltis bandant prisikasti iki Braisų pagrobėjų.

Beveik vienintelė sumauta viltis.

Išskyrus dar vieną šansą.

Jis nuvažiavo į Braisų namus, kur konsteblį detektyvą Vilingemą buvo ką tik pakeitusi konsteblė detektyvė Linda Baklėj. Ji paklausė Greisą, ar dar buvo kokia prasmė sėdėti tame name. Juk nebeliko nieko kita daryti, tik šerti šunį. Jis patarė pabūti dar kelias valandas, nes gali pasirodyti Tomas Braisas. Nors nepanašu, kad taip būtų, niūriai pagalvojo Greisas.

Jis užlipo į Braisų miegamąjį ir netrukus grįžo atgal. Prieškambaryje stovinti aviganė keistai pažiūrėjo į jį, tarsi suprastų, kad tiktai jis galėjo sugrąžinti jos šeimininkus namo.

Nors ir labai skubėjo, Greisas sekundėlę pritūpė prie šuns ir paglostė galvą.

— Ei, — kalbėjo jis, — nesirūpink. Aš juos parvesiu. Kaip nors. Gerai? — Žvelgdamas į didžiules rudas šuns akis, akimirką, tik vieną trumputę akimirką, jis pajuto, kad ši puiki būtybė iš tiesų suprato jo žodžius.

Gal iš nuovargio, gal dėl streso jo mintys pynėsi, tačiau išėjus iš namo ir skubiai važiuojant į tolimiausią rytinį miesto galą jį tebelydėjo, persekiojo ta šuns išraiška. Aviganė buvo tokia nuliūdusi, tokia pilna vilties. Ir vieną akimirką pagalvojo, kad viską daro ne vien dėl ponų Braisų ir jų vaikų, bet ir dėl jų šunelio.

74

Tomas prabudo krūptelėdamas. Galvą plėšė skausmas, labai norėjosi šlapintis. Pirmiausia jis pagalvojo, kad dingo elektros šviesa. Dažniausiai nebūdavo taip tamsu: neoninės gatvių lempos nušviesdavo miegamąjį oranžine spalva.

Ir kur, po perkūnais, jis gulėjo? Kieta kaip ant akmenų...

Ir tada tarsi koks šliuzas atsivėrė ir užvertė jį šaltu vandeniu: jis neaiškiai prisiminė kažką, kažką labai negero.

O, šūdas, negera.

Dešinę ranką gėlė. Jis pabandė ją pakelti, tačiau nepajėgė. „Matyt, nugulėjau, — sumetė jis, — nutirpo." Jis pabandė dar kartą. Tada pajuto, kad ir kairiosios nepajėgia pakelti.

Ir kojų.

Kažkas badė dešinę šlaunį. Skaudėjo žandikaulį, burna buvo sukepusi. Jis pabandė prakalbėti ir pašiurpo, kai nepavyko išspausti nė žodelio. Kai suvibravo gomurys, tepasigirdo kažkoks slopus garsas. Kažkas veržė jo burną, kietai veržė visą veidą taip, kad net skruostai įdubo. Ir tada jis sudrebėjo, nes prisiminė žodžius. Praėjusią naktį kompiuterio ekrane: „...Eik iš namo, sėsk į Kelės automobilį, važiuok į šiaurę A23 London Roudo keliu ir lauk, kol ji tau paskambins..."

Jis tiksliai taip ir padarė. Dabar Tomas viską prisiminė. Važiavo A23 keliu. Kažkas paskambino ir liepė sustoti šalutinėje kelio juostoje.

O dabar — čia.

O Kristau, o Dieve, o švenčiausias Jėzau Kristau, kur jis atsidūrė? Kur Kelė? Ką, po perkūnais, jis padarė? Kas, po perkūnais...

Netikėtai ištryško šviesa: kažkur netoliese pasirodė geltonas ruožas. Tarpduris. Pro jį įėjo žmogysta, nešina stipriai šviečiančiu prožektoriumi, kurio spindulys sutviksėjo it veidrodis.

Sulaikęs kvapą Tomas stebėjo besiartinančią žmogystą. Šokčiojantis šviesos spindulys išryškino sandėlį, prikrautą masyvių plastikinių ir metalinių statinių, kuriose galėjo būti kuras ar chemikalai.

Kai žmogus priartėjo, Tomas išvydo nutukusį vyrą palaidais, atviru kaklu marškiniais; žele sutepti plaukai buvo suimti į trumpą uodegėlę. Ant kaklo kabančios grandinės gale kadaravo didžiulis medalionas. Tomui buvo per tamsu geriau įžiūrėti veidą, tačiau atrodė, kad jam netoli šešiasdešimties.

Tada aštrus šviesos spindulys taip tvykstelėjo tiesiai jam į akis, jog Tomas kietai užsimerkė, išsigandęs, kad nepradegintų jo tinklainės.

Vangiai nutempdamas žodžius lyg tikras Luizianos gyventojas, vyras paklausė taip nuoširdžiai, tarsi tikėtųsi atsakymo:

— Tai manai esąs didvyris, pone Braisai?

Nežinodamas, ką pasakyti, o ir neįstengdamas prasižioti, Tomas tylėjo.

Jis pajuto, kad šviesa nukrypo nuo jo veido, ir atsimerkė. Vyras tupėjo priešais jį, ištiesė rankas prie Tomo veido ir vienu mostu stipriai trūktelėjo jas atgal. Tomas suriko. Skausmas buvo didžiulis. Iš pradžių atrodė, kad jam nuplėšė pusę veido.

Prieš jo akis kadaravo lipni juosta. Dabar jis galėjo pajudinti žandikaulį, praverti lūpas, kalbėti.

— Kur mano žmona? — iš karto paklausė Tomas. — Kur Kelė? Prašau, pasakykite, kur ji.

Vyras nukreipė prožektorių į kitą patalpos pusę. Tomo širdis vos neplyšo, kai netoliese išvydo Kelę, kurią buvo palaikęs į ritinį susuktu kilimu. Ji gulėjo ant žemės surišta, supančiota, ant kulkšnies — apkaba, nuo kurios grandinė tįso iki ant sienos kabančio žiedo. Burna užklijuota tokia pat plačia juosta, akys maldaujamai žvelgė į jį.

Iš įsiūčio Tomas norėjo užklykti ant to nusipenėjusio šliužo, tačiau susivaldė ir bandė mąstyti blaiviai, suprasti, kas atsitiko, koks prakeiktas košmaras juos užgriuvo.

— Kas jūs? — paklausė jis.

— Tu per daug klausinėji, — pareiškė tas vyras. — Nori vandens?

— Noriu žinoti, kodėl čia atsidūriau. Kodėl mano žmona čia.

Vietoj atsakymo vyras nusisuko ir nuėjo pranykdamas šešėliuose.

— Kele! — šūktelėjo Tomas. — Kele, kaip tu?

Jis jau nebegalėjo jos matyti. Ir negirdėjo jos balso.

— Kele, brangioji!

— Užčiaupk srėbtuvę, — pasigirdo nutukėlio balsas.

„Ne, neužčiaupsiu!“ — norėjo surikti Tomas. Vieną sekundę jį stingdė baimė, o kitą jau užplūdo siutas. Kaip šitas šunsnukis drįso laikyti Kelę surištą? Ir jį patį.

„Rytą turiu pačią svarbiausią prezentaciją savo darbe. Ji galėtų išgelbėti mano verslą. O aš negaliu ten būti per tave, tu riebus...

Rytą?

Ar dabar rytas?“

Praeities įvykiai grįžo atmintin lyg pamažu renkami ir tvarkingai sudedami atgal popieriaus lapai, kuriuos vėjo šuoras buvo išblaškęs po kambarį.

Kelė dingo. Jos automobilis sudegė. Vėliau jis vykdė elektroniniu paštu gautą nurodymą. O dabar ji surišta guli kitapus patalpos.

Jis prisiminė kompiuterio ekrane matytą merginą vakarine suknele, kaukėtą vyrą, stileto ašmenis.

Skausmas varstė šlapimo pūslę.

— Prašau, — šūktelėjo jis, — man reikia nusišlapinti.

— Niekas netrukdo, — atsiliepė iš tamsos amerikietis.

Tomas pasivertė ant šono. Tas vyras buvo pasilenkęs prie Kelės: plėšė juostą nuo jos burnos. Tomas krūptelėjo nuo to garso.

Ji iš karto užklykė ant storapilvio:

— Apsišik! Apsišik, tu šunsnuki!

— Elkis gražiau, kaip tikra dama: žmonės norės matyti damą. Gal norėtum dar lašelio degtinės?

— Apsišik!

„O Dieve, Kelė!“ Buvo taip gera girdėti jos balsą, žinoti, kad ji gyva, kad laikėsi tvirtai, nepasidavė. Tačiau tokioje situacijoje tai negelbėjo.

Jis įtempė šlaunis, pilvo raumenis, stengdamasis bent kiek apmalšinti skausmą šlapimo pūslėje. Aišku, tie senio žodžiai negalėjo reikšti, jog jis turėjo nusilengvinti ten, kur gulėjo?

— Kele, brangioji? — šūktelėjo Tomas.

— Liepk tam sušiktam šunsnukiui mus paleisti iš čia. Man reikia Džesikos ir Makso. Aš noriu savo vaikų. LEISK MAN EITI, PO PERKŪNAIS!

— Ar nori, kad vėl užklijuočiau juostą, ponia Brais?

Ji apsivertė ant pilvo ir gulėjo isteriškai raudodama. Tomas jautėsi apgailėtinai, toks niekam tikęs, visiškai, visiškai niekam tikęs. Juk turėjo būti kažkokia išeitis, juk jis galėjo ko nors griebtis. Ko nors. O Dieve, ko nors.

Skausmas pūslėje buvo toks nepakeliamas, kad jis net nebegalėjo protauti, galva skilo pusiau. Prožektoriaus šviesa vėl judėjo. Tomas pamatė šimtus tamsių statinių, sukrautų iki lubų, tokių milžiniškų sumautų

statinių, o ant daugumos užklijuotos etiketės, žyminčios jose pavojingą medžiagą. Ir buvo velniškai šalta. Vėsiame ore tvyrojo rūgštoka smarvė.

„Kur, po velnių, mes atsidūrėme?“

— O, Tomai, daryk ką nors! — suspiegė ji.

— Tau reikia pinigų? — šūktelėjo Tomas seniui. — Ar tau jų reikia? Aš sukrapštysiu visus, kiek tik galėsiu.

— Ar tai reiškia, kad nori užsisakyti?

— Užsisakyti? — pakartojo Tomas apsidžiaugęs, kad bent pagaliau sulaukė atsakymo. Užmegzk pokalbį, įtikinėk jį, stenkis rasti...

— Ar norėtum užsisakyti, kad paskui galėtum pasižiūrėti į save ir į savo žmoną? — Amerikietis nusijuokė: — Čia tai bent!

Tomas mažumėlę pagyvėjo.

— Taip, padarysiu, ką tik nori ir kiek tik nori!

Šviesa vėl žybtelėjo jam į akis.

— Nesusigaudai, asilėli, ar ne? Įdomu, kaip galėtum pamatyti save?

— Aš... aš... nežinau.

— Esi daug žioplesnis negu maniau. Nori sumokėti, kad tu ir tavo tuščiagalvė girtuoklėlė galėtumėte pamatyti, jog mirę atrodote gerai?

75

Sėdėdamas už vairo Rojus Greisas be perstojo kalbėjo telefonu: pasiteiravo apie Emos Džeinės būklę, skambino kiekvienam savo būrio nariui klausinėdamas apie darbų eigą ir iš paskutiniųjų spausdamas juos.

Jis važiavo į rytus pajūrio keliu pro elegantiškus Regentystės stiliaus fasadus Kemp Taune, pro atvirus laukus, per aukštas kalvas, pro neogotikos stiliaus „Roedean“ mergaičių mokyklos rūmus ir pro meniškos apdailos pastatą, kuriame buvo įsikūrę Šv. Danstano aklųjų namai.

Penkiolika minučių po devynių rytoj vakare.

Ta valanda buvo įsirėžusi į jo sąmonę. Dabar buvo rytas, penkiolika minučių po dešimtos, pirmadienis. Tiktai trisdešimt penkios valandos iki tos laidos internete, o kiek laiko, kol bus nužudyti Braisai?

Džėnė Streton turėjo nuvežti katiną pas veterinarą pusę septynių

vakare, tačiau ji vėlavo ir išvažiavo iš jo maždaug 19 val. 40 min. Tarp to laiko ir 21 val. 15 min., kai Tomas Braisas sakė pamatęs ją kompiuteryje, ji buvo nužudyta ir vaizdo įrašas perduotas internetu. Jeigu dabar jie laikysis to paties grafiko, galbūt Braisai bus gyvi iki rytojaus, iki 19 val. 30 min. Šiek tiek ilgiau negu trisdešimt tris valandas.

O kol kas nėra jokių apčiuopiamų pėdsakų.

Tos trisdešimt trys valandos — pragariškai trumpas laiko tarpas.

Tada jis šyptelėjo: prisiminė ligoninėje gulintį Kasjaną Pju. Gryna ironija. Neįtikimas sutapimas. Alisona Vosper pamatė visą komiškumą ir atskleidė jam savo nuostabiąją pusę — *žmogiškąją* pusę. Svarbiausia (jis žinojo, kad negera taip galvoti, bet nieko negalėjo sau padaryti) jam nė kiek neskaudėjo galvos dėl to žmogelio.

Jam buvo gaila niekuo nekalto taksi vairuotojo, bet tik ne šikniaus Kasjano Pju, kuris atvažiavo į Braitoną ką tik gavęs paaukštinimą ir nusiteikęs nugvelbti jam iš panosės duonos kąsnį. Aišku, problema niekur nedingo, tačiau vyrukas bent kiek užtruks dėl to lūžio.

Jis pravažiavo gražų, istorinės reikšmės Rotingdino kaimelį, užtūpusį ant stataus skardžio, kilo aukštyn, vėl leidosi, vėl kilo, pralėkė pro išdrikusį pokario meto Soltdyno priemiestį, tada — į Pisheveną, netoli tos vietos, kur gyveno Glenas Brensonas ir kur žuvo Dženė Streton.

Išsuko iš pakrantės kelio į kalvotų gatvių labirintą, prikimštą vienaaukščių namukų ir nedidelių pavienių namų, sustojo priešais mažą, gana apleistą vienaaukštį, prie kurio ilsėjosi aptriušęs turistinis furgonas.

Jis baigė pokalbį su Normanu Potingu, kuris, rodės, buvo gerokai pasistūmėjęs į priekį ieškodamas sieros rūgšties tiekėjų, sunaikino dar vieną „Red Bull" buteliuką ir dar dvi „ProPlus" tabletes, nupėdino trumpu takučiu, apstatytu darželio nykštukais, ir įėjęs į verandą pro nejudančius vėjinius varpelius nuspaudė durų skambutį.

Duris atidarė miniatiūrinis laibutis vyras, gerokai įkopęs į aštuntą dešimtį ir nepaprastai panašus į kai kuriuos nykštukus, pro kuriuos Greisas ką tik praėjo. Jis buvo su ožio barzdele, ilgi, žili plaukai surišti į uodegą, apsirengęs kaftanu ir kombinezonu, o ant auksinės grandinės puikavosi medalionas su senoviniu simboliu. Senukas džiugiai pasitiko Greisą, stverdamas jį už rankos ir meiliai žiūrėdamas į jį tarsi į seniai prarastą draugą.

— Kriminalinio skyriaus vyresnysis inspektorius Greisas! Kaip malonu šitaip greitai vėl tave išvysti! — klegėjo jis aukštu, rėžiančiu balsu.

— Ir man malonu, drauguži. Atleisk, kad aš taip vėlai. — Greisas kreipėsi į jį vos prieš savaitę: tada Freimas neabejotinai padėjo jam išgelbėti nekalto žmogaus gyvenimą.

Haris Freimas spaudė jo ranką tokia jėga, kuri visiškai neatitiko nei jo metų, nei sudėjimo. Žalios akys gręžte gręžė.

— Ir kam gi turiu būti dėkingas už tokį malonumą šį sykį? Užeik!

Greisas nusekė paskui jį siauru koridoriuku, kuris buvo apšviestas silpna lempute, įsukta į kabantį žibintą, ir dekoruotas jūreiviška tematika. Pagrindinis objektas — ant sienos pritvirtintas didžiulis varinis iliuminatorius. Po to jis pateko į svetainę, kurioje lentynos buvo prigrūstos laivelių buteliuose. Paprasto trijų dalių baldų komplektėlio atramos apklotos apdangalais, televizorius išjungtas, prie lango — apvalus ąžuolinis stalas ir keturios medinės kėdės. Ten Freimas ir nusivedė jį. Kaip ir kiekvieną kartą užėjęs, Greisas atkreipė dėmesį į bevertį Anne Hathaway pirkelės fotoatspaudą ir įrémintą epigrafą: „Bent kartą išplėtota mintis niekada nebegrįš į pradines dimensijas."

— Arbatos?

— Ne, ačiū, — atsisakė Greisas, nors ir būtų mielai išlenkęs puodelį. — Labai skubu.

— Gyvenimas — ne lenktynės, vyresnysis inspektoriau Greisai, jis — šokis, — švelniai papriekaištavo Haris Freimas.

Greisas nusišypsojo.

— Pasistengsiu nepamiršti. Vasaros pokylyje įsirašysiu tave į kortelę lėtam valsui. — Jis atsisėdo prie stalo.

— Na? — Haris įsitaisė priešais. — Gal kartais atvažiavai čia dėl tos vargšės merginos, kurią praėjusią savaitę rado negyvą Pishevene?

Haris Freimas buvo mediumas ir aiškiaregys, be to, dar ir požeminio vandens ieškotojas su virgule. Greisas lankėsi pas jį daug kartų. Kartais jis būdavo beprotiškai tikslus, o kartais — visiškai niekam tikęs.

Greisas išsitraukė iš kišenės tris mažus plastikinius maišelius įkalčiams ir padėjo juos ant stalo priešais Freimą. Pirmiausia parodė į žiedą su antspaudėliu, kurį buvo paėmęs iš Dženės Streton miegamojo.

— Ką galėtum pasakyti apie jo savininkę?

Freimas išėmė žiedą, sugniaužė saujoje ir užsimerkė. Jis pasėdėjo gerą minutę susikaupęs, suraukęs apvytusį veidą.

Kambaryje oras buvo pridusęs: atsidavė senais baldais, senu kilimu, senais žmonėmis.

Pagaliau Haris Freimas papurtė galvą:

— Nepyk, Rojau. Nieko neišeina. Šiandien man prasta diena. Jokio ryšio su dvasiomis.

— Visiškai nieko iš to žiedo?

— Nepyk. Gal galėtum atvažiuoti rytoj? Vėl pabandytume.

Greisas įdėjo žiedą atgal į maišelį ir į kišenę. Tada jis parodė į sidabrines rankogalių sąsagas, paimtas iš stalčiaus Braisų miegamajame, ir į sidabrinę apyrankę, kurią rado Kelės Brais papuošalų dėžutėje:

— Aš turiu surasti jų savininkus. Privalau surasti juos *šiandien*. Nežinau, kur jie yra, tačiau įtariu, kad kažkur netoli Braitono ir Houvo.

Mediumas išėjo iš kambario ir tuoj grįžo nešinas kariniu topografiniu Braitono ir Houvo srities žemėlapiu. Pastūmęs stiklinę žvakidę tolyn, išskleidė jį ant stalo ir išsitraukė iš kišenės virvelę, kurios gale buvo pritvirtintas mažas švininis svambaliukas.

— Pažiūrėkime, ką rasime, — pasakė jis. — Taip, iš tikrųjų pažiūrėkime. — Kaire ranka jis paėmė apyrankę ir sąsagas, atsirėmė alkūnėmis į stalą ir palenkęs galvą į žemėlapį pradėjo monotoniškai skanduoti.

— Jarammm, — burbėjo jis sau po nosimi. — Jarammmm. Brnnnn. Jarammm.

Tada atsisėdo tiesus kaip styga, suėmė virvelę tarp nykščio ir smiliaus, pakėlė ją virš žemėlapio ir paleido svambalą lyg švytuoklę judėti pirmyn ir atgal. Tvirtai sučiaupė lūpas, susitelkė ir pradėjo energingai sukti ją ratu, colis po colio didindamas ratą.

— Telskombas? — ėmė vardyti jis. — Pidinghou? Ovingdinas? Kemp Taunas? Braitonas? Houvas? Portsleidas? Sautvikas? Šorhemas? — Jis papurtė galvą. — Ne, man nieko nerodo tame plote, atleisk.

— Gal pabandytume apimti didesnį plotą? — pasiūlė Greisas.

Freimas išėjo ir atsinešė žemėlapį, kuriame buvo visas rytinis ir vakarinis Saseksas. Tačiau ir šį kartą kelias minutes trukęs švino gabalėlio svyravimas nedavė rezultatų.

Greisui norėjosi griebti senuką už atlapų ir supurtyti. Jis taip velniškai nusiminė.

— *Visiškai* nieko, Hari?

Mediumas papurtė galvą.

— Jeigu jų nerasiu, jie žus.

Haris Freimas grąžino jam sąsagas ir apyrankę.

— Aš galėčiau pabandyti vėliau. Atleisk. Man labai gaila.

— Šiandien kada nors po pietų?

Freimas linktelėjo.

— Jeigu paliktum juos man? Sėdėčiau visą dieną, nenuleisčiau rankų.

— Ačiū, būčiau labai dėkingas, — atsakė Greisas. Jis suprato, kad griebiasi už šiaudo, ir išvažiavo labai apsunkusia širdimi.

76

Po rytinio pasitarimo Džonas Rajus prasėdėjo vos ne tris valandas prie kompiuterio, kuris buvo paimtas iš sulamdyto „Ford Transit“, tačiau nieko nepešė.

Dvidešimt minučių po vienuoliktos, išsekęs ir nusivylęs, jis išėjo iš skyriaus nusipirkti kavos iš automato ir grižo apniktas sunkių minčių. Dažniausiai jis sugebėdavo apeiti bet kokią slaptažodžio apsaugą bet kokiame kompiuteryje, pasinaudodamas teismo medicinos programine įranga ir įlįsdamas pro užkulisius, o tada — per to kompiuterio visą internetinę istoriją. Tačiau šitas aparatas buvo neįkandamas.

Kyštelėjęs praėjimo kortelę prie Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus durų pultelio, jis įžengė vidun ir patraukė tiesiai į aptvertą zoną, kurią juokais buvo pakrikštijęs „žiurkėno narvu“ ir kurioje vyko vaikų pornografijos tyrimas — „Operacija „Glazgas“. Čia sėdėjo šeši žmonės, įnikę į kompiuterius. Linktelėjęs porai tų, kurie kilstelėjo į jį galvas, jis nuėjo į pagrindinę savo skyriaus dalį.

Endis Gidnėjus ir kiti jo bendradarbiai sėdėjo prie stalų, pasinėrę į darbus. Jis vėl atsisėdo į savo vietą. Anas kompiuteris buvo saugiai padėtas Įkalčių kambaryje, o nukopijuotas standusis diskas perkeltas į jo kompiuterį.

Nors Rajus jau trejus metus vadovavo šiam skyriui, jis buvo pakankamai išmintingas, kad suvoktų savo ribotumą: jis persikvalifikavo iš Kelių policijos. Keli jaunesni jo komandos nariai buvo „pasikaustę" specialistai, baigę universitetus, ir gyveno kompiuteriais nuo pat lopšio. Endis Gidnėjus — nepralenkiamas. Jeigu kuris nors iš čia esančių ir galėjo prakalbinti tą nešiojamąjį kompiuterį, išpešti jo paslaptis, tai tiktai Gidnėjus.

Jis išėmė standųjį diską iš savo procesoriaus ir nužingsniavo prie Gidnėjaus, kuris tebevargo bandydamas iššifruoti kodą, padėsiantį susekti bankinių operacijų suktybes.

— Endi, reikia, kad mestum viską kelioms valandoms ir padėtum man su šituo. Nuo mūsų priklauso dviejų žmonių gyvybės.

— Mmm, — atsiliepė Gidnėjus. — Reikalas tas, kad aš visiškai priartėjau.

— Endi, man nerūpi, kiek tu priartėjai.

— Bet jeigu aš mesiu, dings viskas, ką jau praėjau! Štai kas! — Gidnėjus atsisuko su visa kėde į Rajų iš džiaugsmo degančiomis akimis. — Manau, tetrūksta tik vieno skaitmens.

— Kiek dar užtruktum?

— Mmm, gerai, mmm, — liūdnai mykė jis. Tada užsimerkė ir energingai palinksėjo. — Mmm. Mmm. — Dabar jis atsimerkė ir įbedė akis į grindis. — *Tikiuosi*, iki savaitės pabaigos.

— Labai gaila, — pasakė Džonas Rajus, — turėsi atidėti. Man reikia tavęs tučtuojau.

— Mmm, matai, šitame skyriuje esame devyniese, Džonai, teisingai?

— Taip? — neryžtingai patvirtino Rajus.

Gidnėjus dar labiau sutelkė dėmesį į kilimą ir paklausė:

— Kodėl būtent aš?

Rajus sumetė, kad būtų ne pro šalį prisigerinti.

— Kadangi esi geriausias. Supratai?

Gidnėjus nepatenkintas nusisuko nuo Rajaus ir iškėlęs ranką be galo irzliai pasakė:

— Gerai, duokš.

— Kaltės įrodymų rinkmenos serveryje pažymėtos 340-uoju numeriu.

— Tai ko tiksliai turiu ieškoti?

Rajui nepatiko kalbėtis su pavaldinio nugara, tačiau iš patirties puikiai žinojo, kad šito ekscentriško žmogaus niekas nepakeis: jau verčiau gerinkis, jeigu nori ką nors iš jo išpešti.

— Pašto adresus, telefonų numerius, elektroninio pašto adresus — viską, kas mus užvestų ant kelio, kur ieškoti ponų Braisų. Tomo ir Kelės Braisų. — Jis pasakė jų vardus ir pavardes paraidžiui.

— Padarysiu, ką galėsiu.

— Ačiū, Endi.

Rajus vos spėjo grįžti prie savo stalo, kai iš kabineto galo jį pašaukė kitas bendradarbis — konsteblis detektyvas Džonas Šovas, aukštas, gražus trisdešimtmetis. Šovas buvo labai sumanus, kaip ir Gidnėjus baigęs universitetą, tačiau absoliuti priešingybė anam.

Šovas darbavosi prie ypač šiurpių fotografijų albumo, kuris buvo standžiajame diske, reido metu konfiskuotame iš pedofilo namų. Jis pastebėjo šablonišką to vyro polinkį: pirmiausia jis sumušdavo mažus vaikus, o tik tada nufotografuodavo save, atliekantį su jais lytinį aktą. Tai priminė kitą, neseniai turėtą atvejį, todėl jis norėjo išgirsti Rajaus nuomonę.

Po dešimties minučių Džonas Rajus susimąstęs grįžo prie savo kėdės. Jis jau buvo įpratęs kompiuteriuose matyti įvairiausių šlykštybių, tačiau vaikų žalojimas vis dar labai jį veikė. Kiekvieną kartą. Praeidamas pro Gidnėjaus darbo vietą, pastebėjo, kad jo ten nėra.

Po kurio laiko trumpai atsikvėpdamas nuo savo elektroninio pašto, Rajus dirstelėjo per petį ir nustebo, greičiau, susinervino, — Gidnėjaus kėdė vis dar buvo tuščia.

Jis atsistojo ir nuėjo prie to keistuolio stalo. Ekrane pamatė:

LAIVYBOS PROGNOZĖ, PATEIKTA METEOROLOGINĖS
STOTIES NAVIGACIJOS IR PAKRANTĖS SARGYBOS
AGENTŪROS VARDU PIRMADIENĮ,
2005 M. BIRŽELIO 6 D, 0555

BENDRA APŽVALGA 0000

SILPNAS VAKARŲ PRANCŪZIJOJE 1014 TIKIMASI

PIETVAKARIŲ ANGLIJOJE NUO 1010 IKI 1300.
ŽEMAS ROKOLE 1010 PASTOVIAI JUDA Į PIETRYČIUS.
AUKŠTAS FASTNETE 1010.
IŠSISKLAIDO.

Ką, po perkūnais, tas tipas daro žiūrinėdamas orų prognozes laivybai, kai čia šitokia kritiška padėtis? Ir kur, po velnių, jis prasmego? Jau dvidešimt minučių kaip jo nėra — jeigu ne daugiau.

Dar po dvidešimties minučių Rajus įsitikino, kad Endis Gidnėjus dingo.

Ir netrukus jis pamatė, kad Gidnėjus kuo švariausiai viską ištrynė serveryje ir išsinešė kompiuterį bei nukopijuotą standųjį diską.

77

Važiuodamas iš Hario Freimo namų, Rojus Greisas staiga pasijuto visiškai prislėgtas ir nuvargęs, nors tik prieš pusvalandį ištuštino dar vieną „Red Bull" skardinėlę ir prarijo kofeino tabletes. Dabar daugiau negalėjo jais pasinaudoti, nes praėjo per mažai laiko. Jis tikėjosi, kad aiškiaregiui staiga blykstelės bent viena įkvėpimo kibirkštėlė.

Kaip tik tada suskambo telefonas. Jis guviai atsiliepė. Brensonas, linksmutis kaip visada.

— Dar laikaisi, veterane?

— Jau pribaigtas, — atsiliepė Greisas. — Kas nauja?

— Kažkuris iš seržanto detektyvo Geiloro berniukų pervertė Regio D'Yto popierius. *Barclay* banko kortelėje rado nuolatinį mėnesinį pervedimą firmai „Skarabėjo pramogos". Suma — tūkstantis svarų.

— Tūkstantis svarų? Kas mėnesį?

— Mhm.

— Iš kur D'Ytas galėjo gauti tiek pinigų?

— Užsidirbdamas iš šalies: aprūpindamas turtingus vyrukus mažais vaikais.

— Kur ta firma įsikūrusi? — pasiteiravo Greisas.

— Va čia ir bėda. Panamoje.

Greisas minutėlę pamąstė. Pasaulyje esama šalių, kur įstatymas garantuoja firmai absoliutų neliečiamumą, turint galvoje policijos tyrimus. Jis jau iš ankstesnės bylos žinojo, kad Panama buvo viena iš jų.

— Kol kas mums maža nauda iš to. *Tūkstantį* per mėnesį?!

— Geras bizniukas, — įvertino Brensonas. — Gal galėtume gauti teismo potvarkį, leidžiantį pareikalauti, kad visos kreditinių kortelių kompanijos praneštų mums, kas dar moka po tūkstantį per mėnesį „Skarabėjo pramogoms“?

— Taip, esant tokioms aplinkybėms, kai gyvybėms gresia pavojus, galėtume, tačiau tai mums nepadės. Gausime iš kokios nors Panamos advokatų kontoros kandidatų į direktorius sąrašą ir kai pabandysime užmegzti ryšį, lieps mums atsiknisti. — Kiek jie turėjo abonentų? Aišku, daug nereikėjo, kad įsuktų ganėtinai svarų biznį. Tokį bizniuką, kurį gins visomis keturiomis.

DIDŽIAI BRANGINAMAS KLIENTE, tikimės,
kad jums patiko mūsų mažytė dovanėlė. Nepamirškite
prisijungti antradienį 21 val. 15 min. — pamatysite
mūsų kitą Didįjį Atrakcioną: vyrą ir jo žmoną. Tai mūsų
pats pirmasis PORINIS ŽUDYMAS!“

Už tūkstantį per mėnesį mielai numestum tokią „mažytę dovanėlę“, ar ne? Tereikia pamerkti vieną kitą pedofilą į sieros rūgšties vonią.

— Ar tu dar ten esi, veterane?

— Esu. Kas dar girdėti tavo pusėje?

— Vienoje apsaugos telekameroje užfiksuotas ponas Braisas savo „Espace“ automobilyje. Tuoj po vidurnakčio pylėsi benziną „Texaco“ degalinėje Paikombe.

— Kitos automašinos neužfiksuotos?

— Ne.

— Nieko gera nerasta tame „Espace“?

— Ekspertai naršo kiekvieną kampelį. Kol kas nieko.

— Grįžtu į pasitarimų kambarį, — pasakė Greisas. — Būsiu po kokių dvidešimties minučių.

— Pasistengsiu, kad lauktų kava.

— Man reikia keturgubos ekspreso.

— Ir man.

Greisas išsuko iš pakrantės kelio ir aukštesniuoju keliu nuvažiavo į krašto gilumą per Kemp Tauną, pro turtingųjų mergaičių Šv. Marijos mokyklą, pro Karališkąją Sasekso grafystės ligoninę, tada pro Viktorijos laikų stiliaus mišrią uždarąją privilegijuotą vidurinę mokyklą gotikiniu fasadu, Braitono koledžą. Kairėje pusėje, šiek tiek priekyje, jo dėmesį patraukė raumeningas vyras išdidžia eisena. Jis įsuko į spaudos parduotuvėlę. Vyras kažką Greisui priminė, tačiau iš karto negalėjo prisiminti ką.

Tačiau to užteko, kad išsyk apsisuktų. Sustojęs kitapus gatvės, išjungė variklį ir laukė.

Ne daugiau kaip po minutės vyras išėjo iš parduotuvėlės su cigarete lūpose, nešinas plastikiniu maišeliu, iš kurio kyšojo pluoštas laikraščių, ir patraukė prie juodo „VW Golf", kuris stovėjo dviem ratais užvažiavęs ant šaligatvio krašto ir su mirksinčiomis avarinėmis lemputėmis.

Greisas įdėmiai žiūrėjo pro priekinį stiklą. Eisena buvo ypač neįprasta: krypuojanti, pasipūtėliška, primenanti kai kurių „kietuolių" iš ginkluotųjų pajėgų eiseną. Tarytum jie būtų šaligatvio viešpačiai.

Apsirengęs sportinukais ir baltais džinsais; balti nesuvarstomi batai; trumpi plaukai, sutepti želė, stovėjo piestu; ant kaklo — stora auksinė grandinėlė. Perkūnėli, kur buvo jį matęs? Ir atsiminė, kai suveikė retkarčiais blykstelinti vos ne fotografiškai tiksli atmintis. Jau buvo aišku, kur ir kada jį matė. Praėjusią naktį. „Karmos" baro telekameros nufilmuotoje juostoje.

Jis — tas vyrukas, su kuriuo susitikinėjo Dženė Streton!

Greiso širdis nebetilpo krūtinėje. „Volkswagen" nuvažiavo. Greisas įsidėmėjo numerį, luktelėjo, leisdamas pravažiuoti taksi ir britų „Telekomo" furgonui, tada pajudėjo iš vietos, vėl apsisuko gatvėje ir nusekė iš paskos, kartu skambindamas mobiliuoju telefonu į pasitarimų kambarį. Beveik iš karto atsiliepė Denisė Vuds, viena iš paskirtųjų policininkių, labai rimta, labai gabi jauna moteris.

— Sveika, čia Greisas. Man reikia, kad kuo skubiau sužinotum vieno automobilio savininką. Aš seku jį. Tai — „Volkswagen Golf", registracijos numeris: Paryžius Lima Nulis Trys Fokstrotas Delta Oskaras.

Denisė pažadėjo nedelsiant jam paskambinti.

Netrukus „Volkswagen“ sustojo priešais raudoną šviesoforą. Juos teskyrė taksi ir britų „Telekomo“ furgonas.

Kai užsidegė žalia šviesa, „Golf“ pasuko kairėn, į Lover Rok Gardens, pajūrio link. Kitos dvi automašinos nuvažiavo pirmyn. Sekundėlę luktelėjęs Greisas taip pat pasuko kairėn, stengdamasis išlaikyti kuo didesnį atstumą.

„Greičiau, Denise!“

Apačioje, ties sankryža su Merin Pereid gatve, degė žalia šviesa, ir „Golf“ pasuko dešinėn, į pajūrio gatvę. Greisas pravažiavo degant geltonai šviesai ir laikėsi kuo toliau leisdamas, kad jį patį aplenktų „Porsche“, tačiau nepamesdamas iš akių „Golf“.

Kai „Golf“ įsuko į žiedinę sankryžą priešais Rūmų tiltą, suskambėjo telefonas. Denisė. To automobilio savininkas buvo „Bourneholt International Ltd.“ kompanija, o adrese — pašto dėžės numeris Braitone. Nebuvo užregistruota, kad jis būtų dingęs ar pavogtas, ir nebuvo jokių policijos atžymų.

— „Bourneholt International Ltd.“, — pakartojo Greisas. — Esu girdėjęs tą pavadinimą. — Ir čia pat prisiminė: — Denise, greičiau pažiūrėk, koks buvo to furgono, kuris praėjusią naktį susidūrė, numeris. Aš laukiu.

„Golf“ toliau traukė pajūriu vakarų kryptimi pro neseniai perdažytą „Karališkojo Albiono“ viešbučio fasadą, o kai priartėjo prie „Senojo laivo“ viešbučio, „Golf“ įjungė dešiniojo posūkio rodyklę ir persirikiavo į greito važiavimo juostą.

Greisas atsipūtė, kai priešais jį važiavęs „S“ klasės mėlynas mersedesas taip pat parodė dešinįjį posūkį, ir nusekė paskui jo masyvų korpusą. Jis sekė akimis „Golf“, kuris dabar jau pravažiavo viešbutį ir pasuko dešinėn, žemyn į didžiulę Baltramiejaus aikštėje esančią požeminę automobilių stovėjimo aikštelę. „S“ klasė — irgi ten pat. Greisas neatsiliko ir sustojo už jo rampoje.

Pasigirdo Denisės balsas:

— Tas pats, Rojau. „Bourneholt International Ltd.“

Jis net sugniaužė kumščius iš pasitenkinimo.

— Nuostabu!

Automatinis barjeras kilstelėjo, jis pajudėjo, palaukė, kol automatas išspjaus bilietuką, ir stvėrė jį.

— Šaunuolė! — pagyrė jis.

Tačiau ryšys nutrūko.

Barjeras vėl kilstelėjo, ir jis įvairavo savo „Alfa“ pro jį, tačiau čia pat jam užblokavo kelią „BMW-3“, išvažiavęs atbulas iš savo vietos.

Ir tas bailus senis vos kapstėsi po prakeiktą colį atbulomis!

„Greičiau!“ — tyliai suurzgė Greisas.

Rodės, praėjo begalybė, kol „BMW“ pajudėjo pirmyn ir nusuko į išvažiavimo rampą. Greisas padidino greitį. Šiame aukšte visos vietos buvo užimtos. Jis nuvažiavo vienu aukštu žemyn. Ir tas pilnutėlis. Ir kitas toks pat. Belekiant per jį, jam kelią vėl užkirto, šį kartą išvažiuojantis atbulomis „Ford Galaxy“, prikištas vaikų ir vairuojamas kažkokios iškvėšusios bobos.

„Jėzau, moterie, dink iš kelio!“

Nebuvo kito pasirinkimo: reikėjo laukti. Ir laukti, laukti.

Pagaliau jis atsidūrė ketvirtame lygyje, kur rado kelias laisvas vietas. Paspaudė greitį dairydamasis, bene pamatys „Golf“, ir pamatė. Pastatytas tarp kolonų.

Vairuotojas dingęs.

Keikdamasis sustojo užpakalyje.

Kažkas supypsėjo už jo. Veidrodėlyje išvydo „Range Rover“. Jis iškėlė pirštą, pavažiavo keletą jardų, įsuko į pirmą pasitaikiusią laisvą vietą, išjungė variklį ir iššoko iš automobilio. Pasileido išėjimo link šuoliuodamas per du laiptelius iš karto ir išlėkė į didelę atvirą aikštę, kurios centre stovėjo japonų restoranas, toliau „Thistle“ viešbutis ir parduotuvės.

Vyro krypuojančia eisena ir pastirusiais plaukais — nė ženklo.

Buvo dar trys išėjimai. Greisas apibėgo visus, tačiau vyras buvo dingęs.

Greisas nusikeikė stovėdamas prie pirmojo išėjimo, kuris buvo arčiausiai „Golf“ ir jo paties automobilio, ir ėmė mąstyti. Jis abejojo, ar vyras pastebėjo, kad jį sekė. Tačiau galėjai tik spėlioti, kiek teks pralaukti, kol jis grįš. Galėjo trukti penkias minutes, galėjo ir penkias valandas.

Tada jam šovė mintis.

Jis paskambino į savo buvusią darbovietę — Braitono centrinį policijos skyrių — ir paprašė jį sujungti su senu bičiuliu Maiku Hopkirku, Braitono padalinio inspektoriumi. Laimė, jis sėdėjo darbo vietoje ir nekalbėjo telefonu.

Hopkirkas turėjo gerą galvą ant pečių ir galybę per daugel metų sukauptos praktikos. Policijoje gerbiamas ir mėgstamas. Greisas gerokai pasuko galvą spręsdamas, kam skambinti dėl tokios užduoties. Tik Hopkirkas ir tegalėtų viską įsukti tokiu greičiu, kokio reikėjo Greisui, — svarbu, kad jis sutiktų.

— Rojau! Kaip tu? Vis matau tavo pavardę, mirgančią spaudoje! Džiaugiuosi, kad perėjimas į Saseks Hausą neapmalšino tavo apetito įsiėsti kam nors iki gyvo kaulo!

— Labai juokinga. Klausyk, paplepėsime vėliau. Man reikia tavo paslaugos ir tuoj pat. Kalbame apie dviejų žmonių gyvybes: įtariame, kad juos pagrobė ir dabar jiems gresia neišvengiamas pavojus.

— Tomas ir Kelė Braisai? — paklausė Hopkirkas nustebindamas Greisą.

— Iš kur, po perkūnais, sužinojai? — Jis jau buvo primiršęs Hopkirko proto aštrumą.

Pravažiuojančio sunkvežimio kriokimas užgožė atsakymą. Greisas stipriai prispaudė telefoną prie ausies, kitą uždengė delnu ir suriko:

— Atleisk? Gal gali pakartoti?

— Jie abu — pirmajame prakeiktame *Argus* puslapyje!

Ryšių su visuomene skyriaus pareigūnui pavyko prakišti. Šaunu.

— Gerai, Maikai, štai ko man reikia. Noriu, kad valandai uždarytum stovėjimo aikštelę Baltramiejaus aikštėje: kad turėčiau pakankamai laiko apieškoti vieną automobilį.

Kitame linijos gale pasigirdo toks garsas, tarytum galybė oro būtų buvusi išpūsta į erdvę.

— Uždaryti?!

— Man reikia vienos valandos.

— Didžiausia automobilių stovėjimo vieta Braitone, pačiame viduryje šviesios dienos. Uždaryti. Gal tau protas pasimaišė?

— Ne, man reikia, kad padarytum taip, dabar, šią minutę.

— Kokiu pagrindu, Rojau?

— Bomba. Tau paskambino teroristas.

— Šūdas. Tu rimtai, ką?

— Nagi, Maikai, dabar — tylus pirmadienio rytas. Pabudink savo eskadroną!

— O jeigu išaiškės?

— Aš prisiimsiu kaltę.

— Teks ne tau, Rojau, bet man, pats žinai.

— Bet padarysi?

— Baltramiejaus aikštė?

— Baltramiejaus aikštė.

— Gerai, — pasakė jis neryžtingai, bet susitaikęs su ta mintimi. — Dink nuo mano prakeikto telefono! Man jo reikia!

Ir Greisui reikėjo savojo. Jis paskambino į Sasekso Hausą, kad nedelsiant čia atsiųstų *SOCO* būrį ir policininką, kurį lydėtų kas nors iš Kelių policijos ir kuris galėtų įlįsti į „VW Golf" pro visus užraktus ir apsaugos sistemą.

Tada paskambino inspektoriui detektyvui, vardu Bilas Enkremas, atsakingam už vietinio sekimo būrio dislokavimą. Retai kada nusišypso tokia laimė: Enkremas pranešė puikią žinią.

— Šiandien mes buvome Braitono centre, nes reikėjo kai ką sekti, tačiau tikslo nepasiekėme, niekas nepasirodė. Aš jau rengiausi atšaukti komandą ir popiet vesti mokymus.

— Per kiek laiko greičiausiai galėtum išstatyti juos automobilių stovėjimo aikštelėje Baltramiejaus aikštėje? — paklausė Greisas.

— Per valandą. Mes jau ne per toliausiai nuo ten.

Greisas smulkiai suderino viską, pasakė jam „Golf" numerį ir kur tiksliai jis stovėjo. Tada paskambino į pasitarimų kambarį ir liepė faksu ir elektroniniu paštu nusiųsti Enkremui „Volkwsagen" vairuotojo nuotrauką. Paskui susisiekė su Nicholu ir pasakė, kad jam vis dėlto teks vienam susitikti su Londono policijos pareigūnu. Bekalbant su juo, staiga pratrūko kurtinantis kauksmas.

Atrodo, visi Braitono miesto ir Houvo greitosios pagalbos automobiliai vienu metu įjungė savo sirenas.

78

Tomą suėmė paniška baimė klausantis Kelės. Atrodė, tarsi jis būtų užrakintas tamsoje su visiškai nepažįstama, su absoliučiai nenuspėjama moterimi. Tylu, tylu, o paskui kad puls isteriškai spiegti plūsdama jį. Ir dabar ji užsivedė gergždžiančiu, pertemptu nuo klyksmo balsu:

— Tu, bukas asile! Tu, idiote! Per tave mes čia atsidūrėme! Jeigu būtum palikęs tą prakeiktą diską traukinyje, šito nebūtų atsitikę! JIE NIEKADA MŪSŲ NEIŠLEIS! AR SUPRANTI, TU, BUKAGALVI, SUŠIKTAS NEVYKĖLI?

Ir pratrūko raudoti.

Tomas visiškai palūžo. Jos verksmas buvo toks baisus, toks kankinantis. Tačiau kad ir ką jai sakytum, ji viską atmesdavo. Kai tas storulis paliko juos vienus, jis be perstojo kalbėjo jai. Stengėsi nuraminti, stengėsi padrąsinti, pakelti jai nuotaiką.

Stengėsi daryti viską, kad tik užgožtų tą deginamą skausmą pūslėje. Nežmonišką troškulį. Alkio graužimą. Ir baimę.

Jam kilo įtarimas, ar tik ne degtinė kalta, kad Kelė šitaip elgėsi. O gal kaip tik dėl tọ, kad jos trūko? Gal jai pakriko nervai, kad šitaip elgėsi tuos kelis mėnesius po Džesikos gimimo, ir po to tiesiog priėjo liepto galą?

Visos tos nesąmonės su *eBay*. Gal tai jau ir buvo ženklas ar pagalbos šauksmas, kurį jis pražiūrėjo?

— TU, BUKAGALVI, SUŠIKTAS NEVYKĖLI! — vėl spiegė ji.

Tomas susigūžė. *Nevykėlis*. Ar ji ir laikė jį tokiu? Ji teisi. Jam nepasisekė verslas, o dabar nesugebėjo atlikti paties svarbiausio — apsaugoti savo šeimos.

Jis stipriai užsimerkė, pabuvo taip kelias sekundes ir ėmė melstis Dievui, į kurį nesikreipė ištisus dvidešimt penkerius metus. Atsimerkė: ne, niekas nepasikeitė, aplinkui — juoda tamsa.

Surištas kojas pradėjo traukti mėšlungis. Jis norėjo pasiritinti, tačiau užteko kartą persiversti, ir grandinė, prikabinta prie jo kojos, įsitempė, tas pantis ar apkaba, ar dar kažkas taip įsikirto į kulkšnį, jog nebeatlaikęs skausmo suriko.

„Galvok, — įtikinėjo save. — Galvok!“

Gretima siena ir grindys buvo lygios, o jam būtinai reikėjo aptikti kokį nors aštrų daiktą, į kurį būtų galima nuzulinti virves. Tačiau nebuvo nieko, jokio prakeikto, prakeikto, prakeikto daiktelio.

— GIRDI, KĄ SAKAU, TU BUKAGALVI, TU SUŠIKTAS NEVYKĖLI!

Iš jo akių ištryško ašaros. „O, mano brangioji Kele, aš taip tave myliu. Nedaryk man šitaip."

Ko tas nutukėlis norėjo? Kur jis dingo, po velnių? Kaip gali bandyti jį perkalbėti, jeigu jo nėra? Tačiau širdies gilumoje jis žinojo, ir kas tas žmogus, ir kodėl jie čia atsidūrė.

Kai mintys aprimo, staiga jį apėmė dar didesnis siaubas. Kiek praėjo laiko, kai jis paliko vaikus pas Kelės tėvus? Jos motina buvo dar gana smarki, tačiau vargšas tėvas juk prirakintas prie lovos, bejėgis. Gal tas storulis planavo pagrobti ir vaikus? Kas bus, jeigu jis arba jo bendrininkai nuvažiuos ten, kai Kelės motina bus išėjusi?

Iš nevilties Tomas vėl pasirito, ir grandinė vėl įsitempė. Jis nebepaisė skausmo, tik tąsė ir tąsė ją sulaikęs kvapą.

Grandinė nepasidavė.

Kurį laiką pagulėjo ramiai. Ir tada gimė idėja.

Tą pačią sekundę kažkur tolėliau vėl išvydo šviesos ruožą — durys. Pasirodė dvi figūros su prožektoriais. Jo širdis sutvaksėjo stipriau, gerklėje įstrigo kamuolys. Jis įsitempė, pasirengęs kovoti, kautis kaip įmanydamas.

Viena figūra patraukė Kelės link, kita — prie jo. Kelė tylėjo. Staiga jį apakino šviesos spindulys. Tada jis nukrypo į šalį, apšviesdamas popierinį puodelį su vandeniu ir bandelę, padėtus čia pat ant grindų.

— Valgyti tau, — netaisyklingai pasakė kažkoks atšiaurus balsas. Nors Tomas ir nelabai ką išmanė, tačiau tame balse jautėsi lyg ir rytų europiečio akcentas.

— Man reikia nusišlapinti, — pasakė Tomas.

— Varyk, myžk į kelnes, kaip ir kiti čia esantys! — riktelėjo Kelė.

— Tu nešlapintis! — atrėžė tas vyras.

— Man reikia! — maldavo Tomas. — Prašau, nuveskite mane į tualetą.

Tas vyras buvo aukštas, liesas, trisdešimties metų, apsirengęs juodai, rūsčiu veidu, trumpais, šiuolaikiškai apkirptais plaukais. Dabar Tomas

aiškiai įžiūrėjo jo bruožus. Tačiau, svarbiausia, jis matė ir tai, kas buvo už jo.

Artimiausią statinių su chemikalais eilę.

— Valgyk, — pakartojo vyras ir nuėjo kartu su savo bendru. Netrukus jie dingo. Tomas ir Kelė vėl liko tamsoje.

— Mieloji? — pašaukė Tomas.

Tylu.

— Mieloji, prašau, paklausyk, ką pasakysiu.

— Kodėl jie neatnešė man ko nors išgerti? — pasakė ji.

— Atnešė vandens.

— Aš kalbu ne apie sušiktą vandenį.

Kiek laiko ji jau gėrė, svarstė Tomas. Kiek laiko jis nieko nepastebėjo?

— Įdomu, kaip galiu gerti pririštomis prie šonų rankomis? Gal gali pasakyti, pone išmintingasis vyre?

Tomas iš lėto pasuko galvą į ten, kur turėjo būti vanduo ir bandelė. Nosis prisilietė prie puodelio krašto. Jis tyliai nusikeikė dėl tokio pažeminimo, kurį dabar teko patirti. Bijodamas nutėkšti bent vieną brangų lašelį, atsargiai pravėrė lūpas ir, sugriebęs dantimis už krašto, pakreipė puodelį ir godžiai jį ištuštino.

Tada lyg koks sumautas aklas naktinis žvėrelis ieškojo nosimi, kol ta atsibedė į bandelę. Nors apetitas ir buvo dingęs, prisivertė kąsnelį atsikąsti. Vargais negalais sukramtė, nurijo. Nurijo ir antrą kąsnelį, o visa kita išspjovė.

— Manau, mums jau laikas eiti namo, — pareiškė Kelė. — Kaip manai, ar jie įdės mums lauktuvių?

Per pastarąsias porą dienų Tomas pirmą kartą nusišypsojo.

Turbūt ji nusiramino.

— Kol kas nesitikiu sulaukti iš jų vaišingumo, — pabandė ir jis pajuokauti, tačiau žodžiai nuskendo juodoje tyloje.

Vanduo ir kąsnelis maisto šiek tiek sustiprino Tomą. Pasijutęs gerėliau, nutarė pajudėti.

Pusiau voliodamasis, pusiau rangydamasis, jis skausmingai yrėsi per grindis kairėn, ten, kur prieš kelias minutes buvo pašvietęs prožektorius.

Prie išrikiuotų statinių su chemikalais.

Grandinė įsikirto į kulkšnį. „Prašau, dar truputėlį, na, dar truputėlį." Stipriai trūktelėjo, tačiau apkaba taip įsirėžė, jog jis suriko.

— Tomai, kas tau? Mielasis?

Ačiū Dievui, ji jau aprimo.

— Viskas gerai, — sušnypštė jis, staiga susirūpinęs, kad kas nors galėjo klausytis.

Jo veidas prisilietė prie kažko. „O varge, kad tik čia nebūtų siena."

Kažkoks plastikas, šaltas, apvalus. Statinė!

Jis pabandė pasikelti, remdamasis į ją. Statinė susverdėjo. Jis nuslydo žemyn. Apsivertęs ant pilvo, ištiesęs kojas visu ilgiu, jis dar kartą trūktelėjo, mesdamasis aukštyn, ir dar kartą. Pagaliau įtempęs visas jėgas, giliai įkvėpęs ir iškvėpęs, jis dar kartą metėsi aukštyn ir — pavyko! Pavyko smakru užsikabinti už krašto.

Už labai aštraus rantyto krašto.

Įsikirtęs smakru, pradėjo pamažu, labai pamažu slysti atgal ir sverti ją į savo pusę. Statinė buvo sunki, daug sunkesnė negu jis tikėjosi, ir ne jo jėgoms. Staiga ji pasviro ir su didžiausiu trenksmu nuvirto ant žemės.

— Tomai?! — riktelėjo Kelė.

— Viskas gerai.

— Ką ten darai?

— Nieko.

Jis kuo skubiausiai pasivertė prie statinės krašto, aklai nutaikė, kad rankas rišanti virvė prisispaustų prie jo ir pradėjo brūžinti.

Po kelių minučių jis ir nustebo, ir apsidžiaugė, kai rankos atsipalaidavo nuo kūno. Aišku, tai tebuvo mažytis sėkmės lašelis, tačiau jis jautėsi, tarsi būtų įkopęs į Everestą. Ir taip palengvėjo ant širdies. *Jam pavyko!*

Tačiau riešai tebebuvo surišti. Ir vėl jis apčiuopė statinės kraštą, ir vėl suskato įnirtingai trinti virvę. Ji ilgai nepasidavė, tačiau jau jautėsi, kad suveržimas pamažu laisvėjo. Netikėtai ir plaštakos atsipalaidavo. Nupurtęs paskutinius virvės plaušus, jis atsisėdo, ištiesė rankas ir pradėjo lankstyti plaštakas, atgaivindamas kraujo apytaką.

— Ar mes čia mirsime, Tomai? — suinkštė Kelė.

— Ne, nemirsime.

— Mama su tėčiu negalėtų užauginti vaikų. Juk niekada nepagalvojome apie tai, ar ne?

— Mes nemirsime.

— Aš tave labai myliu, Tomai.

Jis vos neapsiašarojo klausydamasis jos balso — tokio švelnaus, šilto, mielo.

— Aš tave myliu labiausiai už viską pasaulyje, Kele, — kalbėjo jis, lenkdamasis į priekį ir čiupinėdamas virves ant kojų, kol surado mazgą.

Mazgas buvo kietai užveržtas, tačiau jis tol krapštė, kol ir tas ėmė laisvėti. Netrukus ir kojos atsilaisvino! Tiktai ant kulkšnies buvo likusi apkaba. Jį nukrėtė siaubas pagalvojus, kad jeigu dabar ateitų tas nutukėlis, jam geruoju nesibaigtų. Tačiau negalėjo nerizikuoti.

Jis atsiklaupė, užsikabino už statinės krašto, atsistojo ir sukaupęs paskutines jėgas šiaip taip ją pastatė. Tada pradėjo čiupinėti viršų ieškodamas dangtelio. Jį surado gana greitai ir iš karto ėmė tirti pirštais, kaip būtų galima jį atidaryti. Pirmą kartą gyvenime suprato, ką reiškia būti aklam.

Jis apčiuopė užsuktą vielą, ant kurios dar buvo popieriaus sluoksnis. Pakišęs pirštus po viela, patraukė ją, bet ji pjovė. Susirado kišenėje nosinę, apsivyniojo pirštus ir vėl pabandė.

Viela nulūžo.

— Kodėl mus čia laiko, Tomai? — gailiai paklausė Kelė. — Kas tas storas šliužas?

— Nežinau.

— Kodėl jis pasakė mums — „ar mirę atrodote gerai“?

— Jis tik norėjo mus pagąsdinti, — kuo įtikinamiau pasakė Tomas, nors balsas nuskambėjo aštriau. O galvoje jau brendo planas.

Pagaliau dangtis pajudėjo. Teko apsukti jį aplinkui gal penkis šešis kartus, kol jis liko rankoje. Į nosį iškart trenkė bjaurus, deginantis, aitrus tvaikas. Dusdamas jis loštelėjo atgal ir paleido dangtį, kuris nudardėjo kažkur į tamsą.

— TOMAI! — šūktelėjo sunerimusi Kelė.

Jis nepaliovė kosėti jausdamas, kaip krūtinėje dega plaučiai. Mintimis nuskriejo į mokyklinius laikus, į chemijos pamokas, kuriose jis sėdėdavo visiškai „žalias“. Prisiminė butelius su rūgštimis, išrikiuotus chemijos labo-

ratorijoje. Sieros ir druskos rūgštis — jis tai prisiminė. Kad ir kas būtų toje statinėje, gal ji praėstų tą grandinę, kuria jis pririštas?

Tačiau kaip ją išpilti iš statinės tokioje tamsybėje? O jeigu ji apsivers ir visas skystis pliūptelės ant žemės? Jis nutekės iki Kelės. Arba jie uždustų.

Staiga jis apmirė. Akies krašteliu tolumoje pastebėjo šviesos ruožą. Kažkas įėjo.

79

Baltramiejaus aikštės stovėjimo aikštelės apačioje, ketvirtame lygyje, grupelė policininkų spietėsi aplinkui juodą „VW Golf". Lauke policininkai blokavo visus įvažiavimus ir įėjimus. Visame pastate daugiau nebuvo nė gyvos dvasios.

— Nenoriu, kad savininkas suprastų, jog buvome įlindę, — pasakė Greisas jaunam Kelių policijos darbuotojui, kuris klūpojo prie vairuotojo durelių vienoje rankoje laikydamas didžiulį ryšulį svirtelių, kitoje — kažką panašaus į radijo siųstuvą.

— Nesirūpinkite. Aš vėl tvarkingai užrakinsiu. Jis nesuuos.

Džo Tindalas, apsirengęs baltu apsauginiu kostiumu, stovėjo šalia Greiso čiaumodamas gumą. Dar niurzgesnis negu visada.

— Dar negana, kad sudirbai mano savaitgalį, Rojau? — burbėjo vyresnysis *SOCO* pareigūnas. — Sakai, sumausi visą savaitę nuo pat pirmos dienos, ar ne?

Pasigirdo garsus spragtelėjimas, ir „Golf" durelės atsivėrė. Ir iškart užkaukė kurtinantys pyp-pyp-pyp-pyp.

Kelių policininkas kilstelėjo variklio gaubtą ir nėrė po juo. Po kelių sekundžių pypsėjimas nutilo. Jis užtrenkė gaubtą.

— Tvarka, — pasakė jis Tindalui ir Greisui. — Viskas jūsų valioje.

Greisas taip pat buvo su baltu apsauginiu kostiumu ir pirštinėmis. Jis leido Tindalui įlįsti vidun, o pats liko stovėti ir stebėti. Dirstelėjęs į laikrodį, sumetė, kad jau praėjo dvidešimt penkios minutės nuo tos akimirkos, kai buvo uždaryta stovėjimo aikštelė. Lauke, prie įvažiavimų, buvo košmariškas chaosas: ten būrėsi policijos automobiliai, greitosios pagalbos

ir ugniagesių automašinos, minios įstrigusių pirkėjų, verslininkų ir paprasčiausių lankytojų. Baisiausia, kad pačiame Braitono centre dabar buvo automobilių kamšatis.

Jeigu iš viso šito išeis šnipštas, Greisą gerokai apmėtys kiaušiniais.

Jis stebėjo, kaip Tindalas pirmiausia paėmė pirštų atspaudus nuo pačių matomiausių vietų: veidrodėlio, pavarų perjungimo svirties, signalo pagalvėlės, vidinių ir išorinių durų rankenėlių. Tada pincetu paėmė plauką nuo vairuotojo sėdynės atlošo ir įdėjo jį į įkalčiams skirtą maišelį. Tą patį padarė ir su keliomis cigarečių nuorūkomis peleninėje.

Po penkių minučių jis išlipo jau mažumėlę linksmiau nusiteikęs negu tada, kai atvyko čia.

— Pririnkau gerų atspaudų, Rojau. Tuojau pat grįžtu ir atiduodu berniukams, kad paleistų juos per *NAFIS* sistemą.

NAFIS — Nacionalinė automatizuota pirštų atspaudų informacijos sistema.

— Ir aš ten važiuoju, — pasakė Greisas. — Dar užtruksiu čia kokias dešimt minučių.

— Tavęs jau lauks rezultatas.

— Būsiu dėkingas.

— O man nusispjaut, ar tu būsi dėkingas, ar ne, — atšovė *SOCO* pareigūnas, gręždamas akimis vyresnįjį inspektorių.

Kartais Greisas nesugebėdavo perprasti, ar Džonas Tindalas kalbėdavo rimtai, ar juokaudavo: to vyruko humoro jausmas labai jau savotiškas. Ir dabar negalėjai įspėti.

— Puiku! — nesipriešino Greisas. — Žaviuosi tavo profesionalumu.

— Nesąmonė! — atrėžė Tindalas. — Darau tai, už ką man moka pinigą. *Dėkingumas* man nieko neduoda. — Jis išsinėrė iš apsauginių drabužių, sukišo juos į maišelį ir nužingsniavo prie išėjimo laiptų.

Greisas susižvalgė su kelių policininku.

— Kartais jis būna irzlus šelmis!

— Bet geras akiplėša... — pastebėjo policininkas.

Greisas patikrino pirštinių skyrelį, kuriame tebuvo automobilio žinynas. Ir visas kišenėles ant durelių, kurios buvo tuščios. Jis apieškojo po

priekinėmis sėdynėmis, pakėlė pagalvėlę ant užpakalinės sėdynės. Nieko. Visiškai jokių asmeninių daiktų — sakytum, automobilis ne privatus, bet išnuomotas.

Tada patikrino bagažinę. Ir ta švarutėlė, išskyrus įrankių komplektą, atsarginį ratą ir atspindintį įspėjamąjį trikampį, tačiau visi tie daiktai, jo galva, buvo neatskiriamas automobilio inventorius. Galiausiai jis palindo po apačia: jokio purvo, nieko, kas būtų neįprasta.

Atsistojęs liepė kelių policininkui viską užrakinti, vėl įjungti signalizaciją, o pats nuėjo prie savo automobilio, nes rūpėjo kuo greičiau grįžti į Sasekso Hausą. Jis velniškai tikėjosi, kad tas nesukalbamas, bet talentingas Džo Tindalas tikrai ką nors išpeš iš tų pirštų atspaudų.

Ir kad įtariamųjų sekimo komanda nepaleis iš akių „VW".

Alisona Vosper tikrai nepaglostys jo ir nepakeis savo nuomonės apie jį už tai, kad jis sustabdė visą Braitoną ir nieko nepešė. Ir nepavyks išvengti ištrėmimo į Niukaslį. Bus Kasjanas Pju ar nebus Kasjano Pju.

Staiga jis prisiminė Kleo. Jau buvo dvidešimt minučių po dvyliktos. Ji dar neatsiliepė į jo skambutį.

80

Tomas metėsi ant grindų ir kaip pamišęs puolė grabinėti rankomis ieškodamas virvių. Prožektoriaus spindulys praplėšė tamsą, trumpam stabtelėjo ties Kele, tada ant jo veido ir ėmė šokčioti ant sienos, apšviesdamas statinių eilę.

Ir tą, kuri jau buvo be dangtelio.

„O šūdas, šūdas, šūdas, šūdas."

Jis nekrutėdamas gulėjo ant šono, sulaikęs kvapą, prispaudęs rankas prie šonų, suspaudęs kojas. Prakaitas žliaugė. Girdėjo artėjantį batų taukšėjimą. Širdis dunksėjo, ausyse šniokštė. Iš siaubo pajuto kartumą gerklėje.

Dabar tai jau bus. Kai tik pamatys viską. Jėzau, gal jis ir vėl apsižioplino? Neužteko, kad kaip koks bukaprotis išvažiavo iš namų, kad įsileido juos į automobilį, dabar dar apdujęs sugalvojo iš čia ištrūkti.

Kelė buvo teisi išvadindama jį nevykėliu.

Jis užsimerkė ir pradėjo melstis, stengdamasis sulaikyti kylantį vėmulį. Nejaugi šitaip viskas ir baigsis? Visos jo svajonės? Niekada nebeišgirs savo vaikų balsų? Niekada.

Kažkas garsiai subildėjo. Kažkas riedėjo grindimis. Kad ir kas ten buvo, tas daiktas bumptelėjo jam į galvą. Kietas, bet lengvas daiktas.

Nė sekundėlę nepamiršdamas, kad turėjo vaidinti surištą, jis atsisuko. Į akis tvykstelėjusi šviesa jį apakino. Pasigirdo vėl tas pats balsas, vėl ta pati laužyta anglų kalba:

— Nusišlapinti. Nešikti.

Šviesos spindulys nuo jo veido nukrypo ant to daikto, kuris už kelių pėdų gulėjo ant šono. Tai buvo oranžinis plastikinis kibiras.

Žingsniai nutolo. Tomas atsisukęs stebėjo: šviesa šokčiojo ant grindų tol, kol vyras nuėjo prie šviečiančio tarpdurio. Jam šmėstelėjo mintis, kad tam diedui, matyt, netoptelėjo galvon, kaip jis pasinaudos tuo kibiru, jeigu rankos pririštos prie šonų.

Sunkios metalinės durys trinktelėjo.

Ir vėl absoliuti tamsa.

81

— Gal tavo sušiktas protas pasimaišė? — užbaubė Karlas Veneris, net jo veidas parudo kaip ir marškiniai, kurių sagos buvo įsikirtusios į išpampusį pilvą. Smilkiniuose iššoko venų virvės. Tas įdrėskimas, kurį anąkart paliko mergaitė, vis dar matėsi. — Ką sau galvoji atsidangindamas čia? Sakiau, kad niekada, *niekada nesirodytum čia, jeigu nepakviesiu*. Kuris sumautas žodis tau neaiškus, Džonai?

Endis Gidnėjus žiopsojo į pigų rusvą kilimą, įbedęs akis į vieną kuokštelį: jis stengėsi apskaičiuoti, kiek tame kuokštelyje galėjo būti pluoštelių

Veneris įsikišo smilių į burną ir pradėjo kramtyti odą aplink nagą. Peleninėje rūko cigaras. Jiedu stovėjo viršutiniame sandėlio aukšte, prie jo metalinio stalo.

— Ir galų gale kur tu buvai? Aš ištisą valandą negalėjau tau prisiskambinti.

— Mmm, aš ėjau čionai.

— Tai kodėl neatsiliepei, po perkūnais?

— Kadangi liepėte čionai nesinešti telefono.

Sinoptikas apsidžiaugė, kad jo atsakymas bent trumpam nutildė Venerį, kuris toliau kramtė savo pirštą.

— Mus ištiko katastrofa, todėl ir skambinau tau.

„Faktiškai, dvi, — mintijo Sinoptikas. — Vienos dar nežinai, kol kas.“ O jam ir nerūpėjo. Tegul tą Karlą Venerį ištinka kad ir tūkstantis katastrofų, jam — nesvarbu. Jis toliau skaičiavo pluoštelius.

Veneris stvėrė cigarą, įsikišo į dantis ir supapsėjo paskleisdamas iš burnos dūmų kamuolius.

— Supistą katastrofą, supranti?

— Kromartis, Fortas — pietvakarių, pasisukantis į šiaurę, keturių arba penkių, kartais šešių Nort Utsire, — informavo jis Venerį, tebežiūrėdamas į grindis. — Protarpiais lietus. Vidutinis arba geras.

— Kokį čia šūdą mali su ta nesąmoninga orų prognoze?

— Mmm, faktiškai... mmm... tai yra prognozė laivybai.

Veneris pakratė galvą.

— Jėzau. Vienam iš mūsų bendradarbių — koma, o jis man suka galvą su ta prakeikta *prognoze laivybai!*

— Mm, taip. Mm, teisingai.

Veneris spoksojo į jį: šitas skystaprotis buvo išties nesuprantamas.

— Džonai, štai kokia ta katastrofa: tas mūsų bendradarbis turėjo skreitinį kompiuterį, į kurį įkeldavo mūsų klientams pažadėtą naujausią dovanėlę. Mums reikia susigrąžinti tą kompiuterį.

— Aš jį turiu, — pasakė Gidnėjus. — Ir standžiojo disko kopiją, kurią padarė Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyrius.

Veneris apstulbo:

— Tu jį turi?

— Mm. Taip. Lyg ir taip.

— Tu susigrąžinai tą kompiuterį?

Sinoptikas linktelėjo.

Storulis iš karto pasikeitė. Pasitempė ir pakratė nustebusiam Gidnėjui ranką.

— Na, bet tu ir galvotas šiknius! — Jis vėl susmuko kėdėje, tarsi būtų išsekęs nuo tokių pastangų, įsikišo cigarą į burną ir godžiai ištiesė ranką lyg koks mokinukas, užsimanęs daugiau saldainių. — Tai duokš! Ar jis kuprinėje?

— Mm, ne, ten mano sumuštinis.

Į kambarį įėjo vienas iš tų nebyliųjų rusų. Kaip ir paprastai, vyras vilkėjo juodą kostiumą ir juodus marškinėlius; stovėjo už kelių pėdų nuo Venerio, tylus, be šypsenėlės.

Sinoptikas toliau tyrinėjo kilimo kuokštelį ir nekreipė dėmesio į ištiestą ranką. Dabar jam rūpėjo sukaupti drąsą ir pasakyti tai, ką jis ir atėjo pasakyti. Jis vėl prisiminė žodžius, kuriuos ištarė iš „Star Trek", ir tylutėliai sumurmėjo: „Jeigu bijai, kad kas nors neužvežtų į nosį, tada gal geriau trauk namo ir lįsk po lova. Čia nesaugu. Bailiams čia ne vieta."

Vyriškis, Kuris Buvo Ne Bailys, giliai įkvėpė ir mikčiodamas išpyškino:

— Faktiškai aš jų su savimi neturiu.

Veneris apsiniaukė.

— O kur, *faktiškai*, juos turi?

Gidnėjus pajuto už savęs beveik negirdimus žingsnius. Ant kilimo pastebėjo menkutį šešėlį. Veneris sutraukė savo komandą — priekyje rusą, užpakalyje albaną — norėdamas jį įbauginti. Bet šiandien jis — Vyriškis, Kuris Buvo Ne Bailys.

Jis nenusileis.

Kūnas virpėjo, veidas degė, po baltais marškiniais sruvo prakaito upeliai. Tačiau jis nenusileido.

— Aš turiu juos saugioje vietoje.

— Kokio ji tiksliai saugumo? — šaltai paklausė Veneris.

— Labai saugi.

— Gerai. Protinga.

— Jeigu norite juos gauti, turėsite sumokėti man, ką žadėjote. Ir... ir... ir aš, — vebleno jis, — aš... nenoriu... daugiau... visošitodaryti.

Dabar jis spoksojo į kilimą rydamas orą.

— Ar iš tikrųjų, Džonai? — ramiai pasiteiravo Veneris. — Tu daugiau nebenori dirbti mūsų komandoje?

— Mmm, ne.

— Tu mane tikrai įžeidei! Maniau, mes visi taip puikiai sutarėme! Žinai, Džonai, galvojau, kad mudu jau buvome betampą tikrai gerais bičiuliais. Tu mane iš tikrųjų įžeidei! Žinoma, nori išeiti, nori ir savo pinigų — viskas puiku.

Sinoptikas tylėjo. Jis nesitikėjo tokios reakcijos. Jis tikėjosi, kad Veneris sprogs iš piktumo.

— Tai kurgi ta labai saugi vieta, kurioje laikai tą kompiuterį ir disko kopiją?

Išdidžiai šypsodamasis Gidnėjus pakėlė akis:

— Niekada nepatikėsite. Niekas ten ir nežiūrėtų, niekas jų nerastų nė po tūkstančio metų!

— Tikrai?

Sinoptikas guviai linktelėjo.

— Net ir policija nerastų?

— Absoliučiai ne!

Veneris džiaugsmingai nusišypsojo Sinoptikui ir staigiai kirto kairiąja ranka per orą.

Sinoptiką toks judesys suglumo. Jis priminė tarsi kažkokį užkoduotą signalą. Tačiau ilgai nervintis neteko.

— Žiūrėk, tuoj išskris paukščiukas! — pasakė Veneris.

Sinoptikas visiškai sutriko. Šalia jo stovintis rusas pakėlė nedidelę videokamerą.

Užpakalyje stovintis albanas skubriai žengė porą žingsnių į priekį ir vienu plaštakos šono kirčiu atskyrė Sinoptiko kaklą nuo stuburo.

82

Pirštų atspaudus tiriantis skyrius užėmė vieną iš didžiausių plotų Sasekso Hause. Pirmame aukšte, netoli nuo Moderniųjų technologijų nusi-

kaltimų skyriaus, darbas virė tarsi bičių avilyje, ir kaskart ten užėjęs Greisas suuosdavo menkutį rašalo kvapą.

Vienas iš vyresniųjų to skyriaus darbuotojų, Deris Bleinas, sėdėjo savo darbo vietoje maždaug pačiame rašomųjų stalų ir aparatų labirinto centre. Jo kompiuterio ekrane matėsi geriausias Džo Tindalo paimtas atspaudas iš „Volkswagen" — nuo vidinio veidrodėlio. Už jo pečių dabar ir stovėjo Greisas su Tindalu.

Bleinas — pliktelėjęs akiniuotas vyras, tėviškos išvaizdos ir ramaus būdo, kas kėlė didelį pasitikėjimą juo. Jis nuspaudė klavišą ir ekrane pasirodė visas dešimties atspaudų komplektas. Kai paspaudė dar kartą, Greiso širdis suspurdėjo. Ekrane išniro vyro nuotrauka, kurią policija jau turėjo. Ir jo pavardė. „Golf" automobilio savininkas. Vyrukas, su kuriuo Džene Streton turėjo pasimatymą „Karmos" bare.

— Pirštų atspaudai sutapo, — paaiškino Deris Bleinas. — Aš patikrinau jį *NAFIS* sistemoje. Jo pirštų atspaudai buvo paimti prieš metus, po triukšmingų peštynių Braitono naktiniame klube „Escape". Jį įspėjo ir paleido. Tai Maiklas Luvičius. Albanas, neturintis nuolatinės gyvenamosios vietos.

— Ką dar apie jį žinote? — paklausė Greisas.

— Štai ką. — Bleinas vėl patapšnojo klaviatūrą. — Jis pažymėtas *PNC* ženklu, vadinasi, jį būtina stebėti — Interpolo nurodymas.

Greisas pažvalėjo. *PNC* — policijos turima duomenų bazė apie nusikaltimus šalyje.

— Taigi, remdamasis visu tuo komplektu, — nes reikia būtent viso pirštų atspaudų komplekto, — aš paieškojau tarptautiniu mastu ir šitaip atsekiau ryšį su šiuo gražuoliu.

Bleinas paspaudė dar kelis klavišus, ir po minutėlės ekrane pasirodė labai nutukusio vyro galva ir liemuo. Palyginti su visa jo kūno mase, galva atrodė mažytė. Žili, želė sutepti plaukai surišti į mažą uodegėlę.

— Čia — Karlas Veneris. Jis dar turi kitą vardą — Džonas Smitas. Įdomi jo istorija, — tęsė Bleinas. — Veneris tarnavo JAV armijoje. Iš pradžių skraidė malūnsparniu Vietname. Mūšio metu buvo sužeistas, gavo medalį už narsą, vėliau nebeskraidė dėl kažkokių širdies problemų ir tapo

radistu. Buvo paaukštintas, dirbo karinių ryšių tarnyboje. Įsivėlė į skandalą. Jūs turėtumėte prisiminti: vienas karo fotoreporteris ir pora fotografų buvo apkaltinti už tai, kad filmuodavo Vietname vykstančius kankinimus bei egzekuciją ir pardavinėdavo nufilmuotą medžiagą.

— Mėgėjiški siaubo filmai? — paklausė Greisas.

— Būtent. Tačiau Veneris išsisuko. Jis liko JAV armijoje ir buvo perkeltas į Vokietiją dirbti žvalgyboje. Kai Bosnijoje kilo riaušės, jį permetė ten. Pasikartojo tai, kas vyko Vietname. Galiausiai buvo teisiamas karo lauko teisme už kalinių egzekucijos filmavimą ir filmų pardavinėjimą tarptautinėje mėgėjiškų siaubo filmų rinkoje.

— Rimtai? — nepatikėjo Greisas.

— Taip, kuo rimčiausiai. Šita žmogysta — padugnių padugnė. Šlykščiausias, vulgariausias tokių filmų tiekimo kanalas. Kažkoks nepėsčias advokatas ištraukė jį nuo bausmės, tačiau jis buvo jau tiek aplipęs purvais, kad pašalino iš karinės tarnybos. Tada jo vardas pasirodė tarptautiniame vaikų pornografijos tinkle Atlantoje. Ir čia turimi omeny ne vien vyrų lytiniai santykiai su vaikais: filmuojami žudomi vaikai. Daugiausiai azijiečiai, tačiau buvo ir baltųjų.

— Sakai, su bet kuo nesusidedi, Rojau, ką? — išsišiepė Tindalas, pagaliau atgavęs humoro jausmą.

— Toks jau esu. Tau reikėtų apsilankyti viename iš mano pokylių.

— Niekaip nesulaukiu pakvietimo.

— Kas jam nutiko vėliau? — paklausė Greisas Bleiną.

— Regis, paspruko. Dingo iš *FTB* akiračio. Paskui... prieš trejus metus pasirodė Turkijoje. Vėliau Atėnuose, Paryžiuje. Ten buvo aptikta mažytė mėgėjiškų smurto filmų gamintojų gauja. Prancūzų policija surengė reidą į vieną butą 16-oje Arondismento gatvėje Paryžiuje. Konfiskavo daugybę įrangos, areštavo grupę žmonių, kurie tvirtino, jog Veneris buvo gaujos vadeiva. Nuo to karto jo niekas nematė.

— Koks ryšys su Luvičiumi?

— Interpolas turi savo žmogų Londone, jis ir gali apie tai pasakyti. Turiu jo numerį. Seržantas detektyvas Baris Farieras.

— Ačiū, Deri, šauniai padirbėjai. Ir neįtikėtinai greitai! — Dėl transporto kamščių Greisas užtruko kelyje dvidešimčia minučių ilgiau negu

planavo. Matyt, ir Džo Tindalas susidūrė su ta pačia problema. Bleinas išties negalėjo išryškinti visų pirštų atspaudų anksčiau nei prieš penkiolika minučių.

Užlipęs į savo kabinetą, kuris buvo priešais svarbiausiųjų įvykių pasitarimo kambarį, Greisas pirmiausia susisiekė su žmonėmis, kurie stebėjo automobilį „Golf". Vairuotojas dar nepasirodė. Jis jau rengėsi rinkti seržanto detektyvo Bario Fariero numerį, kai suskambėjo jo mobilusis telefonas. Pasigirdo aukštas rėžiantis Hario Freimo balsas.

— Ką nors radai? — paklausė Greisas aiškiaregį.

— Na, nežinau, ar tau tai ką nors sako, ar ne. Matau laikrodėlį.

— Laikrodėlį? — pasitikslino Greisas. — Rankinį laikrodį?

— Būtent! — Freimas dar labiau pagyvėjo. — Rankinį laikrodį! Kažkas labai svarbaus. Tas laikrodis nuves tave labai teigiama kryptimi toje tavo byloje. Šioje byloje, taip manau.

— Gal gali smulkiau paaiškinti? — suglumo Greisas.

— Ne, aš... Ne, tai ir viskas. Kaip sakiau, nežinau, ar tai ką nors reiškia.

— Gal žinai markę?

— Ne. Manau, kad brangus.

— Brangus.

— Taip.

— Vyriškas ar moteriškas?

— Vyriškas. Manau, jų gali būti daugiau negu vienas.

Greisas papurtė galvą, kol kas nieko nesuprasdamas.

— Gerai, — pasakė jis. — Ačiū, Hari. Pranešk, jeigu dar ką nors sužinosi.

— O, pranešiu, nė neabejok!

Baigęs pokalbį, Greisas paskambino į Londono Interpolą. Kol Farieras kalbėjo kitu telefonu, jis palaukė dvi minutes klausydamasis, matyt, ištisinio „Greensleeves" įrašo, ir tada pasigirdo ryškus kokni* akcentas:

— Seržantas detektyvas Farieras. Kuo galiu padėti?

Greisas prisistatė. Farieras išsyk pagyvėjo.

* Londoniečių prastakalbė.

— Turiu detektyvus Graikijoje, Turkijoje, Šveicarijoje ir Paryžiuje, kurie mielai pasišnekučiuotų su ponuliu Luvičiumi.

— Aš žinau, kur yra jo automobilis, — pasakė Greisas. — O ką žinote apie Karlą Venerį?

— Ničnieko. Jau treji metai, kai dingo jo pėdsakai. O verkiant reikėtų atkasti tą išperą.

Kažkas pasibeldė į duris: įlindo Normanas Potingas su popieriaus lapu rankoje. Greisas parodė, kad yra užsiėmęs. Potingas liko lūkuriuoti prie durų.

— Mane domintų viskas, ką tik sužinotumėte apie Venerį, — kalbėjo Baris Farieras. — Ties juo — mano dešinės rankos ilgumo rodyklės. Nutįsusios per visą Europą.

— O gal jis yra Anglijoje?

— Jeigu ten Luvičius, gali būti ir jis.

— Papasakokite daugiau apie Luvičių.

— Albanas. Trisdešimt dvejų metų. Nepėsčias berniukas. Albanijoje studijavo technikos mokslus universitete, be to, dar tapo kikbokso čempionu ir kumštininku. Būdinga jo kartai: universitetas baigtas, darbo nėr. Susidėjo su kažkokiais studentais, savo malonumui kūrė kompiuterio virusus — matyt, iš nuobodulio. Vėliau užsikabino už kitos šutvės, su kuria šantažavo dideles kompanijas.

— Šantažavo?

— Geras biznis. Paimkime vien tokį svarbų sportinį renginį kaip derbis.* Likus vos kelioms dienoms iki renginio, pagrindiniams lažybų tarpininkams pagrasinama kompiuterio virusais, kurie metinių ristūnų lenktynių Epsome metu visai parai išves iš rikiuotės jų sistemas. Jeigu jie nesumokės pinigėlių. Jie ir sumoka. Pats lengviausiai prieinamas variantas.

— Esu girdėjęs apie tai, — prisiminė Greisas.

— Taigi didžiausias pasisekimas. Matyt, Luvičius kažkokiu būdu susidėjo su Veneriu. Tas, ko gero, nusamdė jį. Jie garantuotai buvo drauge įsivėlę į tą prancūzų mėgėjiškų filmukų gaują. Abu dingo vienu metu. Galiu nusiųsti jums visas tas rinkmenas.

* Ristūnų lenktynės.

— Labai prašau.

— Gerai, bus padaryta. Tuojau pat. Pasakysiu dar kai ką. Man teko matyti keletą vaizdelių. Labai trokščiau nutverti Venerį ir Luvičių tamsutėlę naktį kokioje nors atokioje parko alėjoje. Man užtektų ir penkių minučių. O, kaip norėčiau.

— Suprantu, ką jūs jaučiate. Pasakykite dar kai ką: ar skarabėjas jums ką nors reiškia? Turiu galvoje, tuos du tipus?

— Skarabėjas? Vabalas skarabėjas?

— Mhm.

Šiek tiek patylėjęs Baris Farieras atsakė:

— Kai jie darbavosi Prancūzijoje, nuotraukose ir filmuose visada kažkur matydavosi vienas vabzdys — skorpionas.

— Gyvas ar negyvas?

— Negyvas. Ar galiu pasidomėti, kodėl klausiate?

— Regis, jis jau gerokai pažengęs entomologijoje, — pasakė Greisas. — Jeigu čia tas pats tipas, tai dabar jis naudoja skarabėjus — mėšlavabalius.

— Labai tikėtina.

Greisas padėkojo, pažadėjo nepamiršti jo, informuoti apie tolesnę eigą ir atsisveikino. Normanas Potingas tučtuojau atžingsniavo prie jo stalo ir padėjo atsineštą lapą priešais jį.

— Sieros rūgštis, Rojau. Manau, turiu gana išsamų visų Jungtinės Karalystės tiekėjų sąrašą. Penki yra pietuose, du — mūsų apylinkėje: vienas Niu Heivene, o kitas Portsleide.

Greiso mintyse tebekirbėjo iš Bario Fariero gauta informacija. Paėmęs tą lapą jis greitai permetė akimis pavadinimus ir adresus. Stabtelėjo ties dviem vietiniais tiekėjais.

Staiga virstelėjo durys ir įvirto spinduliuojantis Glenas Brensonas.

— Jau turiu! — pareiškė jis, prisikišęs vos per colį prie savo viršininko.

— Pasakok?

Brensonas pergalingai tėkštelėjo ant stalo „VW Golf“ vairuotojo nuotrauką.

— Man ką tik paskambino vienas mano draugelis — taksi vairuotojas.

— Tikiuosi, ne tas, kuris atraportavo tau apie mane ir Kleo? — lyg tarp kitko tarstelėjo Greisas.

— Tas pats, — išsišiepė Brensonas ir pakiliai tęsė: — Paleidau šią fotografiją per visus savo kontaktus. Jis ir atsiliepė. Sakė, kad ką tik prieš dvidešimt minučių paėmė keleivį — tikslią šio vyruko kopiją — Braitono centre. Jis įsitikinęs, kad čia tas pats žmogus. Išleido jį Portsleide prie sandėlio. Va, adresas. — Jis padavė bosui popieriaus skiautelę, kurioje ranka buvo užrašytas adresas.

Greisas perskaitė. Tada žvilgtelėjo į Potingo paduotą sąrašą. Į sieros rūgšties distributorių Portsleide.

Adresas sutapo.

83

Tomas kai ką prisiminė. Nors neturėjo mobiliojo telefono, užtat turėjo dar kai ką. Jis jautė ir anksčiau tą kietą gumbą, nes kurį laiką gulėjo ant jo. „Ir kodėl, po perkūnais, nepagalvota apie tai anksčiau?“ — vainojo jis save.

Jis įkišo ranką į kelnių kišenę, išsitraukė savo *Palm Tungsten PDA* ir nuspaudė vieną iš keturių mygtukų apačioje. Iš karto nušvito ekranėlis. Šito aparačiuko švytėjimas dabar prilygo tūkstančiui prožektorių!

Jis galėjo matyti!

— Ką ten turi? — šūktelėjo Kelė.

— Savo *Palm*! — Jis matė ją, įžiūrėjo jos veidą!

— Kaip... tu... tu gali pajudėti? — sušnypštė ji.

— Tik rankos.

Ta švieselė švietė plačiai, bet netoli, tačiau jis jau galėjo orientuotis aplinkoje. Jie buvo didžiuliame, gal dvidešimties pėdų aukščio sandėlyje, užstatytame padėklais su chemikalų statinėmis. Šimtai, gal net tūkstančiai statinių. Betono grindys, jokių langų, bet spindulėlis nesiekė durų. Sprendžiant iš temperatūros ir tamsos, jie turėjo būti požemyje.

Jis sumetė, kad durys turėtų būti didžiulės, antraip krautuvas neįvežtų statinių. Ir beveik garantuotai turėjo būti liftas.

Tomas apžiūrėjo apkabą ant kulkšnies. Ji priminė filmuose matytus antrankius ar pančius, kuriuos policija uždėdavo nusikaltėliams: plati metalinė apkaba užrakinta, o nuo jos einanti grandinė buvo prikabinta už geležinio žiedo ant sienos. Kelės grandinė tįso tolėliau, prie kito žiedo. Jos grandinė įsitempusi. Jis atsistojo ir pajudėjo jos link, tačiau grandinė sustabdė jį, kai tarp jų liko apie dešimt pėdų.

— Tu negali iš jo paskambinti, ar ne? — paklausė ji.

— Ne.

— O išsiųsti žinutę elektroniniu paštu?

— Galėčiau, jeigu turėčiau mobilųjį telefoną.

Jis nusišlapino į atneštą oranžinį kibirą ir kelias sekundes jautė neapsakomą palaimą.

— Nepamiršk patraukti grandinėlės, — priminė Kelė.

Jis išsišiepė, apsidžiaugęs jos narsa. Jeigu dar pajėgdavo šypsotis, išlaikyti nuotaiką — tik taip žmonės ir išgyvendavo sunkiausius išbandymus.

— Nepamiršiu, — atsakė jis. — Ir uždengsiu dangtį.

Jis paėjėjo, kiek leido grandinė, iki atidarytos statinės ir pašvietė į jos šoną ieškodamas etiketės, kurią buvo apčiuopęs tamsoje. Ir surado.

Baltą ir šalia prilipdytą geltonai juodą įspėjimo etiketę — „PAVOJINGOS MEDŽIAGOS". Baltojoje buvo užrašyta: „H_2SO_4. KONCENTRATAS. 25 L".

Tomas kaip išmanydamas stengėsi prisiminti savo varganas chemijos žinias. Ar šita medžiaga praėda metalą? Ar greitai?

Tebuvo vienas kelias, kaip išsiaiškinti.

Jis padėjo *Palm* ant grindų ir pasiėmė kibirą. Tuo metu ekranėlis užgeso. Jis apmirė pagalvojęs, kad išsikrovė baterija, tačiau bemat prisiminė, kad po dviejų minučių šviesėlė visada automatiškai užgęsta. Skubiai nustatė, kad šviestų ištisai. Tada vėl paėmė kibirą, švystelėjo jo turinį kuo toliau nuo savęs ir nuo Kelės.

Dabar jis sutelkė dėmesį į statinę. Dangtelis jau anksčiau buvo atsuktas, ir eidamas artyn jautė aitrų kvapą. Giliai įkvėpęs, kuo tvirčiau suėmė statinę, nes žinojo, koks pavojus grėsė, ir pakreipė ją, bet skystis nutiško ant grindų, šalia kibiro.

— Šūdas.

Nuo grindų pakilo šutas. Geras ženklas: rūgštis su kažkuo reagavo.

— Ką ten darai?

— Tiesiog atlieku bandymą.

— Ką? Ką atlieki? — Kelės balsas įsitempė.

Iš savo menkučių chemijos žinių jis prisiminė, kad kai kurios rūgštys neištirpina nei plastiko, nei metalo. Jeigu šios statinės buvo plastikinės, vadinasi, jos kibiro neištirpins.

Deginantis, aitrus dvokas jau graužė gerklę. Jis atsitraukė, giliai įkvėpė ir šiek tiek stumtelėjo statinę atgal. Tada vėl palenkė ją. Šį kartą rūgštis pataikė į kibirą. Jis laukė, kol prisipildys bent pusė, tada paleido statinę į vietą, pakėlė *Palm* ir atidžiai apžiūrėjo, ar rūgštis neužtiško ant kibiro rankenos ar kitur, kur jis galėjo prisiliesti.

Užpylė šiek tiek rūgšties ant dviejų grandinės grandžių.

Nieko neatsitiko. Nuo grindų, nuo tos vietos, kur gulėjo tos grandys, ir aplinkui jas kilo šlykštūs garai, tačiau plieno nė kiek nepaveikė.

Iš nevilties jis nusikeikė. Sakytum, ne rūgštį, o vandenį būtų užpylęs.

84

Karlas Veneris krypavo po kabinetą įsikandęs ką tik užsidegtą cigarą, grąžydamas rankas ir liedamas pyktį čia ant Luvičiaus, kuris vienu metu kramtė gumą ir rūkė cigaretę, čia ant ruso.

— Berniukai, situacija negera. Tiesiog *tokia* negera.

Jis išsiėmė cigarą iš burnos ir pradėjo kramtyti odą aplink smiliaus nagą. Draskyti ją.

Šiaip jau mažakalbis rusas prabilo:

— Turime išvežti Jurijų iš ligoninės, kol neprabudo.

— Arba išvežti, arba amžiams nutildyti, — pasakė Veneris.

— Aš savo brolio nežudau, — niūriai atsakė jis.

— Tu dirbi man, Romanai. Ir darai taip, kaip tau sušiktai pasakau.

— Tada aš tau nedirbti.

Veneris išdidžiai prisiartino prie jo.

— Klausykis, šūdo gabale. Jeigu ne aš, tebevairuotum sušiktą trak-

torių savo Ukrainoje, todėl negąsdink, kad pasitrauksi, nes galiu tiesiog priimti tavo atsistatydinimą ir paskui pažiūrėti, kokį šūdą maltum.

Rusas apniuko, tačiau nieko nebesakė.

Luvičius trinktelėjo plaštaka sau per sprandą imituodamas būsimą veiksmą.

— Aš sutvarkysiu.

Rusas priėjo prie albano ir išsitempė priešais jį. Jis buvo visa galva aukštesnis už buvusį kumštininką.

— Tu užmuši mano brolį, — įspėjo jis, — aš užmušu tave.

Albanas pašaipiai stebeilijo į rusą tebečiaumodamas gumą. Jis dukart skubiai ir giliai užtraukė dūmą, išpūtė jį ir tarė:

— Aš darau, ką man liepia ponas Smitas. Aš klausau pono Smito.

— Turime dar skubesnę problemą, — pareiškė Veneris. — Tą sušiktą gyvatę Džoną Frostą — Gidnėjų — su visomis jo prakeiktomis orų prognozėmis. Na, dėl vienos supistos prognozės jis apsiriko!

Abu sėbrai klausiamai sužiuro į jį.

— Rūgštus lietus! Šiandien jam nevykusi dienelė.

Rusas išsišiepė; albanas, kuris nesuprasdavo juokų, nesusigaudė. Kaip ir buvo priimta, jis įkišo Sinoptiko kūną į sieros rūgšties baką, o po kokių poros dienų perkels kaulus į baką su druskos rūgštimi. Ir nebeliks jo nė pėdsako.

— Mūsų problema štai kokia, — kalbėjo Veneris. — Nežinome, ką jis padarė ir kam ką pasakė. Ir jis melavo apie savo telefoną, taip?

Albanas patvirtindamas linktelėjo.

— Jis buvo paliktas jo automobilyje, įjungtas.

— Puikiai žinome, ką tai reiškia, taip? — pasakė Veneris.

Abu jo patarnautojai palinksėjo.

— Policija per jo telekompaniją kaipmat sužinos, kurlink jis keliavo per Braitoną ir Houvą: sužinos ir tikslų laiką, ir tikslias vietas. Ponai, bijau, kad teks atsitraukti. Turime dingti iš čia ir apsistoti Albanijoje, kol viskas aprims.

— Aš geriau likti čia, — pareiškė rusas.

Veneris patapšnojo sau į krūtinę.

— Man — penkiasdešint devyneri. Gal manai, kad noriu praleisti li-

kusią gyvenimo dalį toje sušiktoje šalyje? Bet reikia. Tenai net bobos pačios šlykščiausios pasaulyje. Šioje šalyje laikėmės, nes mums čia patiko. Bet jūs, berniukai, viską sušikote.

— Kaip? — nebe juokais pyktelėjo rusas.

— Kaip? — tarsi nustebo Veneris. — Miką kažkas sekė nuo kažkurios vietos Kemp Taune iki automobilių stovėjimo aikštelės Braitono centre.

Albanas pertraukė jį:

— Taip, bet aš pamesti jį tame parkinge.

— Taip, — ir savo sumautą „Golf", ir viską.

— Aš juos susigrąžinsiu.

Veneris nukreipė visą pyktį į rusą:

— Tavo idiotas brolelis užkliūva policijai už akių, tada patenka į avariją, įkiša jiems į nagus kompiuterį su visu mūsų filmu apie D'Ytą, ir manai, kad čia nesušiktas reikalas?

Rusas tylėjo.

— Darysime šitaip, — jau nuolaidžiau sušneko Veneris. — Dabar iš karto susukame filmą apie abu Braisus ir atsikratome jų. Tada dingstame iš čia. Popiet varome į Paryžių. O tada — tolyn. Gerai?

Du tylūs, vangūs linktelėjimai.

Tada albanas paklausė:

— Kur darysime tą filmą?

— Čia, — atsakė Veneris. — Šiame kambaryje. Turiu labai kūrybingų minčių. Ponas Braisas užvertė mus bėdomis. Noriu atsilyginti jam taip, kad skaudėtų. O pirmiausia norėčiau matyti, kaip jis stebės viską, ką mes darysime su ponia Brais.

Jis pasižiūrėjo į rusą.

— Romanai, eik ir atvesk juos čionai. Tik atrišk jiems kojas ir užkišk burnas ta juosta — man labai patinka jas nuplėšti.

Staiga pagyvėjęs nuo minties, ką jis darys su Braisais, Karlas Veneris pradėjo niūniuoti.

85

— Tomai!

Staigus, išgąstingas Kelės šnipštelėjimas privertė Tomą kilstelėti galvą. Velnias! Patalpos gale vėl išniro šviesos ruožas. Kažkas atėjo. Kažkoks aukštas, liesas vyras, apsirengęs juodai. Tas, iš Rytų Europos.

Tomas parpuolė ant žemės, užguldamas *Palm* švieselę. Jis skubiai apčiuopė mygtuką, stipriai jį nuspaudė ir išjungė šviesulį. „Gal jie eina ištuštinti kibirą?" — nelabai logiškai pamąstė Tomas. Jis prispaudė rankas prie šonų, stipriai suglaudė kojas, kad atrodytų kuo panašiau į pirmykštę padėtį, ir nuščiuvęs gulėjo stebėdamas artėjantį, šokčiojantį prožektoriaus spindulį.

Spindulys tvykstelėjo jam į veidą.

— Pone Braisai, dabar aš vesti jus į viršų. Iš tavęs ir ponios Brais padaryti kino žvaigždes!

Drebėdamas iš siaubo, Tomas laukė, kad bet kurią sekundę tas ilgšis pastebės, jog jo rankos atrištos. Jis *tikrai* pamatys, jeigu ne aklas!

— Ką reiškia „kino žvaigždes"? — paklausė Kelė iš baimės trūkčiojančiu balsu.

Ilgšis nukreipė prožektorių jai į veidą.

— Užtekti kalbėti! Gal nori greitai pasikrušti? Pone Braisai, nori matyti, kaip aš vietoj tavęs daryti seksą su tavo žmona?

Akimirksniu Tomo baimė virto įsiūčiu.

— Tik pabandyk paliesti ją — užmušiu tave vietoje! — pagrasino jis.

Tas tipas atsisuko į jį ir valdingai riktelėjo:

— SAKAU, UŽTENKA KALBĖTI! — Jis švystelėjo prožektoriaus spindulį tiesiai Tomui į akis. — TU TYLI. TU MAN NEGRASINTI!

Tada ilgšis atsiklaupė. Tomas išgirdo, kaip drykstelėjo lipni juosta, suprato, kas jo laukė. Mirksėdamas pamatė, kaip tas pasilenkė virš jo. Užuodė aštrų vyriško odekolono kvapą.

Tomas įsitempė. Suprato, kad šios akimirkos nevalia praleisti. Nors ir nebuvo numatęs tokios progos, tačiau paprasčiausiai reikėjo veikti.

To vyro rankose buvo plati lipni juosta.

— Tu uždaryti burną, — nurodė jis.

— Ar galiu dar nusišnypšti nosį? — paklausė Tomas.

— Jokio nusišnypšti!

— Aš tuoj čiaudėsiu!

Tą akimirką jis pastebėjo, kaip ilgšis sudvejojo, tiktai sekundėlę susvyravo. To ir užteko.

Jis šastelėjo į šalį, apsivertė, abiem rankomis stvėrė kibirą, pakėlė jį ir atsigręžęs pamatė, kad prožektorius tvieskė tiesiai jam į veidą. Kelė gulėjo toliau, kairėje, pakankamai saugi. Jis iš visų jėgų švystelėjo kibirą, šliūkštelėdamas skystį tiesiai į prožektorių.

Rankas nudilgino aštrus skausmas: užtiško rūgšties lašeliai, tačiau jis nebekreipė dėmesio, nes viską užgožė siaubingas veriantis klyksmas.

Prožektorius nulėkė ant žemės. Tomas tematė, kaip tas tipas svirduliavo atbulas, susigriebęs rankomis už veido. Reikia jį sulaikyti! Griebti, kol dar įmanoma pasiekti!

Būtinai.

Tomas metėsi pirmyn lyg regbio puolėjas, nors ir žinojo, kad ant žemės turėjo būti rūgšties. Kito šanso nebebus. Kažkodėl rankos neišniro iš pečių, kai jis sugriebė to ilgšio kairį kulkšnį, nors iki galo įsitempusi grandinė skaudžiai rėžė jo koją. Tomas ir pats nežinojo, kad turėjo tiek jėgos trūktelėti nutvertą kulkšnį artyn.

Ilgšis užvirto ant jo, raitydamasis, klykdamas, bjauriai staugdamas, delnais užsidengęs veidą. Ir Kelė pradėjo spiegti:

— Tomai! Tomai! Tomai!

— PADĖK! — klykė rusas. — PADĖK, TU PADĖK, TU PADĖK, PRAŠAU PADĖTI! — Ir pradėjo agoniškai riaumoti, vis dar neatitraukdamas rankų nuo veido, raitydamasis ir stengdamasis nusiristi tolyn nuo Tomo.

Tomas sumetė, kad jeigu tas tipas atėjo jų išsivesti, vadinasi, kažkur turėjo įsidėjęs raktus nuo apkabų. Jis stvėrė prožektorių ir vožė juo rusui į pakaušį. Skimbtelėjo dūžtantis stiklas, šviesa užgeso. Rusas nutilo, gulėjo paslikas. Kurį laiką girdėjosi vienintelis garsas: šiurpus šnypštimas, sklindantis nuo vyro galvos. Ir pasklido kitokia smarvė: šleikštus degančių plaukų ir mėsos tvaikas. Tomas sužiaukčiojo. Atrodo, rūgštis virto nematoma šarmine migla. Kelė taip pat pradėjo kosėti.

Jis susirado *Palm*, įjungė jį ir suskato naršyti po ruso švarko kišenes. Beveik iš karto surado grandinėlę su dviem mažais rakteliais ir paėmė juos. Atsistojo tebedrebėdamas iš šoko ir baimės, kad bet kurią akimirką galėjo ateiti dar kas nors, tada atsiklaupė ir pasišviesdamas *Palm* susirado rakto skylutę. Tačiau ranka taip drebėjo, kad niekaip į ją nepataikė.

„Jėzau, greičiau gi!"

Pagaliau raktelis įslydo. Bet nesisuko nė į vieną pusę. „Matyt, ne tas", — pagalvojo jis. Antrąjį raktelį jam kažkaip pavyko įkišti iš karto. Ir pasuko. Užraktas spragtelėjo, po sekundėlės jis jau nušlubavo prie Kelės. Rankas kaip reikiant gėlė, tačiau neturėjo laiko apie tai galvoti.

Atsitūpęs pabučiavo ją ir sušnabždėjo:

— Myliu tave.

Ji spoksojo į vyrą išpūtusi akis ir beveik nekrutėdama iš šoko. Atrakinęs apkabą ant jos kulkšnies, pradėjo narplioti kietai suveržtą virvės mazgą ant kojų. Jo rankos vėl drebėjo, o tas prakeiktas mazgas niekaip nepasidavė. Net nekrutėjo. Jis vėl bandė. Ir vėl.

— Ar tu gerai jautiesi, mieloji?

Ji nieko neatsakė.

— Mieloji?

Nieko.

Tada tyliai, taip tyliai, kad net šiurpas nuėjo jam per nugarą, ji ištarė:

— Tomai, kažkas ateina.

Jis pakėlė akis. Tiesiai į prožektoriaus šviesą, sklindančią nuo tarpdurio. Ir pasigirdo to nutukėlio amerikono priekaištingas balsas:

— Esi tikras kvailelis, pone Braisai. Iš tikrųjų labai neprotingas.

Šviesos spindulys nuslydo nuo jo veido ir nardė po patalpą. Netrukus jis pamatys rusą ant grindų. Tomo nervai neatlaikė: nebegalvodamas apie pasekmes, jis priėmė skubų sprendimą, manydamas, kad tai, ką dabar padarys, bus geriau negu laukti čia susigūžus, kol amerikietis prieis.

Jis stryktelėjo ir metėsi durų link — tiesiai ant ten stovinčio vyro rausvai rudais marškiniais. Jis lėkė nunėręs galvą ir klykdamas visa gerkle:

— TUUUU, ŠLYKŠTUS IIIŠPERAAAA!

Tomas lyg ir pastebėjo, kad vyras kažką traukė iš kišenės. Kažkokį juodą, lyg ir metalinį daiktą. Pistoletą.

Prilėkęs kirto galva tiesiai storuliui į pilvą. Tarsi į kokią didžiulę pagalvėlę. Pasigirdo žioptelėjimas, o jį patį nudiegė aštrus skausmas kakle, ir trumpam viskas aptemo. Amerikietis nuvirto aukštielninkas, Tomas drauge su juo, atsitrenkdamas galva į žemę tarp to tipo kojų.

Iš užpakalio kažkas stvėrė jį už sprando. Ranka šalta, kieta, ne ranka, o tikros geležinės replės. Paleidęs sprandą, jis kaipmat stvėrė jį už plaukų, skaudžiai timptelėjo galvą aukštyn, atvertė aukštielninką ir, trinktelėjęs pakaušį į grindis, laikė prispaudęs.

Tomas priešais save išvydo trumpą, storą pistoleto vamzdį, o už jo — ledines akis.

Vyras buvo kresnas, raumeningas, trumpi šviesūs plaukai sutepti želė ir pastirę, rankos ištatuiruotos. Matėsi tiktai balti marškinėliai ir ant grandinėlės kabantis auksinis medalionas, kuris beveik lietė Tomo veidą. Ir dvokė prakaitu. Jis vėpsojo tuščiomis akimis, malė gumą mažais baltais kandžiais, kurie Tomui priminė plėšriąją piraniją.

Amerikietis sunkiai stojosi ant kojų.

— Norite, aš užmušti jį?

— Ne, — vos prakvėpuodamas sušvokštė amerikietis. — O ne. Šitaip paprastai jam nepraeis.

Staiga netoliese Tomas išgirdo bruzdesį. Vyriškas balsas sušuko:

— POLICIJA! MESK GINKLĄ!

Gniaužtai paleido Tomo plaukus. Užpuolikas apstulbęs pasisuko, nė nemirktelėjęs pakėlė pistoletą ir paleido seriją šūvių. Apkurtęs Tomas minutėlę nutirpo. Į šnerves priplūdo kordito tvaiko. Jo užpuolikas ir amerikietis dingo.

Po sekundėlės pasigirdo kitoks, angliškas, balsas:

— Į mane pataikė. Jėzau, o Jėzau, į mane šovė!

86

Išlipęs iš didžiulio lifto, Greisas įsmuko pro praviras duris, ant kurių kabėjo didžiulis geltonai juodas įspėjamasis ženklas: „ĮEITI GALIMA TIKTAI

SU APSAUGINIAIS DRABUŽIAIS." Glenas Brensonas, pirma jo išlipęs iš lifto, jau suko už kampo. Greisas išgirdo jį šaukiant:

— POLICIJA! MESK GINKLĄ!

Po akimirkos pasigirdo penkių šūvių papliūpa. Ir Gleno klyksmas.

Pasukęs už kampo jis pamatė savo kolegą, gulintį ant žemės ir susigriebusį už pilvo. Rankos kruvinos, akys vartėsi. Greisas sušuko į savo radijo stotelę:

— Čia inspektorius Greisas. Pašautas žmogus! Reikalinga greitoji pagalba! Nedelsdami siųskite čia ginkluotą būrį. Ir visus kitus būrius.

Jis stabtelėjo, sekundėlę padvejojęs, ar likti prie kolegos, ar sekti taip padariusįjį. Lauke prie pastato dviejuose furgonuose laukė uniformuoti policininkai — policijos operatyvinės grupės brigada, apsiginklavusi skydeliais ir lazdomis, ir ginkluotas būrys.

Greisas atsisuko į čia pat už jo stovinčius Niką Nicholą ir Normaną Potingą.

— Normanai! — riktelėjo jis. — Pasilik prie Gleno! — O pats pasileido bėgti. Priekyje pamatė užsiveriančias duris su užrašu: „TIKTAI AVARINIS IŠĖJIMAS." Nėrė pro jas ir pasileido aukštyn akmeniniais laiptais per du laiptelius iš karto. Nuo jo neatsiliko ir Nicholas. Jis pasuko už vieno kampo. Už kito.

Pasukęs už trečiojo, pastebėjo vyrą styrančiais plaukais, apsirengusį marškinėliais ir džinsais, — tą patį, kurį Deris Bleinas pirštų atspaudų skyriuje atpažino kaip Miką Luvičių.

— POLICIJA! STOK! — riktelėjo Greisas.

Vyras sustojo, atsigręžė ir nukreipė į jį kažkokį į pistoletą panašų daiktą. Greisas prisiplojo prie sienos, ranka patraukdamas ir Niką Nicholą. Žybtelėjo ugnis, pasigirdo zvimbtelėjimas, ir ant jo veido pabiro cemento gabaliukai. Vyras pradingo.

Ilgai nelaukęs Greisas pasileido iš paskos, nekreipdamas dėmesio į gresiantį pavojų, tiesiog genamas įsiūčio — kaip greičiau nutverti tą išperą ir savo rankomis sudraskyti jį į skutelius. Už kito kampo jis sustojo. Luvičiaus — nė ženklo. Užlėkė į kitą aukštą, besidaužančia širdimi pasuko už dar vieno kampo. Ir vėl stabtelėjo, tada atsargiai tykino pirmyn. Jo niekur nesimatė.

Čia pat jau turėjo būti ir stogas.

Dar vieneri laiptai, kampas. Ir vėl laiptai. Ir vėl posūkis. Prieš akis trinktelėjo užsiverianačios metalinės durys. Užrašas: „IŠĖJIMAS." Dusdamas Greisas pripuolė prie jų ir grįžtelėjo į Nicholą:

— Atsargiai.

Jaunasis konsteblis linktelėjo.

Užriaumojo variklis, sutarškėjo rotoriai.

Sraigtasparnis, kurį Greisas matė ant stogo.

Jis stumtelėjo duris. Juodame sraigtasparnyje, piloto vietoje, sėdėjo nutukęs vyras, kurio plaukai buvo surišti į uodegėlę. Greisas iškart atpažino Karlą Venerį, jo nuotrauką jam rodė Deris Bleinas. Sraigtasparnis mažas, keturvietis „Robinson". Luvičius atrišinėjo lyną, kuriuo viena sraigtasparnio šliūžė buvo pririšta prie geležinio stulpo.

Greisas iššoko pro duris rėkdamas:

— STOK! POLICIJA!

Albanas kilstelėjo pistoletą. Žybtelėjimas — ir Greisas metėsi ant žemės. Pūtė stiprus vėjas, o besisukantys sraigtasparnio sparnai dar labiau sustiprino gūsius. Slėpdamasis nuo vėjo ir albano pistoleto, Greisas tūnojo už čia pat esančio statinio, kaip jis suprato, už lifto korpuso viršūnės. Prie pat jo ausies pasigirdo pokštelėjimas.

Septyni šūviai, suskaičiavo jis. O kiek kulkų yra šovininėje?

Lynas atsilaisvino. Luvičius nubėgo į kitą sraigtasparnio pusę. Greisas grįžtelėjo į Nicholą ir šūktelėjo:

— Lik čia!

Jis nušliaužė pilvu dairydamasis, bene pamatys ką nors, ką galėtų nusitverti kaip ginklą. Netoliese, dešinėje, pastebėjo kelis maišus su cementu ir plytų krūvą. Pasišiaušėlis kuitėsi prie antrojo lyno. Greisas atsiklaupė ir metėsi ant jo.

Luvičius kilstelėjo pistoletą. Vos išvydęs blykstelėjimą, Greisas puolė į šoną keikdamasis, kad neturėjo proto apsivilkti neperšaunamos liemenės. Beveik tą pačią sekundę pasigirdo pistoleto trakštelėjimas. Tas tipas vėl paspaudė gaiduką.

Šį kartą nieko neįvyko.

Greisas iškart puolė prie jo. Ir čia pat pamatė į jį atšvytuojančias al-

bano kojas, kurios kirto jam po smakru, nusviesdamos jį, aukštielninką ir bežadį, ant stogo nuolydžio.

Variklis užkriokė stipriau. Vis dar apsvaigęs Greisas apsivertė ir pamirkčiojęs išvydo stogus, tolumoje kyšantį aukštą kaminą — ten kažkada buvo Šorhemo elektrinė. Vėjo gūsiai sustiprėjo. Luvičius jau buvo įlipęs. Sraigtasparnio šliūžės atsiplėšė nuo stogo.

Iš nevilties jis puolė prie plytų krūvos. Šalia pastebėjo gulinčią pastolių detalę. Stvėrė ją ir iš visų jėgų užsimojęs paleido į uodegos sparnelius.

Atrodė, kad ji sklendė sulėtintai. Greisas pagalvojo, jog bus per plačiai užsimojęs ir tas vamzdžio galas pralėks pro šalį. O, stebukle, jis pataikė tiksliai: tiesiai į rotoriaus centrą.

Sudžerškė metalas, pasipylė kibirkščių spiečius. Sraigtasparnis pasviro.

Jis jau galvojo, kad vis dėlto nepataikė, nes sraigtasparnis per kelias pėdas pakilo aukštyn, tačiau staiga pasileido suktis ratu. Dabar Greisas pamatė, kad visas užpakalinis rotorius dingęs.

Sraigtasparnis apsisuko vieną kartą, antrą ir jau kraipydamasis — trečią. Variklis kaukė, sraigtasparnis lėkė tiesiai į jį. Greisas prisiplojo prie stogo, kad kaip nors išvengtų šliūžių. Atrodė, vėjas tuoj nuplėš nuo jo švarką ir nuraus visus plaukus. Pasigirdo baisus bildesys, ant jo pasipylė metalo ir mūro nulaužos: sraigtasparnis trenkėsi į kyšančio lifto korpuso šoną. Greisas persivertė ant šono, kad jo neužkabintų vos už kelių colių barškanti pagrindinio rotoriaus sparno dalis, nes sraigtasparnis beveik pasivertė ant šono lyg milžiniškas vabzdys, apipurkštas musių nuodais.

Šmėstelėjo siaubo iškreiptas rudmarškinio Venerio, besimuistančio prie valdymo skydo, veidas. Šalia jo — mirtinai išblyškęs, nuo šoko sustingęs Luvičiaus veidas.

Sraigtasparnis pasviro ant vieno šono, tada metėsi ant kito ir atsidūrė prie pat stogo krašto. Jis priminė Greisui tuos pigius žaisliukus, kuriuos pardavinėjo prekeiviai Braitono gatvėse: jie sukinėdavosi ir vartydavosi, varomi išcentrinės jėgos.

Staiga tvoskė aviaciniu kuru.

Išsibalansavęs sraigtasparnis trenkėsi į lifto korpusą dar kartą, vis dar tebeveikdamas apsisuko, lakūno kabina pakibo ant stogo krašto, ir

jeigu uodega nebūtų įsispraudusi į to statinio apačią, jis būtų nusivertęs žemyn.

Variklis nutilo.

Greisas pašoko ir nuskuodė prie jo.

Sraigtasparnis sūpavosi ant stogo krašto. Luvičius be sąmonės kybojo aukštyn kojomis ant stiklinio piloto kabinos gaubto. Veneris muistėsi taip pat apsivertęs aukštyn kojomis ir vis dar prisisegęs saugos diržu. Sraigtasparnis galėjo nudardėti žemyn kiekvieną sekundę.

— Gelbėk! — maldavo tas tipas su arklio uodegėle, iškišdamas ranką pro kadaruojančias dureles. — Gelbėk, dėl Dievo meilės, padėk man, žmogau!

Greisas visada vengė aukščio, todėl dabar atsiklaupė ir įsmeigė akis į automobilių stovėjimo aikštelę apačioje. Vėjas plėšte plėšė jį nuo stogo. Jis sugriebė tą vyrą už riebaus ir storo it kumpis riešo.

Sraigtasparnis smuktelėjo. Degalų smarvė buvo siaubinga. Greisas pajuto, kaip kažkas smigtelėjo jam į ranką. To tipo laikrodis. Jis stvėrė tą riebią mėsą aukščiau, virš laikrodžio, ir susidūrė su jo mažytėmis išgąstingomis akimis. Maldaujančiomis.

— Gelbėk! Ištrauk mane! — Jo medalionas kadaravo virš galvos.

Sraigtasparnis vėl smuktelėjo. Greisas pajuto, kaip jį timptelėjo į priekį. Dar keli coliai, ir jis versis per kraštą. Staiga jam šovė į galvą išganinga mintis:

— Saugos diržą! Atsisek diržą!

Apimtas panikos, tas tipas nieko nebesuvokė.

— GELBĖK! — klykė jis.

— ATSISEK TĄ SUŠIKTĄ DIRŽĄ! — užriko Greisas.

Džerškėjimas. Sraigtasparnis dar labiau pasviro į priekį. Jau nebeatsilaikys. Beliko tik kelios sekundės, suvokė Greisas.

— ATSISEK DIRŽĄ — SAVO SAUGOS DIRŽĄ!

Atrodė, tarsi kas būtų rovęs jo ranką iš peties. Greisas laikėsi iš paskutiniųjų. Nieko nebus. Tačiau jis vis dar laikėsi įsirėžęs. Laikėsi.

Laikėsi.

Dar kartą pamatė mažas, pilnas nevilties akis.

Šalia jo atsiradęs Nikas Nicholas įkišo ranką į kabiną. Pasigirdo

spragtelėjimas. Ir — tarytum sapne — sraigtasparnis nusivertė per kraštą. Lyg koks milžiniškas žaislas. Pasiekęs žemę, apžergė juodą „Mercedes" ir mažą baltą „Fiat". Beveik tą pačią akimirką plykstelėjo liepsnos kamuolys.

O besirangantis, iš baimės sustiręs ir apsunkęs Venerio kūnas kabėjo apačioje, už krašto, už riešų laikomas vien tiktai jo ir Nicholo. Venerio laikrodžio apyrankės geležtė skaudžiai pjovė Greisui plaštaką.

Veneris tęsiamai suinkštė, sukliuksėjo. Karštis degino Greisui veidą. Veneris jau slydo. Reikėjo kaip nors jį išlaikyti. Reikėjo, kad tas šliužas liktų gyvas. Mirtis per daug gerai tokiai gyvatei. Nežinia iš kur atplūdo stiprybė. Tuo pačiu metu ir Nicholas tarsi atgijo. Beveik tą pačią sekundę nutukęs tipas su kasele lyg koks didžiulis ruonis buvo užvilktas aukštyn.

Veneris gulėjo aukštielninkas vapaliodamas iš siaubo. Tarpukojyje — tamsi dėmė: apsišlapino. Greisas negaišdamas apvertė jį ant pilvo ir uždėjo antrankius. Nuo jo trenkė šlykšti smarvė: šitas šliužas dar pridėjo į kelnes. Tačiau Greisas jau beveik nebereagavo, veikė automatiškai.

Surikęs Nicholui tempti tą tipą iš pastato, Greisas pasileido gaisrininkų laipteliais žemyn į rūsį. Normanas Potingas ir dar du pasirodę uniformuoti policininkai klūpėjo prie Gleno Brensono, kuris atrodė vis dar pusiau be sąmonės.

— Šitas sušiktas pastatas tuojau išlėks į orą! Nešam jį laukan! — suriko Greisas.

Jis griebė draugą už pažastų, vienas policininkas prilaikė už liemens, o Potingas ir antrasis policininkas stvėrė po koją. Jie užnešė jį laiptais aukštyn ir pro atsarginį išėjimą išniro į automobilių stovėjimo aikštelę, ten, kur nuo liepsnojančių automobilių ir sraigtasparnio plieskė kaitra, dvokė degantys dažai ir guma, kur ūbavo sirenos.

Jie nešė Brensoną kuo toliau nuo karščio, ir Greisas pamatė prie jų atskubantį greitosios pagalbos automobilį.

Vyrai sustojo. Greisas pasilenkė prie pat savo draugo veido.

— Kaip tu?

— Prisimeni Džoną Veiną, kai jį pašovė tame filme... — sugergždė Brensonas.

— Ar jis išgyveno? — neleido jam baigti Greisas.

— Aha, išgyveno.

— Ir pats taip jautiesi?

— Aha.

Greisas pabučiavo jį į kaktą. Kitaip negalėjo, nes labai jau mylėjo šitą žmogų.

Kai priėjo medikai ir jis atsitiesė, Greisas pajuto, kad kažkas pjauna ranką. Pažiūrėjęs žemyn, pamatė *Breitling* laikrodį su mėlynu stikliuku ir sulūžusia metaline apyranke. Kraujuotą. Jo paties kraujas.

Tas laikrodis buvo ant to tipo riešo. Kaip, po velnių, jis?..

Ir prisiminė, kaip prieš kelias valandas jam paskambino aiškiaregys Haris Freimas.

Aš matau laikrodėlį.

Laikrodėlį? Rankinį laikrodį?

Būtent! Rankinį laikrodį! Kažkas labai svarbaus. Tas laikrodis nuves tave labai teigiama linkme toje tavo byloje. Šioje byloje, taip manau.

Gal gali smulkiau paaiškinti?

Ne, aš... Ne, tai ir viskas. Kaip sakiau, nežinau, ar tai ką nors reiškia.

Gal žinai markę?

Ne. Atrodo, kad brangus.

Čiulpdamas ranką, kad sustabdytų kraujavimą, jis pasisuko į Nicholą, kuris jau buvo įkišęs Venerį į policijos automobilį ir darė dureles.

— Ar ką nors nusimanai apie rankinius laikrodžius?

Jo kolega buvo perbalęs, drebėjo. Atrodė labai prastai. Kaip reikiant šokiruotas.

— Ne kažin ką. Kodėl?

Greisas ištiesė laikrodį.

— O apie šitą?

— Čia *Breitling*, — užgiedojo Normanas Potingas.

— Ką žinai apie juos?

— Tik tiek, kad niekada neįpirkčiau nė vieno. Brangūs.

Prie jų pribėgo persigandęs policininkas.

— Prašau pasitraukti iš čia. Bijome, kad pastatas tuojau pat sprogs: ten pilna chemikalų.

Greisas supanikavo.

— Jėzau, kur, po velnių, yra Braisai?

— Viskas gerai, sere, — pasakė policininkas. — „Greitoji pagalba" jau veža juos ligoninėn.

— Šaunuolis.

87

Po penkių minučių, vos tik pasirodė pirmoji ugniagesių mašina, sandėlio pastatas sprogo. Sprogimo banga išbarstė langus ketvirčio mylios spinduliu. Tik po gerų dviejų dienų teismo medicinos ekspertai pagaliau galėjo įeiti į atvėsusius griuvėsius ir pradėti savo niūrų darbą.

Buvo rasti trijų žmonių palaikai. Vieną po kelių savaičių atpažins brolis, tebegulintis ligoninėje su policijos apsauga, iš pusiau išsilydžiusio auksinio medaliono, kuris buvo rastas ant jo kaklo. Antrą — tiktai iš kaukolės — atpažins pagal dantų duomenis kaip Dženę Streton. Trečiąjį, Endį Gidnėjų, taip pat atpažins pagal dantų duomenis.

Didžiulis karštis taip sunaikino kaulus, jog iš tų, kurie dar liko, buvo sunku nustatyti tikslią Gidnėjaus mirties priežastį. Ir ničniekas nesugebėjo paaiškinti, kodėl jis buvo atsidūręs tame pastate.

Seržantas detektyvas Džonas Rajus iš Moderniųjų technologijų nusikaltimų skyriaus po dviejų mėnesių pateiks raportą koronerio teismui. Kadangi trūko įrodymų, koroneriui neliko nieko kita, tik palikti teismo sprendimą atvirą. Glaustesnį, bet ne tokį informatyvų kaip orų prognozė laivybai.

Jau buvo pusė penkių, kai Greisas pagaliau paliko tą gaisrą, kurį dar ne taip greitai pavyks suvaldyti. Jis nuvažiavo tiesiai į Karališkąją Sasekso grafystės ligoninę ir nuėjo ieškoti greitosios pagalbos palatos, kurioje gulėjo Glenas Brensonas.

Šalia jo jau sėdėjo gražutė žmona Ari. Ji niekada nerodė per daug meilės Greisui, matyt, dėl to, įtarė jis, kad jos vyro vis nebūdavo namie. Glenui pasisekė: pataikė tik viena kulka, pervėrusi pilvą ir tik per colį

neužliudžiusi stuburo. Kurį laiką jam teks kęsti skausmą, tačiau Greisas neabejojo, kad gydamas jis džiaugsis, žiūrės filmus, kuriuose didvyriai pašaunami, bet išgyvena.

Vėliau intensyviosios terapijos skyriuje jis susitiko su Emos Džeinės tėvais. Jos motina, patraukli, per keturiasdešimt metų moteris, stoiškai jam nusišypsojo. Tėvas, labai tylus žmogus, sėdėjo ir spaudė rankoje geltoną teniso kamuoliuką, tarsi nuo jo priklausytų dukros gyvenimas. Atrodė, Ema Džeinė taisėsi. Tik tiek jie ir tegalėjo pasakyti.

Ligoninę jis paliko gana prislėgtas, svarstydamas, koks jis vadas, jeigu leido dviem savo komandos žmonėms priartėti prie mirties slenksčio. Jis sustojo prie darbininkų kavinės ir ten pasistiprino didžiuliu pakepintu patiekalu ir puodeliu stiprios arbatos.

Užvalgęs ir gerokai atsigavęs, užsikvempė ant stalo ir paskambino daugeliui žmonių. Jau kėlėsi eiti, kai suskambo jo mobilusis telefonas. Nikas Nicholas. Jis paklausė, kaip laikosi Greisas, ir pasakė, kad anksčiau neturėjo progos pranešti apie susitikimą su Londono policijos darbuotoju dėl tos mergaitės, kurią rado nužudytą Vimbldon Komone ir ant kurios apyrankės buvo skarabėjo atvaizdas. Tuščias reikalas. Paprasčiausias sutapimas. Jos vaikinas prisipažino ją nužudęs. Bela Moj, kuri skambinėjo į kitus policijos skyrius, sužinojo, kad nusikaltimų vietose ant nužudytųjų kūnų nebuvę rasta skarabėjų.

„Gal mums pavyks pačiu laiku nutverti juos?“ — svarstė Greisas. Deja, tai jau nebepadės apsaugoti vargšės Dženės Streton.

Jis liepė jaunajam konstebliui drožti namo, apkabinti žmoną, kuri bet kurią dieną jau galėjo pagimdyti, ir pasakyti, kad myli ją. Nustebęs Nicholas padėkojo jam. Tačiau būtent taip Greisas jautėsi šią minutę. Gyvenimas — brangus. Ir rizikingas. Niekada negali žinoti, kas tavęs laukia už kampo. Kol turi, brangink, ką turi.

Jis jau sėdo į automobilį, kai paskambino Kleo. Linksma ir žvali.

— Sveikas! — kalbėjo ji. — Nepyk, kad taip ilgai neatsakiau į tavo skambutį! Ar gali kalbėti?

— Puikiausiai, — atsakė jis.

— Gerai. Man — ne diena, o košmaras. Keturi lavonai. Ar įsivaizduoji, ką tai reiškia po savaitgalio?

— Įsivaizduoju.

— Vienas motociklininkas, vienas penkiasdešimtmetis, kuris nukrito nuo kopėčių, ir dvi senutės. O ką jau kalbėti apie vyro galvą, kurios sulaukiau vakar, nes daugiau ne kas tebuvo iš jo likę. Bet, manau, ir pats žinai apie šitą.

— Labai mažai.

— Be to, pietų pertraukos metu turėjau keliauti į Braitono centrą nupirkti senyviems Tvžs dovaną jubiliejaus proga.

— Senyviems — kam?

— Savo tėvužiams!

— Aa.

— Ir mano prakeiktas automobilis buvo prasmegęs toje Baltramiejaus aikštės stovėjimo aikštelėje. Girdi, stop — bomba. Ar gali patikėti, po perkūnais?

— Tikrai?

— Kai pagaliau ištraukiau mašiną į dienos šviesą, visas sumautas miestas buvo užgrūstas!

— Kažką girdėjau, — patvirtino jis.

— O kaip tavo dienelė? — pasidomėjo ji.

— O, žinai — vidutiniška.

— Jokių ypatingų įvykių?

— Ne-e.

Kelias minutes tvyrojo keista, bet maloni tyla. Tada ji pasakė:

— Visą dieną negalėjau sulaukti, kada pasišnekėsiu su tavimi. Bet norėjau kaip reikiant pasikalbėti, o ne vien tik paskubomis išrėžti: „Labas! Vakar naktį gerai pasidulkinom. Sudie!"

Greisas nusikvatojo. Ir netikėtai prisiminė, kad jau pasiutusiai seniai nebuvo juokęsis. Prieš kokias kelias ilgas ilgas dienas.

Jau vėliau, daug vėliau, po to, kai kabinete prasėdėjo valandų valandas pradėdamas kapstyti ir mažinti popierių kalną, prie kurio teks pratūnoti visą šitą savaitę ir dar po to, Greisas atsidūrė jos bute.

Tą naktį, kai pasimylėjo, jis užmigo jos rankose it kūdikėlis. Ir miegojo kaip užmuštas. Ir keletą valandų per visą miegą nejautė jokios baimės dėl gyvenimo.

88

Ketvirtadienio rytą Tomas Braisas porai valandų pasirodė savo kabinete. Plaštakos buvo storai aptvarstytos ir prakeiktai skaudėjo nuo nudeginimų rūgštimi.

Klausantis džiugių darbuotojų sveikinimų ir matant ant rašomojo stalo krūvą laikraščių iškarpų, buvo aišku, kad jo ir Kelės nuotraukos pirmuosiuose šalies laikraščių puslapiuose per pastarąsias dvi dienas „BraisRaito reklaminėms prekėms" nepadarė visiškai jokios žalos. Du jo pardavimo agentai, Piteris Čardas ir Saimonas Vongas, buvo septintame danguje: jie neprisiminė, kada paskutinį kartą buvo šitaip užgriuvę esami ir potencialūs klientai su įvairiais klausimais.

— O, — pridūrė Čardas, stovėdamas prie savo stalo, — gera naujiena: pristatėme *Rolex* Ronui Speksui. Visus dvidešimt penkis. Pasiutusiai neįtikima mūsų marža!

— Aš dar nemačiau, kaip jie atrodo, — staiga susirūpino Tomas. Jeigu graviruojant visus dvidešimt penkis *Rolex* laikrodžius bus susimauta, manyk, — finansinė katastrofa.

— Nesirūpinkite! Vakar paskambinau jam norėdamas sužinoti, ar viskas gerai. Jis laimingas kaip agurkėlis.

— Paduok man visus tuos popierius, gerai?

Po poros minučių Čardas paklojo priešais jį aplanką. Tomas atsivertė ir spoksojo į tą užsakymą. Fantastiška marža. Pelnas — tūkstantis keturi šimtai svarų už vieną laikrodį. Padaugink iš dvidešimt penkių. Gausi trisdešimt penkis tūkstančius svarų. Už vieną užsakymą jis dar gyvenime nebuvo gavęs tokio pelno.

Tačiau pakili nuotaika bematant apniuko. Kelė sutiko keliauti į kliniką — gydytis nuo alkoholizmo. O vėliau jiedu pradės viską iš naujo. Tačiau už geras vietas tenka pakloti nemenką sumelę. Už pačias geriausias — žiūrėk, ir keletą tūkstančių svarų už savaitę. Padaugink iš kelių mėnesių. Jeigu norėsi gero rezultato, be trisdešimt keturiasdešimt tūkstančių svarų neapsieisi. O kur dar kvalifikuotos vaikų auklės, kol ji ten bus.

Bent jau iš šio užsakymo jis gaus pakankamai šlamančiųjų, kad galėtų visa tai padengti. O per visus šešerius bendradarbiavimo metus Ronas Speksas visada sumokėdavo grynais iš karto. Ir nė dienelės vėliau.

— Kada juos pristatėte? — paklausė Tomas, neatitraukdamas akių nuo popierių.

— Vakar.

— Greitai apsisukta, — pastebėjo jis. — Aš priėmiau užsakymą tiktai praėjusį...

— Ketvirtadienį! — paskubėjo priminti Čardas. — Na, radau tiekėją, kuris turėjo visą reikiamą kiekį, o mūsų graveris viską atliko per vieną naktį.

— Aš dar nemačiau dizaino. Jis turėjo atsiųsti.

Čardas pervertė kelis lapus ir pabaksnojo į A4 formato fotokopiją.

— Čia nežmoniškai padidinta. Faktiškai tai mikroskopinė nuotrauka, plika akimi nematoma.

Tomas pamatė nupieštą vabalą. Būtų lyg ir nieko sau, bet atrodė šiek tiek grėsmingas. Kažkokios keistos žymės ant nugaros, o iš galvos kyšo ragelis. Jis suraukė antakius.

— Jis vadinamas skarabėju, — paaiškino Piteris Čardas. — Akivaizdu, kad jie yra šventi vabalai senovės Egipto mitologijoje.

— Iš tikrųjų?

— Aha. Bjaurus padaras. Dar vadinamas šūdvabaliu.

— Kažin kodėl jis norėjo išgraviruoti tokį ant laikrodžio?

Čardas gūžtelėjo pečiais.

— Juk jis — DVD distributorius, ar ne?

— Taip, stambus.

— Gal yra kokio nors disko etiketė su tokiu pavadinimu? — Prekybos agentas vėl patraukė pečiais. — Jis — jūsų klientas, maniau, jūs žinote.

Tomas pajuto, kaip per kūną nuėjo šaltas šiurpas. Gal reikėtų apie tai užsiminti vyresniajam inspektoriui Greisui, kai teks šnektelėti kitą kartą: jeigu ką, tai nors gerai pakvatos iš tokio sutapimo.

Tačiau kol kas reikėjo palaukti, kol Ronas Speksas jam sumokės.

James, Peter

Ja289 Skarabėjo produkcija: [romanas] / Peter James; [vertė Paulina Kruglinskienė]. — Kaunas: Jotema, 2008. — 384 p.

ISBN 978-9955-13-173-1

Tomas Braisas pasielgia taip, kaip būtų pasielgęs kiekvienas padorus žmogus: traukinyje pakėlęs kompaktinį diską, pamirštą ant sėdynės netoliese, ketina sugrąžinti išsiblaškiusiam savininkui ir netikėtai tampa žiaurios žmogžudystės liudininku. Netrukus sulaukia grasinimo susidoroti su šeima, jei praneš policijai. Tačiau Tomas vis dėlto prasitaria žmonai apie ištikusią bėdą, ir moteris paragina kreiptis į žmogžudysčių skyrių. Nuo to momento nusikaltėliai pradeda vykdyti savo pažadą — dingsta Tomo žmona Keli, dingsta ir pats Tomas. Internete pasirodo pranešimas apie sutuoktinių Braisų mirtį. Tereikia apsilankyti vienoje paslaptingoje svetainėje, ir išvysite, kokia mirtimi jie abu miršta.

UDK 820-3

Peter James

SKARABĖJO PRODUKCIJA

Redagavo *Jonas Vabuolas*
Stanislava Šatkutė
Viršelio dailininkė *Daiva Zubrienė*
Maketavo *Teresė Vasiliauskienė*

SL 250. 24 sp. l. Užsak. Nr. 8.723
UAB „Jotema“, Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino AB spaustuvė „Spindulys“, Vakarinis aplinkkelis 24, 48184 Kaunas

Tomas Braisas pasielgia taip, kaip būtų pasielgęs kiekvienas padorus žmogus: traukinyje pakėlęs kompaktinį diską, pamirštą ant sėdynės netoliese, ketina sugrąžinti išsiblaškiusiam savininkui ir netikėtai tampa žmogžudystės liudininku. Netrukus sulaukia grasinimo susidoroti su šeima, jei praneš policijai. Apie ištikusią bėdą Tomas prasitaria žmonai, ir moteris paragina kreiptis į žmogžudysčių skyrių. Nuo to momento nusikaltėliai pradeda vykdyti savo pažadą — dingsta Tomo žmona Keli, dingsta ir pats Tomas. Internete pasirodo pranešimas apie sutuoktinių Braisų mirtį. Tereikia apsilankyti vienoje paslaptingoje svetainėje ir išvysite, kokia mirtimi jie abu mirs.

Piteris Džeimsas (Peter James) mokėsi Čarterhause, o vėliau studijavo kino meną. Kurį laiką jis gyveno Šiaurės Amerikoje, dirbo scenaristu ir filmų prodiuseriu (vienas iš jo projektų — apdovanojimą pelnęs filmas *Dead of the Night)*, vėliau grįžo į Angliją. Ankstesni jo romanai, taip pat ir apdovanojimą pelnęs bestseleris *Possession*, išversti į 26 kalbas. Visuose romanuose atsispindi gilus autoriaus domėjimasis medicina, mokslu ir antgamtiniais reiškiniais. Neseniai jis pastatė keletą filmų, tarp jų „Venecijos pirklį" (*The Merchant of Venice*), kuriame pagrindinius vaidmenis atlieka Al Pacino, Jeremy Irons ir Joseph Fiennes, ir *The Bridge of San Luis Rey*, kuriame vaidina Robert De Niro, Kathy Bates ir Harvey Keitel. Šiuo metu rengiamas televizijai jo romanas *Dead Simple (liet. vertimas* „Klasta ir viltis"). Piteris Džeimsas Vokietijoje pelnė *Krimi-Blitz* 2005 m. prizą už geriausią metų detektyvinį romaną ir Prancūzijoje 2006 m. *Prix Polar International*.

ISBN 978-9955-13-173-1

www.jotema.lt